

ISSN 2229-547X VIDEHA

ৱিদ্দেহ ৩৩১ ম ঞ্ৰক ০১ জনৱৰী ২০২৩ (ৱৰ্ষ ১৩ মাঘ ১৫১ ঞ্ৰক
৩৩১)

(ৱিদ্দেহ www.vidaha.co.in)

ৱিদ্দেহ ঐথিনী মাহিৰ ঞ্ৰান্দোতন: মানুষ্যমিহ মংকৃতাম্

ৱিদ্দেহ- প্ৰথম ঐথিনী পাশ্চিক ঙ্ৰা-পত্ৰিকা

মম্বাদক: গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ।

ঐ পোথীক সঁৰাধিকাৰ সূৰক্ষিত ঞ্ছি। কাপীৰাগষ্ট (©) ধাৰকক নিখিত ঞ্ছনুমতিক সঁনা পোথীক কোনা ঞ্ছনক চ্ছায়া প্ৰতি সঁ বিকাৰ্টিং স্ছিত গনেক্স্থানিক ঞ্ছথৰা যাঁত্ৰিক, কোনা মাধ্যমসঁ, ঞ্ছথৰা জ্ঞানক সঁগ্ৰহণ বা পুনৰ্প্ৰয়োগক প্ৰণালী সঁৰাৰা কোনা ৰূপে পুনৰ্ৰূপাধন ঞ্ছথৰা সঁচাৰন-প্ৰসাৰণ নৈ কএন জা সঁকৈত ঞ্ছি।

(c) ২০০০- ২০২৩. সঁৰাধিকাৰ সূৰক্ষিত। ভানসৰিক গাছ জে সন ২০০০ সঁ যাঁদুসিষ্টীজপৰ চ্ছন http://www.geocities.com/.../bhalsarik_gachh.html , <http://www.geocities.com/ggajendra> ঞ্ছদি লিংকপৰ ঞ্ছ ঞ্ছখনা ৯ জুনাগ ২০০৪ ক পোম্ঠ <http://gajendrathakur.blogspot.com/2004/07/bhalsarik-gachh.html> কেৰ ৰূপে গন্ঠৰনেঠপৰ ঞ্ছথিলীক প্ৰাচীনতম ঔপস্ছিতিক ৰূপে বিদ্যমান ঞ্ছি (কিছু দিন নেন <http://videha.com/2004/07/bhalsarik-gachh.html> লিংকপৰ, স্ছোত wayback machine of https://web.archive.org/web/*/videha 258 capture(s) from 2004 to 2016- <http://videha.com/> ভানসৰিক গাছ- প্ৰথম ঞ্ছথিলী সঁনাগ / ঞ্ছথিলী সঁনাগক এগ্ৰীগেঠৰ)।

ঐ ঞ্ছথিলীক পহিন গাঁঠৰনেঠ পত্ৰিকা থিক জকৰ নাম সঁদমে ১ জনৱৰী ২০০১ সঁ 'বিদেহ' পড়নৈ। গাঁঠৰনেঠপৰ ঞ্ছথিলীক প্ৰথম ঔপস্ছিতিক যাত্ৰা বিদেহ- প্ৰথম ঞ্ছথিলী পাফ ক ঐ পত্ৰিকা ধৰি

পাঁচন অছি, জে <http://www.videha.co.in/> পৰ গ্ৰা প্ৰকাশিত হোগত অছি। আৰু “ভানমৰিক গাছ” জানবৃত্ত ‘বিদেহ’ গ্ৰা-পত্ৰিকাক প্ৰজাক মংগ মৌখিনী ভাষাক জানবৃত্তক এগ্ৰীগেষ্ঠৰক ৰূপমে প্ৰযুক্ত ভ২ বহন অছি।

(c)২০০০- ২০২৩. বিদেহ: প্ৰথম মৌখিনী পাশ্চিক গ্ৰা-পত্ৰিকা ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004). মম্বাদক: গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ। Editor: Gajendra Thakur. In respect of materials e-published in Videha, the Editor, Videha holds the right to create the web archives/ theme-based web archives, right to translate/ transliterate those archives and create translated/ transliterated web-archives; and the right to e-publish/ print-publish all these archives. বচনাকাৰ/ মংগ্ৰহকৰ্তা অখন মৌনিক আ অপ্ৰকাশিত বচনা/ মংগ্ৰহ (মংপূৰ্ণ ভত্তৰদায়িক বচ াকাৰ/ মংগ্ৰহকৰ্তা মধ্য) editorial.staff.videha@gmail.com কেঁ মেন অষ্টেমেষ্টক ৰূপমে পঠা মকৈত ছথি, মংগমে ও অখন মং ষ্ঠিষ্ট পৰিচয় আ অখন ক্লেন কএন গেন ফোষ্টো মেহো পঠাৰ্থি। এত২ প্ৰকাশিত বচনা/ মংগ্ৰহ মভক কাপীৰাগষ্ট বচনাকাৰ/ মংগ্ৰহকৰ্তাক নগমে ছথি আ জত২ বচনাকাৰ/ মংগ্ৰহকৰ্তাক নাম নে অছি তত২ গ্ৰা মংপাদকাধীন অছি। মম্বাদক: বিদেহ গ্ৰা-প্ৰকা িত বচনাক ৱেব-আৰকাগৰ/ থীম-আধাৰিত ৱেব-আৰকাগৰক নিৰ্মাণক অধিকাৰ, ঐ মভ আৰকাগৰক অন্তৰাদ আ নিপ্যন্তৰণ আ

তকৰোৱা ৱেব-আৰ্কাইৱৰক নিৰ্মাণক অধিকাৰ; আৰু এই মন্ত
আৰ্কাইৱৰক গ্ৰ-প্ৰকাশন/ প্ৰিণ্ট-প্ৰকাশনক অধিকাৰ ৰখৈ আছে।
এই মন্ত নেন কোনো ৰায়ত্ৰী/ পাৰিশ্ৰমিকক প্ৰাৱধান নৈ, যে
ৰায়ত্ৰী/ পাৰিশ্ৰমিকক গচ্ছক ৰচনাকাৰ/ মন্ত্ৰহকৰ্তা ৱিদ্বেহমঁ নৈ
জড়ত্ৰ। ৱিদ্বেহ গ্ৰ পত্ৰিকাক মায়মে দু ঠা অংক নিকনৈত অছি, যে
মায়মক ০১ আৰু ১৬ তিথিকৈ www.videha.co.in পৰ গ্ৰ
প্ৰকাশিত কএন জাগত অছি।

Videha e-Journal: Issue No. 361 at www.videha.co.in

সমানান্তৰ পৰম্পৰাক বিদ্যাপতি- ঠিত্ৰ বিদেহ সম্মানয়্য সম্মানিত
শ্ৰী পনকনান মণ্ডন দ্বাৰা

মৌখিলী ভাষা জগজ্জননী মীতাযাঃ ভাষা আয়ীল। হনুমন্তঃ উজ্জৱান- মানুষ্যমিহ
মস্কৃতাম্।

ঋক্সৰ খম্বা (আখৰ খাম্বে)

তিদাশ্বন খেভুহি কাণ্ডি তম্ব কিভিৱলি পমৰেগ। ঋক্সৰ খম্ব াৰম্ব জউ মণ্ডো
ৰক্ষি ন দেগ।। (কীৰ্তিনতা প্ৰথমঃ পনেৰঃ পহিন দোহা।)

মানে আখৰ ৰূপী খাম্বে নিৰ্মাণ কই ওগপৰ (এছ-পছ ৰূপী) মঁচ জঁ নৈ ৰাঁহন
জায় তঁ এই ত্ৰিভুবনৰূপী ক্ষেত্ৰমে ওকৰ কীৰ্তিৰূপী নত্ৰী েনা পমৰত।

Do not judge each day by the harvest you reap but by the
seeds that you plant. -Robert Louis Stevenson

...

Videha: Maithili Literature Movement

ଅନୁଗ୍ରହ

ଏ ଅଂକରେ ଅଛି:-

୧.୧.ଗଜେନ୍ଦ୍ର ଠାକୁର- ନୂତନ ଅଂକ ସମ୍ମାନଦକୀୟ

୧.୨.ଅଂକ ୩୬୦ପର ଟିପ୍ପଣୀ

୨.ଗଦ୍ୟ ଧନ୍ତ

୨.୧.ନିତ ନରନ ସୁଭାଷ ଚନ୍ଦ୍ର ଯାଦବ- ଭାଗ-୧-୩ (ଗଜେନ୍ଦ୍ର ଠାକୁର)

୨.୨.ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ବାମାନନ୍ଦ ମଞ୍ଜନ- ବନିଆ ଭିକ୍ଷାବୀନ

୨.୩.ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ବାମାନନ୍ଦ ମଞ୍ଜନ- ରାବିସା

୨.୪.ମହାକାବ୍ୟ ପ୍ରୟାଦ- ବିପୋଷ୍ଟ

୨.୫.ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ବାସ 'ରଞ୍ଜିତା' - ଡାକ୍ତରୀ 'ନର ସୁ ଟ୍ର'

୨.୬.ଜଗଦୀଶ ପ୍ରୟାଦ ମଞ୍ଜନ- ବୁଦ୍ଧି

২.৭.জগদীশ প্রমাদ মণ্ডন- মোড়পৰ (ধাৰাৱাহিক উপন্যাস চুখ্ম
পড়ার)

২.৮.বরীন্দ্র নাৰায়ণ মিশ্র- মাতৃহুমি (উপন্যাস)- ১৫ম খেপ

২.৯.নিৰ্মনা কৰ্ণ- ঞ্ছিন্নি শিখা (ভাগ- ১২)

২.১০.নন্দ বিনাম বায়ক ৪ ঠা কথা- কথা-১ জগপৰ মল্লাদকীয়
মমীক্ষা ঞ্ছংগ্ৰেজীমে মল্লাদকীয় পৃষ্ঠ পৰ

২.১১.নন্দ বিনাম বায়ক ৪ ঠা কথা- কথা-২ জগপৰ মল্লাদকীয়
মমীক্ষা ঞ্ছংগ্ৰেজীমে মল্লাদকীয় পৃষ্ঠ পৰ

২.১২.নন্দ বিনাম বায়ক ৪ ঠা কথা- কথা-৩ জগপৰ মল্লাদকীয়
মমীক্ষা ঞ্ছংগ্ৰেজীমে মল্লাদকীয় পৃষ্ঠ পৰ

২.১৩.নন্দ বিনাম বায়ক ৪ ঠা কথা- কথা-৪ জগপৰ মল্লাদকীয়
মমীক্ষা ঞ্ছংগ্ৰেজীমে মল্লাদকীয় পৃষ্ঠ পৰ

২.১৪.নন্দ বিনাম বায়ক ১ ঠা একাকী- জগপৰ মল্লাদকীয় মমীক্ষা
ঞ্ছংগ্ৰেজীমে মল্লাদকীয় পৃষ্ঠ পৰ

২.১৬.কুমাৰ মনোজ কল্লপ- ১ ঠা লঘুকথা- খপন-খপন মঁয়াৰ

২.১৬.বৃষেশ চন্দ্ৰ নান- কথা- ডীপ ডিপ্ৰেশন

২.১৭. প্ৰেমশঁকৰ মা- লঘুকথা- নাকক নকনোত

৩.পদ্য খণ্ড

৩.১.ৰাজ কিশোৰ মিশ্ৰ- স্মৃতিএল পোখৰি

৩.২.মঁতোষ কুমাৰ ৰায় 'ৰঁঠোহী'- একটা বিবহা- দেহক মঁগাৰ ছী
হমৰ

৩.৩.শ্যাম বিহাৰী মিশ্ৰ- খত্ৰায়: মফলতাক মীঠী

৩.৪.ৰঁদীনাথ ৰায়- দুটা পদ্য

৩.৫.কল্পনা মা- ছগুনতা

৩.৬.খাশীয খনঠিহাৰ- ভক্তি গজল

৪. রিদেহ স্মৃতি মংপক ঞ্জেষণ

१.१.गजेन्द्र ठाकुर- नूतन अंक मन्नादकीय

१.२.अंक ३७०पर टिप्पणी

১.১.গজেন্দ্ৰ ঠাণ্ডা- নূতন ঞ্ক মন্মাদকীয

১

মৌখিক মাত ঠা গএৰ নিষ্টেৰেৰী এমোমিযেশ্বনকেঁ মান্যতা দই কই মাহিগ ঞকাদেমী জে মূলধাৰাক মৌখিক স্তম্যথৰি বৈমোঁক কাজ কেনকে মে ঞাৰঁ মগ ভই বহন ঞছি। প্ৰেম মোহন মিশ্ৰক পৰামৰ্শদাতৃ মমিতিমে বিন্দেহ দ্বাৰা বৈন কএন কথিত চোৰ মাহিগকাৰক ঞতিবিজ ঞাৰ বঁদাতো তৰহক স্তপ বহথি জে ঞাৰঁ ঞশোক ঞরিচনক পৰামৰ্শদাতৃ মমিতিমে চ্চথি। ঐ তৰহক নোক বঁলৈকমেনক শিকাৰ ঞবাময়ঁ হোগ চ্চথি কাৰণ ঞপন মোৰিষ্টমঁ তঁ ও ঞাৰেঁ নৈ চ্চথি। ফেৰ দানকা মেমীনাৰ, ঞনুৰাদ, মোনোগ্ৰাফ ঞদি ঞম্যগনমেষ্ট বঁষ্টন জাগত ঞছি, জে ঞমৰজীক ঞনুমাৰ কিযো পঠৈ নৈ চ্চৈ, ও মভ মাহিগ ঞকাদেমীক গোদামমে মড়ি জাগ চ্চৈ। ঞগমঁ দৃষ্টা পাগ হোগ চ্চৈ ঞা বঁযোডেষ্টা ভবিগৰ বঁনি জাগ চ্চৈ, জে বিন্দ্ৰানন্দ মা কেৰ ঞনুমাৰ, বচনা তঁ জে মে, ওহেন ভবিগৰ বঁযোডেষ্টামঁ মিস্কাঁত কএন জা মকেএ। ঞশোক ঞরিচন জী ঞা গ্ৰ মাতো গএৰ নিষ্টেৰেৰী ঞমোমিযেশ্বন একষ্টা নাম ঞগাঁ ঞননক ঞছি- ডা. ঞজয গুমাৰ মা। জেহনে ঞশোক ঞরিচন ঞা মূলধাৰাক ঞান মাহিগকাৰ চ্চথি, এন-মেন তকৰে মিবৰ গমেজ। মৃদা মূলধাৰা বঁনা মভ কল্লাৰোহষ্ট ঞঠেনে ঞছি জে বিনকা কিযো চিহ্নতে নৈ চ্চহি, ও ঞশোক ঞরিচনক ভাগিন চ্চিযথি তেঁ। মৃদা ঞনুৰাদ ঞম্যগনমেষ্ট ওহো মভ জোগাৰেমঁ

নেনে ছাথি, মমানান্তৰ ধাৰাক লেখক মন্ডক হককেঁ মাৰি কই, তঁ মএহ অম্যাগনমেষ্ট ডা. অজয় গুমাৰ মা যেহো নেনে ছাথি। অশোক অৱিচন ছাথি বদাথাক আ ডা. অজয় গুমাৰ মা উমৰীক, তঁ মাম-ভাগিন হোথি রাঁ মমিযৌত-পিমযৌত মমানান্তৰ ধাৰা নেন ধনি মন। হম পহিনহিয়ে কহনে ছী জে এহেন নোক মৃদা ৰুঁলৈকমেনক শিকাৰ ভই জাগ ছাথি যে ডা. অজয় গুমাৰ মা কেৰ ৰুঁলৈকমেনিং শ্বৰ ভই গেন ছাথি, ও মোশন মীডিয়ামে মূনধাৰাক কে-কে নোক মন্ড দানকা গৰিয়েনকনি, তকৰ নিম্ঠ ৰঁনা কই ওকৰায়ঁ ভেঁষ্ট কৰৱঁ শ্বৰ কই দেনে ছাথি আ জঁ অগুনকা থিম্মা পঠী তঁ যে এক তৰহেঁ ঠীকো ছে, ও মন্ড দুঠা পাগ, পুৰস্কাৰ আ ৰাঁযোডেঠা নেন অপম্যাঁত বহতা আ অহাঁকেঁ ৰঁকমি দেতা।

একঠা ৰাজগুমাৰী বহয়, পৰী দ্বীপক ৰাজগুমাৰী, ৰঁহু কাৱিন, তীৱ ৰুঁগধৱানী। একঠা দৈৱ ওভুকা পৰী মন্ডকেঁ ৰঁহু তং কৰে। পৰী মন্ড ৰাজগুমাৰী নগ গেনি, বক্ষা কৰা। ৰাজগুমাৰী কহনেনি- আৱঁ জে দৈৱ আৱঁয় তঁ হমৰা খৰঁৰি কৰৱঁ। দৈৱ আৱন তঁ ৰাজগুমাৰী দানকৰ মোমাঁ আৱঁ গেনি। দৈৱ আন পৰীকেঁ ছোড়ি ৰাজগুমাৰীক পাছাঁ ধই নেনক। ৰাজগুমাৰী ওকৰা দ্বীপক দক্ষিণ ভাগ নই গেনি। চাক তৰফ মোনা, যে দেখি দৈৱ ৰাজগুমাৰীকেঁ ৰিমৰি মোনা খোদই নাগন। ৰাজগুমাৰী ঘূৰি এনী। পৰী মন্ডকেঁ কহনেনি- আৱঁ নিশ্চিন্ত বহু, আৱঁ ও দৈৱ মৰৈত কান ধৰি মোনা খোষৈত বহত, অহাঁ মন্ডকেঁ তং নৈ কৰত।

মাহিৱ অকাদেমীক ঐথিলী পৰামৰ্শদাতৃ মমিতিপৰ একঠা নাষ্টকো নিখন গেন অছি, নাম ছে ধৰ্ত মমাগম। গ্ৰা তেৰহম শতাব্দীমে

নিখনে বহুখি জ্যোতিৰীশ্বৰ, ১-৯ ময় মান ৰাঁদ হোৱাৰোঁনা ঘণ্টাবাক
 আভাষ বহুখি দানকা আ তেঁ নে ও চুখি এত্বেক পেঘ নাষ্টককাৰ!
 তঁ পঢ় ওগ নাষ্টকক মাৰাংশ আ চিহ্ন ওকৰ পাত্ৰ মভকেঁ আ জঁ
 ঠাখি লী তঁ খৰাৰি কৰা গ্ৰ-পত্ৰ
 মকেঁত editorial.staff.videha@gmail.com পৰ (স্বান আ
 পাত্ৰক নামমে জ্যোতিৰীশ্বৰ নেখকাৰী স্তত্ৰতা নেনে চুখি)।

ধৰ্ত্তমমাগম: গ্ৰ নাষ্টক তেৰহম শতাব্দীমে জ্যোতিৰীশ্বৰ ঠাণ্ডৰ দ্বাৰা
 বচনে গেন জে মংকৃত আ মৌখিনীমে উপলব্ধি আছিল। জ যোতিৰীশ্বৰ
 ঠাণ্ডৰক মংকৃত ধৰ্ত্তমমাগমমে মেহো মৌখিনী গীতক মমাৰেশ
 আছিল। গ্ৰ প্ৰহ্মনক কোঠীমে অৱৈত আছিল। মৌখিনীক অধিকাংশ
 নাষ্টক-নাষ্টকা শ্ৰীগুৰু অথবা দানকৰ ৰংশধৰক চৰিতপৰ
 অৱলিখিত আ হৰণ আৰু স্মৰণৰ কথাপৰ আধাৰিত ছনে। মূদা
 ধৰ্ত্তমমাগমমে মাধ আ দানকৰ শিষ্য মূখ্য পাত্ৰ আছিল।
 ধৰ্ত্তমমাগমক মভ পাত্ৰ একম এক ধৰ্ত্ত চুখি। তগ হেত্ৰ একৰ
 নাম ধৰ্ত্তমমাগম মৰ্থা উপযুক্ত আছিল। প্ৰহ্মনকেঁ মংগীতক মেহো
 কহনে জাগএ তগ হেত্ৰ এমে মৌখিনী গীতক মমাৰেশ মৰ্থা
 মমীঠিন আছিল। এমে

মূৰ্দ্ধাৰ, নষ্টী, স্নাতক, ৰিশ্বনগৰ, মূৰ্ত্তাংগৰ, স্মৰতপ্ৰিয়া, অৰ্ণগমেনা,
 অমজ্জাতি মিশ্ৰ, ৰংশৰচক, মূৰ্দ্ধাশক আ নাগৰিক মূখ্য পাত্ৰ
 চুখি। মূৰ্দ্ধাৰ কৰ্ণাষ্ট চূড়ামণি নৰ্মিহদেৱক প্ৰশস্তি কৰ ত আছিল।
 ফেৰ জ্যোতিৰীশ্বৰক প্ৰশস্তি হোৱাত আছিল। এমে এক প্ৰকাৰক
 এৰ্ম্মিষ্টী আছিল জে নিতান্ত আধুনিক আছিল আ এমে জে োচ
 ছে মে একৰা লোকনাথ ৰনৰেঁ ছে। ৰিশ্বনগৰ স্ত্ৰীক অৱাৰমে
 ৰহুচাৰী চুখি। শিষ্য স্নাতক মংগ ভিক্ষাক হেত্ৰ মূৰ্ত্তাংগৰ ঠাণ্ডৰক

ঘৰ জাগত ছথি তঁ অশৌচক রঁহানা ভেটৈ ছথি। বিশ্বনগৰ শিষ্
 স্নাতক মংগ ভিঞ্চাক হেতু স্মৰতপ্ৰিয়াক ঘৰ জাগ ছথি। হেৰ
 অনংগমেনা নামক বৈশ্যকৈ নই গ্ৰন্থ-শিষ্যমে মাৰি জৰি জাগ
 ছথি। গ্ৰন্থ-শিষ্য অনংগমেনাক মংগ অমজ্জাতি মিশ্ৰ নগ জাগ
 ছথি, মিশ্ৰজী নংপষ্ট ছথি জে জুখা খেনাএৰঁ আ মংগম গ্ৰাহে দৃষ্টাকৈ
 মংগৰক মাৰ বঁমে ছথি। অমজ্জাতি মিশ্ৰ পুঠৈ ছথি জে েৱাদী
 আ কে প্ৰতিৱাদী? স্নাতক উত্তৰ দৈ ছথি- অভিযোগ কহৰাক নেন
 হম ৱাদী থিকোঁ আ শত্ৰুক দেৱাক হেতু মংগ্যমী প্ৰতিৱাদী থিকাহ।
 বিশ্বনগৰ অপন শত্ৰুকমে স্নাতকক গাজাক পোষ্টৰী প্ৰস্তুত কৰৈ
 ছথি। ৱিদুষক অমজ্জাতি মিশ্ৰক কানমে অনংগমেনাক যৌনক
 প্ৰশংসা কৰৈত অছি। অমজ্জাতি মিশ্ৰ অনংগমেনাকে ৱীচমে ৰাখি
 দনুক ৱঁদনা অপনা পক্ষমে নিৰ্ণয় নৈত অছি। এমহৰ ৱিদুষক
 অনংগমেনাক কানমে কহৈত অছি- গ্ৰ মংগ্যমী দৰিদ্ৰ অছি, স্নাতক
 আৱাৰা অছি আ গ্ৰ মিশ্ৰ মূৰ্য তেঁ হমৰা মংগ ৰহু। অনংগমেনা
 চাকক দিশি দেখি ৱঁজৈছ- গ্ৰ তঁ অমনে ধৰ্তমমাগম ভই গেল।
 বিশ্বনগৰ স্নাতকক মংগ পুনঃ স্মৰতপ্ৰিয়াক ঘৰ দিশি জাগ ছ ি।
 এমহৰ মূতনাশক নৌআ অনংগমেনাম্যঁ মাত ভৰিক কটৌনী মংগৈ।
 ও দানকা অমজ্জাতি মিশ্ৰক নগ পঠৰৈত অছি। মূতনাশক
 অমজ্জাতি মিশ্ৰকৈ অনংগমেনাক ৱৰ বঁমেত অছি। াজা
 শত্ৰুকমে নই অমজ্জাতি মিশ্ৰকৈ গতানি কই ৱাঁহি তেনা মানিশ
 কৰৈত অছি জে ও ৱেঁহোশ ভই জাগ ছথি। ও দানকা মৃগন বঁমি
 কই ভাগি জাগত অছি❖❖। ৱিদুষক অৱৈত অছি আ দানকৰ
 ৱঁধন খোলেত অছি আ পুঠৈত অছি জে হম অহাঁক প্ৰাণৰক্ষা
 কএন অছি আ জে কিছু আন প্ৰিয় কাৰ্য দাখএ তঁ যে কহু।
 অমজ্জাতি কহৈএ জে ছনম্যঁ মংপূৰ্ণ দেশকৈ খএনোঁ, ধৰ্তবৃত্তিম্যঁ গ্ৰ

প্ৰিয়া পাওন, যেহেঁতু অহাঁ মন আছাকাৰী শিষ্য পওনক, এই প্ৰিয়
আৰু কিছু নৈ আছিল, তথাপি মৰত্ন স্মৃতিৰূপিত দ্বি-অৰু তকৰ কাম া
কৰিত ছী।

ওনা জ্যোতিৰীশ্বৰ মন হুমুঁ অৰুপন মহিমৰাৰ ব্ৰাহ্মণক গাম
কথামে এই নিৰ্ভৰতাক চৰা কেনে ছী- "কাৰণ পুৰুষি তঁ ও
মভ কাৰণ কহতী জে গ্ৰ মভ নিৰ্ভৰ হোৱাএ আ মে এই কাৰণম
জে জন্মপৰ একৰা মভক পাছ ...মে থুক দই দেন জাগ
ছে, জগম কথুক নাজ কোনো গ্ৰমে নৈ হেতৌ।"

২

তীনটা দ্ৰোণ জগমে পহিন ৰেঁৰ একটা মহিলা দ্ৰোণ

মাহিৰ অকাদেমীক মৌখিনী বিভাগ দ্বাৰা তীনটা দ্ৰোণাচাৰ্যক
নিযুক্তি ভেন একনব্যক ওঁচা কষ্টৰাক নেন। তীনটা দ্ৰোণমে বিশ্ব
গতিহ্যমমে পহিন ৰেঁৰ একটা মহিলা দ্ৰোণ যেহেঁতু নিযুক্ত ভেনী এই
ঘৃণিত কাৰ্য মম্বল কৰৰাক নেন। গ্ৰ তীন গোটে তিহাৰ জেনক
জনোদ মন অৰুপন কাৰ্য পূৰ্ণ নিৰ্ভৰ্যম মম্বল কেননি। জনোদক
কোনো দোষ নৈ, ওকৰা তঁ ফাঁয়ী দেৱা নেন পাগ দে ছৈ মৰকাৰ।
দোষ আছিল দ্ৰোণ মভক আ ওগ মাহিৰ অকাদেমীক মৌখিনী
পৰামৰ্শদাতৃ মম্বিতিক জকাৰ নিযুক্ত কৰিত আছিল মাত ঠা কথিত
নিষ্টেৰেৰী এমোশিয়েমন। অৱিনস্ব এই মাতো নিষ্টেৰেৰী
এমোশিয়েমনক মান্যতা বদ কএন জায় আ অংগ্ৰজী মন, জগমে
কোনো নিষ্টেৰেৰী এমোশিয়েমন নৈ ছৈ মৃদা ওকৰ কাজ নীক জকাঁ
চনৈ ছৈ, গ্ৰ কাজ কৰয়।

আ আহাঁকৈ গছা নৈ আছি জে গ্ৰা দ্ৰোণ মভ কে ছথি আ একনৰ্য কে ছথি?

দ্ৰোণ- ডা. দেৱকান্ত মা, ডা. মন্ত্ৰেশ্বৰ মা আ ডা. শেফালিকা ৰমা।

একনৰ্য- ৰাজদেৱ মণ্ডল।

দ্ৰোণ মভ কহতা জে ৰাজদেৱ মণ্ডলক পোখী তঁ ফনকা মভ নগ এৱে নৈ কেননি তঁ ও মভ দোখী কেনা? গ্ৰা তীনু দ্ৰোণ ডিমেষ্ট নোষ্ট দই মকৈ চনা, মনা কই মকৈ চনা। আ গ্ৰা তীনু প্ৰতীক ছথি মম্বুৰ্ণ মাহিৰু আকাদেমীক মৌথিনী ৰিভাগক তেঁ। আৰ ৰিস্তুত ঔত্তৰ দেন জাযত ৰিদেহক আৱেঁৱনা **মাহিৰিক ভঞ্চিতাৰ ৰিশেষাক** মে।

ৰিদেহ "মাহিৰিক ভঞ্চিতাৰ ৰিশেষাক" নেন নিম্ননিখিত ৰিম্বপৰ আনোথ গ্ৰা-মেত editorial.staff.videha@gmail.com পৰ আমন্ত্ৰিত আছি।

১. মাহিৰু, কনা আ মৰকাৰী আকাদেমী:-

(ক) পুৰস্কাৰক ৰাজনীতি

(খ) মৰকাৰী আকাদেমীমে পৈয়ৱাক গএৰ-নোকতাত **৭৭** ৰিক ৰিধান

(গ) মন্ত্ৰাগ্ৰষ্ট আ আকাদেমী কেৰ কাজ কৰৱাক তৰীকা

(ঘ) মৰকাৰী মন্ত্ৰাক চন্দ্ৰ ৰিৰোধমে ঔপজন তাত্কাণিক মমানাতৰ মন্ত্ৰাক কাৰ্যপদ্ধতি

(ঙ) আকাদেমী পুৰস্কাৰমে পাগ ফৈক্শৰঃ মিথক ৱা যথার্থ

২. ৰাজিগত মাহিৰু মঁম্বান আ পুৰস্কাৰক ৰাজনীতি

২. প্ৰকাশন জগতৰ প্ৰমৰণ ভাৰ্ষিকী আৰু নথি
৪. ঐতিহাসিক চৰিত্ৰ নথি মণ্ডল আৰু ওকৰ প্ৰাধিকাৰী মৰ্হক আচৰণ
৬. স্কুল-কলেজৰ ঐতিহাসিক বিভাগৰ প্ৰমৰণ সাহিত্যিক ভাৰ্ষিকীৰ বিবিধ ৰূপ-
(ক) পাঠ্যগ্ৰন্থ
(খ) অধ্যয়ন-অধ্যাপন
(গ) নিযুক্তি
৩. সাহিত্যিক প্ৰকাশিতা, বিৰূ, মণ্ড-মানা-মাণক আৰু নোকাৰ্ণক খেল-তমাণা
৭. নথি মৰ্হক জন্ম-মৰণ শতাব্দী কৰ চুনাৰ , কৈনেটৰবাদ আৰু তৰা পাঠক ৰাজনীতি
৮. দলিত এৰ নথিকা মৰ্হক মণ্ড ভেদ-ভাৰ আৰু ওকৰ শোষণক বিবিধ তৰিকা
৯. কোনো আন বিষয়।

-গজেন্দ্ৰ চাকৰ, মন্তাদক বিদেহ, whatsapp no +919560960721 [HTTP://VIDEHA.CO.IN/](http://videha.co.in/) ISSN 2229-547X VIDEHA

২

আৰু অহা পুৰুষ জে তৰা প্ৰতিকাৰ মমানান্তৰ ধাৰা কেনা কেনক, ও তঁ কল্লাৰোহট নৈ কৰেই, তঁ তৰা ভৰুৰ অছি হমৰ ২ ঠা পোখী জে ১১১ম মণৰ ৰাতি দীপ জৰয় মে নোকাৰ্ণিত ভেল ২১ দিমন্তৰ

২০২২ কেঁ, ৰএহ মগৰ ৰাতি দীপ জৰয় জকৰা মাহিৰ অকাডেমী
গত দ্য ৰ'থ'ম গীড়ি নেৰাক পৰ্যায় কই ৰহন অছি। অহা'ম ঐ
তীন পোখীপৰ ষিগলী গ্ৰ-পত্ৰ
মকেত editorial.staff.videha@gmail.com পৰ আৰ্মগিত
অছি। পহিন দু পোখী মে ৰাজদেৰ মগুন আ ম্ভাষ চন্দৰ যাদৰক
মাহিৰক মমীক্ষা অছি জে হমৰ তেয়ৰ পোখী মেথিলী
মমীক্ষাশাস্ত্ৰক মিস্কাংতক আধাৰপৰ কএন গেল অছি।

তীন পোখীক নিংক নীচাঁ দেন গেল অছি।

Rajdeo Mandal- Maithili Writer (Now with
Supplement I & II)

নিত নরন ম্ভাষ চন্দৰ যাদৰ নিত নরন ম্ভাষ চন্দৰ যাদৰ
(মিথিনাফৰ)

মেথিলী মমীক্ষাশাস্ত্ৰ মেথিলী মমীক্ষাশাস্ত্ৰ (তিৰঙ্গতা)

৪

Parallel Literature in Maithili and Videha Maithili
Literature Movement

নন্দ বিনায়ক ৰায়ক চাৰিটা কথা আ একটা একাংকীপৰ হমৰ ষিগলী

Four Short stories and One Act Play by Nand Vilas
Roy

The following four short stories and one One-Act Play

have been adjudged as his best by the author Nand Vilas Roy.

1.Four Short Stories- A Doctor Son (Doctor Beta), The Wooden Cycle (Kathi Cycle), The Burden (Bhar), and Jeans Pant (Jeans Pant).

2.One-Act Play- The Honour (Pait)

Welcome to the exciting world of parallel literature.

Nand Vilas Roy explains the intricacies of the modern materialistic world in his short story 'A Doctor Son,' where the son is so busy minting money that he forgets to even call his ailing mother. The father, who spent everything to educate his son, has been not able to contact his son even telephonically. The daughter on the other hand fulfils her responsibility.

In 'The Wooden Cycle' is the story of Jiyalal and his immense faith in education. Though one generation fails (actually his brother gets the benefit, but he becomes overage) to get the benefits yet he does not dither from his belief and finally succeeds. The Wooden Cycle is the symbol of his belief.

In 'The Burden' he exposes the hypocrisy of his

society which is his near and dear one vis-a-vis widows' re-marriage, yet he finds a way.

In 'Jeans Pant' the result of optimum use of land for commercial agriculture has been emphasised along with the intricacies of social relationships.

His One-Act Play- 'The Honour' is written for theatre and that is evident from the beginning, with the introduction of the artists along with a vivid description of their clothes, and buffalo grazers playing cards while the buffaloes are grazing. It shows the preference for clothes across generations. The play begins with the entry of Fudan, in the time of Corona. The grazers inform him of a marriage ceremony scheduled on that very day of his arrival. The demonetisation of currency led to some complications. However, the defaulter party later repented. The one-act play consists of six scenes, the dialogues are crisp, and the scenes are easily enactable. It gives a social message too.

- Gajendra Thakur, editor, Videha (Be part of Videha www.videha.co.in -send your WhatsApp no to +919560960721 so that it can be added to the

Videha WhatsApp Broadcast list.)

অপন মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাও।

১.২. অংক ৩৩০ পৰ ষ্টিল্পনী

অংক ৩৩০ পৰ ষ্টিল্পনী

উদয় নাৰায়ণ মিহ 'নঠিকেতা'

অহাঁক ভুজা গ্ৰাফী কেৰ কাৰণ ভই মকৈয়ে কতেকো নোগক
নেল।

কল্পনা মা, পষ্টনা

আশীষ অনঠিহাৰ জী দ্বাৰা ঐথিনীক মূন মময়্যা পৰ নিখন
আনেখ, একষ্টা নীক, মাৰ্থক চঠা কৰৈত আনেখ নাগন। মল্ল,
গ্ৰ আনেখ ঐথিনীক মূন মময়্যা দিম গংগিত কৰৈএ তঁগ গ্ৰ হৰেক
মময়মে প্ৰাৰ্মগিক অছি। ভাষা কেৰ মনোৱিজ্ঞান ভাগ-২ মে ৰাঁত

ফড়িচা ক' নিখননি খিচি-"জেনা-জেনা ব্ৰাহ্মণ-কাষৰ ও ছোষ্ট
জাতিক ভাষাক বীচ খঁতৰ খমে হোৱাত গেলৈ ব্ৰাহ্মণৰাদী মন্ত
ওকৰা মৌখিনী মানৱায় ঋগ্বেদকাৰ কই দেনক। ঐ কষ্টৰ
ব্ৰাহ্মণৰাদী মন্তৰ্হক নজৰিমে গ্ৰা চনৈ জে ভাষাক ভেদম ব্ৰাহ্মণ
ৰা ছোষ্ট জাতিমে ভেদ চৈ। খাজক মমযমে খঁগিকা ও বঁজিকা
ভাষাক জন্ম ব্ৰাহ্মণৰাদক এহী প্ৰৱৃতিম ভেন খিচি।" খাগাঁ ভাষা
কেৰ মনোৱিজ্ঞান ভাগ-২ মে স্লষ্ট কেননি খিচি,জে ব্ৰাহ্মণৰাদক
মঁৰঁধ মাত্ৰ ব্ৰাহ্মণ জাতি মঁ নহি চৈক। গ্ৰা মাত্ৰ মানৱিকতা চৈক,
জে কোনো জাতিমে ভ' মকৈএ। ব্ৰাহ্মণৰাদক নক্ষণ মন্তপৰ মেহো
চঠা কেননি খিচি। কেকৰো খাগু নৈ বঁড়ই দেৱ,মাত্ৰ খপনে ঠাকৈ
নীক বঁমৰ,পৰিৱাৰৰাদ, ব্ৰাহ্মণৰাদক মখ্য নক্ষণ খিচি,জকৰ
কাৰণ খাপমী দ্বেষ খিচি। এহন বিষয় পৰ খানেখ কম নিখাগত
খিচি,তৈ বিশেষ নাগন।

খাচাৰ্য বামানন্দ মঁডন জীক বচনা "মামৰথ কে দুখ নাহি গোম্যাগ্ৰী"
নীক খিচি মূদা মন্তচাম "মে" কৈ "মে" নিখন দেখন। গ্ৰা ঋগ্বেদ
পঢ়াৰাক সো মে বঁধক বঁমাএন। হমৰা বঁমন খিচি মৌখিনী নিখৈত
কান "মে" ঋগ্বেদকাৰক প্ৰয়োগ নহি হোৱাত চৈক।

নিত নৱন ম্ভাষ চন্দ্ৰ যাদৱ- ম্ভাষ চন্দ্ৰ যাদৱক মমন্ত মাহিণ
খা ওগপৰ গজেন্দ্ৰ ঠাণ্ডৰক ষিগ্ৰণী পঠৈত ৰোচক নাগন। ম্ভাষ
চন্দ্ৰ যাদৱ জীক জীৱন-যাত্ৰা খা দানকৰ নেখনী মঁ মঁৰঁধিত
জনতৰ মন্ত ভেটৈত চৈ,এহি মীৰীজ কৈ পঢ়না মঁ।

মমন্ত ৰূপ মঁ নীক খঁক নাগন,জকৰা পঠি কিছু নৰ জনতৰ
মেহো ভেটন। মাত্ৰ এষ্টৰষ্টেনমেষ্ট ৰা ঠাগমপাম বঁনা মামগ্ৰী নহি
ভৰন বহৈত খিচি, ৱিদেহক খঁক মে, মে ৱিদেহক বঁড়কা বিশেষতা।
এহ িনেত ৱিদেহ ঠীম মাম্ৰৰাদক পাত্ৰ চখি।

প্ৰমত্ত মা, দেহবান্

খুৱাৰা নহিতন তাৰামণ্ডলমে এন.ৱী.ঠী.ক ম্ঠানয়ঁ নেনে বহী, একে নিম্বাঁমমে পঠি গেল বহী। ৱিদেহক কেদাৰ নাথ চৌধৰী ৱিশেষাংক প্ৰাপ্ত ভেন, হম নজ্জিত ছী জে কিএ ৱীঠমে ৱিদেহক মঁপৰ্কয়ঁ কিছু দিন নেন দূৰ ভই গেল বহী।

গুণান

এমে খুৱাঁ কোনো মঁদেহ নে জে ৱিদেহ মিথিনা মিহিৰ ৱঁনি গেল খুচি।

প্ৰোফেচৰ ঔষা চৌধৰী

চাফুৰ জী, খপনেক গ্ৰা ৱিদেহ ৱেঁজোড় পত্ৰিকা থিক। এহিমে ঠেথিনী মাহিৰক মঁৰ্ধনমে খত্ৰননীয় যোগদান দেৱাক মামৰ্থ্য থিক।জয় মাঁ ঠেথিনী।

খপন মঁতৰ্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাউ।

২.গদ্য খণ্ড

২.১.নিত নৱন সৃভাষ চন্দ্ৰ যাদৱ- ভাগ-১-৩ (গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ)

২.২.আচাৰ্য ৰামানন্দ মণ্ডল- ৰনিয়া ভিখাৰীন

২.৩.আচাৰ্য ৰামানন্দ মণ্ডল- ৱাৰিষ

২.৪.মহাকান্ত প্ৰমাদ- ৰিপোষ্ট

২.৫.মতোষ কুমাৰ ৰায় 'ৰঁঠোহী'- ডাযৰী 'নৱ যু ষ্ট্ৰ'

২.৬.জগদীশ প্ৰমাদ মণ্ডল- বুনন্দী

২.৭.জগদীশ প্ৰমাদ মণ্ডল- মোড়পৰ (ধাৰাৱাহিক উপন্যাস চুখম পড়ার)

২.৮.বৰীন্দ্ৰ নাৰায়ণ মিশ্ৰ- মাতৃভূমি (উপন্যাস)- ১৫ম খেপ

২.৯.নিৰ্মনা কৰ্ণ- অগ্নি শিখা (ভাগ- ১২)

২.১০.নন্দ ৱিনায ৰায়ক ৪ ঠা কথা- কথা-১ জগপৰ মল্লাদকীয

সমীক্ষা অংগ্ৰেজীমে সম্বাদকীয় পৃষ্ঠ পৰ

২.১১.নন্দ বিনোম বায়ক ৪ ঠা কথা- কথা-২ জগপৰ সম্বাদকীয়
সমীক্ষা অংগ্ৰেজীমে সম্বাদকীয় পৃষ্ঠ পৰ

২.১২.নন্দ বিনোম বায়ক ৪ ঠা কথা- কথা-৩ জগপৰ সম্বাদকীয়
সমীক্ষা অংগ্ৰেজীমে সম্বাদকীয় পৃষ্ঠ পৰ

২.১৩.নন্দ বিনোম বায়ক ৪ ঠা কথা- কথা-৪ জগপৰ সম্বাদকীয়
সমীক্ষা অংগ্ৰেজীমে সম্বাদকীয় পৃষ্ঠ পৰ

২.১৪.নন্দ বিনোম বায়ক ১ ঠা একাকী- জগপৰ সম্বাদকীয় সমীক্ষা
অংগ্ৰেজীমে সম্বাদকীয় পৃষ্ঠ পৰ

২.১৫.গুমাৰ মনোজ কল্যাপ- ১ ঠা নঘুকথা- অখন-অখন মামাৰ

২.১৬.বৃষেশ চন্দ্র নান- কথা- ডীপ ডিপ্ৰেশন

২.১৭. প্ৰমৰ্শকৰ মা- নঘুকথা- নাকক নকনোত

२.१.नित नरन स्रभास ठन्द्र यादर- भाग-१-३ (गजेन्द्र ठाकुर)

नित नरन स्रभास ठन्द्र यादर- भाग-१-३

Do not judge each day by the harvest you reap but
by the seeds that you plant- Robert Louis Stevenson

...

Videha: Maithili Literature Movement

नित नरन स्रभास ठन्द्र यादर

(बागैर्य रूनाक- मैथिलीक समानांतर धाराक लेखन- स्रभास ठन्द्र
यादरक समस्त माहिती)

स्रभासठन्द्र यादर (१९४८-), जन्म ०७ मार्च १९४८, मातृक

দীৱানগঁজ, মূপোনমে। পৌতুক স্থান: ৱঁনৱাঁ-মেনাহী, মূপোন।

মূল মৌখিনী লেখন পহিন চৰণ: ঘৰদেখিয়া (১৯৮৩)

মূল মৌখিনী লেখন দায়ৰ চৰণ: ৱঁনৈত ৱঁগড়ৈত (বিদেহ গ্ৰ-
পত্ৰিকামে ২০০৮ মঁ ২০০৯ খৰি, ফেৰ পুস্তকাকাৰ ২০০৯ মে), ঞনো
(মিথিনা দৰ্শনমে প্ৰকাশন, ২০১৪, ফেৰ পুস্তকাকাৰ ২০১৬ মে),
ৰমতা জোগী (২০১৯), মডৰ (২০২১), ৰাজকমল চৌধৰী
মোনোগ্ৰাফ (জনৱৰী ১৯৯৭ মে মাহিগ ঞকাদেমী দ্বাৰা ৰি েক্ট,
ৰচনা পত্ৰিকামে দিম্ভৰ ২০০৯- মাৰ্চ ২০০৩ ঞঁকমে
পুস্তকাকাৰ ২০২২ মে "নিত নৱন ৰাজকমল" নামমঁ), ভোষ্ট
(২০২২)।

"জে মনৱৈঐ থিনা যে ৰাজ কৰৈঐ ঐ মঁমাৰপৰ"- হোপ ঞমেৰিকী
কৱীনাক নোকোজি।

ঞা ম্ভাষ চন্দ্ৰ যাদৱ থিনা মনেনাগ ছোড়ি দেনেছি।

"স্বপ্নসুন্দৰী এণ্ড দ মৌজিকল ৱঁট্ৰম ঞফ মিথিনা" (গীতা
ধৰ্মৰাজন, কথা, ১৯৯৩)

মিথিনাক টুনমুনিয়া ৰাজগুমাবী স্বপ্নসুন্দৰীকেঁ গাৱেঁৱনা িড়ৈ মভ

ৰঙ পমিল্ল ছনৌ। মৃদা ও মাছ, ৰঁকড়ী আ গায় মভকেঁ মেহো চিড়ে
 ৰঁনা দৈত ছনী। প্ৰজা মভ ৰাজগুম্ৰাৰীকেঁ উপৰাগ
 দেনক, ৰাজগুম্ৰাৰী ৰামি গেনী আ চিড়ে ৰঁনেনাগ ৰঁল কহৈ দেননি।
 ও মহনমঁ ৰাঁহৰো নৈ অৰৈ ছনী। জাদূৰঁনা দেশ মিথিনামঁ জে ৰাঁ ন
 চিড়ে ছন মেহো নিপত্তা ভহৈ গেন। জনীজাতি খেতমে অখনো
 গৰৈত ছনী, মৃদা ৰিঁশ ৰঙ-ৰিঁৰঙক চিড়েক গ্ৰ মিথিনা আৰঁ
 মিথিনা নৈ নগৈত ছন। আ ফেৰ আয়ন গাছক পৈকাৰ মভ, ৰিঁশ
 চিড়ে গাছক কোন কাজ, গ্ৰ গপ নোক মভকেঁ বৃমা, ঠকি কহৈ
 ও মভ মিথিনাক মভঠা গাছকেঁ কাঠি কহৈ নহৈ গেন। জনীজাত
 মভ, মভঠা জগতি ভিড়েননি জে কিছু গাছ ৰাঁচি জায়, মৃদা মে
 ভহৈ নৈ মকন। ৰিঁশ গাছক মভঠা ধাৰ স্মথা গেন। ৰিঁশ গাছক
 নোক মভ হোগত গেন গৰীৰঁ আ পৈকাৰ মভ হোগত গেন ধনীক।
 জনীজাতি মভ গেনীহ ৰাজগুম্ৰাৰী নগ, কনৈত, কহৈত জে
 ৰাজগুম্ৰাৰী, মদতি কৰ, হম মভ গনত ছনৌ। স্নগস্নন্দৰী েনন
 ছনী অখন কোঠনীমে, জতহৈ চাককাত দেৱাঁনপৰ ছন ৰঙ
 ৰিঁৰঙক চিড়ে মভক চিত্ৰ। ওগ চিড়েক চিত্ৰ মভকেঁ দেখৈত
 মিথিনাক ৰাজগুম্ৰাৰী স্নগস্নন্দৰী উদাম ভহৈ ৰঁজনী- নৈ, অহীঁ মভ
 ঠীক ছনৌ। খানী চিড়ে হমৰা মভকেঁ প্ৰমল্ল নৈ ৰাখি মকৈএ। মৃদা
 জনীজাতি মভ ৰঁজনী- ৰিঁশ চিড়ে মেহো হম মভ প্ৰমল্ল নৈ ৰ ি
 মকৰঁ, ও চিড়ে মভ ঘূৰা কহৈ আনি দিশ ৰাজগুম্ৰাৰী। মৃদা
 ৰাজগুম্ৰাৰী ততেক উদাম ছনী জে ও জাদু নৈ কহৈ মকনী। তখন
 জনী-জাতি মভ কহনহি- চিন্তা নৈ, হম মভ গাছ ৰোপৰঁ আ
 গাৱৈৰঁনা চিড়ে মভ ঘূৰি আওত। আ ঐৰেঁৰ ককৰো ৰেঁগমানী
 মেহো হমৰা মভ নৈ কৰহৈ দেৱৈ। আ ৰঁতাহ মন খষ্টহৈ নাগন
 মমূৰ্ণ মিথিনা। ককৰো কোনো পনখতি নৈ, আ ও মভ গাৰিঁ কহৈ

নাটি কই ৰোপই নাগন আ পঠৰই নাগন গাছ। আ গাছ জেনা-
 জেনা ৰঙই নাগন আ চকৰগৰ হোণত গেল মভ হঁমই নগনা, আ
 থোপড়ী পাৰই নগনা। ম'গ মিনি কই কাজ কেনাম' দানকা
 মভকে' খুশী হোণন। আ ঐ ম' গাছো মভ নীকম' আ জন্দীম'
 ৰঙই নাগন। আ স্বপ্নস্বন্দৰীক দেশ মিথিনামে ছোষ্ট-পেঘ গাছ মভ
 মুক্কী দেমই নাগন চাক কাত। জাদুৰীনা ম'গীত চাক দিয় পমৰি
 গেল। নান ৰঙক, জোমক ৰঙক, অকামী, পীথৰ, গুনোৰী আ
 পনিমোখা মন মাত ৰঙক চিঠি মভক ডেৰা ৰ'নত গ। ৰাজগুম্ৰাৰী
 কহননি জনীজাতি মভম' হমৰ দেশক ৰঠিয়ামভ পাঠশানা
 জাথি, গ হমৰ মভ দিন ম' মপনা অছি। জনীজাতি মভ ৰঁজনী- হঁ
 ৰাজগুম্ৰাৰী, জঁ হম মভ পঢ়ন নিখন ৰহিতোঁ তঁ কোনো পৈকাৰ
 হমৰা মভকে' ঠকি নৈ মকিতয। মূদা আয়ন একষ্টা মমেন।
 জনীজাতিমে ম' কিছু কহননি- মূদা তখন ঘৰক কাজ কে ৰত?

তখন মিথিনাক ৰাজগুম্ৰাৰী আদেশ দেননি- ৰাঁনক মভ
 ৰাঁনিকাক কাজ মীখত আ ৰাঁনিকা মভ ৰাঁনকক কাজ। মিনিযে-
 জ্জনি কই আগ' ৰঁঠেমে মভকে' নীক নাগত। আ স্বপ্ন মন দৰী
 মভ পঠেৰাঁনী ৰাঁনিকাকে' দেনছি একষ্টা মাগকিন। স্বপ্ন মন ৰী
 বুঁমেনখিহ- ম'মাৰ ভৰিমে ও মভ প্ৰমল্ল ছথি জে এক-ঠামম'
 দোমৰ ঠাম জন্দী প'টি জাগ ছথি, কাৰণ তগম' ও মভ ম ঠা
 কাজ জন্দী-জন্দী পূৰা কই নৈ ছথি। জনীজাতি মভ
 পুছনছি- কী হম মভ মাগকিন নৈ চনা মকে' জী? ৰাজ ুম্ৰাৰী
 কহনছি- কিএ নৈ? মহিনাকে' ও মভ কাজ কৰৱাঁক চাহী জে
 ওকৰা নীক নগৌ ছে। কিছু গোষ্টে ৰাজগুম্ৰাৰীম' পুছনছি- মূদা
 ঠাকা কতই ম' আগত? মূদা মভ ওকৰা দৰাঁড়ি দেনক। মভষ্টা

কাজ বাজগুম্ৰাৰিয়ে কৰতী? আ নগেনক মভ একটা রঁড়কা
 মোনা। পাগ জমা ভেল, আ রঁনল বাজগুম্ৰাৰী স্নগুম্ৰাৰীক
 পাঠশালা। পাঠশালা কৰেএ জাদু, ওত২ রঁঠা মভ জা ক২ রঁ ি
 জাগত অছি জেনা হোথি বঙ-ৰিঁবঙক চিড়ে। অহুঁ কিএ নে অরঁ
 ছী পাঠশালা বাজগুম্ৰাৰী? বাজগুম্ৰাৰী এক দিন পাঠশালা
 এলী, দোমৰ দিন এলী আ মভ দিন অরঁয় নগলী। আ ফেৰ ও
 কহলনি জে রঁঠা মভক মায রাঁরুঁ মেহো অরঁথু পাঠশালা। আ
 ফেৰ বাজগুম্ৰাৰী ফেৰমঁ কৰ২ নগলী জাদু। মদ ঐরেঁৰ ও খালী
 রেঁকাৰ ঠীজ মভকেঁ রঁনরঁ২ নগলী চিড়ে। আ রঁাত বাম কএক
 বঙক পাঁখিৰঁনা চিড়ে মভ মেহো ঘূৰি আয়ল অছি মিথিনামে, রিঁবু
 জাদু কয়নে। মভ অপনা নোলমে এক-এক হজাৰ পোথী নেনে,
 ঠলোম আনেঁরঁনা পোথী মভ, নাল, গলারী আ অকামী বঙক।
 নাল, জোমক বঙক, পীঅৰ, গলারী আ পনিমোখা মন মাত
 বঙক, কাৰণ বেতক ছান ন২ নেলক অছি হৰিয়ৰ কচোৰ গাছ
 মভ। আ চিড়ে মভ গাৰিঁ বহল অছি- রিঁবু জাল সূন্দৰতা অছি
 সূখায়ল ধাৰ মন। আ ওগ ঙুনমুনিয়া বাজগুম্ৰাৰীক মিথিনা রঁনি
 গেল বিশ্বক মভমঁ রেঁশী হৰিয়ৰ আ প্ৰফুলিত দেশ। নোক মভ তঁ
 গ্ৰহো কহৈত ছথি জে অহী চিড়ে মভক কাৰণ মিথিনাক হ ামে
 বহৈত অছি জাদু মদিখন। আ জঁ কহিয়ো হমৰো মভকেঁ ভেটিঁ জায়
 একটা এহেন ছান, জতয় মহিনা আ পুৰুখ মোচি মকাথি পেঘ-পেঘ
 গপ! গ্ৰ জাদুৰঁনা ছান হমৰা মভক নগে-পামমে তঁ নে? গ্ৰ ছান
 জত২ জাদুৰঁনা রৌষ মভ অছি, হমৰে মন মাধাৰণ নোকক
 ভিতৰে তঁ নে অছি? জঁ অহাকঁ ভেঠয় গ্ৰ ছান, জত কতো২, তঁ
 মূঠিত কৰা হমৰা হমৰ গ্ৰ-পত্ৰ
 মকেঁত editorial.staff.videha@gmail.com পৰা

সুভাষ চন্দ্র যাদৱ খিঙ্গা স্মননাগ ছোড়ি দেলহি।

মুদা ও ১৯৮৩ ম' ঞড়ল বহনাহ ঞয়গৰে, ঞাগক তথাকথিত নিম্ন
ৱৰ্গক কিছু নেথক মন্ত মেহো মৌখিনীক ঞ্ভাভাযী ৱৰ্তনীক ম'জ
চলি গেতা ঞ্ভা ছোড়ি দেলখিহ ঞয়গৰ দানকা, ও মন্ত
গৌমতাগাষ্টিক শিকার ভ' গেতা। পৈকাৰ মন্ত চাককাত মহমহ
কৰ' নাগল। ওগ ঙ্টনমুনিয়া ৰাজগুম্বাৰী মন ও দেখেত বহনাহ ...

মুদা ০১.০১.২০০৫ ম' ৫ মাতক তৈয়াৰীক ৱাদ ৱিদেহ- মৌখিনী গ্ৰ-
পত্ৰিকা গাছ ৰোপৰ' শ্বৰা কেনক, মিথিনামে, পক্ষ-দৰ-পক্ষ, ঞ্ভা
ঘূৰি ক' ঞ্ভাৰ'য় নাগল ৰঙ-ৱিঁৰঙক চিড়ে মন্ত।

নাচিকেতা ২৬ ৱ'থক মৌনভংগক ৱাদ ৱিদেহ পাঞ্চিক গ্ৰ-পত্ৰিকা
মে নো এণ্ট্ৰী: মা প্ৰিঙ্গি প্ৰকাশিত কৰয় নগনাহ ঞ্ভা ওহী ৱ'থ ২৬
ৱ'থক ৱাদ সুভাষ চন্দ্র যাদৱ ৱিদেহক পাঠককে' খিঙ্গা স্মন'য়
নগনাহ পক্ষ-দৰ-পক্ষ। সুভাষ চন্দ্র যাদৱক ঘৰদ খিয়া ঞ্ভায়ল
১৯৮৩ মে ঞ্ভা ২৬ ৱ'থক ৱাদ "ৱ'নেত ৱিঁগড়েত" ২০০৫-০১ মে
ৱিদেহমে গ্ৰ-প্ৰকাশিত ভেনাক ৱাদ ২০০১ মে প্ৰিষ্টমে মেহো ঞ্ভাৰি
গেতা।

"জে স্মনাযত খিঙ্গা মেহ ৰাজ কৰত ঐ ম'ম্বাৰপৰ" ঞ্ভা
মমানান্তৰ ধাৰা স্মনা বহন ঞ্ভি খিঙ্গা। মিথিনাক কএক ৰঙক
পাঁখিৱনা চিড়ে মন্ত ঘূৰি ঞ্ভায়ল জেনা মন্দীপ গুম্বাৰ মাফী, উমেশ
পায়ৱান, ৱেঁচন চাণ্ডৰ, কপিনেশ্বৰ ৰাউত, উমেশ মণ্ডন, ৰাম
ৱিনায় মাফ, ৰাজদেৱ মণ্ডন, নন্দ ৱিনায় ৰায়, জগদীশ প্ৰমাদ

মণ্ডল, দুৰ্গানন্দ মণ্ডল, আচাৰ্য বামানন্দ মণ্ডল, নতন কুমাৰ কামত, নাৰায়ণ যাদৱ, মুল্লী কামত, শিৱ কুমাৰ প্ৰমা , ধীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ, বামদেৱ প্ৰমাদ মণ্ডল "মাৰদাৰ" এটা বঙা ৰিঁবঙক কথা আ গীতক মঙ।

ঘূৰি আয়ন আঁচি মভ অঁপনা নোনে এক-এক হজাৰ পোখী নেনে, উলোম আনৈৱঁতা পোখী মভ, নান, গুনোৱী, জোমক, পনিমোখাক মাত বঙক আ অঁকামী বঙক। কাৰণ বেতক স্বান নই নেনক আঁচি হৰিযৰ কচোৰ গাছ মভ।

আ ম্ৰভাষ চন্দ্ৰ যাদৱ খিলা মনেনাগ ফেৰ্ম শৰু কই দেনছি।

ৰঁনেত ৰিঁগড়ৈতক ৰাঁদ আয়ন ৰমতা জোগী, গুনো, মডৰ, ভোষ্ট। মাছিৰ অঁকাদেমী দ্বাৰ ৰিজেক্ট কএল ৰাজকমন চৌধৰী মোনোগ্ৰাফ আয়ন "নিত নৱন ৰাজকমন" নামম। আ তেঁ ম্ৰভ স চন্দ্ৰ যাদৱ ছাখি "নিত নৱন ম্ৰভাষ চন্দ্ৰ যাদৱ"।

মৌখিনী ম্ৰষ্টাৰী মাৰ্গম (মৌখিনা কথাশাস্ত্ৰ) আ ম্ৰভাষ চন্দ্ৰ যাদৱ

মিশেল ফোকো (Foucault)ক "অন্মশায়ন মঁছা" ৰা মনোৱৈজ্ঞানিক ৰাঁষ্টন আ হাণ্ডেডক "জৈমনাগটিং" দুনুক লখা একে ছৈ। মিশেল ফোকোক "অন্মশায়ন মঁছা" আঁচি, মোমাঁৱনাৰ্কে অন্মশায়নমে আনু আ তগ নেন মভৰ্কে আপমে নড়াৰ, কিছুৰ্কে পৰস্কৃত কৰা আ জে অন্মশায়নমে নৈ অঁৱৈএ তকৰা আন্তে-আন্তে মান্ধৰ দিয়ো। জৈমনাগটিংমে মোমাঁৱনাৰ্কে ৰিশ্বায় দিআও

ন জাগত খিছি জে অহাঁ জে যথাস্থিতিক বিবোধ কই বহন ছী যে
কোনো বিবোধ নে, গ্ৰ তঁ মন্ত কই বহন খিছি, অহাঁ তঁ বিবোধ
ক নামপৰ বিবোধ কই বহন ছী আ যে আপন কমী নুকেৰা নে
ন। এমে মমাজমে বৰ্তমান আধাৰভূত কমীক মহাযতা মেহো
নেন জাগত খিছি, আ আস্তে-

আস্তে ঠাৰগেঠে বঁতাহ ভই জাগত খিছি বাঁ পনায়ন কই জাগত
খিছি।

যে   স্তম্ভাষ   চন্দ্র   যাদৱক   বাগষ্টম-
বঁলাক মামান্স বাগষ্টম বঁলাক নে ছন, গ্ৰ ছন "গৌমন গাষ্টগ"।

মুদা একৰ প্ৰতিকাৰমে অৱৈত খিছি ম্ৰ্ণোৰী মাগঁম, কোন কথা
ম্বনেমায়ঁ নোক আ মমাজপৰ কী অমৰ পড়ত, গ্ৰ ওগ আধাৰ
ৰ পূৰ্ণ-ৰিশেষণ কৰৈত খিছি।   যে মমানান্তৰ ধাৰা মাদাৰকৈঁ
মাদাৰম্য কাষ্টৰাঁক নিৰ্ণয় নেনক। ও মুনধাৰাক মাছিৰকাৰ মন্ত
জে মানকীকৰণক নামপৰ ভাষাকৈঁ মৰোড়ৈ ছনা, ও ম্ৰ্ণোৰী
মাগঁমক মংগ গৌমনাগাষ্টগক আধাৰপৰ কাজ কই বহন ছনা।
দানকৰ উদ্দেশ্য ছন বৰ্তনীক ভিন্নতাকৈঁ অশঙ্কতাক নাম দেৱ।
ৰামদেৱ মা ঘৰদেখিযাকৈঁ লক্ষিত কই গ্ৰ মন্ত নিখনছি জে, জে
নিখৰঁ যে ৰাঁজৰঁ অমমিযো মে অমফল ভেন যে ঠৌখিনীযোমে
হএত।

আ স্তম্ভাষচন্দ্র যাদৱ অমগৰ পড়ি গেলাহ।

মুদা জখন বমানন্দ মা 'বমণ' অহী ম্ৰ্ণোৰী-মাগঁমক প্ৰয়োগ
ৰিম্ভাঠক মঙ কেনছি, আ তকৰ আনোকমে জগদীশ প্ৰমাদ

মণ্ডলক শিৱশৰ্মকৰ শ্ৰীনিৱাস দ্বাৰা ৱৰ্তনী-সংশোধন কএন কথা (জগনে ও অশ্বত্থতা দূৰ কৰোঁ নেত তীন দিন মেহনতি কএন, অহি তৰহক অহমান মেহো জতেনহি) উমেশ মণ্ডলজী জখন হমৰা পঠেনহি তঁ হমৰ কান চাঠ ভই গেল।

কাৰণ স্নভাষ চন্দ্ৰ যাদৱক ৱৰ্তনীক কথা ৱিদেহমে তাৱত গ্ৰ-প্ৰকাশিত ভেনাগ শ্বক ভই গেল ছন। হম উমেশ মণ্ডল জী কেঁ স্টোৰী-মাগঁমক মৰ্ম বুঁমেতিয়হি আ ৱিন্ তথাকথিত শ স্ব কএন ৱৰ্তনীৱনা ৰূপ ৱিদেহমে ছপৰঁ শ্বক ভেন [দেখ দুধ-পানি ফৰাক-ফৰাক (কথা এৰঁ পাণ্ডুনিপি জগদীশ প্ৰমাদ মণ্ডল)- (ছায়া এৰঁ মম্বাদন- উমেশ মণ্ডল)]।

আ উমেশ মণ্ডল স্মৃতিত কেনহি জে ৱৰ্তনী শ্বত্থতাক ৱাঁদ জগদীশ প্ৰমাদ মণ্ডল জী গ্ৰম বহই নাগন চনোহ, আ জহিয়ায়ঁ ও স্নননহি জে ৱৰ্তনীক শ্বত্থতা ৱঁনা বচনা ৱিদেহমে ৰিজেক্ট ভই গেল ছহি আ দানকৰ অমলী ৱৰ্তনীৱনা ৱৰ্মন আৱঁ গ্ৰ-প্ৰকাশিত হেতহি তহিয়ায়ঁ দানকামে নৱ উত্ৰমোহ আৱঁ গেল ছহি।

ফেৰ উমেশ মণ্ডল জীক গপ স্নভাষ চন্দ্ৰ যাদৱয়ঁ ভেনহি, তঁ স্নভাষ চন্দ্ৰ যাদৱ জী স্মৃতিত কেনথিহ জে মূনধাৰা ৱঁ া মভ কিছু নিথি দিযৌ, স্ননৱেঁ নৈ কৰত কানে-ৱাঁত নৈ দেত। ৰাজমোহন মা ভাগ মাহেৰঁপৰ মেহো ৱঁক্ত ৱিশ্বাস কেনে বহথি। "তঁ তকৰ উপায়?" "উপায় ৱএহ জে অহাঁ মভ কই বহন ছী, মানে নেথক ৱঁঠাও।"

আ স্টোৰী মাগঁম মেহো মএহ কহৈএ, জে কথা স্ননাযত মে কৰত ৰাজ, আ জে জহে কথা স্ননাওত মে তহে অগাঁ ৱঁঠত। আ অমগৰ

ঠুহুহুতিযো মুঠ। মুদা ঐৰেঁৰ দোমৰ চৰণমে মুভাষ চন্দ্র াদৰ
 অম্ৰগৰ নে বহুথি।

আ মমানান্তৰ ধাৰা কথা মূনা বহন অছি ১৬ মানমঁ আ মুনধাৰা
 মূনি বহন অছি।

জখন কি
 মিশেল ফোকোক মভাটা ডিমীপিনৰী গঁম্ঠীষ্ট্ৰশন "অনুশ্ৰামন মঁ
 ঞ্চা" জেনা মাহিণ অকাদেমী, মৌথিনী অকাদেমী, মৌথিনী ভোজপুৰী
 অকাদেমী, আ মাহিণ অকাদেমী দ্বাৰা মান্যতা প্ৰ গু কথিত
 নিষ্টেৰেৰী অমোমিযেশন মভ মুন ধাৰা নগ ছৈ।

মুদা
 মিশেল ফোকোক মভাটা ডিমীপিনৰী গঁম্ঠীষ্ট্ৰশন আ মুনধাৰাক
 গৌমতাগাষ্ট্ৰগক ষ্ট্ৰিক, গাৰ্জিয়ন বঁনৰাঁক আফৰক ষ্ট্ৰিক ম্ঠো
 বী মাগঁম দ্বাৰা খতম কই দেন গেল ছৈ।

ম্ঠোৰী মাগঁম তাৰানন্দ রিয়োগীক শঙ্ক্ৰানী (১) জেনা থোকক
 হিমারেঁ মৌথিনীমে উপন্যাস বঁহৰাগত অছি,
 (২) মেহতৰক ভাষা আ (৩) কুড়া-
 কড়কষ্টক পহাড় চাঢ় কবৰাঁক মাজিশ আ বমানন্দ মা "বমণ"
 ক শঙ্ক্ৰানী (১) "হাষ্ট-বঁজাৰক ভাষা"
 (ডা. প্ৰমোদ গুমাৰক 'কনকিবৰাঁ' ক আম্ৰখমে)কঁ উঘা কেন
 ক।

গ্ৰ মভ হতোমোহিত কবৰাঁ নেন উপযুক্ত গৌম-
 নাগাষ্ট্ৰগ কেৰ ষ্ট্ৰিক অছি জকৰা মমানান্তৰ ধাৰ দ্বাৰা ম্ঠো

ৰী মাওঁমক মদতিমঁ খতম কই দেন গেন খ্ৰি। তঁ গ্ৰা উদাহৰ
ণ যিফ্ৰ কৰৈএ জে মুন ধাৰামে মন্ত জাতিক নোক খ্ৰি
মমানান্তৰ ধাৰামে যেহো। ম্ঠোৰী মাওঁমক মদতিমঁ ব্ৰাহ্মণৰাদক
মঁগ গএব-ব্ৰাহ্মণক নব-ব্ৰাহ্মণৰাদকোঁ যেহো চিহ্নিত কএন গেন
খ্ৰি।

খা মএহ কাৰণ ছে জে মৌখিনী কথা মুনোঁক খাযোজন "মগৰ
ৰাতি দীপ জৰয়"কোঁ মাহিহ খ্ৰাদেমী দ্বাৰা গীড়ি নোঁ প্ৰফ্ৰ
ভেন খা যে রিফ্ৰন ভই গেনাপৰ বমানন্দ মা 'বমণ' মাহিত ূন
ধাৰাক খান নোক খপন মানমিক মন্তনন রঁনা কই নে ৰাখি
মকনা। বমানন্দ মা 'বমণ' তঁ মন্তা মীমাক খতিগ্ৰমণ বৈত
একটা ব্ৰাহ্মণৰাদী মঁছাক পত্ৰিকামে রিঁ নান্ন নেনে হমৰা
উমেশ মন্তনকোঁ খ্ৰাচ কথা যেহো কহনছি খা তকৰ উপহাৰ
ম্বৰপ মাহিহ খ্ৰাদেমী দিনীক ওগ মঁছাকোঁ কথিত িষ্টেৰেৰী
এমোমিযেশনক ৰপমে মান্ৰতা দেনক। গ্ৰা ঘষ্টনা ম্ঠোৰী-মাওঁমক
প্ৰভাৰকোঁ দৰ্শিত কৰৈত খ্ৰি।

মুদা খ্ৰশোক গত দ্য মান্ৰমঁ 'মগৰ ৰাতি দীপ জৰয়' কেৰ
খাযোজন মমানান্তৰ ধাৰাক নেখক মন্ত দ্বাৰা কএন জেৰাঁমঁ
খাহাদিত ছখি খা কহৈ ছখি- "একৰ প্ৰাৰম্ভিক উদ্দেশ্য হৈ গাম-
গাম গোষ্ঠী কৰোঁক, যে খ্ৰাৰোঁ জা কই ভই বহন ছে।" যএ
গপ হমৰ গামমে ভেন ৮২ ম মগৰ ৰাতি দীপ জৰয় [কথা রৌফ
মিফ্ৰ মেহথপা (ৰাঁন মাহিহ কেন্দ্ৰিত) মেহথ]মে শিৰশঁকৰ শ্ৰীনিৰাম
যেহো রাঁজন চনা- "জখন হম মন্ত 'মগৰ ৰাতি দীপ জৰয়' শ্ৰু
কেনে চনোঁ তখন একৰ উদ্দেশ্য চন জে গ্ৰা গামে-গাম

দাখ্য, মৃদা গ্ৰা তঁ পঠনা-চেলৈ ঘুমাই নাগন।"

আ ওম্‌হৰ বামভৰোম কাপড়ি 'ভমৰ' আ পৰমেশ্বৰ কাপড়ি যেহো পায়াপাৰ নেপান মে খড়ন চনা। ভাৰতক মৰকাৰী মঁছাক মঁকননমে দানকৰ মন্ডক বচনা রাঁহৰী (নেপানক) হেঁকাক কাৰণ নৈ দেন গেননি মৃদা ওহী নেপানক দোমৰ নেখক, জে ম্‌ষ্টেম-কো কেৰ মঙ চনা, কেৰ কথা দেন গেনৈ ।

জনিয়া প্ৰিম্‌ষ্টোৱাক ঞ্চুদৈঘ্য মম্বন্ধ ৰঁনা ধৰী, জনিয়া প্ৰিম্‌ষ্টোৱাক
উৰ্ধ্বাধৰ মম্বন্ধ ৰঁনা ধৰী/ জেকম ডেৰীডা- উৰ্ধ্বৰ মঁবচনাৱাদ মানে
ৰিখণ্ডনামেক মিস্কাভ

কথাক যাত্ৰা- বৈদিক আখ্যান, জাতক কথা, ঐশপ ফেৰঁন্য, পঁচতঁত্ৰ আ হিতোপদেশ আ মঁগ-মঁগ চনৈত বহন নোকগাথা মন্ড। মন্ড ঠাম ঞ্চিভিজাত ৰৰ্গক কথাক মঁগ নোকগাথা বহিতে ঞ্চি, আ যে মৌখিনীযো মে ঞ্চি।

ঐ মম্বন্ধমে ম্‌ভাষ চন্দ্ৰ যাদৱক নিম্ন ৰিচাৰ চহি:

"মৌখিনী মে নোক-কথা পৰ ৰঁড় কম কাজ ভেন ঞ্চি। নোক-
কথাক কিদাএ মঁকনন উপনঙ্ক ঞ্চি আ যে মূতিক আধাৰ পৰ
নিপিৰঁফ্ কয়ন গেন ঞ্চি, ফীল্‌ড ৰৰ্কক আধাৰ পৰ নহি । নোক

-

মাহিৰক কোনো গকাগ হো, ওকৰ এক মঁ ঞ্চিধিক ৰপ ৰিচ্‌মান
বহৈত চৈক, জে ফীল্‌ড ৰৰ্ক কয়নে মঁ প্ৰাণ্ড ভাই মকৈত ঞ্চি
। মূতি মে ওকৰ মাত্ৰ একটা ৰপ বহৈত চৈক, জকৰা মৰৌত্তম
ৰপ মানি নেৰঁ গনত ভাই মকৈত ঞ্চি । নোক-

কথা ক জতেক ম'কনন অখনধৰি ভেন অছি, যে অপূৰ্ণ অছি ।

মৌখিনী মে নোক-

গীত, নোক গাথা আ নোক দেৱতা ক নেন তই কিছু ফীল্ড ব
ৰ্ক কখনো গেন, নোক কথাক নেন ভৰিমক্কে কোনো ফী ্ড ব
ৰ্ক ভেন অছি । আৰ' জখন এক পুশ্ৰত ম' দোমৰ পুশ্ৰত মে নো
ক মাহিৰক অ'তৰণ দিনোদিন ম'কষ্টগ্ৰস্ত ভেন জা বহন অছি, তেঁ
একৰ ম'বক্ষণ জকাৰী অছি । নোকমাহিৰক ম'বক্ষণ মাত্ৰ এহি
নেন জকাৰী নহি অছি জে ও অতীতক একটা ৰস থিক; ও অপন
মময়ক ৰিমৰ্শ আ আত্মৱাচন মেহো হোগত অছি আ একষ্ট
প্ৰতিমান উপস্থিত কৰেত অছি । ওকৰ ৰূপক, প্ৰতীক, ভাৱ আ
শিল্পক উপযোগ নিখিত মাহিৰ মে হুম মভ অপন-

অপন টং ম' কৰেত ৰহেত ছী। তহিনা নিখিত মাহিৰ মেহো নো
ক-মাহিৰ কেঁ প্ৰভাৱিত কৰেত ৰহেত অছি । নোক-

মাহিৰ ম'ৰ'ধী অধ্যয়ন ম'খ্যত: স্নান আ কানক নিৰ্ধাৰণ পৰ কে
দ্ৰিত বহন অছি। ওকৰ কাৰ্য, অভিপ্ৰায় আ অৰ্থ ম' ম'ৰ'ধিত প্ৰশ্ন
অখনো উপেক্ষিত অছি । মৌখিনী মে তই নোক-

মাহিৰ ম'ৰ'ধী অধ্যয়ন অখন ঠীক ম' শৰুও নহি ভেন অছি। জে
পোখী অছি, তাহি মে নোক-

মাহিৰক পৰিভাষা আ মূঠী উপস্থিত কখন গেন অছি । নোক-
কথাক উপনক্স ম'কনন মভ মে ওহন কথাক ম'খ্যা ৰেঁমী অছি
জে দেশা'তৰণক কাৰণে মৌখিনী মে আয়ন অছি। মৌখী ীক
অপন নোককথা, জকাৰা খা'ষ্টী মৌখিন কহি ম'ৰেত ছিএক, যে
কম আয়ন অছি। ৰামনোচন ঠাণ্ডৰ দ্বাৰা ম'কনিত মৌখিনী নো
ক-

কথা, জকাৰা হুম অপন এহি অ'ন্ত ম'ক্ষিত অধ্যয়নক আধাৰ ৰ'

নৌনে ছী, তানু মে খাণ্টী মৌখিলী নোক-

কথা কমে ঞ্চি। নোক-

কথাক ঞ্চিপ্রায় ঞ্চা ঞ্চর্থ মঁরঁধী ঞ্চপন রাঁত কহঁরাক নেন জাহি
দুটা কথাক চয়ন হম কয়নে ছী, যে ঞ্চি- একটা বুঁঠিয় বহয়
ঞা একটা ঠিনিয়া খেলিঞ বও উয়া। এহি দনু কথাক রাতারব
ণ রিশ্বক্ষ মৌখিত ঞ্চি। দনুক রিমর্শ, ঞ্চামেৰাচন ঞ্চা প্রতিমান
মৌখিত-

মান্যক ঞ্চনুৰূপ ঞ্চি। দনু কথাক রিমর্শ ন্যায় পৰ কেঁদ্রিত ঞ্চ
ছি। পহিন কথাক বুঁঠিয়া দানিক একটা ফাঁক নেন রঁবহী, বাজা,
বানী, ঞ্চাগি, পানি ঞ্চা হাথী কেঁ ন্যায় পয়রঁক খাতিব নেনকাৰে
ত ঞ্চি, কিএক তই খুটী ওকৰ দানি নুকা নেনে চৈক ঞ্চা দই
নহি বহন চৈক।

কথাক রিমর্শ পদ্মামেক রূপ মে এনা ব্যক্ত ভে ঞ্চি- হাথী হা
থী হাথী! মম্দ্ৰ মোখু মম্দ্ৰ। মম্দ্ৰ নে ঞ্চগিন মিম্মারঁয়, ঞ্চগিন।
ঞগিন নে বানী ডেবরঁয়, বানী। বানী নে বাজা বুঁমা থি, বাজা ।
বাজা নে রঁবহী ডাঁড়থি, রঁবহী। রঁবহী নে খুটী ঠাঁড়য়, খুটী। খুটী
নে দানি দিখয়, দানি। কী খাড, কী পীৰুঁ, কী নই পৰদেমে জাড।
জাগত ঞ্চি। খুটী তৈয়াৰ ভই জাগত চৈক। ফেৰ তই খুটীক
ডৰেঁ হাথী, হাথীক ডৰেঁ মম্দ্ৰ, মম্দ্ৰক ডৰেঁ ঞ্চাগি, ঞ্চাগিক ডৰেঁ
বানী, বানীক ডৰেঁ বাজা, বাজাক ডৰেঁ রঁবহী ন্যায় কৰক নেন
তৈয়াৰ ভই জাগত চৈক ঞ্চা খুটী বুঁঠিয়া কেঁ দানি দই দৈত চৈ
ক। গ্ৰ কথা বামনোচন ঞ্চপন মায মঁ স্ননে চনোহ। ও কহ
নি জে মায বনা বৃভাঁত মে বুঁঠিয়া হাথিএ নগ মঁ ঘূৰি জাগত চৈ
ক। নিপিৰক্ষ কৰেঁত কান ও একৰ পুনর্মৃজন কয়ননি। দানক
নিপিৰক্ষ কয়ন বৃভাঁত মে বুঁঠিয়া হাথিযো মঁ ঞ্চাগু খুটী ধৰি জাগত

থি। ঝুটিয়া কেঁ খুটী ধৰি নই গেনাগ কথাক ব্যঁজনা মে রিস্তা
 ব থনৈত চৈক। তেবিন নোক কথাক এহন প্ৰনেখন কতেক
 উঠিত থি? এহি কথাক আত্ম রাচন ঝুটিয়াক মাধ্য ে প্ৰকট
 ভেন থি। অখন স্থিতিক প্ৰতি ঝুটিয়া জে প্ৰতিপ্ৰিয়া কৰৈত থ
 চি, মএহ এহি কথাক আত্ম রাচন থিক। একটা দানিক বঁন পৰ
 ঝুটিয়া পৰদেয় জেৰাক নেয়াৰ কৰৈত থি। বাজা-
 বানীক মেৰ ভৰি দানি দেৰাক প্ৰস্তাৰ কেঁ তিবস্কৃত কৰৈত থি।
 মম্ভ্ৰ মঁ হীৰা মোতীক দান নহি নৈত থি। দানি পৰ অখন অ
 ধিকাৰ নেন নড়ৈত বহৈত থি। তাৎপৰ্য গ্ৰা জে মপন দেখৰাঁ
 ক চাহী। ভীখ আ দয়াক পাত্ৰ নহি হেৰাক চাহী। দান নের নীক
 নহি। স্নাভিমানী হেৰাক চাহী আ অখন হক নেন নড় াক চা
 হী। কথা গ্ৰা প্ৰতিমান উপস্থিত কৰৈত থি জে ন্যায় মংঘৰ্ষে কয়
 না মঁ ভেটৈত চৈক। 'একটা চিনমা খেনিএ বও ভগয়া' ন্যায়ক
 বিৱেকশীলতা পৰ ৱিমৰ্শ কৰৈত থি। মনিয়া (চিড়) কেঁ এক
 টা চীন খেৰাক অপবাধ মে প্ৰাণদঁড ভেটৈ বনা চৈক। গ্ৰা ৱিমৰ্শ
 পছাদ্বেক ৰূপমে চনৈত চৈক, জাহি মে ওকৰ দাৰ্শ্ব অৱস্থা
 মেহো চিত্ৰিত ভেন চৈক।

ৱঁবদরনা ভাগ!

পৰৱঁত পহাড় পৰ খোতা ৰে খোঁতা

ভুখে মৰৈ চৈ ৱঁচা

একটা চিনমা খেনিএ বও ভগয়া

তগ নএ পকড়নে জাগএ।

ফেৰ ঘোড়ারনা ঞ্ৰেঁ ঙ্ৰেঁ, হাথীৰনা ঞ্ৰেঁ ঙ্ৰেঁ, খুদী-
 ৰনা ঞ্ৰেঁ ঙ্ৰেঁ। মুনীয়া মভ মঁ মিনতী কৰেত ঞ্ৰি।
 ওহো মভ খেতৰনা কেঁ পোহুৰেঁত ঙ্ৰেক; ছোড়ৰাক রঁদন মে
 রঁড়দ, ঘোড়া, হাথী দেৱঁ২ নেন তেঁযাৰ ঙ্ৰেক, নেকিন খেতৰনা ঞ্ৰ
 ম মঁ মম নহি হোওত ঞ্ৰি। জখন হুখে-
 প্যায়ে জান জায নগেঁ ঙ্ৰেক, তখন খুদীক রঁদনা মে মুনীয়া কেঁ
 ছোড়ি দেত ঞ্ৰি। মুনীয়া কৰুণা ঞ্ৰা মানৰীযতাক ঞ্ৰাহান কৰে
 ত ঞ্ৰি। মনুস্তুতি মে কহন গেত ঙ্ৰেক জে চুপচাপ ককৰো ফুন
 তোড়ি নেৱঁ চোৰি নহি হোওত ঙ্ৰেক; তহিনা ককৰো একঠা ঙ্ৰীন
 খা নেৱঁ কোনো ঞ্ৰপৰাধ নহি ভেন। ওএহ কথাক ঞ্ৰামেৰাচন থি
 ক। কথা ও্ৰা প্ৰতিমান ঙ্ৰপস্থিত কৰেত ঞ্ৰি জে মভক জীৰক
 মোন রঁৰাৱঁৰ হোওত ঙ্ৰেক । ঞ্ৰমহায ঞ্ৰা নিৰ্ধনো কেঁ জীৱাক ঞ্ৰ
 ধিকাৰ ঙ্ৰেক। এহি মঁমাৰ মে ওকৰো নেন একঠা স্লেম (জগহ) হে
 ৱাক চাহী।"

কথামে ঞ্ৰমফনতাক মন্তাৰনা ঙ্ৰপন্যাম-মহাকাৰ্য-ঞ্ৰা ্যান মঁ
 ৱেঁশী হোওত ঞ্ৰি, কাৰণ ঙ্ৰপন্যাম ঞ্ৰি "মোপ ওপেৰা" জে
 মহিনাক-মহিনা ঞ্ৰা মানক-মান ধৰি চনেত ঞ্ৰি ঞ্ৰা মভ
 এপীমোডক ঞ্ৰন্তমে একঠা ৱিন্দুপৰ ঞ্ৰাৱিঁ খতম হোওত ঞ্ৰি। মানে
 মভৰি এপীমোডক ঙ্ৰপন্যামমে ঙ্ৰহভৰি এপীমোড ধৰি তঁ ঞ্ৰাশা
 ৱনিতে ঞ্ৰি জে কথা একঠা মোড় নেত ঞ্ৰা ঞ্ৰন্ত ধৰি জে কথাক
 দিশা নহিয়ে রঁদনেন তঁ পুৰনকা মভঠা এপীমোড হিষ্ট ঞ্ৰা মাত্ৰ
 ঞ্ৰন্তিম এপীমোড স্ৰাপ। মূদা কথা একৰ ঞ্ৰন্তমতি নে দেত ঞ্ৰ ি।
 ও্ৰা এক এপীমোড রঁনা ৰচনা ছী ঞ্ৰা নীক তঁ খুৱেঁ নীক ঞ্ৰা নে
 তঁ খৰাপে-খৰাপ।

কথা-গাথা য'ঁ ৰাঁঠি আৰু জাগ ত'ঁ আধুনিক কথা-গল্পক তিহায়
উল্লেখ্যম শতাব্দীক অন্তৰ্ভুক্ত কৰে। একবা লঘুকথা, কথা আৰু গল্পক
ৰূপ মানন কৰে। ওনা এ তীব্ৰক ৰীচক ভেদ মেহো অনাৰম্ভক
ৰূপম' ব্যাখ্যায়িত কৰে। বৰীন্দ্রনাথ ঠাকুৰ ব'ম' শব্দ ভেদ
গ্ৰ যাত্ৰা ভাৰতক এক কোনম' দোমৰ কোন ধৰি স্মাৰক ৰূপী
আন্দোলনক পৰিণামস্বৰূপ আৰু ৰ'ঙন। অসমিয়াক
ৰেজৰ'ফ'আ, উড়িয়াক ফকীৰ মোহন মেনাপতি, তেলুগুক
অপ্পাৰ, ৰ'ঙনাক কেদাৰনাথ ৰ'নজী গ্ৰ যন্ত গোট কখনো নাৰী
প্ৰতি সমৰ্থনমে ত'ঁ কখনো সমাজক মূদখোৰক বিৰুদ্ধ অৰ্হেত
গোহ। নেপালী ভাষামে "দেৱী কো ৰ'নি" সূৰ্যকান্ত জ্বালা দ্বাৰা
দমহৰাক পশুৰ'নি প্ৰথাক বিৰুদ্ধ লিখন কৰে। কোনো কথা প্ৰেমক
ৰ'ধনক মধ্য জাতি-ধনক মীমাক বিৰুদ্ধ ত'ঁ কোনো দলিত
সমাজক স্থিতি আৰু ধাৰ্মিক অ'ধৰিষ্ঠায়ক বিষয়মে লিখন কৰে। আৰু
গ্ৰ যন্ত কৰেত মৰ্দা কথাক অন্ত স্মখদ হোগত ছন মেহো নৈ।

বাদ: মাহিৰ: উত্তৰ আধুনিক, অস্তিত্ববাদী, মানৱতাবাদী, গ্ৰ যন্ত
বিচাৰধাৰা দৰ্শনশাস্ত্ৰক বিচাৰধাৰা থিক। পহিনে দৰ্শনমে
বিজ্ঞান, গতিহায়, সমাজ-ৰাজনীতি, অর্থশাস্ত্ৰ, কলা-বিজ্ঞান আৰু
ভাষা সম্মিলিত বহেত ছন। মূদা জেনা-জেনা বিজ্ঞান কনাক
শাখা যন্ত বিশিষ্টতা প্ৰাপ্ত কৰেত গেন, বিশেষ ক'ৱি জ্ঞান, ত'ঁ
দৰ্শনমে গণিত আৰু বিজ্ঞান মেথেমেষ্টিকন নাজিক ধৰি মীমিত বহি
গেন। দাৰ্শনিক আগমন আৰু নিগমনক অধ্যয়ন
প্ৰণালী, বিশেষণাত্মক প্ৰণালী দিয় ৰ'ঙন। মাৰ্ক্স জে দুনিয়া ভৰিক
গৰীৰক নেন একটা দৈৱীয় হস্তক্ষেপক সমান কনোহ, দ্বন্দ্বাত্মক
প্ৰণালীকে অ'পন ব্যাখ্যাক আধাৰ ৰ'নওনেহি। আগ-কালহিক

"টিমকয়ন" ৰা দ্বন্দ্ব জগমে পঞ্চ-ৰিপঞ্চ, দনু মম্বিনিত
 ঞ্চি, দৰ্শনক (মাধৱাচাৰ্যক মৰ্দৰ্শন মংগহ- ৰ্ৰঞ্চৰ্য্য) খণ্ডন-
 মণ্ডন প্ৰণালীমে পহিনহিয়েমঁ ৰিচ্চমান চ্চন।

যে গতিহ্যমক ঞ্চন্তক ঘোষণা কয়নিহাৰ ফ্ৰাংমিয় ফুক যাম্মা -জে
 কম্মুনিম্শ্ট শ্যামনক মম্মাণ্টিপৰ গ্ৰা ঘোষণা কয়নে চ্চনাহ- ৰাঁদমে
 ঐয়ঁ পনটি গেনাহ। কম্মুনিম্শ্ট শ্যামনক মম্মাণ্টি ঞ্চা ৰাঁৰ্শিনক
 দেৱাঁনক খয়মাঁক ৰাঁদ ফ্ৰাংমিয় ফুকিয়াম্মা ঘোষিত কএনন হি জে
 ৰিচাৰধাৰাক ঞ্চাপম্মী মগড়া (দ্বন্দ্ব) মঁ মৃজিত গতিহ্যমক গ্ৰা মম্মাণ্টি
 ঞ্চি ঞ্চা ঞ্চাৰঁ মানৱক হিতক ৰিচাৰধাৰা মাত্ৰ ঞ্চাগাঁ ৰঁঠত। মৃদা
 কিছু দিন ৰাঁদ ও ঐ মতয়ঁ ঞ্চাপম্ম ভই গেনাহ ঞ্চা কহনেছি জে
 মম্মাজক ভীতৰ ঞ্চা ৰাঞ্চষ্ট❖❖ৰীযতাক মধ্য ঞ্চখনো ৰাঁদ ঞ্চা
 ভিন্ন ৰিচাৰধাৰা ৰাঁচনে ঞ্চি। তহিনা ঞ্চত্ৰৰ ঞ্চাঞ্চনিকতাৱাদী
 ৰিচাৰক জৈকম ডেৰীডা ভাষাকৈ ৰিখণ্ডিত কই গ্ৰা মিস্ক কেনেছি জে
 ৰিখণ্ডিত ভাগ তেৰ ৰাম ৰিভিন্ন ঞ্চাধাৰপৰ ঞ্চাণ্টিত ঞ্চি ঞ্চা ৰিনা
 ওকৰা বুম্মনে ভাষাক ঞ্চৰ্থ হম নৈ নগা মকৈত চ্চী।

ঞ্চত্ৰৰ-ঞাঞ্চনিকতাৱাদ য়েহো ঞ্চপন প্ৰাৰম্ভিক ঞ্চম্ভোহক ৰাঁদ
 ঞ্চমকি গেন ঞ্চি।
 ঞ্চস্তিৰ্হৱাদ, মানৱতাৱাদ, প্ৰগতিৱাদ, ৰোমেন্শ্টিম জুম, মম্মাজশাস্ত্ৰী
 য ৰিঞ্চেষণ গ্ৰা মভ মঁঞ্চেষণাম্মেক মম্মীক্ষা প্ৰণালীমে মম্মি ঞ্চিত
 ভই ঞ্চপন ঞ্চস্তিৰ্হ ৰঁচনে ঞ্চি।

মাগকো-এনেনিমিয় ৰৈজানিকতাপৰ ঞ্চাধাৰিত ৰহৰাঁক কাৰণ
 দ্বন্দ্বাম্মেক প্ৰণালী জকাঁ ঞ্চপন ঞ্চস্তিৰ্হ ৰঁচনে ৰহত।

আধুনিক কথা আছে কী? গ্ৰা কেহন হেঁৱাক চাহী? একৰ কিছু
উদ্দেশ্য আছে আৰু হেঁৱাক চাহী? আ তকৰ নিৰ্ধাৰণ কোনা কএন
জায় ?

কোনো কথাক আধাৰ মনোৱিজ্ঞান যোহো হোগত আছে। কথাক
উদ্দেশ্য সমাজক আৱশ্যকতাক অনুসাৰ আ কথো যাত্ৰামে
পৰিৱৰ্তন সমাজমে ভেন আ হোগত পৰিৱৰ্তনক অনুৰূপ হেঁৱাক
চাহী। মূদা মংগমে ওগ সমাজক মংস্কৃতিমঁ গ্ৰা কথো স্নয়মেৰ
নিয়ন্ত্ৰিত হোগত আছে। আ ঐমে ওগ সমাজক ঐতিহাসিক অস্তিত্ব
যোমাঁ অৱৈত আছে।

জে হম বৈদিক আখ্যানক গপ কৰী তঁ ও ৰাষ্ট্ৰক মংগ প্ৰেমক ং
যোমাঁ অৱৈত আছে। আ সমাজক মংগ মিনি কই ৰহনাগ মিখৱৈত
আছে। জাতক কথা নোক-ভাষাক প্ৰসাৰক মংগ ৰৌক্ষ-ধ ্ম
প্ৰসাৰক গচ্ছা যোহো ৰথৈত আছে।

মুসলিম জগতক কথা জেনা ৰুমীক "ময়মনৰী" ফাৰমী মাহিতক
বিশিষ্ট গ্ৰন্থ আছে জে জ্ঞানক মহত্ব আ ৰাজ্যক উন্নতিক শিক্ষা
দৈত আছে।

আজক কথা ঐ মভ ৰসকেঁ মমেঠৈত আছে আ একটা প্ৰবৃক্ষ আ
মানৱীয় সমাজক নিৰ্মাণক দিয় আগাঁ ৰুঁঠৈত আছে। আ জে যে নে
আছে তঁ গ্ৰা ওকৰ উদ্দেশ্যমে মস্মিনিত হেঁৱাক চাহী। আ তখনে
কথাক বিশ্লেষণ আ সমালোচনা পাঠকীয় ৱিৱশতা ৰনি মকত।

মনোৱিশ্লেষণ আ দ্বন্দ্বাত্মক পদ্ধতি জেকাঁ ফুকিয়ামা আ
ডেৰীডাক বিশ্লেষণ যোহো মংশেষিত ভই সমীক্ষাক নেন স্নায়ী

প্ৰতিমান ৰঁনন বহত।

ককৰা নেন কথা লিখী? ৰা কহী? কথাক ৰাদ: জিনকা বিষয়মে লিখৰঁ মে তঁ পঢ়তাহ নৈ। কথা পঢ়ি নোক প্ৰবুঁক্ষ ভই জায়ত ? গীতাক মগ্নত খা কই মুঠ ৰঁজনিহাৰক ম'খ্যা কম নৈ। তেঁ কী এহন কমৌপীপৰ বঠিত কথাক মহল্ল কম ভই জায়ত ?

মভ প্ৰবুঁক্ষ নৈ হেতাহ তঁ স্নহ মনোৰঁজন তঁ প্ৰ গু কই মকতাহ। আ জে একোটা ৰাজি কথা পঢ়ি ওগ দিশামে মোচত তঁ কথাক মাৰ্থকতা মিষ্ক হএত। আ জকৰা নেন বঠিত আছি গ্ৰা কথা জে ও নৈ, তঁ ওকৰ ওগ পৰিস্থিতিমে হস্তক্ষেপ কৰৰাঁমে মক্ষম ৰাজি তঁ পঢ়তাহ। আ জা গ্ৰা বহত তাধৰি ঐ তৰহক কথা বঠিত কএন জাগত বহত।

আ জে মমাজ ৰঁদনত তঁ মামাজিক মূন্য মনাতন বহত? প্ৰগতিশীল কথামে অন্তৰক পুনৰ্নিৰ্মাণ কৰৰঁ, পৰিৱৰ্তনশীল মমাজক নেন, জগমঁ প্ৰাকৃতিক আ মামাজিক যথার্থক ৰীচ মমায়োজন দাখএ। আকি ঐ পৰিৱৰ্তনশীল মমযকেঁ স্নায়িহ দেৱাঁ নেন পৰস্বৰাক স্নায়ী আ মূন তল্পপৰ আধাৰিত কথাক আৱশ্যকতা আছি? ৰাজি-হিত আ মমাজ-হিতম ঢ্ৰেধ আছি আ দনু পৰস্বৰ ৰিবোধী আছি। ঐমে ম'যোজন আৱশ্যক। িশ্ব দৃষ্টি আৱশ্যক। কথা মাত্ৰ ৰিচাৰক উলপড়ি নৈ আছি জে ৰোশনাগমঁ কাগচপৰ জেনা-তেনা উতাৰি দেনিঐ। গ্ৰা মামাজিক-ঐতিহাসিক দশায়ঁ নিদিৰ্শিত হোওত আছি।

তঁ কথা আদৰ্শবাদী দাখ্য, প্ৰগতিবাদী দাখ্য ৰা যথাৰ্ ৰাদী

দ্বৈত। আৰু গ্ৰামানৱতাৰাৱী, মাৰ্মাজিকতাৰাৱী ৱা ঞ্চনুভৱকে
মহনু দেময়ৰঁনা জ্ঞানেন্দ্ৰিয়-যথার্থৱাৱী দ্বৈত ? আৰু নৈ তঁ কথা
প্ৰযোজনমূনক দ্বৈত। ঐমে
উপযোগিতাৱাদ, প্ৰযোৱাদ, ব্যৱহাৰৱাদ, কাৰণৱাদ, ঞ্চপ্ৰিণ্ণাৱাদ
আৰু ফলৱাদ মনু মাৰ্মনিত ঞ্চি। গ্ৰামনুমা ঞ্চাধনিক দৃষ্টিকোণ
ঞি। ঞ্চপনাৰ্কে ঞ্চভিৱ্যজ্ঞ কেনাগ্ৰ মানৱীয় স্ৰভাৰ ঞ্চি। মূদা ও
মাৰ্মাজিক নিঞমমে মাৰ্মিত ভৈ জাগত ঞ্চি। পৰিষ্টিতিমা
প্ৰভাৱিত ভৈ জাগত ঞ্চি।

তঁ কথা ঞ্চনুভৱকে পুনৰ্ভিত কৈ গঢ়ন জাযত। আৰু ব্যক্তিগত
চেতনা তখন মাৰ্মাজিক আৰু মাৰ্মাহিক চেতনা ৱনি পাওত।
শোষককে ঞ্চপন প্ৰৱৃতিপৰ ঞ্চগুণ নগৰয় পড়তহি। তঁ
শোষিতকে একৰ ৱিৰোধ মূখৰ ৰূপমে কৰয় পড়তহি।

স্বতন্ত্ৰতা- মাৰ্মাজিক পৰিৱৰ্তন । কথা তখন মাৰ্মপ্ৰিষ্টি
হএত, মাৰ্মাদক মাধ্যম ৱনত। কথা মাৰ্মাজক নেন শস্ত তখনে
ৱনি মকত, শক্তি তখনে ৱনি মকত।

জে কথাকাৰ উপদেশ দেতাহ তঁ জ্ঞানক হস্তাতিৰণ কৰতাহ, জকৰ
ঞাৱশ্যকতা ঞ্চাৰ নৈ চৈ। জখন কথাকাৰ মন্মাদ শূৰ কৰতাহ
তখনে মূজিক ৱাতাৱৰণ ৱনত আৰু মন্মাদমে ভাগ নেনিহাৰ পাঠক
জড়তাম্ৰাণ পওতাহ।

কথা গ্ৰন্থৰক্ষ দ্বৈত আৰু মূগ্ৰাহ দ্বৈত তখনে গ্ৰাম উদেশ্য প্ৰাপ্ত
কৰত। ৱক্ষিপৰক নৈ ব্যৱহাৰপৰক ৱনত। ৱৈদিক মাৰ্মাহিক
ঞাখ্যানক উদাৰতা মাৰ্মাদকে জন্ম দেত চন জে পৌৰাণিক

মাহিৰক ঝঠিৰাদিতা খতম কৰ দেনক।

আ মঁৰাদক পুনৰ্জীপনা নেন কথাকাৰমে বিশ্বায় হেঁক চাহী-
তৰ্ক-পৰক বিশ্বায় আ অন্তৰপৰক বিশ্বায়, জে মৃত্য চন্দ
যাদৰমে চহি। প্ৰজ্ঞাৰাদক বিশেষণামেক দৰ্শন বসক নে, ভাষিক
কখন আ অৱধাৰণাক বিশেষণ কৰেত আছি যে মৃত্যমজীক
কথামে মৰত্ৰ দেখোঁমে আওত। বিশেষণামেক অথৰ তাকিক
প্ৰজ্ঞাৰাদ আ অস্তিত্বৰাদক জন্ম বিজ্ঞানক প্ৰতি প্ৰতিপ্ৰিয়াক ৰপমে
ভেন। ঐমঁ বিজ্ঞানক দ্বি-অৰ্থী বিচাৰকোঁ স্নগ্ধ কএন গেন।

প্ৰঘটনাশাস্ত্ৰমে চেতনাক প্ৰদত্তক প্ৰদত্ত ৰপমে অধ্যয়ন হোগত
আছি। অনন্ত্ৰিতি বিশিষ্ট মানসিক প্ৰিয়াক তথ্যক নিৰীক্ষণ আছি।
বসকোঁ নিৰপেক্ষ আ বিশুদ্ধ ৰপমে দেখোঁক গ্ৰ মাধ্যম আছি।
অস্তিত্বৰাদমে মনুষ্য-আহি মাত্ৰ মনুষ্য আছি। ও জে কিছু নিৰ্মাণ
কৰেত আছি ওগমঁ পৃথক ও কিছু নে আছি, স্বতন্ত্ৰ হেঁ নেন
অভিশপ্ত আছি (মোৰ্ত্তি)। হেগেনক ডায়নেক্টিক দ্বাৰা বিশ নেষণ
আ মঁশেষণক অঁতহীন অঁতমঁৰঁধ দ্বাৰা প্ৰপ্ৰিয়াক গ্ৰণ নি ্ণ্য আ
অস্তিত্ব নিৰ্ণয় কৰোঁপৰ জোৰ দেনহি। মূলতত্ত্ব জতেক গহীৰ হএত
ওতেক স্বৰূপমঁ দূৰ বহত আ ৰাস্তৰিকতামঁ নগ।

ক্লান্তম মিস্তান্ত আ অনমৰষ্টেন্তী প্ৰিন্সিপল মেহো আধুনিক
চিন্তনকোঁ প্ৰভাৱিত কেনে আছি। দেখাগ পড়এওঁনা ৰাস্তৰিক া মঁ
দূৰ ভীতৰক আ ৰোঁহৰক প্ৰপ্ৰিয়া মন্ত শক্তি-ভূজাক োষ্ট তত্ত্বক
আদান-প্ৰদানমঁ মন্তৰ হোগত আছি। অনিশ্চিততাক মিস্তান্ত দ্বাৰা
স্থিতি আ স্বৰূপ, অল্দাজমঁ নিশ্চিত কৰয় পড়েত আছি।

তীনমঁ ৰেঁশী ডাগমেন্‌মনক ৰিশ্বক পৰিকল্পনা আ ম্ৰীফন
হাকিন্‌মক "অ ব্লিফ হিম্ৰী আফ ঠাগম" যোমে-যো ী
ভগরানক অস্তিত্বকৈ খতম কই বহন অছি কাৰণ এমঁ ভগরানক
মৃত্যুক অৱধাৰণা মেহো যোমাঁ আয়ন অছি, যে এখন ৰিশ্বক
নিয়ন্তাক অস্তিত্ব খতবামে পড়ন অছি। ভগরানক মৃত্যু
গতিহামক সম্মাস্তিক পৰিপ্ৰেক্ষামে মৌখিনী কথা কহিয়া ধৰি খ মা
কহৈত বহত ? নঘু, অতি-নঘু কথা (ৰীহনি কথা), কথা, গল্প
আদিক বিশেষণমে লাগন বহত?

জেনা ৰচু-অন বিখনিষ্ঠী ৰাস্তৱিকতা কৈ প্ৰতিম ৰূপেঁ যোমা আনি
চেতনাকৈ ওকৰা ম'গ একাকাৰ কৰৈত অছি তহিনা ৰিনা তীনমঁ
ৰেঁশী ৰীমক পৰিকল্পনাক হম প্ৰকাশক গতিমঁ জে মিক্‌ঘাঠী
মন্ততামঁ চনী তঁ তগযো ব্ৰহ্মাণ্ডক পাৰ আগ ধৰি নৈ প'চি ম ৰ।
গ্ৰা মূৰ্য অৰ-অৰ আন মূৰ্যমেমঁ একটা মধ্যম কোষ্টিক ৰেগণ-
মেডিওকৰ ম্ৰাৰ- অছি। ওগ মেডিওকৰ ম্ৰাৰক একটা গ্ৰহ
পৃথ্বী আ ওকৰ একটা নগ্ৰ-গামমে ৰহনিহাৰ হম মন্ত অখন মাথপৰ
হাথ ৰাখি চিন্তিত ছী জে হমৰ মময়ামঁ পৈঘ ককৰ মময়? হমৰ
কথাক মমফ্ৰ গ্ৰা মন্ত ৰৈজানিক আ দাৰ্শনিক তথ্য চুনৌতীক
ৰূপমে আয়ন অছি।

হোনিম্‌ষ্টিক আকি মম্ৰ্ণাতাক মমলয় কৰয় পড়ত ! গ্ৰা দৰ্শন
দাৰ্শনিক মঁ ৰাস্তৱিক তখনে ৰ'নত।

পোম্‌ষ্টম্‌ষ্টক্‌চৰন মেথোডোনোজী ভাষাক অর্থ, শব্দ, তকৰ
অর্থ, ব্যাকৰণক নিখম মঁ নৈ ৰবন্ অর্থ নিৰ্মাণ প্ৰক্ৰি ামঁ
নগৰৈত অছি। মন্ত তৰহক ব্যক্তি, মমূহ নেন গ্ৰা ৰিভিন্ন অ থ

ধাৰণ কৰেইত আছে। ভাষা আৱিষ্কাৰে কোনো অস্তিম মন্ত্ৰক নৈ
হোগত আছে। শব্দ আৰু ওকৰ পাঠ কৰে অস্তিম অৰ্থ বা অৰ্থ
বিশিষ্ট অৰ্থ নৈ হোগত আছে।

ঐ মন্ত্ৰকমে মন্ত্ৰাৰ চন্দ্ৰ যাদৱক নিম্ন বিচাৰ চিহ্ন:

"কোনো লেখক যি গ্ৰন্থ অপেক্ষা কেনাও জেও অৰ্থন বচনাক স্ন
ঐকৰণ আৰু ব্যাখ্যা কৰে

একটা অৰ্থহিত অপেক্ষা হোগত। গ্ৰন্থ কাক লেখকক নহি থিকৈক
। বচনা চাহে কতৰোঁ দুৰৌধ্য আৰু বিৱাদান্ন হো, লেখক ওহি নেন
জিমেদাৰ তই হোগত আছে, মূদা ওকৰ ভাষ্যকাৰ হেঁক নেন
ৰৌধ্য নহি। লেখক ককৰা-

ককৰা অৰ্থন বচনা বুঁমেনে ফিৰত আৰু কিএক? কী গ্ৰন্থ মন্ত্ৰক
ক? লেখক জঁ চাহে তই অৰ্থন জীৱনকাতমে বচনাক মঁদৰ্ভমে
কিছু মন্ত্ৰাদ স্থাপিত কই মকৈত আছে, মূদা মন্ত্ৰোপৰাং? পাঠক
অৰ্থন ৰৌধ্য আৰু বিৱেকক অৰ্থমাৰ বচনাক পাঠ কৰেইত আছে। হ
ৰেক যুগক মেহো অৰ্থন ভিন্ন ৰৌধ্য হোগত কৈক। তঁ গ্ৰন্থ পথ ভি
ন্নতা আৰু পৰিৱৰ্ত্তনশীলতা হৰেক মমৰ্থ বচনাক আনিৱাৰ্য গ্ৰন্থ
হোগত আছে। মময কে মঁগ-

মঁগ বচনাক মঁৱেনাভেমক অস্তিপ্ৰায় ৰঁদনৈত বহেইত কৈক। তঁ গ্ৰ
ন্থ ৰঁদনৈতা পৰ বচনাক ব্যাখ্যা মেহো ৰঁদনি জাগত কৈক। এই
তৰহেঁ কোনো একটা বচনা কে একে ঠা আৰু মমান পাঠ নহি
হোগত আছে; মন্ত্ৰাৱান বচনাক পাঠ অৰ্ণত হোগত আছে।
পাঠ পৰ লেখকক নিৰ্ণয় নহি হোগত কৈক। তঁ ঐ পাঠ
ভিন্নতাক নেন ওকৰা মফাগ আৰু স্নঐকৰণ দেঁক কোনো ৰেঁ

গৰতা নহি হেঁৱাক চাহী।

হুমৰ ঋপন ঋনুভৱ তই গ্ৰা ঋছি জে জাধৰি কোনো ঘটনা কলা
হুমক ৰিজনমঁ দীপ্ত নহি হোএত তাধৰি ও ৰচনামে ৰূপান্তৰিত ন
হি ভই যকত। ওহি ঋৰ্ৰাভিক ৰিজনকেঁ পাঠক ভিন্ন-

ভিন্ন ৰূপেঁ পকটৈত ঋছি ঋ ঋনগ-

ঋনগ ৰ্যাখ্যা কৰৈত ঋছি। হুমৰা নগৈত ঋছি জে কোন ৰচনা
ক ৰিজন ঋ দৰ্শনকেঁ পাঠক ভনে নহি বুমি পৰৈত হো, ওকৰ
মৰ্মকেঁ জৰাৰ পকটি নৈত ঋছি; ওকৰ মঁৱেদনামে তৰ্মকেঁ হুদ
য়ংগম কই নৈত ঋছি। নোককথা মঁ উদাহৰণ নী তই ৰাঁত ৰেঁ
শী স্নগষ্ট হোএত। একষ্টা চিনম্মা খেতিএ ৰও ভগয়া তগ নে পক
ড়নে জাগএ'- এহি ঋজিমে ন্যায় ঋ মমানতাকেঁ জে ৰিমৰ্শ ঋ দ
ৰ্শন চৈক, তকৰা পাঠক ভনে নহি বুমি পৰৈত হো, মূদা স্নত্ত্ৰ
তাক নেত জে ফুদীক ঋৰ্তনাদ চৈক তকৰ ঋনুভৱ পাঠক ঋ
শ্য কই নৈত ঋছি। তহিনা হুমৰ কথা 'নদী' ঋ 'কনিয়াঁ

পুতৰা'মে জীৱনদায়িনী শজিক ৰূপমে প্ৰেমকেঁ জে ৰিজন (দৰ্শন)
চৈক তকৰা বুমিওঁ ওতেক ঋয়ান জঁ নহিযো হোগ, তৈযো নেহক
ঋনুভূতি তই পাঠক কৰিতে ঋছি। মাহিৰমে ঋমণী ঠাজ গ্ৰাএ
হ মঁৱেদনা যা মৰ্ম হোগত চৈক। কোনো ৰিচাৰ (যা দৰ্শন) মঁৱেদ
নেক মাধ্যমমঁ পাঠক ধৰি পঁঠৰাঁক চাহী; কোনো নীৰম ৰিমৰ্শ
যা নাৰাৱাজীক ৰূপমে নহি। হুমৰা বুমনে ধৰ্ম ঋ মঁস্কৃতিক ভিত্তি
প্ৰমে থিক। প্ৰেমমঁ ৰৈটি কই এহি মঁমাৰমে কো ো দোমৰ ভা
ৰ নহি ঋছি।

হুমৰ কথা মভ কোনো ৰিচাৰধাৰামে য়া ঋচাৰশাস্ত্ৰীয় ঋগ্ৰহ
নই কই নহি চনৈত ঋছি। ও ঋপন মমযকেঁ ঋচাৰ-

ৰিচাৰকেঁ ৰ্যজ তই কৰৈত ঋছি, মূদা ওহি মঁ ৰঁদ ধ নহি ঋছি।

হুমৰ ধাৰণা আছিল যে কনাপ্ৰতি কোনো গ্ৰাণ্টি নহি অনৈত আছিল।
ও মনুষ্যক ভাৱামেক আভিৱৃদ্ধি আ দৃষ্টিৰ্কে বঁদত মূখম ঠংগম
বঁদনৈত আছিল আ দীৰ্ঘকালিক মামাজিক পৰিৱৰ্ত্তনক ঘটক হোৱা
ত আছিল। একৰ আতিৰিক্ত আৰ কিছু নহি। যে আনোচক এহিম
গতৰ কোনো অপেক্ষা আ আগ্ৰহ (জেনা মেথিনীক চেতন ৱাদী
হৰ্চ) নহি কহি মাহিৰ নগ জাএত, যে অপনোৰ্কে চকত আ দো
মৰোৰ্কে ধোখা দেত।"

আধুনিক আ ঠত্তৰ আধুনিক তৰ্ক, ৱাস্তৱিকতা, মম্বাদ আ
ৱিচাৰক আদান-প্ৰদানম আধুনিকতাক জন্ম ভেন। মূদা ফেৰ
নৱ-ৱামপংখী আন্দোনন হ্ৰাংমমে আয়ন আ মৰ্নাশৱাদ আ
অৰাজকতাৱাদ আন্দোনন মন ৱিচাৰধাৰা মেহো আয়ন। গ্ৰা মভ
আধুনিক ৱিচাৰ-প্ৰক্ৰিয়া প্ৰণালী ওকৰ আশ্চা-অৱধাৰণাম বঁহাৰ
ভেন আৱিশ্বামপৰ আধাৰিত ছেন।

পাঠমে নুকাযন অৰ্থক স্নান-কান মঁদৰ্কক পৰিপ্ৰেক্ষ্যমে ৱাখ্যা
শুৰ ভেন আ ভাষাৰ্কে খেনক মাধ্যম বঁনাওন গেন- ন গ্ৰএজ
গেম। আ ঐ মভ মত্তাক আ ৱৈধতা আ ওকৰ স্তৰীকৰণক
আনোচনাক ৰপমে আয়ন পোম্‌টমাডৰ্নিজম।

কঁপুঠৰ আ মূচনা গ্ৰাণ্টি জগমে কোনো তঁগ্ৰাশক নিৰ্মাতা কৰ
নিৰ্মাণ কহি ওকৰা ৱিশ্বৱ্যাপী অন্তৰ্জানপৰ ৱাখি দৈত ছথি আ
তঁগ্ৰাশ অপন নিৰ্মাতাম স্ততঁত্ৰ অপন কাজ কৰৈত বহৈত
আছিল, কিছু ওহনো কাৰ্য জে একৰ নিৰ্মাতা ওকৰা নেন ন মিত
নৈ কযনে ছথি। আ কিছু হস্তক্ষেপ-তঁগ্ৰাশ জেনা ৱাযৰম, একৰা
মাৰ্গম হটাৰৈত আছিল, ৱিধ্ৰমক বঁনৰৈত আছিল তঁ ঐ ৱাযৰমক এণ্টী

ৰায়বয়্য য়েহো একটা তঁৱাংশ খিছি, জে ওকৰা ঠীক কৰৈত খি
আ জে ওকৰো যাঁ ঠীক নৈ হোগত খিছি তখন কম্বুঠেৰক বৈকপ
নই ওকৰা ফাৰ্মেষ্ট কএ দেন জাগত খিছি- শীন স্নেষ্ট !

পূজীৰাদক জনম ভেন ঔদ্যোগিক প্ৰগতিয়াঁ আ আৰঁ পোয়ষ্ট
গন্ডম্‌ষ্ট্ৰিয়ন মমাজমে উলপাদনক বঁদনা মূচনা আ মঁচাৰক মহল্ল
বঁটি গেন খিছি, মঁগণকক শ্ৰমিকা মমাজমে বঁটি গেন খিছি।
মোৰাঁগন, ফ্ৰেটিষ্ট-কাৰ্ড আ মভ এহন ৰষ চিপ্প আধাৰিত আ ি।
২০০৫ক কোয়ীক বঁটিমে গৌৰীনাথজী গামমে ফাঁমন
ছনাহ, ভোজন নেন মাৰি পড়ৈত বহয় মূদা ফ্ৰেটিষ্ট কাৰ উয়াঁ
এ.য়ী.ষ্টিকষ্ট বুক ভই গেনহি। মিথিনাক মমাজমে মূচনা আ
মঁগণকক শ্ৰমিকাক আৰ কোন দোয়ৰ উদাহৰণ চাহী? গুনোমে
য়েহো খহাঁ মোৰাঁগন চাৰ্জ কৰৱাঁক বঁজনেয়ক চঠা দেখৈত ছী।

ডী কন্‌ম্‌ষ্ট্ৰক্‌শন আ বী কন্‌ম্‌ষ্ট্ৰক্‌শন বিচাৰ বচনা প্ৰক্ৰিয়াক
পুনৰ্গঠন কেঁ দেখবৈত খিছি জে উত্তৰ ঔদ্যোগিক কালমে চেতনাক
নিৰ্মাণ নৱ ৰূপমে ভই বহন খিছি। গতিহ্যম তঁ নৈ মূদা
পৰম্বৰাগত গতিহ্যমক শ্ৰুত ভই গেন খিছি।
ৰাজ্য, বৰ্গ, ৰাষ্ট্ৰ, দল, মমাজ, পৰিৱাৰ, নৈতিকতা, বিৱাহ মভ
ফেৰয়াঁ পৰিভাষিত কএন জা বহন খিছি। মাৰতে ৰায় পৰিৱৰ্তনক
পৰিণামময়াঁ, বিখাণ্ডিত ভই মন্দৰ্ভহীন ভই গেন খিছি কতেক
মঁম্বা।

মৌখিনীমে নীক কথা নৈ, নীক নাষ্টক নৈ? মৌখিনীমে ব্ৰাকৰণ
নৈ? পনিয়োহ আ পনিগৰ ঐ তৰহক বিশেষণ কতই খিছি মৌখিনী
ৰ্যাকৰণ মে, ৱএহ শ্বনন, পাৱক মভ খিছি ! স্মভাষ চন্দ্ৰ যাদৱক

কথা যাত্ৰাক মন্দৰ্ভমে গ্ৰা গপ কহৰঁ আৱশ্যক ছন।

জগ মময় মৌখিকীয়ক মময়্যা ঘৰ-ঘৰমঁ মৌখিকীয়ক নিষ্কামন
 আছিল, জখন হিন্দীয়ে এক হাথ অজমেনাক বাঁদ নাম নৈ ভেনা
 উত্তৰ নোক মৌখিকীয়ক কথা-কবিতা লিখি আ মল্লাদক-আনোচক
 ভই, আপন মহল্লাকাংক্ষাক ভাৰমঁ মৌখিকীয়ক কথা-কবিতাক
 ৱাতাৱৰণকেঁ ভৰিয়া বহন আছিল, মাৰ্ক্সবাদ, ফেৰ্মিনিজম আ
 ধৰ্মনিৰপেক্ষতা ঘোমিয়া-ঘোমিয়া কই কথা-কবিতামে ভৰন জা
 বহন আছিল, তখন স্তবক নিৰ্ধাৰণ মএহ কই বহন
 আছিল, স্তবহীনতাক ৰেঁঠ ৱাদ ৰঁনন আছিল।

জে গৰীৰঁ আ নিম্ন জাতীয়ক শোষণ আ ওকৰা হতোমোহিত
 কৰোঁমে নাগন আছিল যে মাৰ্ক্সবাদক শৰণমে, জে মহিলাকেঁ
 অপমানিত কেনহি যে ফেৰ্মিনিজমক শৰণমে আ জে মাম্প্ৰদায়িক
 আছিল ও ধৰ্মনিৰপেক্ষতাক শৰণমে জাগত আছিল।

ওনা মাম্প্ৰদায়িক নোক ফেৰ্মিনিম্‌ষ্ট, মহিলা ৱিৰোধী াৰ্কিম্‌ষ্ট
 আ ঐ তৰহক কতেক গঠৰঁধন আ মৰ্ঠমে জাগত দেখন গেল
 আছিল। কেয়া ৰাজকমলক ৰঁড়াগমে নাগন আছিল, তঁ কেয়া যাত্ৰীক
 আ ধৰ্মকেত্ৰক, আ দানকা নোকনিক তঁ কী পক্ষ ৰাখত তকৰ
 আৰিমে আপনাকেঁ আগাঁ ৰাখি বহন আছিল। যাত্ৰীক পাৰোকেঁ আ
 ৰাজকমল আ ধৰ্মকেত্ৰক কথাকেঁ আগহো স্নীকাৰ নৈ কএন গেল
 আছিল- ঐ তৰহক অনৰ্গল প্ৰলাপ !

কেয়া তথাকথিত ৱিৱাদান্নদ কথাক মল্লাদন কই স্নয় ৱিৱাদ উল্লপ
 কএ আপনাকেঁ আগাঁ ৰাখি বহন আছিল। মাত্ৰ মৌখিক ৰঁ াহুণ আ

কৰ্ম কাৰ্যস্বক নেখনক বীচ মীমিত প্ৰতিযোগিতা জগ কৰি-
কথাকাৰকৈ ৰিচনিত কই বহন চহি আ হিন্দী ছোড়ি মৌখিনীমে
এৱাক ৰাঁদ জগ গতিমঁ ও গ্ৰ মভ কৰতৰঁ কই বহন
ছহি, তিনকা মৌখিনীক মূখ্য মময়্যাপৰ ধ্যান কহিয়া জেতহি ে
নে জানি ? নোক গ্ৰহো বুমিত ছহি জে হিন্দীক ৰাঁদ জে মৌখিনীমে
নিখৰঁ , তঁ স্মীকৃতি ৰুৰিত গতিএঁ ভেটত ? জে মৌখ নীক
বচনাকাৰকৈ এ তবহক ভম চহি আ আত্মৰিশ্ৰামক খভাৰ
ছহি, আপন মাতৃভাষাক মঁপ্ৰেষণীয়তাপৰ অৰিশ্ৰাম (!), তখন এ
ভাষাক ভৱিষ্য হিনকা নোকনিক কাহপৰ দই কোন চহ্ন হম মভ
মঁজোগি বহন ছী ?

মৌখিনীমে বীম ঠা নিখনহাৰ চনোহ আ পাঁচঠা পড়নিহাৰ, যে কোন
ৱিৱাদ উঠন হএত? ৰাজকমন/ যাত্ৰীক মৌখিনীক নেখন মোম য
অছি, যে দানকৰ মভক গোষ্ট-গোষ্ট বচনা পড়ি কই হম কহি
মকৈত ছী। তগ স্থিতি মে- গ্ৰ ৱিৱাদ বহয় এ কৰিতামে আ এ
কথামে- এ তবহক গপ আনি আ ওকৰ পক্ষমে আপন তৰ্ক দই
আপন নেখনী চমকাযৰঁ?

আ তকৰ ৰাঁদ যাত্ৰীক ৰাঁদ পহিন উপন্যাসকাৰ ফননা আ
ৰাজকমনক ৰাঁদ পহিন কৰি চিননা-আৰঁ তঁ কথাকাৰ আ কৰিক
জোড়ী মেহো মোমাঁ অৱৈত অছি, এক দোমৰাক ভজিমে আ
আপমী ৱাদকৈ আগাঁ ৰঁড়এৱাঁ নেন।

মৌখিনীক মূখ্য মময়্যা অছি জে গ্ৰ ভাষা এ মীমিত প্ৰতিযোগী
(দূৰ্ঘৰ্ষ!) মভক আপমী মহল্লাকাংগাক মাৰিক বীচ ম ি বহন
অছি। কৰি-কথাকাৰ মৌখিনীকৈ আপন কৈৰিখৰ ৰঁনা

নেনেছি, যেমীনাৰক ৰস্ব ৰঁনা দেনেছি। তখন কতই পাঠক আ
কোন ৰিৱাদ !

জে মময়্যা হম দেখি ৰহন ছী জে ৰঁঠাকৈঁ মৌখিনীক ৰাতাৰৰ
ভেটও আ মভ জাতিক নোক ঐ ভাষায়ঁ প্ৰেম কৰখি তগ নেন
কথা আ কৰিতা কতই আগাঁ খিছি ? কএকটা ৰিজান
কথা, ৰাঁন-কিশোৰ কথা-কৰিতা কৈৰিয়ৰজীৱী কৰি-কথা াৰ
নিখি ৰহন ছখি।

ময-দু ময কাপী পোখী ছপৰাঁ কই , তকৰ ময়ীক্ষা কৰৰাঁ
কই, ময-দু ময কাপী ছপযৰঁনা পত্ৰিকামে ছপৰাঁ কয, তকৰ
ফোণ্টোম্বেট কাপী ফোন্ডৰ ৰঁনা কই ঘৰমে ৰাখি পুৰস্কাৰ নেন
আ মিনেৰঁমমে কিতাৰঁ নগেৰাঁ নেন কযন গেন তিকড়মক
ৰাতাৰৰণমে হমৰ আয় গৌৰ মৌখিন ৰাঁছাণ-কৰ্ণ কাযস্ব পাঠক
আ নেথকপৰ জা দ্বিৰ ভই গেন খিছি।

জে আপন ঘৰ-পৰিৱাৰ নৈ মম্হাৰি মকনা যে তেৰী-তা ী ভাষায়ী
পুৰস্কাৰ নই ৰৈমেন ছখি, মিথিনা ৰাজ্য ৰঁনেৰাঁমে নাগন
ছখি , পতা নৈ ৰাজ্য কোনা মম্হাৰি মকতাহ ।

মৰাঠী, উৰ্দু, তমিন, কল্লডয়ঁ মৌখিনী অন্বৰাদ পুৰস্কা নিৰ্নজ্জতায়ঁ
নৈত ছখি , ৰণক্সম কেৰ অৰ্থ পুছৰঁহি যে নৈ অৰৈত হি, অতিফ-
ৰেঁ-যে কেৰ জ্ঞান নৈ, মৰাঠীমে কোনা ৰঁঠায়ঁ গপ কৰৰাঁক মামৰ্থ
নৈ ছহি। আ মৌখিনীমে দানকৰ মাথ ফুটৰাঁয়ঁ ঐ দ্বাৰে ৰঁঠি জাগত
ছহি কাৰণ আপনে ছপৰাঁ কই ময়ীক্ষা কৰৰৈত ছখি, যে পাঠক
তঁ ছহি নৈ। পাঠক নৈ ৰহয়মে দানকা নোকনিকৈঁ ফাএদা ছহি।

আ এ পুৰস্কাৰ মন্ত্ৰে জুৰী আ এডৱাৰ্জৰী ৱোৰ্ড আপনাকৈ আগা কৰোঁতে জখন স্ময় আগা অৱৈত ছথি তখন এ যীমিত প্ৰতিযোগী নোকনিক আত্মৱিশ্বাস কতেক দুৱৈত ছথি , মএহ মোমা অৱৈত অছি ।

জিনকৰ মন্ত্ৰান মাহিহমে নৈ অযনাহ দানকৰ চৰচা ফেৰ কেনা হএত, দানকৰ পক্ষ কে আগা ৰাখত ? মৌখিনী মাহিহক এ মগকৈ দেখাৰ কৰোঁক আৱশ্যকতা অছি । আঁথি মনি কই মেহো একৰ সমাধান নোক মদা তাকিয়ে ৰহন ছথি।

কথা-কৰিতা-নাটক-নিৰ্দ্ধ মগ্ৰহ মন্তক মন্তাদকক চেনা চপা ী মৌখিনীক মৱকালীন মকননমে স্মান পাৰি জাগত ছথি । পত্ৰিকা মন্তক মেহো ৰএহ স্থিতি অছি। ৰাজিগত মহন্তাকাংশমে ষ্টাডম কৰৈত ৱিন পাঠকক এ পত্ৰিকা মন্ত স্ময় মাৰি ৰহন অছি আ মৌখিনীকৈ মাৰি ৰহন অছি। ড্ৰাগং ৰামমে ৱিনা ফীন্ডৰ ্কক নিখন নোককথা জগ ভাষামে নিখন জাগত দখয়, ওতয় এ তৰহক হায়াসদ কষ্টাডম স্মাভাৱিক অছি। আৱ ত অন্তজানপৰ মেহো মৌখিনীক কিছু জানবৃত্তপৰ জাতিগত কষ্টাডম আ অপশঙ্কক প্ৰয়োগ দেখোঁতে আএন অছি।

মাৰ্কিম্‌ষ্ট আ ফেমিনিম্‌ষ্ট ৱিনি তকৰো ৰ্যাপাৰ শ্বক কৰৱি আ আপন স্তৰক স্মনতাক এ তৰহে পূৰ্তি কৰৱি, যীমিত প্ৰতিযোগিতা মধ্য অল্প প্ৰতিভাযুক্ত মাহিহকাৰক এ হথিয়াৰ ৱিনি গেন অছি। জে মাৰ্কিম্‌ক আদৰ কৰত মে এ কিএক কহত জে হম মাৰ্কিম্‌ৱাদী আনোচক আকি নেখক ছী ? হঁ জে মাৰ্কিম্‌ক ধঁধা কৰত তকৰ ৱিময়মে কী কহী। আ তকৰ কাৰণ মেহো স্মগষ্ট। ৰাষ্ট্ৰীয় মৱেক্ষণ

গ্ৰা দেখুৱৈত অছি জে ম'ক্ৰুত, হিন্দী, মৌখিনী আৰু আন মা িক
কানেজমে বএহ পঠৈত ছথি জিনকা দোমৰ বিষয়মে নামাকন নৈ
ভেটৈত ছথি, পত্ৰকাৰিতামে যেহো যএহ মভ অৱৈত ছথি। প্ৰতিভা
বিপন্ন এহনে মাহিকযেৱীকেঁ মাহিকক চক্ষা াগন ছথি আ
হিনকে হাথমে মৌখিনী ভাষাক ভৱিষ্য সুবক্ষিত বহত? মূদা ঐ
ৰাস্তৱিকতাক ম'গ আগাঁক ৰাঁঠ হমৰা মভক প্ৰতীক্ষামে অছি। মূঠা
মৌখিনী যেৱী কথাকাৰ আৰু পাঠক জে ধৰা-গৰদামে জএৱাঁ নেন
তৈয়াৰ হোথি, ৰ'ঠা আৰু স্ত্ৰী জনতাক মাহিক বচথি আৰু আপন ভূজী
মৌখিনীকেঁ জীৱিত বখৰাঁ মাত্ৰমে নগাৱঁথি ও শ্ৰেণী তৈয় ব হেৱৈ
ঠা কৰত।

মৌখিনীক নামপৰ কোনো কম্প্ৰোমাগজ নৈ। সুভাষচন্দ্ৰ যাদৱজীক
গ্ৰা ম'গ্ৰহ ধাৰাৱহিক ৰূপমে "বিদেহ" গ্ৰা-পত্ৰিকামে
(<http://www.videha.co.in>) অন্তৰ্জানপৰ গ্ৰা-প্ৰকাশিত ভৱ
হজাৰক-হজাৰ পাঠকক স্নেহ পওনক, আননাগন কামেন্‌ষ্ট ঐ
কথা মভকেঁ ভেটলৈক জগমে ৰেঁশী পাঠক গৈব মৌখিন ব্ৰাহ্মণ আৰু
কৰ্ণ কাযস্ব বহথি, যে হম দানকৰ মভক উপনাম দেখি অন দাজ
নগাওন। এতই গ্ৰাহো গপ মোমাঁ আয়ন জে শিক্ষাক অন্তৰক
কাৰণ যেহো, ভাষাক উচ্চাৰণ আৰু ৰাচন মে অন্তৰ অনে-এ। তকৰ
গ্ৰা মতনৰঁ নৈ জে ৰৈনচনমাক ভাষা এখনো যাদৱ জী ৰ'জৈত
ছথি, আৰঁ জে ও ভাষা কথাক যাদৱ পাত্ৰ নেন প্ৰয়োগ কৰৰঁ তঁ
শাংকন্তনম্ কেব ম'ক্ৰুত নাষ্টকক ৰীচ জনমামান্‌ক নেন প্ৰযু ্ত
প্ৰাপ্তত জেকাঁ নাগত, আৰু ওগ ৰৰ্গক নোককেঁ অপমানজনক
যেহো নগতছি। ভাষা চলায়মান হোগত অছি আৰু নেখন পৰম্বৰা
ওকৰ মধ্য স্থিৰতা অনৈত অছি। যে সুভাষজীক ভাষামে যেহো গ্ৰা

অন্তৰ স্লষ্ট দেখোঁমে অৱৈত অছি, দানকৰ কথাক ভাষা আ
নিৰঁফাদিক ভাষা মধ্য।

জুনিয়া প্ৰিম্‌টোৱা অৱন প্ৰস্তুতি "ৱৰ্ঠ, ডায়নাগ এণ্ড নোৱন"মে
গাণ্ঠৰ-ষ্টেক্‌ট্‌অনিষ্টা মানে অৱন-পাৰ্চ্যতাক ম'কল্পনা দেনহি, মনে
কোনো পাৰ্ঠ একষ্টা দেৱাৰমে ৱ'ল্ল নৈ বহি মকেএ। যে ও পাৰ্ঠকেঁ
ম'কলন কহৈ চ্ছথি।

আৱঁ গুনোমে দেখু, বঁজীতা বঁজনম' চ্ছহ ৱোষ্টক এক হজাৰ ষ্টকা
নৰেশ্বৰা দিতে। মৃদা ও নিপত্তা ভ'হ জাগ চ্ছে। ফুলৱা মোদীকেঁ
জিতে। এম.পী. কেৰ এনেক্ষন চ্ছিএ।

যে মৃত্যু চন্দ্র যাদৱ ষ্টেক্‌ষ্টক কনষ্টেক্‌ষ্ট তাকি নেনে চ্ছনা
২০১৬ মে। যে দানকা ভীতৰ ঘূৰিয়াগত হেতহি আ যে ৱিস্তৃত
ৰূপমে ৱ'হাৰ ভেন "ভোষ্ট"মে এম.এন.এ. কেৰ ভেন এনেক্ষনক
ম'গ ২০২২ মে।

যে অৱন-পাৰ্ঠ স্থাপিত কৰৈত অছি অৱন-ৱিময়ক ৱিময়-ৱম্ব। গ্ৰা
মভষ্টা পাৰ্ঠ আ ৱিময় এক দোমৰাম' বগড়া নৈত বহৈএ আ এক
দোমৰাক প্ৰভাৱকেঁ খতম কৰৈত বহৈএ, কখনো কোনো পাৰ্ঠ
আগাঁ তঁ কখনো দোমৰ। আ ঐ পাৰ্ঠকেঁ অহাঁ মমাজ আ ম'ক্ৰুতিক
আধাৰম' অৱন নৈ ক'হ মকে চ্ছিএ। যে মমাজ-ম'ক্ৰুতিক পাৰ্ঠ আ
মাহিৱক পাৰ্ঠ মিল্লৰ ভ'হ জাগত অছি।

পাৰ্ঠ অন্মায় আ ঔপাদনক ৱিময় অছি। যে পহিন্যেঁ মমাজ-
ম'ক্ৰুতিক পাৰ্ঠ আ মাহিৱিক পাৰ্ঠ দু তৰহক স্লৰ নিকানৈত অছি।

ৰিচাৰধাৰাক মংঘৰ্ষ আ তনাৰকৈ পাঠ সমাহিত কৰেইত খিচি।

জুনিয়া প্ৰিম্‌ষ্টোৱাক অনুদৈৰ্ঘ্য ময়ঙ্ক ৰঁনা ধৰীমে যোমে নেখক আ পাঠকক ৰীচ ৱাৰ্তা হোগ চৈ। মানে নিফাফক ৰৌম্ব আ নিফাফপৰ নিখত পতা কেৰ ৰীচ যোমে ৱাৰ্তা হোগ চৈ। মূদা জুনিয়া প্ৰিম্‌ষ্টোৱাক উৰ্ধ্বাধৰ ময়ঙ্ক ৰঁনা ধৰীমে "পাঠ" মূলধাৰাক মাহিত মংগে মেহো আ একটা চোষ্ট কানোৱধিমে ভেন ঘষ্টনাক ৰীচ ৱাৰ্তা কৰেইত খিচি। মানে পাঠ আ ওকৰ মন্দৰ্ভক ৰীচ ৱাৰ্তা হোগ চৈ, এক নেখকক পাঠ দোমৰক নেখকক পাঠ মংগ ৱাৰ্তা কৰেই।

গ্ৰা দুনু ধৰী জখন এক দোমৰাকৈ কাষ্টে তখন শঙ্ক ৰা পাঠ উলপন্ন হোগএ জগমে কময় কম একটা আৰ পাঠ পঢ়ন জা মকেই।

জুনিয়া প্ৰিম্‌ষ্টোৱা ৰৌনী-ৰাণীকৈ যথারত ৰাখৰাক আ কিছু পাঠ, জে মন্বঙ্কয় খনগ খিচি, কেৰ ৰূপমে নেখকক অধিকাৰ আ কৰ্তব্যক ৰণন কৰেইত চিখি।

জুনিয়া প্ৰিম্‌ষ্টোৱাক প্ৰস্তুতি "ৱৰ্ঠ, ডায়নাগ এণ্ড নোৱন"মিখাগল ৰাখতিনক মংকল্পনাকৈ আগা ৰঠৰেইত খিচি। মংগি জুনিয়া প্ৰিম্‌ষ্টোৱা ভাষাক মংকেত আ প্ৰতীকক ৰূপমে মেহো ৰিষেষণ কৰেইত চিখি। জখন ৰঠা মংকেতক ৰূপমে, নেয়ম গপ কৰেইত খিচি ত ওগমে মংচনা নে হোগ চৈ, অৰ্থ নে হোগ চৈ। মূদা জখন ও পেঘ হোগএ ত ওকৰা অপনা আ আনমে অন্তৰ ৰুমাগ চৈ, ও ৱাজ ২ নগৈএ আ অঙনাম ৰহৰাগএ। আ তকৰা ৱাদ ও অপনাকৈ মাযম দূৰ কৰেই। মূদা ও নাফ্‌শিক ম একদমে দূৰ নে হোগএ

ৰবন্ নাঞ্চণিক আ প্ৰতীকাত্মকক বীচমে সুনৈত বহৈত আছি।
নাঞ্চণিক স্ত্ৰী গুণ, মংগীতময়, কৰিতা আ নয় ম' যুজ; আ
প্ৰতীকাত্মক পুৰুষ গুণ, বিধি আ ম'বচনাম' যুজ বহৈত আছি। যে
চনচিহ্ন আদিমে মহিলাক শৰীৰক আ ওকৰ কিৰদাৰক জে
অৱমূল্যন পুৰুষ দ্বাৰা কএন জাগত আছি যে মায়ক শৰীৰ দ্বাৰা
ওকৰ অস্তিত্বক খতৰাক ডৰ আছি। মদা বেঁৰী চাগন্ড অৱন মায়ম'
নগ বহৈত আছি যে ও নাঞ্চণিক স্ত্ৰী গুণ, মংগীতময়, কৰিতা আ
নয় ম' বেঁশী যুজ বহৈত আছি, যে ও মায়কে' অম্মীকাৰ ত' কৰৈত
আছি মদা ওকৰেয়' অৱনাকে' পৰিভাষিত কৰৈত আছি।

জেকম ডেবীডা যোনি কেন্দ্ৰিত বিখণ্ডনাত্মক যিস্থান্য়' নাৰীবাদী
বিচাৰধাৰামে জে হস্তক্ষেপ কৰৈ ছথি তকৰ কোৰ্নেল সমর্থন কৰৈত
ছথি আ গায়ত্ৰী চক্ৰৱৰ্তী স্নীৱাক স্নাগত। কিছু দাৰ্শনিক বিচাৰধাৰা
জগ প্ৰকাৰম' যোনীকে' অৱলক্ষ ৰূপে' মহন্ত দগএ তত' ডেবীডা
দ্বাৰা যোনি-কেন্দ্ৰিত দৃষ্টিকোণক মীমাক প্ৰতি ধ্যানাকৰ্ষণ একষ্টা
মাৰ্থক হস্তক্ষেপ আছি আ তগম' প্ৰতীকক ঘটকক ফেৰম' একষ্টা
প্ৰক্ৰিয়াক অন্তৰ্গত পৰিভাষা দে' মন্তৰ ভেন আছি।

ডেবীডা আপমমে হোৱৰ'না মন্তাদক গুণনখণ্ডক অমন্তাৰ্যাতাকে'
দেখৰৈ ছথি, ওকৰা মবন নৈ কএন জা মকেএ। যে স্ত্ৰীকে'
অনুমান আ জ্ঞানক ৰম্বক ৰূপমে নৈ দেখন জে'ৰাক চাহী।
পুৰুষন্তক মাপেফ নাৰীবাদকে' নৈ দেখ'ৰাক চাহী ৰবন নাৰীবাদ
নেন একষ্টা অনগে মোহাৰ'ৰা ব'নে'ৰাক খগতা আছি।

যে পাঠ, ডেবীডা কহৈ ছথি, মোষ্টামোষ্টী একষ্টা ৰাজনৈতিক কাৰ্য
আছি জে শক্তি-মন্তৰ ৰা' তকৰা নেন হোৱত ৰাতাক ৰূপমে

পৰিভাষিত কএন জা মকৈএ। মৃদা ডেবীতাপৰ আৰোপ আছিল জে ও নাৰীক আৰাজকেঁ পুৰুষ দ্বাৰা আধিগৃহীত কৰৱাঁৱয় চাহেঁত ছথি, নাৰীক এতেক যেনেঁ জে ৱঁকাৰ ফুঠন ছথি, জে ও আপনা নেন ৱাঁজি বহন ছথি, যে আধিকাৰ ওকৰায়ঁ ছীনই চাহেঁত ছথি। ডেবীতাকেঁ মহিনাক দিন-প্ৰতিদিনক হোণত মময়া আ শজিহীনতায়ঁ কোনো মতনেঁ নে ছথি। ডেবীতা ৱিখণ্ডনাৎমেক পক্ষতিকেঁ নীক আ ধনাৎমেক ৰূপমে নগ ছথি আ নাৰীৱাদকেঁ আন্তিৱক তত্ৰমীমাংসাক/ তৰ্কক ট্ৰেধক ৰূপমে ৰাখেঁত ছথি, জেনা পুৰুষ স্ত্ৰী।

ডেবীতা পাশ্চাত্য দৰ্শনক কেন্দ্ৰ আধাৰিত মঁৰচনাক মোহকেঁ উঘাৰ কৰেঁত ছথি। স্মিথোক ভাষাৱিজ্ঞানয়ঁ প্ৰেৰিত মঁৰচনাৱাদ মাস্কৃতিক আন্তিৱক ৱৈজ্ঞানিক ৱিশ্লেষণক প্ৰযায় কৰেঁত আছিল। নেৱী ম্ৰ্ৰ্যামক মঁৰচনাৎমেক মানৱ ৱিজ্ঞান মএহ নোকগাথা নেন কৰেঁত আছিল। তহিনা মাহিৱমে গঢ় আ পঢ় নেন মঁৰচনাৎমেক ৱিশ্লেষণক প্ৰযায় কএন জাগত বহন আছিল। মৃদা ডেবীতা একৰা উঘাৰ কৰেঁত ছথি, মঁৰচনাৱাদ আপন ৱিশ্লেষণ নেন একঠা চেঁয় আধাৰ তাকেঁত আছিল, ৱ্যৱস্থাক ৱাঁহৰ একঠা কেন্দ্ৰ জগয়ঁ ও একৰ ৱৈজ্ঞানিক ৱিশ্লেষণ কই মকয়, মৃদা যে মাত্ৰ দাৰ্শনিকক আভায় মাত্ৰ আছিল। মানে কোনো নোকগাথাক কোনো স্থায়ী ৱাঁ নিৰ্ধাৰিত মঁৰচনা কেনা ভই মকৈএ। যে নোককথা ৱাঁ নোক গাথাক মঁৰচনাক আধ্যয়ন কৰৱাঁ নেন আহাঁকেঁ ও ৱিচাৰ ৱাঁ ও কেন্দ্ৰ, জকৰ আধাৰপৰ আহাঁ একৰ ৱিশ্লেষণ কৰই চাহেঁত ছী, নিৰ্ধাৰিত কৰই পড়ত। ডেবীতা কহেঁ ছথি জে কোনো মঁৰচনা নেন ওকৰ মঁকল্পনা-ৱিচাৰ আৱশ্যক আছিল, ফেৰ টুকড়ী-টুকড়ী জোড়ি

ক'ই অহাঁ ওকৰা বঁনাযৰঁ। মৃদা বঁশ্ব অস্ত মোচনে মঁৰচনা মন্তৰে
 নে অছি। আ যে মোহিলমে মোহো অছি। যাবত অহাঁ কোনো বচনা
 নেত একটা ম্বয়মিষ্ক অর্থ নে তাকি নেত ছী ওকৰ মঁৰচনা অহাঁ
 নে তাকি মকে ছী, কাৰণ অর্থ মানে অস্ত ওকৰ মঁৰচনাকে
 নিৰ্ধাৰিত কৰেত অছি। যে মঁৰচনারাদীকে অর্থ পহিনহিয়েমঁ পতা
 বহে ছে আ তখনে ও ওকৰ বিভিন্ন অংগ আ তকৰ আপমী মন্তৰকে
 বিশেষিত ক'ই মকেএ। আ যএহ বিশেষণমঁ পহিনে জাত ম্বয়মিষ্ক
 অর্থ অছি ডেবীডাক কেন্দ্র। আ ডেবীডা কহে ছথি জে যএহ
 নিৰ্ধাৰিত কৰেত অছি জে পাঠক মঁৰচনা কেনা বঁনত, কোন
 অংগকে নেত জায়ত আ কোন অংগকে ছোড়ত জায়ত। যে জখন
 হম মোহিলক মঁৰচনাক বিশেষণ কৰেত ছী তঁ ওকৰ অর্থ আ
 ওকৰ পভাৰক গপ কৰেত ছী তঁ হম ওগ মঁৰচনামঁ ওগ তত্ব
 মভকে চিহ্নৰাক, ফৰাক কৰৰাক প্ৰযাম কৰেত ছী জে ওগ পভাৰ
 নেত ঠত্বৰদায়ী অছি, যে ওগ মন্তাৰিত পৈঠৰকে হম ছোড়ি দেত
 ছী জে ও পভাৰ নে আনত। যে গা কেন্দ্র আৰম্ভিক মন অছি
 মঁৰচনাকে বঁমৰাক হেত। মৃদা গা বিশেষণকে মীমিত মোহো কৰেত
 অছি। কাৰণ কেন্দ্র আপনাকে ম্বিৰ বখৰাক নেত ম্তৰীকৰণক
 নিৰ্মাণ কৰেত অছি, আ ওকৰা পৰ নিয়ন্ত্ৰণ কৰেত অছি। আ গা
 অর্থক পূৰ্ জ্ঞান পাঠকক পূৰ্ গতিহাম আ মমকানীন আনোচনা
 মিস্কান্ত আ বিচাৰধাৰাপৰ নিৰ্ভৰ মোহো কৰেত অছি, গাহো মভ তঁ
 মন্তৃতিক অংগ অছি তখন কেনা একৰা মভকে মঁৰচনামঁ দূৰ
 বাখন জাগএ জে একৰা মভকে মীমিত কৰেএ মৃদা আপনে একৰা
 মভমঁ মীমিত নে হোগএ? যে আপন বিশেষণক আধাৰ কোনো
 ম্বায়ী কেন্দ্রকে বঁনাযৰঁ একটা নম্বা দেৰঁ মন অছি আ গা
 প্ৰতিপ্ৰিয়ারাদী বঁা যথাস্থিৰাদী স্থিতি অছি। আ ঐ মঁ মানক আ গএৰ-

ভূতনামক স্বতন্ত্ৰ অৰ্থ নিকানৰাক মাত্ৰ গছা মিস্ৰ হোগএ। যে
এ ভ্ৰম জে হম ম'ৰচনা তাকি বহন ছী ভ্ৰমে অছি, ৰাস্তৰমে অহাঁ
পাঠ্য মামগ্ৰীম' ম'ৰচনাক নিৰ্মাণ কই বহন ছী।

যে ডেৰীডাক ঠ'ৰ ম'ৰচনাৰাদমে যেহো কেন্দ্ৰক বিনা প্ৰাৰম্ভ নৈ
ভই মকৈত অছি মূদা ও ঐ মিস্ৰ নৈ ভেনে স্বয়মিস্ৰক ৰিখণ্ডনামক
ৰিশেষণক আধাৰপৰ ওগ কেন্দ্ৰকোঁ দোমৰ কেন্দ্ৰ দ্বাৰা ঘানাপন্ন
কৰৈত অছি মূদা এ নৰ কেন্দ্ৰ যেহো স্বায়ী নৈ বহত।

তহিনা স্যুয়িযো (Saussure) অপন প্ৰতীক মিস্ৰান্তমে প্ৰতীকক
ৰিশেষণ কৰৈত ছথি জে কোনো শব্দ জেনা বিনাডি- বিনাডি বিনাডি
অছি কাৰণ ও কিছু আন নৈ অছি। যে শব্দ অছি প্ৰতীক চিহ্ন আ
জকৰা ও দৰ্শাইত অছি যে অছি বৌম্ব/ প্ৰতীক। মূদা ডেৰীডা কহৈ
ছথি জে অহু নেত পহিনে একটা ম'কল্পনা আনই পড়ৈত অছি।
আ জঁ অহাঁ প্ৰতীক চিহ্নকোঁ নিৰপেক্ষ ব'না দে' জে ওকৰ কোনো
প্ৰতীকম' ম'ক্ষ নৈ হৈ, জে স্বয়মে একটা স্বতন্ত্ৰ ম'কল্পনা অছি আ
কোনো প্ৰতীক/ বৌম্বম' ওকৰ কোনো প্ৰকৃষ্ণ ম'ক্ষ নৈ হৈ, মূদা
তখন এ ম'কল্পনা মভ প্ৰতীক চিহ্নকোঁ পাৰ কই জায়ত আ কিছুও
মূঠিতে নৈ কৰত। আ জঁ হম প্ৰতীক আ প্ৰতীক চিহ্নকোঁ একে মানী
তঁ প্ৰতীক চিহ্নক জড়িয়েপৰ চোষ্ট প'চত।

যে স্যুয়িযোক মিস্ৰান্ত তৰ্কাধাৰিতক ৰিপক্ষমে অছি জখন ও কহৈত
অছি জে প্ৰতীক চিহ্নমে অহাঁ প্ৰতীকক কোনো নক্ষণ নৈ দেখা।
মূদা জখন ও কহৈত ছথি জে প্ৰতীক চিহ্ন প্ৰতীককোঁ নক্ষিত কৰ'া
নেত মাত্ৰ প্ৰযুক্ত হোগত অছি আ তেঁ ওকৰ অধীন অছি ও তৰ্ক
আধাৰিত মিস্ৰান্তক পক্ষমে বু'মাগত ছথি। যে ডেৰীডা কহৈত ছথি

জে প্ৰতীক আৰু প্ৰতীক চিহ্নক গ্ৰা স্নগষ্ট ভেদ মান্য নৈ আছিল, আৰু প্ৰতীকেঁ প্ৰতীক চিহ্নক উপৰ দেন বৰীয়াতা মেহো উনষ্টৰাঁক খগতা আছিল।

প্ৰতীক চিহ্নমে অৰ্থ পহিনহিয়েমঁ বিদ্যমান নৈ বহৈ চৈ। আৰু পূৰ্ণ অৰ্থ কোনো একটা প্ৰতীক চিহ্নমে নৈ ভেটত। মে পাঠকেঁ অহাঁকেঁ ঘোৰ-মষ্টা কৰই পড়ত, আৰু গ্ৰা অনন্ত খোজ দিম অহাঁকেঁ ধকেনত। মে গ্ৰা প্ৰতীক চিহ্ন দোমৰ প্ৰতীক চিহ্নমঁ অৰ্থন অন্তৰক আধাৰপৰ প্ৰতীক নিৰ্ধাৰণ কৰৈত আছিল, জতেক বৈশী অন্তৰ ততেক নগ অহাঁ প্ৰতীকমঁ হোগ চী। মূদা গ্ৰা কহিয়ো নৈ হএত জে অহাঁ মন্তা অন্তৰ তাকি মকৰঁ। মূদা প্ৰতীক চিহ্নমে বঁৰস্বাৰতা হেঁৰাঁক চাহী, তখনো জখন এক প্ৰতীক চিহ্ন ভিন্ন প্ৰতীকক নিৰ্ধাৰণ কৰৈত আছিল। আৰু ঐ নেন ওগ প্ৰতীক চিহ্নক নিখিত গতিহ্য জানৰঁ আৱশ্যক। মে প্ৰতীক চিহ্ন বিভিন্ন অৰ্থ আৰু কখনো কাল উনষ্টা অৰ্থ মেহো দেত।

ডেবীডা নিখৈ চিহ্ন জে স্যেচ্যেঁ স্যিযো (Saussure) আৰু নেরী ম্ৰ্য্যাম ধৰি মন্ত নিখনাহ্যমঁ উপৰ বঁজনাহাকেঁ বাখৈ চিহ্ন, কাৰণ নিখৰঁ একটা মাধ্যম আছিল, অৰ্থন ঠীজ তঁ বঁৰী আছিল। স্যিযো নিখিত ৰূপমে উত্তাৰণ ব্ৰষ্টপৰ ধ্যান দিয়ারৈত চিহ্ন। মূদা ডেবীডা কহৈ চিহ্ন জে ও মন্ত বিশেষতা জে বঁৰীমে চৈ মে নেনমে মেহো চৈ। আৰু ও কহৈ চিহ্ন, প্ৰতীকক বিন্ধি বঁৰীমে বঁচাৰক প্ৰাফ বহেঁৰাঁক ভম উলপন্ন কৰৈএ। মূদা জঁ বঁজন বঁৰীকেঁ হম বেকাৰ্ট কই কয় মনী তঁ ওহো নিখন অফৰ মন প্ৰতীকক শৃংখনে আছিল, জগমে বিভিন্ন প্ৰতীকেঁ ওকৰ এক-দোমবাক অন্তৰ মঁ চিহ্নন জা মকৈএ। আৰু নেনমে মেহো মামান্য নেনন আৰু চিত্ৰমঁ বঁমা কই

কএন লেখন, ঐ দু তৰহেঁ ভই মকৈএ। 'অপন অৱস্থিতিক তত্ত্বমীমামা' একৰ মভক পাছাঁ অছি।

পাশ্চাত্ত দৰ্শনক 'অপন অৱস্থিতিক তত্ত্বমীমামা'মে জে মখ্য অছি যে অছি মদ্যঃ অশ্বভৱ- মদা ৰিখণ্ডনৱাদ কহৈত অছি জে এহেন কোনো অশ্বভৱ পৰা-ভাষা স্তৰপৰ নৈ হোগত অছি, কাৰণ গ্ৰা অশ্বভৱ ভাষাক মাধ্যমেয়ঁ চিহ্নন জাগত অছি। ফেৰ গ্ৰা জে দৈৱীয় চেতনামঁ হম পৰম মলকেঁ বুমৈত ছী মদা ৰিখণ্ডনৱাদ কহৈত অছি জে গ্ৰা মাত্ৰ মৰ্জকক মৃজন অছি। ফেৰ গ্ৰাহো জে কোনো ৰৌশ্বক পাছাঁ মল শ্বকাযন অছি, মদা ৰিখণ্ডনৱাদ কহৈত অছি জে তেহন কোনো স্তত্ৰ অস্তিৱ নৈ হোগ ছে, মভশা নিৰ্মাণ আ পুনৰ্নিৰ্মাণ ৱ্যৱস্থা দ্বাৰা হোগ ছে। যে স্মিয়োক স্ততঃ উপস্থিতি কিছু নৈ অছি কাৰণ মভশা ৱ্যৱস্থাক অন্তৰ্গত নিৰ্মিত অছি।

ডেৰীতা কহৈত ছথি জে তৰ্ক ঐ মভশা দাৰ্শনিক চিন্তনক আধাৰ অছি, যে কোনো অস্তিম মল আ ৰিশ্বাত্মোক পৰিকল্পনা দেন জাগত অছি জে মৰ্জজানী অছি। মদা ডেৰীতা কহৈ ছথি জে ও মিস্ব নৈ ভেন কেন্দ্ৰকেঁ কখনো গাড, কখনো ৰিচাৰ আ কখনো ৰিশ্বাত্মো কহন গেন আ ও অপনামঁ নীচাঁ ৰিভিন্ন স্তৰক নিৰ্মাণ কেনক। যে ধৰ্ম গাডকেঁ পৰম মল মাননক আ মশ্ব আ আন বচনাকেঁ ও অপূৰ্ণ, ৰিৰোধী আ গ্ৰা মভশা কেন্দ্ৰ ৱনন জে অপনা হিমারেঁ ৰিচাৰ-ৱ্যৱস্থা ৱনৈৱাক দাৱা কেনক। মদা একৰা মভকেঁ ৱ্যৱস্থামঁ উপৰ হেৱাক চাথী। যে গাডক স্তত্ৰ ৰপমঁ ধৰ্মক ৱাহৰ উপস্থিতি হেৱাক চাথী। উত্তৰ মৰ্জচনাৱাদী ৰিখণ্ডনৱাদ এহেন কোনো পৰামলক উপস্থিতিকেঁ আভাষী মানৈত অছি উত্তৰ মৰ্জচনাৱাদী

ভাষাক যিস্থাংতক পৰিণাম মানৈত আছে। যে এই প্ৰতীক চিহ্ন
মন্তক আপন্নী খেলমে কিছু অৰ্থ কোনো বিচাৰধাৰাক হস্তক্ষেপম্য
উত্ত স্তান প্ৰাপ্ত কৰৈত আছে আ ওকৰ দোষৰ অৰ্থ তকৰ পাছোঁ
জেরা নেত ধকেন দেন জাগত আছে। স্বতন্ত্ৰতা, গণতন্ত্ৰ, ন্যায় আদি
মন বিচাৰধাৰা হমৰা মন্তক জিনগীক ভাগ ছী মৃদা নাগৌএ জে
ওগ মন্তম্য হমৰা মন্তক জিনগীক রঁগত বায় অৰ্থ নিকনন মৃদা
অল্লেখ্যক উপবাস্ত ও মন্ত দোষৰ বিচাৰম্য রঁহাৰ ভেন বুঁমায়ত।
কোনো মঁকল্পনা এহেন নৈ আছে জগমে দোষৰ বিচাৰক অৱশেষ
নৈ ভেষ্ঠা।

দেখী গুনোক পাঠ কেনা শূৰ হোৱত আছে, গ্ৰ শূৰ হোৱত আছে
তিনা মকৰাতি ম্য, আওন নীপি বহন আছে গুনোক ছোষ্টকী রেষ্টী
বিনিয়া। গুনো উপন্যায়ক আৰম্ভ বিনিয়া ম্য কিএ ভেন, গুনোক
রেষ্টাম্য কিএ নৈ ভেন। কাৰণ জুনিয়া প্ৰিন্স্টোৱাক অনুমাৰে রেষ্টা
অপনাকৈ মাযম্য দূৰ কৰৈত আছে, মৃদা রেষ্টীমে ও নয়, ও গ্ৰণ
বহিতে ছৈ যে ও দূৰ হোৱতো মাযম্য, মঁস্কৃতিম্য নগ বহৈত আছে।
কোনো আন প্ৰকাৰম্য এই উপন্যায়ক এতেক নীক আৰম্ভ নৈ ভই
মকৈত ছন। গীত গাৰি বহন আছে বিনিয়া, ফেৰ পানিক ফাহা
জকাঁ ওম, পছিয়া হৰা আ মাযক চিন্তিত হএৰ। "গে চন্দৰি ওঠি নে
নো।"

ৱাদোমে রেষ্টী আ রেষ্টীমে অন্তৰ ছৈহে- ছৌড়ী অমকৰে কখুন ঘৰ
তই কখনু গাছী দৌড়িত বহগ ছগ। ছৌড়া আৰ্চ ৱঁজে ধৰি মৃতনে
বহৈ ছৈ।

আ ফেৰ অৱৈএ জুনিয়া প্ৰিন্স্টোৱাক পুৰুখ, ওকৰ ঐষ্ঠী।"নে চিহ্ন

ছিহী তই ঠিহ নে।"

কী গ্ৰ হেঁঠী থহাঁ লুঠিয়ন্ম জোনমে নে দেখে চিহ্ন, মগৰে গ্ৰ হেঁঠী ভেঠত। মানৱ সমাজমে, খাম কই পুৰুষ পাত্ৰমে।

অপন কথা-কবিতাপৰ অপনে সমীক্ষা কই আত্মমুগ্ধতাক গ্ৰ স্থিতি সমীক্ষাক দুৰ্নতায় আয়ন আছি। ঐ একমানে আ পহিন শঙ্কম হমৰা বিতৃষ্ণা আছি আ তকৰ নিদান হম মৌখিনীকেঁ দেন মো-পোজজনিংক বিবৃষ্ণ "বিদেহ" গ্ৰ-পত্ৰিকাক মোথ নী মাহিহ আন্দোনমে দেখেত চী। বঁঠা আ মহিনাক মংগ জাহি তবহেঁ গৌৰ মৌখিন ব্ৰাহ্মণ-কৰ্ণ কাযস্থ পাঠক আ নেথক জুটনাহ মে অদ্ভুত চেন। হমৰ ঐ গপপৰ দেন জোৰকেঁ কিছু গোটে (মৌখিনী) মাহিহকেঁ খণ্ডিত কৰৱাক প্ৰযাম কহতাহ মূদা হমৰ প্ৰাথ িকতা মৌখিনী আছি, মৌখিনী মাহিহ আন্দোন আছি, গ্ৰ ভা া জে মৰি জায়ত তখন ওকৰ ড্ৰাগংগ ৰামমে বৈমত দুৰ্ঘৰ্ষ সম্বাদক-কবি-কথাকাৰ-মিথিনা ৰাজ্য আন্দোনকৰ্তা আ সমানোচকক কী হেতহি। স্মভাষচন্দ্ৰ যাদৱজীক কথাক পুনঃ পাঠ আ ভাষাক পুনঃ পাঠ ঐ ৰূপমে হমৰা আৰ আকৰ্ষিত কৰেত আছি। আ এতই গ্ৰহো মন্দৰ্ভমে সম্মিনিত আছি জে স্মভাষচন্দ্ৰ যাদৱজীক ফিক্শন কথাক পুনঃ পাঠ আ ভাষাক পুনঃ পাঠ নই নগাতাৰ আৰিঁ ৰহন আছি। আ গ্ৰ ঘণনা মৌখিনীকেঁ মৰ্নন কৰত মে আশা আছি।

আৰঁ আউ স্মভাষ চন্দ্ৰ যাদৱক মন্ডা মূন ৰচনাক ৱেঁৰা-ৱেঁৰী পাঠ কৰী..... ঘৰদেখিয়া

ঘৰদেখিয়ামে ৩৬ ঠা নঘুকথা খ্ৰি। ঐমে দয়ম নস্বৰপৰ 'কাঠক
ৰঁনন নোক' খ্ৰি জে নোমা-দয়মাক বিহাৰ বিদ্যানয় পৰীক্ষা
মামিতিক পাঠ্যক্ৰমমে গল্প গুচ্ছ কথা মংগহমে ছন আ তেঁ গ্ৰ কথা
মভয়ঁ ৰেঁশী নোকপ্ৰিয় বহন খ্ৰি, মভয়ঁ ৰেঁশী নোক একৰা পঢ়নে
ছথি, 'ঘৰদেখিয়া' কথায়ঁ মেহো ৰেঁশী।

প্ৰকাশকীয় মদনেশ্বৰ মিশ্ৰ, অধ্যক্ষ মৌখিনী অকাদেমীক খ্ৰি। ও
নিখৈ ছথি জে ও জাহি ৰংক নোকক স্ম-দুখ, আশা-আকাংক্ষা,
উদ্যমীনতা, আশ্ৰয়শ এৰঁ মামাজিক, আৰ্থিক পৃষ্ঠভূমিক চিত্ৰণ
কয়ননি খ্ৰি মে এখন তক উপেক্ষিতে জেকাঁ ছন আ গ্ৰহো জে
হিনক কথা ৰঁগত মাৰ্মিক, শৈলী মহজ এৰঁ স্নগ্ধ তথা ভাষা মৰন
তথা মভক হেতু ৰৌধগম্ম বহৈত খ্ৰি।

১

অভাৱ (১৯৭১)

লেখকক ৰচনা নিখৰাঁক, কৰিতাকৈঁ কএক তৰহয়ঁ নিখৰাঁক
প্ৰযায়। স্মভাষ চন্দৰ যাদৱ ওনা তঁ কৰিতা নৈ নিখৈ ছথি মদা মন্
১৯৭১ মে নিখন প্ৰস্তুত কথামে ছোষ্ট-ছোষ্ট তীনঠা কৰিতা নিখি
গেন ছথি জে মাহিৰ অকাদেমী পুৰস্কাৰ প্ৰাপ্ত মূন আ অনূদিত
কৰিতা মংগহক কৰিতা মভয়ঁ কোনো তৰহেঁ নূন নৈ খ্ৰি:-

পহিন কৰিতা

হমৰ ৰাঁহি আ পীঠপৰ

নগাওন গেল বিনো

বিঁজনী জকাঁ ছিষ্টক' নাগন চন।

আ হম কঁপেত বহনগাঁ

আ রচাৰক দিশামে

এহি কোনমঁ ওহি কোন ধৰি

ভগৈত বহনগাঁ

জাহি কোঠনীমে গেলগাঁ

ওকৰ দেৱান ধধক' নাগন চনৈক

কোঠনীমঁ নিকনিতে

মৌমম ৰঁদনি গেনৈক

আ হম মৰুপ্ৰমিয়ঁ নদী আ

পহাড়ক শুভুহীন দূৰী

নপেত বহনগাঁ

দোমৰ কৰিতা

শঙ্ক মঁগ নহি দেনক কহিযো

গঙ্ঘিত মন্দৰ্ভয়ঁ খনগ

ৰুঁনেত ঋথক দৰ্গম পহাড়

ঋমফল বহনাঁ হম

কতনা পঁঠৰাঁমে

এক ঠা যাতনাময় মঁমাৰমে

জীৰ্নক ঋৰম্ভ

তেমৰ কৰিতা

হমৰ পঁঠ ওত' ঋচ্চি

জাহি মোড়পৰমঁ

শঙ্কক ঋর্থ

পৰিৱৰ্তিত ঋকাৰমে ঋৰাঁ নগৌত চ্ৰৈক

মুদা কৰিতা ঐমঁ ঋগাঁ নে ৰুঁঠলৈক।.. তখন ও মোচনে বহয় জে
কাৰ্য-বচনাক নেত তীৰ দৃঃখাৰ্হেমক ঋৰেগ ঋৰশ্ৰক চ্ৰৈক।
ৰাংগাৰ্হেমক কৰিতা নিখৰাঁক প্ৰযাম কেনক মুদা মতহী ঋপ্ৰেগশ
মাত্ৰ নিখলৈক।

আগ-কাল্হিক কথিত ব্যংগ্যকাৰপৰ মেহো গ্ৰ নাগ্ৰ হোৱাত খিছি।

২

শ্ৰম্যগতি (১৯৭৮)

গুৰী আৱাজ দেনকৈক... ওকৰা হাতমে তৰাউপৰী দৃষ্টা কপ ৰাখল
ৰহৈক।

'আৰ য় গোৰ্গাং ষ্ট দৈষ্ট মাগড?'

নৰীনকৈ তাম্য ঔঠনৈক- কহনৈক 'না', মূদা ওকৰা মোনমে
হোৱাত ৰহনৈক জে গুৰী ওকৰ ৰঁগয় দেখি কে কপ নহ জা কহ
ৰাখয় নেন কহয় চাই চন।

৩

আঁচৰ (১৯৬৯)

আগ ফেৰ নে ঔৰেৰ ভেনৈক- উৰন যতৰিয়া। আয়িন মায় জঁ
ৰৈহয় গ্যমান, ঘৰ-ঘৰ কানয় গায়-কিয়ান। ওকৰ মাঁয় মেহো কহৈ
ছে- ৰাজত নে ভুকত আ ৰৈয়ন-ৰৈয়ন টুকটুক তকৈত ৰহত।
মভ ওকৰ স্মখন আঁচৰকৈ নক্ষ্য কৰৈ ছৈ। নে ধীয়া নে পূতা, কী
কৰতৈক। ৰৌদ কড়গৰ ভহ গেন ছনৈক। ওকৰা বুম্ময়নৈক জেনা
ভুনমী .. ফেৰ পানি তাৰহ পড়তৈক।

৪

উত্তৰ মেঘ (১৯৭২)

৯ গোটে মৌজী, শীৰুঁ, কামু, দেহুঁ আৱিজেন্দৰ। একৰে মন্তক মংগে
কথা আৰ্গাঁ ৰুঁঠৈত আছি।

তীন ঠা মৌজী, তীন মমহৰনী, ওগমেয় একঠা ৰুঁঠিয়া। ৰয়িনিহাৰি
ৰুঁঠিয়াক ৰেঁঠী। ৰুঁঠাত ৰায় নোছাৰক চেহু চেহৰাপৰ। আঠীক
অভাৱ আ ধ্যান নৈ দেনাক কাৰণ দনু স্তন মূনি ৰহন চনৈক,
শীৰুঁ, কামু আৱিজেন্দৰ ওগ দিয় তকৈত চন। ঘৰক মগড়া, পতি
মেহো ৰহৈ জকৰা দিয় ৰুঁঠিয়া মংকৈত কৰৈ চৈ।

পাঁচু আৰ্গাঁ মেলা দিয় ৰুঁঠি গেল।

ফেৰ আৰ্গু একঠা ৰুঁঠ নোক ভেঠনৈ, .. একঠা মামুঠৰনীক জামুয়ী
কই ঘূৰন চন।

আৰ্গাঁ একঠা কৰিকী অধৰয়মু মৌজী।.. মৌজী চপ্পাৱনা পিয়ৰকা
ম্যাড়ী আ নান ৰুঁনাওজ পহিৰনে চনি।.. একঠা পুৰুষ মংগে একঠা
কোঠনীমে চন গেলৈক।

ষ্টেনয় একঠা পৰিৱাৰ ঠতৰলৈক, তীন-চাৰিঠা একত্ৰিষিয়া ছোঁড়ী
মন্ত.. একোঠা নীক নৈ চৈক!- কামু কহনকৈক।

অহাঁক আয়-পায় কী মন্ত ভই ৰহন আছি কে কী ৰোজগাৰ কই
ৰহন আছি, ৰেঁশী নোককৈ গ্ৰা নৈ ৰুঁমন ৰহৈ চৈ।

৯

এক ঠা দঃখান্ত কথা (১৯৭৭)

স্বগিয়াক পতি শ্বনতই গেন বহৈ, ও দিঅৰ মংগে মস্কৰ ৰঁনৰৈএ,
 শ্লানি হোণ চৈ। কিছু দিনক ৰাঁদ ফেৰমঁ মন্ত কিছু শ্বৰ ভই গেন।
 পাপ আকি কোনো পাপ নৈ, দূৰিধা।

৩

একটা প্ৰয়োগ ওহিনা (১৯৭০)

ও দু ঘণ্টামঁ হোষ্টনমে ৰৈমত কোনো নিৰ্ণয় নেৰামঁ অমমর্থ দু ৰেঁৰ
 চাহ পীৰি চুকন আছি। শিক্ষা, ৰাজনীতি, কৃষি, ৰেকাৰী আ ৰাঁত
 ৰাম মামথিক প্ৰমংগক চঠাক স্বৰ কানমঁ নিৰন্তৰ ঠকৰাগত
 চৈ.. জেৰীমে ৰীমটা পাণ হোয়ৰ.. মিত্ৰ আঠ আনা দেনে বহৈক।
 মাম্বৰ জায়ত আ পাণ মাঙত.. জাড় মাম ছোড়ি কোনো মৌমমমে
 ও দিনমে মাম্বৰ নৈ জাগত ছন। ওকৰ মাম্বৰ পূৰা একে কোঠনীমে
 বহৈত চৈক। যে জাড়মে দিনোমে চতপৰ ৰৈমত বহি মকৈত আছি।
 মাম্ব হিতোপদেশক মোষ্টৰী নই কই ৰৈমি গেনেক।

৭

এক টা মস্কৰক শ্বন্ত (১৯৭৩)

খেন শ্বৰ.. প্ৰদীপ, ৰাগিনী দত্তা আ ৰিপুন- জে হাৰতে যে কৰাঁৰ
 খুএতে, কৰাঁৰমে আঠ ঠাকা.. যে 'হম' চুপ্তে বহনখি, পাণ নৈ
 ছনছি। প্ৰদীপ আ 'হম' এক দিয় ৰিপুন আ দত্তা দোমৰ দিয়।
 ৰিপুন দত্তাক ৰঁৰায়-ফ্ৰেণ্ড ছন, ওকৰ ৰায়হাৰ মূদা ৰঁৰায়-
 ফ্ৰেণ্ডক হিমারে 'হম'কৈ ৰিচিৰ আ শ্বনভোআৰ নগনছি।

৫

এক দীনক ঘৰ (১৯৭৩)

ষ্টেনক আয়, ষ্টেন কখন খুজতে, আ জখন খুজলৈ তঁ আউষ্টৰ
মিলনপৰ ৰুকি গেলৈ।

ছোঠী নাগন আ কখনো কান ৰঁড়ী নাগনক ষ্টেন-গাড়ীমে ঐ
তৰহক ঘটনা হোৱাত ৰহিত ছলৈ/খছি। ৰঁমমে তঁ কমমঁ কম
পতা চলৈত ৰহিত ছে জে কোন কাৰণমঁ ও চাঢ় খছি, মদা ষ্টেনমে
নৈ। তকৰে মনোৱিৰ্ণেশ্য কএন গেল খছি।

৯

কল্পিত মৃত্যু (১৯৭০)

পতি-পত্নী মম্বাদ, মম্বৰক হাকপৰ পত্নীক জায়ৰঁ। মম্বৰ দ্বাৰা
ঠাকা দই তঁ দেৱঁ মদা ঘূৰেৱাঁক অৱধি নিৰ্ধাৰিত কেনাপৰ পতিক
খিল হএৱঁ। আ পত্নীক কহৰঁ জে জঁএ ও তঁএ মম্বৰ্ক আ জই পত্নী
মৰি জাখি তঁ ফেৰ মম্বৰক মঁগ পতিক কোন মম্বৰ্ক ৰাঁচত।... কী
অহাঁ হমৰ ৰঁহীনমঁ কই নেৱঁ ৰিঁযাহ?

১০

কাঠক ৰঁনল নোক (১৯৭৩)

ঐ কথা মঁগ্ৰহক মৱঁশ্ৰেষ্ঠ কথা। ৰামীক ৰঁনাক জায়ৰঁ, ঘৰখলীক
পচায় ঠাকা নেল। ওকৰ ৰেঁঠা ৰঁদৰিয়া ছে কাঠক ৰঁনল, মাৰি

খেনোপৰ একো চোপ নোৰ নৈ খমৌ চৈ, আঁথি ধমন, ছাতীক
মভাঠা হাড় জাগল, কস্মে বাঁজৈ, খেনেৰোঁ নৈ কৰৈ, তেনা ভই
কই তাকৈ জেনা কিছু মোন পাউত হো। মূদা জখন বামী
ৰাতিকই এলৈ তঁ ও কাঠক বঁনল বঁদৰিয়া পূজৈ চৈ-'অঁ হৌ বাঁৰু,
কখন এনহক?"

- বাঁৰ হৌ, ভুঠি গেলহক। আৰুই আৰুই আৰুি লগ আৰুহ। হম
তঁ অখনিয়ৈ এনিয়ৈ বৈঠা।

-মামে কিএক নৈ এনহক?

ওকৰ ঐ প্ৰশ্নপৰ বৈনোৱালী আ বামীকৈ লগলৈক জেনা মভাঠা
দুখ-মঁতাপ মোঠা গেল হো। ও দনু দিন ভৰিমে পহিল বৈৰ মজ
ভই কই হঁমলৈক।

১১

কোনো পতাপৰ (১৯৭৪)

পৰদেশীকৈ চাৰিঠা বঁঠাক মাযক আ ওকৰ পত্নীক মন্দৈ আ
উলহনক চিষ্টী।

১২

গজখোৰ আ মজমঙৰ (১৯৬৮)

বৈঠনীক মাস্বৰমে মভ ওকৰ দুহাকৈ আৰা কহৈ চৈ আ ওকৰো

মভ ওন মন রৌন মনরৌত ছে, রৌচনীকেঁ কহৈ ছে গজখোৰ আ
ওকৰ মাঁয়কেঁ মজমুঙৰ।

১৩

ঘৰদেখিয়া (১৯৭৪)

ষ্টাণ্টন কথা। জগদীশ প্ৰমাদ মণ্ডন মোহো ঘৰদেখিয়া নিখনহি
বিদেহমে গ্ৰ-প্ৰকাশিত ভেন আ গামক জিনগী (২০০৯) কথা
মগ্ৰহমে মংকনিত ভেন।

ৰিঁমনা, মতৰহম মাত নগলৈ, দেখনায়াঁ মৃদা নৈ নাগৈ ছে, মূহ-
কান মখায়ন ছে। ওকৰে দেখেনে নড়িকারনা মভ আয়ন ছে, কম
খঠামে মভ কাজ হোগ ছে। নড়কী পয়িল্ল পড়লৈ। নড়কা ডৰেৰৰ
নৈ ষ্টৰকপৰ খনামী ছে। নড়কী পয়িল্ল পড়ে গেলৈ। নড়কা হানেমে
কনকভায়াঁ গাম আয়ন ছলৈ এখন ভুৰতে মমাদ পঠাকহ
মঙোনাগ খঠাক ঘৰ ভহ জেতে। নগনয়াঁ দম দিন পহিনে আৰি
জেতে, জিনকা দেখহ কে হেতে, দেখি নেতে।

১৪

চেহাপৰ জমৌত গৃহ্যে (১৯৭২)

প্ৰাষ্টেগোনিম্ণ (মূত্ৰধাৰ) আ ও রাঁনিকা। '..ৰাতি কেৰাঁড় খুননে
ৰাখৰাঁ।' মূত্ৰধাৰ কহৈ ছথি, মৃদা কহি কহে বিঁমৰি জাগ ছথি।

'কেৰাঁড় খুনন ছলৈক, গৃকৃৰ ঢুকি জগতেক তখন?'

'খুননে চনৈক!' প্রাষ্টেগোনিম্‌ষ্ট (মূত্রধাৰ)কৈ জেনা বিশ্বামে নৈ ভই
বহন চনহি।

১৬

চৌৰীষ্টা (১৯৩৯)

প্রাষ্টেগোনিম্‌ষ্ট (মূত্রধাৰ) হোষ্টনমে বৈমন, হুখমঁ মাথ ধই নেনে
ছহি। গাম জাগ চ্চথি, কাকাক অনগ খিমা- তীন ম্যামঁ খানী
বোষ্টিয়ে খাগত অছি। ভাতক অঁখি নৈ দেখনক অছি।
প্রাষ্টেগোনিম্‌ষ্ট (মূত্রধাৰ)কৈ তামম ভটৈ চ্চহি- এতক জনমাকই
তেৰী কই দেনে চ্চথি আ আৰোঁ মঁয়ম নৈ কৰই অৰৈত চ্চনি।
কাকাকৈ হোগ চ্চহি জে প্রাষ্টেগোনিম্‌ষ্ট (মূত্রধাৰ)কৈ খুঁৰু ঝপেয়া
ছহি, ও পাগ মঁগৈ চ্চথিহ আ পুৰনকা পাগ মাদে কহৈ চ্চথিহ জে
পটুআ রঁঠাগ কয়নে চ্চথি, বৈঠকই দানকে দই দেখিহ তা দ্য
ঠাকা মাঁগৈ চ্চথিহ। মূদা প্রাষ্টেগোনিম্‌ষ্ট (মূত্রধাৰ) তঁ পাগক
অভাৰমে দু-দু মাঁম হুখন বহি জাগত চ্চথি। বিন্‌ খয়নে বিন্‌দা ভই
জাগত চ্চথি, কোনো মঁগী মঁ পাগ মঁগৈত চ্চথি, পহিনে ও দেনহিযো
ছহি, চৰিযো আনা দেৰা নেন কহৈত চ্চথি মূদা ও একো পাগ নৈ
দৈত চ্চহি। দ্যমৰ মঁগী যদুনন্দন, এক ঠাকা দু রঁখ ধৰি নৈ দই
মকন চ্চনথিহ, ও কাতে দই চ্চনি গেলহি। ত্যমৰ কানীচৰণ মূদা
ওহো নৈ কহৈ চ্চহি, ফেৰ হোষ্টন, রঁগত পহিন্‌কা পাগ বিন্‌মৰি গেল
হেতহি, মূদা ওভই দ্যমৰ ছৌড়া বৈমন অছি।.. কতক আৰামদেহ
চৌৰীষ্টা অছি!

১৬

জামুৰ গুৰুৰ আ চোৰ (১৯৭৩)

চোৰী, থানাকৈ খৰিৰি আ ভৰুঠাচাৰ, জামুৰী গুৰুৰক নামপৰ
দৰোগা পাগ মঙৈ জৈ, .. গুৰুৰ চোৰকৈ ধই নেতে। মিপাহী ৯ ময়
মংগলকৈ আ তীন ময়পৰ তয় তফাৰিলা ভেনে। মূদা গুৰুৰ?

১৭

মানি (১৯৭৩)

ধনকঠনী, আগ নহায়ন নে ভেনে বামাকৈ তঁয় জৰোন নাগয়
নগনৈক। গাজা.. দ্যমধশোণীমে নৰমাহা.. চাৰিয়ে চিনমমে নই
কই উড়ি গেলৈ। বিন্দু-আ কহৈ জৈ। দ্যমধশোণীক বিন্জনেম, মৌগী-
জৌড়ীমভ দিন আ ভিনম্বৰকো কই কোগনা বিন্জিত জৈ। মৰদমভ
দিনমে গাজা বৈঠমে বহতই আ জৌড়ী মভ বাতিকই। জিনৰো
ভায় দৰোগা পৰ্ণাটি গেলৈ, ... পচাম ঠাকা চষ্ট মিন নই নেনকৈ..
জষ্টা বানো গাজামে নিম্বা বঁড় জন্দি চঠিত জৈক।

অমেৰিকোমে অফ্ৰীকন-অমেৰিকনমে ডুগক বোঁপাৰ হোণ জৈ, কী
কিছু মমানতা দেখা পড়ন?

১৮

ষ্টপ (১৯৭৪)

হোষ্টনমে ষ্টপ দেনাপৰ মোজৰ আ নে দেনাপৰ?

১৯

ডৰ (১৯৩৯)

ডৰক মনোবিজ্ঞানক বিশ্লেষণ।

২০

তীৰ্থ (১৯৩৯)

ৰঁনৰাঁৱানীক ঋগ্নাক থিমা। কোনো ডাক্টৰ ওকৰা ৰঁতাৰি নৈ কহতেক... মৃদা ও ৰঁতাৰি ঋছি। জহিয়ে ওকৰ দ্বাগমন ভেনৈক তহিয়েমঁ স্তৃত নাগই নগনৈক। 'দেখেত ছিহী গুম্মাকৈ। ওকৰ পৰতৰ কহিযো হেৰঁহী তোৰাম্ভ?' যে গুম্মা ৰঁনৰাঁৱানী ভই গেলি। চাৰিঠা ৰঁতা, মৃদা যোগৰী-ঘৰমে ম্ভ ৰেঁৰ মতুখাক ৰোণী আ ম্যাগ ভেট্টেত বহনৈক। দিখৰ পাগ নৈ দএনকৈ তৈযো ম্যাকৈ তীৰ্থ কৰেতে, ওকৰা দেখা দেতৈ। প্ৰাষ্টেগোনিম্ঠ (মূত্ৰধাৰ)মঁ কিছু ঠাকা মাংগে ছহি, প্ৰাষ্টেগোনিম্ঠ (মূত্ৰধাৰ)ক হাথ চুছ ছহি, পাগ নৈ ভেট্টে চৈ। মৃদা ও ৰেঁজনাথজী জেৰেঁ ঠা কৰতেক। এক-দু মেৰ চুড়াক দামে কী হোয়তেক, নেওৰা দিখৰকৈ দেখা দেতৈ। .. মৃদা হৰহৰ-খষ্টখষ্ট কই কয় জেনাগ ঠীক নৈ হোওতে তেঁ ও নৈ গেলি।

২১

ধ্বংস ঘটনা (১৯৭০)

কথাক পহিন দোমৰ তেমৰ স্থিতি, ফেৰ কথা মঁযোজকক দৃষ্টা মমাদ। আ কথাক ঋন্তিম স্থিতি।

পহিন স্থিতিমে ভাৰকৈ চুৰেঁত ৰাঁ নৈ চুৰেঁত পুৰাঁ-পছাঁ, ৰাতৰৰণ

শিঁহা মকান, গুনমোহৰক গাছ, ঘাম, দুৰ্ভি।

দোমৰ স্থিতিমে মাঁম, বঁগড়াক খোঁতা আ মকড়াক জান। পুৰান
ৰিন মতনৰক কাগচ। ভৰি দিন ফাগুন উঘনাক বাদ কোঠনীম
এক আদমী বঁজাৰ গেল চুথি।

তেমৰ স্থিতিমে একটা মহিনা জে কথা শুব হোগম পহিনে কোঠনী
ছোড়ি দেনে চুথি, ও জঁ আৰিঁ জেতীহ তঁ কী-কী হএত যে মভ।

অন্তিম স্থিতিক পহিনে দুটা মমাদ- পহিনে ফাগুনেৰিয়া গুস্ত প্ৰকাশ-
মানে পিৰোঁচ আ দোমৰ গৰ্ভম বঁহাৰ হোগত মৃত বঁঠা।

আ কথাক অন্তিম স্থিতিমে মড়কক নেন 'ৰেশা মড়ক' কহন গেল
ছে, একৰ নতমৰ্দ্দন হোগ ছে তেঁ শাগত। পএৰ মুল আ ভাৰী মদা
মাঁলনা নেন বাক্য মভক টুকড়ী বঁনি-বঁনি আয়ৰ। মদা
প্ৰোটেগোনিম্‌ষ্ট (মূত্ৰধাৰ) কেঁ চাহিহি ভীড়, গজোত। মদা অদহা
বস্তা আৰিঁ ভাগৰেঁ বঁকাৰ।

ফেৰ মখায়ন ধাৰক বঁশ্ব, তকৰ ভিত্তাপৰ চাট। চাক দিম ফুহেয়,
নে গাম, নে নোক, নে প্ৰকাশ, গ্ৰা মভ মভ দিশামে থোড়ে-থোড়ে
দূৰপৰ ছে, মদা এখন যে মভ ব্যৰ্থ, এখন ফুফু আ শূল্য মূণ্ড মন।

কী অহাঁকে 'ৰেটিঙ ফাৰ গোডো'(মেম্বুন বঁকেষ্ট) মোন নে পড়েএ?

২২

ধুন্ধু (১৯৭০)

ৰ'ম খুজিবাক সময় নৈ বুমল অছি। ৰ'ম আগ ভৰি দিন এহী চাম
বহুতক? কঁডকটৰকৈ মভ চকি নৈ ছে, প্ৰাট্টেগোনিম্‌ষ্ট (মূত্ৰধাৰ)
মেহো। ৰ'ম কম ঠিকট বুক হোগ ছে।

মুদা ফেৰ ও কঁডকটৰ প্ৰাট্টেগোনিম্‌ষ্ট (মূত্ৰধাৰ)কৈ নৈ ভেট্টে ছহি,
কি পতা নোকৰী ছোড়ি দেনে হোগ।

২৩

পৰিচয় (১৯৭১)

নেতাজী অপন ঘৰ চনৰাক আগ্ৰহ কেনখিহ, প্ৰাট্টেগোনিম্‌ষ্ট
(মূত্ৰধাৰ) কৈ বুমলৈছে জে ও দানকা মোজৰ দেনখিহ মুদা ম'গী
ম'গে জখন ও হাৰি থাকি বিন্দা ভেনা ত' ম'গী নাষ্টক কল্পনীক মা'ম
বিনা শো দেখবাক জিহ কয়লহি আ ওতই নেতাজী...

২৪

পেট (১৯৭১)

কলীই ইমা, ও ভীড়মে হেৰা জাগত অছি।তিন ঘণ্টা পহিনে
বিনয়কৈ হাক, মুদা ও ধ্যান নৈ দেনে ছন। সূখ .. হোষ্টনমে আৰ্চৰ
দই দিহ, মুদা পানি মাত্ৰ বঁজি পাই ছী। দিনক অপেক্ষা মোহনো
শান্ত ছে। দেৱানম' মণ্টন নন কিযো খুজনে ছোড়ি দেনে ছে, হনো
মহন নৈ হোগত অছি, মুদা গ্ৰহো বুমল অছি জে ভোৰমে বৈমী
হনো হেতে।

২৯

ফঁমৰী (১৯৩৯)

ভেনৰাঁৱালী কাকী, ময় ৰঁথৰাঁ ৰেঁয়ী ডমেৰ, আঁথি কমজোৰ (প্ৰায়: মোতিয়াৰিন্দ), খালী চাহে ঠা দেখেত চুলীহ। কাতিক মামক ৰিঁষ অহু কথামে অছি। অগহনমে ধনকঠনী হোগ চৈ, ওগয়ঁ এক মাম পূৰ্ণ মানে অগহনক ৰাদক ১১ম মাম, ৰঙ কঠিন, পেমাক ঠাঁঠ। প্ৰাটেগোনিম্ঠ (মূত্ৰধাৰ) নগ জাগ চিথি, তমাগুন নেন চূনা নেন কাকী মোৰ কই বহন চিথি, ভোৰেয়ঁ কিনোন কই বহন চিথি। দু-তীন দিনয়ঁ খালী চূনে-চূন ভুকে চিথি, চূন বহতেক তখন নে কিযো দেতেক। প্ৰাটেগোনিম্ঠ (মূত্ৰধাৰ) কনেক চূন আনি দেনথিহ, খেঁনী চূনাগযো দেনথিহ। মানিক (ৰেঁঠা)ক খোজ কৰেত চিথি,ম্বপোন জাগৰঁনা বহৈ, ম্বদা এঙে চৈ, মাথ ফুটেত বহৈত চিথি। পুতোদকেঁ হোগ চিহি জে শিকাগত কই বহন অছি, মহন নে কই মকনি। ম্বদা বুঁঠিয়াক কান মেহো কমজোৰ চৈ, ম্বনি নে মকনি। অখন মৰি জেতে তঁ ভোজো-ভাত কোনা হেতে, ৰাঁগয় ঠা সঁমটি চৈ- প্ৰাটেগোনিম্ঠ (মূত্ৰধাৰ) কহৈ চিথিহ। কাকী তীন-চাৰি দিন গৰদনিমে ফঁমৰী নগৌনে বহনথি, মানাৰ মেহো এক দিন খেনথি তগযো নে ম্বগনথি, ফঁমৰী কমনে নে গেলৈক তঁ কেনা মৰিতথি।

২৩

ফুকনা (১৯৭০)

প্ৰাটেগোনিম্ঠ (মূত্ৰধাৰ) মামাগামমে চিথি, ম্বদা দানকা ওতই দু বঙক ব্যৱহাৰ বুঁমনা জাগ চিহি। স্কুনয়ঁ আৰিঁ ৰেঁবহে কৰৰাঁক

ৰঁদনা দোখাৰি খৰঙৈত বহনোহ। ভৌজীকেঁ গাৰি পঢ়নহি তঁ ও
 হিনকা বুমেনখিহ জে ও ছোষ্টকী ভৌজী নে চুখি একে চাষ্টমে মূহ
 নাত কই দেখিহ। নানী ৰঁঠৰিখিহ মূদা দানকৰ কান-আঁখি দন
 খৰাপ চনহি। মাগকিনক মিস্ত্ৰিয়াগ শ্বৰু কেনহি আ ৰাঁনপিন
 উড়ি গেলৈ। ৰাঁনপিন ভেঠনহি তকৰ ৰঁদনোমে তীন দৰ্জন ফুকনা
 কিননহি। ৰবিন্দৰকেঁ কিছু ফুকনা ভেঠনৈ, জেৰীমে শ্ৰু চনহি, ও
 নে গছনকহি তঁ ওকৰা পিঠনহি। ৰাঁহুঁ মোন পড়নহি। নানীকেঁ
 পুছনখিহ- ৰাঁহুঁ কহিয়া ওখিন?

২৭

ৰাঁম (১৯৩৮)

মাওন মায, খাত কীচ, দখাৰি খঙনা মগৰো, চানী মোহৰৈত।
 দখনীক পহিন মাওন আ তখনো ওকৰা মাসৰেমে ছোড়ি
 দেনিএ? দখনী মাযকেঁ ৰামপুৰানী পুছনকে। ডেড় ৰীঘা জমীন
 ৰাঁচন ছৈ, মোহো দৰ-দিয়াদ হড়পই চাই ছৈ। পতিক খৰমান,
 দখনীক ৰিয়াহক মঁমটি- খৰৰ মৰৰ কে মোপড়ী, যীতা মাগক
 খোপড়ী ৰাখি লৈহ- ৰাখি লৈহ। চাৰ হঠাওন গেল, দখনী মায
 মগল পড়ল। মঁযোগমঁ দখনী পড়াকই আয়নি, ওহী দিন মাঁমমে।
 ৰামপুৰানী আন মাডগ লগ তকৰ পচাৰ কেননি- আন আনে
 হোগ ছৈ- কহনকে- চাম দী ৰাম নে দী। দখনী ৰিদা ভই গেলি।
 মোমী ওহিচাম দখনীক ৰঁহু আদৰ ভাৱ হোগ চনৈ, মোমী-মোমীক
 স্মাৰ্থ ভাৱকেঁ ও নে বুমি মকল। মূদা উড়ন্তী উড়ই লগলৈ তঁ মোমী
 পুছনকে জে মাসৰমঁ কিযো কিএ নে খৰৈ ছৈ।

-ও মভ হমৰা রাঁম বুঁমে ছথি।

মোম্বা-মোম্বী ওকৰ জমীন লিখৰা নেনকৈ, নোক পুছতে তঁ কহি
দেতে জে ঝিয়াহমে খঠ ভই গেনে, ঝিয়াহক খঠ তঁ বুঁতৰেঁ বৰকেঁ
নগতে ডুপৰমঁ পাঁচময় ঝপেহো দেতে।

২৮

ৰেঁব-ৰেঁব (১৯৭৯)

হৰিৰংশ আ বঘুৰংশ ফম্শ ঝামমে আধা দূৰীমঁ ৰেঁশীক ঠিকঠ কঠা
নেনে বহয়া। আৰঁ দ্য ঠা ঠীশন আৰ পাৰ কৰৱাক ছলৈ। মৃদা
হৰিৰংশকেঁ ঠী.ঠী. পকড়ি নেনকৈ। ওকৰা জহন ভই গেনে, মৃদা
এক দিন বঘুৰংশ আৰিঁ কই ওকৰ জুৰ্মানা ভৰি দেনকৈ।

২৯

মহিমা (১৯৭৯)

মীঠিগ কৰৈ কান পনিম পকড়ি কই স্মথদেৰকেঁ নই গেনে জেন।
এক মামমে ছুঠলৈ, মীমামমে পকড়ায়ন বহৈ।

ও থোড়ে দিন নকমলী বহৈ আ মৰকাৰী ৰাঁহ কাঠৱাক কাৰণমঁ
পহিনহিহো আঠ দিন জেনমে ছলৈ।

ভোষ্টমে কতেক গোষ্টে মঁ ঠাকা ঠকনে বহৈ।

নড়াগ-মগড়া খুৰঁ হোগ, নে ককৰো তঁ নৰকষ্টেৱালীকেঁ ধমধমা
দৈ। জেনমঁ নে কিছু তঁ চাৰি ময় কেৰ কপড়া নই কই ঘূৰন

হেতে।

২০

বামনিহোৰ (১৯৭৬)

মেম্বক হেল্লৰ বামনিহোৰ হৈজাৰাঁদ জিনামে কোনো স্বৰীকেঁ
 প্রতিমায় দৃ ময় ঠাকা পঠৰৈত ছন। প্রাষ্টেগোনিম্‌ষ্ট (মূত্ৰধাৰ)মঁ
 হোন্ডান মাঁগি দ্য দিনক ছুটীপৰ গাম গেল, দ্য দিন ভ২ গেলৈ,
 মাঁম ধৰি ও ঞ্চাৰিঁ মকেএ, হোন্ডান নে এতেক চিঙিত নে হেৰাঁক
 চাহী।

২১

নিফ্‌ষ্ট (১৯৮০)

মিমেজ কপূৰমঁ নিফ্‌ষ্ট নেৰঁ মনোজকেঁ ভাৰী পড়ি গেলৈ, কাৰণ
 দিৱাকৰকেঁ ও জনৈ ছনী, ওকৰা মংগে মনোজ কিএ গাড়ীমে চঠি
 গেল।

২২

মঁকেত (১৯৭৪)

ৰাম নম্বৰ নাগনমে ছহ ঠা মীষ্ট ছৈ। ওকৰা ঙ্‌চ২ দহিক তঁ ৰেঁড
 ৰিঁছা নিহেঁ। ওনা কেগা মূতি ৰহতৌক।

২৩

মহৰমা দপহৰ বাতি (১৯৭২)

মুভাষ, মহাপ্ৰকাশ আৰু মুকান্ত। মুকান্ত ভীড়ম্ভাৰ চাহিত্য আছিল, মুভাষ নিৰ্ণয়হীন আছিল। মহাপ্ৰকাশকৈ ওতক মোচয় নৈ পড়িত চৈক। মুভাষ কোনো ছৌড়ীক পীঠপৰ জড়িত মিগৰেষ্টক ঠুকড়ী ফেকয় চাহিত্য আছিল। তীনকৈ বাতিমে ঘূমৰাক নেন পুনিম পকড়ি নৈত আছিল।

৩৪

মিকৰেষ্ট (১৯৩৯)

মিকৰেষ্টক তনৰ, নোকৰম্ভা মংগৈত আছিল মৃদা ও ত মানিকক অধকষ্টী নিকালি কই পিৰিত আছিল। আ একটা পৰিচিত, কিছু চতুৰতাগ আ বিন্দ্ৰ ফিল্টৰ ভেটি গৈলৈ।

৩৬

মৰ্গ (১৯৭২)

প্ৰাণ্টেগোনিম্ভ (মূত্ৰধাৰ) আৰু কিশোৰী ভাষ পৰ্ণচনা শীনা আ ওকৰ গঁজীনিয়ৰ পতি নগ। কী গঁজীনিয়ৰ শংকান্ভ ভেন শীনা আ কিশোৰী ভাষক প্ৰতি? শীনা কিএ নৈহৰমে বহয় নগনী। বৈনী ডেঢ় বৈখক, একটা অৰৌধ বঁচাক দৃধ আ বিন্দ্ৰ ছীনিৰ্ণ ও কোন প্ৰতিশোধ নৈৰই চাহিত্য আছিল, যে চিষ্টীমে প্ৰাণ্টেগোনিম্ভ (মূত্ৰধাৰ) পড়নে বহখি। মৃদা ওতই গঁজীনিয়ৰ বৈৰী মংগে খেনা বহন আছিল।

গঁজীনিয়ৰ নৈম্ভ বৰ্ণমে কাজ কৰিত আছিল। কিশোৰী ভাষ মিকম্ভা

ৰাষ্ট্ৰক ৱ'ল্‌ৰ্ছ প্ৰাষ্টেগোনিম্‌ষ্ট (মূত্ৰধাৰ) কেঁ পকড়ৱৈত ৱিঁদা হোৱা
 চ্ৰুথি মৃদা আৰ্গাঁ গেলাপৰ প্ৰাষ্টেগোনিম্‌ষ্ট (মূত্ৰধাৰ)কেঁ পতা চনৈত
 চ্ৰুথি জে ও ফুজ চ্ৰে, যে প্ৰাষ্টেগোনিম্‌ষ্ট (মূত্ৰধাৰ)কেঁ ওকৰা ৱ'দনি
 শ্বনৱাঁ নে কহৈ চ্ৰুথিহ।

ঘৰদেখিয়াক কথা মন্তক থীম দেখু, ৱ'দৰিয়াক বেখা চিত্ৰ দেখু
 (কাঠক ৱ'নন, মাৰি খেনোপৰ একো চোপ নোৰ নে খমৈ চ্ৰে,
 আঁখি ধমন, ছাতীক মন্তশা হাড় জাগন, কন্মে ৱাঁজৈ, খেনেৱাঁ নে
 কৰৈ, তেনা ভই কই তাকৈ জেনা কিছু মোন পাড়ৈত হো।),
 ৱিৱাহেত্তৰ মন্ত্ৰক কথ্য, প্ৰাষ্টেগোনিম্‌ষ্টক গৰীৱী, খেখনিয়াঁ।
 কএক শা কথা মে মন্তাষ শ্বৰৈ চ্ৰুথি আ একশা কথ্যমে মন্তাষ,
 মহাপ্ৰকাশ আ মন্তান্ত তীন্ [মহৰমা দূপহৰ ৰাতি (১৯৭২)]।

নিত নৱন ৰাজকমন (ৰাজকমন মোনোগ্ৰাফ)

[ৰাজকমন চৌধৰী মোনোগ্ৰাফ (জনৱৰী ১৯৯৭ মে মাহিত
 শ্বকাদেমী দ্বাৰা ৰিজেক্ট, ৰচনা পত্ৰিকামে দিমন্তৰ ২০০৬- মাৰ্চ
 ২০০৬ শ্বকমে আ ২০২২ মে "নিত নৱন ৰাজকমন" নামম্য
 প্ৰকাশিত)]

ৰাজকমন জী (ৱিনিৰঁধ) ক প্ৰকৰণ কান মে পডন তঁ চন, যে
 কতোক ৱ'ৰ্থ ভই গেণৈ শ্বাৱাঁ মৃদা মে এহন গুৰুপ চ্ৰে মে

খৰীক মমাদমে স্নগ্ধ ভেনয়। তেঁ একৰ ধন্যবাদ খৰী কেঁ দেত ছী
গজেন্দ্র জী। ওনা ৰাস্তাৰিকতা তঁ গ্ৰা জে মমূৰ্ণ পঠোঁমঁ পহিনে
মোন 'বিৰজ' ভই গেন। নে পঠি ভেন খাগা! নীক কেনৌহেঁ নেঠ
পৰ দই কই। মমকানীন খা খাগত পীঠী মোহো বুঁমাও গ্ৰা কাৰী-
কথা! হমৰা মন নোকক বিডম্বনা দেখু জে পূৰা প্ৰকৰণে খপন
খলজ-মিত্ৰ-খগজ মঁ জুতন খছি। যে এহন ঐতিহাসিক দৃষ্টিনা
ভই গেন খছি! উত্তৰদায়ী ৰাজিগত হম কতম মঁ নে। মূদা
মাহিৰিক পীঠীক নৈতিকতা মঁ "অপৰাধ ৰোধ" মহৰা নেন
অভিশপ্ত ছী। উপায়? - মম্বেহ, গংগেশ গুঁজন ১১ মিতম্বৰ ২০১২
(বিদেহ ১১৭)

ৰাজকমল মোনোগ্ৰাফ মাহিৰি অকাদেমীক মৌখিনী বিভাগ দ্বাৰা
মোহন ভাৰদ্বাজক কিৰদানী খা ৰাজমোহন মা কেৰ মহযোগমঁ
অস্মীপুত ভেন চন মন্ জনবৰী ১৯৯৭ গ্ৰা মে খা তগ পুত্ৰ নেন
ৰাজমোহন মাৰ্কে মাহিৰি অকাদেমী দ্বাৰা ১৯৯৩ গ্ৰা. ক মৌখিনীক
মূন পুৰস্কাৰমঁ পুৰস্কৃত কএন গেন মন্ ১৯৯৭ মে। মংগি ওহী
পুত্ৰক মম্বাদন নেন মোহন ভাৰদ্বাজ মাহিৰি অকাদেমীক মৌখিনী
পৰামৰ্শদাতৃ মমিতিক মদ্য ৰঁনাওন গেনে চনোহ।

নিত নরন ৰাজকমল (ৰাজকমলক জীৱন) মমৰ্পিত খছি-
ধৰ্মপ্ৰাণ মঁতোষ গুমাৰ গুন্দন মূব্ৰতা গিৰিৰ পুত্ৰ ৰাধে ৰাধে ।

নিত নরন ৰাজকমল - দন্তকথাৰ নায়ক

ৰাজকমল চৌধৰী (মণীন্দ্র নাৰায়ণ চৌধৰী প্ৰমিষ্ণ ফুল ৰাঁহু)

১৯২৯-১৯৩৭, মহিষী, মহৰম্মা। বচনা- খাদি কথা, আন্দোলন, পাথৰ ফুল (উপন্যাস), স্বৰ্গাধা (কবিতা মগ্ৰ), নলকা পাণ (কথা মগ্ৰ), কথা পৰাণ (কথা মগ্ৰ মম্বাদন)।

শুক্ল, বঁগালী ম'ন্তামিন আৰু বামলীলাক চিত্ৰ ৰাজকমলক আত্মৰজ্যপৰ আধাৰিত আছে। ১৯৪৪ক শুক্লক স্মৃতি, ধৰতী কড়কড়াইল আৰু দানকৰ মাৰু বাঁহু অৰু জাৰক চিন্তামে লাগি গেল৷ হিনকা ছোড়ি দেনখিহ।

ফেৰ ওগ শুক্লক থোড়ৰেঁ দিন বাঁদ আয়লি একটা বঁগালী ম'ন্তামিন, কোনো তীৰ্থমে দানকৰ মাঁ ম' ওগ ম'ন্তামিনক ভেঁষ্ট ছেনলি। দানকা ও অৰুনা ম'গে চলে নে কহলখিহ আ ওহো জায় চাহৈত ছনা।

একটা বামলীলাক চিত্ৰ দেখলখি গুৰু আ কএকটা গোপী।

ৰাজকমল ঐ মভ গপকেঁ হৰা দেনখি। মভ অৰুনা ৰাজিহ নেন/ ৰিচাৰধাৰা নেন কোনো বঁহল্লা তকেঁত আছে। ৰাজকমল গু মাৰ্কেটিং ম'ৰাথেজী মেহো ছন।

নিত নরন ৰাজকমল - জীৱন

কোনো খাম নে, ৱএহ পহিন পল্লীমে বঁচা নে, মে দোমৰ ৰিৱাহ (বামপুৰ হৰেলী ৰাজকমলক মাৰ) মাৰক মৃনু আ পিতাক দোমৰ ফেৰ তেমৰ ৰিৱাহ হিনকৰ উল্ৰেক যুৱতীম। ৰাজকমল অৰুনা পিতা মম্বাদন চৌধৰীকেঁ নাল কল্লা কহৈ ছনা। তেমৰ ৰিৱাহক একটা পুত্ৰী মদানমা জীৱিত ৰহলখিহ, দানকাৰ ৰাজকমলকেঁ লেহ

ছনহি। পিতা খাজা, উপদেশ আ মাৰিপীঠক মাধ্যম্য ব্ৰাহ্মণ
মংস্কাৰমে দীক্ষিত কেনখিহ। ৰাজকমল কেঁ মৌষ্টিক পায় কৰৱায়
পূৰ্বে গীতা আ দুৰ্গামগুণতীক মভণা শোক কঁঠম্ভ ভই গেনহি।
পিতাক ঠাংমফৰক মংগ এভই মঁ ওভই ঘুমৈত বহনখি, নৱাদায়
পঠনা এনা ৱী.এন.কানেজমে নামাকন, পিতা ৪৪২ ঠা নিষেধ মন্ত
দেনখিহ জে কী-কী নে কৰিহই।

প্ৰেম মস্ক- পহিন প্ৰেম মস্ক পঠনামে শোভনা মা মংগে। এক ৱেঁৰ
খাগ. কামমে ফেল, ফেৰ ৱী. কামমে এক ৱেঁৰ ফেল। ১৯৬১ মে
চানপুৰা (দৰভংগা)ক শিক্ষিকাতা মঁ ৱিৱাহ। ৱী. কাম কেৰ ৱাঁদ
পঢ়াগ মমাস্ত।

ৱিৱাহক ৱাঁদ কিছু দিন পঠনামে কোনো খখৰাৰমে পুফৰীডৰ, ফেৰ
মঠিৱানযমে নোখৰ ডিৱীজন ঠাৰ্ক। দৰভংগা, পঠনা, দিলৌ, ময়ূৰী,
ফেৰ কনকভা। ওতহিয়েমঁ ময়ূৰীক মাৱিগ্ৰী শৰ্মায় পত্নাচাৰ,
১৯৬৩মে দানকা মংগ ৱিৱাহ, ফেৰ মঁতোষ নামক ম্ভৰী (প্ৰাযঃ
মাৱিগ্ৰীক ভতীজী) মঁ প্ৰেম, গৰ্ভাৱস্থামে মাৱিগ্ৰীকেঁ ছোড়ি ৩ জ্বনাগ
১৯৬৭কেঁ ময়ূৰীমঁ পনায়ন। ফেৰ পঠনা, দৰভংগা আ নৱাদা তীন-
চাৰি মায় ধৰি আ তখন কনকভা, হিন্দী নেখক ছেদীনান গুণ্তক
নামে যাত্ৰীক চিপ্তী নই কই। ৱাঁহুঁ মাহেৰঁ চৌধৰীক মিখিতা দৰ্শনমঁ
জুড়ি গেনা। ফেৰ ভাৰতীয় জ্ঞানপীঠ (কনকভা), পত্নী মংগে
ছনখিহ। ফেৰ নোকৰী ছোড়ি ৰাগৰংগ ৱঁহাৰ কেনহি মূদা ও ৱঁন্দ
ভই গেন। ছও ৱঁখক কনকভা প্ৰায়মে ৱঁহাত মাহিহ নিখননি।
শৰীৰ দুৱঁন, পেঠ পৰ জে নম্ভ ছনহি মে কনকভে মে শ্ৰু ভেনহি।

ফেৰ দিলৌ।

কীৰ্তি নাৰায়ণ মিশ্ৰ, জীৱকান্ত আৰু হংমৰাজ মংগ পত্ৰ ব্যৱহাৰ
হোৱাছিল।

ফেব্ৰুৱাৰীৰ ৩২ মে ও পশ্চিমাঞ্চলীয়া ৩২ গেনাৰ।

১৯৩৩, শিশু, দিৱ্য, মজ্জা, নীল নৱদাৰ্শ্য ভেঁট কৰিবলৈ এনখিহ।

ৰূনাৰমক খনকা মংগে পত্ৰাচাৰ, অস্তিম প্ৰেম প্ৰমংগ। নৱম্বৰ ১৯৩৩
ক পহিন মণ্ডাহমে ওকৰাৰ্য ভেঁট কৰয় ৰূনাৰম গেনাৰ।

মাম্বাৰাদী আনোচক নামৰৰ মিহ এক ঠা পোম্‌ষ্টকাৰ্চো দেৱঁ উঠিত
নে বুম্বননি, নগ্ৰা কহানিয়ামে মক্ষকৰ গংগাধৰক ৰজৱ্য ছপন জে
ৰাজকমনক ৰীমাৰীক এনাজ চনি বহন আছি, ও আভাৰ আ
উপেক্ষাক ৰহানা কএ নোকৰ্য পাগ ঐঠয় চাহিত ছথি। ও চিষ্টী
নিখি কই নহৰক মম্বাদক প্ৰকাশ জৈন আ মনমোহিনীকেঁ মেহো
ভড়কৌননি। ৰাজকমন ডায়ৰীমে নিখননি- মক্ষকৰ এণ্ড নহৰ
পীপুন্য হৈভ জোগণ্ড হৈণ্ডম এন উঠি প্ৰোপেগেণ্ডা অগেণ্ড মী।

এক দিন ডা চত্ৰৱেদী দানকা কহনকনি জে অহাঁক শিশু মে
যুৰেথন কেঁমৰ ৩২ মকেত আছি আ জঁ মে ভেন, তখন শিশু
কাষ্টয় পড়ি মকেত আছি। ৰাজকমন ডায়ৰীমে নিখননি- গফ আণ্ড
হৈভ ট্ৰ কষ্ট মাগ পেনিম, আণ্ড বিন কমিষ্ট মূমাণ্ড।

মভ্যম ৰেঁশী মেৰা চন্দ্ৰমোনি উপাধ্যায় দনু ৰাজি কেনখিহ, আৰ্থিক
ৰূপেঁ মেহো, ৰাজকমনক মৃত্যুক ৰাঁহত দিন ৰাঁদ চন্দ্ৰমোনি
উপাধ্যায় দনু ৰাজি আমেহণ্য কই নেননি। ৰাজকমনক দেহগাথা
হিনকে দনু গোষ্টেঁকেঁ মমৰ্পিত আছি। হংমৰাজ আ আনোক ধন্য

দেখেইনে স্বৰ্গীৰ্থ স্বল্পতান। ৰাজকমলক চাৰি ভাঁয় পঠনামে বহুখিহ,
তীন ভাঁয়কেঁ নোকৰী মেহো বহুখিহ মূদা এক পাগক দৰ্শাংযো
স্বনৰাক কষ্ট ও মভ নৈ কেনহি।

জুন ১৯৩৭মে মৃত্যু।

নিত নৱন ৰাজকমল - মৌখিনী মাহিহ

ৰাজকমল এক ময় কৱিতা, তীনটা উপন্যাস, ৩৭টা কথা, তীন
টা একাংকী আ চাৰি টা আনোচনাভূমক নিৰ্ৰক্ষ নিখনি। স্বৰ্গধামে
ৰাজকমলক নৱম্বৰ ১৯৩৭ ম' অগ্ৰেইন ১৯৩৮ ধৰিক কলকত্ৰা
প্ৰায়মে নিখন গেল কৱিতা ম'কনিত আছি। ও যাত্ৰীকেঁ স্বৰ্গাঠীন
হোগতো আধুনিক নৈ মানৈত ছথি। ৰাজকমল উপন্যাস নিখনি
আন্দোলন, পাথৰ ফুল আ আদিকথা। নিনী ৰেক ব'গীন পৰদা
দানকা এমাগল জোনাক উপন্যাস নজ্জাক মুৰণ কৰা দেনকহি।
ৰমানাথ মা পৰম্বৰাদী চিন্তনক কাৰণে ৰাজকমলক মাহিহক
মমূৰ্ণ শিল্পকেঁ পুত্ৰিম ঘোষিত ক'২ দেনহি।

ৰ'নৈত ৰিগড়ৈত

মুভাষচন্দ্ৰ যাদৱজীক "ৰ'নৈত ৰিগড়ৈত" কথা-ম'গ্ৰহক মভ কথামে
ম' অধিকাংশমে গ্ৰ ভেটত জে কথা খিষায় ৰেঁশী একটা থিম ন'২
আগা ৰ'টন আছি আ অখন কাজ খতম কৰিতে অস্ত প্ৰাপ্ত কএনে
আছি। দোমৰ ৰিষেষতা আছি একৰ ভাষা। ৰ'নচনমাক ভাষা ওগ

উপন্যাসক মূখ্য পাত্ৰক আত্মকথাৰূপে ভাষা আছিল মূদা এতএ গ্ৰা
ভাষা কথাকাৰক অৰ্থাৎ ছবি আ তথা অৰ্থে গ্ৰা একটা বিশিষ্ট
স্বৰূপ নেত আছিল। এক দিয়া কথাক উপদেশৰূপে থিমা-পিহানী
স্বৰূপ গ্ৰহণ কৰাৰ পৰিপাঠীক বিৰুদ্ধ স্ৰাশৰীক কথাকৈ
একটা সীমিত পৰিমিতিৰে থিম নই কই চনৰাক, ভাষাক শিল্প
জে খাণী দেশী আছিল পৰ ধ্যান দেৱাক সন্মিত কাৰণ্য পাঠকক
এক বৰ্গকৈ এই সঁগ্ৰহক কথা মন্তৰে অসীম আনন্দ ভেটত ্হি
তঁ সঁগে-সঁগ থিমা-পিহানীয়াঁ ৰাহৰ নে আৰি মকল পাঠক
বৰ্গকৈ গ্ৰা কথা সঁগ্ৰহ নিৰাশ নে কৰত বৰন দানকৰ মন্তক
ৰাঠক পৰিষ্কাৰণ কৰত।

কিছু ভাষাৰ মানকীকৰণ প্ৰসংগ- জেনা এই, আছিল, অ গ ছ ।
জগ কালৰে মানকীকৰণ ভই বহন চন ওগ মময় এইৰ ধ্যান
দেৱাক আৱশ্যকতা বহয়। জেনা "জাগত বহী" কৈ "জাতি বহী"
নিখী আ ফেৰ জাতি (জা গ ত) নেত প্ৰানব্ৰিএশনক নিখম
ৰঁনাৰী তেহনে মন এই সঁগে আছিল। মূদা আৰি দেৱী ভই গেন আছিল
যে নেথকো কনিয়াঁ-পুতৰা ৰে একৰ প্ৰয়োগ কই দিশা দেখেঁত
ছবি মূদা দোমৰ কথা মন্তৰে ঘূৰি জাগত ছবি। মূদা এই গ্ৰা
আৱশ্যকতা তঁ মিস্ হোগতে আছিল জে একটা মানক ৰূপ দ্বিৰ
কএন জায় আ "ছে" নিখৰাক আছিল তঁ মেহা ঠীক আ "ছেক"
নিখৰাক আছিল তঁ "অন্তক 'ক' মাগনেন্ত আছিল" যে
প্ৰানব্ৰিএশনক নিখম ৰঁনয়। মূদা যে জনী ৰঁনয় আ মৰ্গগ্ৰাহ
দাখ্য তকৰ ৰেগৰতা হমৰা বুঁমাগত আছিল, আজুক নোককৈ " "
নিখন জাএ ৰা "এ" এইৰ ভৰি জিনগী নড়ৰাক মময় নে ছে, জে
প্ৰনি মিস্ কহেঁত আছিল যে মানু, য ৰাজন থিক আ এ স্বৰ, যে

একক বঁদনা দোমৰক মৰ্ভৌম প্ৰয়োগ অমম্বৰ। আ যেনে দ্বা-অ
তঁ প্ৰানন্মিএশনক নিঅম বঁনাও। "নহি" নেন "নঞি" নিথৰঁ তঁ
বঁমৰাও অৰেঁত অছি মৃদা নঙ (অন্তিকা), নঙ (এন.বী.পী.) আ নঙ
(মাক্তানন্দ - কানবাগ্ৰিষ্ট দাৰ্শণ্য) মে মঁ মাক্তানন্দজী বঁনা
প্ৰয়োগ ধ্বনি-বিজ্ঞান মিস্কাঁতমঁ বঁশী মমীঠীন মিস্কা োগত অছি
আ মে বঁশ্বায বৈ দ্বা-অ তঁ ধ্বনি প্ৰয়োগশানা মভক মদতি নিঅ।

"বঁনেত বঁগড়ৈত" পোখীক গ্ৰা একষ্টা বঁশেষতা অছি জে
মৃভাষচন্দ্ৰ যাদবজী অখন বঁশিষ্ট নেখন-শৈলীক প বযোগ কএনে
ছথি জে ধ্বন্যমেক অছি আ মানকীকৰণ মম্বাদকৈ আগাঁ ২
জেৰাওে মক্ষম অছি।

ম্বতন্ত্ৰতাক বঁদক পীঠীক কথাকাৰ ছথি মৃভাষজী। কথাক
মাধ্যমমঁ জীৱনকৈ ৰূপ দৈত ছথি। শিল্প আ কথ্য দনুমঁ কথাকে
অনংগত ক২ কথাকৈ মাৰ্থক বঁনৰেঁত ছথি। অস্তিত্বক নেন
মামান্য নোকক মংঘৰ তঁ ঐ স্থিতিমে হিনকৰ কথা মভমে ভেঠৰঁ
ম্বাভাৱিকে। কএক দশক পূৰ্ণ নিখন হিনক কথা "কাৰ্থক বঁন
নোক" ক বঁদৰিয়া মাগতে মংযোগ হঁয়েত ৰহয। এদ কথ্য মংগ্ৰহক
মভ পাত্ৰ এহনে মন বঁশেষতা নেনে অছি। হাস্তাষ্টনমে কনেত-
কনেত ম্বতলাক বঁদ ঠাঠি ক২ কোনো পাত্ৰ ফেৰমঁ কানয নগৈত
ছথি তঁ কোনো পাত্ৰ প্ৰেমমে পড়ন ছথি। কিনকোমে বঁজনেম
মেন্ম ছহি তঁ হৰিৰংশ মন পাত্ৰ মেহো ছথি জে উপকাৰক বঁদনা
মিম্‌ষ্টম ফান্‌ষ্টক কাৰণ অপকাৰ ক২ জাগত ছথি। আৰঁ "বঁনেত
বঁগড়ৈত" কথা মংগ্ৰহক কথা মভপৰ গহঁকী নজৰি দৌগাৰী।

কনিয়াঁ-পুতৰা- ঐ কথামে ৰম্ভামে একষ্টা বঁঠিয়া নেখকক পএৰ

ছানি ফেৰ ঠেদানপৰ মাথ বাখি নিশ্চিত আছে, জেনা মাএক ঠেদানপৰ মাথ বখনে দাখ্য। নেৰোঁ মন কোনো কড়গৰ ঠীজ নেখকমঁ ঠকৰেনহি। গ্ৰা নড়কীক ছাতী ছিএ। নড়কী নিৰ্বিকাৰ বহয় জেনা বাঁপ-দাদা বা ভায় বঁহিন মই মঠন হো। নেখক মোঠেত ছথি, গ্ৰা মীতা বঁনত কী দ্রোপদী। বাবঁন আ দৰ্জোধনক আৰ্শকা নেখককেঁ ঘেৰ নৈত ছহি।

কনিয়াঁ-পুতৰা পঢ়াৰাক বাঁদ বএহ মড়কক চৌৰঁটিয়া আছে বএহ বেড-নাগষ্টপৰ গাড়ী চনৰেঁত-ৰোকৈত কান বাঁনক-বাঁনিক মভ দেখৰামে অৰেঁত ছথি। মূদা আৰঁ দৃষ্টিমে পৰিবৰ্তন ভই জাগত আছে। কাৰক শীমা পোছি পাগ মংগনিহাৰ বাঁনক-বাঁনিকাকেঁ পাগ-দেনে বা বঁন দেনে, মূদা বঁলু মোচনে আগা বঁটি জাএবঁনা ৃষ্টিক পৰিবৰ্তন। কনিয়াঁ-পুতৰা পঢ়াৰাক বাঁদ কী দানকৰ দৃষ্টি ে কোনো পৰিবৰ্তন নৈ হোয়তহি? বাঁনক তঁ পেঘ ভই চোৰি কৰত বা কোনো ডুগ কাঠৈনক মভমঁ নিচুনকা মীঠী বঁনত মূদা বাঁনিকা ? ও মীতা বঁনত আকি দ্রোপদী আকি আম্বপানী। জে মামাজিক মঁম্বা, হুম্বন বাগষ্টম আৰগেনাগজেশন কোনো প্ৰেমীক বঁজনীক খাম্হপৰ চটি প্ৰাণ দেৰাক ধমকীপৰ নীচাঁ জান পমাৰি কই ঠী.বী.কৈমৰাপৰ অখন আ অখন মঁম্বাক নাম প্ৰচাৰিত কৰেঁত ছথি ও ঐ কথাকেঁ পঢ়নাক বাঁদ ওগ পুৰাতন দৃষ্টিমঁ কাজ কই মকতাহ? ও মৰকাৰ জে কোনো হাস্তাষ্টনক নাম বঁদনি কই জয়প্ৰকাশ নাৰায়ণক নামপৰ কৰেঁত আছে বা হাৰ্টিগ পাৰ্কক নাম বীৰ গুঁঅৰ মিঁহক নামপৰ কই অখন কৰ্তব্যক গতিশ্ৰী মানি নৈত আছে ও মমম্বাক জড়ি ধৰি পঁাঠি নৰ পাৰ্ক আ ন হাস্তাষ্ট❖❖ বঁনা কই জয়প্ৰকাশ নাৰায়ণ আ বীৰ গুঁঅৰ মিঁহক

নামপৰ কৰত আৰু দোষৰক কএল কাজমে "মেড ৱাং মী"
কেৰ ম্ঠাম্ব নগাওত? গ্ৰা মঁম্বা মন্ত আৰু ধৰি মেহনতিয়ঁ ৱঁ েত
অযৱাক আ মৰল উপায় তকৱাক প্ৰবৃতিপৰ ৰোক নৈ নগাওত?

অস্বৰ্ণিত- ষ্টেনয়ঁ উতৰলোক ৱাঁদ ঘৰক ২০ মিনষ্টক ৰম্বাক ৰাতি
জতেক অস্বৰ্ণিত ভই গেল অছি তকৰ মচিহ্ন ৱৰ্ণন গ্ৰা থা
কৰেত অছি। পহিনে তঁ এহন নৈ ৰহৈক- গ্ৰা অছি নোকক
মানমিক অৱস্থা। মূদা এ তৰহক মম্বা দিম ককৰো ধ্যান কহাঁ
ছে। পেঘ-পেঘ মম্বা, উদাৰীকৰণ আন কতেক বিষয়পৰ
মীডিআক ধ্যান ছৈ। চৌক-চৌৰাহাক এ তৰহক মম্বাপৰ নৱ
দৃষ্টি অৱেত অছি, এমে ম্ঠেশনয়ঁ ঘৰক ৱীচক দূৰী ৰাতিক
অহাৰমে পহাড় মন ভই জাগত অছি। প্ৰদেশক তৎকালীন
কানুন-ৱ্যৱস্থাপৰ গ্ৰা এক তৰহক ষ্টিপ্পণী অছি।

একাৰী- এ কথামে ফ্ৰমেমৰ হান্সিষ্টনমে ছথি। হান্সিষ্টনক মচিহ্ন
ৱিৱৰণ ভেল অছি। ওতয একঠা স্ত্ৰী পতিক মূহুক ৱাঁদ কনেত-
কনেত প্ৰাযঃ স্মৃতি গেলি আ ফেৰ নিল্ল ষ্ট্ৰেনাপৰ কানয় নাগনি।
এনা হোগত অছি। কথাকাৰ মানৱ জীৱনক একঠা মন্ততা দিম
গম্বাৰা দৈত আ হান্সিষ্টনক ৱাঁত-ৱ্যৱস্থাপৰ ষ্টিপ্পণী তেনা ভই কই
নৈ ৱৰণ জীৱন্ততা দেখা কই কৰেত ছথি।

ও নড়কী- এ কথামে হাম্‌ষ্টনক নড়কা-নড়কীক জীৱনক ৱী
নৱীন নামক যুৱক একঠা নড়কীক হাথমে ঐঁঠ খালী কপ, জে
ওগ নড়কীক আ ওকৰ প্ৰমীক অছি, দেখেত অছি। নড়কী
নৱীনকেঁ পুছেত ছৈ জে ও কেম্‌হৰ জা ৰহল অছি। নৱীনকেঁ
হোগত ছৈ জে ও ওকৰা অপনাম্যঁ দৰঁ ৱুঁমি কপ ফেঁকৱাক নেল

পুছনক। নৱীন ওকৰা মনা কই দৈত খিছি। ৰিচাৰ মন্ড ওকৰ মোনমে ঘূৰমৌত বহৈত ছৈ। গ্ৰা কথাত একটা ছোষ্ট ঘণ্টাপৰ আধাৰিত খিছি...জে ও হুমৰা দৰিঁ বুমি চাহক কপ ফেকৰাক নে কহনক? আ ও দৃঢ়তায়াঁ নে কহি আগাঁ বঁঠি জাগত খিছি। একাকী জেকাঁ গ্ৰা কথাত মোহো মনোৰৈজানিক বিশেষণপৰ আধাৰিত খিছি।

একটা প্ৰেম কথাত- পহিনে জকৰা ঘৰমে ফোন বহৈত ছন তকৰা ঘৰমে দোমৰাক ফোন অৱৈত বহৈত ছন, জে একৰা তঁ ওকৰা বঁজা দিখা। নেখকক ঘৰমে ফোন ছনহি আ ও একটা প্ৰেমীক প্ৰেমিকাক ফোন অঘনাপৰ, ওকৰ প্ৰেমীকে বঁজৰৈত বহৈত ছ ি। প্ৰেমী মোৱাগত কীনি নৈত খিছি যে ফোন আয়ৰ বঁন্দ ভই জাগত খিছি। মূদা প্ৰেমী দ্বাৰা নম্বৰ বঁদনি নেদাপৰ প্ৰেমিকাক ফোন ফেৰমঁ নেখকক ঘৰপৰ অৱৈত খিছি। প্ৰেমিকা, প্ৰেমীক মমিযৌত হিনক মখী ৰিত্ত ছখি আ নেখক ওকৰ মহাযতাক নেত চিত্তিত ভই জাগত ছখি। ঐ কথামে প্ৰেমী-প্ৰেমিকা, মোৱাগত আ োন গ্ৰা মন্ড নৱ যুগক মংগ নৱ কথামে মোহো স্বাভাৱিক ৰাপেঁ অৱৈত খিছি।

শাগষ্টন কথাত খিছি বঁনৈত-বঁগড়ৈত। তীন শা নামিত পাত্ৰ। মানা, ওকৰ পতি মন্তো আ পোতী মুনিয়াঁ। গাম-ঘৰক ে মায়-পুতোদক গপ ছৈ, মোহতা ৰহি গেল জে কহিযো নহেনাক বঁদ খাগ নেত পুছিতএ, এহন মন। মূদা মোহ বঁঠা-পুতোদ জখন বঁহৰ চনি জাগত ছখি তঁ ৰএহ মায় কাৰ কৌখাক শাহিপৰ চিত্তিত হোমএ নগৈত ছখি। মাগগ্ৰেশনক বঁদক গামক যথার্থকেঁ চিত্তিত কৰৈত খিছি গ্ৰা কথাত। মন্তোক মংগ কৌখা মোহো এক দিন বঁনা জায়ত আ মুনিয়াঁ কৌখা আ দাদা দুনুকেঁ তকৈত ৰহত। প্ৰায়ী

কথা, ৰেঁঠা-পুতোন্ধক আ পোতীক কথা, মাস-পুতোন্ধক মগড়া
আ প্ৰেম!

অপন-অপন দুঃখ কথামে পত্নী, অপন অৱহেনাক
স্থিতিমে, ধীয়া-পুতাকেঁ মৰাপেত চুথি। ৰাতিমে ধীয়া-পুতাক
খেনাগ, খা নেৱা উত্তৰ ভনমাঘৰক তানা ৰন্দ বহৰাক স্থিতিমে
পত্নীক লুখত বহৰ আ পৰিণামস্বৰূপ পতিক হোঁফক স্বৰম গুপিত
হএৰ স্নানভাৱিক। মভক অপন মমাৰ চৈ। নোক বুঁমেএ জে ওকৰে
মমাৰক মথ আ দুঃখ মাত্ৰ মমূৰ্ণ চৈ মদা যে নে আছি। মভক
অপন মথ-দুঃখ চৈ, অপন আশা আ আকাংক্ষা চৈ। কথাকাৰ ওহন
মগকেঁ উদ্ঘাষ্ট কৰেত চুথি, জে দানকৰ অন্তৰক অঁতৰ গত
অৱেত চুছি। আত্মানুভূতি পৰিৱেশ স্তত্ৰ কোনা ভই মকত আ
যে মভাষ চন্দ্ৰ যাদৱজীক মভ কথামে মোমাঁ অৱেত আছি।

আতঁক কথামে কথাকাৰকেঁ পুৱান মগী হৰিৱংশম কাৰ্য্যালয়ে
ভেঁষ্ট হোৱত চুছি। নেথকক দাখিত-খাৰিজ ৰনা কাজ ঐ ২
কই নে ভেনেছি জে হৰিৱংশক স্নানান্তৰণক পশ্চাৎ নে কো
দানকায় ঘূম নেতক আ তগ দ্বাৰে কাজো নে কেনক। হৰিৱংশক
ৰেঁগেৱানী ঘূমক অনেৰ পাগক কাৰণ চন যে দোমৰ কিএক
অপন পাগ ছোড়ত ? নেথক আতঁকিত চুথি। কাৰ্য্যালয়ক
পৰিৱেশ, ভগ্নাটাব আ এক গোষ্টক স্নানান্তৰণম ৰদনেত
মামাজিক মম্বন্ধ গ্ৰ মভ এতই ৰাজ ভেন আছি। আগ ানছি
হম আকি অহা ৰনাকমে ৰা মঠিৱালয়ে কোনো কাজ নেত
জাগত চী, তঁ যৈহ নে মনই পড়েত আছি, জে পাগ জে মাঁগত যে
দই দেৱৈক আ তখন কোনো দিক্ত দাখ্য তঁ কহৰ ! আ পাগক

ৰঁদনা ককৰো নাম ৰা পেৰী নই গোনোঁ তঁ কৰ্মচাৰী নে পাগয়ে
নেত আ নহিয়ে অহাঁক কাজ হএত।

একটা অস্ত কথামে মম্বৰক মৃত্যুপৰ নেথকক মাতৃ কেশ কষ্ট নে
ছথি আ নেথক নে, ঐপৰ কএক তৰহক গপ হোগত অছি। মাতৃ
কেশ কষ্টা কই নিশ্চিত্ত ছথি। গ্ৰা জে মাংস্ৰতিক মিয়োনিজ্ৰম আ ন
অছি, জে পকড়া এন মে চোৰ আ খৰাপ কাজ কেনিহাৰ, জে নে
পকড়াএন মে আদৰ্শৱাদী। পূৰা-পূৰী তঁ নে, মৃদা অহু কথামে
এহনে আশ্ৰা জন্ম নেত অছি আ ষ্টুটি জাগত অছি। হৰিয়াণামে
ৰাঁপো মৰনাপৰ নোক কেশ নে কষ্টৱেত অছি, তঁ কী ওকৰ
দুঃখমে কোনো কমী বহেত ছে তেঁ ? পঁজাৰক মহিনা এক ৰঁ খক
ৰাঁদ নে মিনূৰ নগৱেত ছথি আ নে চুড়ী পহিৰেত ছথি মৃদা পহিন
ৰঁৰখ কাহু ধৰি চুড়ী ভৰন বহেত ছথি, তঁ কী ৰিঁযাহক পহিন
ৰঁৰখক ৰাঁদ দানকৰ পতি-প্ৰমমে কোনো ঘষ্টী আৰিঁ জাগত
ছেহি ?

কৰাঁছু কথা মে চম্বীৰঁলাক নেথক নগ আয়ৰঁ, জাঁঘপৰ হা
ৰাখৰঁ। অন্ভিজাণ মঁস্কাৰক নোক নগ ৰেঁয়ন বহৰাঁক কাৰণ্যঁ
নেথক দ্বাৰা ওকৰ হাথ হষ্টায়ৰঁ । চম্বীৰঁলা দ্বাৰা গ্ৰা গপ ৰাঁজৰঁ জে
ছুখন দেহকঁ চুলামে কোন মঁকোচ। জেনা চম্বীৰনা েথককঁ
ৰুঁমাগয় বহছি জে দানকা যুৱতী ৰুঁমি বহন চনছি। নেথককঁ
নগেত ছছি জে ও স্ত্ৰী ছথি আ চম্বীৰঁলা ওকৰ পূৰান যাৰ। চাম-
কুঠাম আ মময়-কুমময়ক মহীন মমম চম্বীৰনাকঁ নে ছগ, নে
তঁ নেথক ওতক গৰমীযোমে চম্বী কৰা নিতয। চম্বীৰনাক
দীনতাপৰ অফমোচ ভেনছি মৃদা ওকৰ শী-গ-গ কঁ মোন পাউত

বিতৃষ্ণা মেহো। ফ্ৰায়ডক মনোৱিশ্লেষণক ৰঁহু আনোচনা ভেন জে ও মেকমকে কেন্দ্ৰমে ৰাখি গপ কৰেইত ছথি। মৃদা ঋণ্ডৰয়্য গ্ৰ গপ মোমাঁ ঋৰেইত ঋছি জে মেকময়্য জতেক দূৰী ৰঁনাযৰঁ, জতেক একৰা ৱাৰ্তালাপ-কথা-মাহিৰয়্য দূৰ ৰাখৰঁ, ওকৰ আশ্ৰম্মণ তেক তীৱ হএত।

কাৰৱাঁৰ মে লেখকক ভেঁষ্ট মিয়ষ্টৰ ৰৰ্মা, মিহ্মা আ দ ঠা ঋৰ গোষ্টেয়্য হোঙত ঋছি। ৱাঁৰ মে মিহ্মা দোস্তী আ ৱিঁজনেমকে ৰাক কহেইত দূ ঠা থিম্মা স্মনৰেইত ঋছি। যভ ঠীজক মোন ঋছি, ঐপৰ একষ্টা দোস্তক ৱাগফ নেন ঠী.ৱী. কিনৱাঁক ৱাঁদ ফ্ৰিজক ডিমান্ড ঋএৱাঁক গপ ৱীঠমে খতম ভই জাঙত ঋছি। দোয়ৰ থিম্মামে একষ্টা স্ত্ৰী পতিক জান ৱঁচৰয়্য নেন ডাক্‌ষ্টৰক ফীম দেৱাঁক নেন পূৰ্ৱ প্ৰেমী নগ জাঙত ঋছি। পূৰ্ৱ প্ৰেমী পাগ দেৱঁ ক ৱঁদনামে ওকৰা মংগে ৰাতি ৱিঁতৰয়্য নেন কহেইত ছে। মিহ্মা ঐ কথামে ককৰো গনতী নৈ মানেইত ছথি, ডাক্‌ষ্টৰ ৱিঁনা পাগ নেনে কিএ গনাজ কৰত, পূৰ্ৱ প্ৰেমী মংগনীমে পাগ কিএ দেত আ স্ত্ৰী জে পূৰ্ৱ প্ৰেমী মংগ ৰাতি নৈ ৱিঁতাওত, তঁ ওকৰ পতি মৰ জেতে।

ঋৱঁ ৱাঁৰয়্য লেখক নিকনেইত ছথি তঁ দৰৱাঁনক মনাম মাৰনাপৰ ঋহুমে পেম্যাক ঠনক স্মনাগ পড়ই নগেইত ছহি। প্ৰাঠীন মূন্য, দোস্তী-যাৰী আ ঋদৰ্শক ট্ৰেটৱাঁক স্থিতি একষ্টা একাক পনক ঋণ্ডৰ কৰেইত ঋছি।

গুশ্ৰুতী মে মেহো ফ্ৰায়ড মোমাঁ ঋৰেইত ছথি, কথাক ৰাৰষ ঋগীপৰক স্মথাযন কড়গৰ ভেন দাগয়্য শ্বৰ হোঙত ঋছি। মৃদা ভুৰভে স্লষ্ট হোঙত ঋছি, জে ও মে দাগ নৈ ঋছি, ৱৰন ঘাৱক

দাগ আছে। ফেৰ হাষ্টক গুৰুতীয়ে গামক মময়াক নিপঠাৰা, হেত্থ মেন্ঠৰক বঁন্দ বহৰঁ, ওত্থ গ্ৰাষ্টক চোৰ ক চৰচা অৱৈত আছে। ছোষ্ট ভাগ কোনো গনাজক প্ৰমমে এনোপেখীমঁ হষ্ট কই হোছোপেখীপৰ বিশ্বাস কৰয় নগৈত ছথি, ঐ গপক বচা আয়ন আছে। নোক মভক ঘাৰক মমাচাৰ পুছৰাঁ নই এনাগ আ নেথক দ্বাৰা মভকেঁ বিন্ঠত বিন্নৰণ কহি মনওনাগ মূদা উমৰিমে কম বয়মক কএক গোঠেকেঁ ঠাৰি দেনাগ, গ্ৰা মভ প্ৰম একষ্টা ৱাতাৰৰণক নিৰ্মাণ কৰৈত আছে।

কৈনৰী আগলৈগুক নাৰেন কথামে মূভাষ আ উপিয়া কথাক চৰিত্ৰ ছথি। এতই একষ্টা বিন্ঠ আছে- জেনা নিৰ্ণয় কোয়ীক ধমনা কাঁ। মমিযৌত ভাগক চিষ্টী, কষ্টাৰি দেনে নাহপৰ জয়ৰাঁক, গেষ্ট আ পানিক ধাৰমে আয়ৰঁ, নাহক ছীষ্টপৰ উতাৰৰঁ, ছীষ্টক ৱাঁদো ৱাঁত দূৰ ধৰি জাঁঘ ভৰি পানিক বহৰঁ। ধীপন ৱাঁতুপৰ মাগকিনকেঁ ঠেলেত দেখি কিযো কহৈত ছথি- "মাগকিন মম্বাৰিমে দ নক- এ? কনে ৱঁড়দ জকাঁ ষ্টষ্টকাৰ দিযোক"। দীদী-পীয়া ঐঠা ঐ গপক চৰচা মননছি, জে কোষ্টক খাতিৰ দানকৰ ৱেঁঠীক বিন্নাহ দূ দিন ৰুকি গেন চনছি আ গ্ৰাহো জে ৱেঁমী পঢ়নে নোক ৱঁতাহ ভই জাগত আছে। মূভাষ চাহিযো কই দূ ময ঠাকা নৈ মাঁগি পৰৈত ছথি, দীদীক ৱাৱহাৰ অল্পষ্ট ছথি, মূভাষ আশ্বাস ত নৈ ছথি আ ঘূৰি জাগত ছথি।

কৃষ্ণা কথামে নেথকেঁ অখিনন ভেট্টৈত ছথি। শ্ৰীনতামঁ ও অখন ভেঁষ্টক বিন্নৰণ কহি মনৱৈত আছে। পাঁচম দিন ঘূৰনাক ৱাঁদ ষ্টেনমে ও নৈ ভেষ্টনীহ। আৱঁ অখিনন কী কৰত, বিন্নাখাপত্তনম আ

বিজয়ৱাডাক বীঠক বস্ত্ৰাৰে চক্ৰৰ কাঠত আৰু মূৰ্তিক ম'গ দিন কাঠত।

ছোষ্ট-ছোষ্ট ভাৱনাৰূপক ঘটনাক বিশেষণ আছিল কথা "কৈনৰী আগলৈগুৰু নাৰেন" আ "কৃষ্ণা"।

দানা কথামে মোহন গন্থৰৱ নেন গেন আছিল, ওতয় ম ৃদয় চপৰামী মূৰ্তিত কৰিত আছিল জে বাঁহৰীকেঁ নৈ নৈত ছে, পী.এচ.ডী. বহিতয় তঁ কোনো ৰাত বহিতয়। মোহনকেঁ মন্ত ঠীজ বীমাৰ আ উদায় নগৈত বহয়। ফুদী আ মৌনা পাৰৰোঠীক টুকড়ীপৰ ঠী-ঠী কৰিত মপষ্টেত বহয়। প্ৰতিযোগী পৰীক্ষাক মাফাকোৰমে বাঁহৰ আ নোকল কেৰ জে ম'কল্পনা আয়ন আছিল তকৰ মম্বদনাৰূপক ৰণন ভেন আছিল।

দৃষ্টি কথামে পঢ়াগ খতম ভেনাক বাঁদ নোকৰীক খোজ, গামমে নোকমন্তক তীক্ষ্ণ কষ্টাফ। ফেৰ দক্ষিণ ভাৰতীয় পত্ৰকাৰক প্ৰেৰণাম কনিযাক বিৰোধক বাঁৰজুদ গামমে নেখকক খেতীমে নাগৰ। গ্ৰ মন্ত গপ একটা মামান্য কথ্য বহনাক বাঁদো ঠাম-ঠাম মামাজিক মন্ত উদ্ঘাষ্টিত কৰিত আছিল। এতয় গামক নোকক কৃষ্টীচালী আছিল, জে কাজক আভাৰমে খালী মময় ৰেঁশী বহনাক কাৰণ আৰিত আছিল। ম'গমে আগ-কালহিক স্ত্ৰীক শহৰী জী ন জীৰাক আকাংক্ষা মেহো প্ৰদৰ্শিত কৰিত আছিল।

নদী কথামে কথ্য কথাক ম'গে চলিত আছিল আ খতম ভই জাগত আছিল। গগনদেৱক ঘৰপৰ ৰিহাৰী আয়ন ছে। শহৰমে ওকৰা এক মান বহৰাক ছে। গগনদেৱকেঁ ওকৰা ম'গ মকান খোজৰাক

প্ৰমমে একটা নড়কীয়া ভেঁট হোৱাত ছৈ। ওকৰা ছোড়ি আগাঁ ৰঁড়ন
তঁ গ্ৰা বঁমলাক ৰাঁদো জে আৰঁ ওকৰায়াঁ ফেৰ ভেঁট নৈ হেতগ ও
উলোয় আ প্ৰমক অন্ত্ৰতিয়াঁ ভৰি গেল।

পৰনয় ৰাঁঠিক কথা থিক, কোয়ীক কথা কহন গেল আছি এতয়া
ৰৌকী বঁনছেকক গন্তজাৰীমে আছি। মূদা ধাৰমে পানি ৰঁড় বহন
ছে। কোশীক ৰাঁঠি ৰঁড়ন আৰিঁ বহন ছৈ আ এম্হৰ মাযক বদ-
দন্তয়াঁ হান-ৰেঁহান ছৈ। মান-জান প্ৰথম ঠিকৰেত বহৈ। বামচৰনক
ঘৰমে অল্পপানি ৰেঁশী ছৈ যে ও মভকেঁ নাহক গন্তজাম নেন
কহৈত ছৈ। ৰৌকক ঘৰয়াঁ কষ্টনিয়াঁ দূৰ বহৈ। মূত্থু আ বিনাশ
ৰৌককেঁ কঠোৰ ৰঁনা দেনকেঁ, মোহ তোড়ি দেনকেঁ। মূদা ৰঁ খা
ৰুকি গেলৈ। ৰৌক ঠীজ মভকেঁ চিহ্নৰাক আ স্মৰণ কৰৱাক
প্ৰথমে কৰই নাগন।

ৰাঁত কথামে মেহো কথাকাৰ অপন কথানককেঁ ৰাঁঠ চনিতৈ তাকি
নৈত ছথি আ শিল্পয়াঁ ওকৰা আগাঁ ৰঁড়ৰেঁত ছথি। নেৱোঁ দোকানপৰ
নেৱোঁৱনা আ একটা নোকক ৰীচমে ৰঁহম স্ননেত নেখক ৰীচমে
কুদি পড়েত ছথি। নেৱোঁৱনায়াঁ এক গোটে অপন ছত্তা মাঁগি বহন
আছি জে ও নীচাঁ বখনে বহয়। দুখক গপ, নেখকক অন্ত্ৰমাৰ, ৰেঁশী
দিন ধৰি নোককেঁ মোন বহৈত ছৈ।

বঁভা কথামে পুৰুষ-স্ত্ৰীক ৰীচক ৰঁদনৈত মন্ত্ৰস্কক তীৰ্ গতিয়াঁ
ৰণনি ভেল আছি। পুৰুষ য়াৰত স্ত্ৰীয়াঁ দূৰ বহৈত আছি তঁ ভ ওকৰা
মেনকা আ বস্তা দেখাগ পড়েত ছৈ। মূদা জে মন্ত্ৰাদক প্ৰাৰম্ভ হোৱাত
আছি তঁ ৰাঁদমে নেখক কেঁ নগৈত ছহি জে ও ৰেঁঠীয়ে ছী। বস্তামে
এক স্ত্ৰী অৰেঁত আছি। নেখক মোঠেত ছথি জে গ্ৰা কে

ছী, বস্তু, মেনকা থাকি...। ওকৰা ম'গা বেঁটা হৈ, ওতেক মুল্লৰ
 নৈ, কাৰণ একৰ বৰ মন্দৰ নৈ হোৱাতৈক। ও গপশপমে কখনো
 নেথককোঁ মসুৰ জকাঁ, কখনো অপনাকোঁ দানকৰ বেঁটা তুল্য
 কহৈত থাকি। পহিনে নেথককোঁ খৰাপ নগনহি। মৃদা বাদমে
 নেথককোঁ নীক নগনহি। মৃদা অন্তমে ওকৰ পএৰ ছুৱঁএ নেত
 মুকৰিঁ মৃদা বিন ছনে মোম ভই জাএৱঁ নৈ বুমিমে থএনহি।

হমৰ গাম কথামে নেথকক গামক বস্তু, কষ্টনিয়াঁ ম' মেন হী
 গামক নোকক ছিড়িথাএৱঁ থা বান্ধক বীচমে থাবিয়া কাষ্টেত
 নোকক বৰ্ণন থাকি। কোমিকহাক নোক- জানবক
 মমান, জানবক হানতমে। কষ্টনিয়াঁমে নেথকক ঘৰ কটি গেনহি
 মে ও নথুনিয়াঁ ঐঠাম ষ্টিকৈত ছথি। মছৰাহি থা চিড়ে ব'মা ২
 নেত নথুনি জোগাৰ কৰৈত থাকি। জমীনক মগড়া ছহি, এক
 হিম্বেদাৰক জমীন ধাৰমে তুমত হৈ মে ও নেথকক গহুমরনা থেত
 হড়পই চাইত থাকি। শন থা স্ত্রীক (!) পাছ নোক বেঁহান থাকি।

স্ত্রীক পাছ বিন কাৰণ নেথক পড়ি গেন ছথি জেনা বিষ্ণু শব্ া
 পঁচত্ৰমে কথা কহৈত-কহৈত শূদ্র থা মহিলাক পাছাঁ প ি
 জাগত ছথি।

যাৱত মভ কমলক ঘূৰ নগ কপক অন্তৰমে বেঁৰা-বেঁৰী চাহ
 পিৱৈত ছথি, ফমিত কটি কই মিরননক এতই চনি জাগ-এ।
 মৌথা, কাম, পঠেবক জঁগল জখন বহয়, চিড়ে বঁহু থাৱঁএ, থাৱঁ
 কম থৱৈত থাকি। খড়িয়া, হৰিন, মাছ, কাছ, ডোকা মভ খত
 ভই বহন হৈ- জীৱনক মাখন দৰ্ভভ ভই গেন থাকি। মাঁমমে
 জমীনক পঁঠেতী হোৱত থাকি। মন্তোক বঁকড়ী মৰি

গোনৈক, পুতোদ একৰ কাৰণ মাসুক মৰাপৰ কহৈত খিছি। মাস
 একৰ কাৰণ বঁনি গছনোপৰ পাঠী মভকৈ বঁচৰ কহৈত ছথি।
 মন্তোক বঁঠীক জৌৰনক উভাৰকৈ নেখক পুৰুষ মন্তৰ্কক াঞ্চী
 কহৈত ছথি আ মকাৰণ ফেৰমঁ মহিনাক পাছাঁ পড়ি জাগত
 ছথি, কাৰণ গ্ৰা ধাৰণা নোকমে ছৈ। মন্তোক বঁঠী খখন মাসৰ
 নৈ বঁমৈত ছৈ। মকন বামক ঐঠাম খাগত কান নেখককৈ
 মঁকোচ ভেনহি, জকৰামঁ উৰঁবৰাঁক নেন ও বঁজনাহ- আ তোৰা
 জাতি বঁনা নেনিখহ। কোয়ী মভ ভেদভাৰকৈ পাঠি
 দেনক, ডোম, চমাৰ, মুমহৰ, দুমাধ, তেলী, যাদৰ মভ একে নমঁ
 পানি ভৰৈত খিছি। একে পঠিয়াপৰ বঁমৈত খিছি।

গুনো (হিন্দী ঞনুৰাদ)

[গুনো হিন্দী ঞনুৰাদ (ঞতিকা প্ৰকাশন) ক পাঠপৰ ধাৰিত।]

পহিনে গুনোক হিন্দী ঞনুৰাদপৰ ঞিগ্গলী। (মৌক্ষ ংতিক বিন্নেচন
 নেন দেখু হমৰ পোথী- মৌখিলী মমীক্ষাশাস্ত্ৰক মৌখিলী েন
 একটা ঞনুৰাদ মিস্তান্ত আ ঞনুদিত মাহিকক মমীক্ষাশ স্ত্ৰ, বিন্দিহ
 পেঠাৰ <http://www.videha.co.in/pothi.htm> মে উপনক্ক।)

জেনা কোনো হিষ্ট ফিল্ম জেনা কন্মড়ক "কনতাৰা" জঁ ঞহাঁ
 পী.বী.ঞব. মে দেখ নেনে ছী তঁ কী পাঁচো মিনষ্ট তকৰা ঞহাঁ

ও.শ্ৰী.শ্ৰী. শ্বেটফাৰ্মপৰ দেখি যাকৈ ছী?

জেনা হৰিমোহন মা কেৰ "কন্যাদান"ক হিন্দী ঞ্ৰুৱাদ (ৰিতা বানী দ্বাৰা) দেখি কই দানকৰ পুত্ৰ ৰাজমোহন মা দুখী ভই মাথ কড়ি নেৰে চনা, য়েণ্ডে গেম্‌মক ঞ্ৰুৱাগ কৰ্ণপ দ্বাৰা ঘণ্টিয়া ৰেৰঁ য়ীৰীজ ৰূপান্তৰণ দেখি কই নেখক ৰিক্ৰম চন্দ্ৰ ুখী ভেন চনা, যএহ ঞ্ৰুভূতি গুনোক হিন্দী ঞ্ৰুৱাদ দেখি কই হুমৰা ভেন।

মূন ধাৰাক নোক ৱিন্ ঞ্ৰুৱাদ মিস্ফাত পঢ়নে ঞ্ৰুৱাদ কৰেএ, মূন ধাৰাক ৰ্ৰাহ্মণৱাদী ঞ্ৰা নৱ-ৰ্ৰাহ্মণৱাদী নেখক যভক জ ন মৌনিক নেখনেমে শঙ্ক-ভণ্ডাৰক ম্‌থাৰ ৰহে চৈ তঁ ঞ্ৰুৱাদক কথে কোন। ঞ্ৰুৱাদক ৰমণ কুম্‌ৰ য়িহ নগ নে মৌথিনীক শঙ্ক-ভণ্ডাৰ চহি ঞ্ৰা নে হিন্দীক। ঞ্ৰুৱাৰী ভাষামে ও গুনোক ঞ্ৰুৱাদক পহিনে পাঁতীমে "তিনা মকৰাতি"ক ঞ্ৰুৱাদ "মকৰ য়ংগন্ত " কৰেত চহি! কী মকৰ য়ংগন্তি মৌথিনীক মূন ধাৰাক ৰ্ৰাহ্মণৱাদী ঞ্ৰা নৱ-ৰ্ৰাহ্মণৱাদী নেখক যভ নে প্ৰযুক্ত কৰেত চহি, ঞ্ৰা গুনোক পহিনে পাঁতিমে "তিনা-মকৰাতি"কেঁ ম্‌ভাষ চন্দ্ৰ যাদৰ "মকৰ য়ংগন্তি" নে নিখি যাকৈ চনা?

মে জঁ ঞ্ৰহাঁকেঁ ম্‌ভাষ চন্দ্ৰ যাদৰক গুনো কেঁ হিন্দী ঞ্ৰা মৌথি ী দনুমে পঢ়ৱাঁক গচ্ছা দ্‌ঞ্ৰ ঞ্ৰা জৈমনাগণ্টীগক মিস্ফাতক প্ৰযো দেখৱাঁক দ্‌ঞ্ৰ তঁ পহিনে হিন্দী ঞ্ৰুৱাদ পঢ় ঞ্ৰা ফেৰ মূন মৌ িনী পঢ়। কাৰণ মূন মৌথিনী জঁ ঞ্ৰহাঁ পহিনে পঢ়ি নেৰোঁ তঁ ঞ্ৰহাঁকেঁ য়িনেমাকেঁ পী.ৱী.ঞ্ৰ.মে দেখৱাঁক ঞ্ৰুভূতি হএত, ঞ্ৰা জঁ পহিনে ঞ্ৰহাঁ মূন মৌথিনী পঢ়ি নেৰঁ তঁ হিন্দী ঞ্ৰুৱাদ একো পল্লা ন পঢ়ি মকৰঁ, ঞ্ৰা তখন জৈমনাগণ্টীগ কেৰ প্ৰয়োগ কেনা দেখি

মকৰঁ? হমৰ গছা অছি জে অহাঁ গ্ৰা প্ৰয়োগ দেখী।

অহী মন্দৰ্ভমে ২০২১ মে গএৰ-মৰণকৈঁ পহিনে ৰেঁৰ দেন
মৌখিনীক মাহিঙ অকাদেমী পুৰস্কাৰক চঠা কবৰঁ আৱশ্যক অছি।
জগদীশ প্ৰমাদ মণ্ডনক উপন্যাস "পংগ" ওত২ মঁ শ্বৰ হোগএ
জত২ যাত্ৰীক ৰনচনমা খতম হোগত অছি, আ মুন ধাবাক
নোক চড়পঠায় নগনা জে জগদীশ প্ৰমাদ মণ্ডন যাত্ৰীজী মঁ আগু
কেনা ৰাঠি গেনা আ ও মভ যাত্ৰীজী মঁ আগাঁ ৰাঠৰঁ তঁ দূৰ পাছুএ
কিএ জা বহন চুথি? ২০১৮ মে গ্ৰা উপন্যাস ৰিদেহমে ৯ খণ্ড মে
গ্ৰা-প্ৰকাশিত ভেন আ মঁকনিত
ভেন ৰিদেহ:মদেহ ২১ মে (পৃ. ৩৭৭-৭৭৯), ফেৰ ও পুস্তকাকাৰ
আয়ন ওহী ৰঁথ, আ আৰঁ ও ৰিদেহ পেঠাৰ মে মেহো উপনক্স চি।
ঐ পোথীক হিন্দী অন্ববাদ ৰামেশ্বৰ প্ৰমাদ মণ্ডন দ্বাৰা কয়ন
গেন (পলেকী প্ৰকাশন) আ হমৰ অন্ববোধ অছি জে গ্ৰা হিন্দী
অন্ববাদ অহাঁ মুন মৌখিনী পঢ়নাক ৰাঁদ পঢ়, অহা পূৰা পোথী
পঠি মকৰঁ। পংগক মুন আ হিন্দী দনু ৰিদেহ পেঠাৰ মে উপনক্স
অছি।

ফেৰ ঘূৰা গুনোক হিন্দী অন্ববাদ পৰ, মে অন্ববাদ কেনা ভেন আ
কেনা মৌখিনীক গন্যগডৰ ৰু হিন্দী-অন্ববাদ ৰজ্জনমে
আউষ্টমাগডৰ ৰু ৰিনি গেন নৱ-ব্ৰাহ্মণবাদক অন্বদিত-ম্ঠোৰী-
মাগঁমক প্ৰয়োগ মঁ, মে নীচাঁ ঠেবুঁনমে দেন অছি। ৰঁদত ঠাম হিন্দী
শঙ্ককোষক অকানক কাৰণ শঙ্ক নেন শঙ্ক নৈ ৰবন্ ৰিৱৰণ দেন
গেন অছি, মেহো ৰঁদত ঠাম অশ্বক্ষ আ ৰঁদত ঠাম অন্বদিত ভেৰেঁ
নৈ কএন, আকি অর্থক অনর্থ কৰেত শাঙ্কিক/ অর্থান্ববাদ ভেন।

মূল ঙ্মিথলী "গুনো"	ঞনুদিত হিন্দী "গুনো"
তিনা-মকৰাঁতি	মকৰ মংগুতি
এক্কে ময়পেন মে মঁহ তোড়ি	এক হী মল্লেন মে মঁহ োড়
ওকৰা ঠাঁমলকৈ	উমকা ঘী রঁনাযা
ঘৰনিযো*	পল্লী ভী
টুকদম-টুকদম	কিম্বী তৰহ
করঁগ	করঁগ মছলী
দরিঁয়া	দারঁ
দেখরঁহক ছৌড়িএ!	দেখেগী তু,
দেনিয়হ	আপকো দিএ
আমাঠী	আম কী ঠহনিয়াঁ
কৰঠী	রাঁম কী ছড়িয়াঁ
কচুআয়ন	স্তম্ভিত
দারঁ-দারঁ কৰৈত বহৈ ছৈ	দরাঁর রঁনাএ বখতে হৈঁ
রাঁত উনঠা দগ ছৈ**	রাঁত কো পনষ্ট দেতী হৈ

পনিজাৰঁ	পঁজাৰঁ
মুঁহ রাঁৰিঁ কহ	হতাশ
মড়নাহ খুট্টা	ঘুন নগে খুঁশ্ঠে
উপৰেনক	হুড়কৰ নাগ্ৰ
গজ্জন	গজ্জত
ওগৰগ-এ	দেখভান কৰতা হৈ
ৰমৰাহড়ি	খৰহৰ
চিঁচু-খা***	চিঁচু-খা
কোয় নশ্ঠেনক	কোণ্ডা উমে হথেলী পৰ বগড়তা হৈ
ভাকন	জনগুস্তী
পৰচাৰে ছে	তানা দেতী হৈ
ভোটিয়া	মুজনী
ভোমহৈৰ নেতে	কাষ্ট খাওঁগে
হপগুনিয়াঁ	উঁকটুঁ

চাম, মমাৰ আ চৌকী***	চাম, মমাৰ ঔৰ চৌকী
শোন কৰগ-এ	ষ্টুকড়ে-ষ্টুকড়ে কৰতী হৈ
পাঁগয় নাগন	কাষ্টনে নগা
খৰায়	উঠন মূখকৰ মন্ত
গোমাংগ ডুমানী	মূৰ্য ডুৰ্ৰনে
পছড়ৈত-পুছড়ৈত	কিমী তৰহ
মিদহা	ভোজন কী মামগ্ৰী
গুনো ঠকাষ্ট দেনকৈ	গুনো নে কহা
জুমা কএ	নিশানা মাধকৰ
হপমি-হপমি	হাঁফ হাঁফ
ভামি গেল	হিন গএ
পাঠি	ছপ্পৰ কো ঠেকনেরানা আধাৰ
হষ্টহষ্ট	পুথৰ
গিবহত দহিত বহৈ	গৃহস্থ উদাৰ থা
ছীন-মোঠি	ছীনকৰ

হড়োথ	হড়োথ রাঁম
খড় ঝছাহি দেনকৈ	ফুম ঝড় গগ্ৰ
কালীৰুঁদীক মেৰা	কালীৰুঁদী কী পূজা
গুম্শক কনেপ***	গুম্শ কা কনেপ
পাষ্ট	ঔতর্ধান
আৰা	ৰুঁগীচা
গাছী	আম কে ৰুঁগীচে
জৈড়	কাষ্টকৰ
ছৌড়ী কএ যমাংগে নে হোজ ছে	ডমকী তরীযত ঠীক নহী ৈ
ষ্টাষ্ট	ঘাম ফুম মে ৰুঁনী দীৱাৰ
দোমৰ ৰিঁছেলক	দুমৰী ৰুঁনানে নগা হৈ
আলন	ঔম্বৰ
জৈৰাঠো	জড়ৈ
দূ গো সূপাৰী লোত মে আয়ন ছে	নিমংগ্ৰণ কী সূপাৰী মিলী হৈ

ৰাঁজ্য নাগন	খনগ কৰকে বখনে নগা
ষ্টৰমি কএ	গ্ৰম্মে মেঁ
কননমুঁহ	ৰুখ্ৰামা
ৰীষ্ট নগাএত	ৰাঁম বোপেগা
মিযোহি নেনকৈ	তোড় নে গয়া
খৰিকঁচন***	খৰিকঁচন
নাষ্ট মে ফুনিযো বহৈ	ফুনিয়া ভী থী
খড়-খড়	চুপকে যে
নৌ রঁজে ৰাতি মে	দম রঁজে ৰাত মেঁ
ওনৈত	চুনতা
সখগ	খফমোম জতা বহা
উংগেনক	ডমে তৈযাৰ কিয়া
ষ্টপয	খানে
জোগতে	বখরানী কৌন কৰেগা
মাত-খাঠ ঠা নভকা খুষ্ঠা	খুঁটে কাষ্ট বখে

কাটি	
খিখিৰ	নেৰনা
পজোঠনে	নেকৰ
হাক দাএ	বুঁনাকৰ
জুখায়ন***	জুখায়া দাখা
গনি কএ ভাত ভাএ জেতৌ****	গনকৰ ভাত হো জাএগা
ভুম্মা***	ভুম্মা
খুৱাচ কথা	বুঁৰী ৰাঁত
শুমকম	শুকম*****
শুকম	শুকম*****
চঁচৰী***	চঁচৰী
ডুক	মুখাগ্ৰি
হিন্দ্ৰ	হিন্দু
কৰগ ছে কেনা	ৰোঁনতা ক্যা হৈ

অবৰ্ণা-অবৰ্ণাণন***	অবৰ্ণা-অবৰ্ণাণন
মোড়া	ৰঁঠু-আ
ঠানি কএ	নেকৰ
অখৰা***	অখৰা

*স্বভাষ চন্দ্র যাদৱ পত্নী নেত ঘৰনী আ জগদীশ প্ৰমাদ মণ্ডল
ভনমিয়া কেৰ প্ৰযোগ কৰে ছথি, দনু দৃ-স্থিতিমে দ তবহক প্ৰযোগ
ছে। অন্বৰাদক কী দনু নেত "পত্নী" শব্দক প্ৰযোগ কৰতা?

**ৰাতকৈ পলটি দেনাগ ভেনে ঘূমা দেনাগ, এতই ছে ুটিতে
উনঠা জৰাঁৰ দেনাগ।

***অনুদিত নে ভেন

****শাৰ্দ্ধিক অন্বৰাদ

*****অর্থান্বৰাদ

হিন্দী বৰ্জনমে অধ্যায় পৰিৱৰ্তন যোহো পতা নে চনৈত অছি, মূল
মৌখিনীমে নৱ পৃষ্ঠমঁ ৱিৱৰণ শৰু কই, আ জতই জগহ খানী
ছে ওতই ফোণো পাড়ি কই অধ্যায় পৰিৱৰ্তন স্লষ্ট কএন গেল
ছে।

ডেনমাৰ্কক শব্দকোষ ৰঁড ৱিস্তৃত ছে, প্ৰায়ঃ ২৩ ৰো ্যুম মঁ

ৰেঁশীয়ে ছৈ, আপ্ৰায়ী প্ৰায়ঃ ওকৰ নাগৰিকতা নেন নগ জায়ৰ্ণতা ডেনিম ভাষাক পৰীক্ষামে ঞ্ৰুতীৰ্ণ ভই জাগ ছথি। একটা মহিনা জে ডেনিময়ঁ ৱিৱাহ কেনে বহথি হ নকৰ ৱঁতা ডেনমাৰ্কক নাগৰিক ভই গেন মূদা ও কহনহি জে ভাষা পেপৰ ৱঁত কৰ্চিন হোগ ছৈ, ডেনিম মেহো ওগমে ঞ্ৰুতীৰ্ণ ভই জাগ ছথি। জনমঁখ্যা ৱা ক্ষেত্ৰফলক ছোষ্ট বহৰঁ ডেনিম ৱোকায়ঁ েৰী নেন হানিকাৰক নৈ ভেনৈ।

হিন্দী জগ হিমায়ঁ ঞ্ৰপন স্ৰুগোন ৱঁডেনক ঞ্ৰছি ওগ হিমায়ঁ ওকৰ শঙ্কাৱনী নৈ ৱঁডন ছৈ । ঞ্ৰমেৰিকামে ৩৬০ শঙ্কক ঞ্ৰ ঞ্ৰেজীক "হাগ প্ৰেক্ষেন্য়ী" ঞ্ৰা ৩৬০০ "ৱেঁমিক ৱৰ্ট নিম্শ্ট" হাগ স্কুনক ছাত্ৰ নেন ছৈ জে গ্ৰমশঃ কানেজ ঞ্ৰা গ্ৰেজ্জএষ্ট স্কুন (ওতএ পোম্শ্ট গ্ৰেজ্জএষ্টকৈ গ্ৰেজ্জএষ্ট স্কুন কহন জাগ ছৈ) ধৰি পঁাচনা ৱ দৃগ্ণনা (গএৰ ভাষা ফেকল্শ্টীক ছাত্ৰ নেন) ভই জাগ ছৈ। মাহিকক ৱিদ্ধাৰ্থী/ মাহিককাৰ নেন ঐ মঁ দম গ্ৰণা ঞ্ৰপেফ্ ত হোগত ঞ্ৰছি। হিন্দীয়ে ঞ্ৰপৱাদ, জকৰা হিন্দীক পুৰোধা নোকনি ঞ্ৰপহ্যমে ঞ্ৰাঁচনিক ঞ্ৰপন্য়াম/ নেখন কহৈত ছথি ঞ্ৰা এক তৰহেঁ নকাৰৈত ছথি, কেঁ ছোড়ি হিন্দীক কৰি ঞ্ৰা ঞ্ৰপন্য়ামকাৰ ঞ্ৰৰ্চমা ৱ গ্ৰক ২০০০ শঙ্কক শঙ্কাৱনীমঁ মাহিক (পদ্ম, ঞ্ৰপন্য়াম) ৱঠৈ ছথি ঞ্ৰা মেথিনীক কিছু মাহিককাৰ ঐ ৱেঁমিক ২০০০ শঙ্কক ৱৰ্ট নিম্শ্ট ধৰি মীমিত বহএ চাই ছথি, জখন কি জাপানী ঞ্ৰন্থাৱেঁষ্টক চ হ ৩০০ ধৰি পঁাচি জাগ ছৈ।

জগ ভাষামে ৱামনোচন শৰণ ১৪-১৬ হজাৰ পাঁতীক ঞ্ৰীৰামচৰিত মানমক ঞ্ৰন্থৱাদ মন্ ১৯৩৫ (ৱি. ২০২৬) মে

পূৰ্ণভাৱ বঞ্চিত মৌখিনী ৰূপমে কেনহি ওত মন
২০২১ (ৱি. ২০১৮) মে গুনোক ঐ তৰহক হিন্দী অন্তৰাদ মোনকৈ
ৱিখিল কৰৈত আছি।

গুনো কেব আম্মথ "আখিৰী ৱিপল্ল মন্স্কক গাথা"- নেথক কেদাৰ
কানন

মুন মৌখিনী গুনোক প্ৰাৰম্ভ্য পূৰ্ একষ্টা আম্মথ আছি "আখিৰী
ৱিপল্ল মন্স্কক গাথা"। গ্ৰা আছি মুন ধাবাক কল্লাৰ হষ্ট আ ঐ ৱেঁৰ
ওগ কল্লাৰোহষ্টক ভাৰ ছহি কেদাৰ কাননক কাহপৰ, আ গ্ৰা
নিখনে গেন আছি তিনা-মংগান্তি দিন!

মুদা ম্ৰভাষ চন্দ্ৰ যাদৱ তঁ আখিৰী ৱিপল্ল মন্স্কক াথা নিখৰেঁ নে
কেনে ছথি। গ্ৰা আম্মথ ম্ৰভাষ চন্দ্ৰ যাদৱক নেখনীকেঁ ওগপাৰ ঠাঢ়
কৰৱাঁক গুহ্মিত প্ৰযায় আছি। ও তঁ নিখনে ছথি গুনো মগুনক
জীৱনী, ও গুনো মগুন জে কহৈত ছথি-

"হমৰা চিহ্নে ছিহ্নী? নে চিহ্নে ছিহ্নী তই ঠিহ নে। হম ছ ঐ গুনো
মগুন। অহী চৌক পৰ ঘৰ ছে। হমৰা মংগে চেঁচপনী কেনহী তই
ৱীমি নে। হম ছিহ্নে গুনো মগুন।"

আ কেদাৰ কানন কই ৰহন ছথি চেঁচপনী গুনো মগুনক মঙ।

"ৰঁড়কা-ৰঁড়কা চৌপ-চানন কথনিহাৰ ভাষা কেঁ দৃষিত কৰৱঁ

মানৈত ছথি।"- কেদাৰ কানন নিখৈ ছথি।

মুদা ওগ চৌপ-চানন কথনিহাৰক নাম তেৱাঁক মাহম কেদাৰ কাননমে নৈ ছথি।

কেদাৰ কানন মন্তা নাভ মাহিণ অকাদেমী আ মৌখিনী অকাদেমীক চৌপ-চানন কথনিহাৰমঁ নৈত ছথি। আ আৰঁ জ ন ও চৌপ-চানন কথনিহাৰ মৰনামল্ল ছথি, কিছু ৰাস্তরি ৰূপমে মৰিয়ো গেল ছথি, তঁ ও অখনাকৈ ওকৰামঁ অনগ দেখাৰঁ চাহৈত ছথি।

আ চৌপ-চানন কথনিহাৰক ৱাঁল ৱঁঠা মন্ত জঁ কেদাৰ কাননকেঁ, ৱীণা চাণ্ডৰকেঁ, অশোক অৱিচলকেঁ আ আন নাথক-নাথ ঠাকাক অন্বৰাদ/ মল্লদনক অমাগনমেষ্ঠ আ মাহিণ অকাদেমীক ৱাঁল/ অন্বৰাদ পুৰস্কাৰ তেনিহাৰ কেঁ ৰু য় কহি ৰহন ছথি তঁ ও দানকা নোকনিক আপয়ী মামিনা ছথি। মুদা চৌপ-চানন কথনিহাৰক ৱাঁল ৱঁঠাক পুৰখাক ৰূপায়ঁ দানকা মন্তকেঁ গ্ৰ মন্ত ভেটনছি যে তঁ মন্ত ছৈহে।

মঁগছি জঁ অহাঁ চৌপ-চানন নৈ কহ ৰহন ছী, ৱাঁ ধোতী-কুৰ্তা নৈ ৱৰন পেষ্ট-শট পহিৰৈ ছী ৱাঁ নৱ-ব্ৰাহ্মণৱাদী ছী তঁ অহাঁকেঁ মন্ত ছন-প্ৰপঞ্চক অধিকাৰ স্ততঃ ভেটঁ জাগত অছি, যে কেদাৰ কাননক আম্মথ মঁ জনতৰঁ ভেটৈত অছি।

গুনো ২০১৯ মে প্ৰকাশিত ভেন কেদাৰ কানন জী কেৰ আম্মখক মঁগ।

২০১৯ক মাহিত্ব অকাডেমী অন্বৰাদ পুৰস্কাৰ কেদাৰ কান জী কেঁ হিন্দী কৰিতা মগ্ৰহ "অকান মেঁ মাৰম" (লেখক- কেদাৰ নাথ মিহ)ক মেঁথিনী অন্বৰাদপৰ দেন গেন। আৰঁ অহাঁ পহি ে হমৰা রঁতাড জে কে এহন লোক অছি জে হিন্দীক কৰিতা মগ্ৰহ নে পঠি মকেএ আ মে ওকৰা মেঁথিনী অন্বৰাদক খগতা ছে? আ ঐ মে কেদাৰ কাননকেঁ অন্বৰাদ অম্যাগনমেণ্ট আ পুৰস্কাৰ, উৰঁন ফএদা ভেনহি মএহ নে। কাৰণ বমতা জোগী (২০১৯) মে কেদাৰ কানন নিপত্তা ছথি, মডৰ (২০২১) মে কোনো আম্মখ নে অছি।

মুদা ভোষ্ট (২০২২) মে কেদাৰ কানন রৈক-করৰমে ট পাঁতি নিখনে ছথি- মুদা একোষ্টা গ্ৰান্তিকাৰী পাঁতি ওগমে নে অছি, কিএ?

আৰঁ "গুনো" উপন্যাসক মঙ মাহিত্ব অকাডেমী কী কেনক।

২০১৬-২০২০ মে প্ৰকাশিত বচনাকেঁ মাহিত্ব অকাডেমী পুৰস্কাৰ ২০২২ মে দেন জযতে। মানে গুনো বেয়মঁ রাঁহৰ।

মানে গুনোক গ্ৰান্তিকাৰী আম্মখ নিখনিহাৰকেঁ মাহিত্ব অকাডেমী অন্বৰাদ পুৰস্কাৰ আ গুনো বেয়মঁ রাঁহৰ।

তঁ গুনোক আম্মখ রঁনৈকমেনিং ছন? বুমি তঁ মএহ পটে ।

গুনোক আম্মখমে আৰ রঁদত বাম কল্লাৰোহষ্ট অছি।

'দেমিল রঁয়না মরঁ জন মিষ্টা', মূল ধাৰাক মভকেঁ গ্ৰ বষ্ট ছে, মে কেদাৰ কাননকেঁ মেহো বষ্টন ছহি। মুদা অরহষ্ট তঁ মাহিত্বিক ভাষা ছন।

মুদা জ্যোতিৰীশ্বৰ-পূৰ্ব ৰিদ্দাপতি যম্ভূত আৰু অৱহট্ট ঠাক ৰিদ্দাপতি
ঠাকুৰঃ যাঁ ভিন্ন চৰ্চা। সম্ভৱতঃ ৰিম্ফী গামক বাঁৰৰ কাম্ৰক শ্ৰী
মহেশ চাকুৰক পুত্ৰ। সমানান্তৰ পৰৱৰ্তী ৰিদ্দাপত নাচমে
ৰিদ্দাপতি পদাৱলীক (জ্যোতিৰীশ্বৰ পূৰ্বম) নৃত্য-অভিনয় হোগত
অৰ্ছ। জ্যোতিৰীশ্বৰ পূৰ্ব ৰিদ্দাপতিক ৰিৱৰণ- স্মীৰক অভিনৱ
গুপ্ত দ্বাৰা (দশম শতাব্দীক অৰ্ন্ত আৰু এগাৰহম শতাব্দীক প্ৰাৰম্ভ)
নিখন গ্ৰন্থ অৰ্ছ "গুপ্তৰ প্ৰত্যাভিজ্ঞা- ৰিভৰ্ িণী" জগমে ও
ৰিদ্দাপতিক উল্লেখ কৰে চৰ্চা। শ্ৰীধৰ দায়ক
যদজিকৰ্ণামৃত- (ৰচনা ১১ ফেব্ৰুৱাৰী ১২০৩, দেখু মধ্যকালীন

মিথিলা, বিজয় গুমাৰ ঠাণ্ডাৰ)- শ্ৰীধৰ দায়্য বিদ্যাপতিক পাঁচ ঠা পদ
 এতই উদ্ধৃত কেনে ছিহি জে বিদ্যাপতিক পদাৱলীক ভাষা ছী।
 "জাৱ ন মানতো কৰ পৰগায় তাৱে ন তাহি মধুকৰ
 বিনায়।" আ "মন্দনা মৃগল কতয় মকৰন্দ"। জ্যোতিৰ স্বৰ
 (১২৭৯-১৩৯০) ষষ্ঠঃ কনোন- ॥অথ বিদ্যারত্ত বর্ণনা॥ ষষ্ঠমঃ
 কনোনঃ- ॥অথ ৰাজ্য বর্ণনা॥ মে বিদ্যাপত কেৰ উল্লেখ কৰৈত
 ছিহি। মে বিদ্যাপতি ততেক প্ৰিয়ঙ্ক ভই গেল বহুখি জে
 জ্যোতিৰীস্বৰ তকৰ উল্লেখ নাচক ৰূপমে কেনহি। (বিদ্যাপতিক
 চিত্ৰ: বিদেহ চিত্ৰকলা সম্মানয়ঁ পুৰস্কৃত পনকলান মণ্ডল দ্বাৰা)।

কেদাৰ কানন তকৰ ৰাঁদ গুনো উপন্যাসক মাৰাংশ নি ে ছিহি
 । নগৌএ ও ঠীকয়ঁ উপন্যাস পঢ়নহি নৈ ৰা অৰ্থ বুমি নৈ মকনা
 । ও নিখৌ ছিহি-

"অনৱৰকৈ বুমন ছৈক জে বুঢ়িয়া (সুখৰাঁক মায) নগ পাগ ছৈক
 । ওকৰ কোনো প্ৰযায় নিৰর্থক নৈ হৈতেক। .. ঐঁচ নে " আৰ
 কী কী।

মুদা উপন্যাসমে যে ছৈহে নৈ, অনৱৰে নৈ আনো পাত্ৰ এহেন নৈ
 কৰৈএ জে কেদাৰ কানন বুমাৰয় চাই ছিহি। পনাগৰঁনা পাগ দৈ
 এ জখন মভকৈ হোণ ছৈ জে ও নৈ দেত। পংখাৰঁনা পংখা ৰঁদনি
 কই দই দৈএ জখন গুনোকৈ মেহো আৰ্শকা বহয় জে ও নৈ ৰঁদ
 নত। অনৱৰ তঁ কতেক ৰেঁৰ মদতি কেনেকৈ, ৰাঁদমে মতকৌ
 কেনেকৈ জে গিঙ্ক মভ পাগ নেন মড়ৰা বহন ছৈ। হঁ কতাক ৰেঁৰ
 পাগ নৈ ভেটনাপৰ/
 ভেটনাপৰ এক ৰেঁৰ ও অনৰ্চেনে জকাৰ বহৈ।

গুনো কেৰ ভাষামঁ কেদাৰ কানন অচম্বিত ছথি, মুন ধাৰা কেৰ নোককেঁ হেঁকো চাহী। মূদা যে কানকৰ মৌথিনী মাহিৰ্য্য ১৬ মানমঁ দূৰ হএঁ মাত্ৰ দৰ্শিত কৰেত অছি।

কেদাৰ কাননকেঁ আনো রঁদত
 ঠীজপৰ আশ্চৰ্য হোও ছথি, উপন্যাসক একটা মগড়া রাঁদক
 স্থিতিপৰ ও নিখৌ ছথি জে "তথাকথিত ভদ্ৰ সমাজমে এতৰেঁ ঠা
 ঘটনা কী মঁ কী কই দৈত অছি মূদা সামান্য নোকক ঘৰমে এ
 হন ঘটনা বহৰহাঁ..."।

কেদাৰ কাননক ঐ তবহক অচম্বিত হোয়ৰাঁক স্নাও কবৰঁ হাম
 উপলব্ধ কৰেত অছি, মুনধাৰাক ঐঠীক ৰূপমে হম একৰা দেখে
 ত ছী। নজৌত অছি জে ও কোনো দোষৰ গ্ৰহমঁ আয়ন ছথি আ
 স্পোঁনক একটা রঁড়কা মহনমে বহৈ ছথি, দীন-দুনিয়াঁ ং দূৰ।

৯ পল্লক গ্ৰা আম্ৰথ গুনোক পাঠমে ব্যৱধান উপলব্ধ কৰেত অ
 ছি। যে অহাঁমঁ আগ্ৰহ জে পৃ. মঁ
 ১৭ মঁ মোমে গুনো পঢ়নাও শুব কৰা। এক নিম্যামমে উপন্যাস
 পঠি জাও। ফেৰ ঘূৰি কই গ্ৰা আম্ৰথ রাঁ কল্লাবোহট হাম
 আলেখক ৰূপমে পঢ়। গুনোক হিন্দী অন্ববাদমে কেদাৰ কান ক
 আম্ৰথ "আখিৰী ৰিপল মন্থক গাথা" কেৰ অন্ববাদ উপন্যাসক
 অন্তমে দেন গেন অছি আ তও নেন গৌৰীনাথ অন্ববাদক পাত্ৰ
 ছথি।

গুনো (মুন মৌথিনী)

গুনো মে গিৰহত আ মানিকক চঠ মাত্ৰ ভেল আছি, জিনকৰ ক
নম-

গাঙ্গী ছহি, মূদা ৰঁম চঠ আছি, আ এক ৰেঁৰ ৰঁভনা কহি কই য
শ্লোথন আছি, মানে ও ব্ৰাহ্মণ থিকা।

মাত্ৰ গুনোক মৰনাক ৰাঁদ ডাক্টৰ মানিক আৰেঁ ছথি, জে কানে
ত কহৈত ছথি জে আৰঁ দানকা মানিক কে কহতহি, মান নি
আ ও কাযস্থ ছথি, মূদা ঐ উপন্যাসমে দানকৰ জাতিক বিন্নৰণ
নে আছি। মে একটা গিৰহত/ মানিক দু-
চাৰি ৰেঁৰ আ ডাক্টৰ মাহেৰঁ এক ৰেঁৰ।

আ মভমঁ পাগৰঁনা ছথি পনাগ মিনক মানিক- দশৰথ মণ্ না।

গা উপন্যাস মোঠা-

মোঠা ১৪ খণ্ডমে বিভজ আছি, আ ক্ৰৈশৰৈকক মংগ গুনো মণ্ডনক
জীৱনক বিন্নৰণ ওকৰ নগক ৰাতাৰণক বিন্নৰণক মংগ দৈত
আছি। উপন্যাসক উদ্দেশ্য কান-

দানক বিন্ধাৰপূৰ্ণ বিন্নৰণ দেৱাক নে আছি, আ মে মমাজ ৰাঁ আৰ্থ
ব্যৱস্থাক অন্তৰ্নিহিত মময়্যাক বিশ্লেষণ গ্ৰা নে কৰৈত আছি। গুনো
মণ্ডনক চাক কাত গ্ৰা ঘূমৈত আছি। গুনো মণ্ডনক আঁথি, গুনো
মণ্ডনক আভ্যামী ৰাঁ ৰাস্তৰিক উপস্থিতি জতই জতই ও জাগত
আছি ততই ততই গ্ৰা উপন্যাস বিন্নৰৈত আছি। কনে কান নে
ন এম্হৰ-

ওম্হৰ গেরৌ কএন তঁ হেৰ আপম। মূতুক ৰাঁদো জখন নোক

অনুবন্ধা বাশিমে অৱন হিম্বাক নেন জোগাৰ কই বহন ছথি, নে
 খক বিনিয়াঁ নগ ঘূৰি অৱৈত ছথি আ গ্লোক হাক বিনিয়াঁকৈ ম
 নাগ পড়ে ছৈ, ও ৱাঁৱাক একটা আৰ হাকক আয়মে কান পথ
 নে অছি। "অকানৈত বহগ-
 এ।" আ উপন্যাস খদ্ম হোগত অছি-
 "ৱাঁ তএ চনি গেলগ। বিনিয়াঁ কানগ-এ।"

গ্ৰা পোখী মামান্য উপন্যাসমঁ ভিন্ন শঙ্ক আ ৱাক্যক পাঠ্যতা
 (ষ্টেম্‌টুএনিষ্ট) ক ৰূপমে বিশ্লেষণ মংগৈত অছি। জুনিয়া
 প্ৰিম্‌ষ্টোৱাক অনুদৈৰ্ঘ্য মন্ত্ৰ ৱাঁ ধৰী জে নেখক আ পাঠককৈ
 জোড়ৈত অছি আ উল্লিখৰ ধৰী জে ঐ পাঠকৈ দোমৰ পাঠ মংগ
 জোড়ৈত অছি।

গ্লো অধ্যায়মে ৰিভজ নে অছি, গ্ৰা একটা ধাৰ মন ৱাঁহৈত
 জাগত অছি, মুদা ঠাগপোগ্ৰাফীক প্ৰয়োগমঁ প্ৰিষ্ট ৱৰ্মনমে অধ্যায়
 ৱা খণ্ড পাঠকক মৱিধা নেন মন্ত্ৰৰ কএন গেল অছি। ওনা কএ
 ৱাঁৰ খণ্ডক ভীতৰ পেৰাগ্ৰাফ-স্লেম দই কই খণ্ডক ভীতৰ পখণ্ড
 মেহো ৱাঁনাওন গেল অছি।

আৱঁ একৱাঁৰ গ্লো কেৰ পুনৰ্পাঠ কৰী।

গ্লোক পহিন খণ্ড

পাঠ শূৰ হোগত অছি তিনা মকৰাতি মঁ, মকৰ মংগ স্তিমঁ নে!
 (অনুবাদকক নেন গ্ৰা গপ অছি।)

আঙন নীপি বহন আছি বিনিয়াঁ (গুনোক ছোষ্টকী রেঁঠী), গীত গা
 ঝিঁ বহন আছি। কী অহাঁকেঁ কল্লাবোহষ্ট রাঁ কোনো হী ভাৱনা গ
 নোক পৰিৱাৰমে দেখা বহন আছি। মিনোমেণোগ্ৰাফিক অন্তৰ নি
 অ, মোহ-

গুণ, গীত গৰেঁত নীপৰ, ফেৰ পানিক ফাহা জকাঁ ওম, পছিয়া হ
 ৱা, ৱঁজ জাড়, বিনিয়াঁ পহিবনে আছি খালী মনৱাৰ আ ফৰাক আ
 মাযক হাক-

"গা ছোড়ী হমৰা জীঅয় নে দেত। গে চন্দৰি ওঠি নে নো।" আ ক
 ৰা ঐ দৃশ্যক মঁচন। মূদা নীপে কানমে চন্দৰি নে া জেতে, মৈন
 নেঠেনাক ৱাঁদ হেতে (অনুৱাদকক নেন গা গপ আছি।)

আ আৰঁ মোহ জে গা গুনো মণ্ডন নে তথাকথিত ভদ্ৰ মমাজক
 গুনো কাননক ঘৰ আছি।

তথাকথিত ভদ্ৰ মমাজমে মেহো অহিনা ভোৰ হোগ ছে, অহিনা
 তিনা মকৰাতি ৱাঁজল জাগ ছে, অহিনা নীপল জাগ ছে, আ অহি
 না মায চিচিআগ ছে "গা ছোড়ী হমৰা জীঅয় নে দেত। গে চন্দৰি
 ওঠি নে নো।"

গুনোক পৰিৱাৰক ভোৰকা আন মভ ৱাঁত মেহো অহাঁকেঁ এতই
 ভেঠ জায়ত।

গুনোক দোমৰ খণ্ড

"হমৰা চিহ্নে ছিহী? নে চিহ্নে ছিহী তই চীহ নো। হম ছিই গুনো
 মণ্ডন। অহী চৌক পৰ ঘৰ ছে। হমৰা মংগে চেঁচপনী কেনহী তই
 ব্ৰীমি নো। হম ছিই গুনো মণ্ডন।"

শ্বেশৰৈক এক পাৰাগ্ৰাফমে, গুনোক ৰাঁপ মুনীনান, গুনোক দৃষ্টা
 ছোষ্ট ৰঁহীন, ওকৰ মাযক মৰৰঁ, ৰাঁপক বেনৰেক নোকৰী ছো
 ৰঁ, মহৰমাক বেনৰেক ৰঁড়ারাঁৱঁ ৰঁনৰজী মাহেৰঁক মোন নৈ বহৈ
 জে মুনীনান নোকৰী ছোড়য়, ওকৰা ৰঁড়কা-ৰঁড়কা জিন্দা কৰঁগ
 কে দেতে? মুনীনানক জেঠকী ৰেঁঠীক মাংগ তীন মঁতানক ৰাঁদ
 পোছায় গেলৈ, মুনীনান মভকেঁ খপনে নগ নাএ খাননক। নাতি
 চৰফৰ-চনোক বহৈ (মহেন্দৰ).. ৰায়মডীহ নিখা নেনকে। গুনো ভাগি
 কই কোমী চৌক, মিপোন খাৰিঁ গেল। ৰিঁহাৰ মৰকাৰক জমীনপৰ
 ৰঁমি গেল।

বেনৰে মে বহৈত মুনীনান নোহা-

নকড়ক ৰঁদত মামান ৰঁনৰেঁনে বহয়। ছোষ্ট-

পৈঘ খুৰপী, কোদাৰি, খঁতী, দৰিয়া, গুড়হৰি, ভানা, ৰঁবছী। গা মৰঁ
 খখনিযো গুনোক ঘৰ মে ছৈ। গএহ ওকৰ ৰঁপৌতী ছিএ। ৰাঁপ-
 পুৰখাক ছোড়ন ওঁৰ গুগছ নৈ ছৈ।

ফেৰ বিনিয়াঁক চঁচনতা। ওকৰা স্কুনমে পাঁচ ময় ঠাকা ভেঠন
 বহগ, পোশাক ৰাশি। দীদীজী কহনে বহগ- 'জুহা কীন
 নিহে।' মূদা গুনোক দোমৰ ৰেঁগৰতামে মে খচ ভই গ নৈ, বিনিয়াঁ
 কহৈ ছৈ.. মভঠা চাটিঁ গেলহ।

গুনোক তেমৰ খণ্ড

ছোষ্টুখা (গুনোক ছোষ্টকা ৰেঁঠা) খা বিনিয়াঁক কাজক প্ৰতি দু
 ষিষ্টকোণক দ্বন্দ্ব।

গুনোক চাৰিম খণ্ড

এক মায় পহিনে গুনোক রঁড়কা রঁঠা খবজুনমা পনিজারঁ (পঁজারঁ
নে-

খনুৱাদকক নেন ষ্টিল্পণী) চনি গেনে। কঁদাহাৱালী (খবজুনমাক
রৌহ) আ মজীত (খবজুনমাক রঁঠা)।

বিনিয়াঁক পেঠমে চালী ছে কাৰণ ও পচপচ থুকে ছে।

নযা ম্যান দিন মাছ রঁনন বহয়, কাৰণ নযা ম্যান আৰঁ উম্মেরক
দিন রঁনি গেন ছে মভক নেন। ওগ দিন বিনিয়াঁ মাছ রৌকবি
দেনে বহয়। ওনা বিনিয়াঁক আগ্রহ বহে মোঁম খেৱাঁক।

গুনোক রঁগনে মে খনরব এগো কঠঘৰা মে রঁঠগ-এ। ঙ মগ া
দে ছে। এগো মগযা দগ কে দ্য ষ্টকা লে ছে।

গুনোক মস্বৰাৰি ছে রঁনা আ ওকৰ পত্নীক নাম ছে রঁনাৱালী।

পহিনে গুনোকঁ গাজা পীঐত-

পীঐত দম্মা উখড়ি গেনে। মানে চাক কাত গাজাক নশাক ৰ্যা
পাৰ হোগত হেতে। মে রঁনায়াঁ ওকৰ মৰহোজি খপন ননদি মা
নে গুনোক পত্নীকেঁ দেখ্য আযন ছে আ কহে ছে-

"গ গজপীআ হমৰ রঁহীন কএ মাৰি দেনক।"

কঁদাহাৱালী জৰনা উপৰেনক (জোগাৰ কেনক, তাকি কই নে
খননক- খনুৱাদকক নেন ষ্টিল্পণী)।

ভগিনাক ৰিঁযাহক নোত পুৰৱাঁক গ্ৰম, মাড়ী, মায়া, ৰিঁনাউজ আ
দু ময় একাৱন ষ্টাকা দিখ পড়তে। ও মোনক জাগএ, ছোষ্টুআ
আ বিনিয়াঁ মংগ ছে। গুনোক রঁড়কী রঁঠা বিনিয়াঁ মেহো মাস্বৰায়াঁ

মোমে ওতই আয়তন হৈ, রহীন বিনিয়াঁকেঁ অপর মাসুৰ নই জায়
 চাই হৈ। মৃদা ও মনা কই দেনকে, নোক কহুতে হৈ রাঁপ বোগাহ
 ভই গেলৈ, দিন ঠগি গেলৈ তেঁ পেট পোমে নএ আয়তন হৈ। ও রহ
 কানন, গুনো কেঁ চুগুতা হোগ হৈ, ছোড়ী ও মরঁ রাত কে া বুমি
 গেলৈ। কনিয়াঁ দরঁ হৈ মৃদা মনা কৰিতে তঁ কোনো গজ্জন রাঁকী
 বহিত্য (কোনো কর্ম রাঁকী বহিত্য, গজ্জত তঁ ছোষ্ট শঙ্ক হৈ- অ
 নুবাদকক নেন ষ্টপ্পণী), "মাৰিয়ো খগতোঁ..।"

বিনিয়াঁ নেন মোনক কোনো তীৰথ্যঁ কম নৈ কাৰণ ও অখৈনধ
 বি বেনগাড়িয়ো নৈ দেখনে-

এ, মানে চতুৰ তঁ নহিয়ে অছি, দেখৰোঁ নৈ কেনে অছি, মানে মা
 ত্ৰ মননে অছি। যে দৃষ্টা গণ্ডিয়া হৈ।

গুনোক পাঁচম খণ্ড

ঘূৰ-

ঈশ্বা। "অনরব কোনো জৱারঁ নৈ দৈ হৈ। তু পহিনে কএক ৰেঁব
 মদদ কেনে হৈ, ঠাকা দেনে বহৈ, দৱাগ দেনে বহৈ, ম্ৰ যা দেনে
 বহৈ। ... গুনো ঘূৰৱেঁ কে নাম নৈ লৈ হৈ।"

গুনোক চতুৰ্থ খণ্ড

ৰাজিন্দৰ ডীনৰ আ ওকৰ মমদাহী গনৰা গানহী। গনৰা
 গানহীক জেঠকা ডোমা কিৰানা কে দোকান কৰৈ হৈ। দোমৰ
 ৰেঁঠা কে পানক দোকান হৈ, মরঁ তবহক চাৰ্জৰ ৰাখনে-এ আ
 একষ্টা মোৰাঁগন চাৰ্জ কৰগ কে পাঁচ ঠকা লৈ হৈ। পুনৰৰায় মে
 ৰাঁত কএ ৰিঁজলী নৈ হৈ। তেমৰ ৰেঁঠা মোৰাঁগন ৰিচাৰ্জ কৰগ-

এ, ফিলিম আ গান্না ডাউননোড কৰগ-এ। ফোণ্টো এমশেষ্ট কৰগ-
এ। ফোণ্টো খাঁচগ-এ। চাৰিম ৰেষ্টা ৰঁৰজেশ দৱাগ কে দোকান
কৰগ-এ। ওকৰ কহৰঁ ছে- 'কোনো ডাক্ষৰ আ হমৰা মে ফৰক
এতৰেঁ ছে জে ডাক্ষৰ কএ ডিগৰী ছে আ হমৰা ডিগৰী নে ছে।

গ্লোক মাতম খণ্ড

কঁদাহাৱালীকেঁ মনহদক চাঁপমে মখানক কন্মৌনীক নৱ-
ৰোজগাৰ ভেটনগ-এ।

স্বখৰাঁ অখন মায কএ ঘৰ মএ নিকানি দেনক। ও ছে গনৰ
গান্ধীক পিতিয়া মাস।

স্বখৰাঁ মায কএ ঘৰ নাএ আননক।

গ্লোক আঠম খণ্ড

মুংক ৰীয়া ৰাঁডগ হেতে, হৰৱনা চাম, মমাৰ আ চৌকী দগ কে
অঠাগ ময মাংগে ছে।

কন ঠীক কৰেঁক ছে।

"এমপী কে এনেকশন ছিএ। কাংৰেম ৰংজীতা ৰংজন কএ ঠাঢ়
কেনে-

এ।" নৰেশৰাঁ ৰংজীতা ৰংজনম্ গ্লো কেঁ এক হজাৰ ষ্টকা দিএতে,
গ্লোক ঘৰমে চহটা ভোষ্ট ছে। মদা নৰেশৰাঁ নিপত্তা ভ২ গেলো।
মদা ফুনৰাঁ মোদীকেঁ জিতেতে, মদা গ্লো নে জাএ মীষ্টিগমে "
তোৰা (ফুনৰাঁকেঁ) মোষ্টকা গষ্টী ভেটন হেতৌ। হু কৰ গে (মীষ্টিগ

)।"

হেৰ ঘৰক মগড়া, কঁদাহাৰালী ময়ৰফালী বঁনেলক আ গৰদনি
মে ফঁমা নেলক। কঁদাহাৰালী বোঁগনৱনা গহুম ডৰামমে বঁল্ল ক
২ তানা নগা বৈহৰ চনি গেল।

গ্লোক নশ্বম খণ্ড

গ্লোক দৃষ্টা ঘৰ ভাৰি গেলো।

বোঁৱা কহনকৈ, ঘৰপৰ মৰচ্চাউৰ ছীট দেনে ছহ। জঁতৰ দেনকৈ,
মুদা ও কোনো কাজক নৈ।

কানীৰ্দ্দীক মেৱা, ভগৌত, ফুনহাৰি। আৰু গুল্লক কনেপ নৈ
নগতে।

গ্লোক দমম খণ্ড

ছোষ্টুআ কাজ কৰেএ পিনাগ মানিক দশৰথ মণ্ডন ওগঠাম। ক
ন চীক কৰেবৈনে ১২০০ ঠাকা এডৰাম মাংগৈএ, ১০০০ ভেট্টে ছে
। মুদা কন চীক কৰেবোঁক বঁদনা ও মাগকিন কীনি লৈএ কাৰ
ণ অৰজ্জন্মা অখন পাগম কীনন মাগকিন বোঁচি নেনে বহৈ। ও
কৰা দেখেবোঁক ছে।

অনৱৰ বিনিৰ্যাক বোঁখাৰ উতাৰবোঁক নেন গোলা দেনকগ।

গ্লোক দমম খণ্ড

গ্লো বোঁ দৃষ্টা মূপাৰী দৃষ্টা নোত মে আয়ন ছে- একটা নানো প

শিত কে পোতী কে ঝিয়াহ, দোমৰ মাৰি কে জৈধী কে ঝিয়াহ।

গ্লোক এগাৰহম খন্ত

গ্লো মাতিকম ঠাঠ মাংগত, ও নে দেতে তই একো গো খাম কি
নুঠী ভোগ নে দখয় দেত।

ৰায় ডেহ ময় মএ কম মে নে ভেট্টে জৈ, গ্লো চোৰা কএ বৈঠত
তে একে ময় মে দিখয় পড়তে। পাচ ঠা ৰায়ক পাগ ভেট্টে, পান
ময় মে বিনিয়াঁ পাঠী কিননক। ঘড়িএ ঘণ্টা মে পাঠী বিনি াঁ
কএ ঠীহ গেলৈ।

গিৰহত ঠৌঠ নে দেনকে, খপনা পচাম ঠকা নগা কএ কিননক।

চোৰাঁ মৌমে গাছক নুঠী যিমোহি নেনকে। একঠা ঠগুৰাঁ যে
নিয়ন চোৰ জৈ।

বিনিয়াঁ, মুনিয়াঁ খা ৰঁৰস্বেৰালী নুঠী চোৰেঁএ।

'পকড়নকহ নে?'- বিনিয়াঁ প্ৰচনকে।

'ভু ৰঁভনা হমৰা পকড়ত? .." (ৰঁৰস্বেৰালী)

গ্লোক ৰঁড়কী ৰেঁঠী ৰনিয়াঁ ৰীনামে ঝিয়াহন জৈ। খনৰৰক মো
ৰাঁগনপৰ ফোন এলৈ ওকৰ। গ্লো ওতই জাগএ, ছোটুখা মেহ
মঙ জাগ জৈ। বিনিয়াঁৰনা নুঠী মনেম ৰনি জাগ জৈ।

মূংক পহিন তোড় বিনিয়াঁ মতনৰেনমাকে দেনক, ও ৰায় ঠাকা
দেনকে।

বিনিয়াঁ কে দীযৰ নেবহু এলৈ, ও চুপচাপ বিনিয়াঁ কে দেখেত বহু
-এ আ মুল্লী ছোড়গ-এ।

দশৰথ মণ্ডলক মাতৃক নড়কা নেপানমে ছে, বিনিয়াঁ নেন কথা
খৰেঁ ছে। মৃদা গুনো চাৰি মাঘক ষ্টেম মংগে, খৰজ্জনমা নানায
ক ছে মৃদা তৈয়ো ওকৰামঁ পুছতে।

গুনোক রাঁবহম খণ্ড

খনৰবক মোৰাণনপৰ ফোন এলৈ খৰজ্জনমাক, ও বৰাঁড়ি দৈ ছে
।

গুনোকৈঁ খোঁখী হোণ ছে, দু ময় ঠাকামে দু কষ্টা থোকড়া ওনগ
কে রাঁত ভেলৈ। কতেক গৰদা ফেহুড়ামে গেল হেতগ। খোঁত রাঁ
ড়ি দেনকৈ, দম ঠাকাক পংখা টুটি গেলৈ মৃদা নংগড়া দোমৰ রঁদনি
দেনকৈ।

গুনোক তেবহম খণ্ড

এক বেঁৰ বিনিয়াঁ গছপক্কু আম নাএ কএ গেল বহৈ তই মানিক
পচাম গো ঠাকা দেনে বহৈ। মনিকানি খাগ নএ দেনে বহৈ।

বেঁনারানীক বেঁখাৰ উতৰিতে নে ছে। কোন ছোড়া, কো মৌগী
কাএ ঠা আম নাএ গেলগ।

গুনো ভৰি বাতি ছষ্টপষ্ট কৰেত বহন। দম ফুনগ আ খোঁখী হোণ
।

"বুঢ়ীয়া কএ রোঁখাৰ নাগল ছে। ওকৰা (গুনোকোঁ) ঞপনা ঔঠনে
নে হোগ ছগা।..

ছৌড়ী ঞমকৰে ক'খন ঘৰ তই ক'খন গাছী দৌড়ৈত বহগ ছগ।
ছৌড়া ঞাঠ রঁজে ধৰি স্মতনে বহৈ ছে।"

গুনোক ঞন্তিম খন্ত

গুনো মাত-ঞাঠ ঠা নভকা খুষ্টা কাটি কএ বাখনে-
এ। .. ঞরাঁ তই মকে নে নাগগ ছে জে গুছো কৰত।

ৰিনিয়াঁক পাঠী খাগ-পীঞগ নে ছে। নে জানি কী ভাএ গেনৌ।

ঞান রৌৰ গুনো বাতিও কএ গাছী ওগৰৈত বহয। ঞগ রৌৰ নে
ওগৰি ভেলৌ। ঞরাঁ ওতে পৈৰুখ নে ছে..

...কঁদাহারানী প'চ গেনগ। 'পপা, কল রনা মিমতৰী কএ রঁজা
ঞানথিন। ঠীক কাএ দেতৌ।'

গুনো রাঁজন-

'কনিয়াঁ, ওগ মে এক হজাৰ নাগতে। হুমৰা হাথ পৰ এক ো
গো ঠকা নে ছে।'

'রঁজা কএ ঞানথিন নে। জে নাগতে যে দেৰৌ।'

ঞবজ্ঞন পনিজারঁ মএ ঘূৰি ঞযন।

ভগিনা মহিনদৰ জে রৌগমানী মই গুনোক ঘৰাড়ী গ োক রাঁ
প মই লিখরাঁ নেনে বহৈ যে ঠকহৰরাঁ ভগিনা স্মনলকৈ জে মমা

ৰেঁমাৰ ছৈ ত ভেঁষ্ট কৰয এলৈ। গুনো ওকৰা খুৱাচ কথা কহি
দেনকৈ।

মহিন্দৰ মতনৰাএন ভগৱানক পূজা কৰেনক। বিনিয়াঁ ওতই
গেল, ভৌজী ৰাতিমে ৰোকি নেনকৈ। বিনিয়াঁকৈ পতা চনলৈ জে
গুনোক মন ৰ'গত খৰাপ ছৈ। ও ভোৰে খাৱিঁ গেল।

ঐ উপন্যাসক মহা-শ্ৰুত... কনা দেখু..

মায বত্ৰকা পূজা দিখা পুছনকৈ। ঔতৌকা হান মুনৰ'গ মে বিনি
য়াঁ কএ মন নৈ নাগলৈ। মাএ কএ কহনক-
'মায, পৈমা দহী নে। ৰ'ৱাঁ কএ গোলা নারিঁ দগ ছিএ।'

...

বিনিয়াঁ কনহা পকড়ি কএ ডোনেনকৈ- 'ৰ'ৱাঁ!'

গুগছ নৈ। কতৌ গুগছ নৈ।

'মায, দৌড় গো। দেখহী নে ৰ'ৱাঁ কএ কী ভেলৈ গো! ৰ'ৱাঁ হৌ! হৌ
ৰ'ৱাঁ! ৰ'ৱাঁ হৌ ৰ'ৱাঁ!'

...

'হ'মা ঠড়ি গেলৈ।'

ফেৰ পাগক খুভাৱমে নকড়ী নৈ খা নকড়ীক খুভাৱমে গুনোকৈ
গাড়ি দল জেতৌ।

"... তুমকম হোগ চৈ হৌ!" পৰমেস্বৰ ৰাঁজন।

...

তুমকম ফেৰ এলৈ।

ভুক দগতিএ তা দু গোটে মোষ্টৰমাগকিন মএ এলৈ, কহৈ া
আ জগদীয়া।

ফেৰ মৃত গুলো ঞ্জতান জাগএ, ওকৰ পোম্‌ষ্টমাষ্টম হোগ চৈ, তু
কম্ময় গুলো মৰলৈ যে পহিনহিয়েম ঞ্জতানমে হলো বহৈ, যে কা
গচ ৰাঁনি গেলৈ।

ফেৰ দোৰাঁৰা গুলোকেঁ ঞ্জমম্যান ঞ্জানল গেলৈ। ভুক দেনক
ছোষ্টুআ, দনু কোদৰাহ মাটি মএ গুলোকেঁ তোপি দেনকেঁ।

কিছু খৰহু আ জনীজাতি জে ম্য়নমান বহৈ যে ঞ্জাগি দৈত আ দ
ফনো হোগত দেখি ৰাঁজে চৈ- গা হিনু হগ কি ম্য়নমান.. হিনুও
কে কোনো ধৰম হগ!... ধৰম নে কে কী হোতগ? পেয়া হোগ হ
গ ত ৰাঁনোৰঁঠা গ্জৰ কৰিহগ!...

নেতা/ মংগী মভক তুমকম ৰাঁদ ঞ্জুকম্মা ৰাশি দেৱাঁক প্ৰতিযোগি
তা। কোনো প্ৰাকৃতিক আপদা এনাপৰ কেনা ম্য়নল নোককেঁ ঞ্জ
নুকম্মা ৰাশি দেৱাঁনেল আপমমে প্ৰতিযোগিতা হো চৈ আ যে নু
জ মে বহৰাঁক নেল, যে লেখক এতহ দেখৰঁহ চাই চুখি।

ৰাড কমিশনৰ পনৰহ যৌ ঠাকা..

এমপী .. পাঁচ হজাৰ ঠাকা..

মুগী... দম্ব হজাৰ..

মৰকাৰী খাদমী.. চাৰি নাথক চেক..

আ ফেৰ ওগ পাগ নেন বগড়া..

জগদীম কেঁ ওগমে মঁ এক নাথ চাহী।

মুদা নেথক ঘূৰে চুথি বিনিয়াঁ নগ।

"বিনিয়াঁ উদাম্ব খুয়া। বঁৰা মন পড়ে চৈ।.. দাগ গে! কত মাফ
খুঁজ বহে।.. ওকৰা ভেনে জে হাক দগ- বঁৰা! হৌ বঁৰা!.."

ৰমতা জোগী

যাত্ৰা বিন্নৰণী, ডায়ৰী ৰূপমে। নেথক নিখৌ চুথি-[0৯.0৩.২০১৯]
"মৌখিনীমে খনধৰি জে যাত্ৰা মাহিৰ নিখন গেন খুছি, তাহিমে
খুধিকাংশ নীৰম্ব আ বঁজান খুছি। খনাবল্লক বিন্নৰণ আ মহল্লহীন
মূচনাক ভণ্ডাৰ খুছি। ওহিমে গতিবৃত্তাভেমকতা বঁমী আ
খাখ্যানপৰকতা কম চৈক। ডায়ৰী শৈলীমে নিখন ঐ বৃত্তাংতমে
গতিহ্যম্ব আ পুৰাতল্লক বঁৰীক আ বঁৰাৰেৰাৰ খল্লেশণ নে খুছি।
বিন্দিৰ দেশক জীৱন-শৈলী আ মন্ত্ৰিতিকৈ আনোকিত কৰ২ৱনা
বোচক মানৱীয় প্ৰমংগ খুছি।"

নেথক আম্‌ষ্টৰেনিয়ায়ঁ প্ৰভাৱী ছথি- 'আম্‌ষ্টৰেনিয়া ৱিকামিত, মমৃক্ষ, স্বচ্ছ, শৃক্ষ আৰোহৰা আ উন্নত জীৱন স্তৰ ৱঁতা দেশ অছি।.. গৰীৱী, অশিক্ষা আ মামাজিক ভেদভাৱ নৈ বহনাক কাৰণে ওতৌকা জীৱনমে ৱঁদত শাস্তি কৈক।'

হমৰা মোন পড়েএ জে একষ্টা হমৰ মংগী কোনো পৰীক্ষা দগনে দৰঙংগা গেন আ যুনিৱৰ্মিষ্টী এবিয়া ঘূমি কই চনি আয়ন, কহনক জে দৰঙংগায়ঁ নীক শহৰ তঁ পূৰা ৱিঁহাৰমে কোনো নৈ কৈ। ওনা তঁ নেথক কহৈ ছথি জে দনকৰ ঐ যাত্ৰাবৃত্তান্তমে গতিহ্যম আ পুৰাতত্ত্বক ৱাঁৰীক আ ৱোঁৰেৱাৰ অৱ্বেষণ নহি অছি, মূদা উপৰকা অণুচ্ছেদক আনোকমে হম ঐপৰ ধ্যান দিআৱঁই চাহৱঁ জে জখন মন্ ১৭৭৮ মে ব্ৰিষ্টেন আমেৰিকাক কানোনীয়াঁ হাথ ধো নেতক তঁ অপৰাধী মভকেঁ পঠেৱাঁ নেত ৱজীনিয়া আৱঁ ওকৰা নগ নৈ বহনৌ। মে কেপ্টেন ফিনিপ তীন জহাজমে পঞ্জ, ৱীআ, ভেড়া, হৰ আ ও ষ্টা ছোষ্ট জহাজ আ ১৪০০ মহিলা পুৰুষ জগমে মঁ অদহা অপৰাধী বহথি, নই কই ২৩ জনৱৰী ১৭৮৮ কেঁ ৱৰ্তমান মিডনীক তষ্টপৰ পাঁচনা, আ আম্‌ষ্টৰেনিয়াক চাৰু কাত মমৃদ্র তষ্টমঁ মূন আদিৱামীকেঁ ভীতৰ পৰতী দিয় আস্তে-আস্তে ধকেন দেন গেন। মূন নিৱামীক ৱাষ্টৰহোন (জনম্ৰোত) পৰ কঙ্কা কই নেত গেন, আ আগযো জখন ২৩ জনৱৰীকেঁ ওতই আম্‌ষ্টৰেনিয়া দিৱম মনাওন জাগএ, মূন আদিৱামী ওগ দিন শোক দিৱম মনৱেঁত ছথি, আৱঁ ও বিজৱেশন (অধ্যমুঠিত ৱোঁন) মে বহেঁত ছথি। মূদা জেম্ম কুক জখন নৃজীনেশু গেনা তঁ ওত্ৰুকা মূন নিৱামী মাওৰী মভক মংগ

নীক ব্যৱহাৰ কেনেহি।

আৰু আঁঠু বমতা জোগী পৰ-

[২০.০১.২০১৮] আপন পুত্ৰ কুমাৰ য়োম্ম মংগে বিজনেম ক্ৰায়মে ও
মেনৰান্ন বিদা ভেনাহ।

পেঘ বেঁঠা মংতোষ কুমাৰকেঁ পৰ্ণচনাপৰ হোণ্টো পৰ্চৰেঁত ছথি। বেঁঠা
কুমাৰ য়োম্ম মী.এ. ছথিহু আ পুতোদ মঞ্চনিকা (মঞ্চ) মাফ্‌ষ্ট্ৰেয়ৰ
গঁজীনিযৰ, বেঁঠা জাতিয়েমে বিয়াহ কেনে ছথি যে দেখেৰা নেন
নেখক নিম্ন ৰাক্যক প্ৰয়োগ কৰেঁত ছথি- "ভাণ্টা-অদৌৰীক তীমন
ৰঁনন চৈক। অদৌৰী মঞ্চনিকাক মম্মী জয়মানা যাদৰ..."।

মেক্‌চুখৰী নেকক কিছু ভাৰতীয়ক দোকানক চঠা অছি আ
পতঁজনি ১৬-পাদক মেহো। চাৰি মাঘমঁ য়োম্ম কেঁমৰ পীড়িত মাযক
মৃত্যোপৰান্ত মেৰা কেনেহি আ আৰু পিতাকেঁ মংগ অননে ছথি। য়োম্ম
কহৈ ছথিহু জে মংতোনাৰেঁ আয়্‌ষ্ট্ৰেনিয়ামে আৰেন্‌জ নে মেঁডেবিন
কহৈত চৈক। প্ৰাগণ্ট কুক মেনৰান্নক পছৰঁবিয়া ভাগ ছিঞক।
এতয গঁডিযন আ অফ্ৰীকন বেঁমী বহৈত অছি, গ্ৰাগম মেহো হোগত
চৈক (তেঁ হোগত চৈক- যে নেখক নে নিখনে ছথি।)

স্বস্তিকা গোযনকা (মী.এ.) আ আনন্দ গোযনকা (মাফ্‌ষ্ট্ৰেয়ৰ
গঁজীনিযৰ)ক চঠা অছি। হিন্দী ফিল্ম 'স্বগ্ৰাধাগা'আয়্‌ষ্ট্ৰেনিয়ামে
নাগত চৈ। ডোয়া হষ্টমে মৰঁ মন্দৰ ভাৰতীয় যুৱতী ৰেণ্টেম চৈ।
একষ্টাক মম্মী নম্মা চনৈ... নেখক মোঠেত ছথি- ও কিএক

মুন্সায়নি?... জে হো, স্মথায়ন জীৱনমে এহন তবন আট্মিক
অনুভূতি কিছু ফলক নেন স্মথ দই জাগত জৈক।

ভাৰতয়ঁ স্মথদ মমাচাৰ এতনি, যুনিৱৰ্মিষ্টী পেশনক ৰঁকায়া ৰাশিক
ভুগতান নেন তলপৰ ভেন। দূৰ-দূৰ জাগৰঁনা ষ্টেনকেঁ এতই
ৰিনাওন ষ্টেন কহন জাগত জৈক, তাহুমে দুৰ্ঘটনা নৈ ঘটৈত জৈক।
মিষ্টীমে ষ্টাম চনৈত জৈক, কনকভে ষ্টামে ষ্টাম নৈ জৈ, মদা এতুকা
ষ্টাম নীক জৈ।

কেদাৰ কাননক ভাতিজ ৰাফল ৰয়েম্যঁ গপ ভেননি। ও আ ফনকৰ
পল্লী অশ্বিনী, দনু গঁজীনিয়ৰ ছথি আ মেনৱঁৰ্নমে নোকৰী কৰৈত
ছথি, ৰেঁষ্টী অযল্লা। কিশনপৰক অহমদ নোমানীম্যঁ মেহো গপ
ভেননি।

দু ষ্টা হৰ্ষমী আ মহিলাক ঠিঠিয়ায়ৰঁ সুনলছি। নিগ্ৰো আ হৰ্ষমী
অপমানজনক শঙ্ক ছিঐ জেনা মধৱঁনীক মিমৰাক গিদৰমাড়া,
ওকৰা ৰঁজাৰা কহিযৌ, জেনা পাকিস্তানমে পশতুনকেঁ অপমানিত
কৰৈনেত পঠান কহৈ জৈ, মদা ভাৰত মে নোক পঠান ষ্টাগষ্টন
মেহো ৰাযেএ। আগাঁ জা কই নেথক মদা হৰ্ষশী শঙ্কক কহনোম্যঁ
অপনাকেঁ দূৰ কৰৈ ছথি।

মস্মৰ পুতোদক (ম্যাস-পুতোদ নৈ) কেৰ মস্মক্ষ ফৰিছায়ন অছি।
"কতেক গাৰ্জন ধিয়াপূতা নগ এন তই ওহি দেশক মদা পহিনহি
কীনি নেনক। অহুঁ জঁ ওহিনা কৰিতাঁ তই হমৰা ৰঁহু খৰাৱঁ
নগৈত। মধু থোড়ে আউষ্ট শ্লোকেন ছথি।"

মেনৱঁৰ্নক ৰাকৰেঁডক দুৰ্গাপূজা। -ঐঠাম হিঁমাক কোনো স্তান নৈ

জৈক। চাৰি মাত্ৰ পহিনে কেদাৰ কানন, স্মৃতি, ষ্ট্ৰী আৰু বৰ্মণ
 গুমাৰ মিহ মঙে তাৰানন্দ ৰিয়োগী নগ মহিষী মহাশ্বশ্ৰী মে গেল
 বহিথি, মাঁ তাৰাক দৰ্শন, ৰঁনি প্ৰদান, ফেৰ কাৰখান , নোক দুধ
 চড়ৰৈত ঞ্চি। ৰিয়োগী কহৈত ঞ্চি- তাৰাখানমে বজ ৰহৈত জৈক
 আ কাৰখানমে দুধ ৰহৈত জৈক!

কাৰ ডাগৰৰ ৰেঁয়ী মহিলে।

"আফিমক শৰাৰ পাৰ্শী, মধ ৰেঁগওৰৰমে চনীহ।"

মোম আফিমৰেণিয়ামে ৰময় চাইত ঞ্চি তীন মাত্ৰ ভেল চ্চি, চাৰি
 মাত্ৰ পূৰা হেতহি তঁ নাগৰিকতা নেল ঞ্চাগ কৰতাহ।

এক্কেটা চদৰিমে এক দোমৰম মঠন দু ষ্টা স্বৰী মড়কপৰ চনল
 জাগত চ্চি। ৰঁদত মম্বৰ জে নেম্ৰিয়ন হো।"

শশি কপূৰ ঞ্চপন ৰিদেৰক ঞ্চলুভৰমে কহনে চ্চনাই জে দানকৰ
 দোম মভ এক দোমৰম চ্চি কই হঁয়ী মজাক কৰৈত চ্চনাই তঁ
 ওভ্ৰকা নোকৰেঁ হোজ চ্চনে জে ও মভ গে চ্চি। মে নেথক ঠীকে
 ভজিয়েনে হেতাহ।

মোম ওতই ৰমই চাইত ঞ্চি মদা মধৰেঁ ডৰ হোজত চ্চি।

নেথকক প্ৰোফেচৰ মহেন্দ্ৰ মা মঁ গপ ভেলনি, জুন-জনাগক
 পেঁশন আয়ল চ্চি। ও চাই চ্চি আ কেদাৰ, কামতা, ৰিনয় গুমাৰ
 মা, ৰৈছনাথ মা চাই চ্চি জে ও ওতই খুৰঁ মাহিহ নিখিথি। মডৰ
 ঔপন্যাসিক পহিল ঞ্চশ ঞ্চতিকামে মাৰ্চ ২০১৬ মে আয়ল, ফেৰ নে
 আয়ল। ২৪.১০.২০১৮ কেঁ একটা নৰ ঔপন্যাস নিখৰঁ প্ৰাৰম্ভ কেনে

ছথি। নাম ফুৰায়ন নৈ ছহি। য়াতিদানন্দ য়ত্ৰকৈ 'মডৰ' কে ঞ্ৰঁশ
ৰাঁত নীক নাগন ছননি। ঙ্ৰৈয়েজ পঠীনে ছনখিহ।

নেথকক পুনৰীম (মুপৌন) বনা খেতক ধান কটি জেতহি, বঁটাগ
দেনে ছথিহ। ভৰেৰাক ছহি, জঁ বঁষ্টেদাৰ ফেৰ কিছু বঁডগ কই
দেনকহি তঁ ফেৰ কএ মাম নষ্টকি জেতহি। দূ গোষ্টেয়ঁ গপ ভই
বহন ছহি, পাগ ঠানি কই ঠকি নেতহি তকৰো চিন্তা ছহি।

মধ্ব তীন গিনাম হ্ৰাণষ্ট বাগন (দেয়ী শৰাৰঁ)ক ঞ্ৰাৰ্চৰ দৈত ছথিহ,
স্বাদা তাড়ী জকাঁ ঙ্ৰৈক।

মৌম্ব একটা জাপানী বঁজন ময়ী (বঁমিয়া ভাত ঞ্ৰা মূৰ্গাক বঁনন)
ঞাৰ্চৰ কৰৈত ছথি।

মমুদ্রী মাঁচ বঁৰামুঁতী, মূদা পোখৰি, চাঁপ ঞ্ৰা ধাৰক মাচ মন স্বাদ
নৈ। বমণ গুম্বাৰ য়িহকৈ 'ফেৰয়ঁ হৰিয়ৰ' কাৰ্য মঁগ্রহপৰ কোনো
পুৰস্কাৰ ভেটন ছহি (পুৰস্কাৰক নাম নৈ লিখন ঙ্ৰৈ), ও গুনো কেৰ
হিন্দী ঞ্ৰন্ববাদ কই বহন ছথি (২৫.১০.২০১৫)।

২৯.১০.২০১৫- চাৰি পেজ লিখনহি এতৰৌ বোজ লিখি নেতাহ তঁ
এক মায়মে ঔপন্যাস তৈয়াৰ (জাপানী ঔপন্যাসকাৰ হাৰুকী
ম্বাকামী প্ৰতিদিন বিন্ৰ নাগা কেনে ১০ জাপানী পল্লা লিখৈত ছথি-
মোষ্টামোষ্টী ১৬০০ শঙ্ক)।

নগৰ পৰিষদকৈ ঐঠাম বিনতম কহৈত ঙ্ৰৈ। ঞ্ৰহীকী ঞ্ৰতিবাদন-
মুদ্রীপৰ মুদ্রী ঠকৰেনক। মাগকী কাৰ্ডয়ঁ ঞ্ৰহাঁ মেট্ৰো, বঁম ঞ্ৰা
ট্ৰামমে মফৰ কই মকৈত ছী। একটা ম্ৰ্শ্শনক ঞ্ৰজীৰঁ নাম-

এযৰপ্ৰাফুট।

ডিৱঁৱায়ে একটা মাঁজৌৱালী চড়ন, যোম্মকৈ ভেলনি জে ও ডুগ্ম
কেৰ খাতিৰ মঁজৌত হোযত। ফেৰ নীচাঁয়ে ওকৰা দেখলনি, মিগৰেট
মুঁহয়ে দৰৈনে থৱৈত, ছাতীকৈ মনলক জেনা লাগষ্টৰ তাকি বহল
হো.. ভৰিয়ক কামুক গাশাৰা..।

নেথককৈ হেমোথোৱিনক স্তৰ যামান্ণ ৰাখক নেত মায়ে এক
ৰেঁৰ এনহো গঁজেক্ষন নেৱঁ২ পড়ৈত ছনি।

খাগ নোত খছি। ৰিকায়, প্ৰিয়কা, খন্ডিষেক, নিধি খা খশ্বিনী..।
ৰিকায় খা খশ্বিনীক নোকৰীপৰ খতৰা চৈক। ঠাঠামঁ নিধিক
মায়ক হোন খায়ল চৈক।

নৌখাক দোকান... একটা মহিনা দোকানক হিমারঁ-কিতাৱঁয়ে
লাগল খছি। তকলক.. বুঁমেলে জে হম পহিনহিমঁ দেখি বহল ছিঞ।
... ও হমৰা দিম তকলক। হম ওকৰা দিম তকলিঞ। হমৰা ডৰ
ভেল। ওকৰা কী ভেলৈ?

খফ্ৰীকনকৈ জঁ হৰ্ষী যা ৰুঁনৈক কহৰৈ ত২ ও নাৰাজ ভ২
জায়ত। মৱঁ খফ্ৰীকন কাৰী খা নঁৱাঁ হোৱত খছি। ৰঁৱত কন্মে
এহন হোৱত খছি জকৰ গড়নি নীক হোৱত খছি। গ্ৰা মঁযোগে
ছিঞ জে ৰেস্ত্ৰায়ে মহজুদ খফ্ৰীকী যুৱতী সন্দৰ ছনি।

যোম্মক মিত্ৰ জয়ৱঁত মিঁহ, ৰিঁযাহ গ্ৰামাগ এঁজেলীনামঁ। ধৰ্ম
পৰিৱৰ্তন কেৰ কোনো চক্ৰৰ নৈ, যজো হেতৈ খা চঠয়ে প্ৰাৰ্থনা
মেহো।

মোম আ মক্ষ স্নোৰকোনিংগ..স্কুৰাঁ... দূৰূমে ভাগ লৈ ছথি। বীফক দৰ্শন, রৌষ্টক পেনীমে শীয়া লাগল ছৈ।

জেম ষ্টিয়া আ রেকী রানডাক.. এক দোমবমঁ গতা মিনেত ছী।
আবম্ব জেম ষ্টিয়া কৰেত আছি। রেকী কে আনিংগনমে একষ্টা
চুস্কীয় তৰংগ ছৈক।

হাগ্য বেস্কাঁমে ঘড়িয়ান কে মাডম খা মকেত ছী। কংগাৰ কে
খান কীনি মকেত ছী। আম্‌ষ্টৰেনিয়াগ্ৰ আদিরামীকেঁ প্রাচীন
ডিজিৰিচু রাছ রঁজরৈত মনি মকেত ছী।

এত২ অপনেমঁ পেষ্টোন ভবয পড়ৈত ছৈক।

আগ পহিন দিন পোৰ্ক (মগ্গবক মাডম) খা বহন ছী।

পেঁগ্ৰিন পেৰেড...

ভোৰে কেদাৰ কে ঐমেজ দেখনাঁ। ডী এম মাহেৰঁ গগ্ন কৰ২
চাইত ছহ।... দানকা খালী জিজ্যামা বহনি জে মেনরঁনমে কোনা
ছী। হমগুঁ নিশ্চিন্ত ভেলনাঁ।

দেখনিঐ দৃষ্টা নড়কী এক দোমবকেঁ কমিক২ পকড়নে চুম্মা-চাষ্টী
ন২ বহন আছি। বুম্মাগ-এ নেম্‌ৰিয়ন আছি। আম্‌ষ্টৰেনিয়ামে
মমনেঁগিকতা বৈধ ছৈ। গে গে মংগে আ নেম্‌ৰিয়ন নেম্‌ৰিয়ন মংগে
বিরাহো ক২ মকেত আছি।

ঐগ্ৰৰ আযন ছথি। ও মক্ষ মংগে পড়ৈত ছনাহ।

দুটা জনানী ডিৰ্‌ৰাঁমে চঢ়নি। মঞ্চ বঁতেলখি গ্ৰা মভ বেভনৰ্ম ঞ্ছি।
নিশাঁ রনা মগয়া লই কই মস্তী কৰৈত বহৈত ঞ্ছি।

দু বীত কে গোতমশোন মৰঁৰা কোখানা এগো চাঠিপৰ গৰঁদী
মাৰনে বৈঁমল ঞ্ছি... খানমী জীৰ।

কংগাক.. মহমিন্

এমু চিড়ে.. উজ্জৰ পেনিকন..নাযৰ বঁট.. তম্মানিয়া ডেরিন্
(নুগুপ্ৰায়)।

খাম্‌ষ্টৰেনিয়ায়ঁ গুখানানম্বুৰ ফেৰ হোচী মিহ মিঠী। এক কৰোড়
জনম্‌খ্যা বঁনা শহৰমে ৭০ লাখ দুপহিয়া।

দক্ষিণ রিয়তনাম, মৌকোং নদী। পহিন বঁৰ ধানক কষ্টনী মশীনয়ঁ
দেখনিঐ। রিয়তনামমে মাঁপো, গুগুড়ো খাগত জৈক। গুত্তা কে
মাঙম পুম্বু বঁটবৈত জৈ যে ওতই বিশ্বাম জৈ।

রিয়তনামমে মহাপ্ৰকাশ বঁভ জোন পড়ি বহন ঞ্ছি..

মিঠী টুৰ, ঠানী পগোডা, জকৰা বঁন বঁঠা নৈ হোগ জৈ যে চিড়ে
কীনি কই উড়া দৈত জৈ। মঞ্চ একটা চিড়ে কীনি কই উড়া দৈত
জৈখি।

হোচী মিহ মিঠীম্ হনোগ, উত্তৰী রিয়তনাম। ওত্তুকা নদী বেড
বীৰৰ।

মঞ্চ কে মখী ঞ্চি ঞ্চা পতি গৌবৰ ওতই ভেটনছি।

যাত্ৰা বৃত্তান্তৰঁনা নোষ্টবুঁক হেৰা জাগ ছহি ফেৰ ভেট জাগ ছহি।

ৰুচি ব্ৰাহ্মণ ছথি আ.গ.এ.এম. আফিমবক বেঁঠী, গৌৰৱ ৰাজপুত।
প্ৰেম ৱিৱাহ কেনে ছথি। ৰুচিক পিতা ঐ ৱিৱাহক ঘোৰ ৱিবোধ
কেননি।

কৰ্চপতনী, কখনো মোঁমি তই কখনো ৰোঁচ ৰঁনেত অছি।

ৰুচি ম'গে ৱিদাগ কে আনিংগন হোগত অছি।

কল্লোডিয়া অংকোৰ ৰাত হিন্দু আ ৰৌক্ষ ধৰ্মক মাম্মিশ্ৰণ অছি।
ভাগ যোগেন্দ্ৰ পাঠক ৱিয়োগী অংকোৰ ৰাতক ৰাঁদত মূক্ষ্ম আ
ৱিস্মৃত অল্লেখ্য কয়নে ছথি।

পৰঁ মূৰ্খীষ্ট কে চৌৰাহা.. পেঁতীম মালক আদমী.. ৰাষ্ট গৰ্ণ মৰ?
থৰ্ণী ডানৰ ফাৰ ৱন আৱৰ। মিকমঠী ডানৰ ফাৰ ৱন নাগষ্ট।.. নো
আগ ডোঁষ্ট ৰাষ্ট। স্নেৰিশ মহিলা.. ভনোম, দোম, ত্ৰেম... (এক দু তীন)

পুছনিঐ- দোঁদে ভিভা ভস্বেদ (অহাঁ কতয় ৰহৈত ছী?)

কহনক- এমপান্য়া (স্নেন)।

..ৰাতিমে তবন ৰেঁগ চিখেত ছী।

ৰেঁকাক, স্মৰ্ণত্ৰিমি এযৰপোষ্ট.. ৱীচমে মম্ভদ ম'খন কে ৱিঁষ চাঢ়
কৰৈত মূৰ্তি.. হিন্দীওমে চেতাৱনী নিখন ছে.. কোণ্ডা ষ্টিৰ নহাঁ।
ৰেঁকাকক নম্বা ৰাত অৰুণ মন্দিৰ।

পঠায়া.. গৃশকায জৰ্জৰ বুঁফ.. বুঁফক এহেন মূৰ্তি নৈ দেখনে

ছনিএক। ৰাতিমে এক ৰঁজে মৃগ পৰ্ণাচৰ। মম্মাষ্ট ৰিমীৰ
কৰতাহ। [08.01.2015]

পৰিশিষ্ট- খঁচমান ডায়ৰী

মিতম্বৰ ২০১২- মামিন ৰানক মাজয় মপন্থীক পোষ্ট ৰুনেযৰ জা
বহন ছথি, ৰঁজেনথি। হম মহৰম্যম ও মৃগম, পোষ্টৰুনেযৰ
এযৰপোষ্টৰ ভেঁষ্ট হোযত।

ষ্টেঙ্গী নই কই খল্লাদৰেঁ চাঢ় খছি, ও চেলেমে ঘৰ ৰনা বহন
খছি, ওকৰা হোগ ছে খঁচমান কহিযো মম্মদমে চুৰি জেতে। ওকৰ
ৰাঠীক ডাগৰৰ ৰাদমে খৰেঁ ছে উদয। পোষ্টৰুনেযৰমে ৰাঠী নাম্বা
একষ্টা মোহলে ছে। খঁচমানমে মভম ৰেঁশী ৰুগানী খছি ফেৰ
তমিন।

নাথ ৰেঁ, ৰিমষ্টকহী নোষ্ট পৰ জে ফোষ্টো ছপেত ছেক মে খহী
ষ্টাপুক পহাড় খা জঁগন কো। এতই শ্লোৰকেনিং, ফুৰা ডাগৰিং,
শ্লীড ৰোষ্ট মভ ছে। কোৰন ৰীফ ছে। শ্বামৰোষ্ট (পেনীমে শ্বাম)
ৰেঁমত-ৰেঁমত ম্যগৰক জীৰন দেখি মকে ছী।

জানী ৰুৰায়মে শ্বামষ্টক প্ৰতিৰুঁখিত ছে।

ৰুৰষ্টগ জাৰৰা খদিৰায়ী। মিত্ৰ নলেন (বিনয় গুমাৰ মা,
খাগ.এ.এম.) ৰুগত জোৰ দেনে বহথি, জাৰৰাকেঁ জৰৰ দেখিহেঁ।

হৈৰনাক খাগনেঁড।

মডৰ

মাহিৰপ্ৰেমী মম্বাষ্ট আ নেহা নেত মপৰ্পিত গ্ৰ পোখী পুৰুষ-ম্ৰী
মম্বাষ্ট আ পুৰুষ প্ৰতিনায়ক মদনক মদেহ কেনা ওকৰা হতাৰা
ৰুনা দে চৈ, তগপৰ আধাৰিত আছিল। ফেৰ অপৰাধী বৈকগ্ৰাডগুক
মম্বাষ্টী ওকৰা শৰণ দে চৈ, যে মদনক দ্বৰুপযোগ কএন জেতে
ওগ মম্বাৰনা আ মদনক মানমিক উল্লেখনক মগে উপন্যাস
খতম হোগত আছিল।

মদনক পল্লী বাধা মিলাগ-ফড়াগ কই কয় ঘৰ চনা বহনি আছিল।
ওকৰ বঁড়কী বৈঠী শনিচৰী শনি দিন জনমন বহৈ। মৃদা ওকৰ
কন্তো পতা নে, গম্হৰিয়ারানীক বঁনাডজ মিথা গেল চৈ, যে দই
আৰিতৈ তঁ বীম ঠাকা ভেটিতিএ আ চাউৰ-অনু বৈমাছি কই নই
আনৈত। আপনে জায়ত তঁ মদন জঁ দেখি নেতকৈ তঁ ওদৰাঁদ কই
দেতে, ও বাধাকৈ কন্তো জায় নে দে চৈ। ওকৰ মাথামে মদেহক
কীড়া ঘূৰঘূৰাগত বহৈ চৈ।

মৃদা পহিনে এনা নে বহৈ, মদন তকতান কৰিত বহৈ জে বাধাক
তেন-মাবুঁন মচনৈ কি চৈ। ওকৰ বাঁপ কামেমৰ আজাদ আপন
জমানাক গম্ভৰ পাম। বাঁপ-পিঙী জৰে বহৈ, পচাম-মাৰ্চি ব্ৰিগহাক
জোতদাৰ। মৃদা মৃদা কামেমৰক পিঙীক মূতুক বাঁদ ভিন-ভিনাডজ
আ কামেমৰক হিমামে পাঁচ বীঘা জমীন পড়নৈ, দু-বৈঠা, দু বৈঠী
আ আপনে দু পৰানী। মামাজিক কাজ বোগীক গলাজমে

কাম্বেষৰকৈঁ ৰঁত মোন লাগে। দুনু ৰেঁঠা জেনা-তেনা ৱী.এ. কেনক। মদন ৰ'ঙ্গগ ভাগি গেল, ওতই বাধা মোন পড়ে। ওতই ৰ'ঙ খটনী মে ঘূৰি আয়ন, বাধা নৈহৰ চনি গেল বহৈ। ও মাস্বৰ গেল, বাধা যিনেমা দেখই গেল বহৈ, ওকৰ জেঠকা মাতৃ ম'গে আ আঙৈয়াঁ ম'দেহ শ্বৰ ভেনে।

বাধাকৈঁ ৱিদাগৰী কৰা কই কাম্বেষৰ আননক। শনিচৰী ভেনে, কৰমু ভেনে। মৃদা মদনক ম'দেহ কম নৈ ভেনে, পহৰা আ মাৰি-পীঠ শ্বৰ।

মদন আ কিশোৰ দুনু ভায় ভিন্ন ভায় গেল। কলমমে আড়াপৰ একটা শীমোক গাছ যুখি গেলৈ, ওকৰ দাম-ছাপ কেনক মৃদা কিশোৰ আঙুগা নগা দেনক, গহিকী ভড়কি গেলৈ। ফেৰ ৰিকেলৈ।

মদন আ কমলমে মাৰি ৰ'মনে, মদন ওকৰ কান কাটি পড়া গেল। কমলা কেয় কায দেনকৈ, কাম্বেষৰ ২-৩ ময় ঠাকা দয় পুনিকৈঁ শান্ত কেনক। পীয়া মদনকৈঁ ষ্টেলো জোগাৰ কায দেনকৈ, পিপৰামঁ মিপোন আ মিপোনমঁ পিপৰা চনৰই নাগল। কাম্বেষৰ বাধাকৈঁ ৱিদাগৰী কৰা কই আনি দেনক মৃদা মায ওকৰা নেয়ি দেনকৈ- "ওকৰা য়েঁত, নৈ তঁ নাক কটা দেতৌ।" ফেৰ মাৰি-পীঠ আ বাধা নৈহৰ তিনশোনিয়া চনি জাগএ। বাধা কে পএৰ ভাৰী বহৈ।

মৌষ্টিক পায় কেনা পৰ বাধা গঁঠৰ মে নাম নিখেনে বহয়। তকৰ পৰীক্ষা কে ফাৰম ভৰাগ ছে। ওকৰ মখী মাস্বৰ মএ আতীৰ আয়ন ছে। কৌনেজ বাঘোপৰ মে ছে। বাধা ফাৰম ভৰগ-এ..

একটা এহনো মময় বহগ জে ... মদন ওকৰা নিৰ্ভৰ কাএ দগ।
.. ঞ্গ মএ ঝঁটি কএ ঔৰ কোনো ঞ্চানন্দ জীৱন মে নগাঁ চ্চৈ।
নেকিন ঞ্চাৱঁ নগাঁ। ঞ্চাৱঁ তকলীফ হোগ চ্চৈ। বাধা কএ হোগত
বহৈ কতন্ ভাগি-পড়া জায। ককৰো মংগে উঠৰি জায। ঞ্চশোক..
ওকৰ ঞ্চাঁখি মে ঞ্চপনা নেত মিনেহ দেখ গ-এ।... বাধা কএ
শনিচৰী মোন পড়ে চ্চৈ। কৰমূ মোন পড়ে চ্চৈ। কোৰ কে দুধপীৱা
ৰঁঠা কয কী হেতে?

বাধা কএ কৈক ঠা নড়কা মোন পড়েত চ্চৈ জে ওকৰা চাহৈত
বহগ।.. ৱেঁৰ তোড়গ, জিনেৱী তোড়গ, ঞ্চাম দগ জাম্বন দগ।.. নে
কহিযো দেহ মে মএগ।... কৰজগন ৱনা ঞ্চপন ৰঁহনোগযো...।
মিঠৰোঁনিয়া চ্চৈ। এক ৱেঁৰ জাড় মে নেপাত মএ ৱঁড় ম্বল্লৰ কনঠোপী
ঞাননে বহগ।

গঁঠৰ কে ৰিজল্‌ট নিকললৈ। বাধা কএ গঁঠৰো মে ফম্‌ষ্ট ডিৱিজন
ভেলৈ (মানে মোষ্টিকোমে ফম্‌ষ্ট ডিৱিজন ভেল বহৈ)। বাধা কে
মস্বৰাৰি পথৰেমে মহাৱীৰ কে ঘৰ মএ থোড়ে হটি কএ চ্চৈ। পথৰা
কে দু ঠা নড়কা গঁঠৰ কে পৰীক্ষা দেনে বহগ। মগৰ ককৰো ফম্‌ষ্ট
ডিৱিজন নৈ ভেলগ। মহাৱীৰ কে ফম্‌ষ্ট ডিৱিজন ভেলৈ, পথৰা
পঁচায়ত কে প্ৰাগমৰী গমকূলমে ম্যাম্‌ষ্টৰী নে দৰখাম দেত। ম্ৰখিয়া
কহনকৈ হাকিমকে কনে পেমা-তৈমা দিঞ পড়তে, জঁ ৪-৬ হজাৰ
নগতে তঁ পনবহ যৌ মানদেয ভেঠতে, ৩-৪ মহীনামে ঠকা ডুপৰ
ভাএ জেতে। ও তিনঠোনিয়া ঞ্চপন ৰঁহীন কে ৱিদাগ কৰৰয় ঞ্চায়ন-
এ। মহাৱীৰ ওকৰা কহনকগ জঁ দৰখাম দেত তএ বাধা কএ
পথৰা গমকূল মে ম্যাম্‌ষ্টৰী ভেঠ জেতগ। মস্বৰো মমাদ পঠেনে

বহগ। বাধা কএ ঞ্চপনো মোন বহগ।

গঁঠৰ কে পৰীক্ষা খতম হোগতে বাধা কএ এগোৱেঁঠী ভেন বহগ।

বাধা নোকৰী ধাএ নেনক। ঞ্চাৱঁ মদন গাৰি-মাৰি ৱিঁমৰি গেন বহয়। মহাৱীৰ কএ ওহী গমকূন মে নোকৰী ভেঁঠ গেনে। ৰেখা মেহো ওতহি ঞ্চাৱিঁ গেনে, ঙ্ৰ বাধাক ৱিঁহিনা বহয়, ওকৰো মসুৰাৰি পথৰে বহগ।

মুদা মানদেয়ক খোজ পুছাৰীক ৱিঁহিলে মদন বাধাক পহৰেদাৰী কৰয়। ..এগো ৰঘুনাথ মহনী বহগ। ঙ্ৰ মৱঁ কএ কহনে ঘূৰগ-গোড়নীক কোনো ৱিঁমৱঁাম নে!... ৰঘুনাথ নিচ্ছচ্ছ ৱিঁতাহ বহগ। মদন ৱিঁতাহ নে চ্ছে। ...নোকৰী ছোড়ৱাঁ দেনকে। বাধা ঘৰ ৱেঁঠ গেন। মদন মমহৰ গেন মদতি নেন মুদা পান ময় ঠাকা ভেঁঠে। ম্যাম্ঠৰক মানদেয় ৱিঁঠি কই চাৰি হজাৰ ভই গেনে। বাধা ৱেঁমী পচ্ছতায় নাগন। ফেৰমঁ নোকৰী ভই জাগ, মহাৱীৰ কহনকে হেডম্যাম্ঠৰ ঞ্চা মুখিয়া মই ভেঁঠ কৰগ নেন, হেডম্যাম্ঠৰ কহনকে মুখিয়া মই ভেঁঠ কৰগ নেন। কামেমৰ মুখিয়া নগ গেন, মুদা মুখিয়া ম্যফ নকাৰি গেনে কাৰণ ৱিঁত দিন ভাএ গেনে।

মদন মহাৱীৰ মই বাধাক ভেঁঠপৰ ঞ্চঁকানু হোগ চ্ছে। কামেমৰ চৰচিত নেত ৰহে চ্ছে। কী ঘটনগ, কোন দখ তকনীফ চ্ছে। মসুৰ মংগে ও কিএ খুম্বৰ-ফুম্বৰ কৰেএ, মদন পুছে চ্ছে। বাধাকেঁ দখ হোগ চ্ছে।

মদন ৱিঁহীন নগ গেন। ৱিঁহনোগ ৰাজগুম্ৰাৰ গঁঠৰ কৌনেজ মে পড়ৱঁগ চ্ছে। দৰমাহা নে ভেঁঠে চ্ছে। নেকিন ঠীমন খুৱঁ চলে চ্ছে।

ৰহনোগ পুছনকৈ- কনিয়াঁ কএ নৌকৰী কিএ ছোড়ায় দেনিওঁ?..
 অহাঁ ৰলৌ মঁদেহ কৰগ ছিওঁ।

মদন চৈন দেনক। ঘৰ পৰ্গঠন.. বাধা.. মটিয়া তেন টাৰি কএ দেহ
 মে খাগি নগায় নেনে বহগ। কামেমৰ জে বাধা কে যেরা
 কেনকগ.. দুনু মে জৰাৰ কোনো নষ্টপষ্ট ছৈ।

মদন ৰহীন নগ জাগত বহয় তএ বাধা ভনভনাগত বহয়- মস্বৰো-
 ভৈম্বৰ কএ নৈ ছোড়নক।.. খাগি নগা নেরঁ...

.. কামেমৰ ছোঁড়া কএ নাএ জাগ ছৈ। .. বাধা নেন ঠানিক কীলৈ
 ছৈ। ওকৰ ৰাপ ওগ দুনু নএ এতেক চিন্তা.. মদন মোঠৈত বহগ-
 এ। ওকৰ মঁদেহ পক্কা ভেন জাগ ছৈ।

বাধা কহগ ছৈ- পিপৰাহী ৱালী দীদী মএ চাউৰ নাএ নে অৱৌ।

দীদী পাঁচ কিলো চাউৰ দেনকৈ.. মদন কএ ৰীম উঠলৌ। অখন
 চাউৰ ৰাখ..

খালী গ্ৰা মৌগী কেনক। বঁটুৱা ভতাৰ নগ মূতগ খাতিৰ ৰৈনাথ
 দেনক।.. ৰাপক হাথমে দৰিয়া দেখি শনিচৰী কএ উৰ ভেনে- মায
 কএ নৈ মাৰহক হৌ পপা।.. বাধাক গৰদনি কটি গেলৌ।

মদন নিকনি গেল। ৰামপুৰমে মদন কে মামক মস্বৰাৰি ছৈ। মমা
 কে মমিনা মাৰ তএ অপৰাধী মভক মৰদাৰ ছিওঁ। ভু মমাক
 জেঠকা মাৰ নগ গেল জেঠকা কে কনিয়াঁ উৰি গেলৌ। মমিনা
 ওভুহি বহগ। ৰাজলৈ- একৰা হম ৰাখৰৌ। পড়ন-পড়ন কখনু খাঁখি
 নাগি গেলগ। বাধা ফেৰ খায়ন ছৈ। উজ্জৰ নুখাঁ পহিবনৌ। গনা

মে খুঁষ্ট নপেঠনে।

নিম্ন টুপি গেনগ। বাধা কতৌ নগঁ ছে। নেকিন ওকৰা বুঁমাগ ছগ
বাধা মামনে ঠাঢ় ছে।

ভোষ্ট

ভোষ্টমে নেখক- প্রোষ্টেগোনিম্‌ষ্ট (মূত্ৰধাৰ) কেঁ ভাতিজ (ও
প্রোষ্টেগোনিম্‌ষ্টক ভাতিজ ছথিহ তকৰ খুঁনায়া বাঁদমে
হোগএ) যদুৰংশ্ জে বঁফাত পহিনে এমেনে এক বেঁৰ ভেন বহয়
(একৰো চঠা বাঁদমে ছে) কেঁ নোক বিধায়কজী কহৈ ছে, কেৰ ফোন
খুৱৈত ছহি। প্রোষ্টেগোনিম্‌ষ্ট ম্‌ভাষ জী ক নীক নোকমে গিনতী
ছহি যে ও হিনকাৰ্যঁ মহাযতা মাংগৈত ছহি। কৰিহো পগঁটে ছথি।
বাজদ নেতা বাজিন্দৰ কহৈ ছহি জে মৰঁহক ঐঠাম এক-এক কপ
চাহ পীৰি নেতা তহীমে বেঁড়া পাৰ।

এমেনে চুনাৰমে বাজদ, জদয়ু খা কাংৰেম পাঠী কে গঠৰঁধন ছে।
যদুৰংশ্ গুমাৰ যাদৰ পিপৰা বিধান ম্‌ভাৰ্যঁ ভম্মেদৰাৰ ছিঐ, গ্ৰা বাজদ
কে হিম্মামে পড়ন ছে। কৰিহো পহিনে ম্‌পৌলমে পড়ৈত বহগ। খুগ
বেঁৰ কাগষ্ট কএ পিপৰা বিধান ম্‌ভামে দাএ দেনকগএ, বিজেন্দৰ
যাদৰ এতই মই জিতৈত বহগ, তেঁ এতৌকা বেঁমী ভোষ্টৰ জদয়ু
কে ছে। বাজিন্দৰ যাদৰ এতই মই মুখিয়া কে এনেক্‌শন নড়ন
বহয়। জীত নে মকল, ম্‌দা যোগ্য খাদমী ছে, গএৰ মৰকাৰী

কৌনেজমে নাম ছৈ, মায়মে দু-চাৰি দিন কৌনেজ জাগএ আ হাজৰী
 রঁনা কই তৈন আৰঁগএ। জহিয়া কহियो ঞ্ৰুদান আৰঁৈ ছৈ তএ
 থোড়ৈ ঞ্ৰামদনী ভাএ জাগ ছৈ। নাষ্ট রঁনা কই মভ ঘূমৌএ।
 প্ৰাষ্টেগোনিম্শ্ট মেহো মঙমে ঘূমৌ ছথি। হৰদী কে পৰোগ্ৰাম রঁনত
 তই প্ৰাষ্টেগোনিম্শ্ট কামতা (জদয়) মংগে নিকনি জেতা, মৃদা নে
 দীনা পাঠক (জদয়)কৈ কিছু পতা ছৈ নে একটা ঞ্ৰান কাংৰেমীয়ে
 কৈ। প্ৰাষ্টেগোনিম্শ্ট কামতাকৈ কহৈ ছথি জে ঐ তৰহেঁ মোচনাম
 ৰাজদ, জদয় আ কাংৰেমক গঠৰঁক্ষন কমজোৰ ভই জেতৌ।
 কামতা হৰদী জাগনে তৈয়াৰ ভই জাগএ। ফেৰ হৰদাম কৰিহো।
 এনেক্ষনক পৰচাৰক প্ৰাষ্টেগোনিম্শ্টক গ্ৰা পহিন ঞ্ৰনুভৱ ছথি।
 যদুৰঁশ কহৈ ছথি জে পেয়া নগ ঞ্ৰয। প্ৰাষ্টেগোনিম্শ্টকৈ গ্ৰা চিঙিত
 কৰৈ ছথি। ৰিঁশু পাগক চুনাব কেনা নড়ত? প্ৰাষ্টেগোনিম্শ্ট কতেক
 চন্দা দই মকতিছ ৯-১০ হজাৰ, ওগম তঁ নীক জে পৰচাৰমে
 ওভেক খঠ কই দেখি, চাহ-পানমে কী কোনো কম খঠ হোগ ছৈ!
 মোটে ছথি জে কৰিহোক খঠাক ভাৰ উঠা নেথি, মৃদা ফেৰ হোগ
 ছথি জে নৈ জানি কভে খঠ হেতগ। প্ৰাষ্টেগোনিম্শ্ট আ কামতা
 মৃপৌনমে পঠৈত ৰহথি আ যদুৰঁশ ৰফীগঁজমে, তকৰ একটা খিম্বা
 প্ৰাষ্টেগোনিম্শ্ট মুনৰৈ ছথি, কামতাক মাগকিনম প্ৰাষ্টেগোনিম্শ্ট
 আ যদুৰঁশ একডাৰা গেনথি ওভই মাগকিন চোৰি ভই গেনৈ,
 কামতা যদুৰঁশকৈ মোন পাঠৈত ঞ্ৰছি, যদুৰঁশ আৰঁ ওকৰে ক্ষেত্ৰক
 এমেনে রঁনতে, এক দোমৰ কে রেঁগৰতা পড়তৌ। মৃদা পাঠী নাএ
 কএ দূৰী ছৈ, শীৰ্ষ নেতা মভ মমমৌতা কই নেতকৈ মৃদা এতেক
 দিনক কষ্টতা ত্ৰৰঙে ভাফ জকাঁ কেনা উড়ি জেতৌ? ৰিঁন্দুনান দ্যম
 মখৌনিয়া ঞ্ৰয। খিম্বা মুনৰৈ ছৈ, চাহ দোকানৰঁনাক নাম ৰীডিযো
 ছৈ, ঘূম জে নেতকৈ, মে মমপেন ভাএ গেনৈ। তহিয়া মএ চাহ

ৰেঁচগা চৈ। মন্ত ভভাৰো হঁমলৈ, ৰীডিযো মিডিনো পাম নগ-এ।
 ৰীডিযোম্‌ প্ৰাষ্টেগোনিম্‌ পুচৈ চ্ৰুথি, ও ককৰা ভোষ্ট দেত, মূদা ও
 ঠেঠ জৱাঁৰঁ দগ চ্ৰুথি- ককৰা দেৱৈ আ ককৰা নে দেৱৈ, যে তোৰা
 কহি কএ! ৰীজেপী কে কঁডীডেষ্ট ৰিশ্বমোহন চ্ৰিএ, এক ৰেঁব এমপী
 ভএন বহগ, দোমৰ ৰেঁবা হাৰি গেলৈ, এত্ৰু এমেনে ওকৰ কনিয়াঁ
 মূজাতা চ্ৰিএ। ৰিশ্বমোহন কীযষ্ট চ্ৰিএ। এক ৰেঁব দিনেমৰ কামত
 জীতন বহৈ, ওহো কীযষ্টে বহগ। ওনা মোশনিম্‌ পাঠী কে নেতা
 ৰিনাযক যাদৱক জমাগ দীনৰঁফু যাদৱ যেহো এক ৰেঁব জীতন চৈ।
 পিপৰামে কীযষ্ট কে জনমঁখ্যা ৰেঁশী চৈ। দোমৰ নম্বৰপৰ ধান্বক
 আ তেয়ৰ নম্বৰপৰ জাদৱ চৈ। ধান্বক জাতিকে খপন কোনো
 কঁডীডেষ্ট নে চৈ, যে ওকৰ ভোষ্ট ৰাঁষ্টে, চৌধৰী ভেলৈ ৰনিয়াঁ আ
 ৰীজেপী ভেলৈ ৰনিয়াঁ পাঠী, ডু ৰীজেপী চ্ৰোড়ি কতয জেতে? হঁ পাগ
 পৰ কিযো হুগন জাগ তঁ.. মমাজৱাদী পাঠী কে কঁডীডেষ্ট
 মণনাৰাষণ গুণ্ডা, ডু তেলী চ্ৰিএ, তেলী কে ৰেঁমী ভোষ্ট ওকৰে
 জেতে। ৰামপঁখী কে উমেদৱাৰ নাগেমৰ যাদৱক কোনো চৰচা নে
 চৈ। মমতমান ৰীজেপী মএ ভড়কৈ চৈ, ডু মৰঁ চ্ৰেহা গঠৰঁধন কে
 ভোষ্টৰ চ্ৰিএ। তহিনা ৰাঁভন গঠৰঁধন মএ ভড়কৈ চৈ। মখদেৱ
 ৰীজেপী মে চৈ, ওনা ওকৰ উমেদৱাৰ মএ জনতা নৰাজ চৈ।
 শিৱজীক চাহক দোকান চৈ, নে নীক চাহ ৰঁনৱৈ চৈ, নিশাঁমে বহৈ
 চৈ, পৰধানমন্তৰী তক কে গাৰি দৈ চৈ, প্ৰাষ্টেগোনিম্‌কেঁ কহৈ
 চ্ৰুথি খৰচা কৰৈ নে- তোৰে কোন কমী চ্ৰুহ! ওকৰ ৰেঁপী নচমী
 জীন্ম আ ষ্টাপ পিহগ চৈ। নিষ্টী চাহ ৰঁনৱঁগ আ গৈঁহকী মম্‌হাৰগমে
 ওম্বাজ ভাএ গেল চৈ। প্ৰাষ্টেগোনিম্‌কেঁ শিৱজী নচমীমঁ পঢ়াগক
 ষ্টেম্‌ষ্ট কৰৱৈত আছি, প্ৰাষ্টেগোনিম্‌ পুচৈ চ্ৰুথি পুষ্প মানে কী?
 উত্তৰ- ফুন। শিৱজী, ৰেঁপী পঢ়ৈমে তেজ চৌ! প্ৰাষ্টেগোনিম্‌

কঁড়ীডেই ম'গে অ'পন ম'স্ক' ম'ভকৈঁ ৰ'তা দেনহি ছ'থি, তা ৰ'াত
 প'ম'ব'গ' জৈ, দ'ম' দ'িন্'কা ৰ'াদ ফে'ৰ এ'তা। ঘ'ব'নী ক'হৈ ছ'থিহ- ঘূ'চ'ঘূ'চ
 জা'য় ক'এ ক'ী হে'তে। অ'হাঁ কে ক'হ'নে নো'গ ভো'ষ্ট দা'এ দে'তে? দা'গ
 ম'ক'গ'এ। ম'ৌ-প'চা'ম ভো'ষ্ট কে ফ'ৰ'ক প'ড়'তে। ত'এ হৈ'দা হে'তে
 য'দ'ৰ'শ ক'এ। অ'হাঁ ক'এ য'দ'ৰ'শ ক'ী দে'ত?.. অ'প'ন ক'াম ক'ৰ'তে ত'এ
 দূ' গো পৈ'ম'ো হে'তে। প'ৰ'চা'ৰ কে'নে ম'এ পে'ষ্ট ভ'ৰ'তে? ম'ৰ' গু'গ'ছ
 পৈ'ম'ে নৈ নে ছি'এ। নৈ ছি'এ ত'এ জা'ড। ও'ন'হী ৰে'চ'ন ব'হ'ৰাঁ.. অ'গ
 হ'ম নৈ ক'াম দে'ৰেঁ ত'এ কা'গ'ন'হ ডু' হ'ম'ৰা ক'াম দে'তে? জে' ম'ন
 হো'গ-এ ম'এ'হ ক'ৰা- ঘ'ব'নী অ'জি'জ ভে'ন ক'হ'গ'এ।

য'দ'ৰ'শ না'মা'ক'ন দা'খি'ন কে'ন'ক। প'ভা'ম প'ভা'ৰী ছি'এ। চূ'না'ৰ
 ন'গি'চা গে'লে, প'ৰো'ষ্টে'গো'নি'ম্'ষ্ট ক'ৰি'হো প'ণ্টে' ছ'থি। ক'াম'তা ম'গ্ৰী'জী
 কে প'ৰ'চা'ৰ ক'ৰ'য় গে'ল অ'থ, ও ও'ক'ৰ পা'ঠী জ'দ'যু কে উ'মে'দ'ৰা'ৰ
 ছি'এ, ফে'ত ৰ'দৈ'ন গে'লে, নে'কি'ন পা'ঠী ত'এ নৈ ৰ'দ'ন'লৈ। ৰি'ন্দু
 মা'ম্'ষ্ট'ৰী ক'ৰ'গ'এ। প'ৰা'গ'ৰি'ষ্ট। .. প'চা'ম ষ্ট'কে মে'হী'না। .. কো'য় দ'গ
 ছ'গ, কো'য় ন'গ দ'গ ছ'গ। .. জে'হ ভে'ষ্ট'ন, মে'হ না'এ নে'ন'ক। চা'ড'ৰে
 দে'ৰেঁ, দূ'খে দে'ৰেঁ, জ'ব'নে দে'ৰেঁ..। এক ৰে'ৰ ডু' প'চা'য়'ত ম'মি'তি কে
 ম'দ'ম' ভে'ন। ম'খি'য়া ক'এ ক'হি ক'এ প'ৰ্'ন'িক কে কো'নো-কো'নো
 ক'াম.. গ'ন'ৰা অ'ৰা'ম ত'এ ক'ক'ৰো ৰি'ব'ধা পি'ন'মি'ন। ক'াম ভ'এ
 গে'লো প'ৰ.. কো'য় দ'ম, কো'য় ৰী'ম।.. নে'কি'ন অ'গি'না চূ'না'ৰ জা'তী'য়
 গো'ন'ৰ'ন্দী কে ও'জ'হ ম'এ হা'গ'ৰ গে'ল।

ম'ল্লু.. মা'ন'জা'ন কে পৈ'কা'ৰী ক'ৰ'গ-এ। খা'লী খ'ৰ'চা-পা'গ'ন কে
 গ'ত'জা'ম কে'নে জা'হ'ক.. ম'ল্লু হ'ম'ৰা ম'ন'হা ত'এ নে হুঁ'গ'ম ব'হ'ন
 অ'থ। ম'ল্লু ভা'য়, প'হি'নে চূ'না'ৰ ক'তে ঠি'ক'ন অ' শা'ন্ত হো'গ'ত ব'হ'গা..

আৰু স্বাৰ্থ কে উঠা পঠক ছে।

আগ মন্ডক ঠাৰগেঠ ম্ৰমহৰী আ ডোমৰাহী বহে। কৰিহোমে ম্ৰমহৰ কে দৃষ্টা ঘনগৰ ঠোন ছে।.. মণ্টনে ডোমৰাহিযো ছে।.. মৰু ভোষ্টৰ কে দৃষ্টিৰ পৰ জাউ।.. হমৰো ভেতু দেনক। হমৰো পুচ্চনক। কৰিহো কে দনু ঠোন আ বঁগহীও কে ম্ৰমহৰী ধাংগনিঐ।.. মাঁম পৈড় গেলে।.. ঠদেমৰী চাহ-পান কে পৈয়া তএ হমৰা মএ নেৰেঁ কেনক; ম্ৰমহৰী কে এগো নেতা খাতিৰ যৌ ঠকা ঔৰ নেনক।.. নীতীশ গুম্মাৰ ভোষ্টৰ কে নাম জে অৰ্পীন কেনে ছে যে, মাত নিশ্চয় বঁনা ঘোষণা-পত্ৰ, বৈনেষ্ট পেপৰ কে নমুনা আ কনেণ্ডৰ নাএ কএ নিকলেঁ ছী।.. ভাগজী গভী কে গভী আননে ছহ।.. হম অৰ্পন আঠা গীন কাএ বহন ছী।.. মহিলা কএ ঠীক মএ বুম্মাৰহক। কহিহক নীতীশ আ নাতু মিন গেলে। দনু এক ভাএ গেলে। অগ বৈৰ এতয তীৰ কে নিশান বৈ বহতে। নানষ্টেম বহতে।.. অগ বৈৰ নানষ্টেমা মে দেৰহক তএ নীতীশে জিততে। পুচ্চনক- নীতীশ ম্ৰখমঁতৰী বঁনতে নে? মহিলা খাতিৰ বঁনত গুগছ কেনকগএ। জনীজাতি নীতীশ কে কষ্টৰ সমর্থক ছে।

মফীনা আয়ন হগ!- জমীন মুনৰঁগএ। মফীনা কেহন-কেহন কে অঁড় গনায় দগ ছে। ফেৰ মফীনাক একটা খিল্লা।.. মুখিযোমে চাটু ভেন। নোক ঠিহনকে। ঠদেমৰী মফীনা কে ভজ বহয়, মঁগে ঘুমগমে ঠদেমৰী কএ খুৰ মন লাগগ। ওকৰা ভোষ্ট কে দেতে! ঠদেমৰী মোচগএ.. কহিয়া কাম পৰ ভোষ্ট দেতে? মফীনা বৈমী পঢ়ন নিখন বৈ ছে, ফোকানিয়াঁ পায় ছে,..।

বিশ্বমোহন কে ঘৰ কষ্টেয়ে ছে। ওতয পান ময় ঠকা ভেটে ছে।

মঁজয় আ জয়প্রকাশ দনু রীজেপী কে মমর্থক ছিঐ। অথরাঁমে
বোজ মমাচাৰ.. গন্তী কে নোঠ আ শৰাৰঁ কে রৌতন পকড়ন জাগ
ছে। গগনা- দাৰু আ মাঁম চলে ছে। রীজেপী জিতনে ছে।

মিপৌন.. বাহান গাঁধী কে ভাষণ বহগ। পূৰা গাঁধী মৌদান ভৰন
বহগ.. কহনকগ মোদী চোৰ ছগ.. দঁগা কবৰেঁ ছে, হিন্ধু-মুমনমান
কএ নড়ৰেঁ ছে।.. গঠৰঁধনে জিততে। মমাজবাদী পাঠী.. মগনাৰাষণ
মাহ.. কামতা খৌমাগএ.. ভোষ্টকটুআ.. বিশ্বমোহনো কে মাড়নক
কামতা.. জদয়ু.. ফেৰ বাজদ.. কহিযো রীজেপী কহিযো রঁগনা ছাপ..
নীতীশ মহিনা নএ রঁহু কাজ কেনকে, যৌ মে তেঁতীম ঠা মীষ্ট,
মাগকিন দেনকে।

পাঠক ঠোন কে ছে.. পৰচা ঘূৰায় দেনক। নানঠেন নে, কমল।
হম- নানঠেমা ডু- কমল।কমল।

মোদী কী কহনকগ। নানু কএ রঁদনাম কৰগ রনা রাঁত।
অপহৰণ, রঁনাঢ়োৰ আ হগা.. মাঁম পড়ৈত নোগ ঘৰ মে রঁল্ল..
নোক মোদী আ নানু কে নকন কৰগ ছে।

.. রীজেপী জিততে তএ বিজবভেমন খতম কাএ দেতে।.. মমীক্ষা
হেঁক চাহী মে গপ মোহন ভাগরত রাঁজনগএ।.. মতনরঁ একে..
মঁডন কে বিৰোধ মে কর্মডন..।

এমেনমী হাৰুণ বশীদ- রাঁভন কে জনমঁখ্যা কতে? দুগএ-অঠাগ
পৰমঁষ্ট নে? আ নৌকৰী মে.. মগৰে তএ রএহ ছে।

ঠদেমৰী.. মফীনা রেঁমী গোৰ ভাএ গেল ছে.. মরঁ পাঠী পেঁমা নে

ছে, তৰঁ ষ্টিকট দে ছে। ওকৰা নেষ্ট ভাএ গেলৈ। তাৰেৰ ষ্টিকট ঝিক
 গেল বহগ।.. ঠঁদেমৰী.. মফীনা কে ঞ্গ-ঞ্গ নিহাৰয় নাগন।..
 রীজেপী ময়নমান কএ ভগৰঁয় চাহয় ছে। ময়নমান ডবন ছে-
 মফীনা কহনকগ।.. জেনা হিষ্টনৰ যদুদী কএ কতন কেনক❖❖,
 তহিনা মোদিযো মিযাঁ কএ কাগষ্ট দেতে।.. ঞ্গ দেম মে গিফ
 ড়তে।

রীজেপী ঞ্ধন ঞ্ধন খৰচা কাএ বহনগএ।..জমীন.. মোদী তএ এক
 নম্মৰ কে মুঠা ছে! বামধন রাঁত নোকগ ছে।

ঞাগ পৰভায় ঞ্হাযন বহগ। বঁথ-খৰচা কে মাত হজাৰ ষ্টকা দাএ
 গেলগ। দুঠা বঁথ ছে।

বাম মন্দিৰ তএ রীজেপীএ রঁনেতে।.. চুননকে মে মন্দিৰে রঁনরৈ
 নএ?.. হম মোদিএ কএ ভোষ্ট দেৰৈ।.. পকিয়া ঞ্ধভজ..

মূৰ্ঘনাৰাযণ কোমনিম্ঠ.. নীতীশ গনগঞাগৰ ছিএ.. এগো মঁহ
 ভাজপা.. দোমৰ বাজদ।

কমন দায় রীজেপী মমর্থক ছিএ। ..ছগ্নন গঁচ কে ছাতী.. পাকিস্তান
 কতৌ ভাৰত মে ষ্টননগএ!... ষ্টন কে নগহী ভাএ জেতে.. বামদের
 কে গপ পৰ মরঁ হঁমগএ।

ভোষ্ট খাতিৰ মোদী পাকিস্তান পৰ হমনো কাএ মকগএ। .. রীজেপী
 নড়াগ কিএ কবতগ? হিন্দুএ খাতিৰ নে কবতে?.. ময়নমান কে
 পাকিস্তান ভেজনে জাএ। নাত পাঠক রিম্ফোষ্ট কেনকে।..
 বাঞ্চ্ৰবাদী নাত তএ ঞ্গাৰিঁএ গেল↓! ঞ্হাৰঁ মন্ম্বাদিএ ষ্টা কে কমী

ছে। দীনা পাঠক.. মোদী পৰ ভ্ৰষ্টাচাৰ কে আৰোপ নৈ লাগল..
মোদী তএ মহাভ্ৰষ্টাচাৰী ছে। স্বৰ্ধীৰ চাহ দহক- কামতা কে গ্ৰ
উদাৰতা মাহৌন কএ একদম রঁদৈন দেনকৈ।

পৰচাৰ খতম ভাএ গেলগ।.. শান্ত.. ময়ঁ ঠীজ ভুম্ফুৰ জকাঁ তৰেতৰ
মুনগৈ ছে।

নোগ এক ঘণ্টা পহিনগ লাগল মে লাগয় লাগল। রঁচনা ককহী
দাএ কএ মহিনা ভোষ্টৰ পঠিয়ারেঁত বহগ, মিপৌন রঁজাৰ মে পোনিং
কম ভাএ বহনগএ। ❖❖ মমাচাৰ রীজেপী মমর্থক কএ চিন্তিত
কেনকগ। শহৰমে কমল কে ভোষ্টৰ রঁমী ছে।

মফীনা ভোষ্ট গিৰৰেঁ নএ আয়ন ছে। .. কাগল্হ এৰঁহ- কহি কএ
চঁদেমৰী নিকৈন গেল। মফীনা মুক্কাযন। রিঁহান ভনে চঁদেমৰী
নরষ্টোন গেল। মফীনা মঁগে চুনাব কে গপ হোগত বহলৈ.. ভাজপা
কহৈ ছে হম জিতৰেঁ। গঠরঁধন কহৈ ছে হম জিতৰেঁ। আৰঁ জে
হোগ।মফীনা দু-তীন দিন মে দিল্লী চৈল জায়ত। চঁদেমৰী পুছনকৈ-
এৰঁহক কহিয়া? মফীনা রাঁজনৈ- ভাজপাগ্ৰ বোজ নয়া-নয়া কাণ্ড
কৰৈ ছে।.. চঁদেমৰী- এনা হীয়া হাৰনে জিনগী চনতহ? মফীনা
ছগ্ননৈত বহন.. নড়ৈত-নড়ৈত মৌৰ গেনাগ নীক ছে।.. মৰনাগএ,
জিনাগ ছিএ।

ঘৰদেখিয়া, ৰাজকমল মোনোগ্ৰাফ (নিত নরন ৰাজকমল), রঁনৈত
রিঁগড়ৈত, গুনো, ৰমতা জোগী, মডৰ আ ভোষ্টক পুনপাঁচ

উপৰ দেন গেন ঘৰদেখিয়া, ৰাজকমন মোনোগ্ৰাফ (নিত নৱন ৰাজকমন), ৱঁনেত ৱঁগড়ৈত, গুনো, ৰমতা জোগী আৰু ভোষ্টক য়োপনয়ঁ অহাঁকেঁ স্মভাষ চন্দ্ৰ যাদৱক শৈলী, প্ৰতীক আৰু প্ৰতীক চিহ্নক প্ৰয়োগ, মদা পৰিৱৰ্তিত হোৱাত বৃত্তক কেন্দ্ৰ, দৃশ্যম্বেক আৰু শ্ৰৱ্যম্বেক চিত্ৰ গ্ৰ মন্ত স্লষ্ট ভই গেন হএত। মনহেমক ভগতা মন নোকদেৱতা নেখকক ভীতৰ প্ৰৱেশ কৰৈত ছহি আৰু ও ঠীপই নগৈ ছথি, খোঁচাৰি কই মন্ত ঠীজ-ৰৌষ ৱঁহাৰ আনই নগৈত ছথি, অস্তিনেখিত কৰই নগৈ ছথি।

তঁ স্মভাষ চন্দ্ৰ যাদৱক শৈলী ভেন ভগতা শৈলী।

মদা ঘৰদেখিয়াক মহিমামে (মন্ ১৯৭৯ মে নিখন) স্মখদেৰ ভোষ্টমে কতেক গোষ্টে মঁ ঠাকা ঠকনে ৰহৈ। যে ভোষ্ট উপন্যাস ৱঁনন ২০২২ মে, ১৯৭৯ মঁ ২০২২ মে কিছু অন্তৰ তঁ এনৈ কাৰণ প্ৰোষ্টেগোনিম্ষ্ট কহৈ ছথি ভোষ্ট (২০২২ মে)- মন্ত ভাষ, পহিনে চুনাব কতে চিহ্নন আৰু শান্ত হোৱাত ৰহগা.. আৱঁ স্মার্থ কে ঠঠা পষ্টক ছৈ। মদা ১৯৭৯ মে যেহো ও কহৈ ছথি- অচৰকষ্টআ ভই কই স্মখদেৰ কেন এভে কমা লৈ ছৈ। ভোষ্টমে কতেক গোষ্টে মঁ ঠাকা ঠকনে ৰহৈ। ঘৰদেখিয়াক ধঁধমে ঘষ্টনা (মন্ ১৯৭১ মে নিখন) 'ৱেটিঙ ফাৰ গোডো'(যেম্মুন ৱেঁকেষ্ট) ক মোন পাড়নক যে কোনো পোষ্টমাডৰ্ন উপন্যাস ৱঁনি মকেএ। দানকৰ ঘৰদেখিয়াক তৰ্জপৰ জগদীশ প্ৰমাদ মণ্ডন নিখনহি অখন তৰ্জক ঘৰদেখিয়া। যে পাঠ একষ্টা দোমৰ নেখমঁ মম্বাদ স্বাপিত কেনক ছে ঠমেৰমে তঁ দানকে ৱঁবাৱঁৰক ছথিহ (এক মাত পেঘে) মদা নেখন দানকায়ঁ

তীয়া মান ৰাঁদ শৰু কেনহি।

যে কানকৰ পাঠ কান-ছানমে আপন পাঠমঁ যম্মাদ কৰৈএ, তঁ
দোমৰ নেখকক পাঠমঁ মেহো।

মুভাষচন্দ্র যাদৱক ঘৰদেখিয়া-

নড়কা হানেমে কনকভায়াঁ গাম আয়ন ছনৌ এখন ভুৰতে যম্মাদ
পঠাকই মণৌনাগ খঠাক ঘৰ ভই জেতে। নগনমঁ দয় দিন পহিনে
আৰিঁ জেতে, জিনকা দেখই কে হেতে, দেখি নেতে।

জগদীশ প্ৰমাদ মণ্ডনক ঘৰদেখিয়াক গ্ৰা খঁশ দেখু-

"দুন্ জোড় ধোতী নাগেমৰ খাঁগনমঁ আনি আগুমে বথি দেনকনি।
ধোতী দেখি ডোমন ৰঁজনাহ- "মমৌধ, কতৰোঁ গবীৰঁ ছী তেঁ কী
মুদা গজ্জতি ৰঁচা কই বথনে ছী। ৰেঁঠীক দুআৰপৰ কোনা ধোতী
পহিবৰঁ?" ঠাষ্টক ভুৰকী দেনে বুখিয়া দেখেত বহিথ। ডোমনক ৰাঁত
মুনি দোগমঁ ৰাঁজনীহ- 'মমৌধকেঁ কহিঅনু জে জখন ৰেঁঠী আওত
তখন নে ৰেঁঠীক ঘৰ হেতিন, তাৰেঁ তঁ হমৰ ছী কীনে। হম দৈত
ছিঅনি'। ঠহাকা দৈত ডোমন ৰঁজনাহ- "জখন হমৰ ৰেঁঠী এহি ঘৰ
আওত তখন নে ও মমধীন হেতীহ আকি অথনে?"

জেনা বিনিয়াঁ অমাঠী, কৰঠী, পতনো, জহিয়া ভেটি গেনে আনেএ,
তহিনা মুভাষ চাক কাতমঁ তথ্য একষ্টা কৰৈত ছথি আ আখ্যান,
মহাআখ্যান মৃজিত কৰৈত ছথি। যে গুনোক নায়ক গুনো নে
বিনিয়াঁ অছি, বিনিয়াঁমঁ পাবম্ব, বিনিয়াঁ মঁ অস্ত। আ যে বিনিয়াঁ গ্ৰা
ছান আপনেমঁ ৰঁনেনক, নেখক ওকৰা নেন একষ্টা মহ-

কলাকাৰক ভূমিকা নিৰ্ধাৰিত কেনে বহুখি, মৃদা ও অৰ্পন মৰ্মৰ্পণ্য
 নেথককেঁৱে ৰিৱশ কই দেলক নাথিকা ৰঁনাৱেঁ নেত। এনোক ৰেঁঠী
 আ এনোক ছোঠকা ৰেঁঠাক ঘৰক কাজক প্ৰতি দৃষ্টিকোণক
 ব্ৰহ্মদেৱ। ছোড়ী অক্ষকৰে কখন ঘৰ তই কখন গাছী দৌড়েত বহু
 ছগ। ছোড়া আৰ্চ ৰঁজে ধৰি মৃতনে বহে ছে।

মৃদা ফেৰ জখন ৰাঁয় চোৰা কই ৯০০ ঠাকামে এনো ৰেঁঠেও তখন
 ওগ পাগম বিনিয়াঁ পাঠী কীনে। নেথক যে নে নিখে ছখি জে
 এ ৰএহ ৯০০ ঠকা ছিই, মৃদা এনো জগ আয়ানী মঁ বিনিয়াঁকেঁ ও
 পাগ দই দৈত অছি তগম বিনিয়াঁক আত্মেৰিশ্বাস মোমাঁ অৱৈত
 অছি।

এনোক ৰাঁপ এনো নেত ছোড়ি গেলে ছোষ্ট-পেঘ খুৰপী, কোদাৰি,
 খন্তী, দৰিয়া, গুড়হৰি, ভানা, ৰঁৰছী। ঘূৰ-ফঁআ, চল প্ৰপঁচ, আ
 এনোকেঁ মৰকাৰী জমীনপৰ ৰমই পড়লে।

এনোক মৰনাক দেখো মভম ৰেঁশী বিনিয়েঁকেঁ ভেলে, যে নেথক
 প্ৰাৰম্ভ আ অস্ত দ্বন্দ্ব বিনিয়াঁক উপস্থিতি ৰখনে ছখি।

এনোক ৰঁড়কা ৰেঁঠাক ৰোজগাৰ নেত পনিজাৰ পনায়ন। পূৰা
 ৰঁজাৰ ৰাজিনদৰ ডীনৰক মমদাহী গনৰা গানহী আ ওকৰ চাৰিঠা
 ৰেঁঠা। ফেৰ ৰঁজাৰম ৰাঁহৰ আৰ, ৰেঁনা, ৰীনা আ মোনক। আ
 তখন এনো কেঁ দৃষ্টা মপাৰী দৃষ্টা নোত মে আয়ন ছে- একঠা নানো
 পণ্ডিত কে পোতী কে ৰিয়াহ , দোমৰ মাৰি কে জৈথী কে ৰিয়াহ।
 এনোক মমৰাৰি ছে ৰেঁনা আ ওকৰ পত্নীক নাম ছে ৰেঁনারানী।
 পহিনে এনোকেঁ গাজা পীত্ৰিত-পীত্ৰিত দম্মা ঠখড়ি গেলে। চাক্ৰ কাত

মানে গাজাক নশাক ব্যাপাৰ হোৱাত হেতে। ভগিনাক বিয়াহক
নোত পুৰৱাক গ্ৰাম, মাড়ী, মায়া, বিনাভজ আ দূ ময় একাৱন
ঠাকা দিখ পড়তে। ও মোনক জাগএ, ছোটুআ আ বিনিয়াঁ মংগ ছে।
গনোক ৰঁড়কী ৰেঁঠী ৰনিয়াঁ ৰীনায়ে বিয়াহন ছে। ৰনিয়াঁ যেহো
মোমে ৰীনায়াঁ আয়ন ছে, ৰহীন বিনিয়াঁকেঁ অৱন মাসুৰ নহৈ জায়
চাই ছে। মৃদা ও মনা কহৈ দেনকে, নোক কহতে জে ৰাপ ৰোগাহ
ভহৈ গেনে, দিন ঠগি গেনে তেঁ পেট পোমে নএ আয়ন ছে। ও ৰহু
কানন, গনো কেঁ চুগুস্তা হোৱা ছে, ছোড়ী গা মৰঁ ৰাত কেনা ৰুমি
গেনে। আ অস্তিমমে ৰেঁঠী বিনিয়াঁকেঁ পতা চননে জে গনোক মন
ৰঁহাত খৰাপ ছে। ও ভোৰে আৰিঁ গেন। মায বক্তকা পূজা দিআ
পুছনকে। ওতৌকা হান মনৰংগ মে বিনিয়াঁ কএ মন নে নাগনে।
মাএ কএ কহনক- 'মায, পেয়া দহী নে। ৰঁৱা কএ গোলা নারিঁ
দগ ছিএ।'

ভগিনাক বিয়াহমে গনো মোনক জাগএ। গনোক ওতহৈ চনতী
ছে ওতহৈ ওকৰ ৰাডী নেঁগএজ ৰদনন ছে। কনিয়াঁ দৰঁ ছে মৃদা ও
ডাঁষ্ট-ডপাষ্ট দেএ, বিয়াহ হেতে, নে তহৈ গজ্জন হোৱাতে।

কোন কোন ৰোজগাৰ ছে যে দেখাৱেনে উপন্যাসকাৰ পুতোদ
কঁদাহাৱালীকেঁ মনহদক চাপমে মখানক কমনীক নৱ-ৰোজগাৰ
ভেটনগ-এ, ওতহৈ নহৈ জাগ ছথি। ছোটুআ কাজ কৰেএ দশৰথ
মণ্ডনক পিনাগ মিনমে। মূংক ৰীয়া ৰাউগ হেতে, হৰৱনা চাম,
মমাৰ আ চৌকী দগ কে অড়াগ ময় মাংগে ছে। ফেৰ গনোক মৃনুক
পাৰম্ব এনা কৰে ছথি গনোকেঁ খোঁখী হোৱা ছে, দূ ময় ঠাকামে দূ
কপ্তা থোকড়া ওনগ কে ৰাত ভেনে।

পাৰিবাৰিক মস্কৰ, বৃষ্কাৰম্বাক মময়্যাক বিন্নৰণ দেখেনে মস্কৰা নগ
জাৰ, ও ঞপন মায কএ ঘৰ মএ নিকাণি দেনক, ফেৰ বঁদনামী
ভেনাপৰ ঞপম নই গেন। ও ঙৈ গনৰা গানহীক পিতিয়া মাম।

ম্বানীয মঁস্কতি দেখেঁনে কানীৰঁন্দীক মেৰা, ভগৈত, ফুনহাযি। ঞৰাঁ
তকৰা বঁদ গুশক কনেপো নৈ নগতে।

গুনো মানিকমঁ ষ্টেঠ মাংগত, ও নৈ দেতে তই একো গো ঞাম কি
নুঠী ভোগ নৈ দাঞয দেত। ঞা এতৰী নৈ ঞাৰ দেখু- বঁম ডেড় ময
মএ কম মে নৈ ভেটে ঙৈ, গুনো চোৰা কএ বঁচত তেঁ একে ময মে
দিঞয পড়তে।

ঞা চোৰ মেহো ঙৈ। চোৰাঁ মৌমে গাছক নুঠী মিযোহি নেনকৈ।
একঠা ঠগুৰাঁ মেনিয়ন চোৰ ঙৈ। মে গুনোক বঁমক চোৰি ঞা
ঠগুৰাঁক চোৰিমে ঞন্তৰ ঙৈ। গুনোক মখ্য ধঁধা ঙৈ চাহক দোকান,
বঁমক চোৰি তঁ মানমে একাধ বঁৰ মূদা ঠগুৰাঁ মেনিয়ন চোৰ
ঙৈ। বিনিয়াঁ, মুনিয়াঁ ঞা বঁৰম্বেৰানী নুঠী চোৰেঁএ। 'ডু বঁভনা
হমৰা পকড়ত? ..' (বঁৰম্বেৰানী) মে মভঠা গাছী বঁভনা নগ ঙৈ।

গাছীক মানিক কিযো ঞান ঙৈ। ঞাদিৰামী গনাকামে ও
মৰকাৰক বহৈ ঙৈ ঞা ফাৰেম্ঠ এক্ঠমে ঞাদিৰামীকেঁ ওতই
জাড়নি, মদাঞা, বন্ম-ডলপাদ বঁছৰাঁক ঞধিকাৰ দেন গেন ঙৈ।
মূদা মিপোনমে গাছী মৰকাৰক নৈ ঙিএ। মে এন্তুকা মৰহাৰাক
ম্বিতি ঞাৰো খৰাপ, ফাৰেম্ঠ এক্ঠ এতই নাগু নৈ ঞি। মে এক
বঁৰ বিনিয়াঁ গছপকু ঞাম নাএ কএ গেন বহৈ তই মানিক পচাম
গো ষ্টাকা দেনে বহৈ। মানিকানি ঞাগ নএ দেনে বহৈ।

ৰুনিয়াঁ কে দীঘৰ নেৰু এলৈ, ও চুপচাপ ৰিনিয়াঁ কে দেখেত বহগ-
এ আ মুল্লী ছোড়গ-এ।

দশৰথ মশুনক মাতৃক নড়কা নেপানমে ছে, ৰিনিয়াঁ নেত কথা
খুৱৈ ছে। মৃদা গুনো চাৰি মামক ঠেম মংগৈএ, খৰজনমা নানায়ক
ছে মৃদা তেযো ওকৰায়ঁ পুছতে। দশৰথ মশুন পাগৰঁনা ছে, মৃদা
একে ৰেঁবমে গুনো হুঁ নৈ কহনকৈ, খৰজনমায়ঁ পুছতে। মানে মংছা
ৰতমান ছে।

যে ৰিনিয়াঁ তই নগ ছেহে গুনোক, পুতোদ জে মগড়া কই কয়
গেন বহৈ যেহো একদমে দূৰ নৈ ছে, দেখু এতই - ..কঁদাহাৰানী
পাঁচ গেনগ। 'পপা, কন ৰনা মিয়তৰী কএ ৰঁজা খানখিন। ঠীক
কাএ দেতে। জে নাগতে যে দেৱৈ।'

নেখক খুহাঁকৈঁদূৰ আ নগ মভ ঠাম নই জাগ ছথি। কেন্দ্ৰ
কখনো গুনো বহৈএ, কখনো ৰিনিয়াঁ আ কখনো কন্দাহাৰানী।

ৰমতা জোগীমে মভাষ চন্দৰ যাদৰ কিছু এহেন ঠীজক খলুভৰ
কৰৈ ছথি জে ৰঁগত নোক খানো ঠাম কৰৈত খছি (ভাৰতকৈ
ছোড়ি কই), জেনা জেৱা গুয়িগপৰ মন্থকৈঁ জাগত দেখি গাড়ী
মভক ৰকি জায়ৰঁ, জেনা মিঁগাপুৰমে। যুৰোপমে জঁ খুহাঁ জাগ তঁ
মড়কক তিৰাহাৰঁনা কানৰপৰ খুহাঁকৈঁ দেখি দোমৰ গাড়ী মভ ঠাঢ়
ভই জায়ত, খপন ঐঠাম নোক খপন গাড়ী খাগাঁ ৰঁড়া নৈএ, ঐ
খাশামে জে দোমৰ পাছাঁ খুৱৈৰঁনা মদাশযতা দেখাওত। নেখক
মিগৰেষ্ঠ ৰঁগত পীৰৈ ছথি, যে দানকা গুহো বুঁমনা গেনছি জে ওতয
নিখম ছে জে পুৰা ৰাঁ খল্ল ঘেৰাৱাঁৰঁনা জগহপৰ খুহাঁ মিগৰেষ্ঠ নাগ

পীৰিঁ মকৈ ছী, মৃদা মাৰ্জজনিক স্বনপৰ মিগৰেষ্ট নৈ পীৰিঁ আৰিঁ ভাৰতোমে স্বীকৃত ভই গেল ছৈ, পহিনে নোক আফিম্যমে মিগৰেষ্টক ঝঁথাক ছনো রঁনরঁত ছল আ আৰিঁ জঁ রাঁথৰামোমে নুকাৰেঁ পীৰিঁ চাইএ তঁ নোক আঁথি গুৰাডি কই দেখে ছৈ। ঘৰদেখিয়া কথা মংগহক প্ৰাষ্টেগোনিম্ণ্ট মেহো খুৰিঁ মিগৰেষ্ট পীৰেঁএ, মে মিগৰেষ্ট পীৰাক হিম্বক লেখকমে পুৰান বুঁমাগত ছহি, আ তেঁ পুতোদ মধনিকা মেহো এ নই কই চিহিত্তি হোগত ছথিহ। ফেৰ মূপোনমঁ ফোন আৰিঁতে বহৈত ছহি, ডী.এম. গপ কৰে ছহি, খানী কেনা ছথি মে পুছে ছহি তখনে জা কই নিশ্চিন্ত হোগ ছথি। মানে পুনিয়-প্ৰশামন গুশল ফেম পুচত মে আখনো নোকৰেঁ বিশ্বাম নৈ হোগ ছৈ।

ঘৰদেখিয়াক 'এক দীনক ঘৰ (১৯৭২)'মে মনোৱিশেষণাত্মক পঞ্চতিক প্ৰয়োগ কএল গেল ছল, ঘৰদেখিয়েক 'তীৰ্থ (১৯৬৯)' মে **কথাকাৰ নিখে ছথি** রঁনরাঁরানীক অঁগনাক থিম্ম। কোনো ডাক্ঠৰ ওকৰা রঁতাছি নৈ কহতেক... মৃদা ও রঁতাছি আছি।

মডৰ (২০২১) মে গ্ৰ পঞ্চতি রিস্তাৰ পেলক। !... বঘুনাথ নিছছ রঁতাহ বহগ। মদন রঁতাহ নৈ ছৈ। ... আ স্বৰী-ৰিমৰ্শ, মদনক কনিয়াঁ বাধাক ফৰ্ম্ণ্ট ডিৱিজনমে পাম হএৰঁ মৃদা চাইযো কই আপন শৰীৰপৰ অধিকাৰ জতরঁত মদনকেঁ ৰোকি নৈ মকরঁ, ঘূৰরঁ, নোকৰী ছোড়রঁ, মৃদা ওকৰ হতা। আ ওগ হতাক প্ৰযামকেঁ ৰোকরাঁ নেল লেখক শনীচৰীকেঁ আগাঁ কৰেত ছথি- "মায় কএ নৈ মাৰহক হৌ পপ্পা।" লেখক মদনকেঁ মৃদা রঁনীফষ্ট আফ ডাডষ্ট নৈ দে ছথি,

ও ঘোষিত কই দে ছথি জে মদন রঁতাহ নে চৈ। মৃদা ওকৰা
শৰণ ভেট জাগ চৈ, মামাক মম্বৰাৰিমে, ও মন্ত দৰ্গ চাগ, মমিনা
মাৰ তএ ঞপৰাধী মন্তক মবদাৰ ছিঞ। ঞা ও শৰণ দই দে চৈ।
ও কিএ শৰণ দে চৈ, পাঠক হুঁমি জাগএ, ওকৰায়া ঞপৰাধ
কবৰেঁতে তেঁ নে। যে নেখক মাহৌন রঁনা কই কথাক পাঠ ঞা
পূৰ্ণপাঠ কবৰা নেত পাঠককেঁ ছোড়ি দে ছথি।

ঞা ডেৰীডাক রিখগুনরাদ তঁ ছোড়ু এতই খেতক রিখগুন যেহো
ভেত চৈ- মদনক রাঁপ কামেমৰ ঞাজাদ ঞপন জমানাক গণ্টৰ
পায়া। রাঁপ-পিৰী জৰে বহৈ, পচাম-মাঠি রিঁগহাক জোতদাৰ। মৃদা
মৃদা কামেমৰক পিৰীক মূতুক রাঁদ ভিন-ভিনাডজ ঞা কামেমৰক
হিমামে পাঠ রাঁঘা জমীন পড়নৌ।

ঞা যে ভাষামে যেহো হেতে। জে চেঁঠী/ পচপনিয়া রাঁজৈ রঁনা
পনিজারকেঁ পঁজার রাঁজৰেঁ কবত ঞা নিখৰেঁ কবত ঞা কেদাৰ
কাননক কথিত ঞভিজাণ র্গ যেহো জখন ডেঁগু রঁজৈ চথি তঁ
ঞগ্ৰেজী রাঁজৈরঁনা ওকৰা ডেঁগী কহি মধাৰ কই দেত চহি। নেষ্টন
ঞা মঁস্কৃত ব্যাকৰণ ভষাকেঁ ছিৰ কেনক মৃদা ঞাফনিকো কানমে
মঁত জ্ঞানেশ্বৰক মৰাঠী জ্ঞানেশ্বৰী পঠৈনে মৰাঠী ভাষীকেঁ ভাষ্যক
মদতি নেৰঁই পড়ি বহন চহি।

ডেৰীডাক রিখগুনরাদ ভাষাক মঁগে ধনি, গতিহাম ঞা মঁস্কৃতিকেঁ
পাঠক ঞঁগ মানৈত ঞছি।

গুনোমে ঞহাঁকেঁ নাগত জে নে কিযো শোষক চৈ নে কিযো শোষিত,
ঞা যে ভাষায়া নাগত, গুনো একো ঠা লুঠী মানিককেঁ ভোগ নে

দাখ দেও, রাঁয়ো কাটি নেতকৈ আদি আদি। মূদা তখনে অহাঁকৈ
 ৱাতাৱৰণা মোন পড়ত জে যিপোন তঁ ফাৰেষ্ট এৰিয়া ছিওঁ নৈ আ
 ৱঁভনা মানিক ছিওঁ। মূদা পনাগ মিন দশৰথ মণ্ডনক ছিওঁ, চৌক
 চৌৰাহাপৰ যোঁয়ে ৰাপাৰ গএৰ ৱাঁভন কই বহন
 ছে। ৱাঁৱা কহনকৈ, ঘৰপৰ মৰছাওৰ ছীট দেনে ছহ। জঁতৰ দেন
 কৈ, মূদা ও কোনো কাজক নৈ। জঁতৰ মে ঠকা গেলৈ তমযেৱাঁ
 কেলৈ, অহাঁকৈ নাগত জে অক্ষৰিশ্বাস খতম ভই গেলৈ মূদা
 ফেৰ কালীৱন্দীক মেৱা, ভগৌত, ফুনহায়া। আৱঁ গুশক কনেপো
 নৈ নগতে। যে মন্ত্ৰতিমে যেহো পৰিৱৰ্তন ভেলৈ, অৰ্থশাস্ত্ৰমে যেহো।

ঘৰদেখিয়াক কাঠক ৱঁনন নোক অহাঁ পড়ৱঁ তঁ নাগত জে গুনো
 পঠি বহন ছী। ঘৰখয়ীক পাগ মৰকাৰ দেও। মডৰমে দেখেৱঁ
 কেলোঁ জে স্বৰী ৱিম্ৰ্ষ কোনা ৰাধাক গণ্টৰমে ফেৰ ফৰ্ম্‌ট ডিৱীজন
 ভেলৈয়ঁ মোমাঁ আয়ন মানে মোষ্টিকোমে আয়ন হেতে। একে পাঠকৈ
 অহা~ কএক তৰহেঁ পঠি মকৈ ছী। গুনো মণ্ডনক জাতি নৈ
 ৱঁতায়ন গেন ছে, ঠাগাটন মঁ জে অন্দাজ নগেৱাঁক দাখ্য নগাওঁ,
 মঁডন কমীশনক মঁডন যাদৱ ৰহথি আ পশ্চিম ৱঁগানমে মঁডন
 দনিতমে অৱৈত ছথি। কেদাৰ কানন গুনোক চাহ দোকানপৰ
 স্নভাষ চন্দৰ যাদৱ জী কেঁ দেখনে ছথিছ আ গুম্মাৰ পৰনক 'পগঠ'
 মভ পড়নক মূদা দানকৰ গোঁআ মভ কহনক জে অহাঁ মভ ও
 কথা পড়নে ছী হম মভ মছঃ দেখনে ছী, অখন গামমে ঘাটত
 হোগত। মডৰমে তঁ নেখক আৰো মতৰ্ক ছথি, কামেমৰক ৱাঁপ
 পিড়ী নগ ৯০-৬০ ৱঁগহা জমীন ৰহৈ, মডৰ কেনাক ৱাঁদ মদন
 মামাক মস্বৰাৰি গেন, ও মভ দৰঁগ মভ ছে। তঁ গুনোক কএক
 তৰহক পাঠ ভই মকৈএ আ মডৰক যেহো আ মএহ জেকম

ডেৰীডাক ৰিখণ্ডনৱাদ কহৈ। দক্ষিণ ভাৰতমে কতেক আদিৱাৰ্মী
 যম্মাজক পুৰোহিত ব্ৰাহ্মণ বঁনি
 গেলা, কানীৰ্দ্দীক মেৱা, ভগৌত, ফুনহামি পুৰোহিত অৱৌত থি,
 গএৰ ব্ৰাহ্মণ হেতা ব্ৰাহ্মণো ভই যকৌ চুথি, জে ফীন্ডৰক বঁনি
 কেনে ৰঁজতা মে কহতা ব্ৰাহ্মণ কেনা গহৰঁৰ আ ভগতা ৰঁনত,
 মূদা গ্ৰাম-ৰুদ্ৰপৰ (ভায়া ত্ৰুলাপতগাঁজ, জিলা মধ ৰঁনী) মে
 গহৰঁৰক মেৱা ব্ৰাহ্মণ ভগৌত কৰৌত চুথি। মিথিনামে পমৰন
 যতাৰ (মঁথান) যম্মদায়মে মূৰ্মু পণ্ডিত নযমে যিঙ্কু নদী ঘাঠী
 যন্ততাক কানক গ্ৰন্থক ৰঁনতী পঠৌত চুথি, মে মঁথান যম্মদায়ক
 নোক অহাঁকৌ ৰঁতেতা। গ্ৰ একটা তৰীকা অছি অখন নিপ ,
 গতিহ্যম আ যন্ততাক পুৰাতনতা আ নিবন্তৰতা যিঙ্ক কৰাঁক।
 মে বহি বহি কই দু ঠা দ্বন্দ্ব আপমমে ৱাৰ্তালাপ প্ৰাৰম্ভ ক ই
 নগৌত অছি, আ মে স্বান, যম্ময় আ নোকক অন্ময়াৰ মূদা কোনো
 স্তিৰ কেন্দ্ৰক ৰঁদনৌত বহৌত অছি। যাহিণ, নোক ংস্কৃতি, মৌখিক
 পৰম্বৰা, গতিহ্যম আ ৰিজ্ঞান যিঙ্কৰ ভই জাগত অছি।

অঁগ্ৰেজক গেলাক ৱাঁদ ভাৰতক নোক অখন গতিহ্যম, যঁ ্গতি
 আ একৰ যৌস্ফাতিক আধাৰক নৱ পৰিভাষা ৰঁনৰঁয় নগনা। মূদা
 ঙ্গৰৌদিকে কানয়ঁ ভাৰতমে নাৰাশঁয়ীক ৰূপমে, আখ্যানক ৰূপমে
 যমানান্তৰ পৰম্বৰা বহন চৌ। মূদা মৌখিনীমে যন্তঠা স্লেয় একঠ
 খ্যাম মানয়িকতাক নোক নেৰঁই চাহনক। অখন অজ্ঞানতাক
 ভাৰয়ঁ ওগ স্লেয়কৌ দনমনিত কৰই চাহনক। মূদা মি েন
 ফোকাক ডিমিগিনৰী যঁস্ফা যন্তক অচৌত অৱঁ ও যন্তৰ নে চৌ, আ
 তগ নেন অন্তজ্ঞানক অখন মহন্ত চৌ। মূদা দেখন গেলা জে মহিনা
 আ ৱাঁঠিতক অন্তজ্ঞানমে ঔপস্থিতি যন্ত ভাষায়ী স্লেয়মে কম চৌ, মে

মৌখিক মমানান্তৰ ধাৰা ওপৰেৱৰ্তী কাজ কেনেক, আ আৰু
পৰিণাম মন্তক মোমাঁ খিচি। জে মূলধাৰা মমানান্তৰ ধাৰাক
নোষ্টম নৈ নৈ ছন, কান-ৰাত নৈ দৈ ছন আৰু মমানান্তৰ ধাৰা
দ্বাৰা নোষ্টম নেন জয়ৰাক আকাংক্ষী ভই গেন খিচি।

আ মে আয়ন ডেমোফ্ৰেমীয়াঁ, আ মে খিচি ভোষ্ট আধাৰিত। আৰঁ
'ভোষ্ট' পৰ আৰু। একৰো কএক তৰহক পাঠ ভই মকৈএ।
কতক তৰহক মমীকৰণে ৰনৈত দেখনে হএৰঁ ঐ উপন্যাসিকামো।
কোনো কেন্দ্ৰ স্থায়ী নৈ। জমীনী স্তৰপৰ মন্ত এক দ্যোমৰাক বিৰোধ
মুদা উপৰমে নিৰ্ণয় কিচু আৰে ভই গেন।

শ্ৰী ৰিমৰ্শ আৰঁ পনশী মাৰনক, মডৰমে ৰাধা ফৰ্ম্চে ডিৰ্জন কৰৈ
ছনী মুদা দৰিয়ায়ঁ গৰদিন উতাৰি দেন গেন। মুদা নীতীশ মহিনা
নেন ৰঙ কই ৰহন ছৈ। ফিফ্টি পৰ্য্যে ভোষ্ট ওকৰ ছৈ তেঁ কিন ।
ৰিনিয়াঁকেঁ পোশাকক ৯০০ ঠাকা ভেটন ৰহৈ মে খহাঁ গুনো মে
পঠনহিয়ে ৰহী। আৰঁ ভোষ্টমে ২২% বিজৰ্বেমন মহিনা নেন,
মাগকিন ৰিঠিয়া মন্ত নেন। আ তেঁ জখন ৰাজদ, কাংগ্ৰাম জদ্যু
কৰ মহাগৰ্ঠৰন্ধনক কেঁতীডে ঠাট ভেতৈ তঁ প্ৰোটেগোনিয়ষ্ট কহৈ
ছথি- নানষ্টেনো কেঁ ভোষ্ট দেনায়ঁ নীতিশে মখ্যমন্ত্ৰী ৰনতে মে
মহিনা মন্তকেঁ ৰতেনাগ জৰাৰী ছৈ। ভোষ্ট আ গনেক্ষনমে নাখ
কমী হোগ, মুদা গ্ৰা মন্ত ৯ মানপৰ একটা নৰ মামাজিক তত্ত্বকেঁ
হিনোড়িত খিচি আ তগয়ঁ জে ৰিঠিত ৰৰ্গ খিচি, মহিনা গমে
মম্মিনিত খিচি তকৰা শজিশালী হেৰাক অন্তৰ হোগ ছৈ।
ম্মনমান ৰী.জে.পী. য় ভড়কেঁ ছৈ, ৰাভন মহাগৰ্ঠৰন্ধনয়ঁ ডকেঁ
ছৈ, ৰী.জে.পী. ৰিনিয়াঁক পাৰ্শী ছিঐ, মন্ত পাৰ্শী ষ্টিকষ্ট েঠ ছৈ,

গ্ৰা মন্ত্ৰা গপ পিপৰাক চাহোক দোকানপ হোণ ছৈ আ দিলীক
 নুঠয়ন্ম জোনমে যোহো। 'চিলেৰ পাঠী' ফিল্মক ওণ ান
 মজদূৰক গপ মোন পড়ি গেন জে কহৈত খিচি- মন্ত্ৰকৈ মিখ যন
 জাগ ছৈ জে সূৰ্চ নৈ রাঁজু আদি আদি, মূদা পেঘ হোণএ তঁ মন্ত
 সূৰ্চ রাঁজৈএ আদি আদি, তখন কী ফৰ্ক পড়লৈ মাৰঁ জে ক যো
 পড়লক আ কিযো নৈ পড়লক!

গুনো: কনা আ ভাষা

'গুনো: কনা আ ভাষা' মল্লাদিত কেনে ছথি নৰ-ব্ৰাহ্মণৰাদী
 তাৰানন্দ রিয়োগী আ ব্ৰাহ্মণৰাদী কেদাৰ কানন, দনু মাহিণ
 অকাদেমীয়াঁ পৰস্কৃত আ মোটগৰ-মোটগৰ অমাগনমেষ্ট প্ৰাপ্ত।

আ তেঁ পচপনিয়া রাঁ চেঁঠী নিখনিহাৰ একোটা ব্যক্তিৰেঁ ঐ পোখীক
 আনেখ নিখরাঁ নেত নিম্ৰিত নৈ কএন গেন কাৰণ ও মন্ত
 মমানান্তৰ ধাৰামঁ ছথি জে মল্লাদক দ্বয়ক ব্ৰাহ্মণৰাদী আ নৰ-
 ব্ৰাহ্মণৰাদী দনুক কান আছি আ তেঁ দনু রিচাৰধাৰাক নোক
 আপমমে তঁ গাৰা-গাৰী কৰৈ ছথি মূদা মমানান্তৰ ধাৰাক রেঁৰমে
 মিনি জাগ ছথি, আ তেঁ গ্ৰ ভতৰঁৰী (গ্ৰ আগাঁ জা ক২ আৰ স্লষ্ট
 কএন জায়ত)।

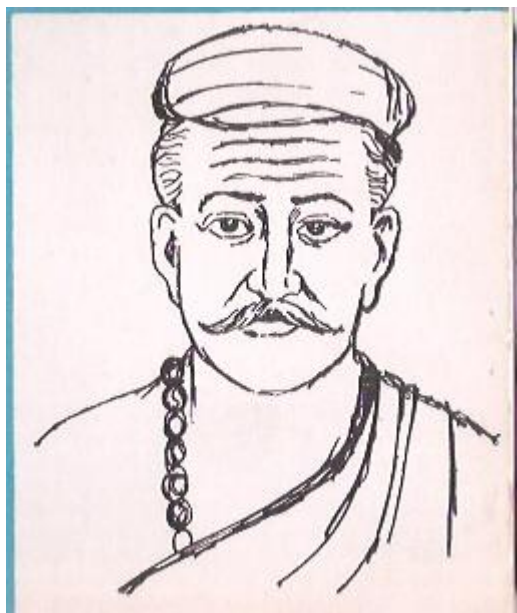
৩৭ পল্লাক 'গুনো' মে ১ পল্লাক আম্মখ নিখনে বহথি কেদাৰ
 কানন (আখিৰী রিপল্ল মন্বঙ্কক গাথা), আৰঁ মে ভাৰ 'গুনো: কনা

আ ভাষা'মে তাবানন্দ রিয়োগীক কাহ্নপৰ ছহি (৬ পল্লাক শ্ৰমিকা)।
 ম্ভাষ চন্দ্র যাদরক ঞ্ৰুমাৰ তাবানন্দ রিয়োগীক রিচাৰধাৰা
 (আগতিযোনোজী)মে স্বিৰতা নে ছে, ম্ভদা হমৰা রিচাৰে দানকৰ
 আগতিযোনোজী স্বিৰ ছহি, আ যে ছহি রএহ কেদাৰ কাননক
 র্লেিকমেনিং রনা। ব্ৰাহ্মণরাদী ম্ভাষা মভমে র্গত বাম দৃগুণ ছে,
 আ মএহ ওকৰা মভকে র্লেিকমেনিং নেন রননবেরঁন রঁনরঁ ছে।
 কোনো ব্ৰাহ্মণরাদী ম্ভাষা নে ঞ্চি জকৰা তাবানন্দ রিয়োগী দৃ-চাৰি
 মামপৰ গৰিয়ারঁ নে ছহিছ আ মম্মান ভেটনাপৰ ফেৰ ঢাকীক
 ঢাকী প্ৰশ্ণমা নে কৰেত ছহিছ। উদাহৰণ স্বৰূপ চেতনা মমিতি আ
 মাহিণ ঞ্কাদেমীক উদাহৰণ দেন জা বহন ঞ্চি। ও একচাম
 নিখে ছহি- 'ব্ৰাহ্মণরাদক জন্মদাতা ভনে ব্ৰাহ্মণ হোথি ম্ভদা একৰ
 গছাড় মে পচপনিয়াঁ মেহো ছহি, দনিত মেহো। নে তঁ গা কোনা
 হোগতয জে দৃ যৌ কে কৰীৰঁ ম্ভাষা মে দনিত-পচপনিয়াঁ নোকনি
 মোথিলী মে নিখেত ঠীক-ঠীক রেহ রাঁত, ওহী ভঁগিমা মে নিখি
 বহনা ঞ্চি জে ব্ৰাহ্মণরাদক গঞ্চিমিঞ্চি মে মাধক ছেক। এহন
 দনিত নোক কেঁ ঞ্হা ব্ৰাহ্মণমভা মে ঞ্ধ্যক্ষতা কৰেত মেহো দেখি
 মকে ছিয়নি, মম্মান পরেঁত মেহো। ' আ ঞ্হাকঁ নাগত জে গা
 মভ গপ ও ঞ্পনেপৰ নিখি বহন ছহি, দানকৰ ভাষা, দানকৰ
 মাহিণ, দানকৰ বিষয়-বস্তু, দানকৰ কথিত গজন মভ, ছন-প্ৰপঁচ,
 পুৰস্কাৰ নোবুপতা, ব্যৱহাৰ মভ বিন্ধু ব্ৰাহ্মণরাদী ঞ্চি, দানকে
 ব্ৰাহ্মণরাদী ম্ভাষাক মভমে ঞ্ধ্যক্ষতা কৰেত মভ দেখে ছহি, আ
 মম্মান পরেঁত মেহো।

ম্ভদা ম্ভাষ চন্দ্র যাদর ঞ্ড়ন বহনাহ। কাৰণ দানকৰ একটা
 আগতিযোনোজী ছহি।

'গুনো: কনো আ ভাষা'ক ৯ পল্লক ভূমিকা যোহো গুনোক
ময়ীফাকৈ আগাঁ নৈ বঁড়ৰৈত আছি ববন্ ও ব্ৰাহ্মণাদী মঁছা মভক
ব্ৰ্ণৈকমোনিংক এজেণাকৈ আগাঁ বঁড়ৰৈত আছি, আ ঐ ব্ৰেঁৰ দানকৰ
নফ্য় চহি 'মিথিনা মাংস্কৃতিক পৰিষদ, কনকভা'। মদা ঐ ব্ৰেঁৰ
দানকৰ পৰ্যাম ব্যৰ্থ জেতহি কিএ যে আগাঁ স্ৰষ্ট হএত।

পহিনে জে হৰিমোহন মা ব্ৰাহ্মণাদী মঁছা আ ব্যক্তিক নিশানাপৰ
বহিথি, যাত্ৰী নৈ। বমানাথ মাক দৃশ্মন বহিথি হৰিমোহন মা, যে ও
দানকৰ জৈয়নাগাষ্টিক কেনথিহ আ মাহিণ অকাদেমীমে মৌথিনীক
পৰেশক বাদ হৰিমোহন মা মৌথিনী নিখনাগ ছোড়ি দেনথিহ,
পুৰস্কাৰ দেৱাক তঁ কোনো প্ৰশ্নে নৈ! (বিশেষ ব্ৰিৰৰণ দেখু হমৰ
পোথী Rajdeo Mandal- Maithili Writerমে জে বিদেহ
আৰ্কাগৰমে <http://videha.co.in/pothi.htm> নিকপৰ যোহো
উপলব্ধ আছি)।

মহাকবি ৰিছাপতি ঠাকুৰ ১৩৯০-১৪৩৯ (মৌখিক আদি কবি জ্যোতিৰীশ্বৰ-পূৰ্ব ৰিছাপতিমঁ ভিন্ন, মঁস্কৃত আ আৱহট্টমে লেখন), ৰিছাপতি ঠাকুৰ: ৰিমএৱাৰ ৰিম্ফী-কাৰ্ণপ (ৰাজা শিৱমঁহক দৰৱাৰী) আ মঁস্কৃত আ আৱহট্ট লেখন। কীৰ্তিনতা, কীৰ্তিপতাকা, পুৰুষ পৰীক্ষা, গোৰক্ষৰিজয়, লিখনাৱলী আদি গ্ৰন্থ মমেত ৰিপুন মঁখ্যমে কানজয়ী ৰচনা। গ্ৰা মৌখিক আদিকবি ৰিছাপতি (জ্যোতিৰীশ্বৰ পূৰ্ব)মঁ ভিন্ন ছাখি। চিত্ৰক আধাৰ মিথিলা মঁস্কৃতিক পৰিষদ, কোনকাতা দ্বাৰা কোনা কনাকাৰমঁ ৰঁনৰাওন, কনাকাৰক নাম ৩০-৭০ মানমঁ আজাত কাৰণমঁ গুপ্ত ৰাখন গেল আছি।

মুদা গ্ৰা মঁস্কা মিথিলা মঁস্কৃতিক পৰিষদ যাত্ৰীক নজদীকী মঁস্কা ৰহছি।

যাত্ৰীজীক নজদীকী বৰ্মানাত মাৰ্মঁ মেহো বহথিহ আ মাহিহ
 ঞ্চকাদেমীৰ্মঁ মেহো বহহি। ও তঁ ব্ৰাহ্মণৰাদী মঁম্মা মভক ম্ম্ম্য ঞ্চতিথি
 বহৈ চ্চনা, ব্ৰাহ্মণৰাদী মঁম্মা মভকেঁ হবিমোহন মা মঁ মম্মা বহৈ
 যাত্ৰীৰ্মঁ নে।

তাৰানন্দ রিযোগী নগ মিথিনা মাঁম্মতিক পৰিষদপৰ যাত্ৰীক কোনো
 তৰহক ঞ্চৰোপক পৰমাণ নে চ্চহি, মে ও গপাষ্টক শ্ৰু কৰৈ চ্চথি
 ঞ্চা মোহন ভাৰদ্বাজক খচৰপনী রঁনা ভাষাক পৰেশ কৰৰৈ চ্চথি।
 মোহন ভাৰদ্বাজ ঞ্চা তাৰানন্দ রিযোগী দ্বাৰা মিথিনা মাঁম্মতিক
 পৰিষদপৰ খচৰপনীক ঞ্চৰোপ ঞ্চা পাণ্ডুনিপি হৰা দেৱাক ঞ্চৰোপ
 প্ৰিমিনত একষ্ট ঞ্চি। মোহন ভাৰদ্বাজ রাঁ তাৰানন্দ রিযোগী নগ
 পৰমাণ চ্চহি? উত্তৰ ঞ্চি নে। মিথিনা মাঁম্মতিক পৰিষদমে ঞ্চাৰ
 রঁদত ৰাম কৰ্মী চ্চৈ ম্মদা যাত্ৰী ঞ্চা মণিপদ্বক মাহিহকেঁ মিথিনা
 মাঁম্মতিক পৰিষদ রিনা কোনো মৰকাৰী মদতিক পৰকাশিত কেনক,
 ঞ্চা মে নেতিকতা নে মোহন ভাৰদ্বাজমে চ্চহি ঞ্চা নে তাৰানন্দ
 রিযোগীমে। মোহন ভাৰদ্বাজ তঁ মাফী মাংগেনে জীৱিত নে চ্চথি ম্মদা
 জঁ তাৰানন্দ রিযোগীমে কিছুও নেতিকতা রাঁকী চ্চহি তঁ ও ঞ্চরিনম্ম
 মিথিনা মাঁম্মতিক পৰিষদম্ম মাফী মাংগি। মিথিনা মাঁম্মতিক পৰিষদ
 পৰ তাৰানন্দ রিযোগী ঞ্চনেৰে মম্ময় ৰাৰ্থ কই বহন চ্চথি, ও ঘোষিত
 ব্ৰাহ্মণৰাদী মঁম্মা চ্চিঐ তহিনা জেনা চেতনা মম্মিতি ঞ্চা ৰিচ্চানাত মা
 ৰিদিদ জকৰ ও কাজ ম্মতৰনাক রাঁদ ঠাকীক ঠাকী পৰ্শমা কৰৈত
 চ্চথি। ম্মদা ওকৰ ঞ্চাৰ্থিক স্থিতি এহন নে চ্চৈ জে চষ্ট পাণ্ডুনিপি দিযৌ
 ঞ্চা পষ্ট চ্চাপি দেত। রঁনচনম্মাক নেখক নাগাৰ্জুনকেঁ ওগ পোথীৰ্মঁ
 কোনো মম্মা নে বহহি নহিয়ে দানকৰ পুত্ৰ শোভাকান্ত (জকৰা
 যাত্ৰীজী শোভা মিমৰ কহৈত চ্চনা) ওগ পোথীকেঁ মোথিনী পোথী

মানৈ চ্ৰুতি আ তেঁ 'যাত্ৰী সমগ্ৰ' (ৰাজকমল প্ৰকাশন) মে ও
 মংকনিত নৈ আছিল। মিথিতা মাংস্কৃতিক পৰিষদ চেতনা সমিতি মন
 পাগৰনা মংগা নৈ আছিল, চন্দা ভেট্টে চৈ তখনে ও পোখী ছাপে চৈ,
 কোনো কংসিৰেমী থোৱা নৈ কোনো ঘান নৈ। ফেৰ ও
 কিশোৰীকান্ত মিশ্ৰক নৱীন প্ৰিষ্টিংগ প্ৰমমে একটা কোঠনী
 মাগমে এক ৰেঁৰ মাগিক 'ৰেঁমাৰ' নৈ থোলে চৈ। তেঁ ঐ মংগাক
 ৰুঁলৈকমেনিংগম্ কোনো সম্মানক আশা মেহো ৰেকাৰ। তেমাৰ জে
 ও ৰিহাৰমে নৈ চৈ, যে ৰিহাৰক ৰাঁহুণ মভ ৰিহাৰক ৰতমান
 ৰাজনীতিকেঁ দেখেত কনে মনে ডেবাগযো জাগত আছিল মৃদা
 কনকভাক ঐ মংগাকেঁ তকৰো ভয় নৈ।

আৰ্ৱানকা মোন পড়ৈত চ্ৰুতি জে গ্ৰা সমীক্ষাক পোখী তঁ আছিল
 মৃভাষ চন্দৰ যাদৱক 'গুনো'পৰ জিনকৰ পাগপৰ ও চহৰ-মহৰ
 কই ৰহন চ্ৰুতি তখন ও গুনোপৰ ঘূৰৈত চ্ৰুতি- মৃদা ফেৰ ও
 জগদীশ প্ৰমাদ মণ্ডন নাম নেনে ৰিঁশু (ৰাঁহুণৱাদ আ নৱ-
 ৰাঁহুণৱাদমে মে নাম নৈ নেৰাক দৃষ্টা কাৰণ চৈ, দৃ নৈ তীনটা
 কাৰণ চৈ, পহিন মাধ্ৰ্শ নৈ হএৰ্, দোমৰ প্ৰমাণক আভাৰমে কিছু
 নোক আদিক ৰাঁজি কই আপন এজেষ্টা ৰূপী ম্ঠোৰী চনায়ৰ্ আ
 তেমাৰ কাৰণ চৈ হীন ভাৱনা, জে হম নাম নই নেৰেঁ তঁ ওগ
 ৰাজিক চনতী ৰিঁঠি জেতে, তীন তীন ভিন্ন স্থিতিমে হোগ চৈ) ৰাঁগ
 মে আৰিঁ জাগ চ্ৰুতি- "জেনা থোকক হিমারেঁ মৌখিনী মে ঔপন্যাস
 ৰহবাগত আছিল.."। গ্ৰা আছিল তাৰানন্দ ৰিয়োগীক নৱ-ৰাঁহুণৱাদী
 হোয়ৰাক একটা আৰ প্ৰমাণ, হমবা আনোৰেঁ দোমৰ গএৰ ৰাঁহুণ
 কেনা মাহিৰ আকাদেমী পুৰস্কাৰ নই নেনক, হম তঁ ষ্টেনেচেষ্টড চী
 জন্মনা, মৃদা ও.. মৃদা নাম নৈ নেৰ্। মএহ তঁ কেদাৰো কানন

কেনেহি জখন ও স্বেন্দৰ মা 'স্মন', চন্দৰনাথ মিশ্ৰ 'স্মৰ',
বমানাথ মা, বিদ্যানাথ মা 'বিদিত', মায়ানন্দ মিশ্ৰ আদিক বিন্ধু নাম
নেনে লিখলহি- "ৰঁড়কা-ৰঁড়কা চোপ-চানন কখনিহাৰ ভাষা
কেঁ দৃষিত কৰৱঁ মানৈত ছথি।" ভই যকৈএ আগাঁ জা কই
দানকামে হিম্মতি এতহি। মৃদা ঐমে মঁ মভ মন্মাদক দ্বয়ক কৰীৱঁ
ছথি/ বহথি, তখন অপনাকৈঁ কতিআয়ন কহৱঁ নোককৈঁ কোনো
অবঘত, গ্ৰা মভ তথ্য গতিহ্যমক শৃঙ্খতা নেন অভিলেখিত কএন
জা বহন অছি। ব্ৰাহ্মণৰাদ আ নৱ-ব্ৰাহ্মণৰাদ একে বঙ ছন-পৰ্পচক
মঙ এক দোমৰাকৈঁ পলৈৱিত-পুৰিপত কই বহন অছি, আ দনু
মমানান্তৰ ধাৰাক বিৰোধ কৰৱঁমে এক দোমৰাক মহযোগী অছি।

তাৰানন্দ ৰিয়োগীক ঐ 'গুনো: কনা আ ভাষা'ক স্ৰমিকাক ৬
পন্নামে গুনোক বিষয়মে মাত্ৰ ৬ পাঁতী লিখন গেল অছি।

কেদাৰ নাথ চৌধৰী আনেথ লিখৱঁমে অস্মৰ্থতা ৰাজ কেনেহি।
মৃদা ফণীশ্বৰ নাথ ৰেশ্বক চিষ্টীক চঠা নীক লাগল।

মন্ত্ৰেশ্বৰ মা পন্ন পুৰেনহি। দানকা গুনো মৰ্মস্বৰ্ণী লাগনহি, মণীক
চিত্ৰণ বুনেনহি, মৃদা ঐ নেন কাগত খঠ কৰৱঁক কোনো ৰেঁগৰতা
হমৰা নৈ বুনাগত অছি।

গংগানাথ গংগেশক প্ৰিয় কথাকাৰ ৰাজমোহন মা মেহো বহনথিহ
অছি, মন্মাদক দ্বয় ঐমে এতিষ্ট কই যকৈ ছনা, মৰকাৰ জহিয়া
ৰাজমোহন মা কেঁ গ্ৰা দনু গোটে মন্মাদিত কৰতা তহিয়া লিখৱঁ,
মৃদা স্বেভাষো চন্দৰ যাদৱ গংগানাথ গংগেশক প্ৰিয় ছথিহ মে দেখি
শাগত পাঁতী নৈ কাটনথিহ। মৃদা গ্ৰা পোথী তঁ স্বেভাষো চন্দৰ

যাদৰোপৰ নৈ চহি মাত্ৰ দানকৰ গুনো পৰ চহি। আ আৰঁ আৰঁ বুমি
গেল হেৰৈ জে ৩১ পল্লাক গুনোপৰ ৯ পল্লাক মমীক্ষা আ ২০২
পল্লাক আনোথ মমাদক দ্বয় কোনা পুৰেনহি। ওনা ও ডেড় পল্লাক
ৰাঁদ গুনোপৰ আৰৈ চহি।

শোভাকান্ত (প্ৰায়ঃ শোভা মিম্বৰ) স্ময় স্মীকাৰ কৰৈ চহি জে ও
মাহিৰক কোনো বিধাক নোক নৈ চহি, মৃদা ও নীক জকাঁ মাৰাংশ
নিখনে চহি।

ৰামনোচন চাণ্ডৰ মিথিলা দৰ্শনমে গুনোকৈ চপনে চনা, আ যে ও
মম্বৰণ নিখনহি, পহিনে মিথিনাক বিষয়মে কিছু তথ্য দেনোক ৰাঁদ।

অশোক মুনতঃ কথাকাৰ চহি যে ও ৰয় নেনহি আছি, মৃদা
মমীক্ষা নৈ কই মকন চহি। নাৰায়ণজী মম্বৰণ মেহো যোমিয়েনে
চহি।

কেদাৰ কাননক মম্বৰণ জাপানী উপন্যাসকাৰ হাৰুকী
মুৰাকামীক 'নোৱেনিম্‌ষ্ট এজ এ ৰোকেশন' উপন্যাস কেনা নিখন
জাগত আছি, মন নাগন। ওনা মমীক্ষাক দৃষ্টিমঁ ঐ মে কিছু নৈ
ছে, মৃদা পাঠককৈ গ্ৰ পাঠ স্ভাষ চন্দৰ যাদৰ ৰাঁ আন
উপন্যাসকাৰ দেখি তঁ ও একটা নরীন গপ হএত।

তাৰানন্দ ৰিয়োগী কী নিখই চাই চহি দানকা স্ময় তকৰ জ্ঞান নৈ
চহি। পল্লা পুৰেনামঁ দানকৰ মতনৰঁ ৰহৈত চহি, নোক, কিছু
নোক আদি নিখি কই ও জ্ঞাপ ৰঁৰকৰাৰ ৰাখৈ চহি। ৰমানাথ মা
কেৰ ৰাঁদ মৌথিলী মমীক্ষা বুম্বৰক ৰাঁঠ পকড়নক মঁ হম আংশিক
ৰূপমে মহমত ছী, ৰমানাথ মায়ে মঁ মুনধাৰাক মমীক্ষা, জগমে

তাৰানন্দ ৰিয়োগী যেহো সন্মিলিত ছাতি আৰু নানকৰ মহযোগী মোহন ভাৰদ্বাজ যেহো, (প্ৰমাণ- দেখু যাহিও অকাডেমী প্ৰায়োজিত 'মৌখিনী পত্ৰ পত্ৰিকা' পোথী জগৎ মে এই মহানুভৱ মন্তক ব্ৰাহ্মণাৱাদী আৰু নৱ-ব্ৰাহ্মণাৱাদী দৃষ্টিকোণ আৰু ফৰিছ ভাই গেল অছি, মোহন ভাৰদ্বাজ মিথিলা সাংস্কৃতিক পৰিষদৰ খচৰপনীক আৰোপ নগৰেই ছাতি মূদা মএহ ও মন্ত এই পোথীমে কেলনি অছি), বুৰবুৰক ৰাষ্ট্ৰ পকড়নক। (ৰিশেষ ৰিৱৰণ দেখু হমৰ পোথী Rajdeo Mandal-Maithili Writerজে দেহি আৰুগৰমে <http://videha.co.in/pothi.htm> লিংকপৰ যেহো উপলব্ধি অছি।) এতই যেহো তাৰানন্দ ৰিয়োগী আৰু মন্তাষ চন্দ্ৰ যাদৱক ৰিচাৰধাৰাক ৰিপৰীততা মোমাঁ অৱেঁত অছি, মন্তাষ চন্দ্ৰ যাদৱ লিত নৱন ৰাজকমলমে ৰমানাথ মা কেৰ মমীক্ষাকৈ পৰম্বাৱাদী কহনে ছাতি, আৰু গ্ৰহে জে ও ৰাজকমল চৌধৰী মংগ ন্যায় লৈ কই মকল জনাহ।

ৰমেশ ললিত-কিম্বন-মায়ানন্দ কহি একে তৰাজু পৰ মন্তকৈ ৰাখি দৈ ছাতি, কতই ললিত আৰু কতই কিম্বন আৰু মায়ানন্দ। মূদা ৱেঁনেম ৱেঁনেৰাক ছাতি লৈ তঁ আনেখ ছপৱেঁ লৈ কৰতছি, মূলধাৰামে মমীক্ষা মানে ৱেঁড়াগ।

কৃষ্ণমোহন মা 'মোহন' ফেৰ মাৰাংশ লিখে ছাতি, ৱেঁচনাথ মা কৈ তঁ মৌখিনী উপন্যাসকাৰ মন্ত নাচো লৈ ৱেঁমল ছাতি, কৃমাৰ মনীষ অৰিৱন্দ অখনে গুনো মমাস্ত কেলে ছাতি আৰু মমীক্ষাক নাম পৰ ও ৱেঁনেম ৱেঁনেৰে ছাতি- 'উপন্যাসক শৈলী কোনো ৱেঁশী উল্লত লৈ ছৈক। একৰ গড়নি যেহো ৱেঁগত মংগঠিত লৈ। এক দিম মঁ মন্তাষ্ট

ৰাত কেঁৱে ৰেঁবা-ৰেঁবী কহি দেন গেলৈক অছি। মাঁঠৰাক কোনো
 প্রহাৰ নৈ চৈক। মূদা ভাষা তেহেন যঠীক চৈক..।" আ ফেৰ
 ৰেঁনেম, গ্ৰা ভাষা গ্ৰাহ ভাষা মূতা। মমানান্তৰ ধাৰাক মৌখিনী নৈ
 পঢ়নায়েঁ মোমে কনম উঠা কই নিখৰি আৰম্ভ কই দেনায়েঁ দানকা
 মন নেখক অচম্বিত হোগতে বহৈত অছি।

ঐ মংগ্ৰহক একমাত্ৰ কাজক আনেখ অছি ৰিদ্ধানন্দ মা কেৰ
 "নষ্টকন চী মূদা ৰাঁচন চী: ৰাঁচন বহৰাক মহাআখ্যান, গুনো",
 কেদাৰ কানন, তাৰানন্দ ৰিয়োগী আ আনকা মূহপৰ ও প্ৰহাৰ কৰৈ
 চুখি জখন ও কহৈ চুখি জে-"দুখক পাৰনোগ্ৰাহী নৈ চী।" পোখীক
 ক্ষীণকায হোয়ৰাপৰ মাৰ্থক ষ্টিল্পী আয়ন অছি। গ্ৰা ৰিপল্ল ৰৰ্গক
 নৈ ৰবন্ মিথিনাক মহাআখ্যান অছি। ৰিদ্ধানন্দ মা কেঁ
 আনোচনায়ে এৰাক চাহিয়নি মূদা মূন ধাৰাৰনা যন্ত দ্বাৰা ৰাঁৰি
 দেৱাক উৰম ও যে নৈ কই মকতাহ, কাৰণ ও মৰন মাৰ্গক
 অন্মায়ী চুখি। মূদা ও জে প্ৰহাৰ কেনহি অছি তকৰ গুঁজ মন্মাদক
 দুয়কেঁ ৰাঁত দিন ধৰি মূনাগত বহতহি।

ৰমণ গুম্বাৰ মিহ তাৰানন্দ ৰিয়োগী মন পেট্টোনাগজিগ কৰৰাক
 অন্মায়ী চুখি, আনোচক নোকনি গ্ৰা মোচতাহ, হৰিৰিৰী মটি গেল
 আ "যদা যদা হি ধৰ্ম্ময়.." হএত তাৰানন্দ ৰিয়োগী আ ৰমণ গুম্বাৰ
 মিহক আগমন হএত আ মংমাৰ ৰাঁচি জায়ত। আ জে দানকৰ
 আনোচনা/ মমানোচনা কৰতাহ যে ভেনা ব্ৰাহ্মণৰাদী। আ অহী
 তৰহক নোককেঁ হম কহৈ চুই নৰ-ব্ৰাহ্মণৰাদী। গ্ৰা মুখ্যতঃ পুস্তক
 পৰিচয় নিখৈ চুখি জকৰা ও ময়ীক্ষাক নাম দৈত চুখি, কৰৰ নীক,
 কথ্য নীক, মৃন্দৰ চিত্ৰণ, ভাষা নীক। যন্তঠা ৰঁঙ নীক ৰঁঙ মৃন্দৰ।

নৱ-ব্ৰাহ্মণবাদী মণ্ডক কল্পাবলীৰ ৱীচ মৃদা খণ্ডৰ ৭ম অধ্যায়ত
 নিম্নে চিহ্নিত- "১৯৮৩ চনত প্ৰকাশিত 'ঘৰদেখিয়া' আৰু ২০০১ চনত
 প্ৰকাশিত 'বঁহুৰি বঁহুৰি' শীৰ্ষক দুটি কথা সংগ্ৰহক ভাষা মাদে বিন্ধন
 লেখক শ্ৰী কলক জ্যোতিৰ প্ৰায়ক

দৌৰান হমৰ জিজ্ঞাসাপৰ্বত ও কহনে চিনাহ জে কলক কথা মে
 ভাষাক পাছ জনপদীয় মাহৌন বহুত খিচি, জকৰা হম ধৰতীক
 মাহৌন কহুত ছী।" মে বিন্ধনন্দ মা কেব মমীক্ষা মেহো উঘাৰ
 কেনক জকৰা হম মমাদক দ্বয়ক মূহপৰ প্ৰহাৰক ৰূপমে বৰ্ণিত
 কৰোঁ।

মতীশ ৰমিক "মেহনতকশ ৰাজন মমাজক মহাকাব্য" মে ও
 দুনিয়াক মণ্ড একোনোমিক মিক্ষাণ্ত কে ফেল হোত দেখুওৱে
 চিহ্নিত। ও উদ্ভূত কৰে চিহ্নিত-

গুনোক ৰেঁঠা ছোটুখা মূহ মে উক দেকো। গুনো কেঁ মাটি মঁ
 তোপি দেন গেন। গুচ জনীজাতি জে গ্ৰ মৰঁ তমাশা দেখেত বহু,
 ওহি মে মঁ এগো মমনমান দোমৰ মমনমান মঁ ৰাজন 'গ্ৰ মৰঁ
 হিন্ৰ হগ কি মমনমান? আগো দে হগ আ দফনো কৰগ হৈ।
 দোমৰ মমনমান ৰাজন'খা খলোহ! হু দেখনহু না। এক ৰাঁৰ গাড
 কে নে গেনগ, ফেনু মে গাডনকে হগ। কহাঁ দন পেমা ভেষ্ঠগ।
 হিন্ৰও কে কোনো ধৰম হগ।' তেমৰ মমনমান ৰাজন 'ধৰম নে
 কে কী হোতগ? পেমা হোত হগ ত' ৰাঁনো-ৰাঁঠা গজৰ কৰিহগ।'

আ খপন নিৰ্ণয় দৈত চিহ্নিত- "কৰীৰ জকাঁ মমাজ মংগে ধাৰ্মিক-
 ৰাজনীতিক মঁৰাদ মেহো স্থাপিত কৰেত চিহ্নিত।" আ গ্ৰ নিৰ্ণয় ঠীক

অছি, মুলো রাঁগ দে বঁনা, পহিনে মুম্বিম সুপীৰিযোৰিষ্ঠী নই কই
এক গোষ্টেক বাঁজৰে ফেৰ দোমৰ দ্বাৰা ওকৰা পোনিষ্টিকলী কৰেকুঠ
কবৰে, আ ও দোমৰ মতীশ বৰ্মাক হিমারে কৰীৰ ম্ভাষ চন্দৰ
যাদৰ চ্চি।

অৰুণাভ যৌবনক 'যাতনাপূৰ্ণ ৰিপন্নতাক যথাতথ' মে ফেৰ
কল্লাৰোহষ্ট শ্ৰু। "মৌখিলী মাহিৰ মে উপন্যাস কম লিখন জা
বহন অছি।" ভই গেন নিৰ্ণয় জখন কি তথ্য একৰ উলষ্ট অছি,
আগ কালহি কৰিতাক বাঁদ মভয়ঁ বৌশী উপন্যাস লিখন জা বহন
অছি। মূদা দানকা শঁকো চ্চি জে কহীঁ লিখাগতো হেতে তঁ মে
তকৰো গন্তজাম- "জৌ লিখনে গেন অছি ত'পাঠকক মোনক
কচ্চমচ্চী আ চ্চষ্টপঠী মঁ মোমে জুড়ৰা মে বঁগত মমৰ্থ নে বঁমাএল।"
বিন্ পড়নে বিন্ অধ্যয়নক আনেথ লিখৰা মে যএহ মভ মমচ্চা
চৈ। দু তীন পল্লাক কল্লাৰোহষ্টক বাঁদ হিনকো মোন পড়ৈত চ্চি
জে এলোক বিষয়মে মেহো লিখৰাক অছি। গনতী হিনকৰ নে
মল্লাদক দ্ৰয়ক চ্চি জে মল্লাদনকে মাত্ৰ পূৰ্ণ বীৰ্টিং বঁমৈত চ্চি।
তকৰ বাঁদো কল্লাৰোহষ্ট খতম নে ভেন অছি জে দানকৰ
অধ্যয়নক অ্ভাৰকে দেখাৰ কৰৈত অছি খাম কই মমানান্তৰ
মাহিৰক অধ্যয়নকে।

আশীষ চমন লিখেত চ্চি- "এ কথাক জে পৃষ্ঠচ্চুমি অছি মে
'মমাজক আখিৰী ৰিপন্ন আদমী'কথা মঁ আয়ল চ্চৈক ওকৰ বৰ্ণন
হু-বঁ-হু ওকৰে মভক মঁহ মঁ কএন গেন চ্চৈক।" হম পহিনহিয়ে
লিখনে চ্চি জে এলোক কেদাৰ কাননক আম্ৰথ এলোক পাঠকে
বাঁধিত কৰৈত অছি, মে বাঁধিতে নে ৰিপন্নত আ প্ৰভাৰিত মেহো

কেনেক আছি যে আশীষ চমনক আনেখমঁ দেখোঁমে আওত।

বঘুনাথ মুখিয়া 'গ্লোক রহিলে মৌখিলী ভাষা পৰিচাৰ' কৰিত
 ছথি মূদা মভষ্ঠা ভাৰ ছথি মভাষ চন্দৰ যাদৱক কাহ পৰ আ
 মমানান্তৰ ধাৰাক কাহপৰ, বঘুনাথ মুখিয়া আপনে তাৰানন্দ
 রিযোগী মন 'ৰিশ্বক' মৌখিলী নিখেত বহতাহ।

তাৰানন্দ রিযোগীক মোন নৈ ভৰন ছথি, ও একটা আৰ আনেখ
 "পচপনিয়া মৌখিলী: এক জমীনী পৰিচঠা- ফেমৰুক পোম্‌ষ্ট আ
 তাহি পৰ প্ৰতিগ্ৰিয়া আ রিৱাদ" নই কই অৱৈত ছথি, ওনা ও
 কোন নোকৰী কৰিত ছথি যে নৈ জানি, ভৰি দিন ফেমৰুক
 ওগৰনে বহিত ছথি। মূদা মৌখিলীমে ফেমৰুকপৰ ও কোনো
 ডিমকমন কৰি নৈ ছথি, ও ভৰঙে কল্লা-খিজী কৰই নগৈত ছথি,
 জে ডিমকমন হোগতো ছে (মূলধাৰামে) যে তগমে ৯-১০ ঠা মঁ
 ৱৈশী কমেষ্ট নৈ, রিদেহ ফেমৰুক গ্ৰুপমে ২০০ মঁ ৱৈশী ব্ৰাহ্মণৱাদী
 আ নৱ-ব্ৰাহ্মণৱাদী আগ.ডী. হম মভ ৱৈন কেনে বহী, আ আগক
 তিথিমে ও মভ গনৈক্‌ষ্টৰ অকাডষ্ট ছে, কাৰণ চোৰি পকড়ি
 নেনিঐ, মূদা গ্ৰা মভ কহিযো এক্‌ষ্টৰ মোডমে আৰিঁ মকৈএ, যে ঐ
 স্নীপৰ মেন মভপৰ মমানান্তৰ ধাৰাক নজৰি ছে। মূদা ফেৰো ৱএহ
 গপ জে ব্ৰাহ্মণৱাদ আ নৱ-ব্ৰাহ্মণৱাদ কোনো কাজ তঁ কৰিত নৈ
 আছি খালী মাহৌন ৱৈনৈপৰ ৰিশ্বায় কৰিত আছি আ তকৰা
 দেখাৰ কৰোঁ নেন হম গ্ৰা অভিনেখিত কই বহন ছী জে ৯-৭
 ঠামঁ ৱৈশী নোক কোনো ডিমকমনমে নৈ বহৈ ছে আ গ্ৰা
 প্ৰতিগ্ৰিয়াকৈঁ ৱিৱাদ কহৰঁ আ আপন পাঁঠ আপনে চোকৰঁ ভেন। আ
 ফেৰ ৱএহ গপ হমৰা দোহৰাৱঁই পড়ি বহন আছি- "মূদা মভষ্ঠা ভাৰ

ছহি স্মভাষ চন্দ্ৰ যাদৱক কাহ্ন পৰ আ মমানান্তৰ ধাৰাক কাহ্নপৰ, বঘুনাথ মুখিয়া আ তাৰানন্দ ৰিয়োগী ৰিষ্ক্ৰ মৌখিলী নিখৌত বহতাহ।" মৃদা অপনাকৈ ৰিক্টিম দেখায়ৰ আ অপনাকৈ পচপনিয়া মৌখিলী মংগ জোড়ৰ, স্মভাষ চন্দ্ৰ যাদৱক জে গৈমলাগাষ্টং কেনহি তকৰা মংগ মিনি প্ৰপঁচ আ তগযো অপনাকৈ স্মভাষ চন্দ্ৰ যাদৱক ৰিচাৰধাৰাক কহৰ, যে কতেক মুঠ হিনকা ৰাঁজ ২ পড়ৈত ছহি আ তগ নেন কতেক নিৰ্ভজ্জতা চাহী, যে মভক নেন মম্বৰ নে। তাৰানন্দ ৰিয়োগী ঠা মঁ যে মম্বৰ আছি। ওনা ব্ৰাহ্মণৰাদী আ নৰ-ব্ৰাহ্মণৰাদীক ৰীচক গ্ৰ কল্লাৰোহষ্ট অহাঁকৈ পড়ৰাক চাহী। গ্ৰ দনু ৱৰ্গ ম্লনিষ্ট পৰ্য্যনৈনিতীক শিকাৰ আছি, আপমমে বগড়ঘম কৰৈত বহৈত আছি, আপমমে গাৰা-গাৰী কৰৈত বহৈত আছি (কাৰণ গৰিখৰ আছি) মৃদা মমানান্তৰ ধাৰাক ৰিদেহ মৌখিলী মাহিহ আন্দোনক ৰিষ্ক্ৰ গ্ৰ মভ এক ভ ২ জাগত আছি। ব্ৰাহ্মণৰাদ আ নৰ-ব্ৰাহ্মণৰাদ চন-প্ৰপঁচমে তৰা-উপৰী আছি মৃদা দনু এক দোমৰাকৈ পনৈৱিত-পুধিপত কৰৈত বহৈত আছি।

আ অন্তমে "পচপনিয়া মৌখিলী" মে স্মভাষ চন্দ্ৰ যাদৱ পুনঃ মাহিহ অকাদেমী পুৰস্কাৰ প্ৰাপ্ত মল্লাদক দ্বয়পৰ প্ৰহাৰ কৰৈ ছথি জখন ও নিখৌত ছথি-

"এক ৱেঁৰ প্ৰোফেচৰ গন্দ্ৰকান্ত মা ফোন কেননি- অহাঁ কেঁ মাহিহ অকাদেমী পুৰস্কাৰ পহিনহি ভেটি জেৱাঁক চাহী চন। অহাঁ ডিজৰ কৰৈত ছী। অহাঁক কথাক হম প্ৰশংমক ছী। অহাঁক 'ৱনৈত-ৱিগড়ৈত'ৰেমে মে শীৰ্ষ পৰ আছি। মৃদা একৰ ভাষা ঠীক নহি আছি। পুৰস্কাৰক নেন অহাঁ কেঁ একটা ঔৰ মগ্ৰহ দেৱয় পড়ত, জকৰ ভাষা

দোমৰ হো। "এই প্ৰমাণ মে উল্লেখনীয় তথ্য গ্ৰা অছি জে 'ৰঁনেত
ৰিঁগড়েত' মে পহিন কথা অভিজাত মৌখিনী আ শেষ মমন্ত কথা
পচপনিয়া মৌখিনী মে লিখন গেল অছি।

আ মময় মোন পড়ন? গ্ৰা বএহ মময় ছন জখন বএহ মাহিণ
অকাডেমীক দন "ৰিদিত"ক নেতৃত্বমে নঙষ্টে নাঠি বহন ছন, আ
ওহী মময় মে তাৰানন্দ ৰিয়োগীকেঁ বএহ দন পুৰস্কৃত কেনে ছন,
দানকৰ 'ৰিশ্ব' মৌখিনী ভাষাপৰ, আ ওগ ৰিদিতক ঢাকীক ঢাকী
প্ৰশ্নমা কেনে ছনখিছ তাৰানন্দ ৰিয়োগী। ওগ "ৰঁনেত-ৰিঁগড়েত"ক
আম্মথ লিখনে ছনোঁ হম, জকৰ ৰঁনি-প্ৰদান কএন গেল ছন।

ও ছথি "কাঠক ৰঁনন নোক" কথাক নেথক জে হম পড়নে বহী
১৯৮৩ আ ১৯৮৪ মে নোমা আ দ্যমামে, ও অড়ন বহতা।
ঘৰদেখিয়াক ৰাঁদ ৰঁনেত ৰিঁগড়েত ২৯ মাতক ৰাঁদো ও অড়ন বহথি,
আ আৰঁ গুনো, মডৰ আ ভোষ্ট। আ দেখিয়ৌ নীনা, গন্দ্ৰকান্ত মা
কেৰ গানপৰ মমখানি কই প্ৰহাৰ তখন পড়ন জখন জগদীশ
প্ৰমাদ মন্তনকেঁ চেঁঠী/ পচপনিয়া ৰত্ননী পৰ 'পংগ' উপন্যাস নেত
মৌখিনীক মাহিণ অকাডেমীক মূল পুৰস্কাৰ ২০২১ দেন গেল।

আ অন্তমে "পচপনিয়া মৌখিনী" মে স্মৃতি চন্দ্ৰ যাদৱ পুনঃ মাহিণ
অকাডেমী পুৰস্কাৰ প্ৰাপ্ত মাল্লাদক দ্ব্যপৰ প্ৰহাৰ কৰৈ ছথি জখন ও
নিখৌত ছথি-

ডা. ৰমানন্দ মা 'ৰমণ'অপন নোষ্টৰূক মে ষ্টিপনে ছনোহ-'ব্ৰাহ্মণ
কহৌত ছথি যোগত ছী, মোল্হকন কহৌত অছি ৰাঁভন ছী। হম
কী কহী জে কী ছী?' এই ষ্টিপ মে মোল্হকন নেত জে নিৰাদৰ

ৰাজ ভেনে আছে, যে আৰ কিছু নহি; জাতীয় ৰিভ্ৰেষ আ ঘৃণাক
ভাষিক আভিৰ্যাজি থিক।

মুভাষ চন্দৰ যাদৰকৈ উত্তৰ দেনখিহ বমানন্দ মা 'ৰমণ' ১০
দিম্বৰ ২০২২ কৈ হমৰ ৰিদেহ মে 'নিত নরন মুভাষচন্দৰ যাদৰ
(ভাগ-১)' ০১ দিম্বৰ ২০২২কৈ গ্ৰা প্ৰকাশিত ভেনাক ৰাঁদ আ
তকৰ ৰিৰোধ কেনখিহ নেপানয়ঁ দিনেশ যাদৰ আ মমর্থন কেনখিহ
ভাৰতয়ঁ ননিতেশ মিশ্ৰ।

ৰমানন্দ মা 'ৰমণ' - ৰিনা পঠনে অমীনী:

খেতক নাপী অমীন কৰেত ছথি। অমীনী গীত নহি থিক জে কেও
গাৰিঁ নেত ৰা ৰিৰিখা নেত। ও এক ৰিছা থিক, ৰিনা অমীনী ৰিছা
মীখনে জড়ী-কড়ীক মহত্ৰ কী ছৈক, যে নহি ৰূমি মকৈত ছী।
এক কড়ী এমহৰ-ওমহৰ ভেনাপৰ ভাগ-ভাগমে কপৰ-ফোড়ৌখনি
ভএ জাগত আছে। ওহিনা ভাষাক নাপী কেনিহাৰকৈ ভাষাশাস্ত্ৰ
ৰা ভাষাৰিজানক জ্ঞান অৰ্জিত কৰএ পঠৈত ছনি। ওএহ কহি
মকৈত ছথি গ্ৰা ভাষা থিক, গ্ৰা ভাষিকা থিক, গ্ৰা মিশ্ৰভাষা ভেন,
গ্ৰা প্ৰিণ্ডন থিক আদি। ওএহ কহি মকৈত ছথি জে উঠৰিত ভাষা
আ নিখিত ভাষা, মামান্য ভাষা আ মাহিগিক ভাষা, পাত্ৰক ভাষা
আ লেখকক ভাষামে কী অন্তৰ ছৈক।

ৰমানাথ মা মানৈত ছথি জে 'মিথিনা ভাষা আজক ভাষা নহি
থিক। জকৰ স্বৰূপ কানক্ৰমেঁ স্থিৰ হোএত। ছও মএ ৰৰ্ষয়ঁ নিখল
জাগত পৰম্বৰা এম্হৰ আৰিঁ এহি পচাম ৰৰ্ষমে হিন্দীক প্ৰভাৰয়ঁ
অষ্ট ভেন জাগত আছে। নিপি পহিনে গেন, আৰঁ ভাষাক স্বৰূপ

নষ্ট হোৱাৰ পৰা আঁহি। ভাষা এক গোটাক থিকৈক নহি জে মভ
ৰাজি মভ বঁগক নিখত, তখন ভাষা বহত নহি।'

মামাজিক মন্ত্ৰিক সৃষ্টি আৰু উপযোগক নেত এক অনুশাসন
হোৱাত চৈক। জেনা খেতক পটৌনীক নেত পৌঠী আৱশ্যক আঁহি,
ওহিনা বাঞ্চৰীয়া-অন্তৰবাঞ্চৰীয়া মঁচপৰ ভাষাক প্ৰতিষ্ঠা আৰু
স্বীকাৰ্যতাক নেত পৌঠীক মহত্বৰ আঁহি। মিথিলা ভাষাক অম্মীন
মভ গ্ৰা কাজ কএনে চুথি।

জাৰ্জ অৱঁহম গ্ৰিঅৰ্মন মিথিলা ভাষাকৈ ভাষাৰৈজানিক আধাৰপৰ
ঠিহি এক স্নতত্বৰ ভাষা ঘোষিত কএ, ওকৰ ভাষিকা মভক
বিশেষতা নিৰ্ধাৰিত কএননি। মহাৰৈয়াকৰণ দীনৰঞ্ছু মা, ম.ম.
উমেশ মিশ্ৰ, আচাৰ্য বমানাথ মা, ডা. স্নভদ্র মা, পণ্ডিত শ্ৰী গোৱিন্দ
মা, ডা. বামাৱতাৰ যাদৱ, উদয়নাৰায়ণ মিহঁ 'নঠিকৈতা, যোগেন্দ্র
প্ৰমাদ যাদৱ, ডা. স্ননীল কুমাৰ মা আদি ওহি শাস্ত্ৰক অধ্যয়ন কএ
ৰৈশ্বিক স্তৰপৰ মিথিলা ভাষাকৈ ব্যাপ্তি আৰু প্ৰতিষ্ঠা দিওঁননি। কিন্তু,
মন্ত্ৰবতি এহন ধন্ধৰ উঠন আঁহি ৰা উঠাওন গেল আঁহি জে কেও
ককৰো মোজৰ নহি দৈত আঁহি। নে ও পণ্ডিত শ্ৰী গোৱিন্দ মাকৈ
মানৈত চুথি আৰু নে ডা.বামাৱতাৰ যাদৱকৈ। ও মৌখিক কৰি
চুথি, কথাকাৰ চুথি, উপন্যাসকাৰ চুথি, আনোচক চুথি, ৰাজনীতি
প্ৰেৰিত মামাজিক কাৰ্যকৰ্তা চুথি, আৰু মৰ্য্যমঁ ৰাষ্ট্ৰি বিনা শাস্ত্ৰ পঢ়নে
ভাষাৰৈজানিক ৰাঁনি গেল চুথি।

দিনেশ যাদৱক উত্তৰ দেখু:

মৰপ্ৰথম, ভাষা খৌকা মভকে খোজী কয়ন জাএ, নিধকৰ্ষ পৰ শিষ্য

পাঁচৰাঁক আয়ানী হোৱত । ৰাঁকৰণ চাহি মৃদা কেহেন, মানক চাহি মৃদা নিৰ্ধাৰণ কোনাকৈ কৰী ? ৰঁভনৌঠী শৌলী, ভাষ্য কিঁৱা মানক আৰঁ নোকজন অস্বীকাৰ কএ দেনেথ । মৌথিলীভাষী নোকজন আৰঁ পহিনে জকা নিছাহ মূৰ্থ নৈ বহনা, যভ বুঁজলুক ভইগেনা অছি। হম মৌথিলী নিখেত আ পঠৈত ছী, মৃদা হমৰ ৰৌলী, শৌলী আ ভাষিকা কে মানক জাতিৱানা মহান্ভাৱ নোকৈন মান্ভতা নয় দৈত ছৈথ..... ! তগ্ৰ অগ্ৰ তৰহে পুৰাতন মোচ , আ দৰিদ্ৰ মানমিকতাকে পৰিভ্যাগ কৰৈত নৱ শিৰা যই আগা ৰঁঠৰাঁক জবৰী ছৈক । আৰঁ স্তুতি, গণেশ পৰিভ্ৰম্মা ককে পুৰস্কৃত হোমেৱানা পৰিপাঠিকে অন্ত্ৰযেষ্ঠী কৰৈঠা পড়ত । যম্মাজশাস্ত্ৰবীয, মনোৱিজ্ঞানশাস্ত্ৰবীয দৃষ্টিকোণে জাধৰি নৈ ৰঁনত, তাধৰি মৌথিলী জাতিয় দৰ্শন, মান্ভতা আ ৱিচাৰকে ঘেৰাৰঁন্দীমে বহত । জৈ ঘেৰাযই মৌথিলীকে মাত্ৰ স্তুতি আ স্তুতি হোৱত । ৱৈজ্ঞানিক মোচ, যম্মান ৱ্যৱহাৰ, য়ৰঁজাতিয় মান্ভতা, ৱিৱিধ ভাষিকায়ই যমেঠনাগ আদি মৌথিলীকে দাকদাকী ৰঁঠৰাঁক দৰাঁগ্ৰ থিক, একৰা অংগিকাৰ ককে আগা ৰঁঠন জায ত অখনো ৱিনম্ভ নৈ ভেন অছি । মৌথিলী চমকত আ দমকত !

মৃদা ননিতেশ মিশ্ৰক যম্মৰ্থন ভেঠন ৰম্মানন্দ ম্মা 'ৰম্মণ' কেঁ, মৃদা দানকৰ গুণিততা, জে ও এহেন স্মাংগ কৰৈ ছথি জে ও গ্ৰ ম্ভাষ চন্দৰ যাদৰকেঁ নৈ নৱভুৰিয়া/ ফেম্বুৰুকিয়া দিয়া কহি বহন ছথি। তেঁ হম দানকৰ ঐ ৱ্যৱহাৰকেঁ "পৌৰাণিক যম্মীক্ষা"ক নাম দেনে ছী, মঁচ যাপেক্ষ। জেহেন মঁচ তেহেন যম্মীক্ষা, গৰুড় পুৰাণমে গৰুড় ৰঁহ্মা-ৱিষ্ণু-মহেশ্বয়ঁ উপৰ আ মৰ্ম্ম্য পুৰাণমে মৰ্ম্ম্য ৰঁহ্মা-ৱিষ্ণু-মহেশ্বয়ঁ উপৰ।

ননিতেশ মিশ্ৰক বমানন্দ মা 'বমণ' ক মমৰ্থন

... মভহি কেঁ মাৰ্গ দৰ্শনিক ঞ্ৰম্ৰণকতা নহি চনি. ওএহ জন ঞ্ৰপনেক মাৰ্গ দৰ্শন ক'দেতাহ. ও নোকনি মভ বিঁমযক রেভা স্ময় কেঁ মানৈত চ্ৰথি. কোনা ভাষাৰিদ্ক দানকা প্ৰযোজন নহি. মৌখিনীক রেঁম বিকায় ভেনৈক ঞ্ৰচি.নৰ জ্ঞান মঁপল্ল যুগ ঞ্ৰএনৈক ঞ্ৰচি. ঞ্ৰাৰঁ বাস্তা দেখযৰাঁক জৰুৰতি নহি চৈক. জ্ঞান রঁখাৰৰঁ গঁজন কেঁ ঞ্ৰামাংহিত কৰৰঁ হোএত.

মুদা হমৰ মাযো কম নৈ- মৌখিনীক নোকোজিক কিতাৰঁমে নিখন বহৈ- "দম ব্ৰাঁহ্মণ দম পেঠ, দম বাড় এক পেঠ" তঁ ও মিথেনহি জে গ্ৰ গনত চৈ, গ্ৰ ব্ৰাঁহ্মণ কহৈ চৈ, ব্ৰাঁহ্মণ নেন দোযৰ রৰ্গ কহৈ চৈ- "দম ব্ৰাঁহ্মণ এক পেঠ।" বমানন্দ মা 'বমণ' ঞ্ৰা ননিতেশ মিশ্ৰকেঁ কোন তৰহক শিক্ষা ভেঠন চ্ৰহি নৈ জনি।

মুদা দুনু গোটে কী কই বহন চ্ৰথি মে দানকা মভকেঁ বঁমন চ্ৰহি, ঞ্ৰা তকৰা এভুই উঘাৰ কএন জা বহন ঞ্ৰচি। বমানন্দ মা 'বমণ' নিখৈ চ্ৰথি- **ওএহ কহি মকৈত চ্ৰথি গ্ৰ ভাষা থিক, গ্ৰ ভাষিকা থিক, গ্ৰ মিশ্ৰভাষা ভেন, গ্ৰ ক্ৰিওন থিক ঞ্ৰাদি।** ঞ্ৰহাঁকেঁ কোনা ষডযন্ত্ৰ ঁমে দেখা পড়ৈএ? তঁ দেখু গ্ৰ কোন ষডযন্ত্ৰ ঞ্ৰচি।

ঞ্ৰংগ্ৰেজী মেহো রাঁজন জাগএ কএহ তৰহক মাতৃভাষা ঞ্ৰা দ্বিতীয় ভাষা কেৰ ৰূপমে, ঞ্ৰা তকৰ ঞ্ৰতিবিজ কএক তৰহক পিডগিন ঞ্ৰংগ্ৰেজী ঞ্ৰা ক্ৰেযোন ঞ্ৰংগ্ৰেজী মেহো চৈ। পিডগিন ঞ্ৰংগ্ৰেজী মেহো দু রৰ্গমে বিভজ চৈ- ঞ্ৰষ্টনাঁষ্টক পিডগিন ঞ্ৰা প্ৰশান্ত পিডগিন। ঞ্ৰষ্টনাঁষ্টক পিডগিন ঞ্ৰংগ্ৰেজী পশ্চিমী ঞ্ৰহ্ৰীকামে বিকমিত ভেন ঞ্ৰা

দায়-ৰূপাৰক মাধ্যম্যঁ রেম্‌ষ্ট গণ্ডীজ আ অমেৰিকা প'ৰ্চি গেণ, মূদা ঐ ক্ষেত্ৰমে পিডগিন ৰাজনহাৰকৈঁ মূৰ্থ আ মস্ত মানন গেণ। মূদা যে প্ৰশান্ত পিডগিন নেণ মত নৈ আছি, গ্ৰা হৰাগ, পাপুআ নৃত্ৰ গিনী আ দোমৰ ব্ৰিটিশ উপনিৰেশমে ৰিকমিত ভেণ, ৰূপাৰক ৰিৰশতাক কাৰণ, নৃত্ৰ গিনীমে ফ্ৰেযোণ ওকৰ ৰাষ্ট্ৰবিয় ভাষা ছে, কাৰণ গ্ৰা ৰিকমিত ভেঁ গেণ, অখন শঙ্ক ভণ্ডাৰ ৰঁটা নেণক আ ৰাক্য ম'ৰচনা মেহো। আ পিডগিন ছিঐ কী? গ্ৰা একটা ম'চাৰ মাধ্যম আছি জে দু তৰহক নোকক ৰীচমে, জে দু ৰিভিন্ন ভাষা ৰঁজৈত ছথি, ম'চাৰক মাধ্যম ৰ'নেত আছি, পিডগিন ককৰো মাতৃভাষা নৈ আছি। কানান্তৰমে পিডগিন কিছু নোকক মাতৃভাষা ৰ'নি জাগত আছি, আ তখন ওকৰা ফ্ৰেযোণ কহেণ জাগত আছি। অ'গ্ৰেজী আধাৰিত পিডগিন আ ফ্ৰেযোণ ব্ৰিটিশ উপনিৰেশমে পমৰণ জতই গ্ৰা অ'গ্ৰেজ মানিক আ স্বানীয নোকক মধ্য ম'চাৰক মাধ্যম ৰ'নেণ। পিডগিন আ ফ্ৰেযোণকৈঁ অ'গ্ৰেজীক অমানকীকৃত ৰূপ কহেণ জাগত আছি। গ্ৰা মভ মীমিত ৰ্যৰস্থা মন আছি, জগমে ম'ৰচনা আ শঙ্ক ভণ্ডাৰ মেহো মীমিত ৰহৈত আছি। আৰ' হম ৰু'মি ৰহেণ ছী জে অহাঁকৈঁ ৰমণক অজ্ঞানতাপৰ হঁমী নাগি ৰহেণ হএত, জে ২০০০ শঙ্কক শঙ্ক ভণ্ডাৰ আ ৯০ ঠা ৰাক্য ম'ৰচনাক আধাৰ'না মৌথিলীকৈঁ মূণ আ নাথ শঙ্কম' উপৰ শঙ্ক ভণ্ডাৰ আ হজাৰম' উপৰ ৰাক্য ম'ৰচনা'না মমানান্তৰ ধাৰ'না মৌথিলীকৈঁ ফ্ৰেযোণ কহি ৰহেণ ছথি। মূদা অহাঁ পেট পকড়ি কই ৰেঁমণ ৰহু কাৰণ অহাঁকৈঁ ৰমানন্দ মা 'ৰমণ' আ ননিতেশ মিশ্ৰ অজ্ঞানতাপৰ আৰ হঁমী ছুট'য়'না আছি।

হৰাগ কেৰ পিডগিন

অংগ্ৰেজী-মমঠাগম্ম দেযৰ গজ অ গুড ৰোড.

হৰাগ কেৰ পিডগিন- মমঠেম, গুড ৰোড গেট

অংগ্ৰেজী- মমঠাগম্ম থেযৰ আৰ থিংগ্‌ম নাগক ৰেণ্ডম, এণ্ডম,
বাগষ্ট?

হৰাগ কেৰ পিডগিন- মমঠেম, ওলযেম ৰেন গেট, এনগ্ৰা গেট,
নো?

কৈমকন কেৰ পিডগিন

অংগ্ৰেজী- গো.

কৈমকন কেৰ পিডগিন- গো. (কোনো পৰিৱৰ্তন নৈ)

অংগ্ৰেজী- ডাণ্ট গো.

কৈমকন কেৰ পিডগিন- নো গো.

অংগ্ৰেজী- দে কৈন গো.

কৈমকন কেৰ পিডগিন- ডেম ফিষ্ট গো.

অংগ্ৰেজী- দে কাণ্ট গো.

কৈমকন কেৰ পিডগিন- ডেম নো ফিষ্ট গো.

অংগ্ৰেজী- নোৱঁতী কেম.

কৈমৰুন কেৰ পিডগিন- নো মৌন নো ৱিন কাম.

নাগজীৰিয়ন পিডগিন

অংগ্ৰেজী- গৱৰ্নমেণ্ট! খান খাৱৰ ৰোড্‌ম খাৰ ৰুগণ্ড কচ্চনীষ্টনী.

নাগজীৰিয়ন পিডগিন- গোফ্‌মেণ্ট! খান খাৱৰ ৰোড্‌ম ডোন যাম্বুফ্‌ ফিনিম.

অংগ্ৰেজী- পীজ মেক মমৰঁতী কম ফ্ৰাম দ গৱৰ্নমেণ্ট গৱন গফ্‌ গাষ্ট গজ ফ্ৰাম কানো.

নাগজীৰিয়ন পিডগিন- ৱিকো মেক মমৰঁতী গোফ্‌মেণ্ট এফেন গ ফিষ্ট ফ্ৰাম কানো কম য়েফ.

অংগ্ৰেজী- অনীৱন দু গজ অৱনেৱঁন মৰ, নেষ্ট হিম জম্‌ষ্ট গেষ্ট মমথিংগ ডন.

নাগজীৰিয়ন পিডগিন- অনীৱন্য এষ্ট খান অফনাৰ্ভুন্‌ মা, মেক গ জ্‌ম ফাগণ্ড মমঠিন্‌ম ডন ফাৰ.

অংগ্ৰেজী- খান দীজ ৰোড্‌ম খাৰ গন অ ৰোফুন ম্‌ষ্টে.

নাগজীৰিয়ন পিডগিন- খান দিম ৰোড ডেম ৱে ডন ৰোৱো ফিনিম.

চীনক তথীয় পিডগিন

খ্ৰীষ্টো- হী গজ/ ৰাজ ৰেবী মিক.

চীনক তথীয় পিডগিন- হী প্লেণ্টী মিক.

খ্ৰীষ্টো- খ্ৰাগ এম দ চীফ ৰায়.

চীনক তথীয় পিডগিন- ঐ ৰুনোংগ নেম্বৰ- ৰান ৰোজ.

খ্ৰীষ্টো- দিয় গজ এন একোনেণ্ট বুক.

চীনক তথীয় পিডগিন- দিয় খ্ৰ নোপ্পা ৰান গুড বুক.

(প্ৰিন্স্টন ডী.: দ গাৰ্ভিশ নৈংগুএজ, পেংগুৱন বুক, গাংলৈণ্ড, ১৯৯০)

খ্ৰাওঁ খ্ৰাওঁ ষডযন্ত্ৰপৰ। যে ৰমানন্দ মা 'ৰমণ' কহই কী চাই
ছথি? মানিক নোকৰক যন্ত্ৰ ভাষায়ে, ৰা পিডগিন ঠোথিনী
ক্ৰোয়ান ঠোথিনী ৰিনি গেন খ্ৰি য়ে? ৰা ও কিছু নৈ কহই চাই
ছথি কাৰণ ঐ বিষয়পৰ দানকা কোনো জান ছহিয়ে নৈ,
খ্ৰজানতায় মাত্ৰ দলমলিত কৰই চাই ছথি? ঐ তৰহক গপকৈ
হমৰা গামমে ৰকথোথী কহন জাগ ছৈ খ্ৰা নীক নৈ মানন জাগ
ছৈ। খ্ৰা তেঁ ৰমানন্দ মা 'ৰমণ' জে ৰিনা পঢ়নে খ্ৰমীনী কই ৰহন
ছথি খ্ৰা খ্ৰপনা পক্ষমে জে ৰামাৰতাৰ যাদৱ, যোগেন্দ্ৰ প্ৰমাদ যাদৱ,
মুনীত গুমাৰ মা খ্ৰাদিক নাম গনৌনে ছথি (জকৰা দিলৌমে
নেমডাপিং কহৈ ছৈ খ্ৰা নীক নৈ মানন জাগ ছৈ) যে গ্ৰা মিশ্ৰ

কৰেত ঋচি জে ও ঝিঁলু দানকৰ মভ পোখী পঢ়নে ঝিঁলুনিযোগ্ৰাহী
 ঝিঁলুনে চুথি, গুণত মঠমে কীৰট দই কই। যোগেন্দ্ৰ প্ৰমাদ
 যাদৰক তঁ ঋগ্ৰেজী ঋনেথ বিদেহমে মেহো গ্ৰ-প্ৰকাশিত ভেন ঋচি,
 মএহ পঠি নেনে বহিতথি তঁ দৃষ্টি কিছু ফৰিচু ভেন বহিতছি, ম্ৰভাষ
 চন্দ্ৰ যাদৰক পঞ্চমে বামাৰতাৰ যাদৰক শোধ ঋচি, তখন ঝিঁলু
 পঢ়নে ঋমীনী কে কই বহন ঋচি মে স্ৰষ্ট ভেন।

ম্ৰভাষ চন্দ্ৰ যাদৰ নিখে চুথি-

মৌথিলীক বৈয়াকৰণ মভ মঙ্কুতাহ ঋ হিঁদিঋহ ব্যাকৰণিক ঠাঁঠা
 তেয়াৰ কয়ননি। ও মভ দনিত মৌথিলীক বিন্ধিষ্টতা ঋ ভিল্লতা
 কেঁ বিচাৰ-যোগ্য নহি বুম্ভননি। ডা. বামাৰতাৰ যাদৰ একমাত্ৰ এহন
 ভাষাশাস্ত্ৰী চুথি জে এহি পৰ থোড়ে বিচাৰ কয়নে চুথি।

ম্ৰভাষ চন্দ্ৰ যাদৰ পুনঃ নিখে চুথি-

এক বেঁৰ ঋনুগ্ৰহ নাৰাষণ মিহা মামাজিক মঙ্কান, পঠনা মে একঠা
 কাৰ্যক্ৰম ভেন। কেন্দ্ৰীয় ভাষা মঙ্কান, মেমুৰ এহি কাৰ্যক্ৰমক
 ঋযোজন কয়নে চন। কাৰ্যক্ৰমক মূন ঠিত্তা মৌথিলী ভাষাক
 বিকায় চন। বিকায় কোনা হো, তাহিপৰ ঋনেক বজা ঋপন-
 ঋপন বজুতা দেননি। ডা. মেঘন প্ৰমাদ মেহো ঋপন বিচাৰ
 বখননি। দানক ভাষা মে ওতক ঋদৰমূচকতা নহি চননি,
 জতেক বিন্ধিত মমূহ কেঁ ঋপেক্ষা বহনি। ফন গ্ৰ ভেন জে দানক
 ভাষিক স্তনন নেন ভাষণক ঝিঁঠহি মে ঝিঁঠ ঋশিষ্টতাপূৰ্বক
 দানকৰ হঁমী উড়াওন গেন। গ্ৰ দৃষ্টি হমৰা বিচনিত কয়নে চন
 ঋ এহি তৰহক ভাষিক ঋমহিষ্টতাক প্ৰতিকাৰ হম তৰ্কেষণ

কখনে বহী।

অহী কেন্দ্ৰীয় ভাষা মঁছান, মৌম্বৰ ক মৌমীনাৰক একটা আনেথ
জে মেঘন প্ৰমাদ পঢ়নে ছনা, যে বমানন্দ মা 'বমণ'ক কথিত
নিষ্টেৰেৰী এমোশিয়েমনক পত্ৰিকা 'ঘৰ বাঁহৰ' মে বিন্ধু পহিন
পৈৰাগ্ৰাফক ছপন (ঐ কাজমে বমানন্দ মা 'বমণ' উস্তাদ ছথি),
মুদা ও আনেথ অৱিকন ৰূপমে বিদেহমে বাঁদমে গ্ৰ-প্ৰকাশিত
ভেন। আ অহাঁকৈ বঁমন অছি জে ওগ গুণিততা দ্বাৰা কোন তথ্য
মৌম্বৰ কএন জেবাক প্ৰায় ছন? মেঘন প্ৰমাদ নিখনে ছনা জে
ও কএক বঁৰ মাহিঅ অকাদেমীমঁ অম্বুৱাদ অম্যাগনমেষ্ঠ নেন
গচ্ছা ৰাজ কেনে বহথি মুদা মাহিঅ অকাদেমীকৈ দানকাৰ্য প্ৰম
ছে যে কোনো অম্যাগনমেষ্ঠ কহিযো নৈ ভেটনহি। আৰঁ অহাঁকৈ
বঁমইমে আৰঁ গেন হএত জে মুনধাৰা আ মাহিঅ অকাদেমী নেন
মেঘন প্ৰমাদ আ ম্ভাষ চন্দৰ যাদৰ কিএ বাঁৰন ছথি আ তাৰানন্দ
ৰিয়োগী কিএ স্বীকাৰ্য।

ম্ভাষ চন্দৰ যাদৰ নিখৈ ছথি-

পাগ-দোপঠাৱনা মৌখিলী চন জাযত, নেকিন গোনগনাৱনা মৌখিলী
জীৱৈত বহত।

আ গোনগনাৱনা ৰিদ্দাপতিক চিত্ৰ জে ঐ বিনিৰঙ্কমে অহাঁ দেখনৌ
যে বঁনাওন গেন বিদেহ মম্মানমঁ মম্মানিত পনকনান মণ্ডন দ্বাৰা,
পদাৱলীৱনা ৰিদ্দাপতি, জ্যোতিৰীশ্বৰ-পূৰৱনা ৰিদ্দাপতি, জে অছি
বিদেহক নোগো।

মঁস্কৃত আ অৱহষ্ট বঁনা পাগ-দোপঠাৱনা চিত্ৰ মিখিলী মাঁস্কৃতিক

পৰিষদ, কোনকাতা দ্বাৰা কোনো কনাকাৰ্য্য ঝঁৰ্ণাওন গেল, আ
ওগ কনাকাৰক নাম ৩০-৭০ মাত্ৰ ঞ্জাত কাৰণ্য্য গুপ্ত ৰাখল
গেল ঞ্চি।

ম্ৰভাষ চন্দ্ৰ যাদৱ হমৰা হমৰ পিতা মোন পাড়ি দেনহি- মৃক্ক ২৭
ৰঁথ ৰাঁদ, পতা নৈ কতই মঁ নোৰ ঘূৰি ঞ্খয়ন ঞ্চি হমৰা ঞ্খাখিমে-

পিতাক মক্কে নৈৰেঁত দেখনে ৰহী স্থিতপ্ৰজ্ঞতামে

তহিয়ে ঝঁমনে ৰহী জে

ভাগ নৈ কএন হএত

ৰম্ভা গ ঞ্চি জে জিদিয়াহৰঁনা।

মায ৰত্ৰকা পূজা দিঞা প্ৰচনকৈ। ঔতৌকা হান ম্ৰনৰঁগ মে ৰিনি
হাঁ কএ মন নৈ নাগনে। মাএ কএ কহনক-

'মায, পৈমা দহী নে। ৰঁৰাঁ কএ গোলী নাৰিঁ দগ ছিএ।' (গনো,
উপন্যাস ২০১৬)

১৯৯৬, হম ঞ্ৰনিও মঁ ৰিনা কোনো কাৰণ ঘৰ ঞ্খাৰিঁ গেনোঁ, মোন
উঠি গেল ছন। মায প্ৰচনক ঞ্ৰনিওক ৰিম্বমে, ওভ্ৰুকা গপ
কৰৈক হমৰা মোন নৈ ভেন। পিতাক মোনক ৰিম্বমে প্ৰচনিএ।
ও ঞ্খাষ্টপৰ মৃতন ছখি। ৩ ৰঁজে চাহ পিঞাৰেঁনে উঠেৰঁহি। ঞ্খাগনে

পৰমেন থাৰী, হুম দোমৰ থাড়াই মাঁপি কই বাথি দেনিওঁ, পিতা
মৃত্যুত ছুথি, বৰি দিনকা দুপহৰিয়া। ও উঠতা তখন হুম খায়ৰ।
মোন ঠীক ছুহি নো। ২ বঁজে চাহ নই কই পিতাকেঁ মায উঠৰোঁনে
গেলী.. পিতা নো উঠনথি। (হুমৰা ঘণ্ড ঘণ্টন ঘণ্ড ঘণ্টনা, ১৯৯৬)

(মুভাষ চন্দ্ৰ যাদৱ জীক অনুমতি মাঁ দানকৰ মমন্ত মাহিৰ বিদেহ
পেঠাৰ <http://videha.co.in/pothi.htm> পৰ উপলব্ধ আছে।)

অপন মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাও।

২.২. আচাৰ্য বাম্যানন্দ মণ্ডল- বনিয়া ভিখাৰীন

শ্রীচাৰ্য্য বাৰ্মানন্দ মন্ডল

ৰনিয়া ভিখাৰীন

কহীঁ যে আকে এগো ভিখাৰীন প্ৰখণ্ড মখ্যানয গোপানপুৰ ৰঁয়
ম্ৰেঁওঁত ম্ৰেঁ বহে নাগল।ৰো দুধিয়া গোৰ বঁগ কে পঠিম ৰঁয়ম কে
যুৱতী বহে।দুৱঁৰ পাতৰ শৰীৰ বহে।ৰো ৰাঁয়া ঞ্গ য়ে পোনিযো গ্ৰস্ত
ভী বহে।ৰায়া পেৰ য়ে থোড়া ঘিমিয়া কে চনে ত ৰাঁয়া হাথ ভী
মুনৈত বহে।ৰো ৰঁয় ম্ৰেঁওঁত ম্ৰেঁ কে হোষ্টন মন্ড মে মাঁগ কে খাগত
বহে।

হম স্থানীয় বিত্ত বহিত গণ্টৰ কানেজ ম্ৰেঁ ডিমান্মেণ্টেৰ বহী।ৰঁয়
ম্ৰেঁওঁত কে ৰঁগন ম্ৰেঁ ভাড়া কে মকান ম্ৰেঁ বহী। কানেজ আগত
জাগত হম ৰোকৰা দেখী।ৰঁয় ম্ৰেঁওঁত কে কিনাৰে স্ত্ৰুগ্যাঁ পৰ
ফাষ্টন চিষ্টন এদৰী পৰ কভী পৰন ত কভী ৰেঁঠন বহে। কভী

কোনো হোষ্টন পৰ খানা নেন খড়া বহে। হোষ্টন ৰানা ৰোকৰা খানা দেৱেঁ ত ৰোহী জমন ৰেঁঠ কে খা নেৱেঁ আ কন পৰ জা কে পানী পী নেৱেঁ।

এক ৰাত ঔৰ বহে জে ৰো মাফ স্মথৰা মে বহে। ৰম ম্ৰেঁওঁ কে ৰংগন মেঁ কে পাখৰী মেঁ নহায় আ কপড়া ভী খীচ নেৱেঁ। কিৰানা দুকানদাৰ মে মারুন ভী মাংগ নেৱেঁ। ৰম ম্ৰেঁওঁ কে মভ দুকানদাৰ ৰোকৰা মে মহান্ৰুতি ৰখে। দুকানদাৰ মভ ৰোকৰা ৰনিয়া কহ কে পুকাৰে।

এক দিন ৰোকৰা ৰম ম্ৰেঁওঁ মেঁ নাগন খানী ৰম মে উতৰৈত দেখনী। হমৰা আশ্চৰ্য নাগন। হম জে হোষ্টন মেঁ খাগ, ৰোগ হোষ্টন ৰানা মনোহৰ কে গ ৰাত কহনী। ত ৰো কহনক - হাঁ। দযান্দ ৰাৱুঁ। ৰনিয়া ৰম মেঁ মাৰা মাৰেঁ জৈয়া ৰম কে মাফ কেঁ দেয় জৈয় ত কঁচক্ঠৰ ৰোকৰা গুচ্ছ পেয়া দে দেগ জৈয়।

গুচ্ছ দিন ৱাদ দেখেঁ ছী কি ৰনিয়া মেঁ শাৰীৰিক পৰিৱৰ্তন আ ৰহন হএ। ৰোকৰ শৰীৰ ধীৰে ধীৰে ফুনন জা ৰহন হএ। গান নান নান হোকে উভৰ ৰহন হএ। ছাতী কে উভাৰ ভী উল্লত হো ৰহন হএ। কেশ ভী খোন নে কমৰ তক নষ্টকৈ নে ৰহন হএ। হোঁঠ পৰ মুক্ৰান ৰহেঁ হএ। গুচ্ছ খজীৰ পন হমৰা নাগে নাগন।

গুচ্ছ ঔৰ দিন ৱাদ ৰোকৰা পেষ্ট মেঁ উভাৰ দেখ নী।

হম ফেৰ হোষ্টন ৰানা মনোহৰ কে ৰনিয়া কে ৱাৰে মেঁ ৰেঁতেনী। ত হোষ্টন ৰানা মনোহৰ কহনক-গ মভ ৰম কে কঁচক্ঠৰ কে

কৰদানী হএ। কঁডক্ঠৰ বনিয়া কে যৌন শোষণ কৰে জৈয়।পৰঁচ
বনিয়া কে মন নগৈ জৈয়।

হম কহনী-কি কঁডক্ঠৰ বনিয়া কে মংগে রঁতাকোৰ ন ত কৈনে
হএ ।

হোষ্টন রাতা মনোহৰ কহনক-কঁডক্ঠৰ রঁতাকোৰ ন কৈনে
হএ।হম মভ রঁম ম্ঠেঁও মৈ বহৈ ছী। রঁতাকোৰ কৰিতে ত বনিয়া
হো হলো জৰৰ কৰিতে আ হমৰা মভ কে জৰৰ রঁতে তেয়।রঁম
ম্ঠেঁও কে মভ দূকানদাৰ মভ বনিয়া কে মানৈ জৈয়। কঁডক্ঠৰ
বনিয়া কে ফুমতা কে আ রোকৰ নাৰী গত কামরামনা কে জগা
কে যৌন শোষণ কৰৈ জৈয়। বনিয়া কে জরানী আ রোকৰ
শাৰীৰিক স্ত্ৰুথ কে ফায়দা কঁডক্ঠৰ ওঁঠা বহন হএ।দেখৈ ন ছিহৈ
বনিয়া আৰি কেতে খুশ বহৈ হএ।

বনিয়া কে পেট কাফী রঁঠ গেন।রঁম ম্ঠেঁও মৈ খুমৰ ফুমৰ হোয়।
স্বানীয় পুনিম দাৰোগা, মভাওঁত নোগ মভ দেখে রঁতিআয় পৰঁচ
বিৰোধ মৈ গুচ্ছ ন রৌনে।

নর মহিনা পূৰ গেন। বনিয়া খুৰঁ মঁদৰ গোর লৈগকা কে জনম
দেনক।আৰি রো মায রঁন গেন। কোণ্ডা মহিনা কোন্তক রঁশ
লৈগকা কে মাংগে ত রো লৈগকা কে রোকৰা ন দেৰৌ।হৰ মময
রঁঠা কে পহৰা দৈত বহৈ।

এগো নাৰী জৌ মায রঁনে জৈয় ত রো মিৰফ মায হোয় জৈয়।চাহে
রো রঁঠা প্ৰম কে হোয়।কি যৌনশোষণ যে হোয়! আ কি রঁতাকোৰ
যে হোয়!

আগ জোঁ কি অৱিৰুদ্ধ হিত মাথ মাৰাজ কে ডৰ মে অৱনা ৰঁঠা
কে ফেঁক দেয় জৈয়া মাৰ দেয় জৈয়া। পৰঁচ বনিয়া অৱনা ৰঁঠা কে
প্যাৰ কৰে জৈয়া। ভনে ৰো ৰঁঠা অৱৈধ ভেন হোয়া।

পৰঁচ বনিয়া কে ৰঁঠা বনিয়া কে শৰীৰ কে হিমা নজোয়া। হৰ মময়
ৰঁঠা কে নিঘাৰেত আ চুম্মেত ৰহেত ৰহে। ত কভী স্তনপান কৰেত
ৰহেত ৰহে।

বনিয়া মে মাঁ কে ৰূপ মণ, ৰাঘবেন্য শিৱ আ মমতা স্তম্ভ নজো
জৈয়া। বনিয়া আগ পূৰ্ণ নাৰী নজোয় হএ। বনিয়া আগ ভিখাৰীন নৈ
বাৰী নজোয় হএ।

বনিয়া আৱিঁ ৰম মট্টেঁত জোড় কে কহীঁ দোমৰ জগহ চনি গেন।
-আচাৰ্য ৰামানন্দ মণ্ডল মামাজিক চিতক মীতামটী।

-আচাৰ্য ৰামানন্দ মণ্ডল, মেরানিবৃত্ত প্রধানাধ্যাপক, মাতা-চন্দ্র দেৱী,
পিতা-স্বৰাজেশ্বৰ মণ্ডল, পত্নী-প্ৰমিতা দেৱী, জন্ম তিথি-০১
জনৱৰী ১৯৩০ যোগ্যতা- এম-এমসী (ব্যায়ন শাস্ত্ৰ), এম এ
(হিন্দী)। ৰাচি- মাহিগিক, মৌখিনী-হিন্দী কৱিতা -কহানী লেখন আ
আলেখ। প্ৰকাশিত পোথী - মৌখিনী কৱিতা মণ্ডল ভাষ্য কে ন
ৰাঁটিয়া। ২০২২ প্ৰকাশিত ৰচনা - মমিয়া কৱিতা মণ্ডল পোথী -
জনক নান্দীনা জানকী আ জোৰ্য গান। ২০২২ পত্ৰিকা -মিথিনা
মমাজ, ঘৰ-ৰাঁহৰ আ অৱুৰী (মৌমাম)। অৱৰাঁৰ -দৈনিক ৌখিন
পুনৰ্জাগৰণ প্ৰকাশ। মামাজিক-মামাজিক চিতন, দায়িত্ব- পূৰ্ব
জিনো প্ৰতিনিধি, প্ৰাথমিক শিক্ষক মণ্ড, ডুমৰা, মীতামটী। স্বাৰ্থী
পত্নী- গ্ৰাম-পিপৰা ৱিশনপুৰ থানা-পৰিহাৰ জিনো-মীতামটী।

বর্তমান পতা-পিপৰা মদন,মুৰলিয়াচক ৱাৰ্ড-০৪ মীতামড়ী পোষ্ট-
চকমহিলা জিলা-মীতামড়ী ৰাজ্য-বিহাৰ পিন-৪৪৩৩০২

স্বপন মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাউ।

२.३. आचार्य बामनंद मंडल- राबिन्द्र

आचार्य बामनंद मंडल

राबिन्द्र

महेन्द्र प्रताप नखनपुर गाँव के जमींदार बहतेन।रो तीन मो रीघा जमीन के मानिक बहतेन।जमीन तीन गाँव में बहे।तीनू गाँव में कचहरी बहे।मउ कचहरी में जेठबैयत बहे ,जे रोही गाँव के बहे। महेन्द्र प्रताप ङार महीना पब मूयाना कबैत बहतेन।

महेन्द्र प्रताप पठना रिश्वरिद्यालय ये एमए कैते बहतेन। ङानकब रिखाह ङगरानपुर के जमींदार रिश्वनाथ प्रताप के एकनौती रैँठी ङेनका ये ङेत बहे। ङेनका मूजह्फबपुर के रिँहार

বিশ্ববিদ্যালয় যে এমএ কৈতে বহে। শাদী কে রাঁদ দূনু গোৰে বাজ
মী জীৱন জীযত বহে।

মেনকা কে ভৰন জৱানী পৰ মহেন্দ্ৰ প্ৰতাপ দিৱানা বহে। মেনকা
খুনত ৰিচাৰ ৱালী যুৱতী বহে।গাঁৱ কে নোগ মেম মাহৰঁ কহৈত
বহে।

শাদী কে পাঁচ মাত কে রাঁদ মহেন্দ্ৰ প্ৰতাপ আপন পিতাজী তেজ
প্ৰতাপ কে মৰনা কে রাঁদ জৰ্মীদাৰী কৰে নগনন। অৱঁ ৰো শৰাৱঁ
পীয়ে নগনন। অৱঁ দানকৰ নজৰ মেনকা কে খৱামিন পাৰো পৰ
বহে।পাৰো মেনকা কে মমৱয়স্ক বহে।ওঁ মৃদবতা মেঁ মেনকা যে
ৱীম বহে। মেনকা জহাঁ গেহুঁ-খা বহে, ৰহাঁ পাৰো দৃষ্টিয়া গোৰ বহে।
ধীৰে-ধীৰে মহেন্দ্ৰ প্ৰতাপ পাৰো কে নজদীক আৱে নগনন। এক
দিন মেনকা, মহেন্দ্ৰ প্ৰতাপ আ পাৰো কে এক মাত আনিংগন ৱঁফ
দেখ নেনক।পিভু মাৰ কে মেনকা বহ গেত।অগ ৱাঁৰে মেঁ কেকৰো
যে গুচ ন কহনক।

নেকিন ৱোহে ৰামা খণ্টোনা, মেনকা ৱাঁৰ ৱাঁৰ দেখে নাগত। এক
দিন ৰাত মেঁ মেনকা, মহেন্দ্ৰ প্ৰতাপ কে ও মভ ৱাঁত কহনন-হম
পঁদহ দিন যে অঁহা পাৰো কে চনৈত মঁৰঁধ কে দেখ বহন জী।এনা
ন কৰাঁ। হমৰা মেঁ কি ন হয়,জে পাৰো মেঁ হএ। এগো ঔবত মভ
গুচ দেখ মকৈ হএ।নেকিন আপনা পতি কে দ্যমৰ ঔবত কে
মঁগ ন দেখি মকত হএ।অৱঁ অঁহা মঁভন জাভ। মহেন্দ্ৰ প্ৰতাপ হাঁ হুঁ
কহিকে মেনকা কে আপনা ৱাঁহোঁ মেঁ নে নেনন।

পৰঁচ মহেন্দ্ৰ প্ৰতাপ কে আঁখ মেঁ ত ৱাঁমনা কে স্তুত মৱাৰ
বহে।পাৰো অৱঁ মৃন্দৰী নৈ অতিমৃন্দৰী নাগে নাগত বহে।

অৱঁ ত হৰ মময় পাৰো কে মঁগ বহে কে কামেফা জাগৈ নাগত।
অৱঁ ত দূনু গোৰে হৰঁম কে স্তুখ মিঠাৱৈ নাগত।

এক দিন মেনকা, মৰ্হেদ্র প্ৰতাপ আ পাৰো কে এক মাথ বিচ্চাৰন পৰ আনিংগন রক্ষ দেখ নেতক। মেনকা পাৰো কে উপষ্টেত মৰ্হেদ্র প্ৰতাপ কে কহনক-ঋহা কে কি বুমাণ্ডা হয় কি হম জৰ্মীদাৰ কে রেষ্ঠা ছী,ত হমহ জৰ্মীদাৰ কে রেষ্ঠা ছী। ঋহা এম এ ছী ত হমহ এম এ ছী। ঋহা শৰাৰ পীয়ে ছী ত আগ যে হমহ শৰাৰ পীয়ে। ঋহা হমৰা খৰামিন কে মাথ বহে ছী ত হমহ ঋহী কে খৰাম জৌডে বহৰ।জে জে ঋহা কৰে ছী ৰোহে হম ভী কবৰ। ঋৰ ঋহা দেখৰ।

মৰ্হেদ্র প্ৰতাপ ভী তৈশ মে কহনক- ঋহা কে জে মন হএ যে ককা।হম ত পাৰো কে মাথ হী বহৰ।

মেনকা নম্বা মাংম নেত,গোমুন জেকা ফুফকাৰ আ ফনফনাগত দোমৰ কম চন গেল।

ঋৰ মেনকা মৰ্হেদ্র প্ৰতাপ কে খৰাম পৰ ডোৰা ডাৰে নাগল।খৰাম বাম বুমাৰন মৰ্হেদ্র প্ৰতাপ কে হী ভুৰিয়া বহে।গাৰ কে হী স্কল যে পাঁচৰা পাম বহে।নম্বা চৌড়া জরান। শ্যামনা বংগ। চৌড়া মীনা।ৰঁডকা মোঁছ।

মেনকা কে বংগ টংগ আ প্ৰেমক ব্যৱহাৰ যে ৰো মেনকা কে মোহ পাশ মে রঁধায় নাগল। এক দিন মেনকা মাফ মাফ মৰ্হেদ্র প্ৰতাপ কে মাথ আপন মরঁধ মে রঁতা দেনক।আ কহনক-তু নিশ্চিত হো জা। হম ঋৰ তোৰা যে প্যাৰ কৰে ছী। হমৰা মন পৰ আ তন পৰ তোহৰ অধিকাৰ হৌআ আ গ অধিকাৰ তোৰা হম দেহ ছিযৌ।আ গ কহেত বামবুমাৰন কে আপনা রাহৌ মে নে নেতন। বামবুমাৰন মহমুম কৈনক কি মনকিনী শৰাৰ পীনে হএ আ মদহোশ হএ।

জরান মর্দ কে জৰ কোণ্ডা জরান মদহোশ ঔবত আপনা রাহৌ মে

জকডত ত ভনা ঔ মর্দ জকডন কে তোড় মকৈ জৈয়।

ধীৰে-ধীৰে মেনকা আ বামৰুঁমারন রায়না আ প্ৰেম মেঁ আগে রঁঠৈত
চল গেল। মময় অখন চল মেঁ চনৈত বহে। মেনকা গৰ্ভৱতী ভে
গেল।

মহেন্দ্ৰ প্ৰতাপ কে জ্যাদা শৰাৰঁ পীয়ে কে কাৰণ নীৰব খৰাৰঁ হো
গেল। এক দিন অচানক দুনিয়া ছোড় দেনল। মৰনা কে মাত
মহীনা কে রাঁদ মেনকা কে নডকা পেঁদা ভেল। মন্ত নোগ কহে কি
মানিক মহেন্দ্ৰ প্ৰতাপ রাৰিম দেকে অখনে অমময় চল গেলন।
নেকিন নোগ রাৰিম কে ৰাজ কে ন জান পায়ন। মাৰা ৰাজ কাজ
রাৰিম ৱানিগ হোয় তক মেনকা আ খৰায় রাঁহুঁ ৰাম বুঁমারন
দেখৈত বহে।

-আচাৰ্য ৰামানন্দ মন্ডল মামাজিক ঠিতক মীতামড়ী।

-আচাৰ্য ৰামানন্দ মন্ডল, মেরানিবৃত্ত প্ৰধানাধ্য পক, মাতা-চন্দ্ৰ
দেৱী, পিতা-স্ব০ৰাজেশ্বৰ মন্ডল, পত্নী-প্ৰমিতা দেৱী, জন্ম তিথি-০১
জনৱৰী ১৯৬০ যোগ্যতা- এম-এমসী (ৰমায়ন শাস্ত্ৰ), এম এ
(হিন্দী)। ৰাচি- মাহিঙিক, মৌখিনী-হিন্দী কৱিতা -কহানী লেখন আ
আলেখ। প্ৰকাশিত পোথী - মৌখিনী কৱিতা মগ্ৰহ ভাষা কে
রাঁঠৈয়ো। ২০২২ প্ৰকাশিত ৰচনা - মমিয়া কৱিতা মগ্ৰহ পোথী -
জনক নন্দিনী জানকী আ শৌৰ্য গান। ২০২২ পত্ৰিকা -মিথিনা
মমাজ, ঘৰ-রাঁহৰ আ অপরী (মৌমাম)। অখৰাৰ-দৈনিক ৌখিন
পুনৰ্জাগৰণ প্ৰকাশ। মামাজিক-মামাজিক ঠিতন, দায়িত্ব- পূৰ্ব
জিনো প্ৰতিনিধি, প্ৰাথমিক শিক্ষক মগ্ৰ, ডুমৰা, মীতামড়ী। স্বাৰ্থী

पत्रा- ग्राम-पिपरा रिशनपुर थाना-परिहार जिला-मीतामठी।
वर्तमान पता-पिपरा मदन, मुबनियाचक रार्ड-04 मीतामठी पोस्ट-
ठकमहिना जिला-मीतामठी राज्य-बिहार पिन-843302

अपन मंत्र्य editorial.staff.videha@gmail.com पर
पठाउ।

২.৪.মহাকান্ত প্রমাদ- ঝিপোষ্ট

মহাকান্ত প্রমাদ

ঝিপোষ্ট

দর্শিতংগা,২০/১২/২০২২

হিন্দী সমাহাৰ ম'চ দৰভংগা আৰু স্বতন্ত্ৰতা যেনানী গুনানন্দ বৈদিক স্মৃতি উৎসৱৰ আয়োজনাৰ ফলস্বৰূপকৈ আয়োজিত হৈছে। স্মৃতি পুস্তকানুসৰে, শতাব্দীৰ দৰভংগা যেনে মনোহৰ। মুখ্য আতিথি অমৰেশ্বৰী চৰণা মিশ্ৰা কহননি - "বৈদিকজীৱক স্বতন্ত্ৰতা আঁদোলন যেনে মহত্ব প্ৰতিষ্ঠা কৰে। ও প্ৰতিষ্ঠাপনমতি ব্যক্তিগতকৈ য'লৈ ১৯৪২ কৰে আঁদোলনক দৰভংগাক মহানায়ক কৰে। ও মাত্ৰ দেশক স্বতন্ত্ৰতাক হিচাপ নহি আঁদোলন দেশক নোক কৈ একমুখত যেনে বাহুৰাক স্বত্ৰ প্ৰযায় আঁদোলন গুৰুৰ কমনেশ্বৰী চৰণা মিশ্ৰাক মাৰ্গদৰ্শন যেনে কৰে।" দামোদৰ কমানপুৰী কহননি- 'গুনানন্দ বৈদিক দেশ স্বতন্ত্ৰতা যেনানী কৰে। ও দৰভংগাক গৌৰৱ স্তম্ভ কৰে।'

বৈদিকজীৱক পুত্ৰ বেদ প্ৰকাশ বৈদিক জনোনি জে "বাঁহুজী কৰে বহুত কৰে জে জে কৰে জেনে যাত্ৰা কৰে। ও নাভাৰ্থী ভেনে, মূদা আঁদোলিত ওহন নোক ভেনে জে বাহুৰ ভাৱনা য'লৈ এই বাহুৰীয়া যজ্ঞ যেনে ভাগ নেননি পৰিচালনা নোক নাও স্বতন্ত্ৰতা যেনানী মূঠা যেনে নহি কৰে, জনিক দৃষ্টি হমৰা আঁদোল।" মৌখিকীয়া মাৰ্গদৰ্শকৰ চন্দ্ৰেশ্বৰ কহননি - ও মাঁচ ও য'লৈ প্ৰগতিকাৰী কৰে। মৌখিকীয়া

কৱি মহাকান্ত প্ৰমাদ অঁপন কাৰ্য্য ৰচনা "হম ভাৰতক নোক" কেৰ মাধ্যম মঁই দৰিওঁগাক ধৰা পৰ স্বতন্ত্ৰতাক অঁতখ জগৌনিহাৰ মেনানী মভক প্ৰতি মম্মান ও গৌৰৱ প্ৰকষ্ট কএনছি। এহি অঁমৰ পৰ চন্দ্ৰ মোহন পোদ্দাৰ, অঁমিতাভ গুমাৰ মিহা, মঁতোষ দিৱাকৰ, শেখৰ গুমাৰ শ্ৰীৱাস্তৱ, ডাে.মতীশ চন্দ্ৰ ভগত, অঁৰুণ গুমাৰ ৰমা, পুনীত গুমাৰ মিহা, মঁজৰ মিদ্দীকী, হীৰাতান মহনী, ডাে. নৱীন গুমাৰ, শঁন্তু নাৰায়ণ চৌধৰী, মৃশ্ৰুতাক একৱাঁন, মঁতোষ শ্ৰীৱাস্তৱ আদি অঁপন ৰিচাৰ ৰ্যাজ কএনছি।

কাৰ্য্যপ্ৰমক মঁচানন মচিৰ অঁমিতাভ গুমাৰ মিহা ও ধন্যৱাদ জাপন মঁযুজ মচিৰ মহাকান্ত প্ৰমাদ কএনছি ।

অঁপন মঁতৰ্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাও।

২.৬.মঁতোষ গুমাৰ ৰায 'ৱঁঠোহী'- ডাযৰী 'নৱ য়ু ষ্ট্ৰ'

সঁতোষ গুমাৰ ৰায় 'ৰঁঠোহী'

ডায়ৰী 'লৱ যু ষ্ট'

২৯-০১-২০১৩ সঁ ২৯-১২-২০১৪ ধৰি

জামিয়া : হুমৰ মায়-ৰাঁপ

জামিয়া মিলিয়া গল্পামিয়া হুমৰ জিনগী কেৰ ধৰম স্তন খছি। হুমৰ জিনগী কেঁ পঠৰী পৰ অনৱা মে অগ শিক্ষণ সঁস্থান কেঁ ৰঁঠি পেঘ স্তমিকা ছে। 2007 সঁ 2013 ধৰি জামিয়া কেঁ কৈল্লম মে বহি কঃ ভাৰতীয় তহজীৰঁ সঁ ৰ-ৰঁ-ৰ ভেনাঁ হম। জামিয়া হুমৰ মায়-ৰাঁপ ৰঁনন। ৰিঁহাৰ কেঁ একটা ছোষ্ট গাম 'মঁগৰৌনা' সঁ জামিয়া কেৰ মফৰ মৰিপাঁ অধুত বহন খছি। 2007 মে কেন্দ্ৰীয় বিশ্ববিদ্যালয় জামিয়া মে হিঁদী বিষয় সঁ ৰীএ হিঁদী আনৰ্ম কেঁ এণ্ট্ৰেম ষ্টাপৰ হম ভয়নাঁ খছি। পঢ়ৰাক হুমৰ জিনগী কেৰ মকমদ বহন ; তকৰে গ পৰিণাম ছিযেয জে গাম সঁ জয়পুৰ , জয়পুৰ সঁ দিল্লী কেৰ যাত্ৰা কৰঃ পড়ন ।

হুমৰ পাৰিৱাৰীক মহৌন হুমৰা কৰিতা আওৰ কহানী সঁ দোস্তী কৰা দেনক। মাতম-আঠম কাম সঁ হম কৰিতা নিখেত ছননাঁ, তকৰে পৰিণাম ছিযেয জে হিঁদী সঁ নগাৰ ৰঁঠি গেন। জামিয়া কেঁ কৈল্লম অগ কেঁ নিখাবে মে মহযোগ দেনক। কৰিতা নেখন আওৰ ৰাচন কৰেত জামিয়া মে কহানী মেহো নিখঃ নগনাঁ। নোক গীত গায়ন প্ৰতিযোগিতা মে হম ভাগ নেত বহননাঁ খছি। ভাষণ প্ৰতিযোগিতা, নিৰঁধ নেখন প্ৰতিযোগিতা আওৰ মেমিনাৰ আদি মে

ভাগ নেত বহনগাঁ আছে। বঁড় বায় পুৰস্কাৰ আওৰ মাণ্ডিফিকেণ্ট
ভেটন জামিয়া মে।

মঁজয় গুমাৰ পৌন্দাৰ হমৰ মিত্ৰ বঁনি গেলাহ জামিয়া মে। গ মিত্ৰতা
অখনো ধৰি কায়ম আছে। বীএ হিন্দী আনৰ্ম মে তীম কামমেণ্ট ছন।
হিন্দী মঁ আনৰ্ম কীযৰ কএলাক বঁদ এম এ হিন্দী মেঁ জামিয়া মে
দাখিনা নেনগাঁ, পৰঙ জামিয়া কে বীএড এণ্ট্ৰেংম মেহো কীযৰ ভস
গেন ছন তাহি দুআৰে বীএড মে দাখিনা কবৰা কs এম এ হিন্দী
কেঁ দাখিনা কেঁ কেঁমিন কৰেনগাঁ আছে। গ হমৰ পেঘ নিৰ্ণয় ছন
জে বীএড কয়নগাঁ আছে।

বীএড মফলতাপূৰ্বক পূৰা কেনাক বঁদ হিন্দী এম এ কেৰ নেন
জেএনযু মে এণ্ট্ৰেংম দেনগাঁ, পৰঙ জেএনযু হমৰা অৰমৰ নহি দেনক।
ফেৰ জামিয়া মে হিন্দী এম এ কেঁ এণ্ট্ৰেংম কীযৰ কsকে পঢ়াণ
কণ্টিনু কেনগাঁ আছে। এম এ হিন্দী মে কেনাক দৰমিয়ান হিন্দী মঁ
নীক জকাঁ ক-বঁ-ক ভেনগাঁ আছে। ঔপন্যাস, কহানী, নাটক, নিৰঁধ,
বিপোৰ্তাজ, ডায়ৰী নেখন, মঁম্বৰণ, যাত্ৰা-বৃত্তাণ্ট, কাব্য, আনোচনা
ৰগৌৰহ বিধা মঁ ক-বঁ-ক ভেনগাঁ আছে।

জেএনযু মাৰ্ক্‌মরাদী বিচাৰধাৰা কেঁ প্ৰশ্নয় দৈত ছে। হমৰ নেখন
কেৰ কনা মে মাৰ্ক্‌মরাদ নহি আৰিঁ মকনে। এম এ হিন্দী মঁ পূৰা
কেনাক বঁদ এমফিল নেন জেএনযু, ডীযু আওৰ জামিয়া কেঁ
এণ্ট্ৰেংম দেনগাঁ, পৰঙ অগ বঁৰ জেএনযু, ডীযু কেৰ এণ্ট্ৰেংম কীযৰ
নহি ভেন। জামিয়া কেৰ এণ্ট্ৰেংম মেহো কীযৰ নহি ভেন। ফেৰ
2014 মে এমফিল নেন জেএনযু, জামিয়া আওৰ ডীযু মে পৰযায়

কেনা মূদা এমফিন কেঁ নেন জামিয়াক এণ্ট্ৰেংম ৰীযৰ ভেন।
এমফিন মিনাপ্ৰিমক ষ্টাপিক জামিয়া মে গণ্টবৰু ষ্টীম কেঁ নীক নহি
নগনহি খাওৰ হমৰা এমফিন কবৰা মঁ বোকনখি।

01.09.2013

প্ৰাগৰেষ্ঠ স্কুল : ৰিজনেমক খঙা

ৱাঁড়ি নীক গপ ছিহেয জে 'খাবৰ' মেণ্টেজেরিযৰ কঁৱেষ্ঠ স্কুল মেঁ
পঢ় বহন ছখি। দানকৰ মায়ক গচ্ছা পূৰা ভঃ বহন ছখি। পৰঞ্চ
খঙা স্কুল কেৰ মামুঠৰ মাহৰঁ ৱঁদনৈত বহৈত ছখিহ। পাতৰ
কিতাৱঁক দাম দেখি কঃ খাঁখি চোঁধিয়া জায়ত। খুনম- খুনা নৃষ্টি
বহন ছে প্ৰাগৰেষ্ঠ স্কুল। পঢ়াণ্ডা কেৰ নাম পৰ খুঁগুঠা। ঠগৱাক
নেন ডায়ৰী মেণ্টন ঠিকন-চুনমুন বহৈত ছে। মভ ৰাম মে পঢ়াণ্ডা
ভেন ৱা নহি পৰঞ্চ ডায়ৰী মে ' হোমৱৰ্ক ' নিখন বহিত ছে।
ৰিজনেমক পূৰা তামমাম। কহিযো-কহিযো ষ্টীচৰ কেৰ খভাৱ মে
কো-কৰিফনৰ এক্ষিৱিষ্টী ৱেঁয়ী হোযত ছে প্ৰাগৰেষ্ঠ স্কুল মে -
'মৰাংগীণ ৱিকায়'। 'খৱৰখান ডেৱনপমেণ্ট' - মভ তৰহেঁ
ৱিকায়। খুন চুমি কঃ মভ তৰহেঁ ৱিকায় কোনা ভ' মকৈত খছি।

শিক্ষা খাৱঁ মস্তা নহি বহি গেলৈ। গৰীৱঁ খাদমী কেৰ কতোহ জগহ
নহি ছে। মজদূৰক মন্তান মজদূৰী ককে মৰি জেতাহ একৰ পেঘ
ষড়্যন্ত্ৰ ভ চুকন খছি। মমাজৱাদ কেৰ নাম পৰ পুঁজীৱাদ কেঁ
তাজপোশ ভ বহন খছি। মমাজৱাদক নাম পৰ নৌষ্টকী কেনিহাৰ

মভ কোঁৱা জঁকা ঠুংৰ-ঠুংৰ তাকি বহন ছথি। মভতৰি নৃষ্ট মচন
 ছৈ। কে কতেক নৃষ্ট মকৈএ। ও অতেক নীক কমোঁৱা কহন জা
 বহন অছি। ঔখন নৃষ্টনে মভ মঁ পেঘ কনাকাৰী ৱনি চুকন ছৈ।

বিদ্যার্থী মশীন ৱনি বহন অছি। বিমোষ্ট দৰাঁও মভ কিছু হাজিৰ।
 জতেক ঠাকা খৰচ কৰৱেঁ ওতৱেঁ মেৱা দেত। ঠাঠা নৃষ্টাও তমাশা
 দেখু। মশীন ৱননাক ৱাদ কতেক বিদ্যার্থী মশীনজন ৱনি বহন
 অছি। 'মঁৱেদনা' মৰি বহন ছৈ। 'মঁস্কাৰ' মৰি বহন ছৈ।

ও বিদ্যার্থী কিনকো মোজৰে নহি দৈত ছথিহু। মশীন ৱনৱা মঁ
 বোকৱা নেন কোনা ৱেঁৱস্বা কৰস পড়তে।

মশীন ৱননাক ৱাদ মভ কিযো মায-ৰাঁপক নাৰ-দনাৰ ভুনা বহন
 ছথি। অগ মঁ যদি নহি ৱচাওন গেলে তঁ মৰকাৰ কেঁ মভ মঁ পেঘ
 খৰচ 'বৃক্ষা-আশ্রম' পৰ কৰস পড়তহি। শহৰ মঁ ৱেঁমী গাম মে
 বৃক্ষা-আশ্রম খোনস পড়তহি। আৱঁ উনঠৰাঁমী মভ কিযো গৌতাহ
 - পড়ন-নিখন কেঁ নাঠী ৱন্তে কপাড়। গাম মে নাহিঠা ধিয়াপতা
 মভ ৱঁদুক-ৱঁদুক খেনাতি বহৈত অছি।

(ডায়ৰী কেৰ শেষ অংশ অগিনা খেপ মে)

লেখক :- মঁতোষ গুমাৰ ৰায 'ৱঁঠোহী'- গ্ৰাম : মঁগৰৌনা

পাঠক কেৰ স্মৃতিহা হেতু মঁতোষ গুমাৰ ৰায 'ৱঁঠোহী'ক ৱিদেহমে
অখন ধৰি গ-প্ৰকাশিত ডায়ৰী নীচাঁ দেন জা বহন অছি।- মন্মাদক

মৃত্যুৰ কুমাৰ ৰায় 'ৰঁঠোহী' কেৰ (ডায়েৰী) 'নৱ যু ষ্ট'

24.04.2007

নাগফ মীন্ম পৰেম

আগ হম জামিয়া মে ৰৈমত গ মোটি ৰহন ছী জে নলী কেঁ হম
নহি বুমি পভনিযে। ও শকুৰপুৰ ছোড়ি কঃ কিছু নহি জনেত আছি।
দুনিয়া কতঃ মঁ কতঃ টেন গেলেক আছি, পৰাঃ ও আখনো ধৰি
গাম মে তুৰন ছাখি। পহিন পৰেম ঠীকে মে নোক নহি স্তি
মকেএ। পহিন পৰেম 'চুমৰী' ছিযেএ। জিনগী কেঁ তমাশা ৰনৌন
জাএত ছে। গন্ধন মে পঠিত ও মীখনীহি জে হম ওকৰ পহিন
পৰেম ছিযেএ। ওনা তঃ গ মমাজক নেন হজম কৰনে গজী নহি
ছে কি কিতাৰ মে পঢ়োন ঠীজ প্ৰেক্ষিকন হেৰাক চাখী। মভ ধৰ্ম
মে কহন গেন ছে কি পৰেম মভ মঁ ভুপৰ হোএত ছে, পৰাঃ গ
দেহিক নীক নহি হোএত ছে। হম তঃ ষ্টটি গেন ৰখী। নলী কে
পঢ়ৰেঁত হম ওকৰা নেন আপন দিন কহিয়া হাৰি গেনাঁ মে হমৰা
নহি বুমন আছি। দিলী কেঁ মৰদী মে গুৰুৰ জঁকা গুৰুআগত ৰহি
হম ।

দুনিয়া মে ভৰম ছে - " মানা ফেৰত জগ মখা.....।" দেহিক পৰেম
কৰনে মতনৰ তনৰাৰ কেঁ ধাৰ পৰ চননে বুম। ৰমখান আপন
ৰচনা 'প্ৰেম ৰাষ্টিকা' মে পৰেম কে নেন ৰঁড়ি ৰাম নিখনকিহেঁ -

"প্ৰেম প্ৰেম মৰঁ কোড কহত, প্ৰেম ন জানত কোয।

জো জন জানেই প্ৰেম তো, মৰৈ জগত কেয়াঁ ৰোয়।"

25.07.2007

একটা শ্ৰনাৰ মৌ নোকনি ৰেঁমাৰ

নীক নড়কী দেখনা ম' মভ কিযো কেঁ আঁখি দানকে পৰ ঠিকল
বহৈত ছহি। জখন ও গনী ম' নিকৈল কs গঙ্কল দিম জাএত ছনীহ
ত' কনহা-কোতৰা মভ কেঁ আঁখি চোঁধিয়া জাএত ছনৈহ। মভ
নফঁগা গঙ্কল ধৰি দানকৰ পাঁছা জাএত ছল। গঙ্কল কেঁ চুপ্ৰী কেঁ
মময় ঠীক দূ ৰঁজে নফঁগা মভ গঙ্কল কেঁ গেষ্ট পৰ আঁখি ঠিকৌনে
বহৈত ছনাহ। গ দৈহিক খিঁচাৰ ছেলৈক। নলৌ গ দৃশ্য দেখি কs
ফিৰিশান ছনীহ। জেকৰা পৰেমক অ আ নহি বুমল মেহো দানকা
পাঁছা কৰৈত ছলহি।

গঙ্কল মে আগ ফঁক্শন ছেলৈক - 'গীত-নাদক আগৰ নৃতক'।
মভ নড়কী ঘৰে ম' মজি-ধজি কs গেল ছনীহ। নলৌ আগ নৃত
নেল অখন তৈয়াৰী কেনে ছনীহ। ও ততেক ৰঁঠিয়া নচলীহি জে
মৌডম দানকা পহিল স্নান দেৱাক নেল কনিকো পাঁছা নহি ভেলীহ।
গঙ্কল ম' অৱিঁতঁহে মাতৰ ও হমৰা ফোন কেলীহ -

"আজ হমাৰা প্ৰোগ্ৰাম ৰঁদত অছা ৰহা। মমে নৃত মে প্ৰথম স্নান
মিনা হৈ। আপ ৰঁধাগ্ৰ নহী দোগো ?"

হম রাঁড়ি খুশ ভেনাঁ ঞ্চি। নলৌ হমৰ জান চনীহ। হম দানকা ফোনে পৰ কহনিহৈছ - " ঙেঁ তুমমে মিনকৰ রাঁধাণ দেনা চাহতা হাঁ। তুম কৰঁ মিনোগী ?"

" ঞ্চা চীক হৈ, ঞ্চী মম্মী নীচে ঞ্চা গয়ী হৈ। ঙেঁ ফোন বখতী হাঁ। ঞ্চাপমে রাঁদ ঙেঁ রাঁত কৰাংগী,তৰঁ রাঁতাঙুংগী। রাঁয়... ঞ্চাণ নৰ য়।"

"নৰ য় ষ্ট "- ঙে হম জৱাৰঁ দেনিহৈছ।

14.02.2008

ৱেণেঁঠাণন দ ঞ্চাষ্ট

পাৰ্ক ঙেঁ হম ৱেঁঠন চী। গ খিজুৱাৱাদ কেঁ ঞ্চাশোকা পাৰ্ক চিহৈয। নাৰ্যম হাঙ্গীঠন কেঁ ৱেঁগন ৱানা পাৰ্ক।হমৰা নহি ৱুঁমন চন জে 'ৱেণেঁঠাণন ডে' মেহো কিছু চিহৈয। ৰোজ ডে, ষ্টেডী ডে, চাকনেষ্ট ডে ....হগ ডে, প্ৰামিয় ডে ৱেঁগেৰহ কিছু চিহৈয কী ? গাম য় দিলৌ মন শহৰ ঙে ঞ্চাযন হম গেৱেৰে চনাঁ। কী পৰেম মনাৱে নেন স্লেসন দিৱম মেহো হোএত চৈ ? হম খুদ য় প্ৰশ্ন কেনাঁ ঞ্চি। মিথিনা ঙে মঞ্চ শ্ৰাৱণী পৰৰঁ তঁ হোএত চৈ। পৰঞ্চ দেশক ৰাজধানী ঙে গ নৱকা শঙ্ক হমৰা নেন রাঁড়ি ৰাশি ৰোমাঁচক চন। জামিয়া কেঁ কেঁপম ঙে প্ৰেমী যুগন কেঁ দেখি কঃ হমৰো মোন ভযন জে হমাঁ ঞ্চাণ শঙ্ক কে ভজা কঃ দেখিহৌ।

পৰেম কৰৱাক নেন দৃ আদমী চাহী। পৰেম নৌকিক আওৰ পাৰনৌকিক হোৱত ছৈ। ভগৱান ম' পৰেম হমৰা এহেন নাস্তিক তস নহি কস মকৈত অছি। ওহনাযোঁ ভগৱান মস পৰেম দিৱ্য নোকনি কৰৈত ছথি। কানিকা ম'দিৰ মে ঔমড়ন নোকনি তকৰ আঁখিক দেখন হান কহি মকৈত অছি। হম তস নৰক ৱানা পৰেম কে নেন ৰৌৰায়ন ছী। হম নৈনা-মজনু জঁকা পৰেম নহি কস মকৈত ছী।

'পৰেম ন ৰাঁৰী উপজৈ , পৰেম ন হাষ্ট ৰিকায়....।' পৰেম কেৰ ৰিনা দুনিয়া শূন্য অছি। মক্ষ শ্ৰাৱণী মে পৰেম কেৰ পৰীক্ষা হোৱত ছৈ। মিয়ৰামী ষ্টেমী ম' হাথ কেঁ দাগন জাওত ছৈ। হম ৰৈমত ছী। আকাশ দিম তাকি ৰহন ছী। আকাশ মে মেঘ কেঁ ৰগয়া জঁকা ৰূপ দেখি ৰহন ছী। নলী কেঁ ম'হ মন মেঘ ; ভাগি ৰহন অছি মেঘ ; ফাগুনক হৰা অগিয়া ৰেঁতান ভেন ছৈ। 'হৰা হুঁ হৰা হুঁ ৰ'মতী হৰা হুঁ' কেৰ গীত গৰৈত মৰমৰৈত পছুআ হৰা। নলীক পৰেম দৈহিক নহি ছন। নৈমৰ্গিক চোৰণুকৰা পৰেম জাহি মে পৰেমী ৰ'গনা ৰ'নন ৰহতি ছথি।

ফোনক ৰিং ষ্টোন ৰাজন 'ও নম্হে....' । হম হৰঁড়হৰঁড় ফোন ৰিম্মিৰ কেনাঁ। 'হনো..নো...' । গ মিঠগৰ ৰৌলী কেঁ স্মি কস হমৰ কৰেজ ফাটি গেন। হমৰ ফুৰা গেন 'অহাঁ ৰিন্ম মজনী...'। " কৈমে হো আপ ?" হম অগ প্ৰশ্ন কেঁ স্মি কস তমতমা গেনাঁ , পৰশু দিন পৰ ৰুঁদুক তানি কস আহিস্তা ম' কহনিযৈ , " মেঁ ঠীক হুঁ।" মোন তস অপন কঙ্কা মে ছন নহি। আওৰ কী কহিযৈ!

গ 'ৱেনেণ্টাগন ডে' ৱেনেহাৰ বঁৰিৰক চনোহ। ভৰি মাত
চোৰণুকাৰী পৰেমক গেম খেলাও আওৰ মাঘক জাড় মে হগনাহা,
পদনাহা 'হগ ডে' , 'কিম ডে' মনাও।মিথিনা কেঁ নোক গ নহি
মনাওত। নলী হমৰা মঁ নগভগ চহ মহীনা ৱাঁদ গগ কেলীহ আছি।
কোন গ ৱেঁমাৰী ছিয়েয মে হমৰা নহি বঁমনা। ৱেনেণ্টাগন কহিযো
'ৱেনেণ্টাগন দ গ্ৰেণ্ট' নহি ভস মকৈত আছি।

20.03.2008

নৱ নেণ্টৰ টু গাড

নলী আগ ৱিহঁমৰ মে চাহ মে নুন ডানি দেনকে। দানকাৰ পাপা
কহলখিহ, " ৱেঁণ্টা তৰীযত চীক হৈ, ন ?" এতেক কহি কস ও
নাংলোণ্ডা ডুটী নিকৈল গেলখিহ । নলী অৱাক্ বহি গেল চনীহ।
পাপা ডুটী মঁ মাঁম মে এনাহ তঁ নলী কেঁ মাএ দানকা মঁ
পুচলখিহীন, "ৱিহঁমৰ মে কী ভেল চন ?"

মুচৰ কে হঁমি-হঁমি কস হানত খৰাৱ ভস গেলৈহ। ও নাহানোষ্ট
হোএত ৱঁজনোহ আছি , " চাহ মে চীনী নহি, নুন দেনে চনীহ নলী।"

কান্হি জখন মাঁম মে হম নলী কেঁ ফোন ৰিমীৰ নহি কেনিয়েহ।
তখনে মঁ দানকাৰ মোন মনুহৈল ছেলৈহ। দানকাৰ ধ্যান হমৰে দিয়া
ছেলৈক। গ 'ও' পৰেমিকা চনীহ ! কান্হি মঁ কোনাঁ কাজ মে
দানকা মোন নহি নগৈত ছেলৈহ।

ও আগ হমৰা চাৰি পেজক নিখন কিছু কাগজ পকড়া দেনাথি।
 হম কাঁপতি ওকৰা পেঁঠক জেরী মে চুমি দেনিয়ে। জখন জে বঁনাক
 জাকস ওকৰা পঠি নেনে বৈমেনা তঁ ওগ মে মহীন মহীন
 শুকশুকৈত আখৰ মে 'হীৰ-ৰাঁমা' নিখন চেনেহ । তখন তঁ হম
 নহি বুমনিয়ে, পৰঞ্চ অগিতা দিন নলৌ ফোন কেলীহ , "হনো ! ক্যা
 দাখা ? আপ ঠীক হৈ, ন ?"

"হম অকৰকা কে কহনিযেহ , " ক্যা ঠীক বহুঁগা ? অরঁ তো বোগ
 নগ গয়া হৈ।"

গ ঠিষ্টী ছেলেক জকৰা আজন্ম হম নহি শূনি মকৈত ছী। নেঠৰ
 হমৰা নেন নিখন চেনেহ, পৰঞ্চ পতা মে 'নর নেঠৰ শূ গাড' নিখন
 চেনেহ।

07.04. 2008

নাঠী বীঠ কপাড়

আগ নলৌ কেঁ পড়া কস হম নিকনি গেলোঁ অছি। গনতী হমৰ গ
 ছন জে হম দানকা প্রতি মোহিত ভস কস 'কিম' কস নেননিযেহ।
 গ গনহ মহগ পড়ন। নলৌ অখন মাএ কেঁ গ গল্প কহি দেনথিহ।
 বঁম আৰঁ কী ভেনেহ - বৈল্ট মঁ পীঠন গেলোঁ। দানকৰ মাএ
 কৰৌছ মঁ পজৰা মে মাৰলীহি। গ ছিয়েয পৰেমক ফল। পৰেমক
 নশা উতৰি গেল। পৰেম মে ধোখা মিনন।

নলী 'কিম' কেঁ হৰম কেঁ মঁজা দেনথিহ। ও নৰ নেটৰ আওৰ
ওহী মে নিখত 'নৈনা - মজনু' কেঁ মতনৰ হম আগ ধৰি নহি
বুঁমনিযে। মাৰি খেনাক রাঁদ হম আগ নৰ ম্ঠোৰী কেঁ অঁত বুঁমি
বহন ছী।

27.09.2008

অমৃতাত চুনৰুঁনী

মঁজয় , অমৃতাত, 'বুঁম' মকেনা আওৰ হম গাতিৰ পাৰ্ক জামিয়া মে
ৰেঁঠন ছী। বিষয় কিছু নহি ছে। 'ষ্টাণ্ডাম পায়' কs বহন ছী। দিন
হমৰ টুটি গেল অছি। হম পহিত পৰেম কেঁ ভুতি নহি মকৈত
ছিযেয়, পৰণ্ড একৰা যাদো বখনে উঠিত নহি নগৈত অছি। এক
মপ্তাহ মঁ নীক জঁকা ভোজন নহি কেনাঁ অছি।

পৰেম মে ধোখা খায়ন গঁমান ছী হম। আৰঁ হমৰ হিম্মত নহি
অছি জে কিনকো মঁ পৰেম কৰৰেঁহ। গ ছথি হমৰ ঞ্চামমেট
অমৃতাত। হিনকা দিম ফুকাৰ তঁ হমৰো ছন, পৰণ্ড মঁজয় দানকা
পয়দ কৰেঁত ছনাহ।

হমৰা দানকৰ চুনৰুঁনাপন নীক নগৈত ছন।

03.02.2009

আগ্ৰ এম মাৰী...আগ্ৰ এম মাৰী

ৰাতি কেঁ মাত্ৰে আৰ্ঠ ৰাঁজি ৰহন ছৈ। হুম জে ৰুঁতাক মে চত পৰ ওছান কস কেঁ মূতে নেন প্ৰযামৰত ছনাঁ। ৰুঁগন মে একষ্টা ডায়ৰৰ ছথি। হুম দনু গোষ্টে নেপান মে মাওৱাদী ৰিষয় পৰ ৰিচাৰ কস ৰহন ছী। মাওৱাদী নেপানক নেন নীক ছিযেঁয় ৰা নহি ও তস ভৱিষ্য তয় কৰতে। ওহী ৰীচ হুমৰ ফোনক ৰিং শোন ৰাঁজন। হুম ফোন উঠোনাঁ। ওনস মঁ আৱাজ আয়ন, - " আগ্ৰ এম মাৰী... আগ্ৰ এম মাৰী."

কনেক দেৰ হুম ৰিস্তিত ভেনাঁ। ও ফেৰ ৰঁজনীহি, " হমে মাফ নহি কৰোগে।" হুম বুঁমেত ছেনিযেঁ- হুমৰ পৰেম মচা পৰেম ছন। হুম জৱাৰঁ দেনিযেঁহ, - "গষ্টম ওকে। হমনে কৰঁ কা ভুম্হেঁ াফ কৰ দিয়া হৈ।" ওনস মঁ ও ফোন কাষ্ট দেনীহ।

25.07.2010

যেকেশ্ব ডিৱিজন

আগ্ৰ ৰীএ কে ফৈনন ৰিজন্ট নিকনলৈএ। চাৰিষ্টা ৰিছাৰ্চ পায়া ভেন ছৈ। হুমৰ তেয়ৰ নৰঁৰ আছি - 'যেকেশ্ব ডিৱিজন 50.5%'। আগ্ৰ ৰিজন্টক পাঁছাক কাৰণ ছন - পহিন গৰীৱী, দোয়ৰ পৰিৱাৰক উত্ত শিক্ষাক ৱেকগ্ৰাউণ্ড নহি, তেয়ৰ নমহৰ পৰিৱাৰ, চাৰিম পৰিৱাৰক কনহ, পাঁচম মমাজক গিৰন মানমিকতা আওৰ আঁতিম নলৌ মঁগ পৰেম আওৰ ধোখা।

ৰাতি কেঁ নোকৰী আওৰ দিন কেঁ জামিয়া। অমন্ত্ৰনিত জিনগী আছি
হুমৰ। পঠি কঃ কিছু নীক কৰী যে বিচাৰ আছি। জেএনযু কেঁ
এষ্টেংম কতেক রেঁৰ দেনিযে, পৰঞ্চ হম গান্ধীৰাদী নোক আওৰ ও
মাৰ্ক্সৰাদী বিচাৰধাৰাক মন্ত্ৰান, তেঁ এষ্টেংম কীযৰ নহি ভেন।
জামিয়া মে বীএড মে দাখিনা নেনাঁ আছি।

12.12.2010

দৰিয়াগঁজ রাঁয়া জাম্মা-মসজিদ, দিল্লী

আগ 'পহিন নেমন পান' নৱাৰঁ পশৌদী মধ্য বিদ্যালয় , দৰিয়াগঁজ
মে তিনিৰৰ কেনাঁ আছি। হুমৰা হেড ৰঁনা কঃ জামিয়া আগ গঙ্কল
ভেজনে আছি। হেড কেঁ গুৰ্মী কেঁ মস্মান দৈত হম 'নেমন পান'
তিনিৰৰ কঃ ৰহন ছী। আগ অনী মুহম্মদ মৰ হিন্দী কেঁ ক্যাম মে
হুমৰা ম্পৰৱাগজ কেনাথি। গ পঠীম নঁৰৰ কেঁ নেমন পান ছনা।
ও কতেক নঁৰৰ দেনথিহু হুমৰা নহি পতা।

ত্ৰিৱেশী একষ্টা দৃষ্টি ৰাধিত বিকলাংগ ছেনাথি। ফানকৰ জিনগী কেঁ
গাড়ী অনী মুহম্মদ মৰ পঠৰী পৰ মঁ ভতাৰি দেনথিহু। হম মভ
কতেক প্ৰযাম কেনিযেহু জে ও নেমন পান তিনিৰৰ কঃ মকৈত,
পৰঞ্চ অনী মুহম্মদ মৰ মঁ ও ততেক নে ডৰা গেলাহ জে ও জামিয়া
ছোড়ি দেনথিহু। গ ছিযেয নোকতাঁত্ৰিক দেশ মে নিম্যাহ।

04.06.2011

নো ডিক্লেইটেশ্বৰশিপ

বিদেশক বৈক মে ব্ৰুইকমনী কেঁ জমা কেনিহাৰ আওৰ মৰকাৰ কেঁ আঁথি খোলে নেন পূৰা দেশ কেঁ যাত্ৰা কৰেইত এৰঁ জনম্মৰ্থন জুঠৰেইত যোগ গ্ৰু স্বামী বামদেৰ রাঁরা বামনীনা মৌদান, দিল্লী মে অল্লশন শ্বৰা কেনাথি। গাঁদিৰা গাঁধী এযৰপোষ্ট পৰ দানকা মনমোহন মৰকাৰ কেঁ পেঘ মংগী প্ৰণৱ ম্মুখৰ্জী, পী চিদৰ্ৱৰম্ম আওৰ কপিন মিৰ্ৱৰন অল্লশন নহি কৰে নেন মনৰে কেঁ প্ৰযাম কেনথিহ। পৰগু রাঁরা বামদেৰ আগ অল্লশন পৰ বৈঠ গেতাহ।

কানুন মংগী কপিন মিৰ্ৱৰন রাঁরা বামদেৰ কেঁ মহযোগী ৱানকৃষ্ণ কেঁ দস্তখত কেনহা একটা চিঠী মীডিয়া কেঁ দেখোনকীহিন জাহি মে এক দিন যোগ নেন পৰমিশন ভেটন ছেলেহ। বাতি মে কৰীৰঁ ৱাৰহ ৱেজে গৃহ মংগী কেঁ আদেশ য়ঁ আগ পুনিয় কেঁ নাঠী চাৰ্জ হোম নগলে। পুনিয় কেঁ নাঠী য়ঁ অপনাআপ কেঁ ৱঠেৰাক নেন ও মঁচ পৰ য়ঁ নীচা গৃদনাহা। দোমৰ দিন উত্তৰাখণ্ড মে মনৱাৰ-মুঠ মে মীডিয়া কেঁ মমক্ষ দেখেনাহা। রাঁরা বামদেৰ কে ভজ ৰাজৱানা ৱাঁরা কেঁ ৱঠেৰাক গ্ৰম্ম মে ঘাযন ভেলীহ আওৰ অপন প্ৰাণ ছাগ দেনথিহ।

ৱতন কেঁ ঠাকা দোমৰ দেশ মে নুকোন গেল উচিত নহি ছিহেয। কিযো অগ নেন ৱাজেইত ছথি, তঁ অহাঁ নাঠী মাৰৱেঁ মে নোকতঁত্ৰ ছিহেয ডিক্লেইটেশ্বৰশিপ নহি। হিষ্টনৰশাহী নহি চনতহি অগ দেশ মে।

31.08.2011

মোঁ অল্লা হুঁ

গা বামনীনা কেৰা মৌদান ছিযে। নযী দিলী বেতৰে ম্শেণন, দৰিয়াগাঁজ, দিলী গেণ্টে বগৌৰহ নজদীকে মে চৈ। কমলা মাৰ্কিষ্ট কেঁ চীক বঁগন মে গা মৌদান চৈ। দশহৰা মে বামনীনা কেঁ মঁচনক নেত গা মৌদান জানন জাওত চৈ, পৰঞ্চ ৰাজনীতিক পাৰ্টী অপন বৈলী নেত অতঃ অৱৈত ছথি।

16 অগস্ত কেঁ দিলী পুনিয়া কেঁ শ্লেণন যেন ময়ূৰ বিহাৰ য়ঁ অল্লা হজাবে, মনীষ মিয়োদিয়া, অৱৰিন্দ কেজৰীৱান কেঁ বিহঁমৰে গিৰহুতাৰ কঃ তিহাড় জেন ভেজ দেনথিহীন। জননোকপান আওৰ ভঞ্জনচাৰ কেঁ খিনাফু গা আঁদোনন কেঁ মমর্থন পূৰা দেশ য়ঁ মিনতহি।

হম 19 অগস্ত কেঁ 'মোঁ অল্লা হুঁ' ৱানা ঠোপী পহিৰ কঃ বামনীনা মৌদান পঁচ গেলগাঁ। গা আঁদোনন মড়ক য়ঁ শূৰ ভেল চৈ। পূৰা দেশ মে জনতা মড়ক পৰ চৈ। গৰীৰঁ-গৰৱাঁ, মজদূৰ, মিনেম্শাৰ মন্ত কিযো অগা আঁদোনন কেঁ মমর্থন দেনথিহি। পহিন মঙগী আণ্ডাপীএম কিৰণ ৱেদী মঁচ য়ঁ তিৰংগা মঁচা ফহৰৱৈত ছনীহ।

05.10.2011

ময়নমান ৱনি গেলগাঁ অচি

মুমতমান হেনে নীক গল্প চিহ্নেই যা নহি যে হুমৰা নহি বুমল
 ঞ্চি। পৰঞ্চ জহিয়া মঁ জামিয়া মে দাখিনা নেনাঁ তহিয়া মঁ কিছু
 নোকনি হুমৰা মুমতমান কহে নগনাথি। গ কোন মানমিকতা
 চিহ্নেই ? হিন্দুস্তান মে ঞ্গ মোচ কেঁ তেৰ ৰায় নোক চ্চি। কিছু
 নোকনি হুমৰ মজাক উড়াৱেঁত চ্চি - " দেখিযো, মঁতোষ মুমতমান
 ভে গেলাহ।"

জামিয়া মে দাখিনা নেনোক ৰাঁদ কিছু ওচী মানমিকতাক নোকনি
 'ঞম্ৰনাম ৰনৈগুম' কহি কহে হুমৰা ফিৰিশান কৰেঁত চ্চি। হুম
 জামিয়া মঁ হিন্দী ঞ্চানম , ৱী০এ৩০ কহে ৰহন চ্চি। কোনাঁ ধৰম
 ঞ্চাওৰ ৱিৰাদৰী কেঁ নেন হুমৰা মোন মে খোঁষ্ট কহিযো নহি ৰহন।

হুমৰ ৰাঁবুজী কেঁ তোলকিয়া মুমতমান চ্চনথিহ। মঁগৰোনা মে মন্তী
 ৱালী কাকী মুমতমান চ্চিহ।মহৰম কেঁ মময় হুমৰ মাএ মৰনী
 পৰ গাৱে ৱানা গীত গাৱেঁত চ্চিহ। দৰিঙা মে মী এম মাগঁম
 কানেজ মে ৱিঁড়ি ৰায় মহপাঠী মুমতমান চ্চনথিহ। হুমৰা মোন মে
 কিনকো নেন কহিযো পাপ জনম নহি নেনক। জামিয়া মঁ হুম
 নীক মঁস্কাৰ নেনাঁ ঞ্চি। ঞ্চৰেঁ ৱানা মময় ডিমাগড কৰতে কি
 হুম কোনা মুমতমান ৱনি গেলাঁ ঞ্চি।

27.12.2011

ঞপৱিত ঞ্চাখ্যান ৱায়া ৰাজঘাট

নলী আৰু ৰাজঘাট পৰ আয়ন ছনীহ। হিনকা নাৰ্থ কৈল্লম, ডীযু
ৰঁম ম্ৰেণ্ড মঁ বিয়ীৰ কেনিযৌহ। ৰঁম মঁ উতৈৰ কs ও হমৰা দিম
অগনীহ। হম দোমৰ ৰঁম এনা পৰ ওহী ৰঁম মে চটি গেনাঁ অছি।
ওহো ওগ্ৰ ৰঁম মে চৈড় গেনীহ। ৰাজঘাট ৰঁম ম্ৰেণ্ড পৰ হম
দন্স গোষ্টে উতৈৰ গেনাঁ।

ৰাজঘাট ৰঁড়ি নীক মঁ মজৌন গেন চৈ। গাঁধীজী কেঁ মমাধি পৰ
'হে ৰাম' নিখন চৈ। নাথুৰাম গোডমে জখন গাঁধী জী কেঁ গোলা
মাৰনখিহীন , তঁ দানকা ম্ৰখ মঁ নিকনন অঁতিম ৰাক্যাংশ ছনীহ
' হে ৰাম'। এ গাঁধীৰাদ কেঁ মুনমন্ত্ৰ 'ৰামৰাজ' কেঁ পৰিকল্পনা
থিকৈক।

নলী একটা নীক জগহ দেখি কs ৰৈম গেনীহ। অপন ৰৈগ মে মঁ
'গুচ্ছ মিঠা হো জায' কে মূড মে 'মদৰ ডেয়ৰী' কেঁ চৌকনেষ্ট নিকৈন
কs হমৰা দিম ৰঁতৌনাথি - 'লীজিএ'। এ প্ৰেমিকা কেঁ তৰফ মঁ
প্ৰমী কেঁ মঁহ মিঠাগ্ৰ কৰেৰাক বিৰাজ্জ চন। হম গদগদ মোন মঁ
দানকৰ গিফ্ট কেঁ স্নীকাৰ কেনিযৌহ। ও কনখী আঁথি মঁ হমৰা
দেখনীহ। অপন ৰঁড়ি ৰাম থিম্বা হমৰা মুনৌনীহ। কিছু পৰেমক
চন , কিছু পৰিৱাৰক আওৰ কিছু মমাজক আওৰ দেশক।

02.01.2012

আঁথিক নোৰ

আগ হম মস্বএন ছী। মোন হোএত অছি ফোঁফকাৰি মাৰি কস কানী । ও ৰাজঘাট পৰ আয়ন ত চনীহ, পৰঞ্চ হমৰা কৰেজা মে মূণ্ডাখা ভোঁকি কস চনি গেনীহ অছি। হম খানপুৰ কেঁ অগ মৰন বিন্দিংগ মে পড়ন ঠেমন মে ছী। জিনগী বঁড়ি পৰীক্ষা নেত ছে। একটা তঁ গৰীৱী মঁ মাৰন ছী, দোমৰ প্ৰমিকা কেঁ কছুখা স্নাতাৰ মঁ ফিৰিশান ছী হম।

নলী কেহনে প্ৰমিকা চনীহ !! তীন-চাৰি মহীনা কোনো অতা-পতা নহি। নহি ফোন-ফান, নহি নেষ্টৰ ! প্ৰমী কে ধীৰজ কেঁ পৰীক্ষা চন গ্ৰা ৰা প্ৰমী কেঁ গৃহৰা-গৃহৰা কেঁ মাৰৱাক উপায়া মাৰৱাক মীঠগৰ হথিযাৰ !

হম অৰৌধ ৱানক জঁকা 'ৱেঠ এঁড ৱাচ' কেঁ মূদ্রা মে বিন্চান পৰ ওঁঘৰযাহ মাৰি বহন ছী। ওনস নলী দূধ-ভাত খেত চখি। গ্ৰা ছিযেএ ' নৈনা-মঁজনু' কে ধোৱিয়া ঘাট । প্ৰমী কপড়া জঁকা ধোএত অছি প্ৰমিকা জুনক ৰৌদ মে প্ৰমক অঁচাৰ কেঁ মুখাৱেঁত অছি।

আৱঁ ধীৰজ ঠুটি গেত হমৰ। হমৰ কৰেজ জনি বহন অছি। মাথা ফাটি বহন অছি হমৰ । নাগি বহন অছি আৱঁ হম নহি ছী। তীন দিন মঁ দেহ তাপি বহন অছি। জামিয়া কেঁ ক্যাম মিম্য ভস বহন অছি। হে দেৱ ! গ্ৰা কী ভস বহন অছি। আঁখি ডৰঁডৱা গেত অছি। নোৰ ৱহি বহন অছি। আঁখিক নোৰ মোতী জঁকা ঠৰেক বহন অছি।

ৰেঁদৰদী ৰাঁতম

আগ দিয়া কেঁ ৰোহিণী ঞ্ৰেঁউকৰ হাল্লীঠন মে জনম ভেনেছ। গ্ৰা
ৰ্ৰাঁক কে দোমৰ ঞ্ৰোৰ পৰ হম ৰম মে নেঠন ছী। মোটি ৰহন
ছী - ঞ্ৰগ জিনগী কেৰ কী হেতে ? কোনাঁ ৰস্তা নহি স্মা ৰহন
ঞ্ৰছি ঞ্ৰাঁ।

এম এ মে দাখিতা নঃ নেনাঁ ঞ্ৰছি হম। নলৌ হঁমৰাজ মে পঠৈত
ছথি। দিয়া কেঁ ঞ্ৰাগ ছঠিয়াৰ ছিহেছ। ঞ্ৰাগ গ্ৰা ৰ্ৰাঁক কেঁ ঞ্ৰগ
ৰিন্টিংগ মে নঘু পাঠী ভঃ ৰহন ছে। নলৌ মেহো ঞ্ৰায়ন ছথি।
হমৰা মঁ কৰীৰঁ পাঁঠ মথীনা মঁ দানকা গল্প নহি হোএত ছছি। ও
পাঠী মঁ চনি গেণীহ।

হম ছত পৰ ৰিঁছান কেনে ছী। নেঠন ছী। ঠিতা মে ছী কি হমৰা
পৰেম কৰকঃ চাহী ৰা নহি। গ্ৰা মঁশয় ৰনি গেত ঞ্ৰছি। পৰেম মে
মঁশয় পেঘ দৰাৰ কহন জা মকেএ। হমৰা ৰ্ল্ল ফাঁম নাগন ঞ্ৰছি।
ওনঃ নলৌ কেঁ কিছু তকৰ ফৰ্ক নহি পঠৈত ছছি।

ৰিঁড়ি ভঃ গেলে গম্ভিহান পৰেমক। হে দেৱ ! ঞ্ৰাঁ কতেক
মতৰঁহক ঞ্ৰগ গৰীৰঁ কে ? হম শজিৱিহীন ভঃ চুকন ছী। ' প্যাব
ক্যা তো ডবনা ক্যা' গ্ৰা মিফ্ মহাৰৰা ছিহেএ ঞ্ৰাওৰ কিছু নহি।
ৰাঁতম কেঁ ৰিৰহ মে হম পগনেত ছী। নাগমতী হম ভেন ছী।
জায়মী তঁ হম ছী নহি জে ৰাঁৰহমামা নিখঃ কঃ নাগমতী কে ৰিৰহ
কেঁ মঁগ ঞ্ৰপন ৰিৰহ কেঁ ঞ্ৰমৰ ৰনা নী।

হে দেৱ ! ৱেঁদৰদী হমৰ ৱাঁনম । কোন গনী নুকাযৰঁ হম ? কোন
জাদু- ঠোনা কৰৰঁ হম ? কোনা বহৰঁ আৰঁ হম ? কে ডাখন হমৰ
ৱাঁনম কেঁ হমৰা মঁ দূৰ কেনক ? দৰদ...মহাদৰদ !!

27.02.2012

হৰম : মৰদা পৰেম

গ হম কী কেনিযে ? কিছু নহি বুঁমনিযে হম। পৰেম মানে কৰীৰ
মাহৰঁক পৰেম - 'নিৰাকাৰ' । ৰূপহীন, গঁধহীন পৰেম ! হৰা
মাহিক পৰেম ! অগ পৰেম মে জিহ্ন কেৰ কিছু দানি নহি গনতহি।
বিশ্বক্স আত্মো-পৰমাত্মো ৱানা পৰেম ! পৰণ্ড মন্থ আওৰ মন্থ
কেৰ ৱীচ পৰেম তঁ জিহ্নানী হোএত ছে ; জাহি মে দেহ মিনন কেৰ
উল্লেখ ভেন ছে। গ ' নৌকিক' পৰেম ছিযেয ।

নলৌ হমৰ পৰেম কেঁ ' হৰম' কেৰ যঁজা দেনক। ও কহনীহ -"
আপ পাগন হো। "হম যৰিপগঁ পাগন ছনগঁ ওকৰা পৰেম মে। ঔ
পৰেম 'পাৰনৌকিক ছেনেক আ কি জিহ্নানী ' মে গতিহ্যম আওৰ
যময পৰ ছোড়ি দৈত ছিযেয। অগৰ মন্থ-মন্থ কে ৱীচ অথৱা
নৰ- মাদা কেৰ ৱীচ জিহ্নানী পৰেম ছে, তঁ ও গনত নহি ছে।
জিহ্নানী পৰেম মে দেহিক আগি কেঁ বুঁমোনে গনত নহি ছে। হৰম
ও শৰ্দ্ধ থিক জাহি মে ৱঁনজোৰী জিহ্নানী মেন হোগএ।

মহমতি মানে ঞ্খাখি কেৰ গাশাৰা এৰঁ মোনক নিঃশঙ্ক মহমতি ' নৌকিক' পৰেম চিযৌয, 'হৰম' নহি। নলৌ হমৰা পৰ হৰম কেঁ আৰোপ নগৌলীহ। ৰাতি মে মৌমেজ মে ও ' হৰম' কেঁ আৰোপ নগৌলীহ। হম ৰঁড়ি নিৰাশ ভেনেঁ ঞ্খি। মোন দখি ভযন। গ হম কী কঃ দেনিযৌ। ৰঁড়ি পেঘ পাপ হমৰা মঁ ভঃ গেন মনে। পৰাশ নলৌ হমৰা ৰীচ তঁ জিম্বানী মোন নহি ভেন চন। হম নলৌ কেঁ ' কিম' ঠা কেনে ৰহিযৌ। তঁ কী নলৌ ওকৰে 'হৰম' কহি ৰহন ঞ্খি আওৰ হমৰা পৰ মিথ্যা আৰোপ। হমৰা মূৰ্চমূৰ্চ কেঁ হৰমী ৰঁনা ৰহন ঞ্খি।

হম ঞ্খপনা কেঁ পাপী মানি কঃ 'হাঁমী' পৰ চঠুৱা নেন তৈযাৰ ছী ,ঞ্গৰ ঞ্খপন প্ৰমিকা কেঁ ' কিম' কৰনে মানে হৰম হোএত চৈ তঁ ? হম কখনেঁ গ পক্ষ মে নহি চনেন্ জে নলৌ কেঁ দেহ মঁ হমৰা খেনৱাক ঞ্খি, ওকৰা ঞ্খপৱিত্ৰ কৰৱাক ঞ্খি। ওকৰা মোনক ঞ্খপমান কৰৱাক ঞ্খি। ওকৰা কোনেঁ ফিৰিশান কৰৱাক ঞ্খি। হমৰ পৰেম ৰিশ্ব পৱিত্ৰ চন। কোনেঁ দৈহিক মঁয়ৰ্গ নহি। ' কিম' নমস্তে- মনাম কেৰ একঠা ভাষা চিযৌয জে ভাৰতীয় ঞ্খাওৰ মৌখিত নোকনি কেঁ বঁমৱা মে ঞ্খখনো ধৰি ঠাণ্ডম নগতৌহ। নলৌ ৰাঁদ মে বঁমি জেতীহ জে হৰম কিছু ঞ্খাওৰ হোএত চৈ। ও মূৰদা হোএত চৈ। হৰমী মৃত নোকনি চখি - ' মঁৱেদনহীন' মন্থক দেহ মে মানজান চখি ও হৰমী নোকনি।

নলী মাগ হট

হম ওকৰা নহি ত্ৰুনি মকৈত ছিহে।ও হমৰ মন্ত কিছু ছথি। মাঁ কেঁ মমান্তৰ তঁ কিযো নহি ছথি অগ দুনীয়া মে হমৰ, পৰঞ্চ মাঁ কেঁ রাঁদ ওকৰ জগহ হমৰ দিন মে জকাৰ বঁনি গেল ছে। ও হমৰা নেল ফিৰিশান ছথি, তঁ হম ওকৰা নেল ফিৰিশান ছী। গ গুন বোগ ছিহে জকাৰ গনাজ রাঁহৰ নহি ছে। ওকৰ গনাজ অঁদৰ ছে। মিনন ওকৰ গনাজ ছিহে মানে। বিছোহ ওকৰ বেঁমাৰী। মচহেঁ কতো নৰক হোএত ছে।

ৰাজঘাট হমৰো জিনগী মেঁ গতিহাম ভঃ গেল অছি। হমৰ দুনীয়া মঁ খুশী ওহী দিন বিনা গেল জহিয়া ও কহনীহি - " অঁ কভী নহী মিন্গী ।" ৰাতি মে ওকৰ মেমেজ হমৰা বেদনা কেৰ মাগৰ মে তুৰাঁ দেলক। হমৰ বিহঁমৰ ওকৰা কান কেনিহে, পৰঞ্চ ও কান বিমীৰ নহি কেনীহ। ওকৰা হমৰ কোনাঁ পৰৱাহ নহি ছে। হম মৰি যা জীৰি মে হম বঁমিহো। অঁতক কঠোৰ !! মহা-কঠোৰ !

ও হমৰা লিখনীহি - " Take care of yourself ." ও হমৰা মঁ পৰেম কৰেত ছনীহ ; হমৰা মন্ত কিছু মানৈত ছনীহ । অজ্ঞ ও ৰামি গেল ছথি। ও অঁ হমৰা মঁ গল্প নহি কৰতীহ। ভঃ মকৈত অছি ওকৰ নৰকা দুনীয়া মে হমৰ কোনাঁ জগহ নহি ছে। ওকৰ অঁগ দুনীয়া মে মন্ত কিযো হেতাহ- হেতীহ, পৰঞ্চ হম ওকৰ অঁৰ নহি হোএঁ কিছু।

ও বঁনাৰথী দুনীয়া হেতে জাহি মে ও জীৰেঁ কেৰ নাষ্টক কৰতীহ। ও মন্তহক মোমা মে হঁমৰাক অভিনয় কৰতীহ। ও হঁমনাগ্ৰ গুহ্ৰিম

হেতে। অমলী খুশী ওহী মে নহি হোএতে। পতি তঁ ওকৰা ভেঠতে
, পৰঞ্চ প্যাৰ নহি। মিল্লুৰ কেঁ কাৰণ হক তঁ মিনতে, পৰঞ্চ পৰেমক
এহমাম নহি। ও জিনগী দোজখ মন হোএতে। মময রঁনরান হোএত
ছে। মময ওকৰা ' মচ ' রঁতৌতে।

—
অপন মন্তব্য editorial.staff.vidaha@gmail.com পৰ পঠাও।

২.৩.জগদীশ প্রমাদ মণ্ডল- বুনন্দী

জগদীশ প্রমাদ মণ্ডল

বুঁতন্দী

জহিনা দিন-ৰাতি ম'গ মিনি রাঁৰহো ঘন্টা ম'গ বহি চৌরীয়ো ঘন্টাক রাঁৰহো মোমমক রাঁচ রঁমন্ত গীত গরৈত খিচি তহিনা খসী রঁখক ৰপচন কাকা ৰপৌনী গামমে, জে মধ্য মিথিনাক রাঁচক গাম ছী দিন-ৰাতিক মময় রিতরৈ চৈখ। রাঁটি-ৰৌদী, মখাৰ-দখাৰ খাগয়ে নহি, মন্ত দিনয়' খজন্মা মন খানে গাম জকাঁ ৰপৌনীমে যেহো ৰহরৈ কএন খিচি। ভুমকম, চনকা গু ত' কহিযোকান হোগএ, ত'এ রিমবরৌ নীক নহিয়ে হএত মূদা খনিরায় ৰপমে নহিযোঁ মানন জা মকৈএ। 1934 গম্বীক জনরবী মায়ক তিনায়কৰাঁগতয়' এক দিন পূর, ওগ মময়মে ত' ভুমকমক নাপ-নূপ নহি চন, মূদা নোকমানক পেমানা ত' কএনে জা মকৈএ। নেপানক কাঠমাণ্ডু, জে পহাড়ক উপর রঁমন শহর ছী, তেকৰো ছাতী হিনেরৈ নগ তোড়রৌ কেনক। তৈম'গ নেপানক তৰাগ্রয়' ন২ ক২ রিহাৰক ম'গের জিনা তকক ধবতীকৈ যেহো তেনা

হিনেনক জে ঘৰ-দুখাৰ, গাছ-ৰিঁৰীছ, জীৱ-জন্তু মন্তক অৱঘাত ভেন। ওহিনা দোমৰ ৱেঁৰ ভুমকম ভেন 1988 গম্বীমো। তাঐৰ ভুমকমক নাপ-জোখ আৰিঁ গেন ছন। মৃদা জহিনা চোঁতীম গম্বীক ভুমকম তহিনা ঞ্ঠাৰ্মী গম্বীক ভুমকম জঁ মানি নগ ছী তঁ ঔমতন পচাম ৱঁখপৰ ওহন ভুমকম হএৱঁ মানি নিখ। যে মানি নিখ ৱিঁতনাহা, মানে ভেনহাৰ্মে, ঐগনাক কোনো গাৰঁঠী ৱেঁপাৰীক খনিয়া চিৰুঁৱা জকাঁ নহিয়েঁ দেন জা মকেএ। গ্ৰা তঁ ভেন এক নম্বৰ ভুমকক, তগমঁ নিঠাঁ নখ নম্বৰক মঁখ্যা ঞ্ঠি। এক নম্বৰমঁ দোমৰ নম্বৰক আশ্ৰমণ তীম হজাৰ গুনাক ঞ্ঠি। খাএৰ, ওনা গ্ৰা ভেন ঞ্ঠপনা ঐঠামক ভুমকমক ঘষ্টনা। এহেন-এহেন আফদ-আমমানীকেঁ মৌখিন ঞ্ঠা মৌখিনানী মোজৰ কহিয়া দেনেন জে ঞ্ঠখনো দেতা কি দেতী।

ঞ্ঠপনা গতিযে জহিনা প্ৰকৃতি চনৈএ তহিনা ৰূপৌলী গামো চনৈএ ঞ্ঠা ৰূপৌলী গামক ৰূপচন কাকা যেহো চনিতৈ চৈখ। ৱাঁঠিক গনাকা ছীহে। কহৱঁ জে ধাৰে-ধাৰ ৱাঁঠি ঞ্ঠৱৈএ ঞ্ঠা চনি জাগএ যে নহি, মিখিনাচনকেঁ পহিয়াক^২ ঔভৰমঁ শ্ৰু কৰৈএ ঞ্ঠা দচ্চিনমে গঁগামে জা ঠেকা দগএ। ৱএহ গঁগা নে জীৱনক ৱৈতৰণী যেহো পাৰ কৰৈ চৈখ। বুমনে ৱাঁত ঞ্ঠি জে মতামীক ৱাঁঠিমে গঁগামঁ ঔভৰ মঁমাৰপৰ তকক পানিক এক নেভেন ভ^২ গেন ৰহগ। মানে একৰংগ জনো-দীপ ছন। গ্ৰা তঁ ভেন ৱাঁঠিক গতি, মৃদা তেঁমং মাঁষ্ট-ৱিঁহাড়ি যেহো ঞ্ঠিএ। মোমমক হিমারমঁ ভৰি গৰমী মানে মাঠমঁ নৱম্বৰ তক দূ ৰূপমে মাঁষ্ট-ৱিঁহাড়ি ঞ্ঠৱৈএ। স্মখাৰক মমযমে যেহো ঞ্ঠা ৱঁৰমাতক মমযমে যেহো ঞ্ঠিৱিতৈ ঞ্ঠি। ঞ্ঠপন ৰূপক ঠেকান একৰো নে ঞ্ঠি, মানে কেতে ৱিৰাষ্ট ৰূপমে ঔত ঞ্ঠাকি মাধাৰণ ৰূপমে।

তঁও কহৰঁ জে মৌখিন ঐ মন্ডমঁ ডেৰা জেতা যে রাঁত নহি ঞ্ছি।
 মিথিনা-শ্ৰমি ঞ্খনো বএহ শ্ৰমি ঞ্ছি জে পৰিৱাৰ নিযোজন মন
 মৰকাৰক যোজনাকৈ কোনো মোজৰে নে দগএ, ঞ্হা ঞ্শ্লন
 জনমঁখ্যাক ৰঁড়ৱাৰিকৈ ৰেঁ-নগাম যোড়া জকাঁ ছোড়ি দেনে ঞ্ছি।
 একৰ মানে গ্ৰা নগ ৰুঁমৰঁ জে মিথিনাঁচন মন্স্কেক উপজা ঠাক
 শ্ৰমি ছী। মিথিনাক শ্ৰমি জীৱনক ৰিচাৰক মঁগ জীৱন-নিৰ্মাণক
 শ্ৰমি যেহো ছীহে। ৰুঁমন রাঁত ঞ্ছিএ জে জেতে মন ৰঁড়ত তেতে
 ওমৰী জিনগীমে যেহো ৰঁড়ৰেঁ কৰত।

খাএৰ জে ঞ্ছি, ঞ্খনা ঐঠাম মাঁ-ৰিঁহাড়ি মাত্ৰ মন্স্কেষ্টা মঁ
 নহি, ধৰতীমঁ যেহো পেদা নগএ। ঠৈত-ৰেঁশাখক মূৰ্জক তাপমঁ
 তপিত ভই ধৰতী ৰিঁড়ো-ৰিঁহাড়িক মূজন যেহো কৰেএ। জেকৰ
 ফনাফন মিথিনাঁচনকৈ গ্ৰা ভেঠেত বহন জে গামক-গাম ঠৈত-
 ৰেঁশাখ ঞ্হা জেঠক ঞ্হাগিমে স্নাহা ভই জাগ ছন ঞ্হা নোক গাছ-
 ৰিঁৰীচক মঁগ-ৰৌদ-তাপমে মায়ো-মায় জীৱন-যাপন কৰে ছনা।
 তহিনা ৰৰমাতক মময়মে যেহো মাঁষ্ট-ৰিঁহাড়িক প্ৰকোপ হোগএ,
 তগনে মন্স্কে ৰুঁমনে ঞ্ছি জে হথিখাক মাঁষ্ট কেহেন হোগত ঞ্হাৰিঁ
 বহন ঞ্ছি, গাম-গামক ঘৰ-দুখাৰ খমি পড়ে ছন ঞ্হা নোক মাঁষ্ট-
 ৰিঁহাড়িমে খুনন ঞ্হমমানক ৰীঠ মায়ো-মায় দিন গ্ৰদয় কৰে ছনা,
 ঞ্খনো কৰে ছেখ। যএহ ছী মিথিনাক মাধনা শ্ৰমি জে দনিয়াঁমে
 কেতৌ নে ঞ্ছি। নে মিথিনাঁচন জকাঁ উপজা শ্ৰমি ঞ্ছি ঞ্হা নে
 মৌমমা। ঞ্শ্লমঁ নই কই তীমন-তৰকাৰী, ফন-ফনহৰীক জে
 ৰঁড়ৱাৰি মিথিনাঁচনমে ঞ্ছি ও ঞ্হানঠাম নগ ঞ্ছি। ঞ্খনা ঐঠাম
 জহিনা ঞ্শ্লক খেতী রাঁৰহো মায় হোগএ, তহিনা তীমন-তৰকাৰী,
 ফন-ফনহৰীক যেহো ঞ্ছি। ৰঁৰহমমিয়া জহিনা ফন ঞ্ছি তহিনা
 ফন যেহো ঞ্ছিএ।

প্ৰকৃতি জহিনা বংগ-বংগক জীৱ-জন্তুৱা নহি কহি চৰ-খচৰ নিৰমৰেঁও
তহিনা মনুষ্য বুদ্ধিৱান নহি কহি ৱেঁহাৰ মেহো নিৰমৰেঁওতৈ আছে।
অহী প্ৰক্ৰিয়াক ৱীচ ৰূপোণী গামক ৰূপচন কাকা ছেথ। কৌনেজ
ছোড়না পছাগত ৰূপচন কঙ্কাক মন ৱিচাৰয় এতে ভৰি গেনৈন
জে গামক ৱীচ একনৱ্য জকাঁ অখন মাধনা ভূমি নিৰ্ধাৰিত
কেনৈন। ওনা, কৌনেজ তক ৰূপচন কঙ্কাক জীৱনমে কোনো
নৰপন নগ আএন ছেনৈন মূদা কৌনেজ-জীৱনক পছাগত অখনা
জীৱনকেঁ তীন দিশামে ৱিভাজিত কেনৈন। পহিন অখন ৱেঁকতীগত
জীৱন কেনা পাৰিৱাৰিক ৱনত আ পাৰিৱাৰিক জীৱন কেনা
ম্যামাজিক জীৱন ৱনি পথ-প্ৰদৰ্শন কৰত।

মধ্যম শ্ৰেণীক কিমান পৰিৱাৰমে ৰূপচন কঙ্কাক জন্ম ভেন ছৈন।
শুৰমে পিতাক ৱেঁহাৰ মানে ৰূপচন কঙ্কাক পিতাক, ওতে নীক
নহি ছেনৈন, জেতেকক জৰাৰত পৰিৱাৰ-মমাজমে আছে। মূদা
ৱেঁঠাকেঁ মানে ৰূপচন কাকাকেঁ, জখন কৌনেজমে নাম নিখা
দেনখিন তখন ৱিচাৰক মংগ ৱেঁহাৰোমে ৱদনাৰ অননৈন। ৱদনাৰ
অনেক পৰিস্থিতি গ্ৰ ৱননৈন জে ৱেঁঠাকেঁ ঘৰমঁ ৱাহৰ পঠৈনে
পঠাএৱঁ, এক মমাজমঁ দোমৰ মমাজমে জাএত, কেনা মেন-
মিনানমঁ বহত গাৱাদি। ওনা, তেঁৱীচ জে মংঘৰ ৰূপচন কাকাকেঁ
ভেনৈন ও নীক জকাঁ একপীঠীএ-নোক ৱুমনকৈন। জেনা,
মধ্যৱগীয কিমান পৰিৱাৰমে কৌনেজক শিক্ষা কেতেক ভাৰী ছন,
ও পছিনে পীঠীক নোক নে দেখ-ৱুমিকহি ৱা ভোগনিহাৰে নে নীক
জকাঁ জানি বহনা আছে।

ৰূপচন কাকা অগ্নন জীৱনক শুৰুখাত কিমানী কাৰ্যমঁ কএ
কিমানক ৰূপমে জীৱন স্থাপিত কেনৈন। দুনিয়াঁ দিম তাকৱঁ ছোড়ি
অখনা দিম নজৈৰ নিখাৰনৈন। ওনা, কৌনেজক জীৱনমে ৰূপচন

কাকা এতে স্নানিক^২ মীথ নেনে চলা জে স্তূত-মঁ-ভৰিষ্য ধৰি
কেনা মন দৌড়ে। মৃদা ঋণকৃত স্নান নহি ভেটনে বিচাৰকৈ
বিচাৰেক পৌতীমে য়েঁতক^২ বথনে বহনা।

জহিনা কোনো ঘটনা স্নানপৰ দেখত ঘটনা, মহিনো-ম্যানো বাদ ধক-
দে মোন পড়ি জাগএ তহিনা ৰূপচন কাকাকৈ ঋণন জীৱনক দিশা
ধক-দে মোন পড়নৈ। কিয়ানিযোক তঁ বিৰাষ্ট ৰূপ ঋচ্চি। তগমে
ঋপনে ৰিমি ব্ৰজৱামী জকাঁ কেনা জীৱ, যএহ মূন প্ৰশ্ন ছী।

হথিয়া নক্ষত্ৰ চনি বহন ঋচ্চি। ঔত্তৰবাৰি ষ্টোন কোৱী ৰিঁখা ঋনএ
গেন বহী। ষ্টোপৰ ৰাষ্টি মেঘ নষ্টকন চন, মৃদা গামেক কাজ তঁএ
কিএ পৰহেজ কৰিতোঁ। মেঘে ছী, ৰঁৰৈমিযো যকৈএ ঋ নহিযোঁ
ৰঁৰৈম যকৈএ। মৃদা যে ভেন নহি, ৰূপচন কঙ্কাক ঘৰ নগ জখন
গেলোঁ কি ৰঁৰমাক বুন তেজ ভেন। দৌড়ক^২ ৰূপচন কঙ্কাক
দৰৰঁজাপৰ পঁচনোঁ।

ৰূপচন কাকা দৰৰঁজাপৰ ৰৈমত একটা ৰান্ঠীন ঋগ্ৰমে বথনে
বহিখ। জগ ৰান্ঠীনমে দৰৰঁজাক চুৱাঠ-পানি ষ্টপ-ষ্টপ চতমঁ
খমেত বহগ। দৰৰঁজাপৰ পঁচতে ৰূপচন কাকা ৰঁজনা-

"হুঁ মভ তে নৰঁকা নোক ভেনহ। দেহপৰ গমছা ৰথিতে নে চহ।"
কহি, ৰূপচন কাকা একটা গমছা দেহ পোছেনে, মানে পানি জে
পড়ন বহএ তেকৰা পোছেনে, দেনৈ।

দেহ পোছি, গমছা ৰাখি ৰূপচন কাকাকৈ হিয়ামএ নগলোঁ। দৃ টংমঁ
হিয়াম কৰএ নগলোঁ। পহিন জে ৰূপচন কঙ্কাক প্ৰতি ঋপন বিচাৰ
কেহেন ঋচ্চি ঋ দোমৰ, গীতা ৰা ঋধ্যাড্ৰে মোচ জকাঁ ঋধ্যাড্ৰে
ঋ জীৱনক মঋক্ষ ৰূপচন কঙ্কাক কেহেন চেন। তগ ৰীচমে
ৰূপচন কাকা ৰঁজনা-

"চাহ পীৰহ?"

ওনা, ঞপনা মনমে ভেন জে কহি দিঐন 'নগ পীৰ', মৃদা ঞপনে মন বোৰ্কেত রিচাৰ দেনক জে জঁ কহীঁ ৰপচন কাকা ঞপনো চাহ নগ পীনে হোথি ঞা হমৰা দেখ ঞপনো চাহক ঞগ্রহ ভেন হোওনা। তঁএ, মমাজেক নোক জকাঁ ঞপনো রিচাৰ ভেন জে মভমঁ ভনা চুপে বহৰঁ নীক। চুপ তঁ ভই গেনোঁ মৃদা মন দু-ৰাঁঠিয়ামে ফাঁমি গেন। এক দিম্য দেখী জে ৰপচন কাকা ঞপন জু-ঞানীক তারমে রাঁজি বহনা ঞছি, জু-ঞানীক তার ভেন নিগ মৃজনমান শজি জাগৰঁ। ঞা দোমৰ দিম্য দেখে ছী জে ঞখন তক ঞপনা বহৈনে দৰৰঁজ্জা নে ভেনেইন ঞছি.! দেখতে ছী জে রাঁনঠীন ঞগ্রমে বখনে চৈথ, জগমে চপ্পৰক পানি চুৰিঁ বহন চৈন। কৰীৰ রাঁৰাক দু পাঠনক রাঁচ জকাঁ ঞপনো মন ফাঁমি গেন। তগ রিঁঠেমে ৰপচন কাকা রঁজনো- "ঐ রেঁৰ হথিয়া নফ্তর রাঁতনা চাৰি দিনক পছাগত দুৰ্গাপূজা শুরু হএত।"

ঞপনে যএহ বুঁমে ছী জে হথিয়া ঞা ঞয়ানক দুৰ্গাপূজা মংগে-মংগ চনৈএ। তগ রাঁচমে ৰপচন কাকা কী রাঁজি দেনেইন। ঞরাঁক ভেন রেঁমত বহনোঁ। ৰপচন কঙ্কাক রিচাৰ কোনো ভাঁজেপৰ নে চড়ন। হথিয়া নফ্তরক চাৰি দিনক পছাগত দুৰ্গাপূজা শুরু হএত, তেকৰ খগতা ঞখন কোন ঞছি। ঞখন তঁ খগতা ঞছি জে রঁৰম্যাক পানি জে দৰৰঁজ্জাক রাঁচমে চুৰিঁ বহন ঞছি তেকৰ নিৰাকৰণক। মন নগ মাননক। রঁজনোঁ-

"কাকা, ঞরাঁ তঁ ঞন্তিম মমযমে পাঁচ গেনোঁ। ঞখনো তক দৰৰঁজ্জাক যএহ গতি ঞছি।"

হমৰ রাঁত মনি ৰপচন কাকা মিমিয়ো ভৰি মৰ্মাহত নহি ভেনা। জখন মৰ্মাহত নগ ভেনা তখন ঘৰঁড়াগক জৰবতে কী। জেনা জীৱন-পক্ষতিক ঞনুকৃত ঞপনাৰেঁ পেৰঁ বহন চনা। গাম-মমাজক

ৰীতে খিচি জে এক-দোমৰ নগ কানিয়োঁ-কানি খা হঁমিযো-হঁমি
 ৰঁজৰেঁ-ভুৱৰেঁ কৰেঁ। ঐঠাম গ্ৰ নগ বুমৰ জে মহিনাঠা কেঁ কহৈ
 ছিএন খা পুৰখকেঁ নহি কহৈ ছিএন। মৌগমেহৰা পুৰখোক মংখা
 কি কম খিচি। তিনকা জৰুৰ কহৈ ছিএন। ৰূপচন কাকা ৰঁজনা-
 "ৰৌখা, কী কহৰহ। জিনগীক মূনে জেনা নোককেঁ চুঠন খিচি,
 জগয় জীৱন মেহো দৰুহ ভগয়ে গেন খিচি। তখন তঁ..?"
 মনে-মন ৰিচাৰএ নগনোঁ জে জিনগীক মূন কী ভেন? ৰঁজনোঁ-
 "মে কী কাকা?"

বুনন্দীম ৰূপচন কাকা ৰঁজনা- "ৰৌখা, জীৱনক মূন
 খাৱশুকতামে ভোজন খিচি। তোঁহী কহহ জে কেতেক নোককেঁ
 ঠঠিত ভোজন ভেট্টে। হম গ্ৰ নগ কহৈ ছিখ জে কেতেকেঁ
 ঠঠিতোম ৰেঁমী ভেট্টে। তেঁঠাম জঁ ঘৰক চত নহিয়েঁ ৰঁনন খিচি
 তঁ কী হেতগ। জএহ খিচি তেহীম নে জিনগীক নিমৰজনা কৰৰ।"
 ৰূপচন কঙ্কাক ৰিচাৰ তীৰ জকাঁ হৃদয়কেঁ ৰেঁধ দেনক। খনায়াম
 মুহম নিকৈন গেন- "হঁ, মে তঁ খিচিএ।"

হঁমৈত ৰূপচন কাকা ৰঁজনা- "ৰৌখা, জহিনা খপনে বুনন্দীম
 জিনগী পাৰ কেনোঁ তহিনা তোঁহু বুনন্দীম জিনগী পাৰ কৰহ, যএহ
 হমৰ শ্ৰভকামনা ছহ।"

-জগদীশ প্ৰমাদ মণ্ডলজীক জন্ম মধুৱনী জিলাক ৰেঁৰমা গামমে
 5 জুন 1947 গম্বীমে ভেনে। মণ্ডলজী হিন্দী এৰঁ ৰাজনীতি
 শাস্ত্ৰমে এম.এ.ক. খহৰ্তা পাৰিঁ জীৱিকোপাৰ্জন হেতু গ্ৰাষি কাৰ্যমে
 মনল ৩২ কাঠি পূৰ্বক মমাজ মেৰামে লাগি গেন। মমাজমে ৰাস্ত
 কাঠিৱাদী এৰঁ মামন্তী ৱাৱহাৰ মামাজিক ৰিকায়মে হিনকা ৰাধক

ৰূমি পড়নৈ। ফলত: জমীন্দাৰ, মামন্তক ম'গ গামমে পুৰজোৰ
নড়াগ ঠাঠ ভই গোনৈ। ফলত: মণ্ডলজী অ'পন জীৱনক
অধিকাংশ সময় কেয়-মোকদমা, জহন যাত্ৰাদিমে ব্যতীত কেনাহ।
2001 গম্বীক পছাগত মাহিছ নেখন-ক্ষেত্ৰমে এনা। 2008 গম্বীম
বিভিন্ন পত্ৰ-পত্ৰিকাডিমে হিনক বচনা প্ৰকাশিত দ্বাৰা নগনৈ।
গীত, কাব্য, নাটক, একাকী, কথা, উপন্যাস গল্পাদি মাহিছক
মৌলিক বিধায়ে হিনক অনৱৰত নেখন অধিতীয় মিস্ৰ ভই বহনৈ
অছি। অখন ধৰি দৰ্জন ভৰি নাটক/একাংকী, পাঁচ মাএম উপৰ
গীত/কাব্য, উল্লেখ্য গোট উপন্যাস আ মায়ে আঠমাএ কথা-
কহানীক ম'গ কিছু মহত্বপূৰ্ণ বিষয়ক শোধানেথ আদিক
পুস্তকাকাৰ, মাএম উপৰ গ্ৰন্থমে প্ৰকাশিত হৈ।

মিথিলা-মৌথিলীক বিকাশমে শ্ৰী জগদীশ প্ৰমাদ মণ্ডলজীক
যোগদান অৱিস্মৰণীয় হৈ। এ অ'পন মতত প্ৰিয়াশীলতা ও বচনা
ধৰ্মিতাক নেত বিভিন্ন মন্তায়ভক দ্বাৰা সম্মানিত/পুৰস্কৃত হোগত
বহনা অছি, যথা- বিদেহ সম্বাদক মণ্ডল দ্বাৰা গামক জিনগী' নঘু
কথা ম'গ্ৰ নেত 'বিদেহ সম্মান- 2011', 'গামক জিনগী ৰ মমগ্ৰ
যোগদান হেতু মাহিছ অকাদেমী দ্বাৰা- 'ষ্টেগোৰ নিষ্টিৰেচৰ এৱাৰ্ড-
2011', মিথিলা মৌথিলীক উল্লেখ নেত মাফুৰ দৰভংগা দ্বাৰা-
'বিদেহ সম্মান- 2012', বিদেহ সম্বাদক মণ্ডল দ্বাৰা 'নৈ ধাৰেএ'
উপন্যাস নেত 'বিদেহ ৱাঁল মাহিছ পুৰস্কাৰ- 2014', মাহিছমে মমগ্ৰ
যোগদান নেত এম.এন.এম. শ্বোৱন মেমিনৰী দ্বাৰা 'কৌশিকী মাহিছ
সম্মান- 2015', মিথিলা-মৌথিলীক বিকাশ নেত মতত প্ৰিয়াশীল
বহৰাঁক হেতু অখিল ভাৰতীয় মিথিলা ম'ঘ দ্বাৰা- 'বৈদ্যনাথ মিশ্ৰ
'যাত্ৰী' সম্মান- 2016', বচনা ধৰ্মিতাক ক্ষেত্ৰমে অমূল্য যোগদান
হেতু জ্যোৎস্না-মণ্ডল দ্বাৰা- 'কৌমুদী সম্মান- 2017', মিথিলা-

মৌখিক মগ্ন শব্দ উদ্ধৃতি যোৰা তেনে শব্দিত ভাৰতীয় মিথিলা মগ্ন দ্বাৰা 'স্ব. ৰাঁহুঁ যাহেৰ চৌধৰী সম্মান- 2018', তেনা মমিতি, পঠনাক প্ৰমিষ্ণ 'যাত্ৰী তেনা পুৰস্কাৰ- 2020', মৌখিক মাহিৰক শ্বহনিশ যোৰা শ্বা মূজন হেতু মিথিলা মাহিৰক মমময় মমিতি, গুৱাহাটী-শ্বমম দ্বাৰা 'ৰাজকমল চৌধৰী মাহিৰক সম্মান- 2020', ভাৰত মৰকাৰ দ্বাৰা 'মাহিৰক শ্বকাৰ্দেমী পুৰস্কাৰ- 2021' তথা মাহিৰক ও মম্ভতিমে মহত্বপূৰ্ণ শ্বৰদান তেনে শ্বমৰ শহীদ ৰামফল মম্ভন ৰিচাৰ মম্ভ দ্বাৰা 'শ্বমৰ শহীদ ৰামফল মম্ভন ৰাষ্ট্ৰীয় পুৰস্কাৰ- 2022'

ৰচনা মম্ভাৰ : 1. গন্দ্বধনুশী শ্বকাম, 2. ৰাতি-দিন, 3. তীন জেঠ এগাৰহম মাঘ, 4. মৰিতা, 5. গীতাংজনি, 6. ম্ৰথাএল পোখৰিক জাগঠ, 7. মতৰেঁধ, 8. চুনৌতী, 9. ৰহমা চৌৰী, 10. কামধেনু, 11. মন মখন, 12. শ্বকাম গগা - কৰিতা মগ্ৰহ। 13. পঠৰশী- একাংকী মচয়ন। 14. মিথিলাক ৰেঁঠী, 15. কৰ্ণৰোমাগজ, 16. মমোনিয়া ৰিঁশ্বাহ, 17. ৰনোকৰ ডকৈত, 18. স্বয়ৰৰ- নাষ্টক। 19. মৌনাগল গাছক ফল, 20. উত্থান-পতন, 21. জিনগীক জীত, 22. জীৱন-মৰণ, 23. জীৱন মগ্ৰ্ষ, 24. নৈ ধাড়েএ, 25. ৰুঁড়কী ৰাইন, 26. ভাদৰক শ্বাঠ শ্বহাৰ, 27. মধৱা-ৰিধৱা, 28. চুঠ গাছ, 29. গজ্জত গমা গজ্জত ৰুঁঠেৰোঁ, 30. নহমন, 31. পগ্ৰ, 32. শ্বামক গাছী, 33. ম্ৰটিতা, 34. মোড়পৰ, 35. মংকল, 36. শ্বন্তিম ফল, 37. কুৰ্ণা-উপন্যাস। 38. পয়শ্বিনী- প্ৰৰ্ষ-নিৰ্ষ-মমানোচনা। 39. কন্যাংগী, 40. মতমাএ, 41. মমমৌতা, 42. তামক তমঘৈল, 43. ৰীৰাংগনা-একাংকী। 44. তৰেগন, 45. ৰুঁজতা-ৰুঁমতা- ৰীহৈন কথা মগ্ৰহ। 46. শ্বন্তুদায়, 47. ৰশনী খঠ- দীৰ্ঘ কথা মগ্ৰহ। 48. গামক জিনগী,

49. স্বৰ্দ্ধাংগিনী, 50. মতৰ্ভেয়া পোখৈৰ, 51. গামক শকল-মূৰত,
 52. স্বপন মন স্বপন ধন, 53. মমৰথাগক সূত, 54. স্বপ্নন-
 রীৰান, 55. রাঁল গোপাল, 56. ভকমোড়, 57. উলৰা চাউৰ, 58.
 পতমাড়, 59. গঠৈনগৰ হাথ, 60. লজৰিঁজী, 61. উকচু মমথ, 62.
 মধুমাছী, 63. পমেনাক ধৰম, 64. গুড়া-খুদীক বোঠী, 65.
 ফলহাৰ, 66. খৰ্ঘেত গাছ, 67. এগছা আমক গাছ, 68. শ্ৰুতিভক্ত,
 69. গাছপৰ মাঁ খমলা, 70. উভিয়াএল গাম, 71. গুনেতী দাম, 72.
 মূড়িয়াএল ঘৰ, 73. রীৰাংগনা, 74. স্মৃতি শেষ, 75. বেঁঠীক পৈৰুখ,
 76. প্ৰান্তিযোগ, 77. ত্ৰিকালদৰ্শী, 78. পেঁতীম মাল পছুখা গেলোঁ,
 79. দোহৰী হাক, 80. স্মৃতিমানী জিনগী, 81. দেখল দিন, 82. গপক
 পিয়াসল নোক, 83. দিৱালীক দীপ, 84. স্বপ্নন গাম, 85. খিলতোড়
 ভূমি, 86. চিত্ৰনক শিকাৰ, 87. চৌৰম খেতক চৌৰম উপজ,
 88. মমথমাঁ পহিলে তেত কিমান, 89. ভৌক, 90. গামক আশা
 ঠুপ্তি গেল, 91. পমেনাক মোল, 92. প্ৰাণিযোগ, 93. হাৰল চেহৰা
 জীতল ৰূপ, 94. বহৈ জোকৰ পৰিৱাৰ, 95. কৰ্তাক ৰংগ কৰ্মক
 মংগ, 96. গামক মূৰত ৰঁদৈল গেল, 97. স্বপ্নিম পৰীক্ষা, 98. ঘৰক
 খৰ্চ, 99. নীক ঠকান ঠকেলোঁ, 100. জীৱনক কৰ্ম জীৱনক মৰ্ম,
 101. মঁচৰণ, 102. ভৰি মন কাজ, 103. আএল আশা চলি গেল,
 104. জীৱন দান তথা 105. স্বপ্নন মাতী- লঘু কথা মংগল

ঐ ৰচনাপৰ

স্বপন

মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাও।

২.৭.জগদীশ প্রমাদ মণ্ডন- মোড়পৰ (ধাৰাৱাহিক উপন্যাস চতুৰ্থ
পড়ার)

জগদীশ প্রমাদ মণ্ডন

মোড়পৰ (ধাৰাৱাহিক উপন্যাস)

ছত্ৰম পঢ়াৰ

ৰাঁবহ ৰ'থক পছাগত, তেঁৱীচ দেৱনক মাতো-পিতা মৰি গ নখিন
 আ পত্নী, দু ৰ'ঠাক ম'গ নৱ পৰিৱাৰো ৰ'নি চুকন ছেনে । ৰাঁবহ
 ৰ'থক ৰীচক জে ম'ল্লক দেৱন আ ৰ'নজীদাদাক ৰীচ বহনেন ও
 দিন-ৰাতিক ৰীচক ম'ল্লক জহিনা হোগএ তহিনা বহনেন। দেৱন
 গোদামক ম'ষ্টা ৰহিতো, ৰিচাৰো আ ৰেঁহাৰোম' যোত্হো-খনা নৱ
 ম'ল্লক ৰপমে ঠাট দ'খ চাই ছনা, ম'দা জীৱনক জে ম'ন খগতা
 আছি, জেকৰা প'ৰেঁমে দ'নিয়া' ৰেঁহান আছি, দেৱনোক ংগ ত
 ছেনেহে।

ওনা, ৰ'নজীদাদাক আপন জীৱন ছেনেন, নিয়মিত ৰেঁতন ছ নেন।
 তেঁৱীচ আপনাকৈ ৰ'হি-ৰাখি চনৈ ছেথ, ম'দা দেৱনক ত' মে নহি
 ছনা। কনকভা এনা পছাগত দেৱন চাৰি-পাঁচ ৰ'থ তক
 ৰ'নজীদাদাক ৰিচাৰকৈ ম'নেত বহনা ম'দা আপন ৰিচাৰেক জগহ
 আক বহনে দেখা নহি পড়নেন। ম'দা পাঁচ ৰ'থক পছাগত
 ৰ'নজীদাদাক ম'হক ম'নত ৰাতকৈ মনে-মন দেৱন থো -ৰেঁদ
 কৰেত-কৰেত নৱ-নৱ ৰিচাৰো আ কাজো দেখএ নগনা। জগম'
 আপন জিনগীক গতিক ম'ভ আনুভৱ দ'খ নগনেন।

আৰ' ৰেঁচাৰিক দৌড়মে দেৱন ৰুঁমি গেনা জে গামক জীৱন ৰিঁন
 পাগযো-কৌড়ীক চনৈএ, ম'দা শহৰ-ৰাজাৰক জীৱন তেনা নহি নি
 মকৈএ। শহৰ-ৰাজাৰমে এক দিন ৰিতাএৰ' মানে ৰিঁনা পাগ-
 কৌড়ীক, জীৱনক দুৰ্গ ৰ'নিযেঁ জাগএ। ত'এ পৰিৱাৰকৈ গামমে
 ৰাখ' জীৱনাশুকন আছি। ধীৰে-ধীৰে দেৱনক ৰিচাৰমে ও জি
 জাগি চুকনেন জে আপন জীৱনক ভৱিমকৈ হিয়ামি মকৈ ছেথ।

জখনে ভৱিষ্যকৈঁ হিয়ায়েক শক্তি ৰিচাৰমে আৱঁএ নগৈএ তখনে নে মন্থ অৰ্পন মন্থম্বক মীমা নিৰ্ধাৰিত কৰএ নগৈএ। জীৱনক মূল পাঁচ তত্ত্ব- ভোজন, ৰস্ত, আৰাম, স্নান আৰু শিক্ষা এক-এক মন্থক জীৱনক আধাৰ ছীহে। ওনা, অহু পাঁচো তত্ত্বমে মন্ত মমানে হি অছি। এক-দোমৰমঁ কম-ৰেঁমী অছিএ। জগমঁ জগ তবহক জীৱন বহন ওগ অশ্বকৃত অৰ্পন জীৱন নিৰ্ধাৰিত কগয়ে নগএ, মৃদা ও জীৱন মানৱীয় জীৱন নহি বহি পশুৱত জীৱন ৰঁনতে বহি জাগএ। পশুৱতো জীৱন কেনা নে ৰঁনত বহত? জহিনা পশুকৈঁ খাগ-কে, বহৈ-কে আৰু ৰীমাৰীক ভয় ৰঁনত বহৈএ তহিনা ওকৰো বহৰেঁ কৰৈএ। ভলৈঁ ও ৰুঁমহ ৰা নহি ৰুঁমহ। মৃদা মন্থ তঁ যে নহি ছিয়া। ৰুঁমেক শক্তি বহনে ভোজনো আৰু ৰস্ত, আৰাম, স্নান আৰু শিক্ষাক মহত যোহো ৰুঁমিতে ছৈথ। দেৱনো জীৱনক মূল তত্ত্বকৈঁ মদিকান মনমে ৰোপি ৰিচাৰ কৰৰেঁ কৰৈ ছৈথ জে অৰ্পন মমাজ-পৰ ৰাৰক ৰীচ একাকী জীৱন ৰঁনতে অছি, ওকৰা মম-গম ৰঁনাএই তঁ অৰ্পনা মংগ পৰিৱাৰে নোকক নে কাজ ভেনৈন।

এক-এক তত্ত্ব, জীৱনক পাঁচো মূল তত্ত্ব, ওনা ঐ পাঁচোক অতিৰিক্তো অৰ্পনক তত্ত্ব অছি, মৃদা যে অৰ্পন নহি, অৰ্পন এতৰেঁ জে জগ পৰিৱাৰক জীৱন দেৱন গৃদম কহ বহনো অছি ও ধাৰক ৰঁহৈত ধাৰক নাহপৰ চড়ত মনোহ জকাঁ কোন ৰূপেঁ মমহাৰি বহনো অছি..। মন্তকৈঁ অৰ্পন-অৰ্পন জীৱনযাত্ৰা কৰৈক ছৈহে। অৰ্পন কমাগকৈঁ মানে অৰ্পন মজদুৰীকৈঁ প্ৰতি দিনক আৱশ্যকতাক পূৰ্তিক হিমার জোড়নে দেৱনকৈঁ স্নষ্ট দেখ পড়ৈন জে জীৱনক পহিন আৱশ্যকতা, মানে ভোজন, জে অছি তেৰো মমুচিত ঠংম পূৰ্তি নহি কহ মকৈ ছী। মানে ভেন জে এহনো জীৱন অছি

জে ভোজনক মূন তত্ৰকৈ নহি পেরঁ জীৱৈনে, মানে ৰ্শাশক
 বক্ষা-নে, জে ভেটন তহীয়াঁ জীৱন নিৰাহ যোহো কগয়ে হন চৈখা।
 ওনা ঐ ৱীচ একটা ৱাত আৰো অছি জে ওহন জীৱন জীনিহাৰো
 ওহনে চৈখ জে ভোজনক গ্ৰণ-অৱগ্ৰণকৈ বুম্বৰো নহিয়েঁ কৰৈ চৈখা।
 মৃদা জেনা-জেনা মময় আগু ৱৈটেএ তেনা-তেনা ৱিচাৰমে পৰিৱৰ্তন
 নগ অৱৈএ যোহো ৱাত নহিয়েঁ অছি, যোহো অছিএ। মৃদা জে
 জেতএ অছি যে তেতএ বহই তগমঁ দেৱনকৈ কোন মতনৰঁ চৈন।
 মতনৰোঁ কিএ ৰখতা। দনিয়াঁক ৱনাৱঁশো অজীৱ অছিএ। জে
 জেতেক ৰক্ষক অছি যে তেতৰেঁ নে ভক্ষক যোহো অছিএ, তহী
 ৱীচমে নে দেৱনো ৰহৈ চৈখ...।

দেৱন অখন প্ৰতিদিনক আমদনীক হিমায়ঁ প্ৰতিদিনক ভোজনকৈ
 মিনৌনৈন তঁ বুম্বি পড়নৈন জে মম্বিচিভ ভোজন কৰৈ-জোকৰ
 অখন নহি ভেৰোঁ হেন। মনমে ঠঠনৈন, চাৰি গোৰেক পৰিৱা
 অছি আ মন্তনিত ভোজনক জে মূন্য অছি তেতে কহাঁ কমা হন
 চী? মৃদা জীৱনো গৃদম তঁ অহী সুনৈত আমদনীমে কৰৱাক অছি
 আ মময়মঁ চনৱাকো তঁ অছিএ।

মামঁজম কৰৈত দেৱন শহৰ-ৱাজাৰ আ গাম-দেহাতকৈ মমন্তন্য
 কৰৈত মজগুতীয়াঁ ৱিচাৰি নেতা জে পৰিৱাৰকৈ গামেমে ৰাখৰঁ
 কল্যাণকাৰী হএত। অখন তকক জে অখন জীৱন ৰহন, তগম
 অখন ৱিখাহ-দানক মংগ পৰিৱাৰমে দুষ্টা মজগুত খপটে ঘৰ
 ৱৈনৈনোঁ। ঐঠাম ঘৰ চুৱৈএ আকি খিড়কীয়াঁ পানি-ৱিহ ডিক মশ্ঠকা
 মাৰৈএ যে নহি বুম্বৰা। ঐঠাম অখন ওহিনা বুম্ব জে জাহিনা গুণ্টা-
 মীমেন্ঠক ঘৰ ৱনৱৈকান একটা মময় নিৰ্ধাৰিত কৰৈ চী।
 তহিনা..। তখন মাগষ্টিক দেৱান আ খপড়াক চাড়ৰঁনা ঘৰক মানে
 ভেন পচাম ৱৰ্থ ঠাঢ় ৰহৈৱঁনা ঘৰ। তেহেন ঘৰো ৱৈনৈনোঁ। তগ

মুগ মভয়ঁ পেঘ কাজ গ্ৰা কেনোঁ জে জহিয়ায়ঁ কমাএ নগনোঁ
তহিয়ায়ঁ মাতা-পিতাকোঁ কহियो কিছু খনএ নহি দেনিএন জে
আঁখিয়ঁ নোৰ খমিতেন। মৃগনা পছাতিযো প্ৰিয়া-কৰ ম যেহো
ওহন কগযে দেনিএন জে মগযো মূহ জশ দেৱেঁ কেনৈন।

দেৱন জহিনা পৰিৱাৰক মুগ মামজম কই জীৱন ৰনোঁলৈন তহিনা
পচ্যম ৰথক ঔৰদাক দৃষ্টা ঘৰ যেহো আঁখিক মোমমে দেখিয়ে বহন
ছনা জগম জীৱনক প্ৰতি মনমে তৃপ্তি যেহো উপকনে ছেনৈন।
ৰস্কক ওহন মময়াকোঁ মময়ানহিয়েঁ বুমৈ ছৈথ, কিএ তঁ আগ ভলৈ
নোক আপন ৰস্ককোঁ ৰেহিমারঁ কিএ নে ৰনা নিখএ ম া দেৱনক
পৰিৱাৰক তঁ আপন ৰএহ জীৱন বহলৈন জে মাত ভৰিপৰ জহিনা
ধোতী তহিনা পৰিৱাৰমে মাড়ী ৰদলৈ ছৈথ। মাতমে এক ৰেঁৰ গাম
জাগকান কনকভেমে মভ ৰস্ক কীনি কই নই জাগ ছৈথ আ
মাত ভৰি নিচেন বহৈ ছৈথ। দৱাগ-দাৰ তঁ আঁহা-গাহীম আঁচিএ।
জৰৰত ভগযো মকৈএ আ নহিয়োঁ ভই মকৈএ।

আপন জীৱনক হিমারঁ দেখ জখন দেৱন গামক মমাজকোঁ
হিয়ামিকই দেখনা তঁ বুমি পড়লৈন জে ৰাঁত নীক নহি তঁ ৰাঁত
আধনো নহিয়েঁ ছী। জঁ মজদুৰো ৰনি জীৱৈ ছী তঁ আপন ৰাঁহিক ৰনে
নে জীৱৈ ছী।

আপন ৰাঁহিক ৰনক ত্ৰিষ্টিম দেৱনক মনমে মস্তিষ্ক জগলৈন।
দেৱনক মনমে মস্তিষ্ক আঁৱিতে ৰঁজনাঁদাদাক পাঁচ মাত পূৰ্বক
ৰিচাৰ ধক-দে মোন পড়লৈন। মোন পড়িতে মন ৰিঁ ি গেলৈন।
ৰিঁমেক কাৰণ ভেলৈন আপনা মোমমে ৰেঁঠাকোঁ মানে
কামেমৰকোঁ ধৰমাড় কিতাৰঁ পঠিত দেখ বহন ছৈথ। আগম পাঁচ
ৰথ পূৰ ৰঁজনাঁদাদা দেৱনক জীৱনকোঁ দেখ ফুলক মাতা জকাঁ
গঁথৈত কহনে ছেনৈন-

"দেৱন, পৰিৱাৰ গাঙ্গে বহএ দিয়ো। কিএ তঁ মিথিনাক গাম ছী।
 আএৰঁ-জাএৰঁক ঋপনো ময়ঙ্ক ৰঁনন বহত মৃদা পেছনা পীঠীমে
 জে ভেন মে ভেন, নীক ভেন মেহো ৰঁঠিয়াঁ আ ঋধনা ভেন মেহো
 ৰঁঠিয়াঁ। কিএ তঁ ও স্তত ৰঁনি স্ততিয়াএন। মৃদা ঐগনা পীঠীপৰ নী
 জকাঁ ধিয়ান ৰাখ।"

ৰঁজেক গ্ৰমমে ৰঁনজীদাদা ৰাঁজি গেতা মৃদা পছাগত মোন
 পড়নৈন জে জীৱনক তঁ ৰঁনৰ-ৰাঁঠ কৰেঁৱনা মেহো ঋছিএ। কখনো
 ঐ ৰোঠীকেঁ হৰঁক মাৰি সূম ৰঁনা দগএ তঁ কখনো ওগ ৰোঠীকেঁ,
 আ খাগত-খাগত মভঠা ৰএহ খা জাগএ।

ৰঁনজীদাদাক ও ৰিচাৰ দেৱনক হৃদয়কেঁ চুইষ্ট কই পকেঁড়
 নেনকৈন। ঋপনো পাঁঠ ৰঁখ্মাঁ পৰিৱাৰক মিৰাকেঁ নৱ মিৰামঁ
 ৰিচাৰএ নগনা। ৰিঁশ ৰঁজনে দেৱন ৰঁনজীদাদাক মোমামে মনে-
 মন মঁকল্প কেলৈন, মানে মনমে ৰোপনৈন জে ৰেঁঠাকেঁ
 কনকভে আনি পঠা কই একঠা পড়ন-নিখন মন্থ ৰঁনা
 পৰিৱাৰমে ঠাঠ কৰৰাঁ। জগ ৰঁঠাক মাএ মাৰি জাগএ কি পিতা
 ওকৰা কেতৌ-কে ফেক ঋৰেঁ চৈথ ঋকি ঋপন পিতৃক দাযিহ্নকেঁ
 পুত্ৰত নিৰ্হন কৰে চৈথ। হমহঁ ঋপন দাযিহ্নকেঁ ওহিনা ৰুঁমি
 তাধেৰ নিমাহৰঁ জাধেৰ ৰেঁঠাকেঁ নৱ ৰূপমে যুগান্ধকৃত মন্থ ন ি
 ৰঁনা নেৰাঁ। যএহ নে ভেন পৰিৱাৰকেঁ মমযক মঁগ জোড়ৰাঁ। এক-
 এক মন্থ ঋপন ঠীতান্ধকৃত ঘষ্টেত-ৰঁঠেত বহনা ঋছি।
 প্ৰাপ্ৰতিক শক্তি এতে প্ৰৱন ঋছিএ জে জীৱন ভৰিক কম্মাণকেঁ
 ফণমে ফণাক কই দগএ। ঘৰ-পৰিৱাৰক মোৰামে ঋপন জিনগী
 খপৰেঁ ছী, মৃদা ফণমে ৰাঁঠি, ফণমে ভুমকম ঋৰাঁ কৰা
 তোড়িকই নষ্ট কই দগএ, তঁএ ঋগুক পীঠীক জীৱন কেহেন
 আ কেনা ৰঁনত?

অপন রৌখাগত বিচাৰকৈ জহিনা প্ৰাণ বথক মাতো ঘোড়াক ছোৰ
 একেৰেৰ খিঁচ, অপন জীৱন নগ আনি চাঢ় কেনৈন তহিনা দেৱনো
 অপন মনকৈ কেনাহ। দেৱন অপনা আগ্ৰমে দেখ বহন চনো জে
 পঢ়ে-নিখৈক বংগ-বংগক জে মঁছান মভ অছি তগমে হমৰো মন
 নোকক ৰেঁঠা তঁ বিদ্যালয়মে পঢ়িতে অছি, তখন হম অপনা
 ৰেঁঠাকৈ গঁজীনিযৰিগ কৌনেজমে কিএ নে দাখিনা দিয়া মকৈ চী।
 মভ ৰেঁৱছা বিদ্যালয় কেনহি অছি। যএহ নে জে খচ হএত। ওনা,
 খৰচো তঁ মভ বংগক অছিএ। কোনো বিদ্যালয়মে ৰেঁমী খচ অছি
 আ কোনোমে মানে মাধাৰণ বিদ্যালয়মে কম খচ অছি। ভনেঁ
 ৰাঠিক পনাঠিক পানিয়েঁ জকাঁ জড়িপনিয়েঁ কিএ নে দাখএ মদা
 ভেন তঁ ৰাঠিয়েক পানি।

জগ দিন ৰঁনজীদাদাক বিচাৰমঁ দেৱন প্ৰভাৱিত ভেন বহৈথ, তগ
 দিন কামেমৰক উম্ব কম বহনে কাজমে ৰাধা দেখিয়ে বহন ছা
 মদা গীধ দৃষ্টি তঁ অপন ৰেঁঠাক বিষয়মে বহৰেঁ কৰৈন। তীন মাত
 পূৰ্ধ ধৰি জে মনমে অঁঠকন ছেনৈন ও পূৰ্তি কেনৈন। মঁযোগ ৰঁনন,
 মঁজোগ কি ৰঁনন জে মময় পুৰনা পছাগত কামেমৰকৈ
 কনকন্তা আনি দেৱন বিচাৰ কেনাহ জে জহিনা যশোদা মৈয়া
 প্ৰাণকৈ ভোৰ-মাঁম ৰেঁঠা বুমি ভেঁঠ কৰৈ ছেনী, তহিনা ভোৰ-মাঁম
 অপনো জা কই মভ দিন মভ ৰাতক হিমারঁ মেহো বুমিত বহৰঁ।
 পুছৰেঁ জে ৰৌখা আগ কী মভ পঢ়নেঁ। এতৰেঁ নহি জে ৰৌখা
 পামবুক ঠীক ছৌ কিনে। দিন-দিনেক কাজক ৰাপ নে জিনগীকৈ
 চাঢ় কৰৈত চনৈএ।

আগ তীন মাত কামেমৰকৈ পূৰি বহন অছি। অপন ওকাতিক
 অশুকন, মানে ভেন অপন শজিক অশুকন, কামেমৰকৈ দেখ
 দেৱনক মনমে এতক খুশী উপেক গেনৈন জে ৰেঁঠাকৈ কনকন্তা

খুৱৈক তেমৰ মান-গীৰহপৰ ভোজ কৰৈক ৰিচাৰ ভেনে। ভোজ
কি জে ৰিচানয়ক মন্ত শিক্ষক ভেনা আ গোদামক মন্ত শ্ৰমিক।
ওনা, জৱাৰদেহীক পদপৰ ৰহিতো অপনাকৈ ৰনজীদাদা ৰ্মিকৈ
মানে ছেথ। দেৱন ৰনজী দাদাকৈ কহনখিন-

"দাদা, কামেমৰকৈ কনকভাক মাটি-পানি ধাওৰ গেন। ৰেঁঠাকৈ
দেখ মন তিৰপীত খিছি তঁও মমাৰোহপূৰক ভোজ কৰৱঁ।"

দেৱনক মনক উজাৰ দেখ ৰনজীদাদাক অপনো মন উজৰিত ভই
গেনে। কিএ তঁ জেহনে দাতা তেহনে ভোজা অপনাকৈ দেখ
ৰনজীদাদা ৰঁজনা-

"জেতে ঠাকা খঠ কৰৱঁহ তহী খনুকল নে মন্ত কিছু কৰৱঁ।"

মনে-মন ৰনজীদাদা ৰিচাৰএ নগনা জে কামেমৰকৈ ঐঠাম তক
এৱামে মানে আগ ধৰি জে ভেন তগমে অপনো ৰিচাৰক নিৰহন
তঁ ভেৱে কএন খিছি, তঁও খঠক আধা মহযোগ কই দেৱ, জগম
মনক উজাৰ মেহো দোৱৰ ভগয়ে জাএত।

মমাৰোহ নীক ভেন। কামেমৰ মেহো দোমৰ ৰিচানয়মে পঁঠ
গেন। কামেমৰক পঠক জতন দেখ জহিনা শিক্ষক তহিনা দ ৱন
অপনো ছথিএ।

মময় ৱীতেত গেন। কামেমৰ মেহো এক গঁজীনিয়ৰ যুৱকক ৰূপমে
তেয়াৰ ভই গেন। কামেমৰক মঁগ হজাৰো গঁজীনিয়ৰ কনকভামে
তেয়াৰ ভই গেনা। মন্তকৈ নোকৰী চাহিএন, মৰকাৰক মঁগ
নোকৰীক মময়া উঠন। খন্তমে মমমৌতা ভেন জে প্ৰথেক
গঁজীনিয়ৰকৈ দু-দুটা ষ্টেক্‌ষ্টৰ খনুদানক মঁগ ৰৈকক মা ্যময়
দেন জাএত।

আগ কামেমৰ ওগ মীমাপৰ আৱিঁ ঠাট ভেন খিছি জেতএ এক
দিম ছহ মায় পূৱ পিতাক মৃণু ভেন ছেনে তঁ দোমৰ দিম অপন

ৰিখাহ মাম দিন পূৰ্ণ ভেনে, মাগক মৃত্যু দু মান পহি হি ভই
গেনে।

ৰনজীদাদাক মম্বৰ্কে বহনে কামেৰৰ অখন উজৰন-উপঠন
গাম-মমাজ দিম মুকি চুকল ছন, জগম মনমে আন্তে-আন্তে বোপা
বহনে ছেনে জে অখন তক কনকভা মন শহৰমে, গঁজীনিযৰিগ
কৌনেজক বিদ্যার্থীক ৰূপমে জে মান-প্ৰতিষ্ঠা বহ ও গামমে
থোড়ে হএত। এক তঁ গঁজীনিযৰক কাজ নহি বহনে গাম নোক
গঁজীনিযৰকৈ নীক জকাঁ জানি নহি বহনে আছি, তেপৰ ম তঁ
মহজে গাম-মমাজমঁ মভ দিন হঠন বহনোঁ। অখন তক জে গাম
জেরো-এরো কৰে ছেনোঁ তঁ ৰম পান্নন-পৰক জকাঁ অখন ঘৰ-
অঁগনামে ৰৈমত বহে ছেনোঁ আ মময় বীতলাপৰ উঠি কই বিদা
ভই কনকভা আৰিঁ জাগ ছেনোঁ..!

মহাভাৰতক কৌৰৱ-পাণ্ডৱক নড়াগ জকাঁ কামেৰৰক মনমে
গাম-শহৰক বীচক দূৰীক দ্বন্দ্ব উঠি চুকল ছন। মদা মনক
দৃঢ়তা গামক প্ৰতি কামেৰৰকৈ এতে জাগি চুকল ছেনে জে নগ
জাগক মভ ৰাঁধাকৈ জহিনা পোড়ো-মাগক নতীকৈ হঁসুআ খড়ৈৰ
কই কাটি দগএ তহিনা বিচাৰক হঁসুআ খড়ৈৰ কই কাটি দেনক।
একাএক কামেৰৰক মনমে বিচাৰক নৱ উমোহ জাগল জে
জহিনা পিতাজী গামমঁ পড়াকই মানে জীৱন নগ চনন ,
কনকভা এনা তহিনা হমহুঁ কনকভামঁ গঁজীনিযৰ ৰনি গাম জা
বহৰ। মদা হমৰো তঁ ৰুমএ পড়ত জে জৈঠাম অখন জীৱনকৈ
ঘাপিত কৰএ চাই ছী তৈঠাম অন্মকুল পৰিৱেশ কেনা ৰনত?

অনেকো প্ৰজ্ঞক মঁগ অনেকো উত্তৰ কামেৰৰক বিচাৰকৈ ঘেৰনহি
ছন। তেপৰ পত্নী মভদ্রা ৰঁজাৰোন্মুখী ছথিন। বহৰোঁ কি নে
কৰতী। মভদ্রা জিনাস্তৰক আফিমৰক পৰিৱাৰক পনিত-পোমিত

ঠেথ। ওনা, মনক ম'কল্লো তঁ ওহন রঁকন ছীহে জে ঞনকা তোড়নে নহি, ঞপনেঠা তোড়নে ঠুঠৈএ। তহুমে বিদ্যানথয়ঁ নিকনন ঠঠকা নরযুৱকক ম'কল্ল।

কনকভাক ঞন্তিম বিদাগক ভেঁঠক ৰূপমে কামেম্বৰ রঁনজীদাদায়ঁ ঞমিৰবাদ নিঞ দানকা ঐঠাম প'ঠন।

মাত মাত পহিনে রঁনজীদাদা মৰকাৰী মেৰায়ঁ নিবৃভ ভেঁ গেন চনো। মমযক ঞনুকৃততা পেৰঁ মানে রেতনক রঁতোভৰী ভেনে রঁনজীদাদা ঞখনো পেঁশনক ৰূপমে ওতে ৰূপেঞা মায়ে-মায় ঔঠেৰঁতে ঠেথ জেতে শ্বৰমে মেৰাৰে রেতন ঔঠেৰঁ চনো। ুদা মহগাগ রঁঠনে, কিছু কম তঁ ভেৰেঁ কেনৈন। ওনা, জখন রেতনভোগী জীৱন ছেনৈন তখন পৰিৱাৰক ভাৰো রেঁমী ছেনৈন জেকৰা নিমাহৰঁ ঞনিৱাৰ্য বহৈন, যে ঞাৰঁ নহি বহনৈন। তহ মে দনু রেঁঠা তেনা কমাগ চেন জে মঁহম'গা পাগ দগনে তেয়াৰ বহৈ চেন মৃদা ঞপনহি পেঁশন ওতে ভেঁঠি জাগ চেন জে রেঁঠক মদৈতিক খগতে নে চেন। তঁএ মদিকান খুশী-খুশী কহৈত বহৈ চথিন জে ৰৌঞা, ঞপন কমাগয়ঁ ঞপন জীৱন গঢ়।

ঞাজ্বক পৰিৱেশমে খগতা নহি চেন, কনে কঠাগন মন প্ৰঞ্জ ঞচিএ। ঞাজ্বক তেহন ঞাৰ্থিক পৰিৱেশ রঁনি গেন ঞচি জে মভকেঁ মানে ধনীক-গৰীৰঁ মভকেঁ, পাগক খগতা মদিকান বহিতে ঞচি, কিএ তঁ জিনগীক ফানহু ঞাৱশ্বকতা তেতে ৰাঁঠি গেন ঞচি জে ঞনেৰো নোক শ্বমকেঁ হীন রঁনা ভোগকেঁ ঞপনা বহন ঠেথ। মৃদ যে রঁনজীদাদাকেঁ নহি চেন। শ্বৰাহেয়ঁ জীৱনক গঠন তেনা গাঠি নেনে ঠেথ জে জনেভ জকাঁ গঠিয়া গেন চেন, তঁএ মাঁম-ভোৰ গাথিগ্ৰী জাপ কৰৈমে মৰপষ্ট দৌড় চলৈ চেন।

রঁনজীদাদাক ঐঠাম কামেম্বৰ প'ঠনো তঁ পতা নগনৈন জে ঞপনে

দম্ব ৰঁজে দিনমুৱা ৰৌড়াএন ছেথ, কেতএ ছেথ তেৰৰ কোনো
 ঠেকান নহি। ৰাঁহন জিনগীক নে নিৰ্ধাৰিত জীৱনো হোগএ আ
 জগহো নিৰ্ধাৰিত ৰহেএ, মৃদা খুনন-খিনন জীৱনক আড়ি-ধৰ আছি
 নহি। ওনা, কাম্যেৰক মনমে ঠিঠি চুকল ছন জে জখন কান্হি
 কলকত্তা ছোড়ি জাএৱঁ আছি তখন দোহৰা কই অৱৈক আশা
 কৰৱঁ নীক নহি। এহনো তঁ মম্বৰ ভগ্যে মকৈএ জে ৰিদাগক
 তেয়াৰীমে ৰিমৌৰ জাগ। তেৱীচ ৰনজীদাদাক পহুৱী মুনলৈন ে
 এক গোঠা ভেঁষ্ট কৰএ আএন ছৈন। মুনিতে মৱোধনী কোঠৰীম
 নিকৈন কাম্যেৰ নগ আৱি ৰঁজলী-

"চল, দৰৱঁজাপৰ ৱৈমু। জে ঘড়ী জে পহৰ নে অখনে পৰা না
 আছি।"

নিৰ্ভীক ভই কই মৱোধনী ৰাঁজল ছেলী, কিএ তঁ মন গৱা ী
 দগ্যে দেনে ছেলৈন জে নিশ্চিতকৈ নে মম্বয় হোগএ মৃদা
 অনিশ্চিতকৈ মম্বয় কী হএত। কহনো জাগ ছে, 'ভড়ড়াক ং
 গামক ঠেকান!' অখনো আৱি মকৈ ছেথ আ দু ঘন্টাক পছাতিযো
 আৱি মকৈ ছেথ। হম অন্বমানম ৰঁজলৌ আছি আকি দনকৰ মানে
 পতিক, কাজ মম্বাহেত ৰঁজলৌ আছি। ওনা অখনা মিথিলাঁচন আ
 ৰঁগানক মহিলাক ৱীচ দূৰী আছিএ। কাৰণ অনেকো আছি, শহৰ-
 দেহাতক দাঅএ কি মাফৰ-নিৰফৰক দূৰী, কি মম্ব ্বন-ৰিপল্লক
 দূৰী দাঅএ আকি জীৱনক মৰ্মক মংঘৰ্ময় জীৱন দাঅএ। মৃদা যে
 অখন নহি।

কাম্যেৰকৈ দৰৱঁজাপৰ ৱৈমতে মৱোধনীক পোতী, চাহো আ
 পানিযো নেনে পৰাচলী। তেৱীচ ৰনজীদাদা যেহো পৰাচলো। দিন
 ভৰিক থাকল, তঁএ মনমে ৰহৈন জে পহিনে নহাএৱঁ, পছাগত জে
 হএত যে হএত।

ৰঁনজীদাদাকৈ দেখতে কামেম্বৰ ৰাঁজনে-

"দাদা, কান্হি কলকত্তা ছোড়ি গাম চনি জাএৱঁ। জহিনা পি াজী জীৱৈনে কলকত্তাক ৰাঁঠ পকড়নৈন তহিনা হম্গাঁ গামক ৰাঁঠ পকৈড় গাম চনি জাএৱঁ। জীৱৈক ৰাস্তা ভেঠ গেন, দুনিয়াঁমে কেতৌ স্বতন্ত্ৰ ৰপমে জীৱঁ মকৈ ছী।"

একমুগ কামেম্বৰক ৰিচাৰমে ৰঁনজীদাদাকৈ মন্ত কিছু ভেঠ গেনৈন। মন্তমঁ পেঘ ৰিচাৰ 'স্বতন্ত্ৰ জীৱন পএৱঁ' ছে েন। ৰঁনজীদাদা একে শব্দমে ৰঁজনা-

"অহাঁ মগ হমৰ শ্বভকামনা অছি, কামেম্বৰ...!"

-জগদীশ প্ৰমাদ মণ্ডলজীক জন্ম মধুৱনী জিলাক ৰেঁবমা গামমে 5 জুন 1947 গম্বীমে ভেনৈন। মণ্ডলজী হিন্দী এৱঁ ৰাজনীতি শাস্ত্ৰমে এম.এ.ক অহৰ্তা পাৰিঁ জীৱিকোপাৰ্জন হেতু গৃহি কাৰ্যমে মন্থ ৩২ কাঠ পূৰ্বক মমাজ মেৰামে লাগি গেনা। মমাজমে ৰাস্ত কাঠিৱাদী এৱঁ মামন্তী ৱ্যৱহাৰ মামাজিক ৰিকামমে হিনকা ৰাধক ৰুঁমি পড়নৈন। ফলত: জমীন্দাৰ, মামন্তক মগ গামমে পুৰজোৰ নড়াগ ঠাঠ ৩২ গেনৈন। ফলত: মণ্ডলজী অঁপন জীৱনক অধিকাংশ মময় কেম-মোকদমা, জহন যাত্ৰাদিমে ৰাতীত কেনাহ। 2001 গম্বীক পছাগত মাহিৰ নেখন-ক্ষেত্ৰমে এনা। 2008 গম্বীমঁ ৰিভিন্ন পত্ৰ-পত্ৰিকাৰিমে হিনক ৰচনা প্ৰকাশিত দ্বাখ নগনৈন। গীত, কাব্য, নাষ্টক, একাংকী, কথা, উপন্যাস গল্পাদি মাহিৰক মৌনিক ৰিধামে হিনক অনৱৰত নেখন অধিতীয় মিষ্ ৩২ ৰহনৈন অছি। অখন ধৰি দৰ্জন ভৰি নাষ্টক/একাংকী, পাঁচ ম্যএমঁ উপৰ

গীত/কাব্য, উল্লেখ্য গোট উপন্যাস আ মাতে আঠমাএ কথা-কহানীক মংগ কিছু মহত্বপূৰ্ণ বিষয়ক শোধানেথ আদিক পুস্তকাকাৰ, মাএমঁ উপৰ গ্ৰন্থমে প্ৰকাশিত হৈন।

মিথিলা-মৌথিলীক বিকাসমে শ্ৰী জগদীশ প্ৰসাদ মণ্ডলজীক যোগদান অৱিস্ৰবণীয় হৈন। এ অখন মতত প্ৰিয়াশীলতা ও বচনা ধৰ্মিতাক নেত বিভিন্ন মন্ত্ৰায়ভক দ্বাৰা সম্মানিত/পৰস্কৃত হোগত বহনা অছি, যথা- বিদেহ সম্বাদক মণ্ডল দ্বাৰা "গামক জিনগী" নথু কথা মংগ নেত "বিদেহ সম্মান- 2011", "গামক জিনগী ৰ মমগ্ৰ যোগদান হেতু মাহিঙ অকাদেমী দ্বাৰা- "ষ্টেগোৰ নিষ্টৰেচৰ এৱাৰ্ড- 2011", মিথিলা মৌথিলীক উল্লখন নেত মাফুৰ দৰভংগা দ্বাৰা- "বিদেহ সম্মান- 2012", বিদেহ সম্বাদক মণ্ডল দ্বাৰা "নৈ ধাৰেএ" উপন্যাস নেত "বিদেহ ৱাঁল মাহিঙ পৰস্কাৰ- 2014", মাহিঙমে মমগ্ৰ যোগদান নেত এম.এন.এম. শোৱঁন মোমিনবী দ্বাৰা "কৌশিকী মাহিঙ সম্মান- 2015", মিথিলা-মৌথিলীক বিকাস নেত মতত প্ৰিয়াশীল বহৰাঁক হেতু অখিত ভাৰতীয় মিথিলা মংঘ দ্বাৰা- "ৰৈছনাথ মিশ্ৰ "যাত্ৰী" সম্মান- 2016", বচনা ধৰ্মিতাক ক্ষেত্ৰমে অমূল্য যোগদান হেতু জ্যোত্স্না-মণ্ডল দ্বাৰা- "কৌমুদী সম্মান- 2017", মিথিলা-মৌথিলীক মংগ অন্ম উক্ৰেঙষ্ট মেৰা নেত অখিত ভাৰতীয় মিথিলা মংঘ দ্বাৰা "স্ব. ৱাঁলুঁ মাহেৰ চৌধৰী সম্মান- 2018", চেতনা মমিতি, পষ্টনাক প্ৰমিষ্ক "যাত্ৰী চেতনা পৰস্কাৰ- 2020", মৌথিলী মাহিঙক অহৰ্নিশ মেৰা আ মৃজন হেতু মিথিলা মাংকৃতিক মমল্লয় মমিতি, গ্ৰাহাষ্টী-অমম দ্বাৰা "ৰাজকমল চৌধৰী মাহিঙ সম্মান- 2020", ভাৰত মৰকাৰ দ্বাৰা "মাহিঙ অকাদেমী পৰস্কাৰ- 2021" তথা মাহিঙ ও মংকৃতিমে মহত্বপূৰ্ণ অৱদান নেত অমৰ শহীদ ৰামফল মণ্ডল বিচাৰ মণ্ট দ্বাৰা "অমৰ শহীদ ৰামফল মণ্ডল

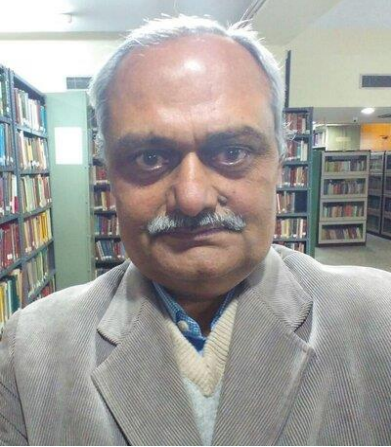
বাঙালী পুৰস্কাৰ- 2022"

বচনা ম্যামৰ : 1. গন্ধৰ্বনৃষী ঋকাম, 2. বাতি-দিন, 3. তীন জেঠ
এগাৰহম মাঘ, 4. মৰিতা, 5. গীতাংজনি, 6. স্মৃথাএল পোখৰিক
জাগঠ, 7. মতৰেঁধ, 8. চুনৌতী, 9. বহুমা চৌৰী, 10. কামধেনু, 11.
মন মখন, 12. ঋকাম গঁগা - কৰিতা মংগ্ৰহ। 13. পঁচৰশী- একাংকী
মঁচখন। 14. মিথিতাক রেঁশী, 15. কল্পবোমাগজ, 16. সমেনিয়া
ৰিঁখাহ, 17. বনোকৰ ডকৈত, 18. স্বয়ংৰ- নাষ্টক। 19. মৌনাগল
গাছক ফুল, 20. উত্থান-পতন, 21. জিনগীক জীত, 22. জীৱন-
মৰণ, 23. জীৱন মংঘৰ্ষ, 24. নৈ ধাড়েএ, 25. রঁড়কী রঁহিন, 26.
ভাদৰক ঋঠ ঋহাৰ, 27. মধৱা-ৰিধৱা, 28. চুঁঠ গাছ, 29. গজ্জত
গমা গজ্জত রঁঠেৰোঁ, 30. নহমন, 31. পঁগ, 32. ঋমক গাছী, 33.
স্মৃতিতা, 34. মোড়পৰ, 35. মংকল্প, 36. ঋন্তিম ফুল, 37. কুণ্ঠা-
উপন্যাস। 38. পয়স্বিনী- প্ৰবঁক-নিবঁক-মমালোচনা। 39. কন্যাণী,
40. মতমাএ, 41. মমমৌতা, 42. তামক তমঘৈল, 43. রীৰাংগনা-
একাংকী। 44. তৰেগন, 45. রঁজতা-বুঁমতা- রীহৈন কথা মংগ্ৰহ। 46.
শান্তদায়, 47. বশনী খড়- দীৰ্ঘ কথা মংগ্ৰহ। 48. গামক জিনগী,
49. ঋদ্বাংগিনী, 50. মতৰেঁয়া পোখৈৰ, 51. গামক শকন-মূৰত,
52. ঋপন মন ঋপন ধন, 53. মমৰথাগক হুত, 54. ঋপন-
রীৰান, 55. রাঁল গোপান, 56. ভকমোড়, 57. উলৰাঁ চাউৰ, 58.
পতমাড়, 59. গঠৈনগৰ হাথ, 60. নজৰিঁজী, 61. উকড় মময়, 62.
মধুমাছী, 63. পমেনাক ধৰম, 64. গুড়া-খুদ্দীক বোশী, 65.
ফলহাৰ, 66. খমৌত গাছ, 67. এগছা ঋমক গাছ, 68. শ্বভটিভক,
69. গাছপৰ মঁ খমলা, 70. উভিয়াএল গাম, 71. গুনেতী দায়, 72.
মুড়িয়াএল ঘৰ, 73. রীৰাংগনা, 74. স্মৃতি শেষ, 75. রেঁশীক পৈৰুখ,

76. প্ৰগতিযোগ, 77. ত্ৰিকালদৰ্শী, 78. পেঁতীম মাল পঢ়ুখা গোনোঁ,
79. দোহৰী হাক, 80. স্মৃতিমানী জিনগী, 81. দেখল দিন, 82. এপক
পিয়াসল নোক, 83. দিৱালীক দীপ, 84. ঞ্গলন গাম, 85. খিলতোড়
ভূমি, 86. চিত্ৰনক শিকাৰ, 87. চৌৰম খেতক চৌৰম ঔপজ,
88. মমযমঁ পহিনে চেত কিমান, 89. ভৌক, 90. গামক ঞ্খাশা
টুপি গেল, 91. পমেনাক মোল, 92. কৃষিযোগ, 93. হাৰল চেহৰা
জীতল ৰূপ, 94. বহুৈ জোকৰ পৰিৱাৰ, 95. কৰ্তীক বঁগ কৰ্মক
মঁগ, 96. গামক মূৰত ৰঁদৈল গেল, 97. ঞ্খতিম পৰীক্ষা, 98. ঘৰক
খঠ, 99. নীক ঠকান ঠকেনোঁ, 100. জীৱনক কৰ্ম জীৱনক মৰ্ম,
101. মঁচৰণ, 102. ভৰি মন কাজ, 103. ঞ্খএল ঞ্খাশা চলি গেল,
104. জীৱন দান তথা 105. ঞ্গলন মাতী- লঘু কথা মঁগ্ৰহ।

ঞ্গপন মঁতৰ্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাও।

२.६.बरीन्द्र नाबायण मिश्र- मातृभूमि (उपन्यास)- १६म खेप

बरीन्द्र नाबायण मिश्र

मातृभूमि (उपन्यास)- १६म खेप

উতৰিবাঁৰি ঠোনমে পাকড়িক মমষ্টগৰ গাছ ছন । ওকৰে
 ছাহৰিমে যোঁমে ঠোনক নোকমভক বৈমাৰ ছন। গোৰিঁদ আ মাধৱ
 ওহি বৈমাৰক অগ্ৰথা চনাহ । ওনা ওহিচাম কীৰ্তন কৰৱাক
 হেতু মাঁমমে নোকমভক জুঠান হোগতে বহৈত ছন । মৃদা ওহি
 দিনক ৱাত কিছু বিশেষ ছন । গোৰিঁদ আ মাধৱ একত্ৰবিথা চনাহ
 । গমকুনয় নএ কএ কানেজ ধৰি একহি মংগে পঢ়নাহ । মএ
 পায় কেনাক ৱাদ নৌকৰী নহি কৰৱ ,মমাজক মেৰা কৰৱ ,তাহি
 ৱিচাৰম প্ৰেৰিত ভএ গাম ৱাপম আৱিঁ গেনাহ । এহন নোক কমে
 হোএত জে ভেন নৌকৰীকেঁ নাত মাৰি গাম-ঘৰ ঘূৰি জাএত । মৃদা
 ও মভ মে কেনাহ। গাম আৱিঁ তঁ গেনাহ, মৃদা এহিচামক স্থিতি তঁ
 ৱাদত খৰাৱ বহৈক। কেও ককৰো মনৱাক হেতু তৈয়াৰ নহি ।
 মভ অপনা-আপমে পৰিপূৰ্ণ।

"গৰীৱ ছী তঁ ছী, মূৰ্থ ছী তঁ ছী, হম ককৰ কী ৱিগাড়েত
 ছিএক? জে মোন হোএত মে কৰৱ । হম ককৰো নৌকৰ ছিএক
 কী? হমৰামভকেঁ জে বুমৱৈত অছি মে পহিনে অপনে ঘৰ মমহাৰি
 নিঅ তঁ বুমৱৈক জে ৱাদত কেনক।" তৰহ-তৰহক ফকৰামভ
 নোক ৱৈজৈত বহৈত।

গ্ৰ মভ মনৱাক হেতু গোৰিঁদ আ মাধৱ পহিনহিম তৈয়াৰ
 বহিথি । গাম কেহন হোগত অছি মে ও মভ স্বৰ্য দেখনে-ভোগনে
 বহিথি। মমাজ মধাৰ কৰৱাক হেতু মহনশীনতা চাহৱেঁ কৰী । দম
 তৰহক নোক জৈক,মভকেঁ মিনা কএ নএ জএৱাক হেতু ধৈৰ্য

চাহেঁ কৰী । যে মন্ত মোচ-ৰিঁচাৰি কএ দুনুগোষ্টে গাম্ম ৰাপম
আএল বহথি।

গোৱিঁদ আ মাধৱক মতত প্ৰায়ময় গাম্মে ৰাঁত
পৰিৱৰ্তন ভেন । নোকমন্তক শিক্ষাক প্ৰতি আকৰ্ষণ ভেনৈক ।
তৰহ-তৰহক নৱ ৰায়মায় নোক শ্বৰ কেনক । এহিমন্তয়
নোকমন্তক আৰ্থিক স্থিতিমে মুখাৰ ভেন। গোৱিঁদ আ মাধৱক
এহিমে ৰাঁত যোগদান বহেনি । জাহি কাৰণয় উতৰৰিঁথ
শোনক নোকমে ও মন্ত ৰাঁত নোকপ্ৰিয় ভএ গেনাহ।

পাঠশালা ককৰো ৰাজিগত ৰস্ব নহি হোণত আছি । ফেৰ
গ্ৰ কোনো আছক তঁ আছি নহি । কৈক পুন্তয় গনাকাক নোক
এহিচাম শিক্ষা নৈত বহেনাহ আছি । উচিত তঁ গ্ৰ ছন জে ুধাকৰ
স্বয় এহি কাজকেঁ আগু কৰিতথি। দচিনৰাঁৰিণোনক নোকমন্ত
দানকৰ মংগ দৈত । মূদা ভেন উনঠা । মুখাকৰ পাঠশালাক
জগহকেঁ কোনো স্থিতিমে ছোড়াঁক হেত্ৰ তৈয়াৰ নহি
ছথি ,অপিত্ৰ তৰহ-তৰহক মড়য়ন্ত কএ জয়ন্তকেঁ গাম্ময় ভগা দেৱঁএ
চাহৈত ছথি জাহিয়ঁ ও নিশ্চিঁত ভএ দানকো হিম্বাক খেত-পথাৰকেঁ
কঙ্কা কএ মকথি । কৈক নে অন্তায়? ফেৰ পাঠশালা বহেনা ং
মন্তক ফএদা হেতৈক । গাম্মে নোক উচ্চ শিক্ষা প্ৰাপ্ত কএ মকত
। জয়ন্ত মন ৰিদ্ধান ৰাজিমঁ শিক্ষা গ্ৰহণ কৰৱাঁক নীক আ মৰকেঁ
হমৰা নোকনি হাথয়ঁ নহি জাএ দেৱৈক । এহি হেত্ৰ হমমন্ত জানপৰ
খেত মকৈত ছী ।"-গোৱিঁদ ৰাঁজন। মাধৱ ওকৰ ৰাঁতকেঁ মমৰ্থন
কৰৈত আগু কহনক-

"জাহি তবহেঁ জয়ন্তকৈঁ ঞপনে নোকমন্ত তং কএ বহন
ছনি ও মঁপূৰ্ণ মমাজক হেতু কৰ্ণক রাঁত ঞছি। ঞপমোচক রাঁত
ঞছি জে দছিনরাঁৰিষ্টোনক নোকমন্ত মূকদৰ্শক রঁনন ছথি ।"

"ও মন্ত ঞরাঁ ছথিহে কোন জোগৰ । তাৰী-দাৰুয়ঁ ফুৰমতি
হেতনি তখন নে কিছু ঞাওৰ মোচতাহ।"-ৰৈমাৰমে মঁ কেও
রঁজনাহ।

"মন্ত রচন ।"-দোমৰ গোষ্টে রঁজনাহ ।

"মুদা হমৰা নোকনি চূপ নহি বহি মকৈত ছী । গ্ৰ
নাগরাঁৰাক ষ্টোন ঞছি । ও নাগরাঁৰা জে য়োঁমে জানকীধামমে
ঞনথ জগওনে ছথি। জয়ন্তক জান নাগেরাঁৰা রঁচওনে ছনাহ।"-
তেমৰ রাঁজন ।

"মে কেনা?"-চাৰিম পুছনকৈক ।

গ্ৰ রাঁত ককৰা নে বুম্নন ছৈক । নাহিএষ্টামে জয়ন্ত ঘৰক
পৰিস্থিতিয়ঁ তং ভএ কএ ধাৰমে দুৰঁএ জাগত বহথি । মঁযোগ্যঁ
নাগরাঁৰা দানকা দেখি নেতথিন ঞা বুম্না-মুমা কএ দানক ঞপনা
মঁগে জানকীধাম নেনে চনি গেনথিন । ওএহ দানকৰ নাম
জানকীধামক প্ৰমিষ্ণ শাৰদাৰ্ণজমে নিথওনথি । জঁ নাগরাঁৰা নহ
দেখনে বহিতথি তঁ কহি নহি জয়ন্তক কী হান হোগত?"-পাঁচম
নোক রাঁজন ।

"তখন তঁ জয়ন্তপৰ হমৰা নোকনিক ঞধিকাৰ মিষ্ণ ঞছি।
ও ঞপনমন্তক নোক ছথি । দানকৰ বক্ষা ঞরশ্য হেরাঁক চাহী ।"

"এরম্ভ! "-মভ একস্বৰম্ভ রাঁজন ।

তকৰ রাঁদ মৰ্মম্মতিয়ঁ প্ৰস্ফাৰ পায় ভেন জে গামক
যুৱকমভ পাৰ নগা কএ জয়ন্তক সুৰক্ষাক দেখভান কৰতাহ ।
দানকৰ নিগুপতিক আৱশ্যকতা হেতু গাম্যম্ভ ৰ্য্যৰম্ভ থা কএন
জাএত। গহো নিৰ্ণয় ভেন জে পাঠশানা ওতহি চনত জতএ চনৈত
বহন খছি। তাহি হেতু জে কৰএ পড়তৈক যে কএন জাএত ।"

নচৈতমভ মভষ্টা মমাচাৰ স্ধাকৰকৈ দেনকনি ।
স্ধাকৰক মিঠীপীঠী গ্ৰম্ম ছন ।

আৰঁ কী কএন জাএ?"-স্ধাকৰ নচৈতমভকৈ পুছনখিন।

"আহাঁ চিতা নহি কৰ। হমৰা নগমে এহি মম্মায়ামভক
মহী গনাজ খছি।"-একষ্টা নচৈত রাঁজন।

"তঁ ৰঁজৈত কিএক নহি ছহ?"-স্ধাকৰ কহনক ।

"জয়ন্তক জান ওহি শোধগ্ৰংথমে খছি । জঁ ওকৰা চোৰা
নী তঁ জয়ন্ত ৰঁতাহ ভএ জাএত, আপনে গাম্যম্ভ পড়া জাএত ৰা
ভএ মকৈত খছি জে ধাৰেমে গুদি জাএ ।"-দোমৰ নচৈত রাঁজ
।

"গ্ৰা ৰাঁত তঁ হম পহিনেম্ভ বুঁমৈত ছী । হম তঁ জানকীধামমে
কহনে ৰহী জে শোধগ্ৰংথ নেনে চনু তঁ আহঁমভ জ্যোতিষীজীকৈ দএ
দেনিএক আ ও পকড়াও গেন ।"

"জে ৰীতি গেল, যে গেল । আঁৰ কী কএন জাএ তাহিপৰ
ৰিচাৰ কৰেত জাহ ।"-স্বধাকৰ ৰাজন ।

"এহিমে ৰিচাৰৱাক কী জৈক? জয়ন্তক মিৰমায় কন ো
কএ শোধগ্ৰন্থকেঁ চোৰাএন জাএ । ফেৰ দেখেত বহু তমায় ।"-
তেমৰ নঠেত ৰাজন ।

চাক নঠেত আ স্বধাকৰ একমতম এহি প্ৰস্তাৱপৰ মহমত
ভেনাহ ।

-বৰীন্দৰ নাৰায়ণ মিশ্ৰ, পিতাক নাম: স্বৰ্গীয় মূৰ্য নাৰায়ণ মিশ্ৰ,
মাতাক নাম: স্বৰ্গীয়া দয়াকাশী দেৱী, ৰ'এম: ৩৯ ৰফ, পৈতৃক গ্ৰাম:
ঋড়ৰ ডীহ, মাতৃক: মিন্দিয়া ডোয়াটী, বৃত্তি: ভাৰত মৰকাৰক উপ
মঠৰ (মেরানিবৃত্ত), স্লেখন মেট্ৰোপোলিটন মজিস্ট্ৰেট,
দিল্লী(মেরানিবৃত্ত), শিক্ষা: চন্দ্ৰধাৰী মিথিনা মহাবিদ্যালয়ম্ ৰী.এম-
মী. ভৌতিক বিজ্ঞানমে প্ৰতিষ্ঠা : দিল্লী বিশ্ববিদ্যালয়ম্ বিধি স্নাতক,
প্ৰকাশিত কৃতি: মৌখিনীমে: প্ৰকাশন ৰফ:২০১৭ ১.ভাৰম্ মাঁম
ধৰি (আত্ম কথ),২. প্ৰমংগৰশ (নিৰম্), ৩.স্বৰ্গ এতহি আছি (যাত্ৰা
প্ৰমংগ); প্ৰকাশন ৰফ:২০১৮ ৪. ফমাদ (কথা মংগ্ৰহ) ৫. নমস্তো
(উপন্যাস) ৬. বিৰিধ প্ৰমংগ (নিৰম্) ৭.মহৰাজ(উপন্যাস)
৮.নজকোষ্টৰ(উপন্যাস); প্ৰকাশন ৰফ:২০১৯ ৯.মীমাক ওহি
পাৰ(উপন্যাস)১০.মমাধান(নিৰম্ মংগ্ৰহ) ১১.মাতৃমি(উপন্যাস)
১২.স্বপ্নলোক(উপন্যাস); প্ৰকাশন ৰফ:২০২০ ১৩.শখনাদ(উপন্যাস)
১৪.গএহ থিক জীৱন(মন্ত্ৰৰণ)১৫.চহেত দেৱান(উপন্যাস);
প্ৰকাশন ৰফ:২০২১ ১৬.পাথে(মন্ত্ৰৰণ) ১৭.হম আৰি বহন
জী(উপন্যাস) ১৮.প্ৰনয়ক পৰাত(উপন্যাস); প্ৰকাশন ৰফ:২০২২

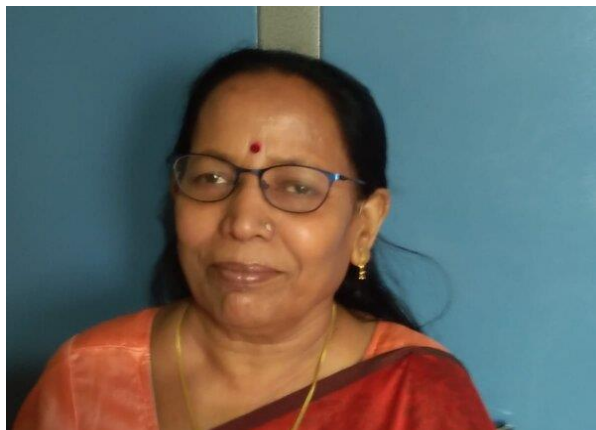

१९.रौति (ऐत ममय(उपन्यास) २०.प्रतिर्विष(उपन्यास) २१.रँदनि
बहन अछि मभकिहू(उपन्यास) २२.बाष्ट'ब माँदिर(उपन्यास)
२३.माँयोग(कथा मंग्रह) २४.नाछि बहन छनि रसुधा(उपन्यास)।

अपन मंतर्य editorial.staff.videha@gmail.com पर पछाड।

२.९.निर्मला कर्ण- अग्रि शिखा (भाग- १२)

নিৰ্মনা কৰ্ণ- অগ্নি শিখা (ভাগ- ১২)

নিৰ্মনা কৰ্ণ (১৯৬০-), শিক্ষা - এম্ এ, নেহৰু - খৰাজপুৰ, দৰভাঙা, মাসুৰ - গোঠিয়াৰী (ৰঁনহা), বৰ্তমা ন নিৰায় - বাঁঠী, মাৰখণ্ড, মাৰখণ্ড যবকাৰ মহিলা এৰুঁ ৰাঁন বিকায় মামাজিক স্বৰূপা বিভাগ মেঁ ৰাঁন বিকায় পৰিযোজনা পদাধিকাৰী পদ মঁস মেৰানিবৃত্তি উপবাস্ত স্বতন্ত্ৰ নে না।

মুন হিন্দী- স্বগীয় জিতেন্দ্ৰ কুমাৰ কৰ্ণ, মৌখিনী অম্বুৰাদ- নিৰ্মনা কৰ্ণ
অগ্নি শিখা (ভাগ - ১২)

পূৰ্ব কথা

ৰাজা পুৰুৰা মঁগ বিৰাহ হেতু অনেকানেক মৃদবী নানায়িত চনীহ । মৃদা ৰাজা পুৰুৰা এহি মঁস নিৰ্ণিত ৰাজকাজ মেঁ ব্যস্ত চনাহ ।
আৰু আগু

স্বৰ্গ কে মিহামন পৰ পুৰন্দৰ দেৱগণ কে মমূহ মেঁ ৰৈমন চনাহ ।

দানক মূখ মণ্ডন পৰ গহন চিঁতা পৰিৱ্যস্ত ছন । দিন প্ৰতি দিন
কে ৰাক্ষসক আক্ৰমণ মঁস ও ষ্টুটি চুকন চনোহ । দানৱৰাজ কেশি
কে অধীনতা ও স্নীকাৰ কস চুকন চনোহি । একৰ অতৰিভ অন্ম
কোনো মাৰ্গ দানকা নহি সন্মায়ন চনোহি । একৰ কাৰণ নগভগ
প্ৰতিদিন ৰাক্ষস গণ কে মনোভিনয়িত ৰক্ষক আপুৰ্তি দানকা কৰস
পৰিত চনোহি । দানৱক অন্মচিত মাংগ কে পূৰা কৰিত-কৰিত
দানকা মোন মঁ অপনা প্ৰতি হীন ভাৱনা ভৰন জা ৰহন চনোহি
।

দেৱগ্ৰক ঠুহল্লতি যদি এহি অৱমৰ পৰ স্নৰ্গ নোক মঁ ৰহিতথি,তখন
দেৱগণ কে দানৱ ৰাজ মস পৰাজিত নহি হোময় পৰিতোহি,মুদা
গ্ৰকদেৱক অন্মপস্থিতি পৰাজয় কে কাৰণ ৱনি গেন । কিছু
আৱশ্যক কাৰ্য মঁপাদিত কৰা হেতু গ্ৰকদেৱ ৰুহনোক মঁ ৱিধাতা
মঁগ পৰামৰ্শ এৱম অন্ম অনেকেও ৱিমৰ্শ হেতু গেন চনোহ । দানক
অন্মপস্থিতিক জ্ঞান ৰাক্ষস ৰাজ কে ভস গেন চন,আ এহি অৱমৰ
কে নান্দ উঠা নেনক দানৱৰাজ কেশি । তীন ৱৰ্যক ঘম্যমান যুষ্
মঁ গঁদ কে স্থিতি মোচনী ভস গেননি । ও পৰাজিত ভেনোহ,মঁগহি
দানক মনোৱন ষ্টুটি চুকন চন । দেৱক তেজ মমাস্তপ্ৰায় ভস
গেন চননি ।

শান্ত ৱৈমন গঁদ কে কৰ্ণ গহুৰ মঁ - "নাৰায়ণ-নাৰায়ণ" কে চিৰ-
পৰিচিত আৱাজ আ ৱীণাক মধুৰ নাদ গঁজিত ভস উঠন । গঁদ
কে মূখ কমন প্ৰমল্লতা মঁস প্ৰফুল্লিত ভস গেন । অৱন মিহামন
মস উতৰি ও নাৰদক প্ৰমল্লতা পূৰ্বক স্নাগত কেনহি,এৱম ভাঁতি-
ভাঁতি মঁস দানক পূজা অন্মৰ্থনা কেনা উপৰান্ত অৱন মমীপ এক
মাণি মাণিক্য জড়িত স্নৰ্ণ-মিহামন পৰ দানকা মাদৰ ৱৈয়াওন ।
নাৰদ স্নৰ্গ নোকক তকোতীন স্থিতি মঁস পূৰ্ণ অৱগত চনোহ তথাপি

ও জিজ্ঞাসা পূৰ্বক গুঁহ মঁস পুছনহি - "কোন কাৰণ থিক অমৰপতি ! স্বৰ্গলোক কে শ্ৰী-শোভা ৰিহীন পাৰি বহন ছী ? মন্ত দেৱগণ কে মুখ পৰ অজ্ঞাত ভয় পমৰন অছি ! নহি কোনো প্ৰকাৰক ৰায়-বঁগ ভঁস বহন অছি,আ নহি কোনো উম্মেৰক আয়োজন অছি ! অমৰপুৰী মেঁ তঁস প্ৰতিদিন কোনো নে কোনো প্ৰকাৰ কে উম্মেৰ মনাওন জাগত ৰহৈত ছন ! অনৱৰত চাঁ দিশা মেঁ প্ৰমত্ততা ৰ্যাগু ৰহৈত ছন ! স্বৰ্গ অৱৈত কান মাৰ্গ মেঁ অসুৰ মন্ত কে মঁদাকিনী কে তীৰ পৰ স্বৰ্গদ ৰিচৰণ কৰৈত দেখনাঁ ? এক অসুৰ পাৰিজাত পুণপক হাৰ পহিৰনে ছন ! স্বৰ্গক গ্ৰা অস্ত-ৰাস্ত ৰ্যৱস্থা ! আহাঁক উপস্থিতি মেঁ ! হম্ম আশ্চৰ্য চকিত ছী,আহাঁক এহি অকৰ্মণ্যতা পৰ ! যদি আপনেক শ্যামন কে প্ৰতি য়েহ উদ্যমীনতা বহন তখন ও দিন দূৰ নহি জখনি অমৰপুৰ মৰ্ত্যপুৰ ৰাঁনি জাযেত যা অসুৰপুৰ"! দু:খী হোণত গুঁহ ৰঁজনাহ - "দেৱৰ্ষি আহাঁ তঁস অঁতৰ্যামী থিকাঁ ! মৰঁ কিছু জনিতাঁ হমৰা অকৰ্মণ্যতাক উপাধি দঁস বহন ছী ! কী আহাঁ কে জ্ঞাত নহি থিক কি অসুৰ দেৱলোক কে পৰাজিত কঁস দেনক ? হম্ম দানৱৰাজ কেশি মঁস পৰাজিত ভঁস গেনাঁ?"

"হুঁ ! গ্ৰা ৰাঁত হমৰা জ্ঞাত অছি । মূদা গ্ৰা ভেন কোনা ! কী আহাঁ মেঁ অসুৰ গণ কে স্বৰ্গ লোক মেঁ এহি প্ৰকাৰ স্বৰ্গদ আগমন ৰিচৰণ কে ৰোকৱাক শক্তি নহি ? আহাঁ এৱম মমন্ত দেৱগণক ৰাঁদ-শক্তি মৃত ভঁস গেন ? হমৰা জ্ঞাত অছি কি দেৱ গ্ৰু ৰুঁহস্নতি এখনি স্বৰ্গ লোক মেঁ নহি থিকাহ,মূদা কী আহাঁ দানকে শক্তি পৰ স্বৰ্গক অধিপতি ছী ? দানক অল্পপস্থিতি মেঁ স্বৰ্গক মত্তা অসুৰ গণ কে হাথ ৰিপ্ৰথ কঁস দেনাঁ ?

"হমৰা কিছু নহি সন্মাগত অছি দেৱৰ্ষি ! হম্ম কিংকৰ্তব্য ৰিমুঢ় ভেন ছী ! পুপয়া হমৰ মাৰ্গদৰ্শন কএন জায দেৱৰ্ষি"।

"আহাঁ কে মাত্ৰ আপনহি শক্তি পৰ আপাৰ গৰ্ৱ আছে । য়েহ কাৰণ থিক জে আহাঁ কিনকো মহাযতা নেময় মেঁ অম্মর্থ ছী । মৃদা আহাঁ এক মূত্ৰ ৰিস্তৰণ কৰেত ছী, জখনি দুশ্মন কে মমক্ষ আপন শক্তি কম ভঃ জায় তখনি কোনো শক্তিশালী ভদ্ৰ জন কে মহাযতা অৱশ্য নেমক চাহী । এহি মঃ গ্ৰবেজ নহি কাৰৱাক চাহী । মৃদা আহাঁ আপন মমক্ষ অন্ত্ৰ কিনকো শক্তি মল্লভ মহাযতা দেময় যোগ্য নহি বুমৈত ছী,তখনি তঃ য়েহ নে হোযত ! কী আত্ৰা তক দেৱতা স্ৰম্ভনে কে নৰেশ্বৰক মহাযতা অনেকেওঁ ৰেঁৰ নহি নেতখি,ফেৰ অখনি আহাঁ কে আপন শক্তি পৰ এতেক গৰ্ৱ কিয়েক ভেন আছে"? "পৃথ্বী পৰ এহন কোনো নৰপতি নহি আছে দেৱৰ্ষি,জেকৰা মঃ হম মহাযতা নঃ মকী"।

"হুঁ ! ত্ৰিনোক মেঁ মাত্ৰ এক অহীঁ তঃ পৰম পৰাগ্ৰমী শ্যামক ছী ! দেৱেন্দ্ৰ ! আহাঁক পৰাগ্ৰম কে মমক্ষ পৃথ্বীক নৃপতি ভনা কোনা চাঢ় ভঃ মকত "?

"নহি নহি ! এহন কোনো ৱাঁত এহন নহি আছে দেৱৰ্ষি"!

"আহাঁ মিথ্যা আৱৰণ কে আপন মূখ এৱম হৃদয় মঃ হষ্টা দিয় দেৱেন্দ্ৰ ! হম মৰঁ বুমৈত ছী। আহাঁ মৰিপাঁ ছন-কপষ্ট আ দম্বক মহাৰা নেত ৰহনাঁ । পৃথ্বী কে তপয়া নীন মানৱ এৱম ঋষি গণ মঃ ভযভীত ৰহনাঁ । আহাঁ মেঁ ও ৰিশাত হৃদয় কহাঁ,জে পৃথ্বী নিৱায়ী মেঁ পাওন জাগত আছে ! পৃথ্বী কে তঃ এক-এক নৰেশ্বৰ আহাঁক মহাযতা কৰৱা মেঁ মমর্থ আছে । নেকিন আপন মম্ভদযতা কে কাৰণ ও স্নৰ্গক দিশা মেঁ দেখগত তক নহি ছথি"।

গঁদ কে মূখ পৰ আশাক কিৰণ নেহৰায়ন । ও পুছনাহ - "দেৱৰ্ষি কী আপনে পৃথ্বী কে কোনো এহন নৃপতি কে নাম ৱঁতায়ৰঁ জে পৰাগ্ৰম মেঁ হমৰা মঃ ৱঁঠন-চঠন হোয"?

"অৱশ্য ! কীএক নহি ! পৃথ্বী পৰ এহি মময় এক এহন চক্ৰৱৰ্তী
মম্বাষ্ট চখিন ,জিনক মমতা আহাঁ মন মহম্বৰ গঁদ্র মম্বিনিত ভঃ
জাযেৰঁ তখননা নহি কঃ মকৰঁ"

"কী আপনে দানক বিষয় মেঁ কিছু আৰ বিশেষ জানকাৰী দেৱাঁক
পূপা কৰেঁ দেৱৰ্ষি"?

"অৱশ্য ! কীএক নহি ! হমৰ কাৰ্য আছি অনৱৰত ত্ৰিনোক-ভমণ
কৰেত বহনাগ্ৰ ! হম এক স্থান পৰ স্থিৰ নহি বহি পৰেঁতছী,মুদা
এহি ৰেঁৰ ভমণ কে গ্ৰম মেঁ ভূমঁডন পৰ হম কিছু দিন চহৰি গেন
বহী । কহু তঃ বিৱশ ভঃ গেনাঁ ওতঃ কিছু দিন বিশ্রাম কৰঃ কে
নেত ! ওতহি মঃ এখন হম আৰিঁ বহন ছী । ওতঃ কে অদ্ভুত
শ্যামন ৱ্যৱস্থা মঃ হম অকন্ত প্ৰভাৱিত ভেনাঁ ! ওহ ! কতেক
শাঁতি পৰিৱ্যাপ্ত আছি ওতহ"!

"ঋষিৰ নাৰদ ! শাঁতি ! পৃথ্বী পৰ ! অমম্বৰ ! শাঁতি কে মাম্বাজ্য
পৃথ্বী পৰ মোচি কঃ বিষয় হোণত আছি ! গ্ৰ কেহন অমম্বৰ ৱাঁত
ভেন আপনেক"?

"আহাঁ ভনা মূৰ্গ মেঁ ৱৈমত-ৱৈমত কোনা বুমৰঁ পৃথ্বী আ আন
কোনো গ্ৰহক ৱাঁত ! আহাঁ তঃ ৱৈম আপনহি গৰ মেঁ নিপ্ত ছী, তাহি
মঃ আহাঁ কে কিনকো মহানতা,কিনকো ৱীৰতা দেখাণত নহি
আছি ! আৰেঁ আহাঁ ধ্যান মঃ মনৰঁ জে হম ৱঁতৱেঁ ছী আহাঁকে"

গঁদ্র উম্মুক ভঃ নাৰদ ঋষি কে আখ্যান মনঃ লগনাহ । মভা
মঁডপ মেঁ কিছু আৰ দেৱতা-গণ আৰিঁ গেন চনাহ । মংগে কিছু
অগ্ৰবা-গণ পৰ্যন্ত আৰিঁ গেন চনীহ, ও মভ গঁদ্র কে গঁভীৰ মুদ্রা মেঁ
দেখি মৌন ভাৱ ধেনে এক কাত মেঁ ৱৈম গেনিহ । দেৱৰ্ষি নাৰদ
কে ওৰ্ধ্ব কাঁপি বহন চন আ দানক মথ মঃ ৰাজা পুৰাৰাক

প্ৰশ্নাৱলীৰে শব্দৰ অমৃত বৃন্দ মন চিঠিকি-চিঠিকি কৰি যেনে কৰি
গছৰ মৌ পৰিষ্কাৰ হোৱাত জা বহন কৰে।

প্ৰশ্নাৱলী:

অপন মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰি পঠাও।

২.১০.নন্দ বিনায়ক ৪ ঠা কথ- কথ-১ জগপৰ সম্বাদকীয়
সমীক্ষা অংগ্ৰেজীমে সম্বাদকীয় পৃষ্ঠ পৰ

বিদেহক লেখকক আৰ্মিত্ৰিত বচনা আ ওগপৰ আৰ্মিত্ৰিত
সমীক্ষকক সমীক্ষা যীৰীজ মে অখন ধৰি অহাঁ পঢ়নোঁ-

১. কামিনীক পাঁচ ঠা কৰিতা আ ওগপৰ মঞ্চকান্ত মাক ষ্টিল্লণী

Videha_01_09_2016

২. জগদানন্দ মা "মনু"ক "মাষ্টিক বাঁমন"পৰ গজেন্দ্ৰ চাণ্ডৰক
ষ্টিল্লণী

VIDEHA_353

৩. মন্ত্ৰী কামতক একাংকী "জিন্দগীক মোন" আ ওগপৰ গজেন্দ্ৰ
চাণ্ডৰক ষ্টিল্লণী

VIDEHA_354

ঐ শৃংখলামে আগাঁ সমানান্তৰ ধাৰাক কিছু গণমান্য কথাকৰম
দানকা নজৰিমে দানকৰ অখন মৰ্শশ্ৰেষ্ঠ ৬-৬ ঠা কথ আৰ্মিত্ৰিত
কএন গেন অছি। কথাকাৰ নোকনি ছথি:-

১.কপিনেশ্বৰ বাউত

২.উমেশ মণ্ডন

৩.বাম বিনায়ক মাদ

৪.ৰাজদেৱ মণ্ডল

৯.শ্ৰীচাৰ্য্য ৰামানন্দ মণ্ডল

৩.নন্দ ৰিনাম ৰায়

৭.জগদীশ প্ৰমাদ মণ্ডল

৫.দুৰ্গানন্দ মণ্ডল

ঐ অংকৰ প্ৰস্তুত আছে নন্দ ৰিনাম ৰায়ক চাৰিটা কথা আৰু একটা
একাংকী জগপৰ হমৰ সমীক্ষা অংগ্ৰেজীয়ে সম্বাদকীয় পৃষ্ঠা পৰ
আছে।- সম্বাদক

নন্দ ৰিনাম ৰায়ক চাৰিটা কথা

কথা ১

ডাক্তৰ ৰেণ্টা

ৰামকৃষ্ণৰ চৰ্চিয়া মভকৈ পঢ়া শ্ৰংগনা এনা তঁ পত্নীকৈ কনৈত
দেখনৈন। দেখতে ও শ্ৰকৰকা গেনা। পুছনখিন-

"কী ভেন?"

পত্নী কনৈতে কহনকৈন-

"ছিষ্টহীয়াঁ ৰাঁহুজী ফোন কেনে বহখিন, মাএকৈ নকৰা মাৰি দেনকা।
ৰঁজৰো-ভুকৰো নে কৰে ছগ।"

ৰামকৃষ্ণৰ পুছনকৈন-

"কহিয়া নকৰা মাৰনক?"

পত্নী কহনকৈন-

"পৰমু ৰাতিমে। ৰাঁহুজী ৰঁজৈ ছেনখিন জে ৰঁচত কি নৈ তেকৰ
কোনো ঠীক নহি। শ্ৰপনা মভকৈ পৰমু ৰাতিএয়াঁ ফোন নগৰৈ
ছেনখিন মদা ফোনে নে নগনৈন।"

ৰামকৃষ্ণৰ ৰাঁজন-

"তখন তঁ শ্ৰাগএ চিষ্টহী জাএ পড়ত। মাএক উমেৰো তঁ শ্ৰয়ীয়াঁ
কম নৈ হেতেন। কোন ঠীক কখন চনি জেতী। চনু দয় ৰঁজীশ্ৰা
ৰঁয় পকৈড় নী। ওনা তঁ গামক দৌনী কৰৰ জৰাৰী শ্ৰছি। বহি-
বহি কই মেঘ শ্ৰৰৈ ছগ। জঁ ৰঁৰখা ভই জাএত তঁ বুঁম গামক
খিজানৈত ভই জাএত। শ্ৰেমৰৰতা শ্ৰমু কন্দ্কা নাওঁ কহনে
বহৈখ। মদা শ্ৰপনা নৈ বহনে দৌনী কেনা হএত। শঁভুকৈ ফোন
নগা কহি দগ ছিঐন জে হম কান্হি নৈ বহৰ শ্ৰন্তএ জা বহন ছী।
ওতএয়াঁ এনা পছাগত দৌন কৰাএৰ। শ্ৰছা জে হএত যে হএত।
মাএক জিজ্যামা কৰৰ তঁ জৰাৰীএ শ্ৰছি। দানকা মভকৈ কে ছৈন।
একটা ৰেঁশো ছৈন জে পষ্টনামে ডাক্‌ষ্টৰী কৰে ছখিন, পৰিৱাৰ নই
কই ওতগ বহৈ ছখিন।"

ছিষ্টহীৱানী ৰঁজনী-

"একটা কাজ কৰ, খেখনাকৈ ৰঁজা গাম্‌মক ৰোম কড়ীআ দিয়ো
আ ডুপৰমঁ তিৰপান ওঠা মাঁপি দিয়ো। ৰঁবখো হএত তঁ নোকমান
নৈ হএত। ছিষ্টহীমঁ কহিয়া আএৰঁ তেবৰ কোন ঠেকান।"

ৰামগুম্‌মাৰ কহনকৈন-

"ঠীকে কহৈ ছিষ্ট। তিৰপান তঁ আছিএ কনী মোহনতি কৰএ পড়ত।
দমৰঁজীআ ৰঁম নৈ পকৈড় ৰঁবহৰঁজীআ পকড়এ পড়ত। গাম্‌ম মাঁপন
বহনে চিন্তা নৈ বহত।"

মএহ কেনৈন। গাম্‌মকেঁ যেৰিআ মাঁপি দেন গেন। গৌৰকেঁ
পড়োমীআক জিম্মা নগা, ঘৰমে তানা মাৰি দনু পৰানী ৰেঁঠাকৈঁ
নই ছিষ্টহী ৰিদা ভেনা।

ৰামগুম্‌মাৰ একটা ছোট কিমান। মাত্ৰ দু ৰিঁঘা খেতক মানিক।
ওনা তঁ এম.এ. পায় জৈখ। মূদা ৰেঁবোজগাৰ। কতেকো ৰেঁব
মৰকাৰী নৌকৰী নেন পৰিয়ামো কেনৈন মূদা ঐ জুগমে ভগৱান
ভেটৰঁ আমান আছি মূদা মৰকাৰী নৌকৰী কৰ্চিন। কী কৰতা,
খেতীক আনাৰাঁ চষ্টিয়া মভকেঁ ষ্টিশন পড়া কোনো ধৰানী আপন
গুজৰ কৰৈ জৈখ। পৰিৱাৰমে মাত্ৰ তিনিএ গোৰে। দু পৰানী আপনা
আ একটা দম ৰঁখক ৰেঁঠা কহৈয়া। মানো জানক নাওঁপৰ একটা
মাত্ৰ গৌৰ। পল্লীও মধ্যমা পৰীক্ষা পায় কেনে মূদা ডুহো
ৰেঁবোজগাৰে। নৌকৰী হেৰোঁ কেনা কৰিতেন। জখন ৱী.এ.,
এম.এ.ৱঁনা মভ মখ মাৰৈএ তখন মৌষ্টিক-মধ্যমাক কোন গপ।
ছিষ্টহীৱানীক পিতা ৰি কান্ত জমানাক মৌষ্টিক জৈখ। দানকা
একটা ৰেঁঠা আ একটা ৰেঁঠী। ৰেঁঠাক নাওঁ ফুত গুম্‌মাৰ আ ৰেঁঠীক
স্মিত্ৰা। ৰি কান্ত ৰজিষ্টৰী আফিমমে মনমীক কাজ কৰৈ চেনা।
পহিনে তঁ দানকা পাঁঠ ৰিঁঘা খেত ছেনৈন মূদা আৰঁ ঘৰাডীক

অনায়েঁ মাত্ৰ দম কষ্টা ৰঁচন জৈন। ৰেঁঠা ফুল গুমাৰ পঠনা
মেডিকল কৌলেজমে ডাক্টৰ। নৌকৰীক অনায়েঁ খানগীও স্কিনীক
খোননে জৈখ। প্ৰায়: পাঁচ হজাৰক আমদনী ভৰি দিনক জৈন। মৃদা
এক নম্বৰক মঞ্জীচুম আ অৱৈৰহাৰিক। ৰহিন-ৰহনোগমঁ কোনো
মৰোকাক নহি। মাএ-ৰাঁৰুঁ ফোন-পৰ-ফোন কৰিত বহি জৈন মৃদা
দনকা নেত সৈনয়ন। গাম এৰৌ কেনা কৰতা। কমতীমে চাৰি
দিন তঁ নগতে জে ৰীম হজাৰক আমদনীপৰ পানি ফেড়ত,
কহৰীও জৈ ৰাঁপ ৰঁড়ো নে জৈয়া মভমঁ পেঘ ৰূপেখা।

মন-অহাৰীমে ৰাম গুমাৰ পৰিৱাৰক মঁগ মাম্বৰ পাঁচনা। গামক
ৰীচমে স্মিত্ৰাক পিতাক ঘৰ। অঁগনামে পচ্চিমমঁ পূৰঁ মূহেঁ একঠা
ও দোমৰ ঘৰ পূৰমঁ পচ্চিম মূহেঁ। গুঁঠাক দেৱান আ ডুপৰমঁ খপড়া।
অঁগনাক উত্তৰ আ দচ্চিনমঁ দেৱান দই ঘেৰন। উত্তৰৰৰিয়ে কাতমঁ
অঁগনা এৰা-জেরাক ৰস্তা। দচ্চিনৰৰিয়া দেৱানপৰ একচাৰী জগমে
ভানয়-ভাত হোগএ। পচ্চৰৰিয়া ওয়াৰপৰ চৌকী জগপৰ স্মিত্ৰাক
মাএ মৃতন জেনী। ৰৰি কান্ত ৰুঁঠীক পাঁজৰমে ৰৈমত জনা।
ওয়ামৰিক ৰঁজীমে নাতশৈন ঠাঁগন জন।

ৰাম গুমাৰ স্মিত্ৰা আ কহৈয়া অঁগনা পাঁচনা। মভ গোৰে ৰৰি
কান্তক পএৰ ছুৰিঁ গোৰ নগনকৈন। স্মিত্ৰা ৰেঁঠী, জমাএ আ
নাতিকেঁ দেখ ৰৰি কান্তক ছাতী মূপ মনক ভই গেন। ও গুৰমী
আনি জমাএকেঁ ৰৈয়েনে দেনখিন। স্মিত্ৰা মাএক পাঁজৰমে জা
ৰৈমতী। ৰৰি কান্ত চাহ ৰঁনৰৈনে চুনহি পজাৰএ নগনা। ৰাম গুমাৰ
কহনখিন-

"ৰাঁৰুঁজী, অখন চাহ ৰঁনেনাগ ছোড়ি দেখুন পহিনে এতএ আৰঁথু।"
মাএক পাঁজৰমে ৰৈমত স্মিত্ৰা মাএকেঁ হিনৰৈত ৰঁজলী-

"মাএ, মাএ। মাএ গৈ, মাএ।"

মুদা বুটীক শৰীৰে কোনো হৰকতি নৈ ভেনৈন। স্মিত্ৰাক ঞ্ঠাখিঁ
দহো-ৰঁহো নোৰ জাএ নগন। দনকৰ রাঁবুঁজী কহনখিন-

"জৈ ৰঁতাছি। ঞ্ঠাৰ মাএ থোড়ে ৰঁজতো। দূ-চাৰি দিনক মেহমান
ছিযো। পৰমু ৰাতিমে জে খ্যনৌ যে খ্যনৌ ছৌ। কখনো-কখনো
ঞাখি খোনি চাক দিম তকৈ ছৌ। চোৰো পষ্টপষ্টৰৈ ছৌ মুদা মুহুঁ
ঞাজ নৈ নিকৈন পৰৈ ছগ।"

পিতাক ৰাত মনি স্মিত্ৰা ৰোম ফাড়ি কানএ নগনী। ৰাম গুম্মাৰ
মস্বৰুঁ পুছনখিন-

"ডাক্ঠৰ ভৈয়াকৈ ফোন নৈ কেনখিন?"

ৰৰি কান্ত জৱাৰৈ দেনকৈন-

"পৰমুএ জখন ঞ্ঠাক মাস গিৰন তখনে ফুনৰাঁবুঁকৈ ফোন কেনৌ
তঁ ও কহনক, ঞ্ঠখন ৰঁড় ৰিঁজী ছী, ঘঁটা ভৰি পছাগত ফোন
কৰৰ। ঞ্ঠা মভকৈ নগেলৌ তঁ স্গচ ঞ্ঠাফ কহনক।"

ৰামগুম্মাৰ কহনখিন-

"হঁ পৰমু মোৰাগনক ৰৈষ্টৰী চাৰ্জ নৈ ৰহএ। কী কহৰৈন, হমৰা
গামমে নে ৰিঁজনীএ ছৈ ঞ্ঠা নে জেনৰেষ্টৰে। নৰহিয়া নৈ তঁ নিৰ্মনী
জা মোৰাগন চাৰ্জ কৰৰৈ ছী। কান্হি নিৰ্মনী গেন ৰহিঐ তঁ ওতগ
চাৰ্জ কৰৌনিঐ। ঞ্ঠছা তঁ, ৰাতিমে ডাক্ঠৰ মাঠৈৰুঁ ৰাত ভেনৈন?"

ৰৰি কান্ত কহনখিন-

"ৰাতিমে ফোন নগৌনিঐ তঁ স্গচ ঞ্ঠাফ কহনক। ভিনমৰ ভেনে
জখন ফোন নগেলৌ তঁ কনিয়াঁ ঔঠৰৈত কহনী জে ঞ্ঠখন একষ্টা
ৰোগীমে নগন ছৈথ। ৰাৰহ ৰঁজে কৰীৰৈ ফোন কৰএ কহনী। ৰাৰহ
ৰঁজে ফোন কেনৌ তঁ ফুনৰাঁবুঁমুঁ গপ ভেন। কহনক, কোনো
ডাক্ঠৰ ৰঁজা মাএকৈ দেখা দিয়ন্ত ঞ্ঠা ডাক্ঠৰ জে কহতা যে হমৰা
ফোনপৰ ৰঁতাএৰ। জৌ পাগ-কৌড়ীক ঞ্ঠভাৰ দ-ঞ্ঠ তঁ তাৰৈ গঁজাম

কই কাজ কৰৰ পছাগত হম পঠা দেৱঁ। চৌকপৰ মোম আ শূণ্ৰ দিন একঠা ডাক্টৰ অৱৈ চ্ৰথিন। ওনা তঁ দনকৰ স্কিনীক মিমৰাহী ৱজাৰমে চৈন মৃদা হাষ্টে-হাষ্ট ৰমণ জীক দৱাঁগ দোকানপৰ ৰোগী মভকেঁ দেখে চ্ৰথিন। কান্হি মোম ৰহনে ডাক্টৰ মাঠেৱঁ নগ গেৱোঁ তঁ দেখনিঐ ভাড়া ভীড়। ৰোগী মভকেঁ দেখেত-দেখেত মাঁম পড়ি গেৱেন। মিমৰাহীও জেৱাঁক ৰহৈন। মৃদা ৰমণজীকেঁ কহনহৈন তঁ ডাক্টৰ মাঠেৱঁকেঁ কহনথিন জে হিনকো ৱেঁঠা ডাক্টৰ চ্ৰথিন তখন অখনা ঐঠাম এনা। আনা নগা দেখনথিন, ৱৈনডপেমৰ মেহো জঁচনথিন আ কহনা জে ৱৈঠন চৈন জগয়ঁ নকৰাঁ মাৰি দেনকৈন। দৱাঁগ মভ নিখি কহনথিন চনএ দিয়ো। কান্হিম্য আগ ধৰি দম ৱোঁতন পানি চঠি গেৱেন মৃদা কোনো মৃধাৰ নে ভেনৈন। খালী কখনো-কখনো আঁখি খোনি তকৈত ৰহৈ চ্ৰথিন জেনা কেকৰো খোজৈত দাখা।"

গ কহৈত কহৈত ৰি কান্তকেঁ ৱুকৌৰ নগি গেৱেন। আঁখিম্য ষ্টপ-ষ্টপ নোৰ মহৰএ নগলৈন। পিতাকেঁ কনৈত দেখ মৃমিত্ৰা মেহো কানএ নগলী। ৰামগুম্ৰাৰ ফেৰো পুছনকৈন-

"ডাক্টৰ ভৈয়াকেঁ ফেৰ ফোন কেনিঐন আকি নহি?"

ৰি কান্ত কহনথিন-

"ৰাতিএমে ফোনপৰ মভ ৱাঁত ৱৈতৌনিঐ। তেপৰ ফুনৱাঁৱু কহনক, কান্হি দু ৱৈজি মিমৰাহী জা ডাক্টৰ মাঠেৱঁকেঁ মভ ৱাঁত কহিহক। মৃদা অখনাম্য ফুনৱাঁৱু ফোন কই মাএক হানতি নে পুছনক। জেতে ৱেঁৰ ফোন কেনোঁ হমহী কেনোঁ।"

ৱিঠমে মৃমিত্ৰা পিতাকেঁ পুছনথিন-

"ভৌজিযো নে ফোন কেনক?"

ৰি কান্ত ৱৈজনা-

"জৈ ৰঁতাছি, জোঁ অঁপন জনমন নে পুছনক তঁ আনক কোন ৰাঁত।
তোৰা তঁ মন্ত গপ ঝুঁমনে ছৌ জে কেতে কৰ্চিনমঁ ওকৰা পঠৈনোঁ।"
স্মিত❖❖ৰা ৰঁজনী-

"যে কোনো হুমৰা নে দেখন আছি। অহাঁক কমাগমঁ পূৰা নে ভেল
তঁ মাএক মন্তশা গহনা-জেরঁৰ ৰৌচি কই দই দেনিএন। তহুমঁ নে
ভেল তঁ জমীনো ৰৌচি দই দেনিএন। হঁ তঁ যিমৰাহীৰনা ডাকুঠৰ
নগ গেনিএ তঁ ও কী কহনেন?"

ৰৰি কান্ত ৰঁজনা-

"কহনেন জে নকৰাঁ মাৰনে ছৈন। উমেৰো অম্মীয়মঁ ডুপৰে হেতেন
যে আৰঁ ঠঠৰঁ মোমকিত ছৈন। অঁপনা জানি জে যেরা কই
মকৰেন যে কৰিয়ল।"

ৰাতিমে স্মিত্ৰা মরঁহক খেনাগ ৰঁনৌনক। খেনাগ খা ৰামগুম্ৰাৰ
কহৈয়া আ ৰৰি কান্ত স্মুতেনে চনি গেনা। স্মিত্ৰা মাএক পাঁজৰমে
ৰৈমত ছেনী। ৰাতিম এগাৰহ ৰঁজে ঝুঁঠীক শৰীৰমে হৰকতি ভেল।
আঁখি তাকি ৰঁজনী-

"ৰৌখা নে আএন? ডাকডৰ ৰৌখা হৌ ডাকডৰ ৰৌখা?"

স্মিত্ৰা ঠোকনকৈন-

"মাএ হম ছিয়ৌ, স্মিত্ৰা গোৰ নজৌ ছিয়ৌ।"

"কে, ঝুঁঠী? কখন এনঁহ? পানানো এনখুন হেন?"

"হঁ ডুহো আএন ছখিন আ কহৈযৌ আএন আছি।"

তখনে ৰৰি কান্ত এনখিন আ ৰাম গুম্ৰাৰ য়েহো।

"গোৰ নজৌ ছিএন মাএ।"

ৰামগুম্ৰাৰ ঝুঁঠীক পএৰ ছুৰৈত কহনখিন।

"নীক্কে বহখু। জুগ-জুগ জীৰঁখু। ডাকডৰ ৰৌখা নে আএন। আৰঁ
ওকৰ মঁহ নে দেখৰৌ। পোতাক দেখৈক মিহস্তা নেনহি মৰি জাএৰাঁ।"

ৰামগুমাৰ কহনখিন-

"হিনকা কিছু নৈ হেঁতেন। হুম ভিনঘৰে ডাক্টৰ ভৈয়াকৈঁ ফোন
কই গাম ৰঁজাএৰঁ।"

বুঢ়ী কহনখিন-

"শ্ৰদ্ধা!"

শ্ৰদ্ধা কহিতে বুঢ়ীকৈঁ হিচকী উঠলৈন আ গৰদনি মিৰমাপৰমঁ গিৰ
পড়ল। স্মিত্ৰা মাএ-মাএ কহিত কানএ নগলী। ৰামগুমাৰ বুঢ়ীক
নাৰী দেখেত ৰঁজলখিন-

"মাএ চলি গেলী!"

ঐ

ৰচনাপৰ

শ্ৰৱণ

মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাও।

২.১১.নন্দ বিনাম্‌ বাযক ৪ ঠা কথা- কথা-২ জগপৰ মল্লাদকীয়
মমীক্ষা ঞ্ৰেজীমে মল্লাদকীয় পৃষ্ঠ পৰ

বিদেহক নেথকক ঞ্ৰামন্ত্ৰিত বচনা ঞ্ৰা ওগপৰ ঞ্ৰামন্ত্ৰিত
মমীক্ষকক মমীক্ষা মীৰীজ মে ঞ্ৰখন ধৰি ঞ্ৰহাঁ পঢ়নোঁ-

১. কামিনীক পাঁচ ঠা কৰিতা ঞ্ৰা ওগপৰ মক্ষকান্ত মাক ষ্টিপ্লনী

Videha_01_09_2016

২. জগদানন্দ মা "মন্"ক "মাষ্টিক বাঁমন"পৰ গজেন্দ্ৰ ঞ্ৰাণ্ৰক
ষ্টপ্লনী

VIDEHA_353

৩. মল্লী কামতক একাংকী "জিন্দগীক মোন" ঞ্ৰা ওগপৰ গজেন্দ্ৰ
ঞাণ্ৰক ষ্টিপ্লনী

VIDEHA_354

ঐ শৃংখলামে ঞ্ৰাগাঁ মমানান্তৰ ধাবাক কিছু গণমান্য কথাকৰমঁ
দনকা নজৰিমে দনকৰ ঞ্ৰপন মৰ্শ্ৰেষ্ঠ ৬-৬ ঠা কথা ঞ্ৰামন্ত্ৰিত
কএন গেন ঞ্ৰছি। কথাকাৰ নোকনি ছথি:-

১.কপিনেশ্বৰ বাউত

২.উমেশ মণ্ডন

২.ৰাম বিনায় মাণ

৪.ৰাজদেৱ মণ্ডল

৬.শ্ৰীচাৰ্য্য ৰামানন্দ মণ্ডল

৩.নন্দ বিনায় ৰায়

৭.জগদীশ প্ৰমাদ মণ্ডল

৮.দুৰ্গানন্দ মণ্ডল

ঐ খঁকমে প্ৰস্তুত খিচি নন্দ বিনায় ৰায়ক চাৰিঠা কথা আ একঠা
একাঁকী জগপৰ হমৰ যমীক্ষা খঁগ্ৰেজীমে যম্মাদকীয় পৃথক পৰ
খিচি।- যম্মাদক

নন্দ বিনায় ৰায়ক চাৰিঠা কথা

কথা ২

কঠহী মাগকিন

"কেতেক দিন ঐ পুৰনকা কঠহী মাগকিনপৰ চঢ়ুৱঁহ। কহহ দুনিয়াঁ কেতএ-মঁ-কেতএ চনি গেল আ লুঁ ৰীম-ৰাঁগম ৰঁথক ঐ পুৰনকা মাগকিনপৰ চঢ়ৈ ছহ!" -গেনানান জিয়ানানকেঁ কহনকৈন।

জিয়ানান হুঁমৌত ৰঁজনা-

"হৌ ভায়, তোহৰ ৰেঁঠা মভ জে কমাগ ছহ নে, তঁএ তোৰা হৰিয়ৰী স্মৈ ছহ।"

তেপৰ গেনানান ৰঁজনা-

"আ তোৰা জে কোটিং মেন্ঠৰ আ চটিয়া মভকেঁ ঠীশন পড়েনামঁ আৰ্চ-দম হজাৰক মহিনৱাৰী আমদনী হোগ ছহ যে কী কৰৈ ছহক। কমতীমে একটা মকেণ্ডো হেশ ফুশ্ফুটিয়া কীনি কহ চঢ়হ। হৌ মৰৱঁহ তঁ কিছ নহ কহ দুনিয়ামঁ নে জেৱঁহ। জেতৰেঁ স্মখ-মৌজ ঐ ধৰতীপৰ কৰৱঁহ ওতৰেঁ মংগ জেতহ।"

জিয়ানান ৰঁজনা-

"হৌ ভায়, অখন হমৰা ৰুঁড় মময়্যা অছি তঁএ অখন হমৰা অহী মাগকিনপৰ চঢ়হ দএহ।"

চাহক দোকানদাৰো দুনু মংগীক গপ স্মনৈত বহএ ও ৰাঁজন-

"মৰ্ব! ঐ নোহাক মাগকিনকেঁ কঠহী মাগকিন কিএ কহৈ ছিএ?"

তেপৰ গেনানান ৰঁজনা-

"ঐ মাগকিনমে পাগডিন দেখৈ ছিএ, কাৰ্চক ছী আ ঐ মাগকিনপৰ জখন চঢ়ুৱেঁ তঁ জহিনা কঠহী ৰৈনগাড়ীক ধৰামে

মোন-তেল নৈ বহনাপৰ চনৈকান কোঁ-কাঁএ, পোঁ-পাঁএক ঞ্ৰাঁজ
নিকলৈ ছৈ তেনাহিয়ে ঐ মাগকিনয় ঞ্ৰাঁজ নিকলৈ ছগ।"

চাহক দোকনদাৰ পুছনকৈন-

"যে ঞ্ৰহাঁ কেনা বুঁমনিঐ?"

গেনানান জৱাৰঁ দেনখিন-

"এক দিন হম নিৰ্মলী ৰঁমোয়ঁ গেল বহী। এক ৰোঁৰা নোন কীনি
ঞ্ৰহী মাগকিনপৰ ৰাখি ৰঁম ম্ৰুঁশপৰ গেল বহী। ৰঁম ম্ৰুঁশপৰ
নোন ৰাখি জখন মাগকিন পঁচাৰঁএ জিয়ানানক কোঠিগ
মেন্ৰপৰ গেলোঁ তঁ বুঁমাএন জে গ্ৰা নোহাক নহি, কাঠক
মাগকিন ছী। তহিয়েয়ঁ হম একৰা কঠহী মাগকিন কহৈ ছিঐ।"

জিয়ানান ৰঁজনা-

"হৌ ভায় কনেকো পনখেত নৈ ভেঠএ জে মাগকিনকৈঁ ভঁগিঠিযো
কৰা নেরঁ। দু দিন ভঁগিঠী কৰৈনে মিস্ৰী ওতএ মাগকিন ছোড়ি
দৈনিঐ মদা মাঁমমে জখন মাগকিন নাৰঁএ গেলোঁ তঁ মাগকিন
ওহিনাক-ওহিনা ৰাখন।"

তৈপৰ গেনানান হঁমোত কহনকৈন-

"ধৰ্ব বুঁড়ি, তোৰা কপাৰমে স্মথ লিখনে নে ছৌ। কমা-কমা পাগ
ৰৈঁকমে জমা কৰ মদা ভোগ তঁ তোৰা ৰেঁঠাকৈঁ লিখন ছৌ।"

জিয়ানান হঁমোত জৱাৰঁ দেনখিন-

"ঠীকে কহনীহী ভায়, হমৰা ভাগমে স্মথ নৈ লিখন ঞ্ৰছি।"

গ্ৰা গপ-মপ্ৰ গেনানান ঞ্ৰা জিয়ানানক ৰীচ হ্ৰতহা চৌকপৰ চাহক
দোকানমে হোগত বহগ।

গেনানান ঞ্ৰা জিয়ানান হাগ স্কনয়ঁ ন২ ক২ কৌনেজ ধৰিক মংগী।
গেনানানক ঘৰ মিষ্টকী গামমে জখৈন কি জিয়ানানক ঘৰ
নৱশৌলী গামমে। দনু গোৰেক ছৰ্চা কিনাময়ঁ এগাৰহম কিনাম

ধৰি ৰ'নগামা হাও স্কুলমে ম'গে পঢ়লৈখ। ম'গে ষ্ট্ৰিক পায় কেনৈন।
ষ্ট্ৰিক পায় কেনা পছাগত দনু গোৰে নিৰ্মনী কৌনেজমে
গন্থৰমে নাও নিখৌলৈন। নিৰ্মনী কৌনেজমে ৱী.এ. ধৰি দনু গোৰে
ম'গে পঢ়না। গেনানান পায় কোৰ্মক ৱিদ্ধাৰ্থী ছনা জখৈন কি
জিয়ানান ঞ্গ্ৰেজী ঞ্খানৰ্মক ছাত্ৰ।

ৱী.এ. পায় কেনা পছাগত গেনানান নৌকৰীক নেত পৰিষায়
কৰএ নগনা।মুদা তীন ৱ'ৰ্থ ধৰি পৰিষায় কেনা ৱাঁদো জখন
নৌকৰী নহি ভেলৈন তঁ খেতী-গৃহস্থীমে ভীৰ গেনা। ও ঞ্খপনা
ৱাঁপক একনৌতা ৱেঁঠা। পাঁচ ৱিঁঘা জোতয়ীম জমীনক মানিক।
ডুপৰমঁ গাছ-কনম-ৱাঁম-পোখৈৰ মভ কিছু। নৌকৰী নহিযোঁ
ভেনাপৰ গৃজৰ-ৱঁমৰমে কোনো দিক্ত নহি হোওন। গেনানানকেঁ
দুঠা ৱেঁঠেঠা। জে ষ্ট্ৰিক কেনা পছাগত দিলৌমে কাজ কৰৈ চৈন
ঞা দৰমাহা ভেঁঠনাপৰ ঞ্খপন খঠা ৱাখি ৱাঁপক ৱেঁক-খাতামে পঠা
দগ চৈন। ৱেঁঠা মৱহক কমাগ ঞ্খা খেতক ডপজায় গেনানান
ঞানন্দপূৰ্বক জিনগী ৱিতৱেঁ চৈখ। মৃখক জিনগী ৱিতৱেঁক কাৰণ
গ্ৰ জে পৰিৱাৰ ছোষ্ট চৈন। দনু ৱেঁঠা ঞ্খখন ঞ্খৱিৱাহিতে চৈন জে
দিলৌ খষ্টে চৈন। ঘৰপৰ মাত্ৰ ঞ্খপনে ঞ্খা পছৌ। খেতো মভ
মনকৃতপৰ নগৌনে চৈখ। হঁ, দুধ খাগ ৱাস্তে একঠা দোগনা গাএ
জৰৰ পোমনে চৈখ।

গেনানান ঞ্খপনা ৱেঁঠা মভকেঁ ষ্ট্ৰিকমঁ ঞ্খাগাঁ ঐ দুঞাবে নে
পঢ়ৌনখিন জে পঢ়ন-নিখন ঞ্খাদমীকেঁ নৌকৰী নে ভেঁঠনাপৰ
মমাজমে জে দৰজৌত হোওএ যে দেখেত ছখিন। জখন কি কছো
পঢ়ন-নিখন নোক দিলৌ, মৃগ্গ, কনকঙামে প্ৰাগৱেঁঠো নৌকৰী
ক'২ শানমঁ ঞ্খপন জিনগী ৱিতৱেঁত ঞ্খছি। মুদা জিয়ানানক মোচ
ঐমঁ ৱিতগুন ভিন্ন চৈন। ঞ্খানকৰ কহৱঁ গ্ৰ জে জগ পঢ়ন-নিখন

ৰেঁকতীয়ে ঠাণ্ডেনেট্ৰ বহত ও বিদ্যার্থীকে ঠুশনো পঢ়া ঞ্বপন
জিনগী শানয়ঁ চলৌত। পঠনামে একয়ঁ এক কোঠিগ মঁস্বা ঞ্চি
জেকৰ ঞ্বামদনী নাথোমে ঞ্চি।

জিয়ানান মীমান্ত কিমানক ৰেঁটা। দনকা ৰাঁবুঁজীকেঁ মাত্ৰ ঞ্চাণ
ৰীঘা খেত। জিয়ানান দূ ভাঁগ। জেঠ জিয়ানান ঞ্বপনে ঞ্বা ছোষ্ট
পল্লানান। পল্লানান জখন মৌষ্টিকমে পঠৈত বহৈথ তখনে দনকৰ
পিতাজী পৰলোক চন গেনা। মৃদা পল্লানানকেঁ পিতাজীক
স্বৰ্গৰামক ৰাদো পঢ়াণ-লিখাণমে কোনো দিক্কত নৈ ভেলৈন। জেঠ
ভায জিয়ানান ঠুশন পঢ়া ছোষ্ট ভাএকেঁ মানে পল্লানানকেঁ এম.এ.
ধৰি পঠৌনকৈন। এম.এ. পায় কেনাক তীনিযেঁ মায়ক পেমতৰ
পল্লানানক ৰঁহানী শিক্ষা মিত্ৰক পদপৰ ভ২ গেলৈন। শিক্ষা মিত্ৰমে
ৰঁহান ভেনাক দূ মায়ক ভীতৰ পল্লানানক ৰিঁখাহ একটা ভীতৰক
ৰেঁঠীয়ঁ ভেলৈন।

জিয়ানান ঞ্ংগেজী ঞ্বানয়ঁক মঁগ ৰী.এ. কেনা পছাণত নৌকৰীক
নেন কাফী পৰিযায় কেনখিন মৃদা মফনতা নগ ভেঠলৈন। জগ
মমেমে মৰকাৰ শিক্ষা মিত্ৰক ৰঁহানী কেনক ওগ মমেমে
জিয়ানানক ভমেৰ চানীম পাৰ ক২ গেন বহৈন। তঁএ শিক্ষা মিত্ৰমে
ৰঁহানী হোগয়ঁ ৰাঁচিত বহি গেনা।

জখন মৰকাৰ শিক্ষা-মিত্ৰকেঁ মানদেয পনবহ মাএয়ঁ ৰঁঢ়া ক২
চাৰি হজাৰ ক২ দেনকৈন ঞ্বা এগাবহ মায়ক নৌকৰীকেঁ মাঠি
ৰঁথক ভমৰ ধৰি স্বায়ী ক২ দেনকৈন তঁ পল্লানানক পত্নী ঞ্বপনা
দনহাকেঁ মিখা-পঢ়া পৰিৱাৰমে ভীন-ভিনৌজ কৰা দেনকৈন।

জযেঁন জিয়ানান ঞ্বা পল্লানানমে ভীন-ভিনৌজী ভ২ গেলৈন তঁ
জিয়ানানকেঁ এক ৰিঁঘা জোতমীম খেত ঞ্বাৰ ঘৰাড়ী ঞ্বা কনম-
গাছী মিনা ক২ পাঁচ কষ্টা হিম্য ভেন বহৈন। দনকৰ পাঁচ গৌৰেক

পৰিৱাৰ। জেঠ দৃষ্টা ৱেঁঠী তেপৰ ম' একটা ৱেঁঠা আ দৃ পৰানী
 অপনে। এক ৱিঁঘা জোতয়ীম খেতম' জখন পৰিৱাৰক গুজৰ-
 ৱমৰমে কঠিনাগ হোমএ নগলৈন ত' জিয়ানান ঠুশন পঢ়াৱেঁপৰ
 ৱেঁমী জোৰ দেনখিন। ওনা ত' দম ৱ'থ পহিনহিম' নিৰ্মলীমে একটা
 কোঠিগ ম'ম্বামে অ'গ্ৰেজী পঢ়ৱেঁত বহৈখ। কোঠিগ আ ঠুশনক
 কমাগম' জিয়ানান অপন দনু ৱেঁঠীকেঁ পঢ়া-নিখা ক'২ ৱিঁআহ ক'২
 দেনখিন। দনু ৱেঁঠীযো আ জমাগযো ঠী.গ.ঠী. পাম ক'২ শিক্ষকমে
 ৱহান ছৈন। একটা ৱেঁঠীকেঁ নীক পঢ়াগ খাতিৰ পঠনা
 ৱী.এন.কৌনেজমে নাও নিখৌনে ছেনখিন। ৱেঁঠো ৱিৱেক পঠিমে
 চন্মগৰ। ও পঠনা ৱিশ্বৱিদ্যানয়ম' মৌখিনীমে এম.এ. ক'২
 প্ৰতিযোগিতা পৰীক্ষাক তেয়াৰীমে লাগন ছখিন।

আগ ফেৰ গেনানানক ভেঁঠ স্ততহা চৌকপৰ চাহক দোকানপৰ
 জিয়ানানম' ভ'২ গেন। গেনানান চাহক দোকানপৰ পহিনেম' ৱেঁমল
 বহৈখ। জখন জিয়ানান নিৰ্মলীম' ঠীশন পঢ়া স্ততহা চৌকপৰ এনা
 ত' চাহ পীৱেঁনে চাহক দোকানক আগুমে মাগকিন চাঠ কৰিতে
 বহৈখ কি গেনানানক নজৈৰ জিয়ানানপৰ পড়লৈন, ও ৱজনা-

"কহ ভায়, মমাচাৰ। আৱৌ ধৰি ৱএহ পুৰনকা মাগকিনপৰ চঠে
 ছেঁ। ৰৌ পুৰা দনিয়া' স্নেৰ জেতে মদা হুঁ নহি স্নধৰেঁ। হে মৰিহেঁ
 নে ত' মভ কিছু লাধি ক'২ নেনে জগহেঁ। পচপন-ছপনক উমেৰমে
 ঐ কঠহী মাগকিনপৰ চঠে ছেঁ। ৰৌ তোৰা ৱুঁমাএৰ' আ দিনী পএৰে
 জাএৰ' ৱৰৱেঁৰ আছি। আ-আ চাহ পীৱ' নো।"

জিয়ানান হুঁমৌত কহনকৈন-

"তোহৰ জে ৱেঁঠা কমা-কমা পাগ পঠা দগ ছৌ নে ত'এ তো'
 মোছমে ঘী নগৱেঁ ছেঁ।"

তেপৰ গেনানান ৱজনা-

"আৰু তঁ তোৰো বেঁঠাক পঢ়াও খতম ভই গেল ছো। তোঁ তঁ তেমেৰে মাত কহনে বহঁ জে বিৱেক পঠনা বিশ্ববিদ্যালয় এম.এ.মে ফৰ্মষ্ট কামমঁ উত্তীৰ্ণ ভেল হেন।"

গু গপ-মগ্ন হোওতে বহএ কি একটা স্কাৰপিযো গাড়ী আৰিঁ চাহ দোকানক বঁগনমে বকন। ডাওৱৰ গাড়ীমঁ নিকৈল বীচনা গোট খোৱনক। একটা যুৱক গাড়ীমঁ নিচাঁ উতৰন। ও পেন্‌ট-কোষ্ট-টাগ নগৌনে বহএ। জখনে ওগ যুৱকক নজৈৰ জিয়ানানপৰ গেনৈন ও দনু হাথে পএৰ চুৰিঁ দানকা গোৰ নগনকৈন।

"বৌ-আ বিৱেক! অচ্চা কাকাকোঁ গোৰ নগান।" গেনানান দিম গাশাৰা কৰৈত জিয়ানান বঁজন।

বিৱেক গেনানানোকোঁ পএৰ চুৰিঁ গোৰ নগনকৈন আ বঁজন-

"বঁবুজী, হমৰ চৌথে দিন ট্ৰেনিং খতম ভই গেল। পৰমু বীৰপুৰ ডী.এম.পী. পদপৰ যোগদান কেলোঁ হেন। কান্‌হি পঠনামে মীটিং ছন। অখন পঠনেমঁ বীৰপুৰ জা বহন ছী। ঐ চাম এলোঁ তঁ মনমে ভেল ভই মকেএ বঁবুজী নিৰ্মনীমঁ ঘূমন হতা।"

গেনানানক বৌনতী বঁন্দ। ও কখনো জিয়ানানকোঁ দেখেখ তঁ কখনো বিৱেককোঁ আ কখনো ওগ স্কাৰপিযো গাড়ীকোঁ।

জিয়ানান বিৱেকমঁ পুছনখিন-

"মাএমঁ অমিৰবাদ নেৰএ কহিয়া অৰৈ ছহক।"

তৈপৰ বিৱেক কহনকৈন-

"মনমে তঁ বহএ জে পঠনামঁ ঘূমতীমে অহাঁ মভমঁ আৰ্শীবাদ নই নেৰেঁ মদা দৰভংগেমে বহী তঁ বীৰপুৰক এম.ডী.ও. মাঠেৰেঁ ফোন কেলৈন। ও কহনৈন জেতক জন্‌দী বীৰপুৰ পঁঠ মকী পঁঠ। তঁএ বীৰপুৰ জন্‌দী পঁঠৰেঁ জকাৰী ভই গেল। বৰিঁ দিন গাম আৰিঁ বহন ছী।"

গ্ৰাহকি ও জিয়ানান আ গেনানানকেঁ গোৰ নাগি গাড়ীমে ৰঁয়ি
কই চনি গেনা।

গেনানান ৰঁজনা-

"ভায় জিয়ানান, তোহৰ কৰ্চহী মাগকিনক মান ৰহি গেলোঁ। তোহৰ
ৰেঁঠা পঢ়ি-নিখ কই ডী.এম.পী. ভই গেলোঁ। ৰাহ ভাগ ৰাহ!"

তেপৰ জিয়ানান ৰঁজনা-

"ভায় হুমৰ ৰেঁঠা কি তোহৰ ৰেঁঠা নগ ছিয়ো।"

গ্ৰাহকি গেনানান, জিয়ানানকেঁ ভৰি পাঁজ কই পকৈড় ছাতীয়া
নগা নেনখিন।

—
শ্বপন মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাও।

২.১২.নন্দ বিনোদ বায়ক ৪ ঠা কথ- কথ-২ জগপৰ মল্লাদকীয়
মল্লীক্ষা ঞ্ৰেজীমে মল্লাদকীয় পৃষ্ঠ পৰ

বিদেহক নেখকক ঞ্ৰাম্ৰিত বচনা ঞ্ৰা ওগপৰ ঞ্ৰাম্ৰিত
মল্লীক্ষকক মল্লীক্ষা মল্লীজ মে ঞ্ৰখন ধৰি ঞ্ৰহাঁ পঢ়নোঁ-

১. কামিনীক পাঁচ ঠা কৰিতা ঞ্ৰা ওগপৰ মল্লকান্ত মাক ষ্টিপ্লনী

Videha_01_09_2016

২. জগদানন্দ মা "মল্ল"ক "মাষ্টিক রাঁমন"পৰ গজেন্দ্ৰ ঠাণ্ডৰক
ষ্টপ্লনী

VIDEHA_353

৩. মল্লী কামতক একাংকী "জিন্দগীক মোন" ঞ্ৰা ওগপৰ গজেন্দ্ৰ
ঠাণ্ডৰক ষ্টিপ্লনী

VIDEHA_354

ঐ শৃংখলামে ঞ্ৰাগাঁ মমানান্তৰ ধাৰাক কিছু গণমান্য কথাকৰম
দানকা নজৰিমে দানকৰ ঞ্ৰপন মৰ্শশ্ৰেষ্ঠ ৬-৬ ঠা কথ ঞ্ৰাম্ৰিত
কএন গেন ঞ্ৰছি। কথাকাৰ নোকনি চ্ৰুথি:-

১.কপিনেশ্বৰ বাউত

২.উমেশ মণ্ডন

৩.ৰাম বিনোদ মাদ

৪.ৰাজদেৱ মণ্ডন

৯. আচাৰ্য বামানন্দ মণ্ডল

৩. নন্দ বিনোদ বায়

৭. জগদীশ প্ৰমাদ মণ্ডল

৮. দুৰ্গানন্দ মণ্ডল

ঐ অঁকমে প্ৰস্তুত অঁচি নন্দ বিনোদ বায়ক চাৰিটা কথা আ একটা
একাঁকী জগপৰ হমৰ মমীক্ষা অঁগ্ৰেজীমে মম্মাদকীয় পৃথক পৰ
অঁচি।- মম্মাদক

নন্দ বিনোদ বায়ক চাৰিটা কথা

কথা ৩

ভাৰ

বামনগৰ গাম। ভোৰুকা মম্মা। মাত বঁজৈত। নানৰাঁকুঁ আওৰ
দানকৰ বঁহনোণ নুনুৰাঁকুঁ দুনু গোৰে দতমৌন গুৰী-আচমন কই
দনানপৰ বঁয়ৰে কেনা কি নানৰাঁকুঁক পুতোদ অঁজনী দূ গিনোয়
পানি আ দূ কপ চাহ একটা ষ্ট্ৰেমে বেনে পঁচনী। জখনে নানৰাঁকুঁক
বঁজৈৰ অঁজনীপৰ গোনৈন কি ও মমান ভই কই খম্মা। দানক

মুহক চুহচুহী জেনা ঝিনাএ গেনগ। ও উদায় ভই গেনা। ঞ্জলনী
মফেদ বস্ৰ পহিবনে, নে হাথমে চুৰী আ নে গৰদৈনমে মংগনমূত্ৰ
আ নে মাংগমে মেনুৰ। চেহৰাপৰ উদায়ী। উমেৰ নগধক 22-23
ৰঁথ।

নানরাঁহু ঞ্জলনীমঁ পুছনখিন-

"মাস-মাঁ, ঞ্গনমে নে ছেলী?"

তেপৰ ঞ্জলনী রঁড় ঞ্মথিবমঁ রঁজলী-

"মাঁ নহা বহলী হেন।"

নানরাঁহু রঁজনা-

"ঠীক ছে ঞ্চে ঞ্চেলপৰ বখি দহক আ জা দুটা পান নগৌনে আৰহ।"

দনু মাৰ-ৰহনোগ পানি পীৰ চাহ পীৰএ নগনা। কনেক কানেক
ৰাদ ঞ্জলনী একটা তশ্তৰীমে দু খিলী পান, মপাৰী, জদী আ পতী
দই গেলী।

ঞ্জলনীকেঁ গেনা ৰাদ নুনুৰাঁহু রঁজনা-

"ভগরানো রঁড় রেঁগমান ছখিন। কনিয়াক মংগ রঁড় ঞ্মায
কেনখিন..!"

তেপৰ নানরাঁহু রঁজনা-

"হমৰে মংগে ভগরান কোন ন্মায কেনে ছেখ। একেটা রেঁটা ছেনএ
ওকৰো দুনিয়ামঁ উঠা নেনেন। আগ জঁ একটা রেঁটিযো বহৈত তঁ
মঁতোখ কৰিতোঁ। চিন্তা তঁ ঐ ৰাতক ঞ্খি জে হমৰা দনু পৰানীকেঁ
দুনিয়ামঁ গেনা ৰাদ ঐ ঞ্খলনাকেঁ কী হেতগ..!"

ৰঁজেত-ৰঁজেত নানরাঁহুকেঁ বুঁকৌৰ নগি গেলেন আ ঞ্খাখিমঁ দহো-
ৰঁহো নোৰ জাএ নগলেন।

নুনুৰাঁহু নানরাঁহুকেঁ তোষ দৈত কহনখিন-

"কী কবৰেঁ ভৈয়া হোনীকেঁ কে ঠাৰি মকৈত ঞ্খি। বহনে ৰাত

কনিহাঁক তঁ ঐ বিষয়পৰ গম্ভীৰতামঁ বিচাৰ কৰএ পড়ত। অহাঁ কানু জুনি। ঐ বিষয়পৰ বিচাৰ কৰা জে কী কেনাহঁ কনিহাঁক জিনগী খুশীমঁ কষ্টতগ। অখন হম জাগ ছী, পৰমু বৰিঁ ছী। পৰমু অহাঁ কই ঐ মময়্যাপৰ দনু গোৰে বিচাৰৰঁ।"

নানৱাঁহুঁ ৰজনা-

"জনথে খা নিখ তখন জাএৰঁ।"

তেপৰ নুনুৱাঁহুঁ কহনখিন-

"নৈ ভৈয়া অখন জনথে নৈ কৰৰঁ। গামপৰ জাএৰঁ স্নান কৰৰঁ আ খেনাগ খা দোকানপৰ জাএৰঁ। দম ৰঁজে তক দোকান খোনি দেৰঁ।" গ্ৰ কহৈত ও মাগকিন নই ৰিদা ভই গেনাহ।

নুনুৱাঁহুঁকৈ গেনাক ৱাদ নানৱাঁহুঁ মোচমে ডুমি গেনা। দানকা দু ৰঁথ পহিন্কা মভ ৱাত মোন পড়ি গেনেন।

কেতেক ধমধামমঁ ৱিৱেকক ৱিখাহক ৱিৰিয়াতী মাজনে বহী। পনবহুটা চাৰিচক্কা গাড়ী আ মযুৰ নাচক মংগ ৱেঁড ৱাঁজা বহএ। ৱিৰিয়াতীমে মামিন যুৱক মভ ৱেঁড ৱাঁজাপৰ খুৱঁ নাচন বহএ। নড়কিযোৱঁনা জান ডপেচ কই খঠ কেনে বহৈখ। কেহেন ভৱ্য পশ্তান নগৌনে বহএ তগমে ৰোশনীক কেতেক নীক ৱেঁৱস্বা বহগ। খানো-পান কী কোনো আজী-গজী বহএ। দৰভঁগামঁ কাৰীগৰ মংগা কই খেনাগ ৱনৱৌনে বহৈখ। ৱৈধৱক নেন অনগ ৱেঁৱস্বা আ মাঁকষ্ট মভ নেন ভীন ৱেঁৱস্বা। ৱিৰিয়াতী মৱঁহক ভৱ্য স্নাগত ভেন বহৈন। হমহুঁ কী কোনো একটা ছেদামো দহেজ নেনে বহিঐ জে নীক ৱেঁৱস্বা নৈ কৰৈত। হমবা তঁ মোনো বহএ জে কম-মঁ-কম দল্হিনক মভ গহনা ৱেঁঠীৱঁনা দৌড। মদা হমৰ ৱেঁঠা ৱিৱেক মনা কই দেনক। ও ৱাঁজন জে ৱাঁহুঁজী হম অপনে আৰ্মীমে নৌকৰী কৰৈ ছী। কান্না খা-পীৱঁ কই পচাম হজাৰ ঠকা ভই জাগএ।

দম-রাঁৰহ বীগহা জমীনো আঁচিএ। তখন দহেজ নহৈ কহি কৰৱাঁ। বিনা দহেজক বিন্ধাহ কৰি মৌখিত মমাজমে একটা নজীৰ পেশ কৰৱাঁ। বেঁঠাক বিচাৰপৰ হুমৰা গৰি ভেল। আ হম বিনা একো পাগ নেনে বিন্ধাহ কৰএ নেল তেয়াৰ ভহৈ গেলোঁ।

ৰুঁড় ৰুঁঠিয়াঁ জকাঁ বিন্ধাহ মমল ভেল। দোমৰ দিন কনিয়াঁক বিদাগৰী কৰা গাম এলোঁ। ফৰ্ণিচৰমঁ নহৈ কহি মখাৰী-পেঠাৰী দূটা পীকপ গাড়ীমে আএল। কনিয়াঁক ৰূপ-ৰং দেখ বিন্নেকক মাএ কেতেক খুশ ভেল ছেলী। মভ মেহমান খেনাগ খা নেনে বহৈখ। হম আ বিন্নেক খেনাগযো খাগত বহী আ ঠী.ভী.মে মমাচাৰো দেখেত বহী। তখনে ঠী.ভী.মে মমাচাৰ আএল-

"কাৰগিলমে পাকিস্তানী ফৌজ ভাৰতীয় স্ত-ভাগপৰ কষ্টা কৰ নিয়া হৈ। গমনিএ মভ মৌনিকোঁ কী ছুটী বদ কৰতে দএ ত্ৰবন্ত কামপৰ আপম নৌঠনে কা আদেশ দিয়া গয়া হৈ।"

মমাচাৰ দেখ কহি বিন্নেক খেনাগপৰ মঁ ঠিঠি গেল আ দেৱানমে ঠাঁগল ঘড়ী দিম তকনক। হম পুছনিএ-

"মৰ! কী ভহৈ গেলহ জে খেনাগপৰ মঁ ঠিঠি গেলহ।"

বিন্নেক ৰাঁজন-

"ৰাঁবুঁজী মমাচাৰ তঁ আঁ দেখৰোঁ আ মনৰোঁ কেনিএ। হুমৰা আঁ এক পন ভী ৰকনাগ ঠিঠিত নহি হএত। নখ ৰঁজৈত আঁচি। মাড়ে নখ ৰঁজে মঁমাৰপৰম ঠৈন আঁচি। ৰএহ ঠৈন পকৈড় নিকৈল জাএৱাঁ। জেতেক জন্দী ভহৈ মকত ৰোৰপৰ পাঁঠৰাঁক কোশীষ কৰৱাঁ।"

হম আ ওকৰ মাগক আনাৰোঁ বিন্ধাহমে জেতেক মৰ-কুটুম আ ঘী-স্বামীন আএল বহৈখ মভ বিন্নেককোঁ মমমৌনক জে কম-মঁ-কম আগ ৰাতি ৰকি জা, ভোৰে আপনা ডুটীপৰ চনি জহিহহ। মদা

ৱিৱেক একেটা ৱাত ৱাজন-

"ভাৰত মাতাক ঞ্চিৱিতাক মৱান ঞ্চি। তঁএ ঞ্চপনে নোকৈনক ৱাত নে মানি বহন ছী। ঁ নেন ঞ্চমাপ্ৰাৰ্থী ছী।"

এ কহৈত ও হমৰা মভকৈ গোড় নাগি ৱিদা ভই গে। ৱিৱেকক মমিযৌত ভায ওকৰা ফষ্টফষ্টযামঁ মঁমাৰপুৰ ষ্টীশন পঁচা ঞ্চাএ। ৱিৱেককৈ গে। এক মণ্টাহ ৱাঁদ মঁমাৰপুৰমঁ ঞ্চাৰি কই দনানপৰ ৱৈমনে বহী তখনে চাৰি-পাঁচটা চৰিচক্কা গাড়ী ঞ্চাৰি দনানক ঞ্চাগাঁ মড়কপৰ ককন। একটা গাড়ী মঁমাৰপুৰ থানাক মেহা বহগ। ওগ গাড়ীমঁ মঁমাৰপুৰ থানাক থানা প্ৰভাৰী উতৰনা ঞ্চা ৱঁজনো-

"নানৱাঁৱুঁ চাফুৰ ঞ্চাপ হৈ?"

হম কহনিঁ-

"জী মৰ, হমহী ছী নানৱাঁৱুঁ চাফুৰ। কী ৱাত?"

থানা প্ৰভাৰী ৱঁজনো-

"ঞপকা ৱেঁটা ফৌজমে নৌকৰী কৰতা থা।"

হম কহনিঁ-

"জী মৰ। মাত-ঞাৰ্চ দিন তঁ ওকৰা গে। ভেন হেন।"

থানা প্ৰভাৰী ৱঁজনো-

"ঞপকা ৱেঁটা কাৰগিনমে শহীদ হো গযা হৈ।"

তাৱেঁতমে একটা পীকপ গাড়ীপৰ মঁ কিছ পুনিম একটা মঁজুযা উতাৰি কই খোননক। ওগমে তিৰংগা মঁডামে নষ্টপষ্টাএন ৱিৱেকক নাশ বহএ। জঁগনক ঞ্চাগি জকাঁ এ মমাচাৰ পূৰা গামমে ফৈন গে। মৰদ, জনিজাতিক মঁগ ধিয়া-পুতাক কৰমান নাগি গে। হম কিঁকৰ্ত্তৱ্যৱিমূঢ় ভই গে। এ মমাচাৰ জখন ঞ্চগনা পঁচন তঁ ৱিৱেকক মাএ পছাড় খা গিৰ গে। দানকা দাঁতী নাগি

গেলেন। গামক জনিজাতি মন্ত দানকৰ দাঁতী ছোড়েনকৈন।
 বিৱেকক কনিয়া ঞ্জলী ভৰি পাঁজ মাগুকেঁ পঁজিয়া চিঠিয়াএ নগলী।
 কিছু জনিজাতি মন্ত কনিয়াকেঁ ৰোন-ভৰোম দিথ নগলী।

মক্ষৰ্ণী জিনাক পুনিয় ঞ্ধীক্ষক হমৰা কহলেন-

"ঞ্ধকন ঞ্ধাপকো গৰি হোনা চাহিএ। কো্যাঁকি ঞ্ধাপকা নান
 মাতৃমি কে বক্ষা কে নিএ শহীদ দা-ঞা হৈ।"

হম কনিয়া ঞ্ধা ঞ্ধপন পঞ্জীক হানত দেখ কই ঞ্ধপনাকেঁ
 মম্হাৰনৌ। হম এম.পী. মাঠেৰেঁ কহনহৈন-

"হজুৰ দুখ একেটা ৰাতক ঞ্ধি জে হমৰা দোমৰ ৰেঁঠা নৈ ঞ্ধি।
 জঁ দোমৰ ৰেঁঠা বহিতএ তঁ দেশক বক্ষা খাতিৰ ওকৰো ফৌজমে
 ভৰ্তী কৰাৰিতৌ।"

হমৰ ৰাত মনি এম.পী. মাঠেৰ হমৰা মৈনুঠ মাৰনে বহৈথ ঞ্ধা
 ৰাজন বহৈথ-

"মৰ, মৌ ঞ্ধাপকে জঙ্ঘাকো হজাৰ ৰাঁৰ নমন কৰতা হুঁ। দনকে
 মৰহক উপস্থিতিমে বিৱেকক দাহ-মঙ্কাৰ মম্বল ভেন।"

ঞ্ধজলীক নৈহৰম ওকৰ পিতাজী ঞ্ধা ৰঁড় ভায় ঞ্ধাএন ঞ্ধা ঞ্ধজলীকেঁ
 নৈহৰা নই জেৰাক নেন হমৰাম ঞ্ধাগ্ৰহ কেলৈথ। হম কহনহৈন-

"জঁ ঞ্ধজলী নৈহৰা জাএত তঁ নই জাগযোন। হমৰা তৰফম কোনো
 কিস্ত-পৰস্ত নৈ ঞ্ধি।"

মুদা ঞ্ধজলী নৈ গেলী। হম ঞ্ধা হমৰ পঞ্জী কেতৰৌ মমমৌনিযে জে
 জা, কিছু দিন নৈহৰামে বহি ঞ্ধাৰহ। জখনে মোন হেতহ চনি
 ঞ্ধৰিহহ। মুদা ঞ্ধজলী নৈহৰা নৈ গেলী।

"যে জনযে নেনে ঞ্ধাৰী?" নানৰাঁক পঞ্জী- চন্দৰকনা দনানক
 নিঠাঁম ৰঁজলী।

তখন নানৰাঁ ঞ্ধতীতম নিকৈন ৰতমানমে এনাহ। পঞ্জী

পুছনকৈন-

"কী মোঠেত বহিঞ। তীন-চাৰি বেঁৰ হাক দেলোঁ তখন জা কই
খুজনা।"

নানৰাঁহুঁ বঁজনা-

"দু বঁৰ্থ পহিলুকা রাঁত মোন পড়ি গেল বহএ।"

তৈপৰ চন্দ্ৰকনা বঁজনী-

"আৰু পিছনকা রাঁত মোচি কই কী হএত। মোচৰাঁক খিচি তঁ
কনিয়াঁক বাঁৰেমে মোচিযো। ওকৰ পহাড় মন জিনগী কেনা
কষ্টতগ।"

নানৰাঁহুঁ বঁজনা-

"কনিয়াঁকেঁ দেখে চী তঁ বঁড় পীড়া হোগত খিচি। খথনে নুনুৰাঁহুঁ
পাদন গেলো হেন। ওহো যএহ রাঁত কহৈ চনো। কহনৈখ জে বৰিঁ
দিন খৰৈ চী তঁ এ রাঁতপৰ বিচাৰ কবৰিঁ। কনেক নগমে খাউ
একটা বিচাৰ পুছই চাই চী।"

চন্দ্ৰকনা নগ আৰিঁ পুছনখিন-

"কহু কী পুছএ চাই চী।"

নানৰাঁহুঁ বঁজনা-

"হম মোঠে চী জে কনিয়াঁকেঁ দোমৰ বিঁখাহ কই দিঞ।"

চন্দ্ৰকনা বঁজনী-

"হমহুঁ তঁ যএহ মোঠে চী। মূদা জাতি-মমাজ মানত। বঁড়কা বঁখেড়া
চাউ কই দেত। দোমৰ, কনিয়াঁ মেহো মানত কি নহি।"

নানৰাঁহুঁ বঁজনা-

"হমৰা জাতি-মমাজক কোনো ডৰ নৈ খিচি। জে হেতে মে দেখ
নেৰিঁ। খহাঁ কনিয়াঁকেঁ মমমাৰিঁযো। জঁ ও রাঁত মানি জাএত তঁ
জেতেক খঠি কবএ পড়এ, একটা যোগ্য নড়কা খোজি কই বিঁখাহ

কই দেই।"

চন্দ্রকলা রঁজনী-

"নড়কা তঁ মোমহেমে খিছি। পৰম্বু আএনো বহএ।"

নানরাঁহুঁ রঁজনী-

"কে ছী ও নড়কা। কনী ফৰিছা কই কহু নে।"

চন্দ্রকলা রঁজনী-

"খুইঁক ভাগিন আনোক। পৰম্বু আএন বহএ। কহৈত বহএ জে
খুই মগ্গাহমে রঁহানীক চিষ্টী নিকনত।"

নানরাঁহুঁ রঁজনী-

"আনোক বিঁখাহ কৰএ নেন ৰাজী হএত তখনে নে।"

চন্দ্রকলা-

"খুইঁক ৰাত ও মানি জাএত। কিএক তঁ মৌষ্টিক ধৰি ও আপনে
ঐঠাম বহি কই পঢ়নক হেন। হমৰা বিঁমৰায় খিছি, ও খুইঁক
ৰাত নে কাষ্টত।"

নানরাঁহুঁ রঁজনী-

"যে তঁ ৰী.এড. কৰৈনে যেহো পঠায় হজাৰ ঠকা দেনে বহিঐ।
আনোক কহনে বহএ কমাএ নগৰঁ তঁ দোৰঁ নগা কই পেয়া
আপয় কই দেই।"

গু গপ-মগ্গ হোগতে বহএ তখনে মাগকিনমঁ আনোক আএন আ
নানরাঁহুঁ আ চন্দ্রকলাকেঁ গোড় নগনক।

নানরাঁহুঁ রঁজনী-

"আৰঁহ! আৰঁহ! ৰঁদত দিন জীৰঁহ। খুইনে তোৰে চঠ কৰৈত
বহিহহ। কহই রঁহানীৰঁনা চিষ্টী ভেষ্টনহ।"

আনোক ৰাঁজন-

"হঁ মামাজী। আগয়ে ভোৰমে ডাকপিডন চিষ্টী দই গেন হেন। খুইঁ

গামক হাও স্কুলমে বঁহালী ভেন হেন। আও নীক দিন ছী তঁও
আওয়ে যোগদান কৰৱঁ। মোচনৌ জে মামা-মামী হমৰা নেন
এতেক কেনেন পহিনে দানকা মৱঁহক আশীৰাদ নেরঁ তখন ব্ৰাগন
কৰৱঁ।"

চন্দ্বকনা বঁজনী-

"ভগৱান নীক কৰথুন।"

আনোক বঁজন-

"মামা জাৱে কোনো দোমৰ বঁৰম্বা নে ভ২ জাওত তাৱে অহীচাম
বহি ক২ স্কুল কৰৱঁ।"

নানৱাঁবু বঁজনী-

"ঐমে দোমৰ বঁৰম্বাক কোন খগতা জে, জাৱে ধৰি বামনগৰ
হাওস্কুলমে বহৱঁহ, অহীচাম বহি ক২ স্কুল কৰহীআ। হমৰা কী
কোনো বঁষ্টা-বঁষ্টী অছি। একটা পুতোদ অছি। মোটে ছী ওকৰো
কোনো বম্বা নগা দিও। তোৰে বঁষ্টা বুঁমৱঁহ। জেহনে বঁষ্টা তেহনে
ভাগিন।"

আনোক বঁজন-

"মামা হমুঁ বঁষ্টা বঁনি ক২ আপনে মৱঁহক মেৱা কৰৱঁ।"

নানৱাঁবু বঁজনী-

"অছা পহিনে জনথৈ ক২ নেহ আ স্কুল জা ক২ যোগদান দ২
আৱঁহ।"

আনোক বঁজন-

"মামা হম মান-জনথৈ ক২ নেনে ছী। হুঁ, ষ্টিফিনমে আৱঁ ক২
থেনাগ খা জাওৱঁ। চাৰি বঁজে আপম গাম চনি জাওৱঁ। কান্হি দম
বঁজেমে বঁৰিয়া-বঁম্বৰ ন২ ক২ আওৱঁ।"

নানৱাঁবু আ চন্দ্বকনা একে বঁৰ বঁজনী-

"ৰুঁড় ৰুঁঠিয়া।"

আনোক চন গেনা।

নানৰাঁহু ৰঁজনা-

"খুঁহাঁ ৰাতিমে কনিয়াঁকেঁ মমমাৰিঁহৌ, জঁ ও মানি জেতী তঁ হম
আনোকমঁ ৰাত কৰৰঁ। হমৰা পূৰা ৰিশ্বায় খুঁছি আনোক হমৰ
ৰাত নৈ ঠাৰত।"

চন্দ্রকনা ৰঁজনী-

"ঠীক ছৈ। হম কনিয়াঁমঁ ৰাত কৰৰৌ।"

ৰাতিমে জখন দুনু মাস-পুতোদ খেনাগ খা নিচেন ভেনী তঁ
চন্দ্রকনা খঁজনীমঁ কহনখিন-

"ৰেঁঠী হম খুঁহাঁমঁ কিছ কহই চাই ছী। জঁ মনমে দখ নৈ দখএ
তঁ কহী।"

তেপৰ খঁজনী ৰঁজনী-

"মাঁ এহেন কোন ৰাত ছৈ জে খুঁহাঁ কহৰঁ তঁ হমৰা মনমে দখ
হএত। ঐ দনিয়াঁমে খুঁহাঁ মভকেঁ ছোড়ি হমৰা কে খুঁছি। হমৰ
মাগযো-ৰাপ দনিয়াঁমঁ চনিযে গেনা।" গ্ৰ কহি খঁজনী কানএ
নগনী।

চন্দ্রকনা ৰঁজনী-

"ৰেঁঠী কানু জনি। হমৰ ৰাত ধিয়ানমঁ মনু। ৰাঁহুজী কহৈ চনা জে
কনিয়াঁ এহেন পহাড়মন জিনগী কেনা কাষ্টতী।"

খঁজনী ৰঁজনী-

"মাঁজী, হমৰা ভাগ্যমে জে লিখন চন মে ভেন। দোমৰ উপাগযে
কী খুঁছি।"

চন্দ্রকনা ৰঁজনী-

"ৰেঁঠী উপায় তঁ ছৈ, মদা খুঁহাঁ মানী তৰঁ...।"

খঁজলী ৰঁজলী-

"কী উপায় চৈ মাঁ, কনী ফৰিছা কই কন নে।"

চন্দ্ৰকলা খঁজলীক মাথপৰ হাথ ফেৰৈত ৰঁজলী-

"ৰেঁঠী, হম আ খহাঁক রাঁবুঁজী চাই চী জে কোনো যোগ্য নড়কায়াঁ
খহাঁক ঝিখাহ কই দী।"

তেপৰ খঁজলী কনৈত ৰঁজলী-

"মাঁজী, হমৰামঁ কোন এহেন গনতী ভই গেলৈন জে খহাঁ মভ
হমৰা ঐ ঘৰমঁ ভগৰঁএ চাই চী। নহি মাঁজী নহি, হমৰা খহাঁ মভ
অপনে চৰণমে জগহ দেনে বহু।"

গ্ৰ কহৈত খঁজলী আওৰ কানএ নগলী।

চন্দ্ৰকলা মমমারেঁত ৰঁজলী-

"নৈ ৰেঁঠী খহাঁমঁ কোনো গনতী নৈ ভেন হেন। আ নে ঐ ঘৰমঁ
হম মভ খহাঁকৈ ভগৰঁএ চাই চী। খহাঁকৈ হম মভ পুতোদ নৈ
বুঁমি অখন ৰেঁঠী বুঁমৈ চী। কহু ৰেঁঠীক দখ কোনো ভী মাএ-রাঁপ
দেখ মকৈত খছি?"

খঁজলী ৰঁজলী-

"মাঁ, হমৰা ভাগ্যমে পতিক মুখ নিখন বহৈত তঁ হমৰ পতি হমৰে
নগ নে বহিতএ। ও কিএক ভগৱানক ঘৰ চন গেল।"

চন্দ্ৰকলা ৰঁজলী-

"দেখু ৰেঁঠী, জে ভই গেলৈ তেকৰা ঝিমেৰ জাভ্ৰ আ জে কহৈ চী
তেপৰ ঝিচাৰ কৰা। হম মভ অহী ৱাস্তে নে কহৈ চী। কহু হমৰা
দুনু পৰানীক ৱাদ খহাঁকৈ দেখএৱঁনা কে বহত। হম মভ পাকন
আম ভেলোঁ। কখন ডাৰিমঁ খমি কই ধৰতীপৰ অৰিঁ জাএৱঁ তেকৰ
কোন ঠেকান।"

খঁজলী-

"নহি মাঁজী, অহাঁ মভকঁ হোগত অছি জে অঁজনীয়াঁ কোনো উল্লৈয়-
রীয়া নে ভই জাএ। তঁএ অহাঁ মভ হমৰা অপনায়ঁ অনগ কৰএ
চাই ছী।"

চন্দ্রকনা-

"নৈ রৌথী যে রাত নহি অছি। অছা আৰঁ মতি বহু, রঁড় বাতি ভই
গেল। কানহি ভোৰমে রাত কৰৰঁ।"

দোমৰ দিন ভোৰমে নানরাঁহুঁ চাহ পীৰঁএ অঁগনে এনা। ওনা, আন
দিন ও দনানেপৰ চাহ পীৰঁে ছনা। মূদা আগ অঁজনীয়াঁ কিছু গপ
কৰএ চাই ছনা। জখন নানরাঁহুঁ অঁগন এনা তঁ পত্নী চন্দ্রকনা
এক গিলায় পানি আনি কই দেনকৈন আ পুতোদ্যঁ কহলখিন-
"রৌথী, রাঁহুঁজীনে চাহ নেনে অঁৰিযৌন।"

অঁজনী চাহক গিলায় নেনে এলী আ নানরাঁহুঁক হাথমে চাহক
গিলায় দৈত রঁজনী-

"রাঁহুঁজী, হমৰায়ঁ কোন অপৰাধ ভই গেনৈন জে অপনে মভ হমৰা
অনগ কৰএ চাই ছেথ।"

অঁজনী কানএ নগলী।

নানরাঁহুঁ রঁজনা-

"নৈ রৌথী, অহাঁয়াঁ কোনো অপৰাধ নৈ ভেল হেন।"

অঁজনী-

"তখন মাঁ কিএক হমৰা পাছাঁ হাথ ধোগ কই পড়ল ছখিন?"

নানরাঁহুঁ রঁজনা-

"একঠা রাত কহু তঁ রৌথী, হম মভ অহাঁকঁ রৌথী বুঁমে ছী কি
পুতোদ্য?"

অঁজনী রঁজনী-

"যে তঁ অপনে মভ হমৰা রৌথী বুঁমে ছী। আ রৌথীএ জকাঁ রৌহাৰো

কৰি ছী।"

নানৱাঁৰুঁ ৰঁজনা-

"তখন অহীঁ কহু জে কিযো মাএ-ৰাঁপ অখনা ৰেঁঠীক দখ দেখ
মকত? দেখু ৰেঁঠী, অহাঁ অখনা খুশী খাতিৰ নে তঁ হমৰে দনু
গোৰেক খুশী খাতিৰ হমৰা মৰঁহক ৰাঁত মানি নিখ। হমৰা মৰঁহক
মাখমঁ ভাৰ উতাগৰ দিখ।"

ৰঁজৈত-ৰঁজৈত নানৱাঁৰুঁ কানএ নগনা। ফানকা আঁখিমঁ দহো-ৰঁহো
নোৰ জাএ নগনৈন।

নানৱাঁৰুঁকৈ কনৈত দেখ অঁজনী মেহো কানএ নগনী। ও কনৈত
ৰঁজনী-

"ৱাঁৰুঁজী, হমৰা মোঠেনে কিছু মময দিখ।"

তৈপৰ নানৱাঁৰুঁ ৰঁজনা-

"ৰেঁঠী, নীক জকাঁ মোঠি নখ। হম মভ কোনো ৰেঁজএ ৰাঁত নে
কৰি ছী।"

অঁজনী ৰাতিমে জখন মৃতএ গেলী তঁ ফানকা নিম্নে নে হোগন। ও
মোচএ নগনী। অখন ৱীমে-ৰাঁগম ৰঁথ উমেৰ ভেন হেন। এষ্টেঠা
পহাড় মনক জিনগী কেনা ৰিতাএৱঁ। মাস-মস্বৰক মৰনাক ৰাঁদ
হমৰা কে দেখভান কৰত। অখন মাএ-ৰাঁপ ৰেঁঠীয়েক যোগে যোগা
কই দুনিয়ামঁ চন গেনা। ভায-ভৌজাগ কেকৰ দুনিয়ামে ভেনেএ
জে হমৰ হএত। অখন নৰঁ-ধৰঁ ছী তঁএ নোক কিছু নে ৰঁজৈত
অছি। কান্হি ৰংগ-ৰংগক অৱঁনষ্ট নগাএত। জীঅৱঁ হৰাম কই
দেত। মোন পড়নৈন নেহৰাক ৰাঁত। খুশৌনাবানীক পতি দিনিয়েমে
মড়ক দুৰ্ঘটনামে মৰি গেনগ। ওকৰা দৃষ্টা ৱাঁনো-ৰঁঠা ছগ। তীম-
ৰঁঠীম ৰঁথ উমেৰো হেতগ। ও মাস্বৰেমে বহি গেন। কিছু দিনক
ৰাঁদ গামমে হৰা উড়লৈ জে খুশৌনাবানী দীঅৰ মংগে ফঁমন অছি।

একৰেঁৰ ওকৰা পেঠমে দৰদ উখৰলৈ। গাম-ঘৰক ডাক্‌ষ্টৰমঁ
 দেখোনক মৃদা ঠীক নৈ ভেলগ। নোক মন্ত কহনকৈ জে মন্তমঁ
 নীক দৰভঁগে চলি জাএ। ওতএ খন্ঠৰামাউন্ড কৰা নিহহ মন্ত
 পতা চলি জেতহ। ও দীখৰকৈ মঁগ কই এলাজ কৰাৰঁই দৰভঁগা
 গেল। এমহৰ গামমে হৰা উড়লৈ জে খুশৌনারানী রঁঠা গিৰলৈনে
 দৰভঁগা গেল হেন। খঁজলী খাগাঁ মোচনক জে ঘণ্টনা খুশৌনারানী
 মাথে ভই বহন জৈ কান্‌হি হমৰো মাথে ভই মকৈএ। দোমৰ রাঁত
 গ্ৰ মোচনক জে কে কহনক কান্‌হি হমৰামঁ কোনো উল্লেয়-রীম
 ঘণ্টনা ভই জাএ তঁ দুনু ফুলক নাক কণ্ঠি জাএত...।

খঁজলীক এক মন কহৈ জে মাস-মস্বৰকক রাঁত মানি লী। দোমৰ
 মন কহৈ মাস-মস্বৰক রাঁত মানি জে দোমৰ রিঁখাহ কৰাৰঁ তঁ
 জাতি-ৰেঁবাদৰী রঁড়কা রঁখেড়া ঠাঠ কৰত। ফেৰ মন কহৈ জে
 নেহৰক নোক কহত জে ছৌৰীকৈ জরানী রঁৰদায় নৈ ভেলৈ তঁএ
 দোমৰ রিঁখাহ কই নেনক। মএহ রাঁত মাস্বৰোক নোক কহত।
 কী কৰী কী নহি। ফেৰ মনমে হোগ জে মন্তমঁ নীক জে মান্‌হৰ
 খা কই মৰি জাগ। ফেৰ মোচএ জে মৰিয়ো জাএৰঁ তঁ নোক কিছ-
 নে-কিছু খৰঁনষ্ট নগাগয়ে দেত...!

যএহ মন্ত মোঠৈত-মোঠৈত খঁজলী নীল পড়ি গেল।

মপনামে দেখনক জে পতি রিরেক এলা হেন। ও তিৰংগা মঁডা
 হাথমে নেনে জৈখ। খঁজলী দানকা গোড় নগনকৈন। তেপৰ রিরেক
 খাৰ্শীৰাদ দৈত কহনখিন- খুশ বহু। খঁজলী রিরেকমঁ কহনখিন-
 হম খুশ কেনা বহৰঁ। খহাঁ তঁ হমৰা নগমঁ ভগরানক ঘৰ চল
 গেলোঁ। হম তঁ রিধরা ভই গেলোঁ। কহু তঁ রিধরো কেতৌ খুশ
 বহন হেন। তেপৰ রিরেক রাঁজল- দেখু খঁজলী, খহাঁ হমৰা মাএ-
 রাঁবুক রাঁত মানি নিখ। মাএ-রাঁবু খহাঁক হানত দেখ রঁড় দুখী

ছেথা। দোমৰ ৰাঁত অখন অহাঁক পহাড়মন জিনগী কাষ্টেক অছি।
 ৰাঁদমে নোক বঁগ-বঁগক অৰঁনষ্ট নগাএত। তেয়ৰ ৰাঁত জাঐৰ অহাঁ
 দোমৰ ঝিখাহ নে কই নেৰঁ হমৰা আত্মোকেঁ শান্তি নে ভেটত।
 হমৰ আত্মো ভেটকৈত বহত। কহু অঁজনী অহাঁ হমৰা আত্মোকেঁ
 শান্তি চাই চী কি নহি।

তেপৰ অঁজনী কনৈত ৰঁজনী- হঁ চাই চী।

ঝিরেক ৰাঁজন- তখন মাএ-ৰাঁৰুঁক ৰাঁত মানৰেঁ নে?

অঁজনী কনৈত ৰঁজনী- হঁ মানৰাঁ।

অচ্চা হম জাগ চী। অহাঁ অঁপনা ৰাঁতপৰ কায়ম বহৰাঁ।

ঝিরেক চনি গেনা।

"কনিয়া! কনিয়া!! কী ভেন কিএ কনৈ চী।" চন্দ্বকনা অঁজনীকেঁ
 দেহ পকৈড় ডোনৰেঁত পুচনখিন।

অঁজনীক নীন ঠুটি গেন।

"নহি মাঁ কহাঁ কনৈ চী। একঠা মপনা দেখে ছেনিএ।" -অঁজনী
 ৰঁজনী।

চন্দ্বকনা-

"এহ, অহাঁ তঁ খুৰঁ কানৈ ছেনিএ। অচ্চা কহু মপনামে কী দেখনিএ
 জে এনা কনৈ ছেনোঁ।"

অঁজনী মপনাক মভ ৰাঁত মাস্বকেঁ ৰঁতা দেনকৈন।

ভোৰমে চন্দ্বকনা ষৌত্ৰকা মভ ঘণ্টনা নানৰাঁৰুঁকেঁ ৰঁতা দেনখিন।

তেপৰ নানৰাঁৰুঁ পুচনকৈন-

"কনিয়ায়ঁ পুচনহৈন নে জে অঁৰঁ কী কবতী। অঁপনা মরঁহক ৰাঁত
 মানতী কি নহি?"

চন্দ্বকনা ৰঁজনী-

"হম তঁ নে পুচনহৈন হেন, মূদা হমৰা ঝিমরাম অছি জে ষৌত্ৰকা

মপনাম ও আপন মৰহক ৰাত মানি জেতী। চনু ঞ্গনেমে চাহো
পিয়ৰঁ আ পুচ্চিযৌ নেৰঁগ।"

নানৰাঁহুঁ ৰঁজনা-

"অহাঁ চনু হম দতমেন কেনে অৰৈ চী।"

দতমেন-গুনো-আচমন কই নানৰাঁহুঁ ঞ্গনা এনা। চন্দৰকনা
অঁজনীমঁ কহনখিন-

"ৰেঁঠী ৰাঁহুঁজী-নে চাহ ৰঁনা দিযোন।"

অঁজনী চাহ ৰঁনা কই নানৰাঁহুঁকৈঁ দেমএ এনখিন তঁ নানৰাঁহুঁ
চাহক কপ পকড়ৈত পুচ্চনখিন-

"ৰেঁঠী, হমৰা গপপৰ অহাঁ কী মোচনিএ?"

অঁজনী ৰঁজনী-

"ৰাঁহুঁজী, আপনে মৰহক জে আদেশ হেতৈ, পানন কবৰঁ মূদা হমৰো
এগো শৰ্ত্ত অছি।"

নানৰাঁহুঁ ৰঁজনা-

"ৰাঁহুঁ, অহাঁক কোন শৰ্ত্ত অছি।"

অঁজনী ৰঁজনী-

"আপনে হমৰা জগ নড়কামঁ ৰিঁআহ কবৰঁ দানকা অহাঁক ৰেঁঠী
ৰঁনি কই অহাঁ মৰহক মোৰা কবএ পড়তেন।"

নানৰাঁহুঁ কহনখিন-

"হমৰা অহাঁক শৰ্ত্ত মঁজুৰ অছি। একটা ৰাত কহু জে আনোক-
দে অহাঁক কী ৰিচাৰ অছি?"

তৈপৰ অঁজনী ৰঁজনী-

"ৰাঁহুঁজী, হমৰ কোনো ৰিচাৰ নহি। আপনেক আদেশক পানন
কবৰঁ।"

ঐগনা দিন দ্য ৰঁজে দিনমে আনোক আপন ৰৌৰিয়া-ৰিস্তৰ নই

কই বামনগৰ মামা ঐঠাম প'ঠনা। মভ মমান বখি ও স্কল চল
গেলাহ।

আনোক প্ৰগতিশীল ৰিচাৰক যুৱক। ও ৱিৱেকম' ছহ মামক ছোষ্ট।
দেখৰা-স্ননৰা'মে ৰ'ড় নীক। ৰাতিমে জখন দনু মামা-ভাগিন
খেনাগ খা কই দৰৰ'জাপৰ স্মতেনে এনা ত' আনোক ৰ'জনা-
"মামা জঁ ৱি'গড়ী নহি, ত' এক ৱাত কহী।"

তেপৰ নানৱা'ৰু কহনখিন-

"ঐমে ৱি'গড়ৱাক কোন ৱাত ছগ। জে কহৱাক ছহ নিধোক
কহহ।"

আনোক ৱাজন-

"মামা, ঞ্জনী ভাভীকে' ৱি'খাহ কৰি দিয়ো।"

নানৱা'ৰু ৰ'জনা-

"কে কৰত ওকৰাম' ৱি'খাহ। তোৰা নজৈৰমে কোনো যোগ্য নড়কা
ন'খ ত' কহহ।"

আনোক ৱাজন-

"নড়কা ত' এক-পৰ-এক ভেঠত মৃদা ঞ্জনী ভাভী তৈয়াৰ হেতী
তখন নে।"

নানৱা'ৰু ৰ'জনা-

"গ্ৰ হমৰাপৰ ছোড়ি দহক। ঞ্জনা গ্ৰ কহহ জে তোহৰ কী ৱিচাৰ
ছহ ঞ্জনীক প্ৰতি?"

আনোক ঞ্জককাগত ৱাজন-

"মামা, ঞ্হাক ৱাত নে ৰু'মি মকনোঁ, কনী ফৰিছা কই কহু।"

নানৱা'ৰু ৰ'জনা-

"তো' ঞ্জনীম' ৱি'খাহ কই মকে' ছহ?"

আনোক ৱাজন-

"মামা, হমৰা মোচৰাঁক মময় দিথ্ৰ। মৃদা হমৰা মোচনামঁ কী হএত। অ্ৰপনে হমৰা রাঁৰুঁজীমঁ পুছি নিথৌন। দানকৰ কেহেন ৰিচাৰ চৈন।"

নানৰাঁৰুঁ-

"ঠীক চৈ, হম পান্‌নমঁ ৰাঁত কৰৰৌন।"

বৰিঁ দিন প্ৰাত: আৰ্ঠ ৰঁজে নুনুৰাঁৰুঁ ৰামনগৰ এনা। আনোক শনিথৌ দিন চাৰি ৰঁজে গাম চনি গেল চৈনা। চাহ পীনা পছাগত গল্প শ্বৰ কেলৈন।

নুনুৰাঁৰুঁ ৰঁজনো-

"ওগ দিন কহনে বহী জে কনিয়াঁক পহাড়মন জিনগী কেনা কষ্টতগ, ঐ ৰাঁতপৰ ৰিচাৰ কৰ।"

নানৰাঁৰুঁ-

"অ্ৰপনেক কী ৰিচাৰ আছি?"

নুনুৰাঁৰুঁ-

"কনিয়াঁক দোমৰ ৰিঁআহ কৰি দিথৌ।"

নানৰাঁৰুঁ-

"এক তঁ জাতি-ৰৌবাদৰী ঐ প্ৰমংগপৰ ৰঁড়কা ৰঁথেড়া খড়া কৰি দেত। কিএক তঁ অ্ৰপনা মৰঁহক জাতিমে ৰিধৰাঁ ৰিঁআহক চনৈন নৈ চগ। মৃদা তেকৰ হমৰা চিন্তা নৈ আছি। মৃদা কোনো যোগ্য নড়কা অঁজলীমঁ ৰিঁআহ কৰত?"

নুনুৰাঁৰুঁ-

"কিএক নৈ কৰত। ওকৰামে কী কমী চগ। পঢ়ন-লিখন আছি। দেখৰাঁ-ম্নৰাঁমে ম্ৰলৈৰ আ ম্ৰশীন মেহো আছিএ।"

নানৰাঁৰুঁ-

"কমী তঁ ঠীকে নৈ চগ। তৰঁ একষ্টা ৰাঁত চৈ...।"

নুনুৱাঁহুঁ-

"কোন একটা ৰাত?"

নানৱাঁহুঁ-

"মভকৈ ঞপন-ঞপন মোচ ঞছি। মৱঁহক ঞপন-ঞপন ৰিচাৰ ঞছি। তখন এক ৰাত..."

নুনুৱাঁহুঁ ৰিঁচেমে ৰঁজনা-

"কোন ৰাত?"

নানৱাঁহুঁ-

"ঞহাঁ ঞপনা ঞনোকক ৰিঁঞাহ ঞঁজনীমঁ কৰি মকৈ ছিঞ?"

ঞৱঁ তঁ নুনুৱাঁহুঁক ৰৌনতী ৰঁল ভই গেতেন। ও গুম্ম ভই গেতা। মল পুছ তঁ ও ঞকৱঁকাএ নগনা। মপনোমে নহি মোচনে বহৈথ জে নানৱাঁহুঁ হমৰা এহেন প্ৰশ্ন পুছি দেতা।

নানৱাঁহুঁ, নুনুৱাঁহুঁকৈ চুপ দেখ ঞগাঁ ৰঁজনা-

"এনা চুপ কিএ ভই গেলৌ। জাতি-ৰৌবাদৰীক ডৰ হোগএ কিনে?"

তেপৰ নুনু ৱাঁহুঁ ৰঁজনা-

"নৈ মে ৰাত নৈ ছগা।"

নানৱাঁহুঁ-

"তখন?"

তাৱঁতমে নুনুৱাঁহুঁ ঞপনাকৈ মম্হাৰি নেনে ছনা। ৰঁজনা-

"হমৰা এক মগ্হাহ মোঠেক মোকা দিঞ ঞা দোমৰ ৰাত ঞ ৰিম্মযপৰ ঞহাঁক ৰঁহিন যানী ঞনোকক মাএমঁ মেহো ৰিচাৰএ পড়ত কিনে।"

নানৱাঁহুঁ-

"ঠীক ছে, এক মগ্হাহ নৈ দম দিনক মম্ময় দগ ছী। ৰিচাৰি নেৱঁ জঁ ৰিচাৰ ভই জাএ তঁ খৱঁৰ কই দেৱঁ।"

নুনুৱাঁহুঁ-

"ৰুঁড় ৰুঁড়িয়া।"

নুনুৱাঁৰুঁ জনখৈ খা কই গাম ৰিদা ভই গেনা। বস্তুমে মোচএ
নগনা। কহু তঁ, এহনো হোণ। বাহ দেখা তঁ আগু চন। গ্ৰ কোন
ৰাত ভেন। হম জে কহনখৈন জে কনিয়াঁক দোমৰ ৰিঁখাহ কৰি
দিযৌ তঁ নানৱাঁৰুঁ গ্ৰ তোন হমৰে গৰদৈনমে ৰাঁহৈনে ৰিচাৰ কৰএ
নগনা। দু-দুঠা কুম্ভাৰি ৰেঁঠী খিচি। জাতি-ৰেঁবাদৰীৱনা তঁ জীনাগ
হৰাম কই দেত খা ৰেঁঠীক ৰিঁখাহমে তঁ ভাৰী ফিৰীশানী উঠৰঁএ
পড়ত। ৰাপ ৰে ৰাপ, নানৱাঁৰুঁ তঁ ৰুঁড়কা ফাঁমমে হমৰা দিখ চাহৈ
জৈখ। ৰুমনিএ, খানোককেঁ পড়ৰেঁ-নিখৰেঁমে দানকৰ ৰুঁড় যোগদান
জৈন একৰ মানে গ্ৰ নহি নে জে ওকৰা গনামে ফাঁম নগা দিযৌ।
গ্ৰ মভ মোঠেত গামপৰ পান্ঠনা। পত্নী সুনোচনা নগ এলৈন তঁ
পতিক মঁহক মৰখীয়াঁ ৰুমি গেলী জে কিছু ওমৰীমে পড়ি গেনা
হেন। পুচনখিন-

"মৰ! মন ৰুঁড় খয়ন দেখে ছী। কী ভেন?"

তেপৰ নুনুৱাঁৰুঁ ৰজনা-

"খানোকক ৰুঁদলী ৰামনগৰ সুনয় কৰৰঁএ পড়ত। ৰুঁদলীমে তঁ
মময় লাগত, মৃদা ওকৰ ডেৰা মামা ওগঠাময় হঠা দোমৰ জগহ
ৰাখএ পড়ত। জঁ কোনো ৰেঁৰম্বা নৈ হএত তঁ সুনমে ডেৰা ৰখি
নেত।"

তেপৰ পত্নী পুচনকৈন-

"কিএক, মামা ওতএ ৰহৈমে কোন দিক্ত ভই গেলৌ। নানৱাঁৰুঁ
ভৈয়া খপনা ৰেঁঠা জকাঁ মানে ছখিন। ৰএহ মৌষ্টিক ধৰি খপনা
ঘৰপৰ ৰখি পড়ৰৌ কেনখিন খা ৰী.এড. মেহো কৰৈনে তৌখা
দেখিন।"

নুনুৱাঁৰুঁ-

"তঁও নে আনোককোঁ গৰদৈনমে ফাঁম নগৰঁও চাই ছথিন।"

স্বনোচনা-

"কী ফাঁম? নে বুমনোঁ কনী ফৰিছা কই ৰাজু।"

নুনুৰাঁৰুঁ-

"নানুৰাঁৰুঁ চাই ছথিন জে আনোক দানকা পুতোদা ঞ্জনীয়াঁ ৰিঁখাহ কই লিখএ।"

স্বনোচনা-

"এহেন ঞ্জগনীয়াঁ হম ঞ্জপনা ৰেঁঠাক ৰিঁখাহ কৰৰঁ! জে ৰিঁখাহ হোগতে মাঁওকোঁ খাএ নেতকোঁ। কহু তঁ গু ভৈয়ামন কেহেন ভেতৌ। জঁ পুতোদাকোঁ দোমৰে ৰিঁখাহ কৰএ চাই ছথিন তঁ কী দনিয়াঁমে নড়কাক ঞ্জাছন ভই গেলৈ হেন জে এহেন কৰমজবনীহীকোঁ হমৰা ৰেঁঠাক কপাৰমে মাষ্টএ চাই ছথিন। কী ভৈয়া ঞ্জহাঁয়াঁ কিছু কহনক হেন।"

নুনুৰাঁৰুঁ-

"হঁ, হমহী কহনযৌন জে কনিয়াঁক দোমৰ ৰিঁখাহ কৰি দিযৌন, তৌপৰ ৰঁজনা ঞ্জহাঁ আনোকক ৰিঁখাহ ঞ্জনীয়াঁ কই যকৌ ছী।"

স্বনোচনা-

"ঞহাঁ কী কহনিঞ?"

নুনুৰাঁৰুঁ-

"হম কী কহিতিঞ। হম কহনিঞ ঞ্জহাঁক ৰহিনয়াঁ ৰিচাৰি কই যমাদ পঠা দেৱ।"

স্বনোচনা-

"নহি-নহি, হম ঞ্জপনা ৰেঁঠাক ৰিঁখাহ এহেন ঞ্জনক্ষ, হৰাশঁখয়াঁ নে কৰৰঁ।"

নুনুৰাঁৰুঁ-

"আনোককৈঁ কহিযৌ ঞ্চপন বহৈক রৈঁৰস্বা গম্বুনেপৰ কৰি নেত।
নানৰাঁহুঁ ওতএ বহৰঁ ঠীক নগ হেতগ।"

মুনোচনা-

"হঁ, ঠীকে কহৈ চিঞ।"

নানৰাঁহুঁ মঁমাৰপৰ গেন বহৈথ। মাঁমমে গামপৰ এনা তঁ
আনোককৈঁ দনানপৰ নে দেখনৈন। ও পত্ৰী চন্দ্রকনাকৈঁ
পুছনখিন-

"মৰ, আনোককৈঁ নে দেখৈ চিঞ। গাম গেন হেন কী?"

তৈপৰ পত্ৰী চন্দ্রকনা রঁজনী-

"নহি, গাম নগ গেন হেন। ও ঞ্চপন মভ মমান নহৈ কহৈ স্কনপৰ
গেন হেন। কহনক জে স্কনেমে ডেৰা বাখৰঁ আ ওতৈ চটিয়া মভকৈঁ
পঢ়েৰৌ কৰৰঁ আ খানা রঁনা কহৈ খেৰৌ কৰৰঁ, বহৰৌ কৰৰঁ।"

নানৰাঁহুঁ-

"হুঁ...! তঁ গু রাত চী। বুমি গেনিঞ।"

চন্দ্রকনা-

"কী বুমি গেনিঞ?"

নানৰাঁহুঁ-

"পান্দনয়ঁ পুছনে বহিঞন জে ঞ্চহাঁ আনোকক রিঁআহ কনিয়াঁয় কৰি
মকৈ চী।"

চন্দ্রকনা-

"তঁএ আনোক ঞ্চপন ডেৰা ঞ্চতএ-মঁ স্কনপৰ নহৈ গেন হেন। মাএ-
রাঁপ মোচনে হেতৈ জে মামা-মামী ওগঠাম বহত তঁ হো-ন-হো
মামা-মামীক রাত মানি রিঁআহ কহৈ নিঞ। তঁএ আনোককৈঁ
কহনক হেন, ডেৰা স্কনপৰ নহৈ জেৰৌ নেন।"

নানৰাঁহুঁ-

"জাএ দিয়ো। দুনিয়াঁ ৰঁড়ীঠা ছগা।"

এক দিন নানৱাঁৰুঁ চৌকপৰ চাহ পীৰেঁত বহৈথ। তখনে মংগল আ
জংগল অখনামে গপ কৰেঁত বহএ। জেকৰা নানৱাঁৰুঁ মুনএ নগনা।
মংগল-

"হৌ জংগল ভায়, মুনৈ ছী নানৱাঁৰুঁ পুতোদকেঁ দোমৰ ৰিঁখাহ কৰএ
চাইএ।"

জংগল-

"হঁ হৌ ভায়া। হম্‌গুঁ মুননিওঁ হেন। হে ভায়, ৰেঁচাৰীক দোমৰ ৰিঁখাহ
ভ২ জেতে তঁ ৰুঁমহক ওকৰ জীৱন মফল ভ২ জেতগ। কহহ,
পহাড় মন জিনগী কেনা কাষ্টত।"

মংগল-

"হৌ ভায়, কহনহক হেন তঁ ঠীকে মদা হমৰা তঁ হোগএ জে
নানৱাঁৰুঁ পুতোদক দোমৰ ৰিঁখাহ কৰি অখনা ধন-মল্লেতক মৰফা
চাই চৈথ।"

জংগল-

"কী মৰফা, নৈ ৰুঁমনিয়হ।"

মংগল-

"দেখহ জাৱেঁ ধৰি কনিয়াঁ বহত তাৱেঁ ধৰি নানৱাঁৰুঁকেঁ জতে ভী
ধন-মল্লেত চৈ মভকেঁ ৰাৰিম ৱএহ ছী। নানৱাঁৰুঁ চাইএ জে
কনিয়াঁক দোমৰ ৰিঁখাহ ক২ মভঠা ধন-মল্লেত ভাগিনকেঁ নিথ দী
আ ৰুঁঠিয়া (নানৱাঁৰুঁক পত্নী) চাইএ জে কিছু জমীন অখনা
ভাতীজকেঁ দী...।"

এ মভ ৱাত মনি নানৱাঁৰুঁ ছগন্তামে পড়ি গেনা। পানো নৈ খেলৈন
আ মোমহে অঁগনা এনা আ পত্নী আওৰ পুতোদকেঁ তৈয়াৰ হোগনে
কহনখিন।

চন্দ্রকনা পুছনখিন-

"কী রাত ছিঞ। হম আ কনিয়াঁ তেয়াৰ ভই কই কেতএ জাএৰঁ?"

নানরাঁহুঁ ৰঁজনা-

"সঁমাৰপৰ ৰজগ্ৰী আফিম চনৰঁ। জেতেক জমীন-জথো আছি
মভ কনিয়াঁক নামে নিখ দেৰঁ।"

তৈপৰ ঞ্জলী ৰঁজলী-

"কোন এহেন রাত ভই গেলে হেন জে রাঁহুঁজী আপন মভ ভাৰ
হমৰা মাথপৰ দই বহন চখিন?"

নানরাঁহুঁ-

"আহাঁ নৈ বুঁমৰৌ। আহাঁ দনু গোৰে জনদীয়াঁ তেয়াৰ ভই জাভ, তাৰে
হম ঞ্জলীনাৰেঁ ৰঁজৌনে আৰেঁ ছী।"

ঞ্জলী-

"রাঁহুঁজী, আপনে জে হমৰা জমীন নিখ দেৰঁ তখন জে কিযো হমৰায়াঁ
ৰিঁআহ কৰত ও ধনে নোভয়াঁ কৰত। তঁএ হম নৈ চাই ছী জে
আপনে হমৰা নাময়াঁ জমীন নিখী।"

নানরাঁহুঁ-

"গা রাত গোপনীয বহত। খানী হম, আহাঁ আ আহাঁক মাস গা রাত
বুঁমতী।"

নানরাঁহুঁ সঁমাৰপৰ জা জেতেক ভী চন আথরাঁ আচন মল্লৈত ছেলৈন
মভ ঞ্জলীক নামে কই দেনখিন। আৰঁ নানরাঁহুঁ ঞ্জলীক নেন
নড়কা খোজৈমে লাগি গেলা। দানকা মাসৰয়াঁ মাৰ মমাদ দেনকৈন
জে একটা নড়কা চুগা ও মাসৰ গেলা। জখন নড়কাক রাঁৰেমে
পতা কেনখিন তঁ পতা চনলৈন জে নড়কা ৰিধৰ চৈখ। ভমেৰ
45-46 ৰঁখ। পহিবকী পছনীমে একটা ৰেঁঠা আ দূঠা ৰেঁঠী চৈন।

নানরাঁহুঁকেঁ তড়ৰাক নহৈৰ মগজপৰ চনি গেলৈন। মাৰ জে মমাদ

দেনে বহৈন তিনকা রঁড় গঁজন কেনখিন আ রিঁশ্ব খেনাগ খেনে
মাস্বৰ্য্য চন এনা।

নানরাঁহুঁ রঁড় ঠিঙিত বহএ নগনা। দানকা মনমে বহৈন জে কোনো
যোগ্য নড়কায়াঁ ঞঁজলীক রিঁখাহ কৰী। তেঁয়গ ঞঁজলীক শত্ৰুত
যেহো মন বহৈন। ঞ্হী তাবতমমে চুনা কি এক দিন দানকৰ
মামিযৌত ভাএ- ঞ্হামজী এনা। গুশন-ফেম ভেন। নানরাঁহুঁ
কহনখিন জে ঞ্হাগ বকি জাড। বাতিমে কিছু গপ কবৰাঁক ঞ্ছি।
শ্হামজী বকি গেনা।

বাতিমে নানরাঁহুঁ শ্হামজীকেঁ ঞঁজলীক রিয়াহক চঠ কেনখিন। য়ঁগে
ঞঁজলীক শত্ৰুত যেহো কহনখিন। নানরাঁহুঁ শ্হামজীকেঁ কহনখিন-
"জঁ ঞ্হাঁক নজৈবমে কোনো নড়কা ঞ্ছি তঁ কহু। নড়কা যোগ্য
ঞা মশীল হেৰাঁক চাহী। ধন-মশ্লেত নহিযাঁ হোগ তেঁযো কোনো
রাঁত নহি।"

শ্হামজী কহনকৈন-

"হমৰা গামমে একটা নড়কা চৈ। নাওঁ চিঐ রিকায়, মূদা ঞ্ছি
রঁড় গৰীৰাঁ। মাএ মযোমাত চখিন। ওনা, নড়কা এম.এ. পায় ক২
শিক্ষা মিত্ৰ চৈখ। নড়কা রঁড় মজ্জন ঞ্হা মশীল চৈখ।"

নানরাঁহুঁ-

"দানকৰ মাগক কেহেন যোভাৰ চুগ। বী ও কনিয়াঁয়াঁ ঞ্খন
ৰেঁঠাক রিঁখাহ কৰৈনে তেঁযাৰ হেতী?"

শ্হামজী-

"ভ২ জেৰাঁক চাহী।"

নানরাঁহুঁ-

"ঠীক চৈ, ঞ্হাঁ জাড। ঞ্হাঁ নড়কাক মাএয়াঁ গপ কবৰাঁ। জখন ও
তেঁযাৰ ভ২ জেতী তঁ মমাদ দেৰাঁ।"

শ্যামজী-

"ঠীক ছগ।"

শ্যামজী বিহান ভনে গাম গেণা। গামমে বিকামক মাএকৈঁ মভ গপ কহলখিন। বিকামক মাএ স্বয়ং ঞ্চলুভৰী ছথিএ জে একষ্টা বিধৰাঁক কী জিনগী আ কেহেন দশা হোগত ঞ্চি...। বিকামক বিঁআহ ঞ্জলীমঁ কৰৈনে তৈয়াৰ ভই গেণী। বিকামমঁ রাঁত কেনৈন তঁ ও রঁজনা-

"জে মাএ হমৰা রৌগন-বুঁভা কৰি এম.এ. পায় কৰৌনক ও জে কহত যে কবৰাঁ।"

বিকামক মাএ স্ৰুভদ্রা তীয়ে রঁথক উমেৰমে বিধৰাঁ ভই গেল ছেণী। ঞ্চখন দানক উমেৰ পঠাম-একারণ রঁথ হেউন। বিধৰাঁ নাৰীকৈঁ কোন-কোন বেদনা মহএ পড়ে ছৈ যে ঞ্চলুভৰ ছৈছে। তঁএ ও ঞ্চপনা বেঁঠাক বিঁআহ বিধৰাঁ ঞ্জলীমঁ কৰৈনে মহৰ্ষ তৈয়াৰ ভই গেণী।

ঞগহন মাম, বিঁআহ-পঁচমীক দিন মখড়া মন্দিৰমে ভগৱতীকৈঁ মাফী বখি বিকাম আ ঞ্জলীক বিঁআহ ভই গেল। বিঁআহক রাঁদ জখন বিকাম আ ঞ্জলী নানরাঁবুঁকৈঁ পেৰপৰ গোড় নগনকৈন তঁ নানরাঁবুঁ রঁজনা-

"ঞহাঁ দনু গোৰে হমৰা মাথপৰ মঁ রঁড়কা ভাৰ উতাৰি দেণৌ। ঞ্জলীক ঞ্চাখিমঁ দহো-রঁহো নোৰ জাএ নগল।"

ঞপন মঁতৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঁচাভ।

২.১২.নন্দ বিনায়ক ৪ ঠা কথ- কথ-৪ জগপৰ মল্লাদকীয়
মল্লীক্ষা ঞ্ৰেজীমে মল্লাদকীয় পৃষ্ঠ পৰ

বিদেহক নেথকক ঞ্ৰামন্ত্ৰিত বচনা ঞ্ৰা ওগপৰ ঞ্ৰামন্ত্ৰিত
মল্লীক্ষকক মল্লীক্ষা মীৰীজ মে ঞ্ৰখন ধৰি ঞ্ৰহাঁ পঢ়নোঁ-

১. কামিনীক পাঁচ ঠা কৰিতা ঞ্ৰা ওগপৰ মল্লকান্ত মাক ষ্টিপ্লনী

Videha_01_09_2016

২. জগদানন্দ মা "মনু"ক "মাষ্টিক বাঁমন"পৰ গজেন্দ্ৰ ঠাণ্ডৰক
ষ্টিপ্লনী

VIDEHA_353

৩. মল্লী কামতক একাংকী "জিন্দগীক মোন" ঞ্ৰা ওগপৰ গজেন্দ্ৰ
ঠাণ্ডৰক ষ্টিপ্লনী

VIDEHA_354

ঐ শৃংখলামে ঞ্ৰাগাঁ মমানান্তৰ ধাৰাক কিছু গণমান্য কথাকৰম
দনকা নজৰিমে দনকৰ ঞ্ৰপন মৰ্শেষ্টি ৬-৬ ঠা কথ ঞ্ৰামন্ত্ৰিত
কএন গেন ঞ্ৰছি। কথাকাৰ নোকনি ছথি:-

১.কপিনেশ্বৰ বাউত

২.উমেশ মণ্ডন

২. বাম রিনায় মা

৪. বাজদের মণ্ডন

৬. আচার্য বামানন্দ মণ্ডন

৩. নন্দ রিনায় বায়

৭. জগদীশ প্রমাদ মণ্ডন

৮. দুৰ্গানন্দ মণ্ডন

ঐ খঁকমে প্ৰস্তুত আছিল নন্দ রিনায় বায়ক চাৰিটা কথা আ একটা
একাঁকী জগপৰ হমৰ সমীক্ষা অংগ্ৰেজীমে সম্বাদকীয় পৃষ্ঠ পৰ
আছিল।- সম্বাদক

নন্দ রিনায় বায়ক চাৰিটা কথা

কথা ৪

জীন্ম পৈন্ট

মাংমখিন রাঁঘ দিমমঁ ঘুমি কই গামপৰ এনোঁ তঁ পত্নীকেঁ চাহক
 আঠেত দেনিএন। পত্নী চাহ রঁনা কই নেনে এনী। হম আ পত্নী
 চাহ পীৰঁএ নগনোঁ। একষ্টা দিলৌমঁ আএন ছোড়া মড়কমঁ জাগত
 বহএ। মোৰাঁগনমে গীত রঁজরৌত বহএ- 'জীন্ম ঠীনা কক...।'

হমৰ পত্নী রঁজলী-

"জা...। হম তঁ রিঁমৌৰিয়ে গেন ছেলোঁ। যৌ কঁচনাক রাঁবুঁজী
 নন্দনীকেঁ জীন্ম পৈন্ট আ ঠী শষ্ট কীনি কই আনি দিয়োঁ।"

চাহক চুক্ষী নৈত হম পুছনহৈন-

"এতেক ছোষ্ট রঁঠাকেঁ জীন্ম পৈন্ট। কীননাক মানে ভৰি
 পছাগত ছোষ্ট ভই জেতগ।"

পত্নী রঁজলী-

"যে তঁ ঠীকে। নন্দনী তেহেন নে রঁঠনুক আছি জে মানে ভৰিমে
 মভ কপড়া আ জুঙা-চপ্পন ওছ ভই জাগ ছগ।"

হম পুছনহৈন-

"তখন?"

পত্নী রঁজলী-

"কনী নমহৰে কীনরঁ। জীন্ম পৈন্ট তঁ ছোড়া মভকেঁ দেখৈ ছিএ
 জে নীচামঁ মোড়নে বহৈ ছগ।"

তৈপৰ হম পুছনিএ-

"অমৰেনাকষ্ট ফ্রাক আ চুস্ত মনরাৰ আনি দেৰৌ যে নে নীক হএত
 কী? নড়কী মভকেঁ তঁ অখন যএহ ড্ৰমমে দেখৈ ছিএ। নড়কীক
 নেন তঁ অখন যএহ ড্ৰমক চনতী আছি।"

পত্নী ৰঁজনী-

"জীৱ, ৰৌখা-নে জীন্ম পৈন্ট আ ঠী শষ্ট কীনি কই আনলক হেন। জখন্ম নন্দনী দেখলক হেন তখন্ম ওহো জিদ কেনে আছি জে হমহুঁ জীন্ম পৈন্ট আ ঠীশষ্ট নেৰঁ।"

হম কহনেইন-

"অচ্ছা ওকৰো-নে আনি দেৱঁগ।"

নন্দনী হমৰ নাতিন। জেঠকী ৰেঁঠী কঁচনাক জেঠ মন্তান। ঔমেৰ পাঁচ ৰঁৰখ। হমৰে মন্ত নগ বহৈত আছি। জীৱ হমৰ ভাতীজ। ওকৰা একটা ৰেঁঠা, নাওঁ প্ৰকাশ। মন্ত কিযো ওকৰা 'ৰৌখা' কহৈত আছি। ওকৰ ঔমেৰ মাত ৰঁৰখ আছি।

দুৰ্গাপূজাক মময়। আগ পঁচমী তিথি ছী। মন্ত কিযো ধিয়া-পুতা-নে নৱ-নৱ কপড়া কীনি-কীনি অনৈত। হমৰো ভাতীজ জীৱ যেহো অঁপন ধিয়া-পুতা-নে কপড়া কীনি কই আনলক। হমৰ পৰিৱাৰ আ হমৰ জেঠ ভৈয়াক পৰিৱাৰ একে অঁগনামে আছি। একে অঁগনামে বহনে নন্দনী জীৱক ৰেঁঠাক জীন্ম পৈন্ট আ ঠীশষ্ট দেখলক, ওহো নানীয়াঁ কহএ নগল- নানী হমহুঁ জীন্ম পৈন্ট আ ঠীশষ্ট নেৰঁ।'

চাহ পীতা পছাগত হম ভৈঁয় দুই অঁগনা অৱৈত বহী, তেতৱৈমে হমৰ ছোষ্টকী ৰেঁঠী ৱীণাক মঁগে দুৰ্গাছানম্য মাঁম দই নন্দনী আএল। হমৰা দেখতে ৰাঁজল-

"নানা জীন্ম পৈন্ট আ ঠীশষ্ট আনি দিয়ই।"

হম কহনিএ-

"কান্হি আনি দেৱঁ।"

হাথ-পৈৰ ধো, গুৰী-আচমন কই হম গোম্যাংকৈ ধপ দই ভগৱতী মাএকৈ ফোষ্টো লই ধপ-আবতী দেখা কনেক কান দুৰ্গা পাঠ

কেলোঁ।

খানা খেতা পছাগত জখন ওচ্চাগনপৰ স্মতন বহী মূদা বহী জগনে। তঁ কিছু পিছুনকা রাঁত মন্ত মোন পড়ি গেল। যিনেমা জকাঁ এক-একটা দৃশ্য হমৰা যামনে আৰঁএ নগনে।

এম.এ. কেলো পছাগত কেতেকো রঁৰ নৌকৰীক নেল পৰিয়াম কেলোঁ মূদা নৌকৰী নৈ ভেটনে। ভেটরোঁ কেনা কৰেত। কহাৰত চৈ ঐ জগমে ভগরান ভেটরঁ অমান অছি মূদা নৌকৰী ভেটরঁ মোমকিনে। তহুমে মৰকাৰী নৌকৰী তঁ আৰো মোমকিনে অছি। জেনা-তেনা খেতী-গৃহস্থী কই অখন পৰিৱাৰক গাড়ী খাঁচএ নগেলোঁ।

নেপালমে প্ৰজাতন্ত্ৰক উদয় ভেনে। প্ৰতিনিধি সভাক চুনাৰক ঘোষনা ভেনে। হমৰো মস্মৰ মহৰাজ মগ্ৰিখ ৰাজনীতিমে চৈখ। মন্ত কিযো দানকা নেতাজী কহিতে চৈনে। দানকো পাৰ্ঠী ষ্টিকষ্ট দই উম্মেদৱাৰ রঁনৌনকৈনে। হমৰা পতা চননে তঁ হমগুঁ দানকা চুনাৰমে মদত কৰএ গেলিএনে। আৰ্থিক মদত তঁ নহি কেনিএনে মূদা অপনা শৰীৰমঁ এক মায় ধৰি খণ্টন বহী। খাএৰ জে কিছু...।

হমৰ মস্মৰ মহৰাজ চুনাৰ জীতনা। জীতনা পছাগত কাঠমাঁডো গেলো। মঁমদক মন্ত মমাগু ভেনো পছাগত দুৰ্গাপূজামে গাম এনা তঁ হমৰো পিতাজীমঁ ভেঁষ্ট কৰএ হমৰা গাম এনা। হমৰা কহলৈনে, আত্ৰ ৰাজৰিৰাজ। ওতএ কোনো ৰিঁজনেম-ৰেঁপাৰক ৰেঁৰম্বা কই দেৱঁ। মূদা হম জাগনে তৈয়াৰ নহি চেলোঁ। পল্লী ৰেঁৰ-ৰেঁৰ চৰিয়াৰঁএ নগলী। ৰেঁৰ-ৰেঁৰ কহৈখ- জখন রাঁবুঁজী কহি গেলখিন হেন তঁ কোনো-নে-কোনো ৰিঁজনেম-ৰেঁপাৰক ৰেঁৰম্বা কগয়ে দেতা। তৈযো হমৰ মন জাগনে তৈয়াৰ নহি ভেনে।

এক দিন হমৰ লংগোষ্টিয়া মীত মদনজী এনা। ও নিৰ্মলী

মহাৰিছানয়মে কিবানী চৈথ। হমৰ পত্নী দানকা মভ গপ
কহনকৈন। মদনজী হমৰা কহনা-

"জখন মাঁমদজী তোৰা ৰাজৰিৰাজ অৱৈনে কহনখুন হেন তঁ তোঁ
কিএ নে জাগ ছী। কোনো ৰিঁজনেম-ৰেঁপাৰ কৰমে তঁ পৰিৱাৰক
আৰ্থিক হানত সৃষ্টিৰ জেতৌ। খেতী-গৃহস্থীয়াঁ পেঠো চনৰঁ মোমকিন
ছৌ।"

তৈপৰ হম কহনিএ-

"ৰৌ মীতা, যে তঁ ঠীকে কহৈ ছীহী। মূদা মাসৰমে বহএৰঁনাৰ্কেঁ
কোন-কোন অপমা❖❖ মহএ পড়ৈ ছৈ যে হুঁ কোনো নে বুঁমৈ
ছীহী।"

মদন ৰাঁজন-

"হম মভ বুঁমৈ ছিএ। মূদা মময়-মময়ক ৰাঁত চগ। অখন তোহৰ
দিন গুদিন ছৌ তঁএ তোঁ এ গপ-মগ্পৰ ৰিচাৰ নে কৰহীন। জখন
দুঠা পাগ কম্মাগ লীহেঁ তঁ এ গপ-মগ্পৰ ৰিচাৰ কৰিহেঁ। ৰৌ অখন
কাজ ৰহৈ ছৈ তঁ নোক গদহোৰ্কেঁ ৰাঁপ কহৈ ছৈ আ মাঁমদজী তঁ
তোহৰ মস্বৰ চখুন জে একমানেমে ৰাঁপে ভেনখুন।"

থাএৰ হম ৰাজৰিৰাজ গেলোঁ।

নেতাজীক একঠা ডেৰা কাঠমাঁডোমে আ দোমৰ ৰাজৰিৰাজমে।
জখন মাঁমদক মত্ৰ চলেত ছন তঁ ও কাঠমাঁডোমে ৰহৈ ছনা নহি
তঁ ৰাজেৰিৰাজমে। নেতাজী ৰাজেৰিৰাজ মাঁমদীয় নিৰ্বাচন ক্ষেত্ৰমাঁ
জীতন ছনা। দোমৰ গপ গ্ৰা জে ৰাজৰিৰাজ মগুৰী জিলোক মদৰ
মুকাম মেহো ছী। নেতাজী জিলো মুখ্যানয়মে ৰহি জিলোক
ৰাজনীতি আ প্ৰশাসনক গতিৰিধিপৰ মেহো নজৈৰ ৰথেত ছনা।
থাএৰ জে কিছু...

হম নেতাজীক ডেৰাপৰ বহএ নগলোঁ। ডেৰাক কাজ মেহো কৰএ

নগনোঁ। জেনা- রঁজাৰমঁ জাৰৈন, তৰকাৰী, কিৰানা মমান মভ
হুমহাঁ কীনি থানী। ডেৰাক থাৰো কাজ মভ কৰী। নেতাজী
ৰিঁজনেম-ৰেঁপাৰক কোনো গল্প নৈ কৰেথ। ঐ তৰহেঁ চহ মাম ৰিত
গেল।

এক দিন হম থপন মম্বৰ মহৰাজমঁ কহনযৈন-

"ৰাঁবুঁজী চহ মাম ৰীতি গেল মদা এখন তক হমৰা ৰিঁজনেম-
ৰেঁপাৰক কোনো জোগাৰ নৈ ভেল?"

তৈপৰ ও ৰঁজনা-

"এনা ধড়ফৰেনামঁ কাজ হএত! হম ৰেঁৰছামে নাগন ছী কিনে।
থহাঁ থমথিৰমঁ বহু।"

এক মামক ৰাঁদ এক দিন হম ফেৰ দানকা ঠোকনিএন-

"ৰাঁবুঁজী, জঁ ৰিঁমনেম-ৰেঁপাৰক ৰেঁৰছা নৈ হএত তঁ ঐঠাম কথী-নে
মময় ৰেঁৰাঁদ কৰৰাঁ।"

তৈপৰ ও ৰঁজনা-

"দিনৌ-পঁজাৰঁ জাএৰঁ কী?"

হম কহনযৈন-

"দিনিয়ো পঁজাৰঁ তঁ নোকে জাগত থছি কিনে, কী কোনো জানৰৰ
জাগত থছি।"

ও হমৰা দিম তাকএ নগনা। কনীকানক ৰাঁদ ৰঁজনা-

"জঁএ মাত-থ্ৰাঠ মাম ককনোঁ তঁএ দু-তীন মাম ওঁৰ কাকি জাভ।
হম কোনো ৰেঁৰছা কই দেৰাঁ।"

তহী ৰীঠ হমৰ মাৰদ এনা, তঁ ও হমৰা পুছনৈন জে কী ভেল
কোনো ৰেঁৰছা থহাঁক ৰিঁজনেম-ৰেঁপাৰক?

হম কহনযৈন-

"থখন ধৰি কহাঁ কোনো ৰেঁৰছা ভেল হেন। কনেক থহুঁ ৰাঁবুঁজীমঁ

পুচ্ছিয়োন নে।"

তেপৰ ও ৰাঁৱুজীয়াঁ (মস্বৰয়াঁ) ৰাঁত কেনৈন আ হমৰা কহনাহ-

"হিনকা (মস্বৰক) ফেৰমে নে বহু। গ্ৰা অহাঁকেঁ চকৈ জৈথা।"

তেপৰ হম কহনযৈন-

"দু-তীন মামক নাওঁ কহনে জৈথা। তঁএ তীন মাম ধৰি আওৰ
প্ৰতীক্ষা কৰৱাঁ।"

মাৰদা কহনৈন-

"জঁ তীন মামক ৰাঁদ ৰাঁৱুজী ৰিঁজনেমক নেন টৌখাক ৰেঁৰছা নে
কই দেতা তঁ অপন ডেনী-খোনী নেৰঁ আ ৰাপম গাণ্ডিয়া চল
জাএৱাঁ। হম মনে-মন মোচনোঁ কহৈ তঁ জৈথ ৰিন্গুন ঠীক।"

আ হম তীন মাম আওৰ ৰাকি গোনোঁ।

ৰাজৰিৰাজমে নোক মভকেঁ জীন্ম পৈন্ট পহিৰনে দেখিএ। ওভুকা
ৰেঁমী নোক ফুনপৈন্টে-শট পহিৰিত আছি। অপনা ঐঠাম ৰিঁহাৰমে
তঁ নোক ধোতী-গুৰতা, পেজামা-গুৰতা আ ফুনপৈন্ট-শট পহিৰিত
আছি মূদা নেপানমে ধোতী-গুৰতাক চনৈন ৰুঁঠ-ৰুঁঠান্য়ম মাত্ৰমে
আছি। ওহো ভাৰতীয় মূলক ৰুঁঠ-ৰুঁঠান্য়মে। হমৰো দনু মাৰ আ
মাৰদা মভ জীন্ম পৈন্ট পহিৰিত আছি। ও মভ নেতাজীক
ডেৰাপৰ জীন্ম-পৈন্ট পহিৰ কই অৱৈত ৰহৈথ। হমৰো মোনমে
ভেন জে হমহুঁ জীন্ম পৈন্ট পহিৰতোঁ।

ভাদৰ মামক মময় ৰহগ। নেতাজী মপৰিৰাৰ কাঠমাঁডোমে চনা।
মামদক মত্ৰ চনৈত ৰহগ। ভোনা ভায়জী নেতাজীক মুনগুআ
জৈথিন। ও কাঠমাঁডো জাগৰঁনা ৰহথিন। এক দিন দানকা
কহনযৈন- ভায়জী, হমৰো মন হোগএ জে হমহুঁ জীন্ম পৈন্ট
পহিৰতোঁ। তেপৰ ও ৰঁজনো- মন হোগএ তঁ চলু অখনে কীনি দগ
জী। হম কহনযৈন- অখন ঠকা কহাঁ আছি। ও ৰঁজনো- অহাঁ ঠকাক

চিন্তা জ্বলি কৰা। অহাঁ নেতাজী কক্সাক জমাএ ছিএন, হমৰো
ৰঁহনোগএ ভেলোঁ। হম অহাঁয়ঁ জেঠ ছী। নীক জীন্ম পৈন্ঠ মাত-
আৰ্ঠ মাএ ঠকামে হএত। মএহ নে। কোনো দম-ৰীম হজাৰ
নাগত।

হম কহনেইন-

"ভায়জী, ৰঁদত-ৰঁদত ঝৈনবাদ।"

ও পুছলৈখ-

"তঁ হমৰা পাগক জীন্ম নে নেৰঁ?"

হম কহনেইন-

"নে ভায়জী, যে গপ নে ছগ। জঁ নোক বুমত তঁ কহত- নেতাজীক
জমাএ নোকয়ঁ কপড়া খৰীদাৰেঁত অছি। আ জঁ হমৰ মাৰ মভ
বুমতা তঁ ও মভ আৰ গুটিচৌন কৰতা।"

ভোনা ভায়জী ৰঁজনো-

"কিয়ো নহি বুমতা।"

হম কহনেইন-

"ভায়জী, একটা উপায় অছি। হম দৰ্জীয়ঁ লম্বাগ আ কমৰ নপৰাঁ
নিখি ক২ অহাঁকেঁ দ২ দগ ছী। অহাঁ আগ কাৰ্ঠমাঁডো জাগএ
বহন ছী, নেতাজীয়ঁ কহৰেঁন খৰীদ দেতা।"

ও ৰঁজনো-

"ৰঁড় মল্লৰ। চনু অখনে মিথিনা ঠৈন্যমে নপৰাঁ ক২ নিখি নগ
ছী।"

মএহ কেনোঁ। দনু গোৰে মিথিনা ঠৈন্যমে জা লম্বাগ আ মোঠাগ
নপৰাঁ কাগজপৰ নোষ্ট ক২ ভোনা ভায়জীকেঁ দ২ দেনিএন।
ম্যামমে মোৰ্গ একপ্ৰেম ৰমপৰ চঠি ও কাৰ্ঠমাঁডো চনি গেলা।

এক মগাহক ৰাঁদ ভোনা ভায়জী কাৰ্ঠমাঁডোয়ঁ ঘূৰনা। হমৰা

ডেৰাপৰ এনা। হুমৰা ভেন জে শায়দ জীন্ম পৈন্ট দেৱঁএ এনা হেন।

গুশন-মমাচাৰক ৱাঁদ ও ৱঁজনা-

নেতাজী কাকা, থহাঁক নাপ ৰখি নেলৈথ, দুৰ্গাপূজামে গাম ওঁতা তঁ নেনে ওঁতা।

হম কহনহৈন-

"ভায়জী, হম জীন্ম পৈন্ট পহিৰ নেলোঁ।"

তেপৰ ও ৱঁজনা-

"কিএ, থহাঁকৈ হোগএ জে নেতাজী কাকা জীন্ম নৈ নেনে ওঁতা?"

হম কহনহৈন-

"মে দেখৱেঁ কৰৱঁ।"

কনশম্বাপনম তীন দিন পহিনহি নেতাজী মপৰিৰাৰ কাঠমাঁডোমঁ ৰাজৰিৰাজ পণ্টনা। দ্যমৰ দিন ৰাজেৰিৰাজমে মভ পৰিৰাৰ নহ কপড়া কীনলৈথ। কপড়া কীনলারাঁদ ডেৰাপৰ এলৈথ তঁ হম কহনহৈন- পূজামে হমহুঁ গাম জাএৱঁ। তেপৰ ও ৱঁজনা- ঠীক ছে, কানহি ভোৰে চন জাএৱঁ। কনীকান ৰহি ফেৰ ৱঁজনা- থহাঁ ভেনা দিয়া জীন্ম পেন্ঠক নাপ ভেজনে ৰহিএ। মে তঁ ৰাজৰিৰাজোমে ভেটেঁ ছগ।

হম কিছু নৈ ৱঁজনোঁ। হমৰ মন খমি পড়ন। ভোৰে হম ৱঁম পকৈড় গাম থাৱিঁ গেলোঁ। মঁহক উদ্যমী দেখ পল্লী পুছলৈন-

"নগন কোনো জোগাৰ ৱঁজনেম-ৱেঁপাৰক?"

হম কহনহৈন-

"জে একটা হজাৰ-পান মাএ ঠকাক জীন্ম নৈ খৰীদ কহ দহ মকৈ ছেথ ও ৱঁজনেম-ৱেঁপাৰ কৰৈনে পঠীম-পচাম হজাৰ ঠকাক ৱেঁৰম্বা কেনা কহ মকতা।"

পত্নী পুচ্ছনৈন-

"যে কী, যে কী?"

হম যন্ত গপ কহি কই স্মনা দেনিএন। ও স্মনি কই দৃখী ভেনী।
জখন পত্নীকেঁ যন্ত গপ কহিত বহিএন তঁ হমৰ মাএ যন্ত গপ
স্মনি গেনী। দোমৰ দিন ভোৰে মাএ পুচ্ছনক-

"কেতেকমে জীন্ম পেন্‌ষ্ট হোগ ছগ?"

হম কহনিএ-

"মাত-খাঠ মাএ ঠকায়ে।"

মাএ পুচ্ছনক-

"নির্মলীমে ভেঁষ্ট জেতৌ কিনে?"

হম জৱাৰঁ দেনিএ-

"ভেঁষ্ট জেৱাঁক চাহী।"

মাএ হমৰা এক হজাৰ ঠকা দেনক খা কহনক-

"জনথে খা কই নির্মলী জো খা জীন্ম পেন্‌ষ্ট কীনি-নো।"

হম কহনিএ-

"তোঁ ৰূপেখা কেকৰায়ঁ খানলীহী?"

তেপৰ মাএ ৰঁজলী-

"খাম খাগায়ঁ মতলৰঁ ৰাখ নে গাছ কিএ গিলে চঁহ।"

খাগাঁ ৰঁজলী-

"পাঁচ মায পহিনে একষ্টা ছাগৰ এক হজাৰ ঠকায়ে ৰেঁচনে বহী।
ও ঠকা পীপৰাৱালী লই গেল বহএ। কান্‌হি ৱএহ ঠকা দই গেল
হেন।"

হম কহনিএ-

"গগ মাএ, গ্ৰ ঠকা তোঁ ৰাখ। হম খখন জীন্ম পেন্‌ষ্ট নে নেৱঁ।
তোৰা হাথমে ঠকা বহতৌ তঁ ৰেঁৰ-ৰেঁগৰতামে কাজ দেত।"

তেপৰ মাএ ৰঁজনী-

"ঔঁগ ৰৌ, তোহৰ মন জীন্ম পেন্ট পহিৰৈ কই ভেনৌ আ মস্বৰম
মাংগনীহীন তঁ নৈ দেনখুন জখন কি আপন মভ পৰিৱাৰ-নে কপড়া
কীনলখিন। জো অখনে নিৰ্মলী আ কীনি আন গ জীন্ম পেন্ট
আ পহিৰ কই মস্বৰকেঁ দেখা দহীন গ।"

জখন মাএ মগ গ্ৰ গপ-মগ হোঙত বহএ তখনে ৰাঁৱুজী চাহ পীৰঁই
ঔঁগনা এনা তঁ মাএম পুচলখিন-

"কথীক ঘোত-ফচকা ভই বহন চন।"

মাএ ৰাঁৱুজীকেঁ মভ গপ কহলখিন।

ৰাঁৱুজী ৰঁজনা-

"নন্দুকেঁ তঁ ফুনপেন্ট ছেৱেঁ কৰগ।"

তেপৰ মাএ ৰঁজনী-

"জীন্ম পেন্ট নেত।"

ৰাঁৱুজী পুচলখিন-

"জীন্ম পেন্ট কেকৰা কহৈ চগ?"

মাএ ৰঁজনী-

"কান্হি ধীৰ ৰৌআ জে নীলৰংগক ফুনপেন্ট পহিৰনে বহএ, ৰএহ
জীন্ম পেন্ট চী। মস্বৰকেঁ কাঠমাঁডো নাপ পঠৌনে বহগ মূদা ও
নৈ কীনি দেনখিন। জখন কি আপন ৰেঁঠা-পুতোদ, পোতা-পোতী
মভ-নে কপড়া কীনলখিন। হমৰা নগ এক হজাৰ ঠকা চন ৰএহ
দেনিঐ হেন।"

তেপৰ ৰাঁৱুজী পুচলখিন-

"আ ৰিঁজনেম-ৰেঁপাবক কী ভেনগ?"

হম কহলখিন-

"কম্মে ঔম্মীদ আছি।"

হমৰ ৱাঁৰুঁজী হমৰা কহনৌন-

"হমৰ ৱাঁত মানৱেঁ তঁ মম্বৰক আশা ছোড়। অখন জীনমো পেন্‌ষ্ট
নৈ কীনি। এক হজাৰ ঠকা মাএ নগ ছৌ আ হমাঁ কান্‌ছি দূ
হজাৰক স্ৰমী ৱেঁচনৌঁ হেন। দনু মিনা কই তীন হজাৰ ভেনৌ। দূ
হজাৰ ঠকাক গন্তজাম আওৰ কই নো। পাঁচ হজাৰ ঠকা পূজী
নগা কই কোৱীক খেতী কৰ, কপাৰো ৰুঁড়ি জেতৌ তঁ 70-80
হজাৰ ঠকা আমদনী হেৰেঁ কৰতৌ।"

ৱাঁৰুঁজীক ৱিচাৰ হমৰা নীক নগন। দম কষ্টা ভুঁচৰম খেত, জগমে
মৌঠী ধান বহএ, খালী ভই চুকন ছন। ওহী খেতমে ৱাঁড়ীমে
ৰাখন মড়নাহা গোৱৰ গিৰা দেনিএ। মঁযোগ গ্ৰ বহএ জে খেত
মড়কে কাতমে আছি। মভষ্টা মড়নাহা গোৱৰ ঠাযৰমঁ উঘি কই
খেতমে দেনিএ। মঞ্চৱনী জা হৰগোৱিন্দ ৱীজ ভণ্ডাৰমঁ হাগব্ৰীডৱনা
কোৱীক ৱীআ নই অননৌ। দৰৱ্জ্‌পৰ দম ছিষ্টা মাটি দই
কোৱীক ৱীআ পাড়নৌ। উচিত দেখভান কৰেঁত বহনৌ। এম্‌হৰ
খেতক তৈয়াৰীমে মেহো জুটি গনৌ। ৱীমমঁ পঠীম দিনমে কোৱীক
ৱীআ ৰোপে জোগ ভই গেন। খেতমে দমষ্টা কিয়াৰী ৱনা কই
মভষ্টা কোৱী গাছক থানা নগা দনৌ। দম-ৱাঁৰহ দিনপৰ
কিয়াৰীমে মঁ থানা কাটি-কাটি মভষ্টা কোৱীক পৌধাকৈঁ উখাৰি-
উখাৰি খেতমে ৰোপনৌ। মময-মমযপৰ কমঠান, কীঠনাশক
দৱাঁগক প্ৰযোগ আ মিঠাগ কৰেঁত বহনৌ। কোৱী নীক স্মতৰন।
এক-একষ্টা ফুন কমতীমে দূ কিনোক ভেন। ওনা, তীন কিনোমঁ
মাত্ৰে তীন কিনোক ফুন মেহো ভেন। অগতা খেতী বহএ তঁএ
ভাৱ মেহো নীক পকড়াএন। পৈকাৰে মভ পনৰহ মাএ ৰোপেয়ে
ফ্ৰিণ্টন খেতেপৰ মঁ নই গেন। মভ খঠা কাটি কই দূ নাথ
পঠীম হজাৰ ঠকাক আমদনী ভেন। ৱাঁৰুঁজী কহনৌন জে নিৰ্মনী

জা কই দৃষ্টা জীন্ম পেন্‌ষ্ট আ দৃষ্টা ঠীশষ্ট কীনি আ।

হম জনখৈ যা নিৰ্মলী গেলোঁ। ওতএ হন্মমান বেডিমেডমে একষ্টা
নীলবংগক আ একষ্টা মঠমোনা বংগক জীন্ম পেন্‌ষ্ট কীনলোঁ।
তেনাহিয়ে একষ্টা কাৰী বংগপৰ উজ্জৰ-উজ্জৰ ধাৰী আ একষ্টা
হৰিযৰ বংগপৰ উজ্জৰ-উজ্জৰ ধাৰীৰনা ঠীশষ্ট কীনলোঁ।

ম্যাম্বৰমে পিতিওঁত মাৰিক ঝিঁখাহ বহএ। হমৰো দনু পৰানীকেঁ কাৰ্ড
ভেজ কই মংগোনে বহএ। তহুমে হমৰা খনগমঁ কাৰ্ড ভেজনে
বহএ। তখন কেনা নে জগতোঁ। মাএ মেহো কহনক জে জো
জীন্ম পেন্‌ষ্ট পহিবকই ম্যাম্বৰকেঁ দেখা দহী গ।

হম ম্যাম্বৰ গেলোঁ। ঝিঁখাহক দিন চাৰি রঁজে দিনমে নড়কী আ মহিনা
(মাৰি-মৰহোজি) মভকেঁ দেখনিঐ মেকপ কই বংগ-ঝিঁবংগক কপড়া
পহিৰৈত। কিযো রঁনাৰমী মাড়ী পহিৰৈত তঁ কিযো জাজেই।

ঝিঁরাহিতো আ ঝিঁরাহিতো নড়কী মভ বংগ-ঝিঁবংগক মনৱাৰ-মুঠ
পহিবনক। তেনাহিয়ে হমৰ মাৰ মভ আ মাৰদ মভ মেহো কিছু
গোৰে জীন্ম পেন্‌ষ্ট-ঠীশষ্ট আ কিছু গোৰে পায়জামা-গুৰতা পহিব-
পহিব দৰৰঁজাপৰ এনা। তখন হম ধোতীএ-গুৰ্তা পহিবনে বহী।
হমৰ পল্লী হমৰা একষ্টা কোঠৰীমে রঁজা কহনৈন- জীন্ম পেন্‌ষ্ট
আ ঠীশষ্ট জে খননে চী মে কোন দিন নে।

হম নীল বংগক জীন্ম পেন্‌ষ্ট আ হৰিযৰকা ঠীশষ্ট পহিবলোঁ। পহিব
কই জখন কোঠৰীমঁ নিকনলোঁ তঁ হমৰ ম্যাম্ব-ম্যাম্বৰ ওমাৰপৰ
ৰাখন একষ্টা চৌকীপৰ রৈমত চলা। হমৰা পাছাঁ হমৰ পল্লী মেহো
ছেলী। হমৰা জীন্ম পেন্‌ষ্ট আ ঠীশষ্টমে দেখ হমৰ ম্যাম্ব হমৰা
পল্লীকেঁ কহনখিন-

"দেখহী তঁ পানক দেহমে জীন্ম পেন্‌ষ্ট কেতেক নীক নগৈ চৈন।
কেতেকমে কীনলখুন হেন।"

তেপৰ হমৰ পত্নী জৱাৰঁ দেনখিন- "জা...। অখনে ৰিঁচৌৰ গেনহী।
দুৰ্গাপূজামে জে কাঠমাঁচৌমাঁ কীনি কই অখনে ৰহী মএহ নে
জীন্ম পেন্ট ছিঞ।"

হমৰ মাস হমৰা মসুৰ দিয় তাকএ নগনী আ হমৰ মসুৰ একৰেঁৰ
হমৰা পত্নী দিয় দেখ মূড়ী নিতাঁ মূহেঁ গোঁগত নেলৈন।

অপন মন্তব্য editorial.staff.vidaha@gmail.com পৰ পঠাউ।

২.১৪.নন্দ ৰিনাম ৰায়ক ১ ঠা একাংকী- জগপৰ মম্বাদকীয় সমীক্ষা
অংগ্ৰেজীমে মম্বাদকীয় পৃষ্ঠ পৰ

বিদেহক লেখকক আমন্ত্ৰিত ৰচনা আ ওগপৰ আমন্ত্ৰিত
সমীক্ষকক সমীক্ষা সীৰীজ মে অখন ধৰি অহাঁ পঢ়নোঁ-

১. কামিনীক পাঁচ ঠা কৰিতা আ ওগপৰ মক্ষকান্ত মাক ষ্টিল্পণী

Videha_01_09_2016

২. জগদানন্দ মা "মন্ম"ক "মাষ্টিক ৰায়ন"পৰ গজেন্দ্ৰ চাণ্ডৰক
ষ্টিল্পণী

VIDEHA_353

৩. মুনী কামতক একাংকী "জিন্দগীক মোন" আ ওগপৰ গজেন্দ্ৰ
চাণ্ডৰক ষ্টিল্পণী

VIDEHA_354

ঐ শৃংখলাৰে আগাঁ সমানান্তৰ ধাৰাক কিছু গণ্যমান্য কথাকৰম
দানকা নজৰিৰে দানকৰ অৰ্পন মৰশ্ৰেষ্ঠ ৯-৯ টা কথা আৰম্ভিত
কএন গেন আছে। কথাকাৰ নোকনি চুখি:-

১.কপিনেশ্বৰ বাউত

২.উল্লেখ মণ্ডন

৩.ৰাম বিনায় মাদ

৪.ৰাজদেৱ মণ্ডন

৫.আচাৰ্য ৰামানন্দ মণ্ডন

৬.নন্দ বিনায় ৰায়

৭.জগদীশ প্ৰমাদ মণ্ডন

৮.দুৰ্গানন্দ মণ্ডন

ঐ অঁকৰে প্ৰস্তুত আছে নন্দ বিনায় ৰায়ক চাৰিটা কথা আ একটা
একাঁকী জগপৰ হমৰ সমীক্ষা অঁগ্ৰেজীয়ে সম্বাদকীয় পৃষ্ঠ পৰ
আছে।- সম্বাদক

नन्द रिनाम बायक एकठा एकांकी

पगत

(एकांकी)

पात्र-परिचय

ठीठर- सैमराब : उमेर 45 रँथ

नोष्टन- सैमराब : उमेर 35 रँथ

भोन्ष्टा- सैमराब : उमेर 32 रँथ

भिनरा- सैमराब : उमेर 30 रँथ

रूठना- सैमराब : उमेर 15 रँथ

बरिया- सैमराब : उमेर 13 रँथ

नानरौरू- रूपा आ दीपाक पितजी : उमेर 55 रँथ

श्यामजी- नानरौरूक दोस्त : उमेर 54 रँथ

मोहनरौरू- नानरौरूक यमैध, रिताक पिता: 56 रँथ

शोभाकांत- मोहनरौरूक मीता : उमेर 55 रँथ

জিয়ানান- ৰঁবক পিতাজী : উম্মৰ 55 ৰঁথ

আনোক- শোভাকান্তক ৰেঁঠা : উম্মৰ 28 ৰঁথ

প্ৰকাশ- মোহন ৰাঁৱুক ৰেঁঠা : উম্মৰ 30 ৰঁথ

বিনীত- নানৰাঁৱুক ৰেঁঠা : উম্মৰ 22 ৰঁথ

ৰামু- নানৰাঁৱুক একঠা গোঁআঁ : উম্মৰ 35 ৰঁথ

দীনানাথ- মোহনৰাঁৱুক গোঁআঁ : উম্মৰ 30 ৰঁথ

পহিন দৃশ্য-

(স্থান- একঠা পঠীম-তীম ৰিঁগহাক পৰতী। ছহ-মাতঠা মৰ্হীমৱাৰ মৰ্হীম চৰা বহন আছি। ৰীচনা পৰতীপৰ গাচ্চক চাৰ্হেৰমে ঠীঠৰ (উম্মৰ- 45 ৰঁথ), নোশন (উম্মৰ 35 ৰঁথ), ভোনঠা (উম্মৰ 32 ৰঁথ) আ ভিনৰাঁ (উম্মৰ 30 ৰঁথ) ৰেঁমকই তাম খেন বহন আছি। ৰুঁচনা (উম্মৰ 15 ৰঁথ) আ ৰৰিয়া (উম্মৰ 13 ৰঁথ) ৰেঁমকই তামক খেন দেখ বহন আছি। ঠীঠৰ ধোতী-গোনগনা, নোশন নুঁগী-গঁজী, ভোনঠা হাফ পৈন্ট-ঠীশট, ভিনৰাঁ ধোতীকেঁ দোৰঁৰা কই নুঁগী জকাঁ আ গুৰতা পহিবনে আছি। ৰুঁচনা পায়জামা-গঁজী আ ৰৰিয়া জীন্ম পৈন্ট (জে ঠেদানা নগম কাশন আছি।) আ ভেম্ণ পহিবনে আছি।

(পৰদা উঠেত আছি)

ঠীঠৰ- ৰত্ৰ ৰৰিয়া কনী ভৈয়োঁকেঁ দেখহী। কেকৰো জজাতিমে নগ চলি জাগ ৰত্ৰ।

ৰৰিয়া - কাকা! হুমৰ ধিয়ান ভৈয়োপৰ ছে। কেকৰো জজাতিমে নগ জাএ দেৰঁগ। আহাঁ নিফিকিব ৰহু।

নোশন- একৰেঁৰ খড়ো ভই কই দেখহী তঁ, মন্তঠা ভৈয়

পৰতীএপৰ ছৌ নে।

ৰৰিয়া- খ্ৰুছা কাকা হম দেখে ছিঞ।

(ৰৰিয়া খড়া ভ২ ক২ ভেঁম মভকেঁ হিয়ামএ নজৌত খ্ৰুছি। এম্‌হৰ
ভোনষ্টা তাম ফেঁষ্ট ক২ পত্ৰী রঁঠৌত খ্ৰুছি।)

ভিনৰাঁ- হঁ তঁ রঁজৈ জাগ জাহ। কী, ঠীঠৰ কাকা রঁজরঁহ?

ঠীঠৰ- নগ হম নহি রঁজরঁ। পত্ৰীএ নীক নহি খ্ৰাএন।

নোষ্টন- মোনহ।

ভোনষ্টা- মন্ত্ৰৰহ।

নোষ্টন- হমহী।

ভোনষ্টা- খ্ৰাচাৰহ।

নোষ্টন- চন রঁনা বঁগ। খ্ৰাচাৰহেপৰ উরঁন।

ৰৰিয়া- দেখহক হড্ৰ, ঠীঠৰ কাকা, দিলৌয়ঁ কিযো খ্ৰাৰিঁ বহন খ্ৰুছি।

পীঠপৰ রঁড়কাঠা রৈঁগ খ্ৰা হাথমে খ্ৰাষ্টেঠী ছে। পছৰন খ্ৰুৱেঁএ।

নোষ্টন- তেঁ কেনা বুঁমে ছী জে দিলৌএয়ঁ খ্ৰুৱেঁএ। বাহী-রঁঠৌহী
মেহো ভ২ মকেঁএ।

ৰৰিয়া- বাহী-রঁঠৌহীকেঁ এতেকঠা রৈঁগ খ্ৰা খ্ৰাষ্টেঠী থোড়ে বহৈ ছে।

ও তঁ দিলৌ, কনকভা খ্ৰাকি মন্ত্ৰগ্ৰাযেক পেয়েঁজবকেঁ বহৈ ছে।

ঠীঠৰ- ৰৰিয়া ঠীক্কে কহৈ ছৌ। পৰদেশে খ্ৰাষ্টনিহাৰকেঁ নে রৈঁগো খ্ৰা
খ্ৰাষ্টেঠীযো বহৈএ। বাহী-রঁঠৌহীকেঁ রঁড় বহন তঁ একঠা রৈঁগ নগ তে
মোৰা বহন।

ৰৰিয়া- হড্ৰ ঠীঠৰ কাকা, গ্ৰা তঁ ফুদন ভেঁয়া বুঁমাগত খ্ৰুছি।

বুঁচনা- (খড়া ভ২ ক২ বস্তা দিয় তকেঁত) ঠীক্কে গ্ৰা তঁ ফুদনে ভেঁয়া
ছী।

ভিনৰাঁ- মনে ছিঞ দিলৌমে কৰোনা রঁড় রঁঠি গেন হেন। তঁএ নোক
দিলৌয়ঁ পড়াএ ক২ গাম খ্ৰাৰিঁ বহন খ্ৰুছি।

চীঠৰ- চীক্লে ৰঁজনহ হেন। হমহুঁ ৰাতিমে মোহন ভৈয়াক ঠীৰীমে
মমাচাৰ দেখলৌ হেন। ৰঁড় নোক মৰি বহন ছে। (গাম দিম্য
জানকী ৰিঁখাহক ৰণন, ধ্বনি ৰিস্তাৰক যন্ত্ৰপৰ আৱঁএ নগন খছি)
(ফুদনক প্ৰৱেশ। পীঠপৰ একটা ৰঁড়কা ৰেঁগ আ হাথমে খষ্টেচী
ছে। গাছ নগ আৱিঁ খষ্টেচী নিষ্ঠাং বথৈত পীঠপৰ ম' ৰেঁগ উতাৰি
যেহো জমীনপৰ বথৈত ৰেঁম জাগত খছি।)

ফুদন- গোড় নগৌ ছী, চীঠৰ কাকা।

চীঠৰ- নীক্লে বহহ। কহহ কী হান চহ দিলৌ-কে?

ফুদন- নগ পুছ কাকা। দিলৌক হান ৰঁড় খৰাপ ভই গেন খছি।
ডেলী মাএ-মৰাঁ-মাএ নোক মৰৈ ছে। নোক পড়াএ কই গাম
আৱঁএ চাই ছে মৃদা গাড়ী-মৰাৰীক খভাৱমে আএন নহি হোগ
ছে। জে ৰমৰঁনা মাত-আঠ মাএ ঠকামে দিলৌম' নৰহিয়া-নিৰ্মনী
নোককেঁ খনৈ ছেলৈ ৰএহ ৰমৰঁনা খখন চাৰি হজাৰ- পাঁচ হজাৰ
ঠকা ম'গৌ ছে। ষ্টেনম' জে ওঁত যেহো ষ্টেনক ষ্টিকষ্ট নগ ভেট্টে ছে।
কী কৰত নোক, ছষ্টপষ্টা কই ৰহি জাগএ।

ভোনষ্টা- তোঁ কেনা এনহী হেন?

ফুদন- হুঁ ভোনষ্ট কাকা, হমৰ তঁ পহিনেম' ষ্টিকষ্ট ৰঁনন বহএ
তঁএ ষ্টেনমে জগহ ভেট্ট গেন। ওনা হম ষ্টেনেম' দিলৌ জাগ-খৰৈ
ছী। ৰমমে হমৰা উল্টী ভই জাগএ।

নোষ্টন- মনৈ ছিঐ ষ্টেনপৰ চঠৈৰঁনা পেয়েঁজৰকেঁ ৰেনেৰে ষ্টীশনপৰ
পহিনে কৰোনাক জাঁচ হোগ ছে। জখন ৰেঁমাৰী নহি বহন তখন
ষ্টেনমে ৰেঁমই দগ ছে।

ফুদন- চীক্লে মননহ হেন ভৈয়া। হমৰো জাঁচ ভেন। ৰিপোষ্ট নিগেঠীৰ
আএন। যেনীঠাওজৰ পূৰা দেহক কপড়াপৰ ছীষ্টনক আ হাথপৰ
যেহো দেনক, তখন জা কই ষ্টেনমে চুড়াএ দেনক। হুঁ চীঠৰ

কাকা, গামপৰ জানকী ঝিঁখাহক বৰ্ণন বঁজি বহন খিছি। কেকৰ ঝিঁখাহ ছিঐ?

ঠীঠৰ- তোৰা নগ বুম্বন চহ। খাগ নান ভৈয়াক বঁঠী ৰূপাক ঝিঁখাহ ছী।

ফুদন- নগ কাকা, নহি বুম্বন খিছি। পৰদেশ খষ্টে ছী। কেনা বুম্বন বহত।

ভোল্টা- খাৰঁ তঁ মোৰাঙনক যুগ ছী। মোৰাঙনমঁ নোক খম্বেৰিকা-গঁম্বেঁডক গপ মিনষ্টমে বুম্বি জাগএ। গ্ৰ তঁ দিলৌএ ছী। খিছা গামপৰ জাহ, নশ্ৰুতা-চাহ কৰহ-গে। কখনী খেনে হেৰঁহ, কখনী নগ।

ফুদন- ঠীঠৰ কাকা, হুম বঁগ নেনে জাগ ছী। খষ্টেঠী খষ্টে বহত। গামপৰমঁ কেকৰো পঠা দেৰঁ, নই জাগত।

ঠীঠৰ- বঁড়ৰঁঠিয়াঁ। তানা নাগন চহ কিনে। খা জন্দিযে কেকৰো পঠা দিহক।

ফুদন- (উঠেত) হঁ কাকা, তানা নগন খিছি। ওনা, খহাঁ মভ কী কোনো খান ছী। জাগ ছী জন্দিএ কেকৰো ভেজ দেৰঁ। (ফুদনক প্ৰস্থান)

(পৰদা খম্বেত খিছি)

দোমৰ দৃশ্য

মঁচপৰ চাৰিষ্টা ফুৰ্মি ৰাখন খিছি। একষ্টা ফুৰ্মিপৰ নানৰাঁৰুঁ খা দোমৰ ফুৰ্মিপৰ দানকৰ মীত শ্যামজী বঁমন চৈখ। দৃষ্টা ফুৰ্মি খালৌএ খিছি। ধ্বনি বিন্ধাৰক যন্ত্ৰপৰ মধ্বৰ ঘৰমে শহনাগক ধ্বন বঁজি বহন খিছি। পৰদাক পাছাঁ বঁম চহন-পহন খিছি।)

(পৰদা উঠেত খিছি।)

নানৱাঁৰুঁ- (শ্যামজীয়াঁ) মীত হমৰ তঁ চাতী ধক-ধক কৰে।
 ৱেঁঠাৱঁনাৰুঁ দূ নাথ ঠকা ৱাঁকী চেন। ৱঁৰিয়াতী দূৰা নগলাক জম্‌ষ্ট
 ৱাঁদ ঠোখা দেৱাঁক ৱাদা কেনে ৰহিওঁ। মূদা জে নে কৰএ গ্ৰা মোদী।
 তেহেন মমযমে নে নোঠৱঁন্দী কেনেক জে ৱেঁক পাগযে নহি দেনক।
 ঞ্চাৱঁ নড়কাৱঁনাৰুঁ কেতৱোঁ কহৱেন তঁ ও মানতা।

শ্যামজী- যৌ মীত ভগৱানপৰ ভৰোয়া ৰাখু। নড়কাৱঁনা
 পৰিহাৰপুৰৱঁনা মমৈঘকৈ দোস্ত চখিন কিনে। পৰিহাৰপুৰৱঁনা মমৈঘ
 মভ মম্‌হাৰি নেতা।

নানৱাঁৰুঁ- কে কহনেক, নানকো ৱাঁত মানতেন কি নহি মানতেন।
 ঞ্চখন ধৰি পৰিহাৰপুৰৱঁনা মমৈধো কহাঁ এনা হেন। ওনা, ৱেঁঠী-
 জমাএ তঁ গোমাঁগযে গীত দিন ঞ্চাৱঁ গেল চনা।

শ্যামজী- ৱেঁক জে পাগ নগ দেনক তগ ৱাঁতক জানকাৰী
 পৰিহাৰপুৰৱঁনা মমৈধকৈ মোৱাঁগনমঁ নগ দেনিওঁ?

নানৱাঁৰুঁ- নগ দেনিওঁ। মোচনিওঁ পৰিহাৰপুৰৱঁনা মমৈধ
 মোহনৱাঁৰুঁকৈ ফোনপৰ কহৱেন ঞ্চা জঁ ঞ্চান কিযো মনি নেতা ৱা
 ৱুঁমি জেতা ঞ্চা ৱঁৰক পিতাজী শোভাকান্ত ৱাঁৰুঁকৈ মানুহ ভই
 জেতেন তখন ও ৱঁৰিয়াতী নই কই ওঁতা কি নগ তেকৰ কোনো
 ঠীক চৈ। তঁএ নগ কহনযেন।

শ্যামজী- ঞ্চুঁক মোচৱঁ ঠীক্ৰে ঞ্চি।

(মোহনৱাঁৰুঁক প্ৰৱেশ)

নানৱাঁৰুঁ- ঞ্চাওঁ। ঞ্চাওঁ মমৈঘ। ৱঁদত দিন জীৱঁ। ঞ্চখনে ঞ্চপনেক
 চঠ ভই ৰহন চন।

মোহনৱাঁৰুঁ- কী কৰৱঁ। ঞ্চন-ৰজপৰ মোঠৰ মাগকিন ধোখা দই
 দেনক। তঁএ ষ্টেমু ভাড়া কৰি এনোঁ হেন। তঁএ ঞ্চৱেঁৰো ভই গেল।
 ওনা, ৱঁৰিয়াতীৱঁনা ৱঁমোপৰ ঞ্চাৱঁ মকৈ চেনোঁ মূদা ৱিভা মংগ ভই

গেণী। ৰিভা কান্হি পঠনাম্ গাম প'ঠনী। আগ কহনী জে ৰাঁৱুঁজী
হম'হুঁ ভৌজীক ৰঁহিনক ৰিঁখাহমে জাএৰঁ। প্ৰকাশ মেহা ভোৰমে
ৰঁময়' উতৰন। ও কহনক জে হম'হুঁ জাএৰঁ। হম কহনিএ চনে-
চনহ এমে কোন হৰ্জ চৈ।

নানৰাঁৱুঁ- গ্ৰ ত' হমৰ যোভাগ্য জে ৰিভা ৰুঁঠী আ প্ৰকাশ ৰৌখা
হমৰা ৰেঁঠীক ৰিঁখাহমে এনা হেন। হমৰ ৰেঁঠী-জমাএ আ নাতি
গোম'গ গীত দিন প'ঠন চনা।

মোহনৰাঁৱুঁ- গামপৰ আৰ' অহাঁক মমধিনিযেঁঠা ৰহি গেণী।

শ্যামজী- (হঁমি ক২) যৌ মমৌধ মমধিনিযোঁকে নেনে অৰিঁতিএন
কিনে।

মোহনৰাঁৱুঁ- কহনিএ ত' ৰ'ড় নীক ৰাত মৃদা ঘৰোক ওগৰাৱাী
কৰএ নেন ত' কিযো চাহী নে।

শ্যামজী- মে ত' ঠীকে। ৰিভা ৰুঁঠী পঠনামে কী কৰেত অচি।

মোহনৰাঁৱুঁ- মেঠিকন প্ৰতিযোগিতা পৰীক্ষাক তৈয়াৰী ক২ ৰহনী
হেন।

শ্যামজী- ৰাহ! ৰ'ড় ৰ'ঠিয়াঁ ৰাত..! আ প্ৰকাশ ৰাঁৱুঁ?

মোহনৰাঁৱুঁ- ও মৌকেনিকন ষ্টেডম' উভৰমিযৰী ক২ এযৰণেনমে
জাৰ কৰেএ। চহ মায় পহিনে স্নাগন কেনক হেন।

শ্যামজী- ৰাহ!

নানৰাঁৱুঁ- প্ৰকাশ ৰৌখাক ৰিঁখাহক কেতৌ গপো কেনিএ হেন?

মোহনৰাঁৱুঁ- যৌ মমৌধ, প্ৰকাশক জে কেতৌ ৰিঁখাহক গপ চনত
ত' মভম' পহিনে অহী' মভকেঁ মান্‌ম হএত। অহাঁক ৰেঁঠী হমৰ
পুতোদ চৈথ। মোৰা'গনক যুগ চী ত'এ পহিনে অহী' মভকেঁ খৰঁৰি
ভ২ জাএত। ওনাহিযোঁ অহাঁকেঁ ৰিনা পুচনে কেতৌ মম্বন্ধ থোড়ে
ক২ নেৰঁ।

নানরাঁহু- যৌ মম্বেধ, একটা রঁড়কা মমম্মা খড়া ভই গেন হেন।
হমৰ তঁ ছাতী ধক-ধক কৰে।

মোহনরাঁহু- মে কী মম্বেধ। কনেক ফৰিছা কই রাঁজু নে।

নানরাঁহু- যৌ মম্বেধ, বিনীত (নানরাঁহুক বঁঠা) দিলৌমে মংগী মভমঁ
পেঁচ-পানষ্ট কৰি দু নাথ ঠাকাক বঁঠা কেনক। ওগ দু নাথ
ঠাকাক ড্ৰাফ বঁঠা নেনক। নোষ্টবঁঠা চাৰি দিন পহিনে দিলৌমঁ
গাম পঁঠন। বঁঠানে ভনে বঁঠমে ড্ৰাফ জমা কেনক। বঁঠক
মৌনেজৰ তীন দিন বঁঠ ভুগতান নেমএ নেন বিনীতকৈ মমম
দেনক। মূদা খুগিনে দিন নোষ্টবঁঠাক ঘোষণা ভই গেন। তঁও বঁঠ
ঠোখাক ভুগতান নহি কেনক। বঁঠ পৰিযায়ক বঁঠ বঁঠ মাত্ৰ
পঠীম হজাৰ ঠকা ভুগতান কেনক।

মোহনরাঁহু- বঁঠ পেঘ মমম্মা খড়া ভই গেন।

নানরাঁহু- বঁঠক পিতাজী শোভাকান্ত রাঁহু খপনেক নংগোষ্টা মিত্ৰ
ছেথ। খপনেক পৰিযায়মঁ গ্ৰা কুঠুমেতী ভই বহন খিছি। খপনে
শোভাকান্ত রাঁহুকৈ বঁঠা দেৱেন। ও খপনেক বঁঠ নহি ঠাৰতা।
জখনে বঁঠ পাগ ভুগতান কৰত, হম শোভাকান্তরাঁহুকৈ পঁঠা
দেৱেন। কেনাওঁ কই হমৰ পগত বঁঠা।

মোহনরাঁহু- (গম্ভীৰ মূদ্রামে) শোভাকান্ত হমৰ নংগোষ্টা মিত্ৰ জৰুৰ
ছেথ। মূদা পাগক মামনামে ও থোড়েক দোমৰ তৰহক নোক
ছেথ। ওনা, হম পূৰা প্ৰযায় কৰৰ। খহাঁ দিমমঁ হম বঁঠযোতা
পাগযো গছি নেৱে, দেখিযৌ কী হোগ ছে।

(ডী.জে. বঁঠাক খ্ৰাজ মূনাগ পড়ি বহন ছে)

শ্যামজী- শ্যাদ বৰিযাতী পঁঠ গেন।

(বিনীতক প্ৰৱেশ)

(বিনীত, মোহনরাঁহুক পৈৰপৰ গোড় নগৌত খিছি।)

মোহনৰাঁৱুঁ- (ৱিনীতক মাথপৰ আশীৰ্বাদ দৈত) নীক্কে বহু।

নানৰাঁৱুঁ- (ৱিনীতম) কী ৰঁৰিয়াতী স্কুতপৰ প'চ গেল।

ৱিনীত- হুঁ ৰাঁৱুঁজী।

নানৰাঁৱুঁ- তখন তোঁ স্কুতপৰ চলি জা। মন্ত ৰঁৰিয়াতীকেঁ চাহ-নাস্তা
কৰা দান। কিযো চুট্টে নগ আ নে কোনো দিক্কেতে হোঙ।

ৱিনীত- জী ৰাঁৱুঁজী।

(ৱিনীতক প্ৰস্থান)

নানৰাঁৱুঁ- (মোহনৰাঁৱুঁম) মমৌধ হমৰ চাতীক ধড়কন ৰঁঠি বহল
খুচি। ভগৱান জানএ কী হএত কী নহি।

শ্যামজী- খহাঁ ৰেঁকাৰক চিন্তা কৰে চী। যৌ, মমৌধ চৈথ নে, মন্ত
মম্হাৰি নেতা।

(ৰামুক ম'গ এক গোটাক প্ৰৱেশ)

নানৰাঁৱুঁ- কী ৰাঁত চিঞি ৰামু? আ গ্ৰা ৰাঁৱুঁ কে চৈথ।

ৰামু- কাকা গ্ৰা ৰঁৰিয়াতী চৈথ। গ্ৰা খপনকেঁ ৰঁজৰঁএ এলা হেন।

মোহনৰাঁৱুঁ- (ৰঁৰিয়াতীম) কী হৌ দীনানাথ কহহ ৰঁৰিয়াতীকেঁ নাস্তা-
চাহ ভই বহল চৈ কিনি।

দীনানাথ- হুঁ, কাকা, হম নাস্তা আ চাহ-পানক ৰাঁদ এনৌঁ হেন।

শোভাকাকা হমৰা নড়কীক ৰাঁৱুঁজীকেঁ ৰঁজৰঁএ ভেজনৈন হেন। ও
কহনা হেন জে মীত মোহনৰাঁৱুঁ ভেঠতা তঁ দানকো ৰঁজেনে এৰৈন।

মোহনৰাঁৱুঁ- খুচা তোঁ ৰঁঠহ, হমমন্ত পীঠেপৰ এনৌঁ।

(ৰামু আ দীনানাথক প্ৰস্থান।)

নানৰাঁৱুঁ- (মোহনৰাঁৱুঁম) মমৌধ হমৰ তঁ চাতীক ধড়কন ৰঁঠি গেল
হেন। ভগৱান জানেথ ৰঁৰক পিতাজী ৰাঁত মানতা কি নহি।

শ্যামজী- ধৈৰ্য ৰাখু মীত। মমৌধ মোহনৰাঁৱুঁ চৈথ কিনি, ও মন্ত
মম্হাৰি নেতা।

মোহনৰাঁৱু- চলু, দেখে ছিঞ। হুঁ ও পঠীয়া হজাৰ নই নিয তে।

নানৰাঁৱু- ও ঠকা মংগেমে অছি।

মোহনৰাঁৱু- তখন চল। চল যৌ শ্যামৰাঁৱু, অহুঁ চল।

(নানৰাঁৱু, মোহনৰাঁৱু আ শ্যামজী কেৰ প্ৰস্থান)

(পৰদা খম্বিত অছি)

তেমৰ দৃশ্য

ৰঁৰক পিতাজী শোভাকান্তক মংগ তীন-চাৰি গোষ্ঠে ফুৰ্মিপৰ ৰৈমত
ছেথ। চাৰিটা ফুৰ্মি খানী অছি।

(পৰদা উঠেত অছি।)

শোভাকান্ত- অখন তক দীনানাথ ৰাপম নহি আএন।

(দীনানাথক প্ৰৱেশ।)

শোভাকান্ত- কী ভেনহ দীনানাথ। কী নানৰাঁৱু অৱৈ ছেথ। মোহন
মীতা ভেঠৰৌ কেনখুন।

দীনানাথ- হুঁ কাকা। মোহনো কাকা ভেঠলৈথ আ নানোৰাঁৱু।

মোহন কাকা কহনা, চনহ পীঠেপৰ অৱৈ ছী।

(নানৰাঁৱু, মোহনৰাঁৱু আ শ্যামজীক প্ৰৱেশ।)

নানৰাঁৱু- (শোভাকান্তম) নমস্কাৰ মম্বৈঘ।

শোভাকান্ত- নমস্কাৰ! নমস্কাৰ!! মম্ব ঠীক-ঠাক কিনে?

নানৰাঁৱু- হুঁ, কিছ ঠীকো আ কিছ গড়ৰঁড়ো।

শোভাকান্ত- গড়ৰঁড় কী? (তীন গোষ্ঠে ফুৰ্মিপৰ ৰৈমত ছেথ)

নানৰাঁৱু- (জেৰীম পঠীয়া হজাৰ ঠকা নিকানি শোভাকান্তকৈ দৈত।)

গ্ৰ ৰাখন জাএ।

শোভাকান্ত- কতেক অছি। ঠকা তুঁ ৰঁহু কম বুমাগত অছি।

মোহনৰাঁৱু- অমনমে নোঠৰঁন্দীক কাৰণ ৰৈক পঠীয়ে হজাৰ ঠকা

ভুগতান কেনকৈন।

শোভাকান্ত- তখন?

নানৱাঁহু- যৌ মন্মৈঘ জখনে ৱৈক ভুগতান কৰত হম ঞ্চপনেকৈ পৰ্ণাচা দেৱ।

শোভাকান্ত- (ঞ্চাৱেশমে) তখন ৱিয়াহ নগ হএত। কহাৱত ঞ্চৈ-
ভেন ৱিয়াহ ঞ্চাৰ কৰৱৈহ কী ধিয়া ঞ্চোড়ি কই নেৱৈহ কী। কতাক
চাম এহেন ঘষ্টনা ভই চুকন ঞ্চৈ। ৱিয়াহমে ঞ্চৈ নড়কাৱৈনাক
ৱৈকিয়োতা বহনৈন ও ৱিয়াহক ৱৈদ নড়কাৱৈনা নহি দেনকৈন তঁএ
জাৱৈ ধৰি হমৰা পূৰা পাগ নহি ভেষ্ট জাএত, হম ঞ্চপন ৱৈষ্টাক
ৱিঞ্চাহ নহি কৰৱৈ। বহন ঞ্চহাঁ ঞ্চৈ দূ নাথ ষ্টকা দেনে বহী তেকৰ
ৱৈত, তঁ ঞ্চখনে দূ নাথক ঞ্চেক দই দগ ঞ্চী। ঞ্চাষ্টৰ মাগকিন ঞ্চৈ
নড়কা নেন কীননৌ মে ঞ্চহী ওগচাম ঞ্চি।

নানৱাঁহু- (খড়া ভই কই) মন্মৈধ মাফ কৰ। ঞ্চহাঁক হম পএৰ
পকড়ৈ ঞ্চী। হমৰ প্ৰতিষ্ঠা ৱৈচা নিঞ্চ।

শোভাকান্ত- হম কিছ নগ মনৱৈ। (খড়া ভই জাগ ঞ্চৈথ) মনু যৌ
ৱৈৰিয়াতী নোকৈন গ্ৰা ৱিঞ্চাহ নহি হএত, তঁএ মভ ঞ্চপনা-ঞপনা
গাড়ীমে ৱৈগমৈ জাগ জাভ। নড়কাৱৈ কহিয়ৌ ও গাড়ীমে ৱৈমত।
মোহনৱাঁহু- মীত, ঞ্চ নানৱাঁহু পাগ নগ দেতা তঁ হম দেৱ। এক
মামক মময দিঞ্চ। নানৱাঁহুক প্ৰতিষ্ঠাক মংগ হমৰো প্ৰতিষ্ঠাক
মৱান ঞ্চি।

শোভাকান্ত- হম ৱিনা পূৰা ঞ্চৌঞ্চা নেনে কোনো ভী হানতমে
ৱৈষ্টাক ৱিঞ্চাহ নহি কৰৱৈ।

নানৱাঁহু- (ঞপন মাথপৰম পগড়ী ঞ্চতাৰি শোভাকান্তক পৈৰপৰ

ৰাখি দৈত আছে।) মমৌঘ হমৰ পগড়ী অহাঁক পৈৰপৰ আছে, অহাঁ
নাত মাৰী ৰা হমৰা মাথপৰ ৰাখী।

শোভাকান্ত- ৰৈন্দ কৰা গ্ৰা মিনেমারঁনা নাষ্টক। হম কিছু নহি মুনএ
চাই ছী।

মোহনৰাঁৱুঁ- তঁ মীত হমৰো ৰাঁত নগ মানৰেঁ। জিনগী ভৰিক দোস্তী
অছি।

শোভাকান্ত- নহি, অখন হম অখন ৰাঁপোক ৰাঁত নহি মানৰঁ।
হমৰা ঠকা চাহী মেহো অখন। জঁ ঠকা নহি ভেঠত তঁ ৰঁৰিয়াতী
নহি কহি ৰাপম ৰিদা ভহি জাএৰঁ।

মোহনৰাঁৱুঁ- মএহ ৰাঁত।

শোভাকান্ত- হঁ মএহ ৰাঁত।

নানৰাঁৱুঁ- (হাথ জোড়ি) শোভাৰাঁৱুঁ এহেন অন্বায় নহি কৰিয়ৌ। হম
কেতৌ-কে নহি ৰহি জাএৰঁ। হমৰ মভ কেনহা-ধেনহা পানিমে চনি
জাএত।

মোহনৰাঁৱুঁ- (নানৰাঁৱুঁম, আৱেশমে) অহাঁ চূপ বহু। অহাঁকৈ পগত
হম ৰাখৰঁ। (মোহনৰাঁৱুঁ শোভাকান্তক পৈৰপৰ মঁ পগড়ী উঠা
নানৰাঁৱুঁক মাথপৰ ৰখৈত আছে।) প্ৰকাশ আছে নে হমৰ ৰেঁঠা
প্ৰকাশ, ওকৰ ৰিঁআহ অহাঁক ৰেঁঠী- ৰূপায়ঁ অখন হএত অখন।
(দৰ্শক দিময়ঁ খুঁৰ থোপড়ী ৰৈজৈত আছে।)

(পৰদা খম্বেত খ্ৰিষ্টি।)

চাৰিম দৃশ্য

শোভাকান্ত- অংপনা দলানপৰ গুৰ্মিপৰ বৈমল খ্ৰিষ্টি।

(পৰদা উঠেত খ্ৰিষ্টি।)

শোভাকান্ত- (স্বগত) মোহন মীতাক মংগ চানীম বঁখক দোস্তিয়াৰে
বহএ জে টুটি গেল। আগ মোহন মীতাক বৈঠী- বিনাক বঁখাহ ছী
আ মোহন মীতা হমৰা নতো-হকাৰ নহি দেনৈন। মূদা দোখ তঁ
হমৰে ছন। তৌআ খাতিৰ বৈঠাক বঁখিয়াতী আপম নহি অননৌ।
মোহন মীতা হমৰা বঁড় মমমৌলৈখ মূদা কিনকো বঁত নহি
মুননযৈন।

(আনোকক প্ৰৱেশ)

আনোক- বঁৰুজী একটা খুশখৰঁবী খ্ৰিষ্টি। মুনৰ তঁ খুশীম নাচএ
নগৰঁ।

শোভাকান্ত- কোন এহেন খুশখৰঁবী ছহ জে হম মুনৰ তে নাচএ
নগৰঁ। নাঠবী-ঠাঠবী নিকলনহ আকি কোনো প্ৰতিযোগিতা পৰীক্ষা
পাম কেনহ হেন।

আনোক- নগ যে মভ নহি খ্ৰিষ্টি।

শোভাকান্ত- তখন কোন খুশখৰঁবী ছহ।

আনোক- খহাঁকৈ তঁ বঁমনে হএত জে আগ মীতা কঙ্কাক বৈঠী-
বিনাক বঁখাহ ছী।

শোভাকান্ত- যে কিএক নে বঁমনে বহত। ওনা, মোহন মীতা হমৰা
নোত-হকাৰ নহি দেনৈখ মূদা গামক বঁত ছী তঁএ বঁমনে তঁ বহৰেঁ

কৰত কিনে।

আনোক- খহাঁকেঁ তঁ এতৰেঁ বুঁমন খছি জে খাগ বিভাক ঝিঁখাহ
ছী। মৃদা...।

শোভাকান্ত- মৃদা কী?

আনোক- বিভাক ঝিঁখাহ নগ ভেন। রঁবক পিতাজী মীতা কঙ্কাক
দৰৰঁজাপৰ মঁ রঁবিযাতী নহঁ কহঁ ৰাপয় চন গেলাহ। রঁবিযাতী
দূৰক ছী, তঁএ ৰাতি ভৰি স্কুনমে খাবাম কৰত খা মৰেঁৰে ভোৰমে
ৰাপয় খপন গাম জাএত।

শোভাকান্ত- তোৰা কে কহনকহ?

আনোক- পূৰা গামমে খহী ৰাঁতক চঠা ভহঁ বহন খছি। মীতে
কঙ্কাক দৰৰঁজাপৰ মঁ ভোনৰাঁ খৰেঁ ছেনএ, ৰএহ কহনক।

শোভাকান্ত- গ্ৰ তঁ কোনো খুঁশীক যমাচাৰ নহি ভেন। গ্ৰ তঁ দুখক
যমাচাৰ ভেন।

আনোক- খহুঁ কী ৰঁজৈ ছিএ ৰাঁহুঁ? ও দিন ৰিঁয়েৰ গেনিএ জে জগ
নড়কীমঁ হমৰ ঝিঁখাহ কৰএ নেন খহাঁ রঁবিযাতী নহঁ কহঁ গেন
বহিএ তগ নড়কীমঁ মীতা কাকা খপন ৰেঁঠা প্ৰকাশক ঝিঁখাহ
কৰৌনৈখ। খা ৰিঁনা কনিয়াঁক হমৰ রঁবিযাতী ৰাপয় ভহঁ গেন।

শোভাকান্ত- এ মে হমৰে দোখ ছন। নোঠৰঁন্দীক কাৰণ ঠীকে
ৰেঁক নানৰাঁহুঁকেঁ পাগক ভুগতান নহি কেনে বহএ। নানৰাঁহুঁ হমৰা
নগ ৰঁড় গিড়গিড়াএন, মৃদা হমৰাপৰ জেনা কিছু মৰাঁৰ ভহঁ গেন
বহএ হম কিনকো গপ নহি মুননিএন। মোহনো মীতা হমৰা
যমমৌনৈখ, এভে তক জে ৰঁকিযৌতা পাগ দেমহঁ কহঁ জিম্মা নহঁ
নৈনৈখ মৃদা হম নহি মাননহৈন। তগ পৰিস্থিতিমে মোহন মীতা
খপন ৰেঁঠা প্ৰকাশক মঁগ নানৰাঁহুঁক ৰেঁঠীমঁ ঝিঁখাহ কৰি কহঁ
নানৰাঁহুঁক পগত ৰখনখিন। মোহন মীতাক মঁগ চানীম ৰঁখক

দোস্তিয়াৰে ঠোঁত্ৰা খাতিৰ মমাগু কই নেনোঁ। খুছা গ্ৰা কহহ জে
ৰঁৰক পিতাজী আখিৰ কোন কাৰণ্যঁ ৰঁৰিয়াতী নই কই ৰাপম
ভই গেনাহ?

আনোক- মনে ছিঐ মীতাকাকা নড়কীক মভ জেৰঁৰ, জগমে পাঁচ
ভৰি মোন আ পঠীম ভৰি চানীক জেৰঁৰ বহৈ, গছনে বহখিন। এপ
গ্ৰা ভেল বহৈ জে ৰঁৰমান্যঁ পহিনে মীতা কাকা নড়কীক মভ
জেৰঁৰ ৰঁৰক পিতাজীকেঁ দই দেখিন, পছাগত ৰৰমানা হেতৈ।

শোভাকান্ত- জখন মোহন মীতা নড়কীক মভ জেৰঁৰ গছনে
বহখিন তখন কিএক নে দেনখিন?

আনোক- ভোনৰাঁ কহনক জে নড়কীক মভ জেৰঁৰ, পঠাম হজাৰ
ঠকা আ পঠীম হজাৰ ঠকাক কপড়া নই কই মীতা কঙ্কাক
জেঠকা ৰেঁঠা যানী দীপক ভেঁয়া পূন্যম্ গাম অৰেঁ চলা মদা
মমস্তীপৰ দৰভংগাক ৰীচ নশাখুবানী গিবোহক শিকাৰ ভই
গেনাহ। জগ অষ্টেঠীমে জেৰঁৰ, নগদী আ কপড়া ছেলৈ নশাখুবানী
গিবোহ পাৰ কই দেনকৈ। জেৰীমে পঠীম হজাৰক মোৰাঁগন বহৈ
মেহো নই নেনকৈ। জিন্মমে পৰ্য বহৈ জগমে পাঁচ হজাৰ ঠকা
ছেলৈ মেহো নিকানি নেনকৈ।

শোভাকান্ত- গ্ৰা ৰাঁত মোহন মীতা ৰঁৰক ৰাঁপকেঁ নহি কহনখিন।

আনোক- এহনো কহীঁ নগ কহৈ। মভঠা ৰাঁত ৰঁৰক পিতাজীকেঁ
কহনখিন। মদা ৰঁৰক ৰাঁপ কহনকৈন জে অহাঁ মুঠ ৰঁজৈ ছী। আ
অহাঁক ৰেঁঠা ৰঁহানা কই বহন অছি।

শোভাকান্ত- ৰঁৰিয়াতী অখন স্কনপৰ ককন অছি মএহ নে?

আনোক- হঁ, ভোনৰাঁ তঁ মএহ কহনক হেন। ৰঁৰিয়াতী মিঙিন
স্কনপৰ ককন অছি।

শোভাকান্ত- (জেৰীম্ চাভী নিকানি আনোককেঁ দৈত) গ্ৰা গুঁজী

নএহ, গোদবেজমে জেরঁবরঁনা রৈঁগ ঞ্ছি, নেনে ঞ্হাৰঁহ ঞ্হা হঁ, তহঁ
কপড়া পহিৰ নাএ ঞ্হা হমৰা মঁগে চনহ।

ঞানোক- কোন জেরঁবক গপ কহৈ চিঞ।

শোভাকান্ত- হড্ৰ, তোৰা ঝিঁঞাহমে জে নড়কীক নেন জেরঁব রঁনৌনে
বহিঞ মে জেরঁবক রৈঁগ। জা, জন্দ্দী নেনে ঞ্হাৰঁহ ঞ্হা চনহ। গামক
পগতক মরঁান চৈ, মমাজক মান-প্ৰতিষ্ঠাক প্ৰঞ্জ ঞ্ছি। একঠা
কন্ধ্যাংক জীৱনক রাঁত চৈ। জা জন্দ্দী কবহ।

(ঞানোকক প্ৰশ্নান।)

পৰদা থমেত ঞ্ছি।

পাঁচম দৃশ্য

স্বান- গামক মিডিন স্কুন। একঠা জাজীম ওচ্চাকহঁ রঁবক পিতাজী
জিয়ানান ঞ্হা পাঁচ-ছহ গোৰে রৈঁমত চৈথ।

(পৰদা উঠেত ঞ্ছি।)

(প্ৰকাশক প্ৰৱেশ)

প্ৰকাশ- (হাথ জোড়ি জিয়ানানমঁ) রাঁবুঁজী, ঝিঁঞাহ নগ ভেনৈ তঁ নগ
ভেনৈ। রঁবিযাতী মভকৈঁ কহিযৌ খানা খা নেতগ। তীন মাএ
ঞ্হাদমীক খানা জিয়ান ভহঁ জেতে।

এক ঞ্হাদমী- এহনো কহীঁ ভেনৈএ। ঝিঁঞাহ ভেৰেঁ নে কেনৈ ঞ্হা
রঁবিযাতী ভোজন কহঁ নেতগ।

(শোভাকান্ত ঞ্হা ঞ্হানোকক প্ৰৱেশ। শোভাকান্তক হাথমে একঠা
মোৰা ঞ্ছি। প্ৰকাশ ঞ্চস্থিত ভহঁ ঞ্হানোক ঞ্হা শোভাকান্তকৈঁ
দেখৈত ঞ্ছি।)

শোভাকান্ত- কী রাঁত চিঞ প্ৰকাশ?

প্ৰকাশ- মীতা কাকা, জিয়া রাঁৱুঁ কহি ছিঞন ঝিঞাহ নগ ভেলৈ
তঁ নহি ভেলৈ। যন্ত ৰঁৰিয়াতী ভোজন কহি নিশ্চ, নহি তঁ যন্ত
খেনাগ জিয়ান ভহি জেতে।

শোভাকান্ত- জাহ! তোঁ ৰঁৰমানাক তেয়াৰী কৰহি গহি। ঝিঞাহ
হেতে। (প্ৰকাশ শোভাকান্তক মূঁহ দিয় দেখএ নগৌএ।) তোৰা
কহনিয়হ নে জা কহি ৰঁৰমানক তেয়াৰী কৰেলে, তোঁ ৰঁকৰ-ৰঁকৰ
হমৰ মূঁহ কিএ তকে ছহ। জা জন্দ্দী জা...।

(প্ৰকাশক প্ৰস্থান)

শোভাকান্ত- (জিয়ানানম) ৰঁৰক পিতাজী ঞপনে ছিঞ?

জিয়ানান- হঁ, ৰঁৰক পিতাজী হমহী ছিঞ। ঞপনে..?

শোভাকান্ত- জী, হমৰ নাওঁ শোভাকান্ত ছী। হমৰ নাওঁ তঁ জৰৰ
স্বননে হএৱঁ। জখন মোহন মীতায় গপ ভেল হএত তঁ জৰৰ ও
(মোহন মীতা) হমৰ নাওঁক চঠ কেনে হতা।

জিয়ানান- হঁ! ৰুঁমন ঞছি। জগ নড়কীকেঁ ৰঁয়িহি কহি ঞনএ নেল
ঞপনে ৰঁৰিয়াতী মাজি কহি গেল ছেলোঁ ওহী নড়কীমঁ মোহন রাঁৱুঁ
ঞপনা ৰেঁঠাকেঁ ঝিঞাহ কেলৈথ।

শোভাকান্ত- ৰিন্গুন ঠীক ৰুঁমন ঞছি।

জিয়ানান- মোহন রাঁৱুঁকেঁ গা নহি কৰৱাঁক চাহী।

শোভাকান্ত- মোহন মীতা জে কেলৈথ ৰিন্গুন ঠীক কেলৈথ। ঐ
মে গলতী হমৰ ছন। হমৰা ডুপৰ জেনা কিছু চঠি গেল বহএ।
নড়কীক ৰাঁপ ঞপন পগড়ী হমৰা পেৰপৰ ৰাখি দেনে ছেলৈথ মূদা
হম ঞপন ধনক ঘমগুমে চুৰ বহী। মোহন মীতা মেহো হমৰা
মমমৌলৈথ। এভে ধৰি জে ৰাঁকিযোতা ঠকা দেমএ কেৰ ৱাদা
কেলৈথ। দানকে কৰাওন গুঠুমেতী বহএ। নড়কী দানকৰ
পুতোদক ছোষ্ট ৰঁহিন ছেলী। মূদা হম কিনকো গপ নহি স্বনলযৈন।

তগ পৰিস্থিতিমে মোহন মীতা জে কেনৈথ বিন্ধন ঠীক কেনৈথ।
 রাঁদমে হুমৰা পছতারাঁ ভেন মদা অৰঁ পছতারাঁ কা কৰেঁ চিড়িয়া
 চুগ গথী খেত।

জিয়ানান- অহিঠাম কী প্ৰযোজন নহে কহে এনোঁ হেন।

শোভাকান্ত- (মোৰামঁ বৈগ নিকানি কহে দেখেঁত) ঐ বৈগমে মাত
 ভৰি মোনাক জেৰঁৰ অছি জে হম অখনা বৈঠাক বৈখাহমে নড়কী
 নেন নহে গেন বহী। পতা চনেন হেন জে অখনে জেৰঁৰক কাৰণ
 বৈখাতি আপম নহে জা বহন ছী। তঁও গ্ৰ জেৰঁৰ নিখ অ
 বৈখাতি মোহন মীতাক দবৰঁজাপৰ নহে চনু। ওনা, হম চাহী তঁ
 অখন বৈঠাক মংগ মোহন মীতাক বৈঠাক বৈখাহ অখনে কহে
 মকেঁ ছী মদা নহি, হম অখন গাম-মমাজক পগতক মংগ অখনেক
 পগত যেহো বাখএ চাই ছী। অৰঁ নিৰ্য অখনেকঁ কবৰাঁক অছি।

জিয়ানান- (হাথ জোড়ৈত) বাহ! শোভাকান্ত বাঁহু বাহ!! অখনে হমৰ
 অঁখি খোনি দেনোঁ। অখনে মহান ছী। অখনে মন-মন নোকপৰ
 ধবতী ঠিকন অছি। জে মোহন বাঁহু অখনেক হোমএ-বঁনা পুতোমঁ
 অখন বৈঠাক বৈখাহ কেনৈথ ওগ মোহনবাঁহুক পগত বঁচৰঁও
 অখনে মাত ভৰি মোনক জেৰঁৰ নহে কহে এনোঁ হেন, নিশ্চিত
 ৰূপমঁ অখনে ধন্যবাদক পাত্ৰ ছী। অখনেক অভিনন্দন, বন্দন। চনু
 বঁনা মোনক হম অখন বৈঠাক বৈখাহ কবৰাঁ। চনু গাড়ীমে বৈমু।
 (একটা বৈখাতিমঁ) হত্ৰ বাজে, ডাগৰবমঁ কহহ হমৰ বঁনা গাড়ী
 নাওত। অ বৈখাতিমঁ কহহ জে মোহনবাঁহুক দবৰঁজাপৰ পঁচত।
 দন্থামঁ কহহ জে ও অখনা গাড়ীমে বৈমত। ডী.জে. বাঁজা বঁজবাঁহে।
 হম অগা ভহে কহে জাগ ছী তোঁ মভ দন্থা অ বৈখাতি নহে
 কহে পশানমে পঁচহ।

(পৰদা খোঁত অছি।)

চতুৰ্থ দৃশ্য

মোহনৰাঁৱুঁক দৰৰঁজা। মোহনৰাঁৱুঁ আ নানৰাঁৱুঁ ফুৰ্মীপৰ উদ্যম
মুদ্রামে ৰৈয়ন চৈথ। তীন-চাৰিষ্টা ফুৰ্মী খালী আছিল।

(প্ৰকাশক প্ৰৱেশ।)

মোহনৰাঁৱুঁ- কী প্ৰকাশ। কী ভেনহ?

প্ৰকাশ- নহি ৰাঁৱুঁজী, হম কেতৰৌ পৰিয়াম কেনৌঁ মুদা ও মভ
ৰাঁত নহি মাননক। ও মভ ৰঁজনো- এহনো কেতৌ ভেনে হেন,
নড়কা-নড়কাৰি ৰিঁখাহ ভেৰেঁ নগ কেনে আ ৰঁৰিয়াতী খেনাগ খা
নেতগ।

মোহনৰাঁৱুঁ- কী কৰৰঁহক। এক নাখমঁ ৰৈমী খেনাগমে খঠ আছিল।
মভ খেনাগ জিখান ভই জেতে মুদা উপাএ কী?

প্ৰকাশ- ৰাঁৱুঁজী, মীতা কাকা আ আনোক ভায়জী সুনপৰ পঁঠন
চৈথ। মীতা কাকা হমৰা ৰঁৰমানাক তৈয়াৰী কৰেনে কহনেন
হেন। (স্কাৰপিও গাড়ী ৰঁন্দ হোগক আৱাজ)

নানৰাঁৱুঁ- ষ্টোন্ট কেনা হেন।

(শোভাকান্ত, জিয়ানান, আনোক আ একটা ৰঁৰিয়াতীক প্ৰৱেশ)

শোভাকান্ত- কে ষ্টোন্ট কেনা হেন নানৰাঁৱুঁজী। (প্ৰকাশমঁ) তোঁ
আঁগন জা। ৰঁৰমানক তৈয়াৰী কৰএ গ। আনোক তোঁ পণ্ডানমে
ফুৰ্মী মভকেঁ ৰৈৰস্বিত কৰ গই। জগ ঘড়ী নে ৰঁৰিয়াতী পঁঠন।
(আনোক আ প্ৰকাশক প্ৰস্থান)

মোহনৰাঁৱুঁ- (খড়া ভই কই) ৰৈমৌ জাগ জাঙ।

(মভ গোৰে ফুৰ্মীপৰ ৰৈম জাগ চৈথ)

জিয়ানান- হঁ! হঁ!! দম পনবহ মিনষ্টমে ৰঁৰ-ৰঁৰিয়াতী পঁঠ জাএত।

(নানরাঁহুঁ কখনো জিয়ানান দিম তকৈত তঁ কখনো শোভাকান্ত দিম, মোহনরাঁহুঁ শোভাকান্ত দিম তকৈত।)

(জিয়ানান খড়া ভ২ হাথ জোড়ি, মোহনরাঁহুঁম) মন্মৈঘ হমৰা মাফ কএ দিখ। গনতী হমৰায়ঁ ভেন। মৃদা ষ্টেনৰাদ চৈন শোভাৱাঁহুঁকৈ জে ঐন রজপৰ পাঁচ ক২ হমৰ ঞাঁখি থোনি দেনৈন।

শোভাকান্ত- নগ তঁ হমৰে জকাঁ পশ্চাতাপক ঞ্গিমে জিনগী ভৰি জৰৈত বহিতৌ।

জিয়ানান- ঠীক কহনিঐ শোভাৱাঁহুঁ।

(ডী.জে. ৱাঁজাক ঞ্গাৱাজ মৃনাএ পড়ি বহন ঞ্ছি।)

শোভাকান্ত- (মোহনরাঁহুঁ ঞ্গা নানরাঁহুঁম) হমৰায়ঁ ৱঁড় পেঘ গনতী ভেন ঞ্ছি। তগনে ঞ্হাঁ দনু গোৰেমঁ মাফী চাই চী। জঁ হমৰ গনতীক মাফী ভেট গেন তঁ ঞ্গাড্র মীত গনায়ঁ গনা মিনু।

(শোভাকান্ত ঞ্গা মোহনরাঁহুঁ গনায়ঁ গনা মিলৈ চৈখ।)

জিয়ানান- ঞ্গা হমৰায়ঁ গনা নগ মিনৱঁ।

শোভাকান্ত- ও নগনৱষ্টী ৱেঁৰমে মিন নেৱঁ নহি তঁ ৱেঁৰ-কনিয়াঁক ৱিদা হোগত কান।

জিয়ানান- যৌ নগনৱষ্টী ৱেঁৰমে নড়কা-নড়কীক মাম গনা মিনত।

হম তঁ ঞ্গখনে মন্মৈধোয়ঁ ঞ্গা মন্মৈধোয়ঁ পহিনে ঞ্হাঁয়ঁ গনা মিনৱঁ।

শোভাকান্ত- (খড়া ভ২ ক২) তঁ ঞ্গাড্র পহিনে হমৰেমঁ গনা মিন নিযহ, পছাগত মীতায়ঁ গনা মিনৱঁ।

(জিয়ানান ঞ্গা শোভাকান্ত, গনায়ঁ গনা মিলৈ চৈখ। দৰ্শক খুৱঁ থোপড়ী ৱঁজৱৈত ঞ্ছি।)

জিয়ানান- ঞ্গাড্র, মন্মৈধ, গনা মিনু।

(জিয়ানান ঞ্গা মোহনরাঁহুঁ গনা মিলৈ চৈখ।)

মোহনরাঁহুঁ- (নানরাঁহুঁম) ঞ্হাঁক মঁহ কিএক নষ্টকন ঞ্ছি। ঞ্হাঁ

শোভাৰাঁৱুঁ গনা মিনি নিখ।

শোভাকান্ত- হঁ, হঁ, কিএক নহি। হঁ জে গুশ্ঠমৌতী হমৰা আ
নানৰাঁৱুক ৰীচ নগ ভেন তেবৰ হম ভৰপাগ কৰএ চাই ছী।
নানৰাঁৱুক চোষ্টকী ৰেঁঠী জে প্ৰকাশক কনিয়াঁক জোঁআ ৰহিন ছী
তিনকামঁ আনোকক ৰিঁখাহ কৰএ চাই ছী। ৰিনা একো পাগ
দহেজক। জঁ নানৰাঁৱুকৈঁ আপেত নগ হোনি তখন।

জিয়ানান- কী যৌ নানৰাঁৱুঁজী, কী ৰিচাৰ খছি?

নানৰাঁৱুঁ- হমৰ কোনো ৰিচাৰ নহি। জে কৰেখ মোহনৰাঁৱুঁ মমৌধ।
মোহনৰাঁৱুঁ- জখন শোভা মীতা আপন গনতী স্নীকাৰ কই
গুশ্ঠমৌতী কৰই নেন পহন কেনেন হেন তে গুশ্ঠমৌতী হেতগ।
প্ৰকাশক কনিয়াঁক ৰহিন দীপা ৰুঁঠী আএন খছি। অহী মৰৰাঁপৰ
ৰিভাক মংগ দীপোক ৰিঁখাহ হএত। (নানৰাঁৱুঁমঁ) কী মমৌধ ঠীক
কিন❖❖।

নানৰাঁৱুঁ- আপনে জে নিৰ্ণয় কেনোঁ ৰা কৰৰঁ ও হমৰা মহৰ্ষ স্নীকাৰ
খছি।

মোহনৰাঁৱুঁ- তখন অহাঁ আ শোভা মীতা গনামঁ গনা মিনু।
(শোভাকান্ত আ নানৰাঁৱুঁ গনামঁ গনা মিলৈ চৈখ।) ডী.জে.ক আৰাজ
নগ আৰিঁ গেন হেন। ঞ্জনি ৰিস্তাৰক যঁত্ৰপৰ শহনাগক আৰাজ ৰাঁজি
বহন খছি। (পৰদা খমৌত খছি।)

অপন মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাও।

২.১৯.গুমাৰ মনোজ কৰ্ণপ- ১ ঠা লঘুকথা- আপন-আপন মঁমাৰ

গুম্বাৰ মনোজ কৰ্মপ

১ ঠা নম্বুকথা

অপন-অপন মঁমাৰ

বধিয়া নিৰ্ধন ভনে অছি; মৃদা অছি গ্ৰামানক পক্কা! গুপ্তান-পিয়ান
কঃ কঃ অধহো পেট খা ও দু-দু ঠা বেঁঠী কে কান্ধনা জাতি কে হাথ
ধৰা দেনকৈ। ওকৰ গ্ৰামানদাৰী, দৃঢ়তা, বাঁতক পক্কা, মেহনত .....
মভক পৰতৰ দৈ চৈ লোক! যে বধিয়া জখন অপন বেঁঠী কে
জন্মাশোচ হমৰা মঃ পাঁচ ময় ৰূপয়া ঔধাৰ মঁগনক তঃ হমৰা
'নহি' নহি কহি ভেন। গ্ৰা জনিতো জে হমৰা নগ মাত্ৰ যাতে ময়
ৰূপয়া বাঁচন অছি আ মাহিনা নগৈ মে এখনো তীন দিন চৈ, হমৰ
হাথ অনাযম জেই তক চনি গেন। দুগয়ে দিন কে তঃ বাঁত চৈ;
পৰমু দৰমাহা ভেটিয়ে জৈত। তাইত কান্ধনা চনিয়ে জেতে। কোনো
অপ্ৰত্যাশিত খঠ আৰি জৈত তঃ তখন কে তখন দেখন জেতে।
আগ্ৰ বধিয়া বেঁঠী ওহি ঠাম মঃ লৌঠন তঃ হৰ্ষিত ঠানে কাগজ
কে ঠোঁগা হমৰা দৈত বাঁজন - 'মানিক! আহাঁ হমৰ গ্ৰজ্জত বাখি

নেলী। হুম ঞ্ৰুৱা ৰূপযা লৈ ককৰ নে পৈৰ পকড়লী! ৰূপযা হুম
পচা তস নে নিতিহৈ ..... ঞ্ৰাৱ নে কান্হি চুকাৱয়ে দিতিহৈ; তৈযো
কেযো নাক পৰ মাঁচী নে ৱৈমস দেনক। ঞ্ৰাহাঁ দেৱতা ৱৈনি হুমৰ
ৱাজ্জত ৱাঁচা নেলী। ওহি ৰূপযা মে মস মাড়ে তীন ময মে ছোঁড়ী
লৈ মাড়ী-মাযা কিননিহৈ, এক ময মে ৱাঁচা কে কপড়া ভেলৈ ঞ্ৰা
পচাম ৰূপযা মে কচড়ী-মুড়হী-মিলী ঞ্ৰা ৱা শকৰপানা ...!! 'খালী
হাথ ৱেনাৱাযো নীক নৱ্ৰা নে হোৱাতে ? চনি তস হুম ৱেনিহৈ পৈৰে।
ঞাহাঁ মভ কে পৈৰক দৃঞা মস চিন্হকা-চিন্হকৌড়ী মভ নীকে
ছে।'

বধিয়া ৱাঁজৈত ৰহন মূদা হুম একৰা ৱাঁদ ঞ্ৰকানি নে মকনিহৈ।
পাঁচ ময ৰূপযা কে এখনো এতক ৱ্ৰয-শজি ছৈ মে পহিনে হুম
মোচনেহো নহিঁ ৰহী!

-**গুমাৰ মনোজ কশ্যপ, মম্ৰতি:** ভাৰত মৰকাৰ কে উপ-
মচিৱ, **মঁপৰ্ক:** মী-11, ঠাৱৰ-4, ঠাৱপ-5, কিদৱৱা নগৰ পূৱ (দিল্লী
হাষ্ট কে মামনে), নৱা দিল্লী-110023 মো. 9810811850 /
8178216239 ৱা-মেন : writetokmanoj@gmail.com

ঞপন মঁতৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাভ।

২.১৩.বৃষেশ চন্দ্র নান- কথা- ডীপ ডিপ্ৰেশন

বৃষেশ চন্দ্র নান

কথা- ডীপ ডিপ্ৰেশন

ডাক্‌ষ্টৰক ৰাত স্নানিকএ ও অৰ্পন চোৰ পমাৰি
 দেনক । মৃদা, ডৰ ভীতবতক পমাৰি গেল চুলৈক জে ও নুকাৰঁএ
 নহি মকল চল । ওকৰা ডিপ্ৰেশন ত নহি হএৱাক চাহী ! ৰঁঠেমাঁ
 ও মভনগ নিডৰ, মাহমী, কেহনো পৰিস্থিতিয়াঁ ডষ্টিকএ
 ভীড়এৱঁনাক ৰূপমে অৰ্পনাৰ্কেঁ চিহ্নৰঁএমে মফল ভেল অছি । ওহো
 অৰ্পনাৰ্কেঁ মাহমী আ জুমাৰুয়ে বঁমৈত আএল অছি । একৰে নে
 আৰুমেৰিশ্বাৰ্য কহৈত চৈক ! কহিও ককৰোমাঁ ডেৰাএল নহি আ নে
 কহিও কত্না হিম্মতে হাৰনক ! ত কোনা ওকৰা ভ' জএতে
 ডিপ্ৰেশন ? জৰুৰ ডাক্‌ষ্টৰকেঁ ধোখা ভেলৈক অছি । একৰ
 ডাগল্লোমিয় ঠীক নহি চৈক । ওকৰা নগনৈক জে ও
 কহৈক,- 'অহাঁক ডাগল্লোমিয় ঠীক নহি ভেল । কত্না কোনা
 গন্তী ভ' গেল অছি ।' মৃদা ফেৰ ও যোঠেত অছি জে
 কিএ কহৌক ? ডাক্‌ষ্টৰ আওৰ ভমিত ভ' জএত ! কহাঁদোন
 ডিপ্ৰেশনক ৰোগী কহিও অৰ্পন ৰিম্মাৰী নহি স্নীকাৰেত ৈক আ
 নে দৰাঁগযো খাএ চাহৈত চৈক । এখন কহতেক জে নহি, হমৰা
 গ্ৰ ৰোগ নহি নাগল অছি । অথৰা, কিছু আয়ঁঠায়াঁ ৰঁজতেক ত
 ডাক্‌ষ্টৰকেঁ নগতেক জে ৰিম্মাৰী তেজ চৈক আ ও দৰাঁগক
 মাত্ৰা ৰঁঠা দেতেক । চনু অহিনা ঠীক চৈক ! ... দোমৰ গ্ৰ জে
 মভ ডাক্‌ষ্টৰৰা অৰ্পনা ছাড়ি দোমৰকেঁ মন্থ নহি গনৈত অছি ।
 মহান আ ভগৱান বঁমৈত অছি অৰ্পনাৰ্কেঁ ! পাৰা দ্য গ্ৰা চঠ নে
 ৰহৈত চৈক । ও ৰাঁজএনেল খুনল অৰ্পন মূহ ৰঁন্দ ক' নৈত চি
 ! ... ডাক্‌ষ্টৰ ওকৰ চুপ্পীকেঁ স্নীকাৰোজি বঁমৈত চি আ ওকৰা
 নগৈত চৈক জেনা ও খুৰঁ প্ৰমল্ল অছি । তঁএ ত গৰঁমাঁ চাৰুভ
 দেখিৰহল অছি ! মৃদা মাঁচ ত গ্ৰ জে ওকৰ ডাগল্লোমিয় ফুটি চৈক
 । ওকৰা নগৈত চৈক জে মাঁগে আএল ওকৰ ছোষ্টকা ডাক্‌ষ্টৰক

ৰাঁতম' মহমত ভ' গেন খিছি । ৰেঁচাৰা ৰ'ঙ চিহ্নিত খিছি ।
 ছোষ্টকাক মুহ দেখি ও খাওৰ গম্বীৰ ভ' জাগত খিছি । ফেৰ ঘ মে
 মেহো মভক চিত্তা ৰ'ঙি জএতৈক, পূৰা পৰিৱাৰকৈ স্মেখেনী নাগি
 জএতৈক । ও মহজ বহএ চাহিত খিছি । একৰো কিছু নে কিছু
 প্ৰভাৱ ত খৰমে পড়তৈক । ও মোঠিত খিছি,- 'চলু চী চৈক !'

ওকৰা পতে নহি চললৈক জে ও চুপচাপ ঠকঠকী
 নগওনে ডাক্‌ষ্টৰকৈ দেখিবহনে খিছি । ডাক্‌ষ্টৰ ফ'ষ্ট দ' ৰাঁজি
 উঠলৈক,- "কিখা ঘূৰিত চী ! চিত্তা কৰক কোনো কাৰণ নহি !
 এহন কোনো ৰাঁত নহি । দৰাঁগ নিয়মিত খাও, একদম ঠীক
 ভ' জাগত । ... খাগকান্‌হি গ্ৰ ৰোগ মামান্‌ চৈক । মগৰো
 দেখএমে খৰিত চৈক । খাঞ্চনিকতাক দেন খিছি ! ৰিকামক ম'গী
 !! "

খাৰ' ভেন ! নিখ' !! ওকৰা নগলৈক জে ও
 ফেৰ ৰিনামেতীয়ে হাৰি গেন খিছি । খহিনা হোগত খএলৈক খিছি
 । ও কোনো কাজ মোচি মোচি কএ কৰিত খিছি কি কেও নে
 কেও ঠপকিএ জাগত চৈক । ও ত চাহিতে বহএ জে
 কহৈক,- "ঠীক চৈক ডাক্‌ষ্টৰমাহেৰ', হমৰা ৰোগ ত নহি নাগল
 খিছি তেয়ো গ্ৰ দৰাঁগ জোঁ হানি নহি কৰএ ত হম নিয়মিত খাএৰ'
 ।" ৰাঁজএমে কনিযেঁ দেৰী ভেলৈক কি কহিদেনকৈক জে ঘূৰিত
 চিঞক কহাঁদোন !

"ভিনমৰে কিছু খা' ক' এক গোষ্ঠী খা নেৰ' খা
 ৰাতিমে স্মতএ কান একটা ! ঘী তেন খা ফল্যাপী খানপানম' ৰ'চক
 কোশিশ কৰৰ' !!" - কহিত ডাক্‌ষ্টৰ পূজা থমা দেনকৈক ।

*

*

*

আগ ফেৰ ও সূৰ্চ ৰাজনি । ওকৰা ৰাস্তৰিকতা
পহিনেয়ঁ বুমল বহৈক । ৰাত ত একদম চোষ্ট মূদা সূৰ্চ ৰাজক
প্ৰযোজন কী ? চোষ্টো ৰাতকেঁ মৰীন ত গ্ৰ নে ৰ'না দৈত চৈক
! যএহ প্ৰশ্ন ওকৰা ৰেঁঠেন ক' দৈত চৈক । ও ৰিচনিত ভ' জাগত
খিচি খা ওকৰা নগৈত চৈক জে চাতী ৰাহৰ ফেকা জএতৈক ।
ও খপন চাতীপৰ খনেৰে হাথ ৰাখি নৈত খিচি । চাতীক গুদনাগ
কিছু কমতৈক কী ?! ... ওকৰ ৰিম্মাৰিয়ে যএহ চৈক । এহিনা
হোগত খাএন চৈক । ডাক্‌ষ্টৰোক গনাজয়ঁ নাভ কহাঁ
ভেনৈক ? খাখিৰ ৰিম্মাৰীক কাৰণ হষ্টেক তখন নে !

শ্বৰুখাত ত ওকৰহিমঁ ভেন বহৈক । শ্বৰুখাতী
দিনক ৰাতয়ঁ ও খাওৰ ঘৰঁৰা জাগত খিচি । ও খাওৰ কয়িকএ
খপন চাতী পকড়ি নৈত খিচি । নগৈত চৈক ওকৰ দম ফুনি
জএতৈক । ও চিন্তিত ভ' জাগত খিচি । দিৱানপৰক ঘড়ী েখি
খপন নাড়ী দেখএ নগৈত খিচি । ঠীকে ত চৈক ! কনেকে ৰেঁশী
নে চৈক !! এহিমঁ কোনো গড়ৰঁড়ী নহি হএত । মোঠৈত
খিচি, একৰেঁৰ প্ৰেমৰ মেহো দেখি নেখএ, মূদা এক মনে নগৈত
চৈক ৰেঁকাৰে ! ক'ৰাঁ ৰেঁমী হএতৈক তখন ? জে হএতৈক যে
হএতৈক ! কিছুও হোগক !! ও ওচানপৰ ওনষ্টএপনষ্টএ নগৈত
খিচি । ফেৰ মোঠৈত খিচি জে ম্যৰধানী নেৰাঁকে চাহী । গ্ৰ ুজী

কহিছিল,- "জীৱন মহা-ৰপূৰ্ণ আছে । মৃত্যুনোকমে নোক
 অশ্রুতিনেত অৱৈত আছে ।
 প্ৰেমঘৃণা, দুঃখদৰ্দ, হৰ্ষপীড়া, মিত্ৰতাদৃশ্মন , মহযোগঅমহযোগ,
 নিৰ্ণয়অনিৰ্ণয়, নীতিঅনীতি আদিগণ্যাদিক অশ্রুভৱম্ আত্মে
 পৰিধৃত হোৱাত আছে যে জন্মজন্মান্তৰতক মাণিত বহৈত চৈক ।
 নহি জানি কতক জন্মকক ৱাদ আত্মো পৰিপূৰ্ণ হোৱাত চি আ
 তখন ও দ্যোমৰ পৰাযাত্ৰানেত কাৱিন ভ' জাগত আছে !" তহিনা
 কহাঁদোন কতক পৰাযাত্ৰা হোৱাত বহৈত চৈক । ওকৰা গ্ৰা মভ
 ৱাত অৰুঁহ নগৈত চৈক । এক দিন ও গ্ৰুজীকেঁ কহৱোঁ কএনে
 বহিছিল,- "আ অস্তমে কী হোৱাত চৈক ?" গ্ৰুজী ৱাজন
 বহিছিল,- "মে হমৰা বুম্নন নহি আছে ! তখন ফেৰ এহি যাত্ৰামভক
 আৱশ্যকতে কিএ বহি জাগত ? এখন এতৱেঁ বুম্ন ! জীৱনকেঁ পূৰা
 আ মনম্ জীৱু !! কোনো কাজ কৰৈত কান মনম্ পুছ । যে
 কহৈত আছে মএহ কৰ । মনে ত অমলী গ্ৰু আছে । কহিও
 ৱৈজায় নিৰ্দেশ নহি দেত অহাঁক মন ! "

ও মনম্ পুছএ নগৈত আছে । ওকৰ হাথ
 মমৰকিএ ফেৰ নাৰী পৰ চনি জাগত চৈক । ... চীকে চৈক ।
 তখন এনা কিএ হোৱাত চৈক ? ও মোঠৈত আছে এক ৱেঁৰ আওৰ
 দোহৰা নৈত চী । ও দোহৰএনক, তেহৰএনক । চীকে চৈক ! ও
 অন্ঠাকএ স্ততএ চাহৈত আছে । অপনাকেঁ বুম্নৱক কোশি
 কৰৈত আছে । মনেমন কহৈত আছে,- 'ছোষ্টছীন ৱাতপৰ এতক
 ৱিচনিত নহি হএৱাঁক চাহী ।' ৱাঁৱাঁ কহিছিল,- 'চিন্তা জিৱিতে
 চিতামন আছে, তঁএ চিন্তা নহি কৰী !' ও অপন মাথ মাষ্টেক ৈত
 আছে । মৃদা, কহাঁ হষ্টৈত চৈক চিন্তা ?! চিন্তা কোনো োক জানি

ক' কৰেত খিচি ? কএ বেঁৰ মোচনক, ও মজবুত খিচি আ ওকৰ
 হৃদয় মজবুত চৈক । ও আৰঁ এহিমন্ত ৰাঁতপৰ ধ্যান নহি দেত ।
 ওকৰা নোক মাহমী কহৈত চৈক । ও কহাঁদোন মঁকষ্টকৈঁ অপন
 ধৈৰ্য আ মহনশীততায়ঁ মহি নৈত খিচি । ওকৰা অপনো বঁমাগত
 চৈক জে ৰাস্তৰমে এহি গুণ্যঁ ও পৰিপূৰ্ণ খিচি । মামান্য অৱস্থামে
 জেনাতেনা মৃদা অমামান্য অৱস্থামে ও অপনাকৈঁ ম বঁত মহশূ্য
 কৰেত খিচি । নগৈত চৈক জেনা ভীতৰ কেও আন পমি গেল
 হোগক । কেও কতগাঁ নিখনে বহৈক জে মহান আত্মোমন্ত
 খতৰামে নোককৈঁ ৰক্ষা কৰেত চৈক । তঁএ শায়দ কহিও
 কান ও অমামান্য ৰূপ্যঁ মাহমী, বঁক্ষিমান আ ৱিৱেকশীল
 ভ' জাগত খিচি । কগাঁ ওকৰ পিতৃমন্ত ওকৰ ৰক্ষা কৰেত
 হোগথিহ ! এতগাঁ মাহম দেখুহ নে ! অহু চিন্তায়ঁ ুজ কৰিতথিহ
 ত কতেক নীক হোগতেক !! ... ও আঁথি মনি নৈত খিচি ।
 আৰঁ চিন্তা নহি কৰত । মন্ত ঠীক ভ' জএতেক । মৃদা হোভক
 তখন নে ! তৰ্ক ওকৰা কহৈত চৈক জে ও মোঠেত খিচি যে হি
 হএতেক । হএৱোঁ কৰতেক ত কী অন্তৰ ? গহনোক আ
 পৰলোকমে এহিমঁ কী অন্তৰ ? মৃদা ৱ্যৱহাৰমে ত এতহি অ ্তৰ
 বঁমাৰহন চৈক ! ও গুৰুজীকৈঁ যাদ কৰেত খিচি । ওকৰ নগৈত
 চৈক জেনা কহৈত হোগথিহ,- 'মন্থ অপনানেন অন্ত্ৰুতি কৰেত
 খিচি, ককৰো দোমৰনেন নহি । যদি এহনো চৈক ত কোনো ৰাঁত
 নহি । অহাঁকৈঁ কোনো অমৰ নহি পড়ত । ৰোকক কোশিশ ধৰি
 কৰক চাহী । তঁএ, মঁকেত ধৰি অৱসে ক' দিওক । আগ্ৰামক
 নহি ৱঁনৱঁ । দোমৰ, জে অন্ত্ৰুভৰকৈঁ আত্মম্যাত ক' নিঅ আ দোমৰ
 দিম ধ্যান কৰ । দোমৰ অন্ত্ৰুভতিক তৈয়াৰী কৰ !' ও মোঠেত
 খিচি আৰঁ অধ্যাত্মেদিম ধ্যান দেত । কতগাঁ চনি জাগত । ধ্যানপৰ

অপনাকৈ কেন্দ্ৰিত কৰত । মৃদা ভৱিষ্যক নিশ্চিত বেখানক
 আভাৱক কাৰণে ও ডেৰা জাগত খিচি ।

এহিমে কোনো শঁকা নহি জে এহি ৰাতকৈ আৱ
 ৱেশী ভূত নহি দেৱাক চাহী । তঁও, ও মনয় হঠাৎগো নৈত চি
 । পূৰা ৰিমৰি জাগত খিচি মৃদা একদম ছোষ্টছীন ৰাতপৰ মভকিচু
 ফেৰ প্ৰকষ্ট ভ' জাগত চৈক । যিনেমাক ৰীন জকাঁ ! জখনে
 ওকৰা নগৈত চৈক জে ফেৰ সূৰ্চ ৰাজন জাৰহন খিচি, ওকৰ
 মাঁয়া দেন জাৰহন চৈক, কোনো ৰহন্বাক কোশিশ কএন
 জাৰহন খিচি ত ও তিনমিনা জাগত খিচি । পদনকামভ ঘটনা
 ওকৰ মাথমে ঘূমএ নগৈত চৈক । ৰিমৰনে নহি ৰিমৰাগত চৈক
 । আ ফেৰ জেনা ছাতীমে কেও ভানা ভোঁকি দেনে হোগ তেনা
 ওকৰ হৃদয় ফুদএ নগৈত চৈক, ফুহৰএ নগৈত চৈক । মনক
 ভোকায়ী ছাতীক ঠকঠকীক ৰূপমে নিকনএ নগৈত চৈক আ
 হাথ মোঁ ছাতী পকড়িকএ দাৰি নৈত চৈক । নগৈত চৈক ে
 কতগাঁ পৰান নিকনি নে জায় ! কোনো দিন কগাঁ অহিনা পৰান
 নিকনিযো নহি জাগক !!

আগকালহি ওকৰা ঠকঠকীযো নাগি জাগত চৈক
 । মনমে কোনো ৰাত অৱৈত চৈক আ ওহীমে ও কেন্দ্ৰিত
 ভ' জাগত খিচি । নগপামক কোনো ঠীজ ৰা হনচন ও ৰুমিএ
 নহি মকৈত খিচি । শৰীৰ পূৰা থীৰ ভ' জাগত চৈক । ওকৰ
 আঁখিক পপনী অখন হিনডোন ৰন্দ ক' নৈত চৈক । মল ক
 ত ও গতিহীন ৰনি জাগত খিচি । ঘণ্টা ত নহি মৃদা ৰীযো
 মিনষ্টক ও এহিনা ৰহৈত খিচি । জখন ছাতী দুখাএ নগৈত চৈক

ত হোশ অৱৈত চৈক আ ও বুমি জাগত অছি জে ফেৰো ও
কীকী কহাঁদোন মোচএ নাগন চন আ তখন ও চাতী হঁমোমতি
অপন ধ্যান দোমৰদিম ঘুমাৰ'ক কোশিশ কৰএ নগৈত অছি ।
মুদা কহাঁ ঘুমেত চৈক ধ্যান ? ওকৰা নগৈত বহৈত চৈক জেনা
আৰ' ও ৰিমৰঘোৰ ভ' গেন অছি । নজদীকক নোকক মেহো নাম
যাদ নহি বহৈত চৈক । মুদা, মভম' পীড়া ত তখন হোগত চৈক
জখন জাহি ৰাতমভকে' ও ৰিমৰএ চাহৈত অছি তকৰা ৰিমৰিএ
নহি মকৈত অছি । ঔফ ! কোনা কোনা ৰিমৰও ও ওহি
ঘটনামভকে' ?! কেও মিখা দিউক !

ওকৰা ওহিনা যাদ চৈক জে ও আনাযামে
অফীমম' মৱেৰে নৌটি গেন বহএ । গেষ্ট ঠকঠকওনক ত েষ্টম'
খুজলৈক । ভীতৰ পৱেশ কএনক ত ৰ'বগাপৰ একগোটে আওৰ
বহৈক । ও ওকৰ পৰিচয় কনেজক অপন মহপাঠীক ৰূপমে
কৰওনখিহু আ কহনখিহু,- "অচানক দোকানপৰ ভেঁষ্ট ভ' গেন
চন । কনেজক ৰাদ পহিন ৱেৰ ভেঁষ্ট ভেন । ৰ'গত বিক্ৰেষ্ট
কএনিএক ত চায় পিঅএনেন আএন ।" ওকৰা ত খুশী ভেন
বহৈক । হৃদয়ম' স্নাগত কএনে বহৈক ও । ওকৰ মাস্বৰম'
মস্কিত জকা' নাগন বহৈক । চাহৈত বহএ জে ওকৰাম' কনেক
গল্পমগ্ন কৰৈক । মুদা, ও ত্ৰৰঙে জাএনেন তেয়াৰ ভ' গেন । কহএ
নাগন -"জন্দি অছি । ওহিনা ৰ'ঙ অৱেৰ ভ' গেন অছি । এক
গোষ্ট অপ্ৰাগন্ঠমেন্ঠ অছি ।" জাগতজাগত ত্ৰনয়ীক পড়ি া
খএনে বহৈক । মূহম' ত ওহানা ত্ৰনয়ী খেনী পত্নীক গন্ধ অৱিতে
বহৈক । ও চনি গেলৈক ত ওকৰ নজৰি ওতএ ৰাখন চায়পৰ
পড়ি গেলৈক । ও কহৰৌ কএনকৈক,- "চায় নহি পিনক ?!" মুদা

কোনো জৰাঁৰ নহি আন বহৈক । কিছু খাম ত বুঁমএলৈক মূদা
 কিছু ৰাজন নহি । ঘৰমে ভীতৰ গেন ত খিড়কীমভ ৰন্দ ব ৈক
 আ পদা নাগন বহৈক । কিছু অমামান্য জকাঁ । ও তেয়ো চুপ্ত
 বহন । কোনো কহিতৈক ? ওহিনা আৰোপিত কৰৰ ত অন্যাযপূৰ্ণ
 হোগতৈক নে ! ... ৰাতিমে ওচ্চানপৰ গেন ত ত্তনমীক ওএহ
 দিনকা গন্ধ মহশ্ময় ভেন বহৈক । ... ধৰ ! ও ৰঁহু শঁকান্ন খিচি ।
 ফেৰ কিদন কহাঁদন মোচএ নাগন । ও মাথ ঘূমাকএ ফুনৰাৰীদিয়
 তাকএ নাগন । একটা কৌখা গাছপৰ ৰৈয়ন বহৈক । ওকৰা
 দেখনকৈক ত নোন ঘূমা নেনকৈক । নগলৈক কৌখা কিছু
 নুকাৰহন চৈক । ওকৰ দৃষ্টি কৌখাপৰ আওৰ কয়িকএ চমকি
 গেলৈক !

কএগোষ্ট কণ্ঠপদ প্ৰয়ংগ ওকৰা পছুখৰৈত বহৈত
 চৈক । ... কএৰেৰ ৰঁদতো কিছু ওকৰা অমামান্য নগৈত বহৈত
 চৈক আ ও মণকাৰএ চাহৈত বহৈত খিচি, মূদা ও মভ প্ৰয়ংগ
 ওকৰা শঁকান্ন ৰঁনৰিতৈ জাৰহন চৈক । ও চীকে ৰিম্মাৰ হোগত
 জাৰহন খিচি । ও অপনাকৈ বুঁমৰক ৰঁদতো কোশিশ কৰৈত খিচি
 মূদা পীড়া ৰৈতৈ জাৰহন চৈক ।

*

*

*

ডাক্‌ৰক শ্বিনিকমে প্ৰতিফা কৰৈত ওকৰা
 ৰৈঠনী জকাঁ ভ' বহন চৈক । ওকৰ হাথ চাতীকৈ কয়িকএ
 পকড়ন চৈক । নগৈত চৈক ঘামে ও নহা জাএত । চোষ্টকা

এম্হৰওম্হৰ ঘূমিবহন চৈক । মময় ত বঁমাগত চৈক ও পহঁনহিমঁ
নেনে বহৈক । পতা নহি দোমৰ ৰোগীমে ডাক্‌ষ্টৰ কতেক কাল
নগাওত ? ... গোষ্টেক দম-ৰাঁৰহ দিনমঁ ও ৰেঁশী ৰেঁঠেন ভ' গেন
খিচি । মূদা, ককৰো কিছু কহনে নহি বহৈক । মোচনক ককৰো
নহি কহতে । কহিও ক' কৰতৈক কী ? আ কহৰোঁ কী
কৰোক ? ও নিযতিকৈ স্নিকাবি নেনে বহএ । এহি জীৱনমে এ নো
পৰিস্থিতিকৈ ওকৰা ভোগহীক চৈক । ও ত ওহি দিন চোষ্টকা
খএনৈক ত নহি জানি কী ভাঁপি নেতকৈ । মামান্য হানচান পুচনে
বহৈক আ ও একৰ খমামান্য ৰেঁঠেনীকৈ বঁমি গেলৈক । ওকৰ
মুহেমঁ বঁমাগক জে ও চিন্তিত খিচি । কহক কোশিশ কএনক জে
চিন্তাক কোনো ৰাত নহি ও ঠীক খিচি, মূদা ৰঁকাৰ নহি ফ ঠলৈক
। জিজিৰিয়া আ মোহ চুঠন ত নহিখে চৈক নে ! ওকৰা খপনো
মন ত হড়ৰঁড়াএনে চৈক । বহিবহিকএ ডাক্‌ষ্টৰক কোঠৰীদিম
ধ্যান চনি জাগত চৈক জে দৃশ্যৰি খুজলৈক কি নহি ?!

দৃশ্যৰি খুজলৈক ত জোড়মঁ ডাক্‌ষ্টৰ ওকৰে নাম
চিচিখএনৈক । ও চাঢ় ভ' গেন । চোষ্টকা ওকৰা ভীতৰ
ন' গেলৈক । ও ৰোগীক মীষ্টপৰ আশ্বস্ত ভ' ৰেঁমি গেন জে নু
মময়পৰ ডাক্‌ষ্টৰনগ ছী, আৰঁ কিছু নহি হএত ! চোষ্টকা মোহো
চাঢ় বহৈক । ষ্টুণ্‌ৰষ্টুণ্‌ৰ দেখেত । ৰেঁচাৰা ওকৰা ৰঁঙ স্নেহ আ
মম্মান কৰেত চৈক । ডাক্‌ষ্টৰ ওকৰা ৰাঁহৰ জাএনেত গশাৰা
কএনৈক আ কহনকৈক,- "হম হিনকামঁ খমগৰে ৰঁতিআএৰঁ
!" চোষ্টকা চুপচাপ ৰাঁহৰ নিকনি গেন চন ।

"কী হোগা ?" - জখন ডাক্তৰ পুছলকৈক ত
ও তপাকয়ঁ ৰাজন,- "জী, মন ৰেঁঠেন ভ' জাগত আছি । নগৈ
আছি জেনা ছাতী ঘড়ফড়া জাগত আছি । গুদএ নগৈত আছি !
আ ঘৰঁৰাহট ৰাঁঠি জাগত আছি ।"

ও আপনাকেঁ ময়ত কৰিত কহনে বহৈক । ধ্যেয়
বহৈক জে ডাক্তৰ ওকৰা মানমিক ৰিমাদয়ঁ অনগ মানৌক ।
মানমিক ৰপয়ঁ ও ঠীক আছি মে বুঁমৌক । গ্ৰা নহি জে ও গ্ৰা ৰাত
নহি বুঁমৈত আছি । মূদা, ও চাহিত আছি জে কেও ওকৰ মনক
পৰত তক নহি পৰ্ণাও । ওকৰা আওৰ নহি খোধও । ও এহিমঁ
ডেবাগত আছি । এহি পীড়াকেঁ আওৰ ভোগএ নহি চাহিত আছি ।

"ঠীক ছৈক । আছা, কনেক জাঁঠ ক' নৈত ছী
।" - কহিত ডাক্তৰ আপন প্ৰেমৰক মশীন নিকানি নেন আ
ওকৰা স্মতাকএ দহিনা ৰাঁহিপৰ কমএ লাগত । পল্লয়ঁ হাৰা
দেলকৈক আ ফেৰ আনা কানমে লগাকএ হাথপৰ ৰাখি প্ৰেমৰ
দেখএ লগলৈক । ও আৰাময়ঁ স্মতন বহন । এখন ওকৰা ৰাঁত
আৰাম বুঁমাৰহন ছৈক । ডাক্তৰ লগ আছি নে, কিছু আপৰমষ্টে
ত হোমএ নহি দৈতৈক !

"বুঁলডপ্ৰেমৰ ত ঠীক আছি । তখন এনা হোঁৰক
ত নহি চাহী । জৰৰ কিছু ৰাত হএতৈক ?" - ডাক্তৰ
পুছলকৈক,- "এনা কখন ক ' হোগত আছি ?"

"কখনো ভ' জাগত আছি । মময়ক কোনো
ঠেকান নহি, ডাক্তৰ মাহৰঁ ।"

"হুঁ ২ ২ ২ ! ... খুজা, কতেক কান বহৈত খুজি
ওনা ?"

"কখনো একাধ মীনেষ্ট । মৃদা, কখনো ত নীকে
নহি হোৱাত খুজি, বঁড়ী কানধৰি খেহাবৈত বহৈত খুজি ।"

"এনা অমগৰমে কী নোকক ৰীচমে ?"

"এমগৰমে ত ৰেঁয়ীকান । কহিও কান নোকক
ৰীচমে যোহো ।" - ও কনেক মৌপিকএ ৰাঁজন । ওকৰা নগনৈক
ডাক্‌ষ্টৰ আৰু ওকৰ অমন নষ্ট পকড়িবহন চেক ।

"জৰুৰ কিছু ৰেঁয়ী মোঠৈত হএৱৈক ? কী
মোঠৈত বহৈত ছী ? কোনো বিশেষ ৰাঁত ? "

"নহি, তেনে খাম ত নহি ।"

"কিছু ত জৰুৰ চেক জে আহাঁকৈ ৰেঁটেন ক' দৈত
খুজি । ... হমৰা কহু , হম ককৰো নহি কহৱৈক । আহাঁক
গনাজমে হমৰো স্মৰিধা হএত আ অহাঁকৈ জন্দী চীক হ ত ।
কোনো ৰাঁত, কিছুও হোএ ত কহু । পূৰা গোপ্য বথেত চিঞক
হম । যদি কোনো অপৰাধো ভেন হোএ ত কহু ! কেও মূঁঘএ যোহো
নহি পাওত !! কহু !!! " - ডাক্‌ষ্টৰ ৰাঁতক জড়ি পকড়ি নেনে
বহৈক । ও ফেৰ ৰেঁটেন ভ' গেনৈক । ও ফেৰো অমন ছাতী জোড়মুঁ
পকড়ি নেনকৈক । মাথ ঘামমুঁ বুনবুনা গেনৈক ।

"অচ্ছা, অহাঁক বৈঠেনী ফেৰ বঁঠি গেন । কনেক ফেৰো মৃতু ত !" - ডাক্ষৰ ওকৰ বৈঠেনী নীকম্বু বুমি গেন ছলৈ । ফেৰ বঁঠপ্ৰেমৰ নেৰৈএ নাগন । ও চুপচাপ পড়ন বহন ।

" হুঁ ২২২ ! ... এখন কিছু অনায়ামে বঁঠন অচ্ছি !" - ডাক্ষৰ অপন গুৰ্মিপৰ বৈঠি ওকৰা মট্টনপৰ বৈঠক গাশাৰা কৰৈত কহনকৈক - " কিছু ত জৰুৰ অচ্ছি জে অহাঁকোঁ হম অনচেতে যাদ কৰা দেনাঁ । .... দেখু, মাফমাফ কহএ পড়ত । নীক গনাজ তখনে মম্বৰ হএত । "

"জী নহি তেহন কোনো বাঁত নহি ছৈক !" - ও জোড় দৈত কহনকৈক ।

" অহাঁ নুকাৰহন ছী ! "

" জী নহি ! "

"দেখু ডাক্ষৰ আ বকীনম্বু মুঠ নহি বাঁজী । গনত গনাজ ভ' জাগত ছৈক । বকীনকোঁ জোঁ মন্ত বাঁত নহি কহনজায় ত মন্দা হাৰৰ নিশ্চিতে বুম্ । তঁএ, মন্ত কিছু বঁতা । ... একদম ঠীক ভ' জাগত । " - ডাক্ষৰ মম্বম্বনকৈক মন্দা ও চুপ হন । কোনো কিছু কহৌক ? মোমোঁ নাঁচনা কোনো নগাদৌক ! বঁৰৌ ঠাঠি জএতৈক । ওকৰ মম্বুৰ্ণ পৰিবাৰ বঁখৰি জাগত । ওকৰ অপনো গজ্জত কতনা বাঁকী বহতৈক ?! ফেৰ কোনো প্ৰমাণ ত নহি ছৈক !... নহি এহন অনায়া নহি কৰত । কিছু ক' নেতৈক ত ?! ওকৰ দুনিয়াঁ ঠজৰি জএতৈক । ফেৰ ও ওহন নেওতন পীড়া কোনো বঁদীশত কৰএ মকত ? এহি ডাক্ষৰক কোন

ঠেকান ? কতগাঁৱী ৰাজি দেনকৈক ত ? নহি, নহি ও এহন কাজ নহি কৰত । ও এখনধৰি অখন এহি মম্মা গুৰুজীকৈ ত কহনহি নহি অছি, ত একৰা কোনা কহত ? চাহে কিছু ভ' জাউক । ও বহও ৰা নহি । এহন অশ্বায় নহি কৰত । অশ্বায় দখ ৰৈমাহি ক' অখনেয় নহি ধৰত । ৰ'ব মাহি নেত । অখন মনকৈ অখনে মম্মাৰুমা নেত । উৰ খালী একেটা জে ও সূঠ নহি ৰাজখু ! সূঠ ৰাজিতে ওকৰা ফেৰ গ্ৰা মভ ৰাত তংগ কৰএ নগৈত জৈক । মাগড জকাঁ স্ৰচানিত দেখাএ নগৈত জৈক ।

ডাক্টৰ অনেক প্ৰকাৰম' ওকৰা কিছু নে কিছু পূজিত বহনৈক । নেকিন ও কতিখাগতে গেল । ওকৰা নগনৈক জে ডাক্টৰ আৰ' থাকি গেল জৈক । ত'এ, ত ও নম্হৰ মা'ম নৈত কহনকৈক,- "ঠীক জৈক ! অহা'ম ফেৰো ৰাত কৰএ পড়ত । এখন গ্ৰা দৰা'গমভ খাউ । ১৬ দিন ৰাত ফেৰো আএৰ' । ... আ অহা'ক ম'গ জে আএন চাখি .... কনেক দানকা ৰ'জাৰি'ওহু ।" - ও ঠেবুনপৰ সূকিকএ দৰা'গ লিখএ নাগল । কেৰা'ৰ খোনি ও ছোষ্টকাৰকৈ গাৰা ক' দেনকৈক আ অখনে দ'খাৰিপৰ কান থপনে চাউ ভ' গেল ।

ও ৰাহৰ চাড়ে চল । ছোষ্টকা ধড়ফড়াকএ ভীতৰ পৈমলৈক ত ওকৰ কানমে ডাক্টৰক শঙ্ক গুঁজলৈক - "ডীপ ডিপ্ৰেশন !" আ কেৰা'ৰ তপ্প দ' ৰ'ন্দ ভ' গেলৈক !

*

অপন মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাউ।

২.১৭. প্ৰেমশংকৰ মাত্ৰ- নঘৃকথা- নাকক নকনোত

প্ৰেমশংকৰ মা

নগু কথা

নাকক নকনোল

মিথিনা মেঁ চুঠফুলা মুনৰাঁক আ মুনৰাঁক প্ৰথা রঁগাত পুৰান অছি,
রীঘৰীঁ ঘদীকেঁ অঁত তক, মনোৰঁজন কেঁ মীমিত মাধন হোয়ৰঁ ক
কাৰণ নোক চুঠফুলা, খীয়া-পিহানী মনি-মুনা মনোৰঁজন কৰৈত
ছনোহ। হমৰা অখনো যদি অছি জে রঁড়কা দনান পৰ রঁড়কা
মতৰঁজী ওছাকেঁ মাঁম আ দুপহৰ, নোক কাজ মঁ নিশ্চিঁত েনা
পৰ রৈঁমৈত ছনোহ। এক মাত্ৰ ফুৰ্মী পৰ রাঁরাঁ ম. দেৰঁনাৰষণ মা
ৰৈঁমথি আ এগো অখৰা চৌকী পৰ কিছু রিঁশেষ নোক রৈঁমি,
রাঁরাঁকেঁ চুঠফুলা মনি জোৰ-জোৰ মঁ ঠহুকা মাৰি হমৈ ছনোহ।
রঁঠা মৰঁ নেন মঁদুক ছন, জাহিপৰ রৈঁমি রাঁরাঁক চুঠফুলা ুনৰাঁক

মৌভাগ্য হুম্বা ভেটন ঞ্চি। রাঁৱা নগ চুঠফলাকেঁ ৰঁখাৰী ছননি, জকৰা মনৰাঁক নেত গাম ভৰি মঁ নোক ঞ্ৰেঁত ছনথি। মঁ ূক কে কোণ মে জা ৰেঁমি জাগত ছনৌ, জাহিমঁ হুম্বো ৰোজ নযা চুঠফলা মনৰাঁক নেত ভেট জাগত ছন। ওহিমে মঁ একঠা "নাকক নকনোন" ছন।

ৰঁড়কী কাকী ঠোন ভৰিমে মৰঁমঁ ৰুঁমন্সক ৰহথি। ককৰো নগ কোনো মময়া ঞ্ৰাৱনি ত চষ্ট দিন ৰঁড়কী কাকী কেঁ ৰঁজাওন জাগত ছন ঞ্ৰা ৰঁড়কী কাকী ফষ্ট মঁ মময়া কে নিদান কয় দৈত ছনী। রাঁত ৰঁগাত পহিন্কা ছী জখন ঞ্ৰংগেজ কে শামন ছন, নোক ঞ্ৰাঞ্চনিকতা মঁ ঞ্ৰনভিজ ৰহয়, একা- দুকা শহৰ খষ্টেত ছনা । জে মময়-মময় পৰ নৱ ঞ্ৰিধকাৰক ৰস ঞ্ৰানি মৰঁকেঁ ঞ্ৰাষ্চৰ্য চকিত ক দৈত ছনাহ। ওহিমে মঁ এক নৱ ৱিৱাহিত দুহা মেহো শহৰ খষ্টেত ছনাহ। মদোশ্ৰাৱণী মেঁ জখন গাম ঞ্ৰযনা ত কনিয়া নেত একঠা নৱকা ৰঁস ভেজনি। ওহি ৰঁস কে ঔপযোগ ওহি মঁ পহিনে ঠোন পৰোম মে কিযো নহি কেনে ৰহথি। ঞ্ৰাৱঁ মময়া ভ গেত জে গ কোন গহনা থিক। জখন কিযো ওহি গহনা কেঁ নহি চিহ্ননক, তখন মৰঁকেঁ ৰঁড়কী কাকী কেঁ যাদি ঞ্ৰযনি। ৰঁড় ী কাকীকেঁ ৰঁজাকেঁ ঞ্ৰানন গেত ঞ্ৰা মৰঁ এক মঁগ পুছনকনি জে ৰঁড়কী কাকী গ কোন গহনা থিক। নৱ ৰঁস দেখি ৰঁড়কী কাকী মেহো চকৰা গেতি, এহি মঁ পহিনে ত ওহো কহিযো এহন হনা নহি দেখনে ছনী, মৃদা গ রাঁত ককৰো কোনা কহতী, জে হো নহি জনৈত ছথি। ৰঁড়কী কাকী হিম্মত কয় মৰঁ কেঁ কহনথিন জে হায় ৰে ৰঁকনোন গহো নহি জনৈত ছহক, গ ত ছী "নাক নকনোন"।

ঞাৱঁ মৰঁ কিযো ঞ্ৰাষ্চৰ্য চকিত ভয় গেত জে গ নাকক নকনোন

কোনা ভয় যকৈত খিচি, আ নাকমে পহিবন কোনা জায়ত, মৃদা
 রঁড়কী কাকী কহনে চনীহ তাহি কিযো মনা নহি ক যকৈত চন।
 মানি নেৱাঁক মিৱা দোম্বৰ কোনো উপায়ো নহি চন, কাৰণ হিমঁ
 পহিনে কিযো দেখনো নহি চন, আ নহি জানিতে চন। রঁড়কী
 কাকী গ নাক মে পহিবন কোনা জায়ত হিম্মত কয় কে কন যা
 কে মায পুছনখিন। রঁড়কী কাকী চপ্নন কে ফীতা পকাৰি
 কহনখিন জে গ খোনি কে নাক মে দুনু তৰফ ছেদ কয় পহিবন
 জায়ত। মৃদা গ ত রঁড় মোষ্ট খিচি এতেক ছেদ নাক মে কোন
 কবৰঁ? পুনঃ কনিয়া কে মায অমমঁজম মে আৰিঁ পুছনখিন।
 রঁড়কী কাকী তমতমাগত কহনখিন জে গহনো পহিবৰঁ আ ছেদো
 মঁ ডৰায়ৰঁ মে কোনা হোয়ত। ফেৰ কী চন মৰঁ মিন কনিয়া কে
 নাকমে দুনু কাত ছেদ কয় চপ্নন পহিৰা দেনখিন। কনিয়া তখনে
 মঁ আঁচিয়া কাষ্টয় নগনীহ জে আৰঁ হম্বৰ প্ৰাণ কেঁ অঁতে হোয়ত,
 মৃদা ৰাঁজি নহি যকৈত চনীহ কাৰণ পতি পৰমেশ্বৰ কেঁ পঠাওন
 নৱ গহনা চন।

ৰাতি মেঁ জখন দুল্হা খয়লখি ত দেখলখি জে মাস্বৰ মে মাতম
 পম্বৰন খিচি, আখিৰ কী ৰাঁত ভেন তকৰ জানকাৰী নেৱাঁক নেন
 ছোষ্টকী মৌৰকেঁ রঁজৌলখি। ছোষ্টকী মাৰি মৱিস্তৰ মৱঁঠা ৰাঁত
 কহৈত, কহনখিন জে অহা তেহন গহনা পঠেনো জে মৱঁ পৰেশান
 খিচি। দুল্হা চৌকৈত কহনখি জে কোনো গহনা ত নহি, পৈৰমে
 পহিবয় ৱানা হৱাগ্ৰ চপ্নন ভেজনে ৰহি, মে কী ভেন? মৃদা রঁড়কী
 কাকী ত কহনখিন গ ত নাকক নকনোত চী, নাক মে পহিবন
 জায়ত আ ওএহ কয়ন গেন, মৌৰ কহনখিন। এতৱেঁ মনিতে
 দুল্হা ধৰফৰাগত দুল্হিন নগ পগঁচনখি, আ দুল্হিন কে হান দেখি
 মাঁথা হাথ দেনখি জে কোন কৰম কেনো জে অনজান ৰস্বকেঁ

পঠেনো। আৰু জে হেঁৱাক যে ত ভয় গেন ছন, তুৰন্ত মৰঁ উপচাৰ
কয়ন গেন আৰু ৰুঁড়কী কাকীকেঁ ৰুঁজাকেঁ ফজহতি কয়ননি, জে
ঠীজ নহি জনেত ছনীহ ওহিমে তুফা নগেঁৱাক কোন কাজ ছন।
ৰুঁড়কী কাকীকেঁ যেহো পঞ্জাতাপ হোময় নগননি জে দানকা
ৰুঁধিয়াৰীকেঁ কাৰণ আৰু ককৰো জান চনি জাগত। আৰু কহিয়ো
এহন গনতী নহি কৰতী এহি ৰাতক মপ্তত খাগত মৰঁমঁ মাফী
মগনথি।

অপন মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ
পঠাও।

২. পদ্য খণ্ড

২.১. ৰাজ কিশোৰ মিশ্ৰ- স্মৃতিএল পোখৰি

২.২.মৃতোষ কুমাৰ ৰায় 'ৰাঁঠোহী'- একাঠা ৰিৰহা- দেহক মিংগাৰ ছী
হুমৰ

২.৩.শ্যাম ৰিহাৰী মিশ্ৰ- অত্ৰায়: মফলতাক মীঠী

২.৪.ৰঁদীনাথ ৰায়- দৃষ্টা পদ

২.৫.কল্পনা মা- ছগুনতা

২.৬.আশীষ অনঠিহাৰ- ভজি গজল

২.৭.ৰাজ কিশোৰ মিশ্ৰ- স্মখাএল পোখৰি

ৰাজ কিশোৰ মিশ্ৰ, বিষ্টায়ৰ্ট চীফ জেনৰেল মৌনেজৰ (গ্ৰা),
ৱী.এম.এন.এন.(মুখ্যমন্ত্ৰী), দিল্লী,গাম- অৰেৰ ডীহ, পো. অৰেৰ হাষ্ট,
মফুৰুৱনী

মুখ্যমন্ত্ৰী পোখৰি

ছলৈ মময় ও জেঠ-মা ম,
পা নি ছলৈ পো খৰি মে শেষ,
জন ৰি নু, জা চি ক পা গ খমৈ ছন,
ওহি না মনকৈ মো নক ৰেশ।

পো খৰি জকৰ প্ৰতি ধৰ্মা , জন ম্ৰ,
কা দো মে ওঁঘড়া এন ছন,
মা থা ওকৰ, থা ন ম্ৰ পো তন,
ৰি নু জন নখন নো ৰা এন ছন।

কে জনৈত নহি অচি জগল মো?

মী ন-নী ব মস্ক,
 মা ছ তড়পি ,পৰনো ক গেন,
 আ, ভেন নে জনক 'প্ৰস্ক।

ডী হ-ডা রঁব ছো ডি , কছুআ,
 আন -ঠা ম নেন রি দা ভেন,
 গৌঠী -মা ছ থা ন মে তুৰঁন,
 ঝকএ নেন, জি দি আ গেন।

মো হ ভৰন, ডো কা -মি তুআ মে,
 'তজি রা ম, নে জা এৰঁ আন ঠা ম,
 দঃ খো পা রিঁ এতহি ঝকি জা এৰঁ,
 দেখৰঁ পো খৰি , কৰৰঁ প্ৰণা মা। '

রিঁ খ মঁ ভৰন তুজঁগ মভ,
 ভমণ কৰৈত ছন পো খৰি মে,
 কি ছু ত' ওহি মে ,রিঁ ন তকৈত ছন,
 আ, কি ছু গা ছক খো ধৰি মো।

নমহৰ -নমহৰ ডেগ রঁঠা ক '
 ফুৰ্তী মঁ নি কমি গেন কাঁ কো ড়,
 রঁদত জো ব তময়া এন ছন,
 ছলৈ ,পা নি রিঁ না রঁড় মো ন যো বা।

মা বত থা ন মে নো ন চি ড়ে?

ଆରି -ଆରି , ଆପମ ଜା ଗତ ଛନ,
ଧଗକ 'ନି ବା ଖା ଦେଖି , ଶ୍ରମସ୍ରମ,
ବଡ଼, ଡୋ କା କେ, ତକା ଗତ ଛନ।

ହୋଁ ମା -ହୋଁ ମା କ' ରେଁଠ ଖୁଦୈତ ଛନ,
ମୁଦା , ଛୋ ଡି ନେ ଯକନ ଯୁଧନ ତଡ଼ା ଗ,
ପୋ ଧରି ନେନ ଯି ନେହ ତତେକ ଜେ,
ଓକବ ସ୍ବଧ -ଦଃ ଧ,ବୁଁମାଏ ନି ଜ ଖା ଗ।

ଠାରି କ' ଆଏନ ଛନି ମଣି ଯ,
ଓଁଘଡ଼ା ଏ ଗେନି ଓହି ଥା ନ ଛେ,
ନା ଗନ ଜେନା , ଯି ନେହକ ମା ଷି ,
ନଗା ନେନକ ନି ଜ ଗା ନ ଯୋ।

ଦଃ ଧ ତ' ଛନେ ଫତି ଖୋ କେ,
ଭବନ ପୋ ଧରି ଓ ଦେଧନେ ଛନ,
ଓଡ଼ି -ଓଡ଼ି , ଓହି କେ ଡ୍ରପବ, ଓ
ଦେଧେତ ବଢ଼େତ ଛନ, ଯୁଧନ -ତନ।

ଅନମନୟ ଭେନ, କି ନା ବ ଛେ,
ଜା ନ ବୁଁନେତ ଛନ ମକଡ଼ା ,
ରୀ ତବା ଗ, ରୈବା ଶୀ ଯନ,
ମା ଯା ନେ ପକଡ଼ନକ ଓକବା ।

ପରପବା ନି ରୀ ହ କରେତ,

খৰেঁত ছন ভেঁষ্ট কৰএ মা ছী ,
 দৈত ছলৈক, ভৰো য পো খৰি কে ,
 জ্বনি কৰ ঠি তা , হম যন্ত ছী '।

পেঠকা হ নধনে ছন পড়ন,
 জন -গৃহী ক' ছো ঠ যমূহ ,
 নি মি ভ মা ত্ৰ হৰি খৰী ছলৈ,
 ছলৈ, নষ্টকন কতৰা মূহ?

উগি খাএন ছন , যা য -পা ত,
 পা রিঁ , সখা এন স্ৰমি ,
 কতন -কতন ,ৰঁড়কী চুপ্তী ,
 পৰি ক্ৰমা কৰৈ ছন, ঘূমি ।

খমি , ভীঁ ড় পৰহক গা ছ য়,
 উধি খাএ বহন ছন ফুল -পা ত,
 শ্ৰদ্ধাং জনি ছন পা রিঁ বহন,
 তৰ-যমূহ য়, পো খৰি ক গা তা।

পো খৰি ক তন, থা ন য় মা নন,
 ছন -প্ৰপঁঠ কে, খামন ছন,
 ছদ্ব -মহন মে ষড়্যন্তক '
 জন্ম, বঁনন য়দৰ য়িঁ হা যন ছন।

খনগৰ মা ষ্ঠি , বঁনি গেন দনদন,

মো মকি ন নি কনই ফঁমি ক'
কৰৈত চুলৈক রংগ্য, পো খৰি কে
দুৰ্দশা পৰ, হঁমি ক'।

ভা গ্য চুলৈ ক্ৰমত পো খৰি মঁ,
জন -ৰৈভর মঁ নড়া এন চন,
দেহ ওহি না চুলৈ রাঁ চন,
পৰঞ্চ, জন -প্ৰা ণ হেৰা এন চন।

জন -দৰি দ্ৰতা মঁ গ্ৰমি ত,
তড়া গক ঝাঁগন চুলৈ, ঝাঝা ব,
মজন কঁচন -ঘষ্ট মঁ কী ?
নী ব রিঁ না হো গত ঝিচি রেকা ব।

পা নি রিঁ না চুলৈ ক্ৰগ্ণ ভেন,
পকড়নে হো গক, জন্ম মহা ব্যা ধি ,
কেরন, জনক 'রিঁ না , নে ও
মকৈত চন কো নো শক্তি , যা ধি ।

রা বি রি হী ন পো খৰি মে, চন
ভৰি পো খ ভৰন উদা মী ,
জন্ম, মমদা ওন গৰৈত চন,
মৰঁ মি নি , পো খৰি ক রা মী ।

এহন রি পৰী ত মময মে, একদিন,

উঠলৈ রঁবজো ব, গনজ্বব,
এহি রঁব ত'পড়তে ঞ্চকা ন,
হুমি , পড়নে বহতে রঁজব।

আ, ঞ্চরিঁ তহিঁ নভ মে মেঘ কো নো ,
জন রঁবমওতে থো ড়ে-থো ড়,
ভা ভষ্ট মঁগ ঘওনা পমা বতে,
তখন ,নখন মঁ মহবতে নো ব।

তড়া গ -মো ন ভ' গেলে ঞ্চর্শা ত,
পা রিঁ সূঠ -ফুমি মমা চা ব,
ওকবা ঙ্গপব মছঃ গ্ৰা ছন,
মনো রৈজা নি ক ঞ্চা চা ব।

কি ছু দি ন রাঁ দ, ঞ্চনহ ভো বে,
উমড়ন নভ মে কা বী মেঘ,
রি নস্ব ভেনৈক, মদা তেও,
এনৈক ত' জনধব কে দবেগ।

রঁবমন খুরঁ, মমা মম রঁবখা ,
পো খবি মে কি ছু ত ভবলৈ পা নি ,
ঞ্চখা হো ত' ছলৈ ঞ্চরিঁ গেন,
আপম ঞ্চাএন কছুআ, গ্ৰা জা নি ।

জেহনে গী ত ঞ্চরৈ রৌঁ কে,

জো ব -জো ব মঁ জো ড়নক তা ন,
ভৰন খুশী মঁ মনা বহন ছন,
ভৰি পো খৰি কে, ঞ্পন গা ন।

ষ্ট্ৰঘৰন -ষ্ট্ৰঘৰন কাঁ কো ড় ঞ্ৰাএন,
পাঁটি গেন নি জ পূৰ্ -নি রা ম,
ভেলৈ খতম দ্দি ন, মো ন মে,
উমড়ন ছলৈ ম্খ রঁফত বা মা।

পো খৰি -মহজী রী মভ কেঁ, পুনি -
-মি নন -ম্খরমৰ, দেন রঁৰি মা ত,
ঞামো দ -নৃহ হো ঞ্ৰাএ না গন,
ঞা, মি হকয না গন নর -রঁমা তা।

জেনা -জেনা , হো গত গেলৈ রঁৰখা ,
ভৰৈত গেলৈ মৰো রৰ - উদৰ,
কতেকো জী রক হো গত ছলৈ,
ওহী পো খৰি মঁ গ্জৰ -রঁমড়।

মময মঁগ, ওহি পো খৰি মে,
ঞাএন মা ছ, উপজন মখা ন,
প্ৰা স্ত পুনঃ ভেন পো খৰি কে,
জী রন, প্ৰতি ঞ্ঠা ও মম্মা ন।

পো খৰি ক 'ম্মা হ্য়-ম্যোঁ দৰ্য দ্ৰা বে

কতেকো বহুখি গুমা ন মে,
ঘুমেত কতেকো , প্রশস্তি -পত্ৰ ন'
মৰো রব কে মাম্মা ন মে।

ঋপন মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাও।

২.২.মতোষ গুমাৰ ৰায় 'ৰঁশেহী'- একটা ৰিবহা- দেহক মিঁগাৰ ছী
হমৰ

মতোষ গুমাৰ ৰায় 'ৰঁশেহী'

একটা ৰিবহা- দেহক মিঁগাৰ ছী হমৰ

কী গনতী ভেন হমৰ
ঋহাঁ কে কিনকৰ ভেন ডৰ
ঋহাঁ প্যাৰ ছী হমৰ
দেহক মিঁগাৰ ছী হমৰ

ৰৈহি বহনে আঁখিক নোৰ আঁচি
আহাঁ বিন্ধ স্মথন হুমৰ চোৰ আঁচি
আহিঁ মংমাৰ ছী হুমৰ
দেহক মিঁগাৰ ছী হুমৰ

কে বোঁঠত দৰদ হুমৰ
বিজন ভেন চাঁওৰ
আহিঁ ঘৰ-দ্বাৰ ছী হুমৰ
দেহক মিঁগাৰ ছী হুমৰ

দহিন ভেনাহ শনি হুমৰ
কানৈত-কানৈত গুম ভেন স্মৰ
আহাঁ কঁঠহাৰ ছী হুমৰ
দেহক মিঁগাৰ ছী হুমৰ

শূনি কঃ মজনা হুমৰ
অপনে হাথ দৈতাঁ জহৰ
আহাঁ জিনগী কেৰ ঘাৰ ছী হুমৰ
দেহক মিঁগাৰ ছী হুমৰ

-মাতোষ গুমাৰ ৰায় 'বঁষ্টোহী', গ্ৰাম-মংগৰৌনা

অপন মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাও।

३.३.आम रिहारी मिश्र- अत्राय: मरुतताक मीठी

आम रिहारी मिश्र

अत्राय: मरुतताक मीठी

অভ্যাস কী থীক ?

অভ্যাস পৰিশ্ৰম থীক,

অভ্যাস নিয়মিততা থীক,

অভ্যাস ধীৰজ আৰু মহনশীলতা থীক,

অভ্যাস বঁহু নড়কপন মাঁ পৰিপক্কতা,

অক্লান্ততা মোঁ দক্ষতাক বীৰ্য্যক বাস্তৱ থীক॥

অভ্যাস ও থীক জে,

অৱতা কে ৱতনৰান ৱনাৱৈয়,

দৱতা কে পহনৰান ৱনাৱৈয়,

ওজী নিৰ্ধন কে ধনৰান ৱনাৱৈয়!

মূৰ্থ কে ৱিদ্ধান ৱনাৱৈয়,

জোঁ এক আখৰ মেঁ কহী ত

অভ্যাস হৈৱান য ওঁমান ৱনাৱৈয়॥

বুঁফি মেঁ পৱনতা কে নেন,

ৱিদ্ধ্য মেঁ নিপুণতা কে নেন,

কাৰ্য্য মেঁ ক্লান্ততা কে নেন,

ৱাণী মেঁ মমৰমতা কে নেন,

জীৱন মেঁ মফলতা কে নেন,

যোগ মেঁ মিষ্টি কে নেন,

ম্যমাৰ মেঁ প্ৰমিষ্টি কে নেন

অভ্যাস জৰুৰী আছিল।

অভ্যাস ও ঔষধি থাকি জাহি দম পৰ,
মোহম্মদ গৌৰী কে অৰ্চাবহম রৌঁ মৌঁ বিজয় দিয়ায়ন,
মাদ্ধাৰণ তুলসী কে কৰি মহান রঁনাযন,
মহাভাৰতক কৰ্ণা অৰ্জুন যোঁ শ্ৰেষ্ঠ ধনুৰ্ধৰ কহাযন,
বৈজ্ঞানিক এডীমেন দুনিয়া কে অনহাৰ যোঁ গজোত কৰাযন,
মেজৰ ধ্যানচন্দ "হাকী কে জাদুগৰ" রঁনি অপন নোহা মনৰাযন।

মফলতা কে তখনে অছি আয়,
জৌ কৰৰঁ অহাঁ নিত অভ্যাস,
বাখৰঁ জৌ মোন মৌঁ ধীৰজ আ বিশ্বাস
পুৰিত হায়েত জীৱনক লখা ৰূপী উপৰায়॥

-শ্যাম বিহাৰী মিশ্ৰ, ৱৰিষ্ঠ নেখাকাৰ, স্নাতকোত্তৰ (ৰাণিজ্য),
বাঘোপুৰ, দৰভংগা, বিহাৰ - 847239
মো. 8743953128

অপন মন্তব্য editorial.staff.vidaha@gmail.com পৰ পঠাও।

৩.৪.ৱেদীনাথ ৰায়- দৃষ্টা পদ

ৰুদ্ৰীনাথ ৰায়

দুটা পদ্য

১

মিথিনা জেকৰ খপন চৈ,
ওকৰে মে হম মাষ্টৰঁ |
বক্ষ ভাৱ জে বথনে মন মে,
পেৰ ওকৰ হম কাষ্টৰঁ||

জানক গৰিমা হম জনৈ চী,
তাঁগ আগ মোখিল কহৰৈ চী|
হমৰে মিথিনা হমৰে ধৰতী ,
হম ঔপজ কে কাষ্টৰঁ||

মিথিনা.....

ৰূপচা ভাগ্য নৈৰি চিচাৰ হুম,
আওৰ নোৰীকম নাঠী নৈৰি।
দীনাক দেন গজোতক দৰ্শন,
হুম মমাজ মে ৰাঁঠৰঁ ||

বৰ্ণ ভাৱ. ....

জান স্বেচ্ছায়ী নিৰ্মন মিথিনা,
ভৱ্য দিৱ্য অৰ্চি ভান ।
জাতি ধৰ্ম কে ভেদ কে ভেদৰঁ,
আওৰ খাগধ কে পাঠৰঁ||

মিথিনা.....

মিথিনা কে জে ৰাঁঠি বহন অৰ্চি,
দেখিযো হুমৰে ডাঁঠি বহন অৰ্চি।
হেতে ৰিকাশ মিথিনা ধৰতীকেৰ,
ৰৌমি ৰিচাৰ কে ৰাঁঠৰঁ ।

বৰ্ণ ভাৱ.....

মিথিনা কে হুম প্ৰাণিতৃপ্ত ছী,
ঘেৰনে ৰোগ ৰিমাৰী,
এহি অনহাৰ মে চাহী হুমৰা,
ৰৈচাৰিক চিনগাৰী।
গনী গনী অনহাৰ ঘৰ মে, চন্দ্ৰ মূৰ্য কে মাঠৰঁ
মিথিনা.....

জে হুমৰা বৃষিৰক বৃষগাএ,
বৃষিযো অপনে পৈৰ কষ্টগাএ।
আৰঁ চনাকী মৃদা নগ্ৰি চনতে,

ঐশ্বৰ্য্যম্ হম ঐকৰ্ণম্||

মিথিনা.....

স্বথ শান্তি সমৃদ্ধি মনোহৰ,

হম সমাজ মে ঐকৰ্ণম্||

ৰাজ্যত ঐকৰ্ণম্ ফেৰ ঐকৰ্ণম্ নঐ,

ঐকৰ্ণম্ ঐকৰ্ণম্ নঐ পাকৰ্ণম্ |

মিথিনা.....

হমৰা মিথিনা ৰাজ নঐ চাহী,

ভেটত তঁ বিধিৰে হম নেৰ্ণ |

হমৰ হিমা হমৰা চাহী,

নঐ স্বনৰ্ণ হম ডাঁটৰ্ণ ||

মিথিনা.....

ৰৈচাৰিক কোমল কিমলযম্,

হম ৰৈচাৰিক ঐকৰ্ণম্ জৰাঐকৰ্ণম্||

ৰৈহিন চনৈনিকৰ্ণম্ খোঁগাচি ভৰৰ্ণ হম,

মনহেশক পৌৰ্ণম্ হম পাঐকৰ্ণম্||

মিথিনা..... ..

২

কৌৰাকৰ্ণম্ পঁঠেতী ৰৈমল,

পহীৰি পাগ ঐকৰ্ণম্ নিৰ্ণম্ ভেন।

জনযেৰাকৈ কাজ কৰি কিছু,

মত্তা নেন শতৰ্ণম্ জক খেন||

বিকৰ্ণম্ পৰ ঐকৰ্ণম্ হমৰ ঐকৰ্ণম্,

বিকৰ্ণম্ পৌৰ্ণম্ চ্যৰনপ্ৰাশ।

নড়ি নড়াক'খেল' ম'ৰ দিন
 গিফ্ৰ নীতি পৰ এখনো আশা॥
 নোক কহাঁ আছি রাঁচন বুৰিৰক
 জে য়নি নিতএ রাঁত হমৰ।
 বুঁমলক হমৰ চনাকী ম'ৰ'ষ্টা,
 ম'ৰধান আছি গাঁৱ নগৰ॥
 এক মাত্ৰ মাৰ্গ আছি রাঁচন,
 ভাষা পৰ কিছু কাজ কৰী।
 হম চনাক ছিহেঁ পহিনহিমুঁ,
 মিথিতা ৰাজক নাম ধৰী॥
 হম কৌৱা মৰ্মজ্ঞ জানকেৰ,
 মুখিয়া মাত্ৰ বহৰ হমহী।
 জানক মাত্ৰ এক চিকৈদাৰ হম
 রাঁকী যন্ত কনহা কনহী॥
 এদা মাৰ্গমুঁ ৰাজি বহন ছী,
 এদা মাৰ্গ আছি দেৱক দেন।
 সুৰ্চ মাঁচ কিছুও হম ৰাজৰুঁ,
 কৰৰ চনাকী যন্তা নেন॥
 হম কিনকো মৌখিত নঞ মানৰুঁ,
 মৌখিত মাত্ৰ হমৰ খনদান।
 রাঁচন আৰু পৰপ'চেষ্টা আছি,
 পাপী পেষ্টক কৰী নিদান॥
 হম ছী দাগল মাঁচু প্ৰতিৰ্ষিত,
 ঢ়েকবৰুঁ আছি ভাষাকেৰ মানক।
 হম জে নিখন' যন্ত শৃঙ্খ আছি

অছি অশ্বক্ষ নিখন জে আনক॥
হম মৌখিন ছী মহা মনসী,
মিথিনা পৰ হমৰে অধিকাৰ।
হমৰ দৃষ্টতা জগ জাহিৰ অছি,
মিথিনাকৈৰ হমহীঁ বখৰাঁৱ॥
ঘৰ্মক আৰি মে ৰৌমি খেলগাঁ হম ,
মনপুত্ৰা ঘৃত আওৰ মনাগ।
দৰুপযোগ কেনগাঁ ফুমতাকৈৰ,
মত্তা ছনি হমৰ ভৌজাগ॥
ধৰ্মক নেতা মিথিনা নেতা,
মভ দনকৈৰ হম নেতা ছী।
বুঁবিৰক নোক রাঁত নগ্ৰি বুঁমএ,
হম জ্ঞানক ৰিগ্ৰেতা ছী॥
হম অনাথ ছী,জগন্নাথ নগ্ৰি,
ৰামলী হমৰ অপন ভৌজাগ।
একৰৌৰি পুনি চানি চনৰাঁ হম,
মিথিনা ৰাজক দেৰাঁ দোহাগ॥

-ৰুঁদ্রীনাথ ৰায়, পিতা স্ব জয়দেৱ ৰায়, গ্ৰাম পোম্‌ষ্ট কৰমৌলী, জি
মধুৰনী, ৰিহাৰ। শিক্ষা প্ৰৱেশিকা উত্তীৰ্ণ, গনোহাৱাদ হিন্দী ৰিদ্দা
পীঠ য়ঁ প্ৰথম ভাগ য়াহিৰত্বে উত্তীৰ্ণ।

অপন মন্তৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাও।

३.७.कन्नना मा- छगनता

কল্পনা মা

ছগ্নতা

দীন রঁকু মরঁ জাগ্র আরোঁ,নহি ত বহরঁ হবান।
মগ্ কহয় ছী ম্গ্ন ধ্যান মঁ ,হাথ মে তিখ কমান।
হিম্বা,রঁখৰা মোন ম্গৌরন, কতে কবরঁ মঁগ্রাম।
জগত ক নোভ মেঁ এনা নয় ফোম্, নহি ত হোয়রঁ রঁদনাম।
গ্ৰেগ্ধ, কৃষ্ণা আৰ ফুধা,নীক নহি হোতযত পৰিণাম।
ঋগতা, ঋগতা আৰ রঁগৰতা ,গ কি
জীৱন ক মোকাম।
ঋবজনে ধন পৰ ফুফকাৰঁ নয় ছোড়্,মময় হোয়ত রঁনরান।
ঠিতা কবরঁ কহিয়া ঐব ,লৌষ্ট চলুঁ ঋপন ধাম।
জারঁতো ঠিজ মঁ ভবন রঁজাৰ,নহি ঠোআ ত মরঁ রঁকাৰ।
দেখ ছগ্নতা নাগি বহন, ঋঁখি মঁ ঠরঁ ঠরঁ নোৰ রঁহন।
-কল্পনা মা- রৌকাৰো

ঋপন মঁতৰ্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাউ।

३.३. आशीय अन्तिहार- भक्ति गजल

आशीय अन्तिहार

भक्ति गजल

अते नहि कर मान मोहन मुरारी
अधम दिय दियौ ध्यान मोहन मुरारी

महज ओ मरम रनि मरन ओ तरन रनि
मनारथि अपन तान मोहन मुरारी

बठा बाय योगी मना मग भोगी
बसिक बय कला जान मोहन मुरारी

शरणमे जे पाँछन ये मनु मोक्ष पनक

নৈ জানথি ঞ্পন ঞান ঙ়োহন ম্ৰাৰী

হমৰ ভাৰ জে ঙ্গে ঞহী নেন বহনৈ

নিথৌ ভুঙ দ্ৰি ধান ঙ়োহন ম্ৰাৰী

যন্ত পাঁতিমে 122-122-122-122 মাত্ৰাশ্ৰম ঞছি। গজনমে মান্য়
ছুষ্ট নেন গেন ঞছি। গ্ৰা রঁহৰে ম্ৰতকাৰিৰঁ ম্ৰম্মন মানিম ঞছি।

ঞ্পন   মঁতৰ্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ
পঠাও।

४. रिदेह मूठना मंपर्क अन्वेषण

मूठना

१

"रिदेहक जीरित माहिबकाब-मल्लादक आ बंगमंठकर्मि- बंगमंठ- निर्देशक पर रिशेयंक शृंथना"

Do not judge each day by the harvest you reap but by the seeds that you plant.

- Robert Louis Stevenson

.....

Videha: Maithili Literature Movement

रिदेह अपन ३३९ म (०९ मग्रा २०२३) अंकमे मैथिली नेथक अशोक पर आ ३१० म (१९ मग्रा २०२३) अंकमे मैथिली नेथक बाम भरोय कापड़ि 'भमब' पर रिशेयंक निकानत। रिशेयंक नेन बठनाकाब/ कलाकर्मिक काज, बठना-मंपादन, मंम्लषण आ अन्व बठनामेक कार्यपर मभ प्रकारक बठना (मंम्लषण, आलोचना, ममानोचना, ममीक्षा आदि) आमंत्रित अछि। अहाँ अपन बठना ३३९म अंकक रिशेयंक नेन २४ अप्रैल २०२३ धरि आ ३१०म अंकक रिशेयंक नेन ८ मग्रा २०२३ धरि रई फागतमे ग्रा-पत्र मकेत editorial.staff.videha@gmail.com पर पठा मके

জী।

-গজেন্দ্ৰ চাকুৰ, যম্মাদক বিদেহ, whatsapp no
+919560960721 HTTP://VIDEHA.CO.IN/ ISSN 2229-
547X VIDEHA

২

"বিদেহ দ্বাৰা এক বৈৰমে কোনো একটা মঁস্বাক যমগ্র মূন্যাকন
শৃংখলা"

Do not judge each day by the harvest you reap but
by the seeds that you plant.

- Robert Louis Stevenson

.....

Videha: Maithili Literature Movement

বিদেহ অঁপন ৩৭১ ম (০১ জুন ২০২৩) অঁকমে "মিথিলা যষ্টুঁটে
যূনিয়ন (এম.এম.যূ.)" পৰ বিশেষাঁক নিকানত। মিথিলা যষ্টুঁটে
যূনিয়ন (এম.এম.যূ.) পৰ নিঠা লীখত বিন্দুপৰ মৌখিলীমে আনেথ
আমঁগিত অঁছি।

- ১) এম.এম.যূ. কেৰ গঁঠনক প্ৰমাণিক গতিহায,
- ২) এম.এম.যূ. আ মিথিলা কেৰ নৰ চেতনা,
- ৩) এম.এম.যূ. আ বিভিন্ন জাতি কেৰ যমন্নয়,
- ৪) এম.এম.যূ. দ্বাৰা ভেন বিভিন্ন অঁদোনন আ তকৰ নেথা-জোথা
এরম্ ওকৰ প্ৰভাৰ বাঁ
- ৫) এম.এম.যূ. মঁদৰ্ভিত আন কোনো নেথ।

৩৭১ম অঁকক বিশেষাঁক নেন অঁহাঁ অঁপন বচনা ২৬ মগ্র ২০২৩
ধৰি   বৰ্ট   ফাগনমে   গ্ৰ-পত্ৰ   মকেত

editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠা মকৈ ছী।

-গজেন্দ্ৰ ঠাণ্ডা, মাল্লাদক বিদেহ, whatsapp no
+919560960721 HTTP://VIDEHA.CO.IN/ ISSN 2229-
547X VIDEHA

২

"বিদেহ মোনোগ্ৰাফ" শৃংখলা

বিদেহ অপন জীৱিত বচনাকাৰ/ কনাকৰ্মী পৰ বিশেষাংক শৃংখলাক
অন্তৰ্গত (১)অবলিন্দ ঠাণ্ডা, (২)জগদীশ চন্দ্ৰ ঠাণ্ডা অনিন,
(৩)বামনোচন ঠাণ্ডা, (৪) ৰাজনন্দন নান দাম, (৫)বৰীন্দৰ নাথ
ঠাণ্ডা, (৬) কেদাৰ নাথ চৌধৰী, (৭) প্ৰমেনতা মিশ্ৰ 'প্ৰেম' আ (৮)
শৰদিন্দু চৌধৰী বিশেষাংক নিকাননে আছি।

অহী মন্দৰ্ভমে আঠো মাহিককাৰ পৰ "বিদেহ মোনোগ্ৰাফ" শৃংখলা
অন্তৰ্গত "মোনোগ্ৰাফ" আৰ্মগ্ৰিত কয়ন জা বহন আছি।

"বিদেহ মোনোগ্ৰাফ" শৃংখলাক ৱিৱৰণ নিম্ন প্ৰকাৰ আছি:

(১) গছুক নেথক ঙুপৰমে কোনো এক বচনাকাৰ পৰ অপন
মোনোগ্ৰাফ নিখৰাঁক গছা

editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠা মকৈ ছখি।
মোনোগ্ৰাফ নিখৰাঁক অৱধি মামান্ধঃ এক মাম বহত।

(২) বিদেহ আঠ বচনাকাৰপৰ আঠ নেথকক নাম মোনোগ্ৰাফ
নিখৰাঁক নেত চয়নিত কই ওকৰ মাৰ্জজনিক ঘোষণা কৰত।

"বিদেহ মোনোগ্ৰাফ" নিখৰাঁক নিখম:

(১) মোনোগ্ৰাফ পূৰ্ণ ৰূপে বচনাকাৰপৰ কেন্দ্ৰিত দাখ্য। মাহিক
অকাদেমী, এন.ৱী.ঐ. আ কিছু ৰাজিগত ৰূপে নিখন মোনোগ্ৰাফ/
ৰায়োগ্ৰাফীমে নেথক মংলৰণ আ ৰাজিগত প্ৰমংগ জোড়ি কয়
বচনাকাৰক ৱহলৈ অপন-আমে-প্ৰশ্মমা নিখৈত ছখি। "বিদেহ

মোনোগ্রাফ" ফীফা ৱৰ্ল্ড কপ ফুটবল মন বহত। ফীফা ৱৰ্ল্ড কপ ফুটবল এহেন একমাত্ৰ টুৰ্নামেণ্ট খিচি জতয় কোনো "ওপেনিং" বা "ক্লোজিং" মেৰীমনী নৈ হোৱাত ছৈ আ তকৰ কাৰণ ছৈ জে "ওপেনিং" বা "ক্লোজিং" মে টুৰ্নামেণ্টমে নৈ খেলা বহন নোক মূখ্য অতিথি/ অতিথি হোৱাত ছিথি আ ফোকম খিনাড়ী ম' দূৰ চলি জাগত খিচি। ফীফা মাত্ৰ আ মাত্ৰ ফুটবল খিনাড়ীপৰ কেন্দ্ৰিত বহৈত খিচি যে ওকৰ টুৰ্নামেণ্ট "ওপেনিং মেৰীমনী" নৈ ৱৰন্ মোমে "ওপেনিং মেচ" ম' আৰম্ভ হোৱাত খিচি আ ওকৰ সমাপন "ক্লোজিং মেৰীমনী"ম' নৈ ৱৰন্ "ফাওনন মেচ আ ট্ৰাফী"ম' খতম হোৱাত খিচি আ ফোকম মাত্ৰ আ মাত্ৰ খিনাড়ী বহৈত ছিথি। তহিনা "ৱিদেহ মোনোগ্রাফ" মাত্ৰ আ মাত্ৰ ঐ "মাতো বচনাকাৰ"পৰ কেন্দ্ৰিত বহত আ কোনো ম'ল্লৰণ আদি জোড়ি কই ফোকম বচনাকাৰম' অ'পনাপৰ কেন্দ্ৰিত কৰৱাক অ'নুমতি নৈ বহত।

(২) মোনোগ্রাফ নেত "ৱিদেহ পেঠাৰ"মে উপনক্স মামগ্ৰীক মন্দৰ্ত মহিত উপযোগ কয়ন জা মকৈএ।

(৩) ৱিদেহমে গ্ৰ-প্ৰকাশিত বচনা মভক কাপীৰাগষ্ট নেখক/ম'গ্ৰহকৰ্ত্তা নোকনিক নগমে বহতহি। মম্বাদক 'ৱিদেহ' গ্ৰ-পত্ৰিকামে প্ৰকাশিত বচনাক প্ৰি'ণ্ট-ৱেৰ' আৰ্কাওৱক/ আৰ্কাওৱক অ'নুৱাদক আ মুন আ অ'নুদিত আৰ্কাওৱক গ্ৰ-প্ৰকাশন/ প্ৰি'ণ্ট-প্ৰকাশনক অধিকাৰ বখৈত ছিথি। ঐ গ্ৰ-পত্ৰিকামে কোনো ৰায়নষ্টীক/ পাৰিশ্ৰমিকক প্ৰাৱধান নৈ ছৈ।

(৪) "ৱিদেহ মোনোগ্রাফ"ক ফাৰ্মেণ্ট: বচনাকাৰক পৰিচয় (বচনাকাৰক জন্ম, নিৰায়-স্থান আ কাৰ্যস্থলক ভৌগোলিক-মাংস্ৰতিক ৱিৱেচনা মহিত) আ বচনাৱনী (মমীক্ষা মহিত)।

ঘোষণা: "বিদেহ মোনোগ্রাফ" শৃংখলা অন্তৰ্গত (১) ৰাজনন্দন নান দায় জী পৰ মোনোগ্রাফ নিৰ্মিতা কৰ্ণ, (২) বৰীন্দৰ নাথ ঠাকুৰ পৰ মূলী কামত আ (৩) কেদাৰ নাথ চৌধুৰী পৰ প্ৰেম মোহন মিশ্ৰ দ্বাৰা লিখল জাযত। মৌখিকী পুত্ৰ প্ৰদীপ পৰ "বিদেহ মোনোগ্রাফ" লিখতাহ প্ৰেমশৰ্কৰ মা "পৰন"।

শেষ ৯ গোটপৰ নিৰ্ণয় শীঘ্ৰ কএন জাযত।

ঘোষণা ২: ওনা তঁ মৌখিকী পুত্ৰ প্ৰদীপ পৰ বিদেহ বিশেষাংক নে নিকালনে আছি, মৃদা দানকৰ অৱদান কেঁ দেইত প্ৰেমশৰ্কৰ মা "পৰন"ক দানকা উপৰ "বিদেহ মোনোগ্রাফ" লিখৰাক বিচাৰ আয়ত তঁ ওকৰা ঘীকাৰ কয়ল গেল।

-গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ, সম্বাদক বিদেহ, whatsapp no +919560960721 [HTTP://VIDEHA.CO.IN/](http://videha.co.in/) ISSN 2229-547X VIDEHA

৪

বিদেহ ব্লডকাম্‌ষ্ট লিম্‌ষ্ট

বিদেহ WWW.VIDEHA.CO.IN মস্কী মূচনা নেত অখন whatsapp নম্বৰ হমৰ whatsapp no +919560960721 পৰ পঠাও, ওকৰ প্ৰয়োগ মাত্ৰ বিদেহ মস্কী সম্বাচাৰ দেৱাক নেত কএন জাএত।

৫

বিদেহক "মাহিগিক ভগ্‌ষ্টাচাৰ বিশেষাংক"

বিদেহ "মাহিগিক ভগ্‌ষ্টাচাৰ বিশেষাংক" নেত নিম্নলিখিত বিষয়পৰ আলেখ গ্ৰ-মেত editorial.staff.videha@gmail.com পৰ আমন্ত্ৰিত আছি।

১. মাহিগ, কনা আ মৰকাৰী অকাদমী:-

(ক) পুৰস্কাৰক ৰাজনীতি

(খ) মৰকাৰী অকাদেমীয়ে প্ৰেমাৰ্থক গএৰ-নোকৰ্তাৰিক ৰিধান

(গ) মন্তাগ্ৰষ্ট আ অকাদেমী কেৰ কাজ কৰাৰাক তৰীকা

(ঘ) মৰকাৰী মন্তাক চ্ৰম ৰিৰোধমে ঔপজনে তাক্ৰানিক মমানাংতৰ
মন্তাক কাৰ্যপক্ষতি

(ঙ) অকাদেমী পুৰস্কাৰমে পাগ ফৈক্ৰষ্টৰঃ মিথক রা যথার্থ

২. ৰাজিগত মাহিহ মংস্থান আ পুৰস্কাৰক ৰাজনীতি

৩. প্ৰকাশন জগতমে পমৰন ভ্ৰষ্টাচাৰ আ নেথক

৪. ঐথিনীক চ্ৰম নেথক মংগঠন আ ওকৰ পদাধিকাৰী মৰ্হক
আচৰণ

৫. স্কুন-কানেজক ঐথিনী ৰিভাগমে পমৰন মাহিহিক ভ্ৰষ্টাচাৰক
ৰিৰিধ ৰূপ-

(ক) পাৰ্য্যগ্ৰম

(খ) অধ্যয়ন-অধ্যাপন

(গ) নিযুক্তি

৬. মাহিহিক পত্ৰকাৰিতা, ৰিৰ্য, মংচ-মানা-মাগক আ নোকাপৰ্ণক
থেন-তমাশা

৭. নেথক মৰ্হক জন্ম-মৰণ শতাব্দী কেৰ চুন্য , কৈৰ্ণেচৰাদ
আ তকৰা পাচুক ৰাজনীতি

৮. দনিত এৰ নেথিকা মৰ্হক মংগে ভেদ-ভাৰ আ ওকৰ শোষণক
ৰিৰিধ তৰীকা

৯. কোনো আন ৰিষয়।

-গজেন্দ্ৰ ঠাণ্ডা, মন্মাদক ৰিদেহ, whatsapp no
+919560960721 HTTP://VIDEHA.CO.IN/ ISSN 2229-
547X VIDEHA

सूचना

"विदेहक जीवित साहित्यकार-सम्पादक आ रंगमंचकर्म- रंगमंच-निर्देशक पर विशेषांक शृंखला"

Do not judge each day by the harvest you reap but by the seeds that you plant.

- Robert Louis Stevenson

Videha: Maithili Literature Movement

विदेह अपन ३६९ म (०१ मई २०२३) अंकमे मैथिली लेखक अशोक पर आ ३७० म (१५ मई २०२३) अंकमे मैथिली लेखक राम भरोस कापड़ि 'भ्रमर' पर विशेषांक निकालत। विशेषांक लेल रचनाकार/ कलाकर्मिक काज, रचना-संपादन, संस्मरण आ अन्य रचनात्मक कार्यपर सभ प्रकारक रचना (संस्मरण, आलोचना, समालोचना, समीक्षा आदि) आमंत्रित अछि। अहाँ अपन रचना ३६९म अंकक विशेषांक लेल २४ अप्रैल २०२३ धरि आ ३७०म अंकक विशेषांक लेल ८ मई २०२३ धरि वई फाइलमे ई-पत्र सङ्केत editorial.staff.videha@gmail.com पर पठा सकै छी।

-गजेन्द्र ठाकुर, सम्पादक विदेह, whatsapp no +919560960721 HTTP://VIDEHA.CO.IN/ ISSN 2229-547X VIDEHA

"विदेह द्वारा एक बेरमे कोनो एकटा संस्थाक समग्र मूल्यांकन शृंखला"

Do not judge each day by the harvest you reap but by the seeds that you plant.

- Robert Louis Stevenson

Videha: Maithili Literature Movement

विदेह अपन ३७१ म (०१ जून २०२३) अंकमे "मिथिला स्टूडेंट यूनियन (एम.एस.यू.)" पर विशेषांक निकालत। मिथिला स्टूडेंट यूनियन (एम.एस.यू.) पर निष्ठा लीखल बिंदुपर मैथिलीमे आलेख आमंत्रित अछि।

- १) एम.एस.यू. केर गठनक प्रमाणिक इतिहास,
- २) एम.एस.यू. आ मिथिला केर नव चेतना,
- ३) एम.एस.यू. आ विभिन्न जाति केर समन्वय,
- ४) एम.एस.यू. द्वारा भेल विभिन्न आंदोलन आ तकर लेखा-जोखा एवम् ओकर प्रभाव बा
- ५) एम.एस.यू. संदर्भित आन कोनो लेख।

३७१म अंकक विशेषांक लेल अहाँ अपन रचना २५ मई २०२३ धरि वई फाइलमे ई-पत्र सङ्केत editorial.staff.videha@gmail.com पर पठा सकै छी।

-गजेन्द्र ठाकुर, सम्पादक विदेह, whatsapp no +919560960721 HTTP://VIDEHA.CO.IN/ ISSN 2229-547X VIDEHA

मूठना

१

"रिदेहक जीरित माहिष्कार-यमादक -आ रंगमठकर्म- रंगमठ-निर्देशक पर विशेषांक शृथला"

Do not judge each day by the harvest you reap but by the seeds that you plant.

- Robert Louis Stevenson

Videha: Maithili Literature Movement

रिदेह-अपन ३७६ म (०१ मग २०२३) -अंकमे मेथिली लेखक-अशोक पर-आ ३१० म (१७ मग २०२३) -अंकमे मेथिली लेखक राम भरोय्य कापड़ि 'अमर' पर विशेषांक निकालत। विशेषांक लेल रचनाकार/ कलाकर्मिक काज, रचना-संपादन, संप्रसारण-आ अन्तर-रचनाक्रमक कार्यपर यत्न प्रकारक रचना (संस्करण, आलोचना, यमालोचना, यमीक्षा-आदि) आमंत्रित-अछि। अहाँ अपन रचना ३७६म-अंकक विशेषांक लेल २४-अक्टुल २०२३ धरि-आ ३१०म-अंकक विशेषांक लेल ८ मग २०२३ धरि रत्त फागलेमे-ग्र-पत्र यक्रेत editorial.staff.videha@gmail.com पर पठा यकै छी।

-गजेन्द्र ठाकुर, यमादक रिदेह, whatsapp no +919560960721 [HTTP://VIDEHA.CO.IN/](http://videha.co.in/) ISSN 2229-547X VIDEHA

२

"रिदेह द्वारा एक देरमे कोनो एकठा यमादक यमग्र मूल्यांकन शृथला"

Do not judge each day by the harvest you reap but by the seeds that you plant.

- Robert Louis Stevenson

Videha: Maithili Literature Movement

रिदेह-अपन ३११ म (०१ जून २०२३) -अंकमे "मिथिला मूठठेठे युनियन (एम.एस.यू.)" पर विशेषांक निकालत। मिथिला मूठठेठे युनियन (एम.एस.यू.) पर निम्नलिखित विदुष पर मेथिलीमे-आलेख-आमंत्रित-अछि।

- १) एम.एस.यू. केर गठनक प्रमाणिक गतिहास,
- २) एम.एस.यू. -आ मिथिला केर नर तथना,
- ३) एम.एस.यू. -आ विभिन्न जाति केर यमग्र,
- ४) एम.एस.यू. द्वारा लेल विभिन्न-आंदोलन-आ तकर लेख-जोधा-अरु-ओकर प्रसार री
- ५) एम.एस.यू. यद्विषय-आन कोनो लेख।

३११म-अंकक विशेषांक लेल-अहाँ अपन रचना २७ मग २०२३ धरि रत्त फागलेमे-ग्र-पत्र यक्रेत editorial.staff.videha@gmail.com पर पठा यकै छी।

-गजेन्द्र ठाकुर, यमादक रिदेह, whatsapp no +919560960721 [HTTP://VIDEHA.CO.IN/](http://videha.co.in/) ISSN 2229-547X VIDEHA

